مرصاد العباد نجم الدين بغدادي نكدر رحمه
سلسله سي حضرتنده
وارور التيوز رجالندن
در

نجم الدين رازى
المشهور بنجم دايه
ابتدا شيخى نجم الدين كبرادر
صكره تربيتنى بر واشتى اولان
مجد الدين بغدادي حضرتلرينه
اصمر تتمشدر نفحات الانس ده
ملا جامي قدس سره العزيز
حضرتلرى يازمشدر

هذا كتاب ارشاد المريد الى المراد

مرصاد العباد

ای اشکاره یول

٦٥١

١٧

حمد بی نهایت وثنای بی غایت اول پادشاهکه هر پادشاهلغك وجود
انوك عطاسی نتیجه سیدر وهر موجودك قوامی انوك وجودینه حمد وثنا
ایتمکلدرکه وان من شیء الا یسبح بحمده اول قادریکه غریب
صنعتدن وعجیب حکمتدن کرم قلمی اله نقوش نقوشن عدم
ازرنده ثبت ایتدی ومعرفتك آب حیاتن بشریت خلقتی ظلماتینه
تعبیت ایلدیکه وفی انفسکم افلا تبصرون اول طالبلریکه قلندر
صفتدن سکندر بیکی اندن صدوق قدمیله بشریت ظلماتنده سیر
ایتدیلر وعلتسز عنایت بیرله خضر بیکی اول محبت اودینه جکری
ینانلری معرفت آب حیاتنك سرچشمه سنه یتشدردیکه اومن
کان میتا فاحییناه وجعلنا له نورا یمشی به فی الناس وصلوات بی حد وتحیات بی
نهایه [margin] کرم دولت اننوع اکسك ارواح مقدسك وذری
یری نقطه نبوتدن وعنصر فتوتدندر شیله

کیم اندن حقیقت عالمینك سروری وشریعت مملکتینك مهترلری
درکه اولئك الذین آتیناهم الکتاب والحکم والنبوة علی الخصوص
فراش فرش شریعت ونقاش حقیقت پیشوای عالیشان امت رهنمای
مشتاقان نقش ملت شمس الضحی وبدر الدجی وعلم الهدی محمد مصطفی
اولدرکه اولسون صلی الله علیه وعلی آله واصحابه وخلفائه الی [margin: شدید]
وسلم تسلیما   اما بعد   بلکوك ای عزیز قرنداشلرم
وای تقویتك معاونلرم حق تعالی سنك توفیقك ورسولنك تربیتی ایله
بشریت الجقلغندن عبودیت یوجکلکنه کوچدی وزی قلسوندن سنی ویرکه
صفت نفسانیه دن انکا اولوب صفت ربانیه ایله آراسته اوله تا بلغه که
مقصود بوجمله مخلوقاتدن انسانك وجودیدر وهر نکیم ایکی عالمده
وار انوك وجودی انسانه تابع اولوب اندن اتر وجوده کلدی
ولکن تمام نطق ایدجك اولورسك سکا معلوم ومحقق اوله که دکلی
فرقی همان وجود انساندر

بیت

جهانك بلندی وپستی توئی   ندانم کیئی هر چه هستی توئی

امدی وجود انسانك مقصودی حق تعالی نوك ذاتی صفاتینی بلمکدر
نیتکیم داود پیغمبر علیه السلام سؤال ایتدیکیم یا رب لماذا خلقت الخلق
اندن حق تعالی جواب ویروب بیوردیکه کنت کنزا مخفیا فاحببت ان

اعرف فخلقت الخلق لاعرف لاجرم مقصود معرفت اولدی امدی
معرفت حقیقی انساندن اوزکه بولنمندن یرا کم ملك وجن اگرچه
عبودیت وظیفه سنده انسانه شریك اولوب دورر اما امانت معرفت
یکلیکنه متمکن انسان جمله کاینا تدن ممتاز اولدی حق تعالی
کلام قدیمنده بیورر که انا عرضنا الامانة علی السموات والارض
والجبال فابین ان یحملنها واشفقن منها وحملها الانسان انه
کان ظلوما جهولا امدی مراد کوکلردن انوك اهلیدر که ملئکه
دور ویردن دخی مراد هم انوك اهلیدر که حیوانات وجن وشیاطین
دور وطغلردن مراد هم انوك اهلیدر کیم وحوش وطیور وسباع بهایم
دور ندن اترو انسان بونلردن ممتاز اولدی هیچ بلورمیسن ندندر
اوتورکه نفس انسان برآینه اولسه کرك ایدی که حضرت الوهیت جمالی
آنده تجلی ایدوب اولحقك صفاتنه مظهر دوشوب هم مظهر صفت حق
اوله دیکه نبی بیوردی علیه السلام ان الله خلق آدم علی صورته
همان بو معنیه اشارتدر پس نفس انسانی برآینه اولدیکه ایکی جهاندن
انوك علوفدر وحضرت الوهیتك جمال وجلالی بو آینه واسطه سیله
ظاهر اولور که حق تعالی کلام قدیمنده بیوردی سنریهم آیاتنا
فی الآفاق وفی انفسهم چونکه نفس انسانیده بو قابلیت وار ایدی که

٣
آینه اوله وقتی که آینی ترتیب ایدوب کندو کمالنه ایرسه پس حق
صفتنك ظهورینی کندوده مشاهده قلور اندن صکره بلورکه
آینی ندن اترو برمشدر لاجرم من عرف نفسه فقد عرف ربه
معنیسی اندن محقق اولوب هم کبی معلوم ایدر اولکه قنغی سردن
اتو کرامت وفضیلت بولمشدر نتکه شیخ بیوردی قدس الله
روحه العزیز

بیت

ای نسخه نامه الهی که توئی — وی آینه جمال شاهی که توئی
بیرون زتو نیست هرچه درعالم هست — در خود بطلب هرانچه خواهی که توئی
ایکه سنی قیلدی نسخه نامسنه اول اله — هم جمالنی کوره کما کوز کوزکی گاه — کاه
هر نکم عالمده سنده قمو موجوددر — سنده استکم بولوسن قلمیاسن آه آه

ولیکن نفس انسان کندونك مرتبه سنه ایرنجه کم اول آینه صافی
اولمدینجه اوزون مسافتلر وحدسز آفتلر ومهلکلر قطع ایتمك کرکدر
ناچار امدی اول سنه آلور من مادام که شریعت وطریقت وحقیقت
جاده سنده سلوك اولیه تدریجله شول دمورکیکه اوکا امرده آینی
معادندن چقردلر پس اکا لطیف حیله لر ادوب صوده واوده پرورش
ویردلر نیجه استادك النده کچر تا آینه اولنجه امدی بو طریق انسان
وجود انسانی دخی بو آینه نوك دموری درکه الناس معادن کمعادن

الذهب والفضة پس اول امرده اولـدموری وجود انسان معدنندن
حسن تدبیر ایله چقرمق کرکدر و پرورش ویرله اکمل اکمل آنی آینه لق
مقامنه ایرشمک کرکدر

بیت

ان القناة التي شاهدت رفعتها تنمو وتنبت انبوبا فانبوبا

لاجرم بو کتاب سلوک دینی بیان ایتمکده و عالم یقینه ایرشمکده
و نفس انسانی تربیت ادب و صفت ربانی بلمکده بیش باب و
قرق فصل اولدی بعون الله وحسن توفیقه

الباب

٤

تمت فهرست الابواب والله اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب

الباب الاول في بيان ديباجة الكتاب

يعني اولكي باب ديباجه كتاب بياننده در بو بابده اوچ فصل ذكر اولنور

الفصل الاول في بيان ان الكتاب لما وضع في كلام اهل الطريقة

يعني فصل اولكي بياننده در كه بو كتاب اهل طريقت كلامنده وضع اولندغنك فايده سي وسبب ندر وهم سلوك بياننده در نسنه دن قال الله تعالى فانما يسرناه بلسانك لتبشر به المتقين وتنذر به قوما لدا وقال النبي عليه السلام كلمة الحكمة ضالة كل حكيم

عزيزم بلكل كم حقيقت سر طريقت يولنه سلوك ايتمكك بيانى شوق وطلب اظهار ايدر مستعد طالبلرك باطننده محبت اودننك قوغني صيد يعني كوكلنده مشتعل قلور خصوصا كه اول كلام صادق عاشقلر قبچه سندن وكامل محققلر نظرندن صادر اوله بيت

ان كه دل ان عشق بر اتش باشد ... هر قصه كه كويد همه دلكش باشد
تو قصه عاشقان همي كم شنوي ... بشنو بشنو كه قصه شان خوش باشد
انوك كه عشقيله مدام اوله محرم ... نه قصه كم ديه اول كيدر كوكلدن غم
سن ان كورمه بو دردا هلنك كلامني ... بولورسن حقدن اندن فيض باطني هر دم

الفصل

بن دخی فایده بودرکه بی خبرلری بو کلامک دولتندن انتباه
حاصل اوله زیرا که بلمک اولمزکیم بو سعادتک قفل قنغی مفتاح
بنله اچلور وهم دیمشلردرکه مصراع
والاذن تعشق قبل العین احیانا
کلنلرچوق دمشلر بزدن اوکدین — که قولاق عاشق اولور کوزدن اکدین
بن بجه قومه بو حدیثک دولتی سمع قبوسندن کردی شوله کیم اول
امرده ایتدیلر انّنا سمعنا منادیا ینادی للایمان ان آمنوا بربکم
فآمنّا بلکه عشق تخمنی حق تعالی کوکلر یرینه الست عهدنده
کندو یدقدرتیله صجمشدر اماکیم بیلسونکه اول تخم تربیة ایتمک
توفیقینی قنغی صاحب دولته ویرمشلردر زیرا که عشقک
ابدی مملکتنی و سرمدی دولتنی هر شاه ویرمزلر بیت
ملک طلبش بهر سلیمان ندهند — منشور غمش بهر دل وجان ندهند
درمان طلبان زدرد او محرومند — کین درد بطالبان درمان ندهند
تنها هر باش بو حدبنی تمناسنک سوداسندن خالی دکلدر ولیکن
هرهمتی ادنک الی بو دولت کبریاسنک اتکی اوجنه ایرشمز بیت
طلب ملکن انونکه سلیمان بلمز — غم منشورین هرکوکل هرجان بلمز
قلبی دردندن انک درمان اوجی — که بو دردی هیچ طالب درمان بلمز

ویر

وبر غرض دخی سلوک بیان ایتمکدن بودرکه تا حجت اوله شول
بطالر که هوی پرستلر اوزرینه که بهیمه بیکی همتلرین لذات شهوانیه
وتمتعات حیوانیه یه صرف ایتمشلردر شول ایتلو جانورلر کبی
وقتلک نقدینه راضی اولوب اولیا مشایخ پیندن و انلرک مقاماتندن
نصیب اولوب بس تمارلک و ورجک صورتینه قانع اولمشلردر و غفلت
افتنیله ملوث اولوب قلمشلردر انلره بو حجت اوله تا که قیامت
کوننده قالن بی سعادتلرکبی که بو حدیثک دولتندن بی خبرلردر
ایتمیلر که لو کنا نسمع او نعقل ما کنا فی اصحاب السعیر
جنید قدس الله روحه دیمشلردرکه مریده مشایخ کلماتندن
و انلرک حکایتندن فایده ندر بس ایتدی فایده بودرکه انلرک
کوکلین تقویت ایدر و قدملرین مجاهده و ریاضت ایچنده
محکم دوتر و همت طلبلرینه زیاده طلب بغشلر اندن صکره ایتدیلر
هیچ بو سوزه بر دلیل و مؤکد یوقمدر اول ایتدی بلی وکلّا
دن نقص علیک من انباء الرسل ما نثبت به فؤادک وهم دیمشلر
که کلمات المشایخ جنود الله فی الارض یعنی مشایخ سوزلری حق تعالی
نک لشکریدر بو یوزدنکه طالبلره معین و مدد قلجیدر شوله که اکر
بر بیچاره نک بر کامل شیخی اولمسه بس شیطان دلسه کیم طلب و

ومجاهدهسي ايچنده بر شبهه ايله ياخود بر بدعتله انوك يولنه اوروب
يلدن اين لاجرم اول وقت اول ضعيف مشايخ كلماتي ايله تمسك
ايدر وكندونوك ال الواقعه سي انلرك بيان محكنه اوره تا كه
شيطان وسوسه سندن ونفس دغدغه سندن خلاص اولوب
صراط مستقيمه انده صاحب قدم اوله نيتكه حراميلر يولده اذن
اكثر شياطين جن وانسدن بو وقتي كه سالك دليل سزدر
قلاووز سز يوله كيرسه دخالي بو حراميلر يولدن ازوب
مهالكه بر غورلر بو رسمه چوق اولمشدر وكم مثلها فارقتها
وهي تصغر شيخ ابو سعيد بن ابو الخير رحمة الله عليه دمشدر كه
مريده هر كون بر سيارنه مقدار ذكر كرك كه بو كلومدن ديه واشكنه
وهم دمشلردر من احب شيئا اكثر ذكره بس بو مقدمات
حكمي ايله بعض سالكلر كه بو دولتدن نصابه كلمزي يتمن ايدي تا كه
طريقت يولنه سير ايدوب حقيقت عالمينه ايرشلر ايدي وانلر كه كلمزدي
يتردي بس لكل شيء زكوة قضيه سنجه بو يولي بيان ايتمكي
بونلره اوزنه واجب بلديلر وحق مستحقه ايرشدردلر ومعرفت آب
حيوتنك سرچشمه سندن اول طلب برينه سنكه صو صامش سوختکه
شربت ايرردلر تا كه انلرك دخي اثرنه دن شوقلري اوزرينه

شوق

شوق وطلبلري اثرنه زياده طلب اوله

بيت

من چون ريكم غم تو چون آب خورم
هرچند همي بيشتر خورم تشنه ترم

الفصل الثاني في بيان ان الكتاب على اي نمط رتب

يعني ايكنجي فصل انوك بياننده در كه بو كتاب نه ترتيب ونه
طريقه اوزره مرتب اولدي قال الله تعالى وهو الذي يبدؤ الخلق
ثم يعيده وقال النبي صلى الله عليه وسلم يموت الناس
على ما عاش عليه ويحشر على ما مات عليه عن بو زمن بلكل
كم انسانه بو آيت و بو حديث حكمي ايله اوچ حالت ثابتدر اول
اول بدايت فطرت كه اكا مبدأ درلر وايكنجي مدت ايام حيوة
كه اكا معاش درلر واوچنجي اولدر كه روح بدندن تعلقين كسه
اختيار ايله يه خود اضطرار ايله كه اكا معاد درلر بس بو كتاب
اوچ اصل اوزره بنا اولدي كه مبدأ ومعاش ومعاددر وهر اصلدن
بر باب قونلمشدر كه اول مشتملدر بر نيچه فصله تا كه هر قنقا مرده
احوال انساندن بعضيس بو مختصر بيان ايله يه مثلا مبدأ بابنده
فطرت ارواحك بدايت وملك وملكوتك شرح معلوم اوليسر و
معاش بابنده انسانوك تربيت وانوك سير سلوك اطوار بشريه
وتبديل اخلاق وتغيير صفات واحوال معلوم اوليسر ومعاد بابنده

نفوس سعدا ونفوس اشقيانوڭ مراجعت ومقصد ومعادى نره كوده
اولسه شوك قانونى اندرهكم انبيا واوليا سلوك ايتديلر وبر باب
وبر باب دخى طوايف مختلف سلوكنى بيان ايتمكيچون ذكر اولدى تاكه
هر طايفه بو كتابڭ فايدهسندن نصيب بوله مستفيد اوله لر بر باب
دخى ديباجهء كتابده رسم اولدى پس بو كتاب بيش باب وقرق فصل
اوزرينه بنا اولندى نيتاكه فهرستده شرح اولندى اما بيش باب اولدوغنه
حكمت اولدر كه اسلامڭ بيش ركننه مناسب اوله نيتكيم پيغمبر حضرتى
عليه السلام بيورديكه بني الاسلام على خمس ودخى قرق فصل اولدوغنه
سر بودر كيم انسانى تربيت ايتمكده عدد اربعينڭ خصوصيت
واردر نيتكيم حق تعالى بيوردي كه واذ واعدنا موسى اربعين ليلة
وهم پيغمبر حضرتى عليه السلام بيوردي كه من اخلص لله اربعين
صباحا ظهرت ينابيع الحكمة من قلبه على لسانه واندن
صكره هر فصلڭ اولنده بر آيت قرآندن وبر حديث حضرت رسالتدن
شولكيم مناسبدر وارد اولدى فصل هم سكا اولدى تاكه تمسك كتاب
سنت بيرله اولا وابتدادن تا انتهايه دكين انسانڭ كمالى ونقصانى
وهم كيفيت سيرى واحوالندن هر برنڭ شرحى بروجه تفصيل معلوم
اولسون تاكه طريقت وحقيقت يولنه كيدن متعيكنده اصحاب

سلوك

سلوك معرفة محك اولا شيلكه كندولرڭ الاك وقلبلرين
اول محكه اوله لر اكر بو مقاماتدن بر مقامڭ علامتن اوزن
اوزرلرنده بولسلر بس مظفر اولب اميذدر تلركه قدملرين
صراط مستقيم اوزره دوتب مقصده ومقصوده ايرشلر واكر
بو معانيدن كندولرده بولمزلرسه لاجرم نفس غروريندن
وشيطان وسوسه سندن ماغلرندن چقرلر وصواب طريق ازره
قدملرين طلب يولنده دايم وقايم دوتب پوشيده خرقه لر
مغرور اولميالر

بيت

سوداى ميان هيچ ز سر بيرون كن / وز نان بكاه و در نياز افزون كن
استاد تو عشقست چو آنجا برسى / او خود بزبان حال كويد چون كن
سوداى خام باشكه تاج ايكمه چمن / هيچ درمه نازه ايلنيره نيازه سن آرت
عشقه يتشجك سكه استاد اولدى / كم حالڭ ديليكه سكا ويرر اوز خبر

سفر

چونكه مريد صادق وطالب وعاشق بو كتاب مطالعه قلسه صدق
تابى يوزندن اولسه شولكيم هواى تمنى يوزندن اولمسه وبو خصوصڭ
اصولنه مطلع اولسه اول وقت خبردار اولورلركم اول كيمدر ونه يردن
كلدى ونيه كلدى ونه يره وارسر ومقصد مقصود نه نسنه در دخى
معلوم اولورلركم بو روح پاكڭ كم علوى ونورانى در اكر بو صورت

قالبه کم سفلی ظلمانیدر کوندردکلرنه حکمت ندر و اکلین اندن
مفارقت ایدوب روح بدندن تعلقنی قطع ایدوب بو صورت
خراب اولدیغنه سر ندر و کین و حشر کوننده
روح بدنه کوندروب حشر اجساد اولدیغنه سبب ندر بس
اول وقت اول شخص اولئك كالانعام بل هم اضل جماعتندن طشره
چقوب انسانیت مرتبه‌سنه ایرشور بو غفلت حجابکه یعلمون ظاهرا
من الحيوة الدنيا وهم عن الاخرة هم غافلون اکا اشارتدر
اول حجابدن اول وقت خلاص بولور اندن صکره قدم سلوکه اورر شوق
ذوق ایله قورشیله که هر نه نظری ایرسه آنی قدمی التنه الور نظر عمرمی
ایماننده قدم ثمره‌سی عرفاندر بیچاره فلسفی و دهری طبایع که بو ایکی
مقامدن محروم قلمشلردر و سرکشته اولوب کشته اولمشلردر تا انك
بریسی که انلرك فتنی فضل و حکمت و کیاست ایله مشهوردر کیم
آدی عمر خیامدر کورکم ضلالت بریه‌سنده غایت خیره‌در بو
جنسدن ابیات دیمشدر و کندینک کوردیکین اظهار ایدوب
جهلین بیان ایتمشدر قطعه

دارنده چو ترکیب طبایع آراست | ایدر که درین کارگه رفتی ماست
اولا نه بدایت نه نهایت پیداست | کس می نزند دمی درین عالم راست
کین آمدن از کجا رفتن بکجاست

دارنده چو ترکیب طبایع آراست | باز از چه سبب فکندش اندر کم و کاست
کر نیست آمد بس این صور عیب کراست | ور خوب آمد خرابی آن بهر چراست
اول دائم کم دائم دائر اولور آنک | نه اولی و نه اونک نه آخری هم پیدا
هیچ کمسنه بو عالمدن بر طوغری | کم کلمه کالمش قنده کیتمه کالمش قنده
چون یاردی کامل ترکیب دوزجیدر | پنجون قلمه بیرون نشت بیرون قلدی بیا
چون صورت زشت اولدی عیب کمک اولر | چون خوب اولمجق صورت بس بنجون ایدر افنا

بو ترجمه سیدر اول سرکشته کاو منشك و اول کوکل کوزی کور اولمش
مغرورکه فانها لا تعمى الابصار ولكن تعمى القلوب التي في الصدور
صفتیله موصوفدر خبری یوقدر که حق تعالی نك قللری وارد رسید
اولین آخرینه متابعت ایدنلرکی برکاتندن کل کاینات ندن نکچوب قاب قوسین
مقامنه ایرشوب سر او ادنی ده بکل وجودلرین یاوقلدیلر و بصیرت کوزینه
ما زاغ البصر وما طغى کحلندن سرمه چکدیلر اندن صکره لقد رای
من آيات ربه الكبرى معالعه سنده نور حاصل ایدلر تهدي الله
لنوره من يشاء انوارندن بس اول نور که بی یبصر مقامنده عالم امرك
بدایتی که مبدء ارواحدر مشاهده قیلدیلر و هم کوردیلرکه کتم
عدمدن هر نسنه وجود صحراسنه نته ظاهر اولور و نجه الحمد تا عالمده کنجه
و هر موجودك سرینی بلوب و هر نوعك موجوداتندن نهایتنی معلوم ایدیلر و هر بر

مرجعی و معادی معاینه قیلدیلر و انلر درجه سندن ازل و ابدی کوردیلر انکله
نظر ایتدیلر و پرکار کبی ازلی و ابدی ایرکه سینی طواف ایتدیلر و کرّاتیله وجودن
عدمه واردیلر و عدمدن وجوده کلدیلر کاه موجود ایکن معدوم اولدیلر و کاه
معدوم ایکن موجود اولدیلر و کاه موجود و معدوم اولدیلر لاجرم بویرده
بو نکته لرک اسراری اوکشدر و بو معانی ادراک ایتمکه هر شخصک عقل و فهمی
ایرشمز و اکثر خلق بو معانی طامات و مجرد عبارات صانورلر و بونلر هر
بری اولو سرّدر غیبک کنزلو اسرارندندر شول که آنی اهل غیب بلورلر نتکه دیمشلر

زبانی لا لان هم ما زلالان دکند — یعنی دلسز اغلنلرسزن هم کیبی واتالری بلورلر
تا باغم عشق تو همراز شده‌ام — صد بار ز یادت بعدم باز شده‌ام
زانسوی عدم نیز بسی پیموده‌ام — زیرا که بدم اکنون همگی راز شده‌ام
اولالیدن برود رد یله کوکلر دمشنان — بچه کرت عدمه چاتم ایلدی پروان
عدم بوزندان اود کلو سفرلر اتدکم — بو جمله رازمی اوش سرتیله ایلدی راز

تنده دراولوکیم کشیلر اکر اللرده کرمک لک طلب درد و ارمش سه ایدی
تأیید ربانی برله سهل یوزکاردی طریقت صنعتیله حق بیلک سبیلی حقیقت
کونجی کونلرینک اثرندن کتوره لر ایدی و تسلیم شرطیله صم بکم عمی فهم لا یعقلون
کوزنکیندن آنلر اولکلر ایدی و حجلسی لو کشف الغطاء ما ازددت یقینا
نفی من الازدیاد
لا فنی اولورلر ایدی چونکه مقصود بیله ایدیکه بو کتابک مابینه شدت خواص و عوام

فایده

فایده دولتلیک و هر طایفه انواع خلقه‌دن علی اختلاف طبعاتهم مستعدلرلو مقدار تجربه
مقربلر معا ما ایتدیکی نصیب اولمیالر و اولیا مشایخندن چاشنی سز اولمیالر
نتکه صنعتلردن و حرفتلردن مشرب جقوب واز کلمک اولمزن بیراکه
اشلر مهمل قالور و خلقک ضروری حاجتلری مختل اولوربس بیله اولجوه
بنجی فایده هر طایفه‌نک سلوک علی التفصیل بیان اولنسن زیرا هیچ
طایفه‌یه حرفت منفعت اهلندن یعدرکه انک حضرته یربولی و بهشته یولی
و دوزخه یولی اولمیه بلکه هر کشینک قدمی التندن بواچیه یول کیدر
اما صراط مستقیم اولیلارکه حقه و بهشته بولی ساغ یکادن وار و در
و جهنم یولی صول طرفدن کیدر نتکه حق تعالی بیورردی وکنتم ازواجا
ثلثة فاصحاب المیمنة ما اصحاب المیمنة و اصحاب المشئمة ما اصحاب
الله المشئمة والسابقون السابقون اولئک المقربون و هر مشایخدن بعض
انواعهم دمشلردر که الطرق الی الله بعدد انفاس الخلائق یعنی حضرته
بوحلو یعنک نفس ساغشنجه امدی مراد انفاس حلو یتدر انلرک قدملری
و حرفتلری و صنعتلری درکیم بونلر اندن نفس اوروب دم اورورلر و
بونک مثالی کعبه یولنه بکزر شول که هر برطرفدن و هر بر جهتدن
بر یول اکا وارر نتکه حق تعالی بیوردی ومن حیث خرجت فول وجهک
کره شطر المسجد الحرام اما اول شرطکیم خروج در اول شرط درت بابدر قفی

اول حاصل اولسه بش اکنجی شرط که توجه ایتمکدر جهت کعبه یه اولدخی واجبدر
اما تمام کماله ارمک ایچنجی شرط که بولنمایجه کم اول یولک مسافه‌لرنی قطع
ایتمکدر وقتی که اوچ شرطه یرینه کلسه تمام میسر اولور بس بو تجلیدن هر طایفه
کندولرک صفت حرفتلرینه کوره کم اوکن خروج ایدلر و هر اسنده توجه
صدقیله حق طرفینه قیلالر و طوغریلق قدمیله ادیون مسافه‌تنی قطع
ایدرلر تا که وصال کعبه‌سنه یتشلرکه **فاینما تولوا فثم وجه الله**
ایمدی هر طایفه‌نک حقیله معامله‌تنک شرح کندو مقامنده بر سبیل
ایجاز و اختصار ذکر اولنسر ان شاء الله تعالی شیله که غریب عبارت
و تکلف بیله الفاظدن محفوظ اوله تا که مبتدی و منتهی اندن فایده دونه
و خواص و عوام فهمنه لایق اوله و صلی الله علی سیدنا محمد و آله اجمعین

الفصل الثالث فی ان الکتاب لماذا وضع بالترکیة یعنی اوچنجی
فصل اکی بیان ایدر که بو کتاب ترکی دلنده وضع اولدغنه حکمت نه ادی
قال الله تعالی **وما ارسلنا من رسول الا بلسان قومه** و قال
النبی علیه السلام **کلموا الناس علی قدر عقولهم** عزیزم بیلکل که
طریقت یولینه سیر ایدوب حقیقت عالمنه ارشمک استین طالب صادقلر سلوک
بیانن ایتمکده مشایخ قدس الله ارواحهم اکرچه چوق کتاب تالیف ایدرکن شیله
که بعض عربی و بعض عجمی دلنده اما اول طالبلر که عربیتدن راجل و عجمیدن

قاصردر

قاصردر اول کتابلردن استفاده‌لری سندن کندولری خبر الوب معانیسنه
مطلع اولمزلر ممکن که بر کمسه دن استماع ایدم کربس اول وقت فایده‌مند
دوترلر لاجرم بیله اولجق بو ضعیف و فقیر بی نوای حقیر که بیلورک
شکسته بسته محب معتقدی در که اولی قاسم بن محمود قره حصاری در
قاسم بن محمود قره حصاری
دلدیکم بو ایکی دلدن بی خبر اولان طالبلری دخی انلرک کومندن بی نصیب
قلمیالر بس بنجه کم طلب ایتدی بو ترکی دلنده بر کتاب بولمادیکه مشایخ
محققیندن بیان ایلدکی سلوک انده مذکور اوله و هم کندونک اولعدر
ماسبق سرماسی یوغدیکه مستقل بر کتاب تالیف ادب سلوک بیان
ایلیه ادی انده لاجرم بیله مصلحت کوردیکه مشایخ کتابلرندن برینی
ترکیه ترجمه قیلا بن طاقت یتدکجه تتبع ادب بر کتاب استردیکه روحک
بدایت مبدا سندن تا نهایت معادینه دکین سیری و سلوکی انده مذکور اوله
و هم قلیل الحجم کثیر المعنی اوله و هم عاشقک معشوقک مقصدندن
و مقصودن بیان ایلیه و هم مبتدی ناقصک استفاده‌سنه و هم منتهی کاملک
افاده‌سنه شامل اوله بس کوردم که اول بلبل بوستان شریعت طوطی شکر
ستان طریقت هدهد سلیمان معرفت سیمرغ کوه قاف حقیقت شیخ
وقت نجم الملة والحق والدین الرازی قدس الله سره المقدس بکسر اسرار ونور
قلوبنا بشموس عرفانه بو بابده اول جگر سوخته درد مند مستمندلر ایچون

مرصاد العباد کتابنده مخلوقاتک بدایت مبدادندن تا نهایت معاده دکن
سیر وسلوکن بیان ایلمش مشوق عبادتن ومحرک اشارتن کرکی بیکی اکرچه
بو ضعیفک اوله قدر بضاعتی یوغیدی که اقدام ادب آنک اوله اشارتنه فهم
ادب وعبارتنی جمله حل ایدیدی اما بو قضیه کم لیس ما لا یدرک کله
یترک کله دیمشلردر فهم ادرکی مقداری حق تعالی حضرتنه التجا ادب
وتنجیلدن روحندن استمداد ایتمکله بو کتاب پارسی کسوتندن چقروب
ترکی لباسنه قیدی تا که اول معانی ابکار غیبیه هم بو دلکسوتندن طالب
سوختلره جمالی کمالی عرض قله بنلر دخی بهره مند اولوب مغتنم اولهلر
وهم شیخک صافی مشربندن صفا بولوب وشافی بیانندن شفا بوله لر وبو ضعیف
نحیف اکرچه اول استحقاق بولمدی که انلرک کلو منه تصدی ادب ترجمه قلدی
اما بو طایفه یه محبت غایت اولدیغیچون دلدکه انلرک کلامی ایله انس دتب
اکلنه که من احب شیئا اکثر ذکره وهم طالبلردن بر نفس مبارک دعا
قله دیو اقدام ایلدی والا اول قندن وانلرک کلام قندن بیت
بنده ام کر تو هیچم نشماری مشمار من که باشم که در آیم بشماری یاری
چونکه ترجمه مرصاد تمام اولدی بفضل الله وعنا بسن بو ضعیف دایم ذکر ایدردی
که قنغی پادشاهک خزینه سی بو کوهرک صدف اوله که بنی اکا تحفه ایلادم شیلکیم
اول سلسله ایله تخت سلطنت انرده مقدر اوله واستیلا اله اسباب مملکت

متحد

١٢

متحد اوله وهم نظرکی پاک وهمت عالی ومشرب صافی وطبع سلیم وذهن مستقیم
اوله وهم فقرایه محب معتقد اوله وانلرک کلو منه جان ودلدن
طالب راغب اوله زیرا کم خواجه علیه السلام بیورر که لا تعطوا الحکمة
غیر اهلها فتظلموها وهم اهل کرم ومروت اوله تا کیم اکر ترجمه ده
خلل واقع اولسه دخی کرم ایتکله ستر ایلیه بیت
وعین الرضا عن کل عیب کلیلة ولکن عین السخط تبدی المساویا
پس بو ضعیف نیجه که فکر قلدی اکا یتشدی که بو کمالاتی بی له امیک که عصرده
موصوف دکلدر الا امیر الوقت والزمان عظیم القدر والشان منبع الفضل
والعرفان معدن الجود والاحسان قامع الظلم والطغیان معین الفسق و
العصیان
اعنی المراد من آل عثمان سلطان بن سلطان مراد خان بن محمد بن بایزید
دن مراد خان اعلی الله فی الدارین اعلام دولته ونشر فی خافقین سلطنته
انوک خزینه سندن اوزکه بر امین یر بولمادیکه بو اسرار غیبیه بکرلرن
انن امانت قویه یدی وهم اول قدر شناس صیرفی کی بوغیدیکه بو جواهر
اصلی کیقباد خزینه سنه لایق کورب اکا تحفه قلمشدی لاجرم بو ضعیف
دخی شاه مراد خزینه سنه لایق انک خزینه سی سر لاشک ولا شبهه مذکور
ومذکورکما لا ینبغی اول احاطه قلمشدور اول حقیر فکر که
بو حضرتن خاضر لردور انلرک ماننده قنره بدنون

شیخ الدین عمر صالح بن یکیتن بن نتالع حضرتی قدس الله روحه بو جماعه اهل الرحم

اللهم ايدهم بروح القدس واستجب لهم دعوة الجن والانس
واذقهم لذة المشاهدة والانس آمين يا رب العالمين امدي اي عزيز
بو كتابي صورسك ادي كتاب ارشاد المريد الى المراد في ترجمة مرصاد
العباد تحفة لسلطان مراد مد الله ظله على كافة العباد اللهم ايده
بدعوة العلما والعباد وانصره بهمة الفقرا والزهاد والبسه لباس الهدى والرشاد
والهمه طريق الصواب والسداد واهلك اعداءه كما اهلك ثمود وعاد
واحشره في زمرة الصديقين يوم المعاد انك لا تخلف الميعاد وصلى الله
على سيدنا محمد وآله اجمعين باب الثاني

في مبدا الموجودات وهو مشتمل على خمسة فصول بمقابلة خمس
صلوات يعني ايكنجي باب موجوداتك بدايتي بيانندن اولور واول
بيش فصله مشتملدر بيش وقت نمازه مقابل سنه
الفصل الاول في بيان فطرة الارواح ومراتب الموجودات
ومعرفتها يعني اولكي فصل ارواحك خلقتي وموجوداتك مراتبي
ومعرفتي بياننده اولور قوله تعالى لقد خلقنا الانسان في احسن تقويم
ثم رددناه اسفل سافلين يعني ای القلب بونك معنيسي اولدر كه حق تعالى
بيوردكه انسانك ارواحني اولكي خلقت ايتدك بس ايني علو دعليين دنكه
عالم ارواحدر اسفل سافلين كوندردك كم اول بدندر نته كه بيان اوليسر ندن

وقتی

وقال النبي عليه السلام ان الله خلق الارواح قبل الاجساد باربعة
الاف سنة وفي رواية بالفي سنة عزيز من بلكل كم بو حديث
مفسريدر شمشدر بو ايتدك اول معنيه كه ارواح انساني اولكي دلدي
اندن صكره اجسام ظهوره كلدي امدي مخلوقاتك وموجوداتك اصلي
ومبداي ارواح انساني المشدر وارواح انسانينك مبدئي روح محمدي
كلمشدر صلى الله عليه وسلم نته كه بيوردي اول ما خلق الله روحي
وروايتده نوري درمشدر چونكه خواجه انبيا عليه السلام موجوداتك
كزيني وخلاصه سي اولدي وكاينات انجنك طفيلي اولدي كه لولاك لما
خلقت الكون انونك شاننده كلمشدر بو وجهله مخلوقاتك مبدئي
كيم اول دلدي كركي ايله دكه بيله اولا ذرك كه يدلمش براغاج مثالندن
خواجه عليه السلام اول اغاجك يمشيدر اغاج خود حقيقتك يمشك
تخمندن وچكردكندن حاصل اولور پس حق تعالى چونكه دلدي
اول ازدده احديت پرتوندن وجوده كتوره پس نور محمدي ظهوره
كتوردي نتكيم خواجه عليه السلام بيوردي انا من الله والمؤمنون مني
وبعض روايتده كتوردكه حق تعالى نظر محبت ايله نور محمده بركرت
نظر ايلدكه حيا انونك اذرنه غالب اولدي وبو حيادن ترلدي اندن
حق تعالى انبيانك ارواحني اول درلردن قطرلتندن يرادب ظهوره كتوردي

اندن صكره اولیا ارواحنی انبیا ارواحنك انوارندن وجوده كتوردی
واولیا ارواحنك انوارندن مؤمنلر ارواحنی ایجاد ایتدی ومؤمنلر
ارواحنك انوارندن عاصیلر ارواحنی اظهار ایلدی وعاصیلر ارواحندن
كافرلر ومنافقلر ارواحنی یراتدی اندن صكره انسان ارواحنك
انوارندن ملائكه ارواحی ظهوره كتوردی وانلرك انوارندن
جن ارواحنی وجوده كتوردی وجن ارواحندن بو درلو درلو حیوانات
كه وار در انلرك ارواحنی یراتدی اندن صكره ملكوتیاتك ارواحنی
ونباتاتك ومعادنك نفوسن ایجاد ایلدی اندن صكره عناصرك
مفرداتن ومركباتن اختراع ایلدی اندن صكره عالم اجسامده مراتبنی
وجوده كتوردی ننكه اكنجی واوچنجی فصلده شرح اولسردر ان شاء الله
امدی سكا بر تمثیل ایدیم تا انیس عقول اولسون مثلا كه بلكل بوراتبك
میثال اكا بكزر كه بر قناد شكرنی دلسه كه اك قندو نبات شكر
چقره بر كره آینی قیندره اول حتا دكرن كه انك معلومدر نبات
شكر حاصل اولور ایكنجی دفعه قیندره قرل شكر حاصل
اولور اوچنجی كره قیندره ایلودوز شكر حاصل اولور دردنجی كره
قیندره طبرزد شكر حاصل اولور بشنجی كره قیندره
قالب شكر حاصل اولور التنجی كره قیندره اول

چركلرندن قلور اكا قطاره دیرلر اول حاصل اولور
غایت قره بلنور اول اول قندلنك اقدم مرتبه سندر قطاره یدكن
اقلق وصافلق اكسلور تا شوله قره بلنور قلنجه امدی چان بر كشی كه
استادلك تصرفندن خبری اولمسه اكا یقین حاصل اولمز كه بنجه درلو
درلو مختلف جنسلر قنددن چقه جقدر یوخسه قبول ایده مز بلكه
انكار ایدر اینكه بو قره وبلنور كه اكا قطاره دیرلر هر كز بو اق
صافی قنددن دكلدر دیو ظن ایدر بلمزكه بو سوادلق وكدورت اول اق قندك
وجود اجزاسندن تعبیه اولنمشدر اما كور عمی

بیت

زان می خورده ام که یار من زان می خورد — او را رخ سرخ آمد و مارا رخ زرد

وحقیقتده شولهدر كه ظلمت وكدورت قندك صافیلك وجودی
اجزاسنده تعبیه اولنمشدر كه تا كه قندقندلیغی مقامنده اكن انترك
بر نصیب الور كثیر كم اول ظلمت وكدورت حاجتی دیركنده رنك
احتیاج ده كلور وچونكه نباتلق مرتبه سنه ایرشه اندن كرو هم كندو
نصیبن اله بخلیش قیاس ایله هر برینی كندو مقامنده استعداد
مقدار اقلقدن وصفادن وظلمتدن وكدورتدن كه قندك
وجود اجزاسندن تعبیه اولنمشدر هر بری نصیبلرین الورلر و
قلدنی قورلر تا اخر قطاره قلنجه اندن بو صفا واقلقدن از قلور باقی جمله

وكدورتی اولور وبنات شكرده ظلمت وكدورت آز اولور بابی قیسی
صافیلق واقلق اولور شویله كه اول كدورت بكوزیله كورنمز
اما واردر قطارده دخی اقلق وصافیلق كورنمز اما واردر امدی
بو تفاوت كه واردر صفا وظلمتده شویله كم نباتك وقرزل
شكرك وقلونینك هر برینك بر خاصیتی واردر بو تفاوت سببیله
بو كم غیرینه اول خاصیت یوقدر مثلا اول یرده كم بونلرك
بریسی كرك اوله انوك غیری اولمیه یرده یرمز شویله كه اگر نبات شكر
مفید اولسه بس طبیب طبرزد بیورمز اول یرده كم طبرزد كرك
اوله نبات انكا مناسب اولمز و بونلرك هر بری هیچ برینك یرینه طورمز
لاجرم معلوم اولور كم هر برینوك كندی مقامنده بر كمال واردر كه
غیرینه اول كمال یوقدر نتكه بیورر الذي احسن كل شيء خلقه
وفتی كه بو تمثیل اكلدكسه امدی شویله بلكل كم اول قندصافی
بو مثالده روح پاك محمدیدر علیه السلام اول حقیقتده ارواحك
آدمیدرنتكم آدم علیه السلام خلقتك اتاسیدر شویله كم ابو البشر
دیرلر خوجه علیه السلام ابو الارواح كلمشدر **بیت**
وانی وان كنت ابن آدم صورة فلی فیه معنی شاهد بابوتی
یعنی اگرچه بنم صورتم آخرده تابع كلمشدر آدمه اما روحم اولنده متقدم

اولمشدر

اولمشدر ارواحدن بس انبیانك ارواحی شول نبات شكر صفتنده
روح محمد قندندن ظهوره كلدی واولیا ارواحی قرزل شكر مشابه سنده ایدی
ومؤمنلر ارواحی ابلوج شكر مشابه سنده ایدی وعاصیلر ارواحی طبرزد
وشكر مشابه سنده وكافرلرك قالب مشابه سنده كلمشدر وز
هماندر بو قیاس اننده ارواح ملك وجن وشیاطین اندن حاصل
اولمشدر تا شكاد كبی كه قطاره قلدی بس انوك لطفندن روح
حیوانی ونباتی اولدی یعنی چارپالرك ونباتلرك ارواحی حاصل اولدی
وكثیفندن بو درت عناصرك مفرد ومركب ظهوره كلدی وجمیع
كایناتك مراتب بو مثالدن مفهوم معلوم اولدی اما بو مقامده بر
لطیفه غیب یوزكستردی غایتده لطافتده شویله كم بوندن اوك
آیینه عبارتده كتمشدر شیخ وقت مؤلف مرصاددن ازكه
قدس الله روحه العزیز واول بود ركه ظلمت وكدورت كه قندده
تعبیه اولمشدر هر بری بر نسنه نك مركب اولمشدر مثلا ظلمت
مركبدر حرارتك وكدورت مركبدر كثافتك تا هرقنده كه ظلمتدن
وكدورتدن بو مختلف جنسلرده واردر مثلا نبات شكر وقالب
وطبرزد وقطاره كبی بونلرده ارتق بولنسه بس حرارت وكثافت
دخی انده ارتق اولور نتكه قرزل شكر نباتدن بر درجه حرارتی وكثافتی

ارتوغ اولرقلوانی دخی. بوقیاس ازره معلوم اولسون وده دخی شوله
بلکل که حرارت اوت صفتیدر واود محبتک اصلی و حمیت مایه سیدر
و کثافت طپراق صفتیدر و طپراقدن سستلک و صوقلق ظاهر اولور
کبر و انجیلکی اودک خاصیتی سرکشلک و جلالک طلب ایتمکدر
بوندن اترودر که ابلیس انا خیر منه دیدی زیرا که اودا اوتدن
ایدی ترفع استدی و طپراغک خاصیتی خست والچقلقدر که بوندن
اترودر کم حیواناتک طبیعتلری رکیک اولب و هم همتسز اولورلر
و جمله سینک میلی شول غذالره درکه فانی سفلیدر زیرا کم انلرک
اصل طپراقدندر و دخی شوله درکم اودک صفتندن حاصل اولن
هاناظلمندر لرکیم قهر ادب بیندرک و طپراغک صفتندن
حاصل اولن هین جهلدر ارتوک کل وجونکه بو ایکی صفت کماله
ایرشه بس ظلوم و جهول اولور یعنی بغایت ظلم ایدجی و جهل ایسی اولور
زیرا که بو لفظ مبالغه صیغه سیدر انندن اترو حق تعالی انه کان
ظلوما جهولا دیدی بس امدی چونکه بو ایکی صفت که ظلمت و کدورت
دور اگرچه قندده تعبیه اولنمشدی اما ظاهر دکل ایدی نه قندده
و نه نباتده و نه دخی غیرنده ولکن بو ایکی صفتک کمال قطارده
ظاهر اولوب وجوده کلدی انده صفا و اقلق ازدر اما ظلمت و کدورت

وافق

وافر ونباتده دخی صفا و اقلق بولدر و ظلمت و کدورت ازادی بو مثال ازره
قیاس ایلدکل ارواح نوراینه که نبات مرتبه سنده تشمشدی بس حرارتکه
محبتک اصلیدر انده وار اما اندر وکدورت که تواضعک ماده سیدر
اوردا خی وار دور ولیکن ازبس چونکه بو ایکی صفت ارواحده کامل دکلدی
اندن اترو امانت معرفت یکتی چکمد یکر وجونکه حیوانیت ماده سنه قطاده
سنرکه
صفا و نورانیت روحانی ازادی کامل دکلدی و هم اولدخی بو یکی چکمدی
که امانت معرفتدر بس بر مجموعه کرک که عالم روحانیدن و عالم
جسمانیدن مرکب اوله شوله که هم محبت و عبودیت آلتی و هم معرفت
و علم آلتی انده کامل اوله تاکه بو یکی مردانه و عاشقانه جان ارقسی ازره
چکه بیله امدی او مجموعه دکلدر الا انساندر حق تعالی نیتکه قرآنده بیورر
انا عرضنا الامانة علی السموات والارض والجبال فابین ان یحملنها
واشفقن منها وحملها الانسان انه کان ظلوما جهولا
بس ظالملق و جاهللق انسانک حالنه لازم کلدی زیرا که بو یکی بو ایکی صفتدر
ازکه نسنه ایله چکمز امدی بوبر یکمدرکه بو کوزلرله کورنمز بلکه
روحانیت کوزی ایله کورنور ملائکه روحانیت کوزی ایله کوردلر اما اول
قوت استعدادکه جسمدن حاصل اولور انلرک یعنی اترو و چکمدلر
و حیواناتک قوتی و جسمانی استعداد ووار دی اما روحانیت کوزلری

احوق دكل ايدي تاكه اول يكك سرني كورك لر دي بس بوندن اترو قبول
اتمديكز بو يكى اما چونكه انسان عالم جسمانينك وعالم روحانينك
مجموعى ايدي بس روحانيت نوري وجسمانيت آلتي وقوتي اكسيلكه ويدي
لاجرم بو امانت يكني كترمكلك كرامتي اله آني مشرف ومكرم
قلديلركم **ولقد كرمنا بني آدم وحملناهم في البر والبحر** انوك
حقيقتن كلمشدر امدي روح ندر وحقيقتي نه سنه در بيلمك دلرسك
بوندن بر رمز بيان ايدلوم هان بو مناسبت برله ظاهر اولا اگرچه
مشايخ سلف انوك بياننه زياده شروع اتمديلر امدي اول بزرگه
حضرتي شيخ مؤلف كتاب مرصاد العباد قدس الله روحه نتكه بيورر
قنده يدي درلو صفت تعبيه ايدي اقلوق وقوتلو وصفا وكدورت
ولطافت وكثافت وحلاوت در بو رسمه روح دخي بر لطيفه ربانيه
در انده دخي يدي صفت تعبيه اولنمشدر مثلا نورانيت ومحبت وعلم
وحلم وانس وبقا وحيا كبي وقتيكه روح يتشوب برك برله جمع بو صفتلر
هر برندن نيجه صفتلر دخي ظاهر اولور انك شرح كلسه دركنده ومقامنده
ان شاء الله العزيز امدي بو صفتلركه روحده وردر بنلرك هر ترسي
شول قنده دخي صفتلرك هر بريسي برندن در مثلا نورانيت كه روحده در
شول قنده دخي اقلوق مثابه سندن در ومحبت قراليق برندن در نتكه معلوم

اولمشدر

اولمشدر وعلم صفتي مثابه سندن در وعلم وكدورت برندن در وانس
ولطافت وبقا كثافت وحيا حلاوت مثابه سندن در ودخي هر صفت
كه انوك برندن در هم اول صفتك اثري اندر بس اكر آني دلسكز
كه كماله ايرشه اول صفت بر معدنه التمك كرك كم انك كمالي
انده ظاهر اوله مثلا اول ظلمت كبي كه قنده وردر اگر آني دلسكز
كه اول صفت كمالنه ايرشه بس آني قطرانه يه قدشدرمق كرك اولا
معدن بندر ظلمتك تاكه قنده دخي قطران برله سياه اولوب ظلمت
حاصل ايده امدي چونكه روحده محبت صفتكم ظلمت مثابه سندر
قنده آني ديلديلركم محبت روحده كماله يتشه بس آني بو قالبه
كم ظلمت معدنيدر آكا تعلق ويرديلر تاكه تربيت برله محبت صفت
انده كماله ايرشه بس روح بدنه تعلق دتندغنك بر سر بودر چونكه
ارواح ملائكه بدن برله تعلق دتمشدي بس انلرك محبتلري تخم
هر كز تربيت برله كماله ايرمدي واولمشكه **يحبهم ويحبونه** يعرر
هيچ انلرده وجوده كلمن واكر بر كشي سؤال ايدوب ايدرسه كه سن
ايتدك كه روح محمدي قنده ظلمت وكدورت تعبيه اولمشدي
ودخي شرح ايتدك كه انسانك ارواح بو صفتلره محتاج درن زيرا كه هر بري
كندو مقامندن معرفته آلت اولسه كرك ديدك ودخي بونله تحقيق

ایتدک که روح محمدی احدیتک بر تونندن ظهور کلدی دیدک پس بوندن
بیله اکلنورکم احدیتک نورندن بو صفتلر تعبیه اولمشدور
دیاوز اکر دیرسک که بیله دیرسن حق تعالی محتاج اولمق لازم
کلور زیرا که ظلمت و کدورت ممکن صفتدر و هر ممکن خود
محتاج دور و اکر دیرسک که بیله دکل پس روح پاک محمدیه ندن
ظاهر اولدی چونکه نور احدیتده یوغدی بو سؤاله جواب اوچ وجهله
ویرورز اول بودر که ایدرز اکرچه روح محمد قندی احدیت
شکرنک بر تونندن ایدی لیکن صفت حدوث که غیب صفتدور
انوک بیله موصوف ایدی و بو صفت احدیتده یوغدی زیرا هر شی
که حادثدر خلقیت صفتی مطلقا اکا حاصلدر و نور مطلقا حق
تعالینک صفتیدر که الله نور السموات والارض وظلمت مطلقا
خلقیت صفتیدر که ان الله خلق الخلق في ظلمة پس بو ظلمت
و کدورت و کثافت نور احدیتده اولمیه بر که خلقیت و حدوث
صفتیدر اوله نفس ذاتنده اولمیه ایکنجی وجه بودر که ذات احدیت
موصوف در لطف و قهر صفتیله پس بیله اوجت هر نکه ارواحه ور در
نورانیتدن جاییدر که لطف صفتی بر تونندندر اوله و هر نکه ظلمت
و کدورت ور قهر صفتی بر تونندندر اوله اوچنجی بودر که ظلمت تنده

شول

شول محبت مشابه سنده قودق که روحه ور در امدی شک دکلدر
که محبت تخم ارواحک استعدادندن جمیع صفاتندن اول تعبیه اولمشدر
وجمله سندن محبت صفتی متقدمدر نتکه شیخ بویورر قدس الله روحه

ما شیر و می عشق تو با هم خورده ایم — با عشق تو در طفولیت خو کرده ایم
نی نی غلطم چه جای اینست که ما — با عشق تو در ازل بهم پرورده ایم
سویله عشقک بجیسن بزار بکن ار خشنز — حال طفولیتده بر عشقکیله خو ایتمشز
یوق یوق خطا قلدم خطا بو سوزده کل اصلا روا — زیرا ازلدن تا ابد عشقکله کیتمشز

بو یقیندر که محبت صفتی روحه قلندن صفتلردن اکدیدر زیرا که
سه روحه محبت یحبهم اثارندن حاصل اولدی اگر یحبهم سابق دکل ایمش
یحبونه اولدرنه هیچ کمسنوک زهره سی یوغدی که محبت لافینی اورنه بیلیدی
پس بو لافک اصلی یحبهم انبساطندن ظاهر اولدی بیت
کستاخ تو کرده مرا لطف خویش — ور نی من بیچاره چه مرادان تو ام
لاجرم بو محبت دعوسنک قپوسی یحبهم احتلاتندن احلدی یعنی خلق
محبتنه حق محبتی سبب اولدی و محبت امتحود قدیمدر پس محبت ارواح
اکا متعابلدر شیدی و یحبونه دمکله اولدخی بر قدیم صفتدر که موصوف
اولدی که الحادث اذا قرن بالقدیم لم یبق له حکم العدم
و بو نکته ده اسرار کشفدر شیله که هیچ بر کتاب انوک شرحنه تحمل ایدمز

نذروه في سنبله امدي شله بلكل كم بو جمله ملاء و مثالا كروبي
روحانيدن كه وار هيچ بري محبتدن دم اورمز بر اكه محبت يكن
چكمديكز كه اول محنتدر امدي محبت محنت ايكيسي بر اود نرر وهم
كبي وبري بر بندن ياد دشمشدر شيخ عبد الله انصاري رحمة الله عليه
دمشدر كه محبت در كوفت و محنت جواب داد مسكين بني آدم
ظالملوق وجاهلرلق اوجندن بر يوك كتردي ايكي جهان خلق اول يكدن
قچدي واول محنت ابدي بو اختيار ايتدي نتكه شيخ بيورر
قدس الله روحه العزيز **بيت**

عشقست كه لذت جواني ببرد | عشقست كه عيش جاوداني ببرد
عشق اگرچه كه آب زندگاني دلست | ليكن زدل آب زندگاني ببرد
عشقدر كه كوثرر لذتلري | عشق درركم كاتورر محنتلري
عشق اگرچه سلو تيدر كوكلك | ليك كوكلدن آلور سلوتلري

و صلى الله على سيدنا محمد و آله اجمعين

الفصل الثاني في شرح الملكوتيات و مراتبها و مدارجها

يعني ايكنجي فصل ملكوتيات شرح ادوب احوالنك مراتبن بيان قلور
قال الله تعالى فسبحان الذي بيده ملكوت كل شيء واليه ترجعون
وقال النبي عليه السلام اول ما خلق الله عقل عزيز من بذلك كم

عالم

عالم ارواحك نتكه اصل مبداء روح محمد اولمشدر شيله كه شرح
اولندي انجيليين عالم ملكوتك دخي اصل و مبداء عقل كل اولمشدر
و ملكوت ديو بو جهانك باطننه درلر و ظاهرينه ملك درلر و حقيقتن
هر شيئك ملكوتي اولدر نسنه دركه اول شيء انكله قايمدر امدي اول
روحدر و جميع ارواحك قوام حقك قيوم لغي صفتيله در نتكه بيوردي
بيده ملكوت كل شيء و اليه ترجعون و هيچ شي كندوذاتيله
قايم دكلدر الا حق تعالى كندوذاتيله قايمدر و دخي معلوم دوركه
هر شيئك ملكوتي كندويه مناسب اولور نتكه ديمشدر اولم ينظروا في
ملكوت السموات والارض كوكلرك ملكوتي مناسب اولور كوكلره
و يرلرك ملكوتي دخي هم مناسب اولور يرلره اما ملكوتيات درلودر لودر
جميعسي ايكي قسمدر بر قسم عالم ارواحدندر و بر قسم عالم نفوسدندر
و اول قسم كه عالم ارواحدندر اولدخي ايكي نوعدر بري علوي و بري سفلي در
علوي مثلو ارواح جن و شياطين و باقي حيوانات كبي و سفلي شول
روح ناميه دركه نباتده و حيوانده اولور امدي بو قسمك اصلي و منشاءي
روح محمددر عليه السلام و اول قسم كه عالم نفوسدندر اولدخي ايكي
نوعدر بري علوي در و بري سفلي علوي نفوس سماوي كبي يعني كوكلرك
والدلرك و برجلرك نفوس كبي و سفلي نفوس اجسامدر زيرا بونلر اولر

اولا ایکی درلودر بری مفرددر بری مرکب مفرد عناصر اربع کبی که اوده
یل صو وطپراقدر امدی بونلرک ملکوتی کبی و کندولرک طبیعتلری و خاصیتلری
واردر مثلا صونک برودت و رطوبت طبیعتیدر و عطش کیدرمک خاصیتی
و طپراغک طبیعتی برودتدر و بتورمک خاصیتیدر و یلک رطوبت و حرارت
طبیعتیدر و روحه مدد ویرمک خاصیتیدر کذلک امدی مرکب دخی
ایکی نوعدر جماددر دخی نبات جماد اولدر که اندن ارتوق بتمک کلمیه
طاش کبی نبات اونک خلافنجه درکه دائم بتر وارتر بونلرک ملکوت
دخی هم کندولرک طبیعتلری و خاصیتلریدر و بو قسمک اصلی حقالدر
وبنی دخی بلکلکم ارواح ملکوتکه نفوس ملکوت نباتنه جمع اولوب
بلنور بونده اشو دیکه نباتک ملکوتنه روح نامیه و نفس نامیه
درلکن زیراکه اول واسطه اولمشدر عالم حیوانله عالم جمادی آراسنده
مثلا چونکه انده نشو و نما واردر بو صفت جمادده یوقدر و کل حیوانده صفتدر
بو وجهله جانلولردن صایلور لاجرم انک ملکوتنه روح نامیه درلر
و چونکه انده اکلمق و اختیار ایله حرکت اولمدیغی در بو سنه که جماد صفتیدر
بس بو وجهله اکا نفس نامیه درلر و دخی شویله درلر که ارواح و نفوس ملکوتک
هر برنده کرک علوی اولسون کرک سفلی بر صفت قلدی ملکوتیات
صفتندن بولمق اولور شویله که ارواح ملکوتنده نفوس

ملکوت

٢٠

ملکوتدر و نفوس ملکوتنده هم ارواح ملکوتنک صفتی واردر اما چونکه
هر برنده کم اول نوع غالب دشدی قلنی مغلوب اولدی بس اول غالب
ایله آد ویروب اکر کروبونک هر برین شرح ایتمک طول دراز در اما مقصود
بودر که جمیع یرادلمش ایکی نوعدر بری ملک دبری ملکوتدر امدی
ملک اولدرکه بو کوزلکه کورلر و بو قولق ایله ایشدلور و ملکوت
انک خلافنجه در و بونلره خلق و امر دیرلر نتکه حق تعالی جمله سنک
ذکرنی بر آیتده جمع ایلیوب بیوردیکه ان ربکم الله الذی خلق السموات
والارض فی ستة ایام ثم استوی علی العرش یغشی اللیل
النهار یطلبه حثیثا والشمس والقمر والنجوم مسخرات بامره الا
له الخلق والامر تبارک الله رب العالمین امدی عالم امر عالم اجسامک
ضدینه و مخالفنه درلر شول که اکا تقدیر ادوب قیاس ایتمک ممکن دکل
و هم اولکون اشارتیله وجوده کلمشدر و عالم خلق عالم اجسامدر
کرک کثیف اولسون کرک لطیف شول که اکا تقدیر ادوب قیاسلمق
ممکندر اگرچه اولکون اشارتیله ظاهر اولدی لکن واسطه ایله ابتدا
آزمان ایله حاصل اولدیکه خلق السموات والارض فی ستة
ایام ۞ اما امرهم ارواح ملکوتنه دخی نفوس ملکوتنه اکسنه بله شامل
نتکه بیوردی یسئلونک عن الروح قل الروح من امر ربی وهم

بیورر یکه والشمس والقمر والنجوم مسخرات بامره اما روح انسانی
مخصوصدر من روحی صفاتنك شرفنه قلن ارواح دکل بندندر که
اونك شرفنه و کرامتنه اشارت قلدی ولقد کرمنا بنی آدم
وحملناهم فی البر والبحر امدی بو آیتك ظاهر معنسی اشدلشدر
و معناسی باطنسنی دخی اشیت کم قرآنك هم ظاهری ور هم باطنی که
ان للقرآن ظاهرا وباطنا اولدی بودرکه حق تعالی ایدر بنی آدم
بن کوتردم زحمتنم برله قروده ودکیزده امدی بر دیکی عالم اجسامدر
که عالم ملکدر و بحر عالم ملکوتدر انلرنه بو ایکی عالمکه دیدك آدمی
کوترمز زیرا که اول بنم امانتمی یوکن چکن بر و بحر جود اولدی یکی
چکمدیکه فابین ان یحملنها واشفقن منها چون آدمی اولدی یکی
کتردی بو دکلی عجز ضعفیله بس بو دکلی کمال قدرتم برله بن
اوّلی واکیوت اولدرکه انوك یکی بن جهاوندرکم بن هم عاشق و هم
معشوقم اولدنان ونیازکه بن مله انسان آرا سنده ورد زهر کین
غیریله بنم آرامزده یوقدر

بیت

کرد نهوای تو دمی بر جوش شد   صد ترك بر وعرضه کنه نیوشد

بس عاشقله معشوق آراسنده کمسه صغمز معشوقك عشقی یکن عاشق
چکه بلور و هم عاشقك عشقی بلاس کبی و معشوق کمی بلور نتکه

عاشقه معشوقك هر شیوه سی خوب کلور معشوقه دخی عاشقك هر
جنبشی خوش کلور معشوقك محبتی عاشقه عاشقك معشوقه محبتندن
اکدندر زیرا که عاشق کندو وجودندن اول معشوقه مرید دکل اما
معشوق عاشق وجوده کلدین مرید عاشق ایدی نتکه شیخ ابو الحسن
خرقانی بیوررلر رحمه الله اورا خاست که ما را خواست یعنی اول حق
ارادت محبت حق طرفندن قیدی انرن صکره بزده ارادت محبت
ظهوره کلدی

بیت

شمع ازلی پروانه   جان هم عالمی جانانه
از شوق سر زلف چو زنجیر تو شد   دیوانگی دل من دیوانه
نفکک سلسلسی پیشور کوکله   اولور اول سوخته سودای هم دیوانه
ازلی شمعه کوکل دشدی اول پروانه   یقدی بو جانی جانان بولنه مردانه

اگرچه حقیقتده عاشقله معشوق آراسنده یادلوق و ایکیلك یوقدر
یحبهم
سن بن و بن سن طونك یقاسی سن و اتکی بن بلدکه عشق خلعت
اثارندن حاصل اولوب یحبونه اکنیسنه کلدی و بو فتنه قبیجی کلوملك باشی یاغی
فاحببت ان اعرف اشارتندن قیدی و تکرار کمسنونك زهره سی یقدرکه
میدانده   طودوق دیرد ب سیدیویله اما بن موسی کی علیه السلام بن نهاد زکرکم بو
آغز اجوب ان هی الا فتنتك حمله سنی ایکن بله سلیه اگرانی دخی لن ترانی ضربه

سیله کوشماک ایدیلر تا حتی که ملائکه طورطاغنده طعن ایروب ذلیل اولدیلر
که یا ابن النساء الحیض ما للتراب ورب الارباب یعنی ای حایض عورت
اوغلی طپراق قنده وذات پاک احدیت قنده دیدکلری وار اول ساکت
اولوب ذلیل ذلیل تمندی ولیکن حال دلیله ایتدیکه کما ایرورسز ما للتراب
ورب الارباب بحق اکا دیمسز که ما للرب الارباب وللتراب یعنی
ذات احدیت قنده وطپراق قنده که بنکله عشقبازلق ایدرد سکزنه
بنم باشمه قتیجه بن خود طپراقلق مقامنه راضی اولمشدم وارلق کلمنک
کوشه سن چکنمه صلمشدم که پادشاهک حضرتنه یقین اولمقک
اکرچه نوابی چندر اما افتدی دخی بی شماردر وما السلطان الا
البحر عظما وقرب البحر محذور العواقب دخی بوندن قوردم
که مبادا سرمایه الدن کیده و احتیدی الده کرمیه عاقبت بو طپراقلق
مرتبه سی دخی صوریه و آن کیرو الده کرمیه یا لیتنی کنت ترابا دیوب
حسرت اوده نه دوتوشب فراق اغوسن اچمیسدم اما بنده لوکم
که علتسز عنایتندن و کمال محبتندن بو وارلق کلیمسن
بنوم اکنمزدن چقردی و اول ساعت خلعت که
من روحی اضافتندن حاصل اولوربینه کیردی
و اول کرامت که بیدی دن وجوده کلمشدر بنه ارزانی قلدی

واول

واول خلافت تختی که وجعلکم خلائف الارض درانده بزی امیر
ایلدی ومحبت تاجنی باشومزه اوردی وجمله ملائکه یه جمع ادب تختمز
التینده سجود بیوردی اندن صکره الذین اصطفینا من عبادنا
نداسن عالم ملک ملکوتده اوردی اولاسنه لرکه بزم معشوقلغمز
اسباب دورعند ایدجک اولورسم حدی کلمز بیت

چندانت نازست زعشق تو در سرمن	کاندر غلطم که عشق تو در سرمن
ناخیمه زند وصال تو بر سرمن	یا در سر این غلط رود این سرمن
نازبشمدن سنک عشقکدن اوار	که سنی بکا محب ظن ایدرم دایم یار
یه وصالک قره خیمه بو بنم سرمنک	یه بو سری چون ادم بو سر اخر بر دان

کبی و ایتک اولنه کاولم که وحملناهم فی البر والبحر درامدی بر
عالم ملکدن وبحر عالم ملکوتدن نیتکه هرقنده که بر وردر انک
اندرنده بحری وردر انجیلده هرقنده که ملک وردر انک ازرنده
ملکوت وار یعنی حق تعالی ایدر بنی ادمی ملک ملکوتده بز کتوردرز
عنایتمزله اول معنیه که اکر ملک اکر ملکوتدن انک روحی وعقل
بر توندن در مثلا ملائکه وجن وشیاطین وحیوانات ونباتات کبی
وهرنسنه که انک نفس وار کوکلر ویلدزلر وبرلر کبی قموسی بونفس
حمیتی مایه سی انک عقل نتیجه سندن الور ودخی بنی بلکه عقلک

روحه نسبت شول حوا کبیدر آدمه علیه السلام نتکه حوای آنک صول
پهلوسندن یرتدلر انجیلین عقل دخی روحک صول پهلوسندندر
الدیکن اما بوندن برلطیفه اشارت وار اولور بدر که حضرت رسالت علیه
السلام بیورر که وشاوروهن وخالفوهن یعنی بیورر که خاتونلر
کرله مشورت ایدک اشدلرده وهرنکم انلر دیر حقه مخالف عقله صیغمز
آنک خلافن اشلک کم طغرو فکر اولدر زیرا آنلرک اکثری صول کلدن
حاصل اولمشدر واکر ایدک خلاف طوغرو اولور بنک دخی چونکه عقل
روحک صول پهلوسندن ظهوره کلدی بس انکله مشورت اتمک
کرک حق تعالینک ذاتن وصفاتن بلمکده وهرنکم انک کلمسی
یتیشر ذاتدن وصفاتدن حق تعالی اندن منزهدر دروا اولندیرسه آنک
خلافنجه اوله زیراکه انک ذاتنک وصفاتنک حقیقتن بلمکده
کرکی کبی عاجزدر بس انک ذات وصفاتی کبی وکندویکه بلنمزنکه
دمشکردر عرفت ربی بربی ولولا فضل ربی ما عرفت ربی وبوندن
برلطیفه دخی یونکستردر واول بدرکه خوجه علیه السلام بیوردیکه
اول ما خلق الله القلم واول ما خلق الله العقل واول ما
خلق الله روحی اجمعی دراست دروهم اجمی بردر اکثر خلق بوندن
متحیردر کیفیت تطبیقنجه اوله دیو امدی شوله بلکل کم اولکه بیوردی

اول

اول ما خلق الله القلم اولدر بزم قلمومز دکلدر بلکه حق تعالی قلمیدر
کندینک عظمت جلالنه مناسب امدی اول دکلدر الا روح پاک
محمدیدر علیه السلام اول وقتکم حق تعالی نظر محبت برله روح محمدیه
نظر ایلدی بس حیا انک اوزرینه غالب اولدی اندن ایکی پاره اولدی عقل
برشقی بولندرکه هرقنده کم عقل اولسه حیا بله اولور وهرقنده کم
که عقل یوقدر حیا دخی یوقدر الحیاء شعبة من الایمان سری بودر
چونکه حق تعالینک قلمی ایکی شق اولدی برسی روح وبریسی عقل
اگرچه ایکی کورنور اما قلمدر ایکی شقی وار اندن صکره قلم حق تعالینک
ید قدرتیله هرنکه دلدی ملک ملکوتدن سر قلم واسطه سیله یعنی اجیله
یازدی بس حق تعالی آیتی محل قسم ادب آکا اندا جدیکه ن والقلم
وما یسطرون وبوقدرت اظهار ایتمکیچون کندوئیه ثنا قلدی بیوردیکه
اولیس الذی خلق السموات والارض بقادر علی ان یخلق مثلهم
بلی وهو الخلاق العلیم انما امره اذا اراد شیئا ان یقول له کن فیکون
فسبحان الذی بیده ملکوت کل شیء والیه ترجعون الفصل الثانی
فی ظهور العوالم المختلفة من الغیب والشهادة اوچنجی
فصل اولدر مختلف عالملرک ظهوری بیان ایدرشله کم برجنسی عالم
غیبدندر وبرجنسی عالم شهادتدندر قال الله تعالی ان فی خلق السموات والارض

واختلاف الليل والنهار والفلك التي تجري في البحر بما ينفع الناس وما
انزل الله من السماء من ماء فاحيا به الارض بعد موتها وبث فيها
من كل دابة وتصريف الرياح والسحاب المسخر بين السماء والارض لايات
لقوم يعقلون وقال النبي عليه السلام خلق الله التربة يوم
السبت وخلق الجبال فيها يوم الاحد وخلق الشجر يوم الاثنين
وخلق المكروه يوم الثلثاء وخلق النور يوم الاربعاء وبث فيها الدواب
يوم الخميس وخلق آدم بعد العصر من يوم الجمعة في اخر
ساعة فيما بين العصر والليل عزيز من بلكل كه عالم ارواحك
مبداسندن تا عالم اجسامك نهايتنه دكين حق تعالى درلو درلو
عالملر يراتمشدر كه بري برينه بكزمز دنيا واخرت كبي ملك
ملكوت كبي ودخي هر عالمده بردرلو يراتمشدر روحانيدن وجسمانيدن
وبونلرك هر برندن انواع مختلفه يراتمشدر وهر برندن
بر درلو حاجته قومشدر نيتكه ملك نوعي كه اول جملدن بريسي اتدن
بجه درلو ملايكه وجوده كلمشدر ومثلا كروبيلر بر نوع وروحانيلر
بر نوع وحملة عرش بر نوع ودخي اولكي قات كوكدن تا يدنجي قات
كوكه دكين هر برنك فرشتهلري بر نوع درلر كه بري برينه بكزمز وسفره
وبرره كه قرآنده ذكر اولنديلر اولر دخي بر نوع درلر وكراما كاتبين دخي

بر نوع دن

بر نوع درلر واول ملايكه كه هواده اولورلر وبعضيلر ويللرك حكمنده
انلر دخي بر نوع درلر حتى روايتده كلمشدر كه هر قطره كم ايندركاه
بر ملك موكلدر تا اول قطره يرنه وارنجه واول فرشتهلر كه دكزلر
اوزرنه موكلدرلر انلر دخي بر نوع درلر وبر نوع دخي انلردركم يرينك
كوكندن خلق صقلرلر وبر نوع دخي خلقه سقلرلر وانلردركم ذكر حلقه سني
حاضر كرلر انلر دخي بر نوعدرلر وبر نوع دخي انلردركم ادمك باطننده
كوكلده نسنه القا ادرلر وبر نوع دخي انلردركم شيطاني بني آدمدن
دفع ادرلر وبر نوع دخي انلردركم اغلنجقلري صقلرلر ومنكر ونكير
بر نوع درلر انلركه عذاب ادرلر بر نوع وانلركه حالت موتده بشارت
قلورلر بر نوع وحيات ملايكهسي دخي بر نوع وموت ملايكهسي بر نوع
وانلركه يرلتسنه اولورلر بر نوع درلر واول ملك كه اكوز بالق ودنيا
اوزرندهدر اول دخي بر نوع وانلركه يرك وكوكلرك طمرلري انلرك
النده در انلر دخي بر نوع وانلركه بهشت خزينهدارلريدرلر بر نوع وانلركه
بهشتده خدمتكارلردر بر نوع درلر ومالك اولدخي بر نوعدرلر وبر نوع
بر صنف اولب وجميع ملايكه بر صنف اوله هم اولدخي ازكه دوزخ بجه
ملايكه وردرلر دوزخ كوكندن كم انك حدن وحصرن وكيفيتن حقدن
اوزكه كمسنه بلمز بس امدي جونكه بودرلو درلو عالملردن بري عالم ملكدر

اشتدك كه بو وجهه انواع ملائكه بو بر عالمدن حاصل اولدي كه هر برينك
بر صفتي و بر خاصيتي وار ايدي قالن عالملردن دخي كلي انواع مخلوقاتدن
حاصل اولمشدر بو كه كم معلوم ايله كل انسانلردن و حيوانلردن كركه
يرده اولسون كركه بحرده دخي انواع جنلردن و شياطيندن و ابليسلر
و مرده و غيلان و نسناس و اهل جابلقا و جابلسا و ياجوج و ماجوج كبي
و دخي انواع خلوقكه قصصلرينده ذكر اولنور آني تحقيق ايله بلمز و دخي
انواع حورلردن و غلماندن و ولداندن و انواع نباتات و جمادات و معادندن
و لطيف و كثيف اجسامدن و مفرد و مركب و عناصردن و انواع نور و ظلمت
و جواهر و اعراض و الوان و طباع و طبايع و خواص و صفات و نتايج و اشكال
و هيئت و صور و معاني و اسرار و حقايق و لطايف و حواس ظاهره و باطنه
ظاهره مثلا سمع و بصر و شم و ذوق و لمس كبي و حواس باطنه مثلا عقل
و قلب و سر و روح و خفي كبي و دخي قواي انسانيه و حيوانيه مثلا قوة
متخيله و متوهمه و متفكره و حافظه و مدبره و حس مشترك كبي
و اولكم عالم علويدندر مثلا كوكلر و عرش و كرسي و لوح و قلم و روح
و افلاك و كواكب سيارات و ثوابت و منازل و بيت المعمور و سدرة
المنتهى و قاب قوسين و لامكان و دخي انواع موجودات و اصناف
مخلوقات كه انلرك شرحي ممكن دكل انك تحقيقني حق تعالى ازكه

كمسه

كمسه بلمز نيتكه حق تعالى بيورر دي و ما يعلم جنود ربك الا هو اما جمله عا لمك
عددي بعض روايتده اون سكز بيك عالم كلمشدر و بر روايتده يتمش بيك
عالم كلمشدر و بر روايتده اوچ يوز التمش بيك عالم كلمشدر
و ليكن مجموع بو ايكي عالمدر ايچنده مندرجدر كه خلق و امر درلر
و دخي ملك و ملكوت اطلاق ادرلر نيتكه حق تعالى بيورر دي الا له الخلق
و الامر و بونلري ايجاد اتمكله كندويه ثنا قلدي كه تبارك الله
رب العالمين اما شمدن كيرو عالم ملك و ملكوتك مراتبن بيان ايدلم
بعون الله تعالى ايمدي شويله بلكل كم اولا عالم ملكوتدر و اول
ايكي قسمدر بري ارواح و بري نفوس ايمدي ارواحك اول مرتبه سي ارواح
انسانيدر نيتكه اوكدنكي فصلده كچدي و ارواح انسانيدن صكره ارواح
جني مراتبيدر و اندن صكره نفوس ناميه مراتبيدر كه نباتاته تعلق درلر و اندن
صكره معادنك خواص و طبايع مراتبيدر اندن صكره عناصرك مفردا تدر
انلرك خواص و طبايع مراتبيدر بس اندن نفوسه كلدك ايمدي شويله
بلكل كه نفوسك اول مرتبه سي عقل كل اولمشدر و مراتب عقولدن
صكره افلاك و بروج مراتبيدر اندن صكره كواكب سياره و ثوابت نفو سنك
مراتبيدر و اندن صكره مركز كره مراتبيدر شويله كم اوداك مركزي اتشدر
و يلك مركزي هوا و صونك محيط و طپراغك يردر و اندن صكره مركبات

نفوسنك مراتبیدن امدی بعدن اختصار وجهله قلمه کلدی ملکوتیات
مراتبندن وهم کفایت ایدر اهلنه امدی بو وجهله بیاندن باقی مراتب
منکشف اولورسه سالکلردن کم صاحب بصیرت اوله نتکه رب العزة
بیوردی سنریهم آیاتنا فی الآفاق وفی انفسهم وبو مراتبه شرح
ایتدیکن بوندن اهل حکمتک مذهبلری مختلف در نیته که هر برینوک
نظری حسابنجه مذهب وردرنتکه دمشلردر بیت

نظارکیان روی خوب تست	چون درنکرند ازکرا نها
در روی تو روی خویش بینند	زینست تفاوت نشانها
اهل دلکرکم زوایاده قلورلر اعتکاف	هر طرفدن سین کوزلر جمع الوب صاف
کندولرك برلون بوزکن کوررلر عیان	بس نشانلرده انکیچون واقع اولدی اختلاف

اما عوالم مراتبنی دخی بلمك استرسك کوکلك حاضر دوت که بیان
اوله انشاء الله العزیز روایتده کلمشدرکه لما اراد الله ان یخلق
هذا العالم خلق جوهرا فنظر الیه بنظرة الهیبة فاذا به فصار نصفین
من هیبة الرحمن نصفه ماء ونصفه نارا فاجرى النار على الماء فصعد
منه دخان فخلق من ذلك الدخان السموات وخلق من زبده الارض
یعنی حق تعالی بیوردوغی کرچك دیلدی بو عالمی یراده بس بر جوهر یرتدی دخی بر
نظر ایلدی اکا هیبت برله شویله کم اردی ایکی پاره اولدی رحمان هیبتندن

برسی صو اولدی وبرسی اود اولدی اندن کمال قدرتیله اودی صویه
حواله قلدی اندن بخار ظاهر اولدی اول بخاردن کوکلری یرتدی وبکیندن
یرلری یرتدی بس اولیرلرده وکوکلر بر جوهردن بو ترتیبله ظهوره کلدی
واولنسنه که یدی یوزندن خلق اولدی اونك مراتبنی بیان ایدرلوم اولسه
اصل اندن کم خواجه علیه السلام بیوردی فصلك اولکیندن که حق تعالی
یری شنبه کون یرتدی واوذ کونلرك اولی دور که کون زماندن
حاصل اولور ونزمان دخی کردش افلاکدن ظاهر اولور چونکه حق تعالی
کوکلری یرتدی دورحال دونمکه باشلدی واول حالدن کون ظاهر اولدی
اونك ادی شنبه قودیلر وایکنجی کون یکشنبه دور اندن طغلری یرتدی
ودوشنبه کون نباتات خلق ایتدی وسه شنبه کون رنج وبلاو زحمتلری
یرتدی وچهارشنبه کون نورلری یرتدی وپنج شنبه کون حیوانات ایجاد
اولدی اتواعیله وادینه کون اکندودن صکره اخر ساعتده ادم یرتدی
علیه السلام امدی بو مراتبه ظاهردن دلیل اشتدوك اما باطندن دخی
اشتکل عزیزی من شویله بلکل کم اولنسنه که خواجه علیه السلام
روح بوتوندن سیر ادوب ارواحك ملکوتیاتنه ارشدی اندن سفر قلدی
تا موجوداتك اخرینه که عناصر مفرده ملکوتیاتیدر اکا ارشدی واول
نسنه که نفوسك ملکوتیاتنه کدر قلوب یتشدی اول دخی هم خواجه نوك

دخی نورنڭ برتوندن ایدی که اکا عقل دیدیلر تا آخر عناصر ملکوتندن
تمام اولدی برکار مثالنده که دایره نڭ چوره سی دوراندا ایدر نوقته
که آخره یتیشه ایکیسی بینه بر اولور نتکه دایره نوك اول نقطه دن
وقتی که برکار اله آنی چکاسن دایره وجوده کلور و دایره نوك نهایت
همان کیبی اول نقطه دن که دایره اندن وجوده کلدی ایمدی
اول ایکی لطیفه که بریسی روحدن وبری عقلدن قیمش ایدی پس سیر
آیلیوب ارواح ونفوس ملکوتندن کذر قلدیلر تا آخر مراتبه دکین
که اول عناصر ملکوتیدر اکا ویجوت بری بریله بولشوب اولشدیلر
وهرچه که اول ایکی لطیفه نوك صافیسی ایدی خرج اولمشیدی شول طریق
اوزره که ذکر اولدی واول بقیه کم قطاران کیبی قلمشیدی پس اندن
بر جوهر بتدی نتکه بیورر خلق جوهرا فنظر الیه فاذا به اول
جوهره نظر هیبت برله نظر ایلدی پس ایکی پاره اولدی بیری اود اولدی
و پاره سی صو اولدی اندن صکره اود صویه حواله قلدی تا که صودن
دوتون ظاهر اولدی اول دوتون یکسکه قصد ایلدی اود دخی بلسنجه یوز
دوتدی علو غایت لطافتندن وهم یتن لکندن اما صو یرنده قلدی
کثافتندن وطبیعت سستلکندن ودخی بو لطیفه اشکال کم
حق تعالی اول جوهر کندو نظریله منظور ایلدی پس اول جزکم

روح محمد برتوندن قوپمشیدی اول جزدن که عقلدن قیمشیدی ممتاز
اولوب آیریلدی وشوق بوکا غالب اولمشیدی اول نظردن ایلکین قصد
قلدی علو واول جزکه عقل فسرده دن قیمشیدی آتکی یاش اولوب
بونده کیرو قلدی و بو خاصیت اندن حاصل اولمشیدی که روح محمد بونك
درلو درلو صفت وردن کیم نتکه شرح ذکر اولندی واول صفتدن
بریسی محبت صفاتی ایدی و بر صفت نور ایدی ایمدی محبت بر اوددن
یندرجی و نور بر سست نسنه درسکب دودجی پس اول لطیفه کیم
روح محمدیدن قوپدی پس ارواح مراتبنه اوغربوب کچدی ایمدی اول
محبتدن ایدی واول جز که عقلدن قیمشیدی نفوس مراتبنه کذر
قلدی پس اول نوردن ایدی لاجرم اصحاب عقل اهل انوار اولدی واهل
محبت ارباب اسرار کلدی ایمدی محبتله عقل آراسنده دایم مخالفتدر
هرکز بری بریله دیرلمز هر منزلده که محبت رختین قوره عقل اوله آراده
کوچر و هر قنده کیم عقل برندسه محبت اول یردن رختین درشور
نتکیم شیخ بیوردی قدس الله روحه بیت

عشق آمد عقل کرد غارت	ای دل تو بجان بر این بشارت
ترك عجمیست عشق دانی	کز ترك عجیب نیست غارت
می خواست که در عبارت آرد	وصف رخ ماه او باستعارت

نور رخ او زبانهاندن ۞ هم عقل بسوخت هم عبارت

عشق کلدی دوتدی عقل یغما ۞ اولیسون سکا قتلوجان بوسودا

ترک عجمی بیل امدی عشقی ۞ اول کوکله کیم وارانه پروا

پرزمنکه شهلری ایدرمات ۞ بر غمزه‌له بیتورر سروبا

عابدلری اول ملامت ایدر ۞ زاهدلری دخی مست و شیدا

کیمک که بواود باطننده ۞ یکنسا اوله چهره سنده پیدا

قطع ایدر اونک تعلقاتن ۞ تاغیردن ایلیه تبرا

عشقیله وصال اولور میسر ۞ عقلیله فراق اولور مهیا

دلادی که عقل عشقی تعیین ۞ ادیدی عباراتیله شتا

برتوغ دتندی عقله اولدم ۞ ایلودی عبارتیله افنا

چونکه محبت صفت ارواح و ملکوت مراتبنه سفر قلدی محبوبندن اراق دوشوب فراقه مبتلا اولدی هیچ برنسنه ایله انس دتوب فراقه قرار ایتمدی تاکه ناکاه عناصر ملکوتندن اغره یوکلدی اول لطیفه‌یه کیم عقل عالمندن ادی آندن بلشلک قتوسی کلدی زیرا کیم ایکسی همشهری ادیلر و لایتدن کتمشلر دی اکرچه محبت سلطان و بود ربان ادی اما بو اشنالق حکمیله حب الوطن من الایمان اونک نهایتنه دوشب حرکت ایلدی بس فریاد که بیت

بانجوی مولیان آید همی ۞ بوی یار مهربان آید همی

کندو محبوب اشتیاقی قیندن الینی اول لطیفه عقلک که انک محبوبی ذات نسبی دکلدی بیننا حمایل قلدی و بوربایی ورد ادب تکوان ایدردی بیت

بر یاد لب لعل نکین می بوسم ۞ آنم چو بدست نیست این می بوسم

دستم چو بدست بوس وصلت نرسد ۞ می کوبم خدمت زمین می بوسم

بولمدق عشق اوده زهرنه مرهم نده لم ۞ بینه تریاق یرینه اچلوم سم نیده لم

یرایب ارقدن نه خدمت برشه ۞ دکلو زجنکه الوک ایمکه محرم نیده لم

ولیکن چنکه برمقامدن محبوب حقیقی نظرندن صفا و شوق انوک جانبنه قیدی بس الینی اول محبوب مجازی که عقل ادی درحال انوک بو بیندن کتردی دیوزن اندن چوردی و بو اکلک صفت بولکرن صکره ظاهر اولدی لاجرم جوهر ایکی پاره اولمغک معنیسی همان بوندن عبارت اولدی چونکه جوهر ایکی شق اولدی بری عقل و بری محبت ادی اول کیم عقل ادی طبیعت سست لکندن قرقدی و قورقودن اربب صو اولدی و اول که محبت ادی محبوب نظرندن شوق الما غدا اولوب اشتیاق غلبه قلدی اول کیم لو اودک شعله سندن براوداشکاره اولدی نتکه صو بیله اودک ارسنده ضدیت و مخالفت وردر نتیله کیم اکسی بر برده برکز اجتماع قلمز عقل ایله عشق ارسنده هیچ برلک یقدر بس عشق عقل ایله قرار دتوب اکلنمدی تکینی

اودرب کندو محبوبنه وحقیقتی دوستنه توجه ایلدی بیت

عقل را با عشق کاری نیست روش نیست کن   تا چه خواهد کرد آن اشتر دل جولاه

پس اول بجایه قصد قلدی بو کوکلری ویلدزلری ودخی هر نکم عالم علویده
وردن اندن بردلدی وادرجن که الجقده قلدی یرلر وطغلر و دکزلر
وهر نکم دردن عالم سفلیده اندن دن لدی شول ترتیب ازره کم
ذکر اتدک اندن صکره اشیت بر حکمت دخی لطیفه که محبت محمدی
صفتندن قیمشدی اول آنی ارواح ملکوت داین سنده طواف
اتدردلر واندن صکره ملك ملکوت صورتینه سیر اتدردلر اندك
جواهرده روانه سندن تا که هیچ ذره بو کایناتدن عالم ملك ملکوتده
قلمدی که اندن بر سیر اسرار محبتندن اولمش اوله بوندن اترو اتدلر که
هیچ بر ذره کندو خالقی محبتندن استعدادنه کوره خالی اولمیه
بو حالك دلیله حضرت عزته حمد ثنا ایلیه نتکه بیورمشدر وان من شیء
الا یسبح بحمده بیت

کر عرضه دهند عاشقانت درا   هر ذره که هست در شمار آید
طاوس مکس بید محک باشد   چون باز غم تو در شکار آید
سنی سونلری کر عرض قیلهلر ایان   ندکلو ذره که وردر جمیع اوله شمان
مکس مثابه منزلتده طاوسه   غمکله نازك اکر اولسه شکارنه سوار

ای ملایکه

ای ملایکه سیز مسبح لاینی اوزمکوز وکندو کزی وزلو مقامیند دیمکوز
ودعوی قلمکوز که ونحن نسبح بحمدك ونقدس لك اولکیم دن
ونه نسنه دن که بنم عالی حضرتمه تسبیح وتقدیس ایتمز نتکه بیورور یسبح
لله ما فی السموات وما فی الارض ودخی بنم حضرتم اندن عزیزدر
که هر کیشی کیم بنم حمد ثنا مرا تمکا طاقت ایرشه پس هر تسبیح وتقدیس که
یرلر وکوکلر اهلندن کورورسن وهر ذره ده مشاهده قلورسن بو
جملسی بن کندو حضرتمی ثنا ایتدکم بر تویدندر که سبحان ربك
رب العزة عما یصفون اما بدکلو وزدرجنکه روح محمدی کندو
ذاتنه اینه قلدی پس اینه نك نوری عکس اوردی ذرات کایناته بوندن
اترو مسبح ومقدس اولدلر نتکه صنبلکه اول تسبیح ثنا اتمك
کندو عبودیت خاصیتندندر بلدلر که بو جمله ثنانك منشیٔ
ندر ندر جنکه نوبت خلاصه موجوداته ایردی که کاینات شجرنك
تخم اولمشدر کار صفت ملك ملکوت دوران ایلدی اندن تمکنه
اولوب مخلوقات اعجسنك بداعی اوجینه ظاهر اولدیکه قاب قوسین
اندن عبارتدر ودخی سر او ادنی تصرفیله اونك اوزر حقیقت
کونجی کوزین اچدلو هماندم خطاب عزت ایردی ای محمد قلن
موجودات کبی سن دخی بکا ثنا قل که اثنی علی خواجه علیه السلام

يقيني كوندرشدي بو جمله كماينات اول حضرته ثنا ايدوكي جمله عاريتيدر
نير حقيقتده ثنا كندينكدر آنوك شرعنده خود عاريت كيرو
صاحبنه رد اولنور قضيتجه كه ان الله يأمركم ان تؤدوا الامانات
الى اهلها پس اول امانت رد اولدب ايتديكه ذات قديميه ثنا ايلمك
بو ايله كه اول حدوث صفتيله كنك لال اولمشدر رنجه ممكن اوله
اندن اوتروبيوردي كه لا احصي ثناء عليك كيم سنك ذاتوكه
ثنا ايلمك هم كيني وصفتكله ميسر اولورگز انت كما اثنيت على
نفسك. بومقامدر كه ملايكه شونلكي اكر بونلرو غلبجقلر كيبي اولدي
كه آدم عليه السلام مكتبنده علم اكرنلر نتكه بيوردي يا آدم انبئهم
باسمائهم يعني آنلره كندولرك اكرنكه ادلرين آنلر كرين دخي
بلمزلركه ندر عزيزمن بوقتده قلدي اير عز بله لر بلدكه آدمكم
آنلرك معلميدر جميع اولادبله حضرت رسالت ثناسنوك علمي دبند حشر
اولالركه آدم ومن دونه تحت لوائي يوم القيمة ولا فخر وبيدي
لواء الحمد ولا فخر پس بوندن معلوم كه مخلوقات شجره سنوك
تخمي محمددر عليه السلام وهم يمشي اول اولدي وحقيقتده بو جميع موجوداتدر
شجره سي كيبدر وجود محمددر بيت

چون هرچه هست درهمه عالم همه منم — ماننده درد عالم ارزانم نديده نيست

اي احديت شمعنك پروانسي واي حقيقت بحرينك شهد انسينه عجب
همان سن كه ايكي جهان سندن طولودر وهنوز سن قندك قتواپ يوكدن
اجوب ايرلدوك مقام اصلنده مقيم سن چونكه موجوداتك شجره سي خواجه
اولدي پس آنوك كوكي عالم ملكوتيات اولدي وانزدكي عالم جسمانيات
اولدي وبرقلري انبيا اولدي عليهم السلام ويپرقلري ملايكه
اولدي اما يميشوك حقيقتيني بيان ايلمك عبارته كلمز وبو ايكي دللو
قلم بن كه اول ايكي يوز لوك كاغدا انه دمك اولمز نتاكه بو نلك
نامحرمدرن بيت

قصه بي نوشت خاقاني — قلم اينجا رسيد سر بشكست

پس نتكه شجره ثمره ده تعبيه اولمشدر انجلين ثمره دخي شجره ده تعبيه اولمشدر
تا هيچ ذره ثمره دن يوقدر كه شجره وجودنده انده اولميه
ودخي هيچ ذره شجره دن يوقدر كه ثمره وجودندن خالي اوله امدي
اصل تخم خود احديت نوريدر توندن ادي لاجرم هيچ بر ذره بو شجره و
ثمره دن يوقدر كه انده احديت نوري توندن اولميه نتكه حق تعالي
بيورركه ونحن اقرب اليه من حبل الوريد وهو معكم اينما كنتم
سري بوندن معلوم اولور دخي الله نور السموات والارض حاجت
بوندن ظاهر اولور امدي شوله بلكل كه هر نسنه كم حق تعالي عالم معاينه.

ایجاد ایتمشدر عالم صورتنی دخی اکا بر صورت اظهار ایتمشدر بر بیله
اولجق جمیع ملکوت معانیسنک صورت شخص محمد اولدی و نور احدیت
بر تونک صورت کلمهٔ لا اله الا الله کلدی لاجرم انبیا کلدکینک
سر بو ایمش که بو توحیده چاغیرد کلر بر بینه اکلر که الدنیا مزرعة الآخرة
خواجه علیه السلام بوندن بیورد بکه امرت ان اقاتل الناس حتی
یقولوا لا اله الا الله وصلی الله علی سیدنا محمد وآله اجمعین

الفصل الرابع فی بدایة خلق الانسان یعنی دردنجی فصل
انسانک بدنی خلق اولدوغن بیان قلور قال الله تعالی انی خالق
بشرا من طین وقال النبی علیه السلام حکایة عن الله عز وجل
خمرت طینة آدم بیدی اربعین صباحا عزیز من بلکلکم حق تعالی
چونکه انسانک قالبنی بودرت عناصردن بر تمق دیلدی بس بونکه
بو عنصرلق مفردلکی صفتندن چقردی بدکه درکاته کوندردی
امدی انله بلکل که اول بو مرکبلک درکسی ادی زیراکه عنصر مفرد
مادام که مفردلکی مقامنکدر اول عالم ارواحه یاقین قدرشون
طریق اندن کم کچمشدی وقتیکه مرکبلک مقامنه ایرشمش اوله
بس مفردلکی مقامندن کچمش اولور لاجرم بر درکه ایراق دشمش اولور
وچونکه نباتلق مقامنه ایرشه بس مرکبلک وجمادلک مقامندن

بکمش

کچمش اولور لاجرم بر درکه دخی عالم ارواحدن ایراق دشر وچونکه نباتلق
مقامندن حیوانیته ایرشه بر درکه دخی اشغا کتمش اولور وچونکه
حیوانیت مقامندن انسانیت مرتبه سنه یتیشه بر درکه دخی ایراق
دشر بس شخص انسانی قالبندن اراغرق درکه اولمش اولدی نسبت
ایدجک عالم ارواحه لاجرم اسفل سافلین اندن عبارت اولدی امدی
بو سوز عناصردن درکه تغیر احوال بر له بو درکاته یتشدکی ایراق
ایراق دشمکله وقتیکه عناصره نظر ایتسک درکات حاصل اولور ولیکن
اکر نظر عناصر ملکوتنه ایدجک اولرسک که بو مراتبدن کچدکی تا
آخر مرتبهٔ انسانیته ایردی بو معنیه درجات الور درکات اولمزیراکه
هر مقامدن ارواحه یقین رق اولور ایراق دشمز انکیچون که جمعیت هر برندن
ارتغرق اولور اکدن کیدن اماینم سوزمز عناصرک صورتندن
کم ملک عالمیدر ملکوت دکل بس امدی بو اشارت بر له که دیدک
و بو تعریر له که بیان ایلدک قالب انسان جمیع مخلوقاتدن غایت اشغه
اولدی مرتبه ده لاجرم اسفل سافلین حقیقتده اول اولدی ودخی ثم
رددناه اسفل سافلین دیدکی روحک بدنه تعلق اولدی بس بندن
معلوم اولدی که اعلی علیینک روح انسانی اولدی و اسفل سافلین
قالب انسانی کلدی هم بو ندن بلنور بو حدیث که بیت

جهانی بلندی وپستی تویی   ندانم کی هرچه هستی تویی
وشیخك شیخی سلطان الوقت مجد الدین بغدادی رضی الله عنهما
مصنفاتنك بعض مجموعه سنده بیورر که فسبحان من جمع بین
اقرب الاقربین وابعد الابعدین ایمدی حکمت ندر که قالب انسانی
اسفل سافلین دن اولدی وروح اعلای علیین دن اولدی بس حکمت بودر
چونکه انسان امانت یکن چکمسه کرکدی بس آکا ایکی عالمك قوتی کمالده
کرك شویله که ایکی عالمده اندن قوتلوسنه اولمیه تاکه اول یکی
کتمکه قادر اوله ایمدی اول قوت که وارد ر صفت بولنسدن کرکدر
صورت بولندن دخی یعنی صفتده قادر اوله صورتده اولمیه
لاجرم اول قوتکه روح انسانینك وارد ر چونکه اعلای علیین دندر
انجیلین قوتی هیچ بر کمسنك یقدر عالم ارواحده مثلوا ارواح ملکی
وارواح شیاطین دخی بوندن غیری نکم وارسه بنکر ارواح انسانیه
قوتنه هیچ مقابل المز وآندن صکره نفس انسانینك قوتی دخی
چونکه اسفل سافلین دندر هیچ نسنه نك عالم نفوسده انجیلین قوتی
یقدر مثلوا نفوس بهایم ونفوس سباع وقلن جانورلرکیکه هیچ برینك
قوت نفسانیسی انسانه مقابل کلدك ایمدی اول چار عنصرکه انسانك
قالبی اندن اولدی اول ارواحك بقیه سندن ایدی که آکا

قطاره

قطاره دیرلر نیتکیم انوك شرحی فصل اولده قند قناد مثالنده کچدی پس
اول طرفچه هر صفت کیم ارواحده واریدی وبن آکا قند دیدك اندن
برچاشنی بقیتی قطاره ده واریدی نیتکه عوالم مختلفه فصلنده
تقریر اولندی بس اول لطیفه نك سریانی بو درلو درلو موجوداته
شویله ایدی که هیچ بر ذره قلمدی ایدی که عالم ارواحدن وانوك
صفتندن چاشنی اندن بولمدی بو نجیلین عناصر اربعه دخی اکرچه
موجوداتك غایت ارغی دشمندی عالم ارواحدن لکن انده عالم
ارواح صفتنك انواعندن برچاشنی تعبیه اولمشدی واکرچه آدمك
بالجمله یغرمقدن جمیع صفت شیطانیه وسبعیه وبهیمیه ونباتیه
وجمادیه موجود حاصل ایدی اماچونکه اول تخمی کندویه اضافت
قلدی که بیدی دیدی یعنی ایکی الومیله یغردم که بر صفت جمال
وبر صفت جلالدر پس بو صفت ذمیمه نوك هر بری الوهیت
صفتندن بر صفتك کوهرینه صدف اولدی بو اضافت برله نیتکه
نظر تصرفیله اولقتی طاش لعل کوهرینه صدف اولر ویاقوت وزبرجد
وعقیق حاصل اولر اول نظردن بس کورامدی که بو تخمی کندویه
اضافت ایدوکیندن آدمك بالجمله نوك بی کوهره صدف اولدی نیتکه
حق تعالی بیورر خمرت طینة آدم بیدی اربعین صباحا وبر روایتده

اربعين صباحا قلمشدر و بش ايمدي بو تشريف آدمه روح نفخ اولندن
اكدن اولدي قالبنك سعادتي ايدي شيله كه فرق ييل كندو كمال
قدرتيله اشو ايشلر بيدي اوله بلوردي كه اندن نه حزاين كيزلنمشدر
كوزمزمسيني كم صورت پادشاهلر دلسكركه بر عمارت بنياد ايدركن
بش خزمتكارلره امر ادرلر طاش طپراق و بالچق اشلرلر كندولر
عادرلر كه اللرن بلجغه اوررلر وقتيكه اشو اكا ايرسه كه پادشاه
اندن كنج و خزينه قويه بش جمله خزمتكارلري امر ايدوب كيدررلر اندن
كندو اللي بلجغه اوررا اولري اندانك قلوب كنج صغجق دكلورلر
قلوبر و اوله كنج بر باشنه كندوسي اندن بر كيدورر اندن صكره انك
اوزرينه بر طلسم دوزرر تاكه اغيار نظرندن محفوظ اوله شيله كه
هيچ كيمسه يول بلميه پس انجلين حق تعالى دخي چونكه سباع موجودات
يرتدي دنيا و آخرتدن و جنت جهنمدن بش انواع وسايط هر متاع
هرين بر ايش اوزرنه قودي چونكه نوبت آدمي يوغرمغه ايرشدي پس ايتدي
اني خالق بشرا من طين اندن ملائكه شبهه يه دوشوب ايتديلر الهي
بويرلر و كوكلر سنوك خلقك دكلمي و سن دوزمدكمي ديدلر پس
حق تعالى ايتدي بونده بر اختصاص وار درحمه انلرده يقدر زيرا انلري اشارتله
خلق ايدم كه انما قولنا لشيء اذا اردناه ان نقول له كن فيكون

انده

انده بر محجوبدر قولدن ادتوق نسنه يوغيدي اما بونده قول فعله ضم ايدرم كه
بيدي ديو بني كندو كمال قدرتيله واسطه خلق ايدن درم نيكه
معرفت كنجي بوندن تعبيه اتسم كرك پس جبرائيل عليه السلام بويردي
كه وار يري يوزندن بر اوج طپراق كتورن وبكه كتورن دديکي جبرائيل
وارديدي ديلدي كه بر اوج طپراق الا طپراق ايتدي اي جبرائيل بني ندر سن
جبرائيل ايتدي سني حضرته الدرم كه سندن بر خليفه دوزه كه
بيت الاسرار اوله اندن طپراق ايتدي بعزة ذي الجلال بني التمه
كه بنم قربة طاقتم يوقدر بن انك حرمته لايق دكلم بو اقلغي اندن
اتر و اختيار ايدرم كه انك قهر الوهيت ضربه سندن خلاص بولم
زيرا يقين لغك قرقسي دشوار درر كه والمخلصون على خطر عظيم بيت

نزد يكانرا بيش بود حيراني — كايشان دانند سياست سلطاني

جبرائيل عليه السلام اني اشيدجك و حضرته رجوع ايدوب ايتدي اي خدا وند
سن اعلمسن كه طپراق اكا ورمز حضرتكه كلمكه كندويي لايق كرميوب پس
ميكائيله امر ايتدي كه سن وار اول دخي بو رسمه اند ورديكي اولدخي كيرو
دوندي اندن اسرافيله بويردي اول دخي وردي اكا دخي بو رسمه انده
وردي اول دوندي كتدي اندن صكره حق تعالى عزرائيله بويردي
كه وار غلبه اكر راضي المزسه كجله كتوردي پس عزرائيل كلديكي

آکا دخی اندورندی کردی که مطیع اولمز اکر اهله بو اوچ طبرافی جمیع بو زندن

کتمدی روایتدر شیله دیر که برپو نیدن قرق ایش طینی کتمشدی

الدی اول طینی مکه وطائف آرا سندن دکدی اوکه شرف که طینی حاصل

ایتدی اولادی که بو نجه نبیلر له حضرتنه اقرادی واول نازادب ایدردی

بنم بو حدیثدن فراغم وار درر **بیت**

حدیث من زمفاعل فاعلات بود   مرا زنجا سخن سر مملکت زنجا

آری قاعده بیله در هرکسه کم عشقه منکر اولسه وقتی که عاشق اولسه

عاقبت عشق غلبه ادب رسوای اولسه کرک **بیت**

هرکه بر عاشقان کند انکار   زود عاشقی فتد ناچار

جمله ملائک بو حالده تعجب برمغز تحیرده یشکه اصرار کربس ابتدیکز بو نه

سرد رکه خاک ذلیل حضرت عزت بو دکلو اعزاز له کندویه اندر بو کمر

کمال منزلتده وحور لقتده درحضرت کبریا به نا تعرض ایدن قو سله حضرت

عزت کمال استغنا ایله غیرت ادب آبی ترک ایتمدی آنک یرینه برنسنه دخی

اندمدی بوسرا انکله کندو آرا سنده قودی غیرنسنده قومدی بس

حق تعالی کمال حکمتیله انلرک سرینه ندا قلدی که انی اعلم ما لا تعلمون

سز نبلورسزکم بو برا اوچ طینیغیله ان لدن ابرده کرم نه اشلرکه

اشلیسرم دیو **بیت**

عشق

عشق تو که در ان زمان در سر بود   کاریست که تا ابد مرا در پیش است

سز معذورسزکه عشقله سزک سروکارکز وحظوکز یوقدر ومنا بستگز

اولمشدور سزا اولدخی حشک زاهد کرسزکه حظایر قدس صومعه سنده کو

نشینی اولب معتکف اولمشسز اولرا بات عشق رند کرک شیوه لرندن

نه حبر وکز وارد در ملامت اهلینک نه زوی اولسون ملامت خلوتندن

نتکه شیخ بیرون قدس الله روحه **بیت**

درد دل خسته دردمندان دانند   نه خوش منشان جنی جندان دانند

از سر قلندری توکز محرومی   سر بیست درین شیوه که رندان دانند

خسته کو کلنرد در دینه درد اهل بله   ویردین سحرده بلبلک همینه ورد اهل بله

اهل محبت سوزنک سرینه جبی ندر امدی   ذی احرارت اهلینی حاشا که برد اهل بله

برقج کون صبر ایلک تا کم بو بر اوچ طپی غک انرنده کندو کمال قدرتمی

بن کوسترم انک خلقیته رنکنی آینه سی بوزندن بوزندن سلم تا که سز بو آینه ده

دن لودن لو نقشلر کورسز اوّل نقش اول اوله که جمعکز آکا سجده ادسز

بس محبت یغوربن حق تعالی ادمک طینی غی اذر بینه یغدردی طپی غی بلجق

ایلدی قدرت اکیله بو کل ایچنده کلدن دل ایلدی ودل ایچنکه

شورفتنه حاصل ایلدی **بیت**

از شبنم عشق خاک آدم کل شد   صد فتنه و شور در جهان حاصل شد

سر نشتر عشق بر رگ روح زدند	یک قطره فرو چکید نامش دل شد
طپراغی آدمک بو عشق شبنمله حوق الدوطی	ظاهر اولدی فتنه‌لر گلدی وجوده بغض رکبی
جان طپراغک اوچنه دشدی چو عشق نشتری	قطره خون که طمله‌یی قلب اکا دیدیلر همین
جمله ملایکه کروبیه و روحانی بو حالدن تعجب ایدوب بقرلردی وحضرت عزت
کندو کمال قدرتیله آدمک بالچغنه قرق دون و کون تصرف ایلردی
شول بردنجی کبی که دلسه بیکرن بالچقدن بردق دوزه بس آبی الکدن
کچروب یغورردی آدم انجیلین تخمیر ایلدیکه خلق الانسان من صلصال
کالفخار وهر ذره سندن اوزن بالچغک دل تعبیه ایلردی والیه عنایتی
نظری اله تربیت ایلردی ودخی ملایکه یه ایدردی که سیزدله نظر ایدک
شکله نظر ایدک بیت
گر من نظری بسنگ بر بکارم	از سنگ دل سوخته بیرون آرم
بعض روایتده شویله دیرکه قرق بیل مکثه وطایف آراسنده آدمک بالچغن
کمال حکمتله بی واسطه تربیت ایلردی وانک اجزاسنده لهاشنم کندو
صفتلرندن مناسبی هر بر محالده قوردی شویله که بونک هر بر صفتی
انک هر بر صفتنک مظهری اوله اکدی اوله که مشهود دنیاک بر آیینه‌دن
دنیادی بیک بر صفتنه مناسب انکیچون دیرلرکه صاحب جمالک اگرچه
التون کمشی چوق اولسه اما انک قتنده کزکودن رغبتلو المزیراکه

کندینی آندن مشاهده قلور اگر التوندن کمشدن حلل ظاهر اولسه هرکیشی
صاحب جمال انک عمارتنه مشغول اولمز ولیکن اگر بر انجوق غبار
آیینه یوزنده ظاهر اولسه درحال کرمی یکیله و تمام حرمتله اول
غباری کزکودن گیدررن اگر بیک یوک التوندن و کمشدن کرکی
اولسه آیینه بینکده بر تلوغنک قور اما اگر گوزگو اولسه یوزنی
بو جملدن دوندروب آیینه یوزنه دوتی نتکه دمشلردر بیت
ما فتنه بر توایم تو فتنه بر آیینه	ما را نگاه در تو ترا اندر آیینه
تا آیینه جمال تو دید و تو حسن خویش	تو عاشق خودی ز تو عاشق تر آیینه
بزی مفتون ایدر جذبک سنی گوزگو ایدر مجذوب	سکا من طالب اولمشم ولیکن گوزگو سکا مطلوب
دتالی گزگو یوزنه قول ایتدی ازل اوزکه	سن اولمشسن اکا راغب و سنسن اکا مرغوب
هر آیینه که آدمک نهادنده قوردی اول جمال کستریجی کزگوده بس
جمالک گوسترجی کزگودخی قوردی تا که بو بربیک اینه درجه سندن نظر
اتسه انی بیک بیک کوزله گورر نتکه دمشلردر بیت
در من نگری همه تنم دل گردد	در تو نگرم همه دلم دیده شود
بونده عشق معکوس اولور یعنی عاشق معشوق اولوب بکزاندن قچر
وبو عاشق اولوب بیک بیک اکیلکه اتگنه یاپشور اولدنه ایدیکه اوکا جدک
بو بیت ورمزدک حضرته شمدینه اولدیکه انلدن ایرلمز بیلی اول

وقت آندن اتروجقردم كه بكون آكا ارشمیم دیردم **بیت**
توسنی كردم نداننستم همی / كر كشیدن سخت تر كردد كمند
اول كون كل اردم آندن اتروجقردم بشمدیكه بشدن اباغه دكین
كوكل اولدم سننسز اولمانم آكر اولدی بن كوكل اله سنی سومدمسه
انواع عزمت بكون اوش بنك بن كوكل اله سنی سورم **بیت**
ای طرفه نركه خود ندارم یك دل / وانكه بهزار دل ترا دارم دوست
درست بو رسمه قرق ییل آدمك قالب مكه وطایف آراسنده یتدی
وهر لحظه غیبدن كنزلو خزاینندن بر كوهر لطیف وبر جوهر شریف
آدمك نهادینه تعبیه ادركردی نه دكلو كه غیب خزاینندن نفیس
نسنلو وردی جمله سنی اونك قالبنده دفینه ادركردی چنكه نوبت
كوكله ارشدی بس اونك بلجغنی بهشتدن الدیلر حیات صوی برله
یغردیلر واوج یوز التمش كونشله اول بلجغه پرورش ویركردی
بس بو لطیفه اشتكم اوچ یوز التمش عدد ندن حاصل اتمشدیكه
آدمك قالبی قرق ییل اچندن تخمیرا قلنشدی امدی قرق ییلی بسط
ادجك اوچ یوز التمش جله اولور وهر جله كم اتك اذ ریدن كچردی حق
تعالینك بر نظرینه مستحق اولوردی چنكه اوچ یوز التمش جله چقردی اول
اوچ یوز التمش نظره لایق ومستحق اولدی **بیت**

یك نظر اندروست صد هزار سعادت / منتظرم تاكه وقت آن نظر آید
چونكه قلبك حالنی كماله ارشدیكه بر كوهر ادی غیب خزاینندن
كنزلو شیله كه ملكوت خزاینه دارلرندن محفوظ ادی آنك خزاینه داری
حق تعالی اولمشدی بس ایتدی آكا هیچ خزینه لایق دكلدر الا بنم
حضرتم یه خود آدمك قالبی لایقدر دیدی امدی اول نسنه ادی
محبت كوهری ادیكه امانت صدفنده معرفت میراثنی تعبیه
قلمشدی بس جمله ملك وملكوت استدیلر هیچ بر نسنه بلمدیلر كه اول
كه كوهر خزینه یه خزینه دار اولمغه لایق اوله الا آدمك قلبنی بلدیلر كه
اول آفتاب نظریله تربیت بولمشدی وخزینه دارلغه هم آدمك جانی
لایق كوردیلر زیرا كه اولدخی بیر احدیت نوری پرتوندن پرورش
بولمشدی وعنایت نظری اله تربیت بولمشدی **بیت**
بار یكان كاری مه آن روز افتاد / كادم میان مكه وطایف افتاده بود
عجب بنده دركه بونجه ییل انواع لطف عنایت حق تعالی طرفندن
اول آدمك جاننه وقلبنه ایرشر ادی وهیچ ملاقاتكه مقربلردن كمسه
ایشدن محرم اتمزلردی وانلردن هیچ بری آدمی تانمزادی بر بردن امك
قالب اذرندن كچرلردی وایدرلردی كه عجبا بونه نقشدر دركه
بزلركی وبونه قلمدر كه غیب پردسندن طشره كتوررلر اما آدم

آكل اكل طداغي اوجيلة ايدرادي كه اكوسز بني بلمزسكز بن سزي بلورم
حتى ايلكوندن تا كه بو ابقودن باش كتورم سزك آدلو كزي بن بر
سنه ايدورم بندن كي اولقدر قلدي حتى اينك برسي علم جمع اسمادر
كه وعلم آدم الاسماء كلها اولحضرتده اجوبسزم ادو كزي تعلم
ايدم سني بجه كم ملائكه فراستله آدم مجتسسن ادرلردي بلمزلردي كه
بو مجموعه ندن تا كه ابليس بر صفت اولدخي كلوب آدمي طواف
ايدردي اول بر احوال كز بكه اغزي بيكي نظر ايلردي كورديكه اد
اغزي آجق سنك بتدي ايومك كه بو مشكل واقعه حل ادجك بن بو
بلدم سني دوركون بن بودلكدن اجروكيتم كراين كه بجه زلي خنكه
اجرو كيردي ادمك اجين طواف ايلدي انك بهادني عالم صغري بلدي
هوتكم عالم كبري بن كورمشدي اول عالمدن انده بر جاشني بلدي مثلا
ادمك باشني كوك مثالنده بلدي يدي طبقه نتكه يدي قات كوك
يدي يلدزنوردن سيرا دن باشنك دخي يدي طبقه سنده يدي قواي
بشري بلدي كه هر برستاره مثابه سنده ادي بري قوت متخيله
قوت متوهمه قوت متفكره قوت حافظه قوت مدبره قوت مدركه
وحس مشترك دخي نتكه كوكلرده ملائكه واردي باشنده دخي حس س
بولدي كه هر بري بر ملك مثالنده در منكوبري حاسه بصر وحاسه سمع

وحاسه شم وحاسه ذوق يعني كورمك واشتمك ويبلمك وطعموق
كبي مثلا بنلرك هر بري بر ملك يرنده در وانلردن صكره ادمك
بدنيني بر مثالده بلدي كه نتكيم يرده اغجلر واورتكر وارمقلر
وطغلر واردي تنده دخي اولقيللر كه اورندر مثلا صاج بيكي
اغج مثالنده ايدي واول قصه ادي اوتكلر مثالنده ادي وتنده كي
طمرلر ايرمقلر مثالنده ادي وتنده كي سكلر طغلر مثالنده ادي
ودخي نتكه عالم كبرينده فصول اربعه واردي بري بهار بري ياي
بري كوز بري قيش ادمده دخي درت طبيعت واردي مثلا حرارت
وبرودت ورطوبت ويبوست بودرت درت نسنده تعبيه اولمشدر
مثلا صفرا وسودا وبلغم ودم ودخي عالم كبرينده درت يل واردي
بهار يلي وياي يلي وكوز يلي وقيش يلي بهار يلي اغجلري تربيت
ادوب بتي قلدي حقسبحانه حاصلي اولر وياي يلي يمشلري بتورر وكوز
يلي اولي يمشلري بشروب مهيا قلور وقيش يلي وقت يتدي اغجه
نه واريسه دوكوب كيدرر بونسنه عالم صغرنده دخي درت يل
ذبه واردي بري جاذبه اكنجي هاذمه اوچنجي ماسكه دردنجي دافعه اول جاذ
طعام جذب ايدوب خلقته بتشدرر هاضمه اصمر كر هاذمه هضم ايلنور
سكيرر اندن ماسكيه اصمرلر ماسكه انك منفعتلوسن تمام الورن

اندن قلوبني دافعه يه اصمرلر دافعه آني طشره دوكرنتكه بو دورت
يلدن بري عالم كبرى يده اولمياجق اولرسه جهان خراب اولور
انجلين اكر بو دورت يلدن دخي بريسي عالم صغراده اكسك اولرسه
بدننك قوامي كدر خراب اولور ودخي نتكه عالم كبرى يه دورت درلو
صو وردي بري آجي وبري طوزلو وبري قوقر وبري طاتلو آدمه دخي دورت
درلو صو وردي بري آجي آني قولقده قودلر تاكه حشرات وموذيات قلغه
كرميه وطوزلو صويي ايكي كوزده قودلر تاكه كوزده ياغ وردر
وياغك بقاسي طوزن له اولور وياغ كوزي صقلر وكوز قراسن صقلر
وقره ببكي صقلر وببك محل نظردن ونظر سبب رؤيتدر چونكه
رؤيت نور باصره واسطه سيله حاصل اولدي پس كوز دخي يدي طبقه
اولدي واول صوكه قوقردي آني بورننده قودلر تاكه اول دماغدن
انن نسنه ء جقمغه قوميه واول صوكه طاتلودر آني آغزده قودلر تاكه
آغزده لذتن مرتب اولوب خشك اولميه ودل آغز ايجنده رام ايليه
وطعامه يتيشوره اوله تاكه خلقه يتشدورن ودخي بونلرك غيرين
نچه زياده حكمتلر وردر كيم طاقت بشر اكا وفا ايده مز اما بوندن
غرض اولدر كيم هر نسنه كه عالم كبرى يه ويردي عالم صغرايه دخي اندن
بر چاشني ويردي حتى ابليس چونكه قالبك ايجني طواف ايتدي هر نكه كوردي

معلوم

معلوم ايتديكه هر بري نه نسنه نك نموداري ومثالي در عالم كبرى نك
اما چونكه قلبه يتشدي كوردي كه تكبر بر كوشك مثالندن
سينه ميدانينك الندن دوزلمش پادشاهلر سرايي كبي نجه
كه دورتشدي يول بولمدي كه ايچرو كيره پس ايتدي شمديه دك
كوردوكم سهل ايدي اما مشكل اولديسه بونده وردن واكر زحمت
يتيشيجك اولورسه بو كوشكدن وبو مقامدن يتيشور واكر حق تعالى
بو قالبه اسرار دن نسنه تعبيه اتمشر ايسه بو يردن اولسه كرك
ديدي بر دورلو انديشه بر له نوميد اولوب قلبك قپوسندن كيرو
دوندي چونكه كوكلنه آدمك كرمكا ابليس يول بولمدي بلكه
ته ضمنه سيله يوزين اوردي لكن لاجرم جميع كوكلردن مردود اولدي
پس مشايخ قدس الله ارواحهم بوندن ديمشلردركيم هر كه بر
كوكلدن مردود اولسه جميع كوكلردن مردود اولور
وهر كيم بر كوكلده يول بولوب مقبول اولسه جميع كوكلده مقبول
اولور اما اول شرطله كه كوكل او كوكل اوله نيجه كيم خلق ايتدك
اكثري نفس كوكل صنورلر **بيت**

آن بود دل كه وقت پيچاپيچ — اندرو جز خدا نبايد هيچ

ابليس چونكه محروم ومغبون قالب ايجندن طشره جقدي ملكوتكيه

ایتدی که بو شخص مجوف درکندویه مالك دکلدر هیچ غم یمك که
اول غدایه محتاج اولسردن وشهوت اسی اولحقدن قلدن حیوانلك
کبی بسلنی سهل نسنه ایلکه الدموه اولورا اما بو قدر ورکه انك
کوکسنده بر کوشك کوردم نه قپوسی ور نه طامی اکا یول بلدم
بلمدم که اول نسنه دن اندن ملایکه ایتدلر هنوز یرندن دررکن
اول که اصل ومقصود دن بلمکدر دیدلر بس حضرت عزته یوزدندیلر
که خداوندا مشکللری سن ادرسن بو بندسن اچی ویر وبیز
بلدر که بو نه نسنه درن بنجه نماندر که بو برا وج طبقدن کندو
یدی قدرتکله تصرف ایلرسن بو عالم دخی برتدك بنجه خزینه انکن
کزلدك وبیزه هیچ بلدرمدك وبو واقعیه هیچ کمسه مزی محرم ادندمد
باری بیزه ایتکل که بو نه اولسه کرك اول ساعتده خطاب عزت
ارشد یکه انی جاعل فی الارض خلیفة بن یرده حضرتمه لایق بر
خلیفه یرادرم هنوز تمام اولمیوب دررن بسز کوردکوز انوك
سرای وتختکاهیدر چونکه بنی راست ایدیم آنی خلافت تختنده
خلیفه ایدرم بس جمله کوزك کوکی اولدر که تمام اولجق اوز تخت
اوزره پادشاه اولجق انوك تحت الیندن اکا سجود ایلیاسز نتکه
بیورر فاذا سویته ونفخت فیه من روحی فقعوا له ساجدین

بس

بس بر برینه ایتدلر مشکل زیاده که بزی اکا سجده ایتمکه بیورر آنی (کندو)
خلیفه درن دیو بلمزدك کیم اندن ارتق کمسنه سجده لایق اوله
یه خود اکا شریك اوله بز آنی بی شریك بی مانند بی زن وبی فرزند
وبی والد وولد بلورز اول دیرکه بو آنی خلیفه قلورز کلك
بر کزده ورلوم بو کعبه نوك حرمنده طواف ایدن لم وبو اوی ایو بلکلم
بس کلوب قالبی طواف ایدن لردی وهر بری اکا نظر ادردی کندن
ایتدیلر بر بو نده آب کلدن ارتق نسنه کورمزن بو ندن خلافت
جمالی نه کسترمز سجده لایق اولمق قنده اما غیبدن بو ندرك
جانبنه اشارت ایرشدیکه بیت

معشوق بچشم دیکران نتوان دید — جانا مرا بچشم من باید دید

اندن ایتدیلر بر بو شخصك صورتنه نظر ایلدك چندان صورته
اعتبار اولنمز مکر بو استحقاق بو شخصه صفتیله در اوله کلوك صفتنه
نظر ایدلوم دیدکر چونکه نظر دقیق قلدیلر آدمك قالبی درت (عنصردن)
دورلشن بلدیلر کیم اودیله صو وطپراقدن و بنلرك صفتنه نظر
ایتدیلر طپراغی سکونت صفتنده بلدیلر ویلی حرکت ایچنده بلدیلر بس
بر برینه مخالف بلدیلر دخی بری برینه ضد اکلدیلر وبر کرت دخی
نظر ایتدیلر طپراغك طبیعتی خشك ویلك نرم وصونك صوق واودك

اسی بلدلن کوردیکن که مجلسی بری برینک ضد ومخالف اولدیسن
آیتدیکن هر قنره که ایکی ضد جمع اوله فساد ظلمتدن ارتوغ نسنه ظاهر
اولمز؛ نیتکه حق تعالی بیوردی لو کان فیهما آلهة الا الله لفسدتا
چونکه عالم کبیرده ضدیت ومخالفت بوله فساد وار بس عالم صغیر
دخی فساده وارمق اولندیدر لاجرم بزکزدن کیرو حضرته رجوع
ایدوب ایتدیلر اتجعل فیها من یفسد فیها ویسفك الدماء یعنی
خلافت بر کمسنه ویرمش که انک ایشی قان دوکوب فساد اتمک اوله
ونحن نسبح بحمدك ونقدس لك چونکه بز یکلرو مقدسلرو تسبیحکر
اولاورحضرتکده بس خلیفه نسنه بز اولی اولاوزدر وایتدن شیله درکه
هنوز بو سر تمام اولمدین حق تعالینک احدیت جلالیندن دررنک
اردندن بر اود ظاهر اولدی بنلردن بر نجه یقدی بیت

چراغی را که ایزد برفروزد　　هر آن کو پف کند دانچه سوزد

اول ملکوتکه جهانده اولدی آدمه اولدی واول ملامت ایدیجی
ملائکه اگر حقیقتدن فکر ایدرسک اول ملامت حضرت عزته تعالی
واقع اولدیکه اتجعل فیها من یفسد فیها عجب اشارتدرکه بیت

عشقک بنیادی ملامتله شی اولدر ادرلر
عشق آن خوشتر که با ملامت باشد　　وان زهد بود که با سلامت باشد

عشق

عشقی که نه تا روز قیامت باشد　　بر عاشق معشوق غرامت باشد
عاشقک مشربی ملومتدر　　زاهدک مذهب سلامتدر
عشق کم دورمیه قیامته دک　　بو یبسنه عاشقک غرامتدر

ادمک جان خالدیله حضرته ایدردی که بن امانت یکن ملامت
ایله بغلیوب جان ارقسیله چلورن سلامت صوب ملامت
الملش اغیار نکته سندن قورمزن بیت

بل تا بدرند پوستیم همه پاک　　ان لهر توای یار عیار چالاک
در عشق یگانه باش از خلق جهان　　معشوقه مرا و بر سر عالم خاک
قوغل بنی ادیم حرفی اجندن چاک　　انکیچون که جهاندن بن اولشم پاک
بو عشق ایچنده یگانه وصالکنک　　مراد اولدی تمام باشنه خلقک خاک

آدم تشریف کرامت بعدن بیتمزی که حق تعالی یرلری کوکلری الکی
کون ایچنده یرتدی که خلق السموات والارض فی ستة ایام
بوکم عالم کبیری اکن بیدی تشریفی اکا حاصل اولمدی ادم که عالم صغیر　　درر
ایدی بر تدعی وقت قرق کونه حواله قلدی ودخی خلقته بیدی کرامتی
اکا ارزانی قلدی تاکه اول نیخی لر بیلو لرکیه ادمنک حضرت عزته بر
اختصاص وردن که فلک موجوداتک بقدرن وبردخی بکم ادمی برتمقن
بیدی واسطه سیله انک برتر بعیبه قلدیکه فلک موجودات ظهورت کلی　　مکنه

اول تابع ادي عزيمي بو قوسيني كم كورمش هنوز انك قالب
تشريف دونكه ونفخت فيه من روحي كوركه نه تشريفلر وكرامتلر
بولمش اوله حق تعالى بونجه بيل تربيت ايدوكيله وچونكه روحله
بدن جمع اوله وتربيتله كماله ايره كوركه نه دولت وسعادت بنك حقنه
نثار اولمش اوله بيچاره اولكيسه كه كندو كمالندن محروم البحقار
كوزله كندويه نظر ايلر اول مرتبهٔ انسانيت كه اشرف موجوداتدن
ايني احسن موجودات بلور كه اول مشتهيات حيوانيه احتياجندندن
وكندونك قدريني بلمز

بيت

تو از دو كيتي بر آورده اند — بچندين ميانجي بپرورده اند
نخستين فطرت پسين شمار — توئي خويشتن را ببازي مدار

حق تعالى سني يقدن وار ادب بلدك ظهور
بونجه بيك عالملر هم اغيوب قلدك عبور
فطرتك سن اولي دشدك شمارك آخري
بس نسكا لايق دكل بو غفلت لعب وغرور

وصلى الله على سيدنا محمد وآله اجمعين

الفصل الخامس في بدو تعلق الروح بالبدن

يعني بشنجي فصل روح بدنه تعلق ايتدوكي بيان قلور قال الله تعالى

فاذا

فاذا سويته ونفخت فيه من روحي فقعوا له ساجدين وقال النبي
عليه السلام ان خلق احدكم يجمع في بطن امه اربعين يوما ثم يكون
علقة مثل ذلك ثم يكون مضغة مثل ذلك ثم يبعث الله الملك
باربع كلمات تاك يقول اكتب رزقه وعمله واجله وشقي ام سعيد
فيكتب رزقه وعمله واجله وشقي ام سعيد عزيزم بدنكزم
چون تسويهٔ قالب كماله ايردي بس حق تعالى نتكه آدمك بكنن
يوغمقده هيچ كمسنه يه تصرف مجال ورمدي وكندو كمال قدرتيله اشه
اقدام ايلدي انجيلين روح بدنه تعلق ايتدوكي وقتده دخي هيچ
برنسنه واسطه ايتمدي كندو كمال قدرتيله روح نفخ ايتمكا التزام
كوستردي بندن بر لطيف اشارت وشريف بشارتدر كه روح نفخ ايدوب
خاص حكمت بيله كندودن كانه حق تعالى ايدركي عالم ارواح مراتبنك
اعلاسندن عالم اجسام دركاتنك اسفلنه ويرين برنبندن اكا اورخه
خيل مسافتدر وهم دوست دشمنه مبالغه دن مباركه بو منزل كرده
دوسته دشمنه مشغول اولوب بني اونتمه ودخي اول بوم حضرتنده
بولدوغي انسيا وقلهٔ زني كه يلدن مرامكي اوكشدن نتكه دمشلر در

مصراع

ني دوستان خسوده زدشمنان غيور — وقتي كه بزم نخوت ترتيب انكله بله
اوله قمركه اول انسن ذوق انك دماغندن زائل اوله وبني لطيفه دخي

بو كيه روحه چونكه بو اوج يوزن الٹمش بيك عالمك بعضى روحانى و بعض
جسمانيدر انلره عبور و رسوخ كركدر و هر عالمده اكا بر برزخ
دزمشدر و بر خزينه انكچون دفين ايلمشدر الوقت كه اول عالم اجسامده
خلوفه كندورورن اول يوزلرى و خزينه لرى اكا عرض قلوب روان
ايده و هيچ كمسه يى اول خزينه يه مطلع قلمدق كه ما اشهدتهم خلق
السموات والارض. چونكه جمله سنى بر قمشم بس بن دخى بلورم دركه
نقومشم و بحه قمشم امدى بكركى اولدركه جمله مقاماتدن روحك
دليلى و رهبرى بن اولم بو جميع خزينه لرى و دفينه لرى اكا بلدرم اول
كه درنكندن اكا كركدر هم كنديننك معيشته نه سبب درلى اكا
تعشلكيم و اولرنسنه كه اول عالمدن بر منكر و حضرته رجوع ايدجك
كرك اولور آنى شله قيم و اول طلسملرى كه اغيار نظرندن اورته
محجوبلدر دزمشم تاكم هر مدعى كراف ايرمه بروم حضرتمزه يول بلميه
بس انوك اجله سنى اكا عرض قلم تاكم مراجعت وقتنده يول اكا
اسان اوله وهم ايوده نيتلوده نه خبردار اوله و بز دخى بوكه چونكه
روح خلوفه و مملكته كوندررورنز اكا پادشاهلوغ بغشلرز بحه
مدتدر كه انى جاعل فى الارض خليفة حبى بز جهانه بر قشن جميع
دوست و دشمان و پادشاهلو انك قدومنه منتظر اولدلر بس اى تمام

اعزان

اعزاز بر له كندورمك كرك لاجرم ملائكيه بيوردم كه اول خلوفت
تختنه كيجك جميع كوزلرانك تحت اليندن سجده قلكوز تاكه بيزوم
اعزازمز اثرين انده مشاهده قلوب حرمت و ادب رداسيله انك
حضورنده ملتبس اوله لر بس روح پاك كه بحه بيدنيل حضرت قدس
خلوتخانه سنده چله چقرمشدى و هم بى واسطه عنايت نظرين
بولمشدى و خلافت ادابن و نيابت رسملرين و مملكت قواعدين
كندو پادشاهندن اكرنمشدى نتكه پادشاهلر خليفه سى بر بحه
زمان پادشاه حضورنده سلطنت تراسن و مملكت عادتن اكرنور ن
اندن صكره خلوفته اهل اولور روح دخى بو رسمه خلوفت اهليتن
كسب ايلدى لاجرم اى پادشاهك خاص مركبنه سوار ايدركلر اندن
بدن مملكتنه كوندردكلر ونفخت فيه من روحي بيت

هم عقلدر و بن درن كابش — هم عشق خريدر زيبا هش
مه طاسك كرددن سمندش — شب طره بر چم سيا هش
عقل روحك اوكنجه اولدركردان — دخى عشقيله سنجه اوردجولان
كجانك ظلمتى زلفندن ايدي — بودرهم جبهه سي نوريزدن ايدي

اندن صكره اول خلعت كه من روحي اضافتندن حاصل اولور
كيدكلن دخى اول روحانى و جسمانى مملكتلرندك جميعسنه يتشدر

کندودکن وهر منی له که ارشدی اول منیلرن ندکلو کی لو خزینه لر
قاریسه روان قلدکن اندن صکره انسان مملکتنک خلوت
تختی اذرنه امیر دکدیکرد رحال جمیع ملاء اعلا کروبی وروحانیدن
انوک تختی الینده سجده قلدلرکه فسجد الملائكة كلهم اجمعون
وجبرائیل علیه السلام اول درکاهه حاجب دکدکر میکائیل خزینه دار
قلدکن وجمله ملائکنک هر برینی بو درکاهده بر ایشه ازره قدکلرندن
صکره دلدیکرکم بو سیاست سلطانی قاعده سنی برکدکن وبر کیشی
دانه چکل دلدکن تاکه ملك ملکوت بر کسنوکه زهره سی اولمیه بی خلیفه
مخالفت قلمغه بس اول مغرور سیاه کلیم که ابلیسدن اکا تهمت ادب
دتدکن زیرا اول فضولق ادبی اجازت آدمك قالبنه کرمشدی وعنان
کونکله اندن خلوت مملکتنه نظر ایتمشدی ودیلشدی بلکه ادملك
قلب خزینه سینه دلوکدلو جبی که میسر اولمشدی بس انی بو تهمتله
دتدکر وشقاوت ابیسکه بغلدلر تا اول وقت که ملائکه سجده قلدلر
اول قلمدی زیرا که شقاوت ابیسکه انی اول وقت بغلمشلردی که
دستور سز غیب کارخانه سنه کرمشدی وآیتدن کلور جونکه قیامت
کنی جمیع خلایق عرصه عرصاته ایلدلرکه یوم یکشف عن ساق دن
بس بو ریحق تعالی انوارندن تجلی این جمله خلایق دیکلریه سجده

وارلر

ودخی هر کیمسه که دنیاده حق حضرتنه سجود قلمشدر سجده یه وارن
وانلر که هوایه ویتکره ودنیایه سجود قلمشدر هرکز سجده یه
ادی
قدرت یتمیه زیرا که انلرك باشنی شقاوت ابیسله اول کون بغلمشلر
که حق تعالی امرنه مخالفت ایتمشلر ایدی وسجود حق تعالی حضرتنه
قلمشلر ادی اما اوذایب بکون ظاهر کونله کورنمی بس هر کمونك
که باطن کوزی اچلمشدر اول کیشی کورر انوك قنغوسندن اولشیله که
توبه واستغفار معراض برله اینی کسر بکون اکر کیمسه جك الرسنا
قیامتده آنی زنجیرلر وبندلر برله بغلو عرصه عرصاته کتوررلر
نتکه حق تعالی بیورر اذ الاغلال فی اعناقهم والسلاسل يسحبون
الآیه بس اول بندلر انده ظاهر اولسه لاجرم ابلیسك باشنی تکبیسی بیله
اول وقت بغلمشلردی که جمله کاینات آراسنده کستاخلق ادب
اجازت سز غیب کارخانه سنه کرمشدی وبو فرمانه مخالفت ایتمشدیکه
لا تدخلوا بيوت النبي الا ان يؤذن لكم لاجرم قهر زنجیری برله
بغلدلر تاکه اول سجده ادمدیکه الا ابليس ابى واستكبر
اما ابلیس وجمیع خلایق نتیله صورلر که ابا واستکبارک سجده قتندن
بیله دکل بلکی صورت ابا واستکباری اول وقت ظاهر اولمشدی یمشن
مثالندن دروی لیکن اول حقیقت که تخم یرنده دراول ابلیسدن شقاو

نظیرم سندن اکلدی که ادب صقلمدی و بی اجازت غیب کارخانه سنه
کیردی و چونکه چقدی استکبار ادب ایتدیکه خلق مجوفا لا یتمالک
دیدی کندویه عزت نظریله باقدی و حقک خلیفه سنه حقارت
نظریله باقدی اول لحظه نه زمان ترتیب بولدی تیسر اولنک تمرده سی
سجده و تسنمه ابا و استکبار ظاهر اولوب وجوده کلدی لاجرم آنی
شقاوت ایله بغلیوب لعنت دارنده چکدیلر که وان علیک لعنتی
الی یوم الدین • و بو دارک اذرندن تا قیام قیامت اولنجه شویله قدر کر
سیاست قانونی مقرر قلنمغیچون هر بی ادب کو کلنن بلکه ابدا لابدین
و دهر الداهرین بو داردن هیچ ایندرمیکر تا که بوندن صکره
بو جمیع مملکت ایچنده بر کمسنونک الندن کلمیه که حقک خلیفه سی
شاننده بی ادبلک اید و هر کمسه که ابلیسه متابعت قله بو مملکتده
انی دخی بغلیه‌لر و جهنم زندانینه قونه‌لر لاملأن جهنم منک
و ممن تبعک منهم اجمعین روایتدر شویله دیرلر چون آدمک
روح قالبنه کیردی درحال بدنونک جمیع مملکتنی طواف ایلدی کردی
کوردی اوردن غایت ظلمانی و ایچرولو وحشتلی و انونک بنیادی درت
دیرک اوزرنه دور که عناصر اربعه دیر بر بریرینک ضد و مخالفیدرکم
هرکز انونک بقاسی اولمیسر بس کوکلینی اکا ویرمدی کیمه دیدی

اکلیی

اکلیی نظر قلدی کوردیکه بر اودر غایت طار و قرانکوبخه حشرات
و موذیات انده موجود یلانلر و عقربلر و اژدهالر کبی و دخی
یرتجی جانورلر ارصلانلر و قپلانلر و ایولر و طکوزلر کبی انواع
بهایم دخی مثلا خر و کاو و اسب و استر کبی بو جمیع حیوانات کردیکه
بر کندن اکا حمله ادرلردی و هر بری بر طرفدن بر زخم اورردی
اندن صکره نفس اماره یی کوردیکه بر اژدها کبی یدی باشی وار
مثلا بری حرص و بری حسد و شهوت و غضب و بخل و حقد و کبر
بسی بو یدی باشیله باش کتوروب اکا قصد ایلمشدی روح پاک بجه
بیلدی که جوارندن ترتیب بولمشدی بو تنکلردن غایت اورکدی
اول حضرت عزت انسیک قدرینی که شمدیه دک بلمشدی شمدی بلدی
و اول نعمت و وصالک که همیشه اکا مستغرق ادی و انونک حقینی اکلمامشدی
بو کرت اکلدی بس فراق اودی جاننده مشتعل اولدی و هجران
دودی باشنه اغدی و درد واه برله بو رباعی ویرد ادب تکرار ادردی

بیت

دی ما و می و عیش خوش روی نکار　　امروز غم غریبی و هم فرقت یار
ای کردش ایام تا هر دو یکیست　　جان برسر امروز نهم دی باز آر
تعجب دنکه دون اولدیان بزیزک همدم　　بکون اواره دشب کوکلم اولدی بر غم

سنك اي كردش ايام اشكدن تعجب	كه دكسن مي وصلت اچنه فرقت سم

درحال اول وحشتدن دتديكه كيروارة اول يولكه اندن

كلمشيدي ايني استردي

بيت

عزمم درست كشت كر نجاكم رجل	خود آمدن چه بود كه پايم شكسته باد

واول مركبي كه بنوب كلمشيدي كيرو اكا بنه ندي كه اول بيا دده

كلمشيدي نفخه مركبنه سوار اكب كلمشيدي بخه كه اسدي بلمدي

نديكه اجازت يوغدي كه كيره ادي لاجرم غايت شكسته اولدي بس

اكا ايتديلر بزوم سندن مرادمز بو شكستلقدر ديدلر اندنصكره

قبض ملومت اونك اوزرنه غالب اولدي بس بر آه ايلدي اندن

ايتدیلر بزسني بو آه ايچون ويردك ديدلر اندن اول بخاري ادمك

دماغنه آغدي درحال اخسردي وحركت ادب ايتدي **الحمد لله**

خطاب عزت درحال يتشدي كه **يرحمك ربك** يعني سنك حمد ثنا

ايتدكك حضرتمزه سبب رحمت دربزم طرفمزدن سكا چنكه خطابك

ذوقي جاننه يتشدي بر پاره قرار ادب ساكن الدي اما هر وقتكه

اول قربت ذوقني وانس حضرتك صفاسني اكردي و اول عالمونك

وسعتني تخيل ادردي دكرديكه بو بدن قفه سني صيه اودطون كه

آب كلدن كيرمشلردي آني چقره كيرو اول كي مقامنه عروج ايدم **بيت**

ان بلبل محبوس كه نا مشرجانست	دستتش بشكستن قفص زبند

سن سنكه اطفالي نار سيم كمر كورسن رنكيني نسنكر بر له اكلرلر

وانواع اصوات واصناف حلويات بر له اسايش ادرلر انجليني آدمي

دمي اكلرلر دي كاه ملونكيه معلم ايتمكله وكاه ملونكه اكا سجود قيل

ودمي كو كلرده كز درمكله مشغول تا كه انوك اول اشتياق

اودي حضرت عزت جاننه بر پاره ساكن اوله وبر دمي نسنه ايله انس دتو

اكلنه تا كه اول وحشت اندن زايل وله اما اول حال ديله بيني

ايدرادي

بيت

هر كز نشود اي بت بكزين مي من	مهرت ز دل من وخيالت از دين من

كزان بس مرك من بجوي يا بي	مهرت تو درا استخوان پوشيده من

نه روا در كم حيالك الله كزدن زايل	ينه سن درنكم بو قلبم اوله غيره مايل

بن اولب خاك اولجق كرسيني استر سك	بله سن عشقكي سن هر سكوكدن ساتين

اندن خطاب عزت ارشدي كه اي آدم بهشتده ورساكن اول انجه دلرك

ايله قل وهم بني اچ خوش كچ وهر نه ايله دلرسك ايش دوت كه **يا آدم**

اسكن انت وزوجك الجنة وكلا منها رغدا حيث شئتما الآية

هر بار كه آدمك قلبنه بو رسمه خطاب ادرلردي واول ايردي يكه

بيت

حاشا كه دلم از تو جدا خواهد شد / يا با كس ديگر آشنا خواهد شد

از مهر تو بگسلد كرا دارد دوست / ور نقش تو بگذرد كجا خواهد شد

حاشا كم كوكلم دونه دكردن اوله حالي / كوكلكه اوله سنسز كه مشكل اوله حالي

سندن كسلوب كوكل غيري ديلر محبوب / لحب بو محلكدن قنده واريسر باري

چونكه آدمك وحشتي هيچ زايل اولمدي و دخي بر كيسه‌يله انس دتوب
قرار ايتمدي لاجرم كيرو انك نفسندن حوايي يراتدي انك كنارنده
قودي تاكه كندو جنسيله انس دوتيله وجعل منها زوجها ليسكن
اليها آدم چونكه حوا جمالنه نظر ايتدي حق تعالينك جمال پرتوين
حوا ده مشاهده قلديكه كل جميل من كمال الله بس اول جمالك
ذوقي كيرو بلب ايتدي كه

بيت

اي كل تو بروي دلربايي مايي / وي من تو زيارمن بجاي مايي

وي بخت ستيزه كار هر دم با من / بيگانه تري آشناي مايي

اي كل نه دن دلدادمك يوزينه دشدك سن نظير
وي مي بو ذوقي سن مكر لعلندن اچمش سن عصير
اي بخت اقبالم بنم نسكا فدي جانم تنم
ظاهرده يار يسك نه وار ليكن بلمش سن درضمير

چونكه دلدي اول انس معامله سنڭ ذوقي بوله و وصلت حاصل ايليه

اما

اما انك نفسكه اويردي اويندي بس شهوت حركت ايلدي روحكه
حضرتي انسونك آراسنده حايل ومانع اولدي زيرا كه حجابلرك
اولوسي شهوت صفتيدر اندنصكره فكر حيوانيت صفتلرندن يمك
ايچمك كيمك ايومك كبي آنلر دخي غلبه ايتدي بس حجاب زياده
اولدي بس اول انس كه حضرتدن بلمشدي اكسلدي زيرا كه آدمك
شهوات حيوانيه صفتلرندن و مرادات نفسانيه لذتلرندن نه كلور
كه زياده اوله و انكله ذوقي استغراق اوله اول مقدار رحمتك
انسي كوكلندن اكسلور بو معنى عظيم ابتلادر و اكثر خلق كاني
مبتلادر آنك ايچون بوندن خلاص بولمشدر و اولادلر كم آدمك
عدميته وار بس امدي آدمك بهشت برلكه اول قدر انس ظاهر
اولدي كم حق تعالى شونسنده كه نهي ايتمشدي ولا تقربا هذه
الشجرة اغوا ابليسي ملك بهشت برلكه انس ذوقي اول حد
يتشدي كه حق تعالى رضاسي ترك ادب بهشت احتياط ايكين رحمان فرماني
قويب شيطان امرينه مطيع اولدي غايت خرسندن جنته حق تعالى
غيرت ادب ايتدي كه اي آدم بن سني بو تمتعات نفسانيه يچون تدم كه
افحسبتم انما خلقناكم عبثا وانكم الينا لا ترجعون
كورمدي بن سني بيم كون بهشتده قودوغم ايدي سن بزي نيچه ونتدك

برندن غیری یه مشغول اولوب انسی دتدك وغمزمان صیوب بغدای
یدك اگر خود بن کوك تمام قبحق اولسون برکز دخی سن بزینی سین
وبو بلشیلکه همیاد لغه تندرس ایرو بزی ترك ادب ایلمزسن

بیت

یاری همیشه در وفای ما بود — کارش همه جستن رضای ما بود
بیگانه چنانکه شدکه نمی دانکس — کو در همه عمر آشنای ما بود

اول یار کیم اردی بزمله وفادار
اولدی رضا مزده هر لحظه وهس باری
بیگانه اولوب بزدن اونتدی بزی شمدی
احباب ملول ایتدی شاد ایلدی اغیاری

ای ادم بهشتدن چق وای حوا اندن ایرلکه اهبطوا منها جمیعا
وای تاج باشدن کتدی وای حله بدندن ایراغ اولدی وای حوریلر
تشنیع ایدوب ندا قلدی که وعصی آدم ربه فغوی نه حکایتدر بلمز مسین
ملامت طاشنی سلامت شیشه سنه اوروب وادمك عزلغی یاغنی
مذلت یرینه دوکرون انك همتی قلجنی امتحان یرله ابتلا طاشنه
چلدرن چونکه ادی اول انس مقامندن بو وحشت منزلنه کتردیلر
واول وصلت عالمندن بو فرقت صحراسنده صلدلر غریب وفقیر متحیر
سرکردان یاردن اواره دشوب ایدردی بیت

٤٧

نه هم نفسی نه همدمی نه یاری — مشکل دردی طرفه غمی خوش کاری
چونکه بو طریق اوزره بنجه مدت سرکردان گزردی هیچ بر فریادرس
بولمدی پس یوزین حضرته دوتوب ایتدی که خداوندا بکا بو سرگردانلق
واجب ایدی تاکه سنوك الطاف کرمك قدرین بلم و انوك حقینی اکلیم
که بن اوج طبراغه کندو فضلکدن نه احسان ایلمشدك نه درکه دن
نتوك کبی درجه یه یتشدرمشدك وخلقت بیدی کرامتله
مکرم ومشرف قلمشدك بکون عاجز وزار کاهکه کیم اوده ندوم
عذرم دلمکه دلوم قصه درن

بیت

در حضرت تو عجز نیاز آورده م — نه دورن وحج نه نماز آورده م
نقدیکه بمن سپرده بودی همه پاك — قلب ودغل شکسته باز آورده م
آنم که بهر نفس کناهی دارم — ونکرده پشیمانم آهی دارم
با این همه غصه وکناهی بسیار — نومید نیم چون پناهی دارم

الهی عرض ایدرم حضرتکه عجز ونیاز
کتورمدم سکا صوم و زکوة حج و نماز
شونقدی کیم بکا اصمرلمشدك آنی پاك
شکسته قلب ودغل اوش سکا کتوردم باز
بن اول قولم که هزاران کناهی بردمن

ادب نغاندن ایدرم شمدی کلدم انادن واز
بو جمله ذلتله کیروب بن دوتارم امید
که اوله سن بکا بنه همدم و همراز

آدم بو تفرع زاری بله دردی بو زبیل بر روایتده سرکردان و جگر بریان قلدی و حضرت ربوبیت کبریا و عظمت برله آدمک دل دردمندنه و جان مستمندنه خطاب ادب آیدردی که ای آدم بن سنی بو اوج طبقه‌دن یراتمش اولم و سنی ملائکه مقربیندن کزیده قلم و جمیع ملائکه‌یه سجده بیورم بکا سندن اوتری تهمت ایده‌لر که اتجعل فیها من یفسد فیها و عزازیل سنوک دستلکدن اترو دشمان دوتم و سکا بر سجده قلمدوغی اچون انک بو زبیل بیلدک سجودنی هباء منثورا ایلیم و رد ضربه سیله ابد الآباد صورم بو نعمتلری بیلمیاسن و انک حقنی اکلمیاسن و دوست دشمن دوت و دشمانی دوست دوتاسن بنی وسنی دوست دشمانی دلنه برغاسن لاجرم بنم قهار نعم سطوسنه اوغردک بو قضیه حکم ولئن کفرتم ان عذابی لشدید بس آدم اکلین وردی رداس چکنا الکد ربنا ظلمنا دیوب فریاد ایلدی اندن عجز علیمی نیاز قلمی تقصیر صودی تنک صفحه‌سنه نقش ایلردی و دل بریان و چشم کریان برله ایدردی که

خداوندا

خداوندا بن تحقیق بلدم که عاجز بنم قادر سنسن قلمش بنم مددقلجی سنسن اینی که کتدک برقه و آنی که عزیز قلدک خوار ایلمه و آنی که شاد قلدک غصه‌لو و پریشان ایلمه و مرزتت معذور دوت وصاله اکرمشم فراقه دوزمزم نعمته اکرنشم حسرته دویمزم بنی بو فراقدن کیزی ایچسندن مدد سزقومه بیت

ما کنت اعرف ما مقدار وصلکم — حتی عرفت و بعض الهجر تادیب

چونکه آدمک زاری سجده‌دن کچدی و نیازی بو سرحده یتشدی که فتلقی آدم من ربه اقبالنوک کنشی مطلعدن طوغدی آنک اوت فراقکجسنه صبح سعادت و وصال ایرشدی و الطاف ربوبیتدن آدمک جانینه خطاب ایردی که بیت

بانکر ای ایج بودی افزون باشی — ورتا بکنون بنودی اکنون باشی
آنی که بو وقت جنک جانی وجهان — بنکر که بو وقت اتشی چون باشی

کلدیکن زاریق ایله هم یتکجک حسرتی
مرتبک ادلمزدی یاده عالی دوت تک همتی
جنک ایچنده سن بنم جانم وجهانم اولجق
آتشنا لقدره کرآسین وحدسی وقرتی

مضی ما مضی واستانف الود بیننا بس حق بیوردی که عصی

ان الله اصطفى آدم یرینه آنك كسلی جهانك سبحی اوآدم ربّه
اوره كلن اندن صكره ثم اجتباه ربه فهدى دیدیه بن ملك ملكوتدن
اظهار این لروحه تعالى الطاف كرمندن آدمك عذرنی كندسی دلكه
كه فنسی ولم نجد له عزما بس بوندن صكره طعن دلنی طماغكن
چكك وانكاردن نكیر كوكل اینه سندن بوغلك بیت
معشوق بسمان شد تابادچنین باذا
كفرش همه ایمان شد تابان چنین باذا
بلونمسن كه اولدر لودرلو تصرفكره و بلالر بنیدی آدمه بوادی كه
آدم خلقتدن اكین بن آكا تربیت ویرورشرو ورردك انك اوزمحبت
نقطه سنی بوتربیتله كماله ارشد رددك كه ان البلاء موكل
بالانبیاء ثم بالاولیاء ثم الامثل فالامثل وصلى الله على سیدنا محمد وآله اجمعین

الباب الثالث فی بیان معاش الخلق وهو مشتمل على عشرین فصلا

یعنی اوچنجی باب معاشی بیان قلورامدی اولباب یكرم فصلدر

الفصل الاول فی بیان محبت روح الانسان من التعلق بالبدن وآفاتها

یعنی اولكی فصل روح انسانك بدنه تعلقندن
حاصل اولن حجابلری وآنرك آفتلرین بیان قلور وقال الله تعالى
والعصر ان الانسان لفی خسر الا الذین آمنوا وعملوا الصالحات

وقال النبی علیه السلام ان لله سبعین الف حجاب من نور
وظلمة لو كشفها لاحرقت سبحات وجهه ما انتهى الیه بصره عزیزم
بلكل كه روح نفسانی چونكه حق تعالینك قرب جوارندن مفارقت
بلوب قالب عالمینه آكا یولدیرمشكردی تاكه دنیا سراینه تعلق
دوتوب بو عناصر ظلمانی یواسنده قرار ایلیه بس اندن اول روح
انسانی عالم ملك ملكوتدن طواف ایدردلكن وهر عالمه یتشدی اول
عالمك دبدبه سنی وخلوصه سنی آكا ایلدناش ایلدلر شنوك بیكی
سنكری كم روحا انكله جذب منافع ودفع مضرات ایدر بله بس
امدی روح انسانی مقام اصلی مندن سیرادب نجه بیك عالمدن
اغریوب تا آخر بدنه یتشنجه یتمش بیك حجاب بعض نورانی بعض ظلمانی
ظاهر اولدب وجوده كلدی وحقیقتده نظر ایدیجك اولو سكزعالمدن
روح نیه كم التفت ایلدی اندن آكا برحجاب ظاهر اولدی بس حجابلر
سببیله روح ملكوت عالمنوك مطالعه سندن وجمال صمدیت
مشاهده سندن وخطاب حق ذوقندن وقرب شرفندن نومید
اولب محروم قلدی زیراكه روح قربت مقامندن اعلى مرتبه سندن
طبیعتك اسفل سافلین درکسنه دوشدی بیت
اسوده بدم باتو فلكت نه بسندید   خوش بود مرا باتو زمانه نكذشت

بو بنجه كون اجنده كه بدنه تعلق ايتدي بو دكلو نسنه ايله اول روح
پاك كه نجه بيك ييل خلوت حاصلنده واسطه سز قرب حق شرفني
بولمشدي ايمدي اول قدر حجاب حاصل اولدي اكا كه بر كزدن
اولدوتاركي كه اونتدي نسوا الله فنسيهم بكون نجه حالدن
انديشه قلوب فكر ايدن اول عالمدن هيچ بر نسنه انك خاطرينه كلمز
اگر بو حجابلر نشو ديكلمش سه بو قدر اونتمايدي و اول نسنه بلمشدي
بر كزدن بو سرايي وحشته مبتلا اتميه ايدي و حجاب حقيقي ايله ورمايدي
و بو ذلتنه كرفتار اولميه ايدي بيت

لولا مفارقة الاحباب ما وجدت — لها المنايا الى ارواحنا سبلا

و دخي بلكل كه انسان ادي روحه اندن در كه اول مشتق در اول
انسدن كه حضرتندن بلمشدي نتكه دمشلردر سمي الانسان انسانا
لانه انس و هم حق تعالي زمان ماضيده اني انسان ادي ايله ذكر
نتكه بيوردي هل اتي علي الانسان حين من الدهر لم يكن
شيئا مذكورا يعني خطاب بر قدسندن ايدي بو عالمه هنوز كلمشدي
و بر يرده دخي بيوردكه لقد خلقنا الانسان في احسن تقويم
بو دخي عالم ارواحده خلقتنه اشارتدر چونكه بو عالمه روح نتشدي
اول انسي اونتدي لاجرم اكا بر مناسب اد دخي ويردلركه اول ناسدن

يعني

يعني اندچي دمك الور و انكچون حق تعالي بو اد ايله خطاب ايدن نتكه
بيورر يا ايها الناس يعني اي بن ملكه اولكي انسي اندچي بو ندن اترو
در كه شايد اول اولكي انسي اكليلر و بندن يكا توجه قلوب
قطع علايق ايدلر. بوندن در كه موسى عليه السلام امر اتدي كه
و ذكرهم بايام الله يعني انلر كه دنيايه مشغول اولمشلردر بز
اونتمشلردر اولكو نلري كه حضرت عزت جوارنده مقام قربتده
بلمشلرادي اكدر يا محمد انلره اولده ولتلو كونلري و سعادتلو
ساعتلري باشد كيم اولده مهر محبت كوكللرنده حركت ايليه
و اكليق اولكي يواسنه و حقيقي وطاننه يوزن ايدكلرك لعلهم
يتذكرون و لعلهم يرجعون اندن عبارتدر كلدك ايمدي
اول وطن اصلي محبتي اگر كوكلده حركت قلورسه اول عينه ايماندر
كم حب الوطن من الايمان اولدر و اگر مراجعت قصد بر قلسه
اولبوله اندن كلمشدي اول وقت مرتبه ايماندر و اگر بوندن
صكره وطن اهليه يتشسه اول وقت مقام احساندر و اگر وطن
اصليدن نجوب ترقي ايدجك الورسه اول وقت سرحد عرفاندر
و اگر اندن دخي توقف ايتميجك الورسه بلكه بار كاهه قدم ايلندن قدم
قيه جق اولورسه اول وقت درجه عياندر اندن نصكره نفكرله ذكري

دل ایله بیان اولور واگر اول محبت حرکت ایتمیجک اولورسه العیاذ بالله
وهم مراجعت قصدن ایتمیوب بلکه کوکلنی بو جهان مزخرفاتنه بغلیجق
اولورسه اول وقت نسیان اولور و نهایت مدرکات کفران اولور نیتکه
حق تعالی بیورر ولکنه اخلد الی الارض واتبع هویه فمثله کمثل
الکلب همکه بو حجابلری آلتنده قله و بونلردن هیچ برین کترمکه
نیت و همت اولمیه اول وقت عین خسران ابدی اولور والعصر ان
الانسان لفی خسر یعنی که حق تعالی قسم یاد ایدر که روح انسان
مجرد قالبه تعلقدن تدعی اله خسران آفتنه کرفتار اولمشدر خلاص
بو خسراندن و بو حجابلردن نشومندن ایمانیله و عمل صالح معاونتیله
اولورکه قانون شرع اوزره اوله نیتکه بیورر الا الذین آمنوا وعملوا
الصالحات و بونک شرحی کلسه درکندو مقامنده ان شاء الله تعالی
امدی شویله بلکل کم بر طفل اغلاین انه رحمندن چنکه ظاهر اولوب
وجوده کله اول وقت انک حجاب هنوز تمام اولمشدر زیرا که حضرت
عزتدن قربندن یکله کلمشدر پس اول حضرتک انسی و آنوک ذوقی
هنوز باقیدر وقتی که اناسندن جدا اوله پس اول عالمک مفارقتی
رنجندن دخی اغلمغه بشلر و هر ساعت که شوق غلبه ایده فریاد
قلور انک اول رنجور کوکلی و مهجور جانی دلیله حضرت عزته مناجات

مطلب

قلوب ایدر

بیت

آن دل که تو دیدی فکار است هنوز   وان عشق تو با ناله زار است هنوز
وان آتش دل بر سر کار است هنوز   وان آب دو دیده برقرار است هنوز

اود کوردک کوکل ینه دردیله در حزین
زاری و نالیه اولوره قلدی همنشین
اول عشق اودیکه یندی هیچ سونمدی
اول کون یاشی که آقردی طرمدی همین

پس هر لحظه اول طفل ایدرلر اولنسنکر بر له که انک نظرینه
مناسب کله و طبیعتنه خوش کله تا که اول عالمی اونده و بو عالمه الشه
دوته دایمی شویله الدایوب مشغول ایدرلر اما شول بیلهٔ هندستانی
دوشنه کورب زاری قلدیغی بیکی وقت اولورکه اول عالمی بودخی
ایقوسی ایچنده کورب زاری قلور پس بشک ایچنده اضطراب ایدوب
فریاد ایدر اول ساعت آنسی کوکسنی ویرر سود ذوقی انده طمعنه
یتشر تدریجیله اول سودکه انسی دتمغه بشلر و اول اصل انسی اونده
تا بلوغیت حدینه ایرشنجه آنوک ایشی بو عالم ایله انسی تمقدر و اول غیب
عالمی اونتمقدر بوندن اتی وده که هر نسنه نک نسل سهل بونکا ایله
تربیت بولوب کندو مصلحتنه طاقت کتوربلور کندو جنسینه کمالنه

ایریشوب تمام قوت بیله کوده بغلیوبلور اما آدم نسل ترقی بیلدن
کندو کمالنه ایریشوب نیرادن بیشربلدن بلوغیت حدینه ایرشر
و نیجه مدت کرك که کندو مصالحنه طاقت کتوره بیله و قوت کسب
ایلیه امدی بوجهدندن بلورمیسن اندن اتروکه آدمك اول عالم
الهی که عالم ارواحدر انسی واریدی بس آنك ذوق و صفاسی جانیدن
ییر ایلمشدی چونکه بو عالمه یتشدی اول فراق اوذکی جاننده
مشتعل اولوردی بو عالم ایله دوکنوب اکلمزدی مکر که روزکار (کن)
نیجه تاکه تدریجله اول عالمك ذوقنی اندی بو عالم ایله انس دوته
اوصفاء قیوب بو عالمك لذتلریله آشنا الب انس دوته شکادکن
که بیك جهت اوله بلکلیه اول عالم ایله بلشلکی قلمیه اندن صکره
کندو کمالنه ایریشوب بیله اولجق ای نیجه مکر حیله ایتکا بشلر
کندو یه یرن نسنلری کسب ایتمکدن و یرمزن ترك ایتمکده شیله که
هیچ حیوان و شیطان انوك مکرینه یتشمز اما چونکه حیوانلرك اول
عالمدن حبرلری یوغیدی بر کزدن بو عالم ایله انسی دتدیلر جمیع
همتلرین شهوتلری مقتضاسنجه صرف ایدیلر بس انلرك اول عالمه (اله)
هیچ تحسرلری اولمدی لاجرم سهل ترتیبله کندولرك کمالنه ایرشدیلر
امدی غرض اولدرکه روح انسانی اندن بر عالم ارواحده سفرادن

بجه

بنجه بیك عالمدن گجوب قالبنه یتشنجه دولودولو حجابلر کسب ایدر
وقتی که بدنه ایرشه بو التذی استعمال ایلدی مصالح اچون بسراتك
بیله نیجه حجاب دخی زیاده اولرکه هربری بربعد و ظلمت ارتورر
وهم روح محروم قلور اول عالم ارواح جاشنی سندن تاشکا یتشرکه
بر کزدن اول عالم اونده واکر اکا بیك کشی کلوب خبر ویره سکرکه
سن فلاندن وقتی بر عالمده دخی ایدك دیسه هرکز قبول ایتمز و اکا ایمان
کتورمز العیاذ بالله اما اول طایفه که حق تعالی نك عنایت نظریله
منظور اولدیلر و اول انس که حضرت عزتده قربندن بلمشلر ایدی و بلرك
ذوقن کتمشدی هنوز باقی ایدی اگرچه اول عالمدن بیجه ایدکلرین
بلمزلر اما وقتی که بر مخبر صادق اکر اندن اول عالمدن خبر
ویرسه در حال آنلرك صدق نوربوك آثاری بنودك انس اثریله بلشور
بیلیش ویری برینه صرمش نیرا که بو ایکسی بر ولایتدن کلمشلردی
هم اندن آشنا ایدیلر بس اول مصاحبتك آثاری اول طایفهنك کوکلنه
ایریشر جمیع اقرار ایدوب ایمان کتورر وهم کیمك که اول انسی یقدن
کوکل قپوسی عالم غیبدن بغلنمشدر اولکسنیدن هرکیز ایمان
کلمز نتکه حق تعالی بیورر سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ
لَا يُؤْمِنُونَ • بعض قوللر اولرکه حق تعالی حجابلرنی انلرك نظر

الیندن کوترن واول اغربوب کلدکی مقاملری روحانی وجسمانی دن
کیرو بوندنکره دونر وقت الیکم روح بدنه تعلق ایتدکی وقتدن
اندرک خاطرینک شیله ثابت قلور اته بلیندن انه رحمنه دشوب
کلیجه کندویه نه ایدوکن بلور نتکه شیخ محمد کوفی رحمة الله علیه
نیشابورده حکایت ایدردی شیخ علی مزینه که بنم روحم اول وقت
که عالم قربدن بو عالم بعده کلوردی اکومدن دنکه کوکلره که
اغدرلردی و هر کوکه که یتیشردم اول کوکک اهلی بکا نظر قلوب
ایدرلردی که بو بیچاره قرب عالمندن بعد عالمنه ایلدرلر واعلای
علیین درجه سندن اسفل سافلین درکسنه یتیشدورلر دکلدی بو
بندن اترو تاسف وتحسر ایدرلردی اکدن حضرت عزتدن انلره
خطاب ایرشدی که سز غمکورز بز آنی اول عالمه کندردکمز آنک خرلغندن
اترو اولا جلال عزتم حقیچون جمیع عمرینک اول نحص بر کرت بر سوفیونک
انزرینک در ب بر قوینک سکاکنه صوقیو ویردکی تکرک اوله اندن کم
بیلک بیل قدس حضرتی یاسوح یاقده سوینه سزی باشکوزی کل
حزب بما لدیهم فرحون ارتسنه جکلک بنم اشبو بکا اعمر لکن کیم انی
اعلم ما لا تعلمون وصلی الله علی سیدنا محمد وآله اجمعین

الفصل الثانی فی بیان تعلق الروح بالبدن وفوائدها

یعنی

یعنی ایکنجی فصل انوک بیانندندرکه حکمت نه ایدی روح بدنه
تعلق ایتدوکندن وهم فایده سی نددر قال الله تعالی وما
خلقت الجن والانس الا لیعبدون وقال النبی علیه السلام
الدنیا مزرعة الآخرة عزیزم بلکل کم نمین دنیایه اول
استعداد واول قابلیت ویردلر که بودرلو درلو دانلری وتخملری
انده اکسلر وبر قرش ویرسکز بری یوز الور بیدی یوز نه جنچه
نتکه حق تعالی بیورر کمثل حبة انبتت سبع سنابل
فی کل سنبلة مائة حبة والله یضاعف لمن یشاء بس حقیقت
دنیایه دخی بو قابلیت ویردلر کم مزرعه آخرت اوله انده بو اعمال
صالحه تخمنی اکلر تا قیامت کوننک برنه اون تا یدی یوزه دکن
کتوررلر الحسنة بعشر امثالها الی سبع مائة ضعف وبعض اوله
که بی حد وبی نهایت کتوره نتکه بیورر انما یوفی الصابرون
اجرهم بغیر حساب بس بلکل انسانک بدنی برینه اول استعداد د
ویرلمشدرکه وقتیکم حق تعالی روحانیت تخمنی ونفخت فیه
من روحی اکمسیله انده اکسه وعنایت کنشی ایله وشریعت
صوویله برقرش ویرسکز اندن قربت ومعرفت ثمراتنی اولقدر
کتوره لرکه هیچ برادلشک وهمنه وعقلنه صغمز وحدینک

غایت بیانه کلمز الا بو مقدار کلورکه بیورر اعددت لعبادی
الصالحین ما لا عین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب
بشر پس اندن صکره نتکه بر دنیاوی تخم اکوب کماله ایریشنجه
ینجه درلو اسباب و آلات کرکدر تا که مقصود اوله مثلا اکن ایچون
کرکدر اندن تخم صاچلر و هم کوکلر کرک تا که یغمورلغه و کونش
کرک تا که طوغب تخم تربیت ایلیه و دخی هوا کرکدر یرا که یرک
طبیعت صوقدر و کونش ایسیدر لاجرم هوا کرک معتدل اوله اندن
صکره قلان اسباب دخی کرک جفت دمورکبی و صابان و بویندروق
کبی پس احتیاج دوشدی دمورجیه و کمورجیه و موتابه و دولکره تا کم
بنلرکی حاصل ایلیه و بونلر دخی ینجه خلقه محتاجدر تا که بنلر دخی
ایشلرینه اولالر مثلا اتمکجی و قصاب و بقال و آشجی تقیچی
و بزجی و جولاه و بزاز کبی و بونلر دخی خلق کرک تا که بنلر
دخی کندو ایشلرینه مشغول اولالر مثلا دکرمنجی و چلب و چوبان
کبی دخی بونره قیاس ایلیه هر طایفه نه قدر جماعت کرک که انلرک
انلر مصالحین بتوره تا که انلر ایشلرینه مشغول اوله بیلالر و اندن
بر پادشاه عادل دخی کرک تا که خلایقی عدلیله صقلیه شویله که
کوجلوسی ضعیفی معطل قلمیه و جمیع خلق امن فراغت بر له کندو

ایشلرینه مشغول اولالر چونکه سن خوش تأمل ایدجک اولورسک
هر نکه وار ایسه دنیاده کوکلردن و یلدزلردن و آی و کونشدن و
عناصر و نبات و حیوان و ملک و جن و انس و اهل صنایع و
تجار و علما و امرا و اعوان بو قموسی ایشی اوزرینه اولمق کرکدر
تا که بو دنیاوی تخم اکوب تربیت ویرلر و اندن ثمرات حاصل اوله لر
پس معلوم اولدی که روحانیت تخمنی اکن اولدخاص من روحی
انبارندندر ونفخت فیه اکنجلک اله انسانیت قالبنه یرنه
صچه پس اول تخم تربیت ایدوب اندن اول ثمرات که معرفت قربتدر
حاصل اوله ینجه کوررکه نه دکلو آلات و اسباب کرکدر تا که مقصود
حاصل اوله امدی حقیقته نظر ایدجک اولورسک دنیا و آخرت و
سکز اجماق و یدی طموغ دخی بونلرک ارا سنده نه وار ایسه جمله سی بو تخم
تربیت ایتمکیچون هر برسی ایشی اوزرینه اولمق کرکدر تا که معرفت کماله
ایریشه نتکه حق تعالی بیورر وما خلقت الجن والانس الا
لیعبدون یعنی حق تعالی ایدر که بن انس و جنی یرتمدم الا کا
عبادت ایچون یرتدم دیمدی عبادت معرفتله تفسیر ایدرلر اندن
صکره شویله بلکل که اکرچه روحک عالم ارواحده حق تعالینک
قربی جوارنده ذوقی واریدی و اول عالمه مناسب معرفتی و مشاهده سی

ومكاشفه سي واردي اما بو مقاملرك تمام وبو سعادتلرك كمال روح
بدنه تعلقدن تدغندن صكره اولسردي نيرا اولر آلتلركه ظاهر دن
وباطندن وجودده كلور ومعرفت آلتي اولور اونسنلر
بو مقاملردن بولنور مثلا نفس وقلب وسر وخفي كبي وبر نوع
دخي بيش حواس خمسه ظاهري كبي امدي روحك كمال حصول بو آلت لرله
ظاهر اولور زيرا كه روحك غيب عالمندن اگرچه روحاني نور وارد
بشله كم كليات علوي انكله بلوردي اما اول آلتلر كه بو عالمه دكن
واردي عالمه دگين انكله جمع ايلسون كليات وجزئيات ادراك
ايتمكله بو غدي اول عالمده بس بونده حاصل ايتمكلو وبنلرك
واسطه سيله معرفت حقيقيه كه حقك ذاتن وصفتن بلمكدر
اني بوندن صكره حاصل ايدنتكه بيورر فاحببت ان اعرف
امدي شيله بلكل كه معرفت اوچ درلودر بري معرفت عقلدر
ديري معرفت نظردر وبري معرفت شهوددر يعني برادلكه عقل
بله حاصل اولور ايكنجي اولكه قلبيله حاصل اولر اوچنجي اولدركه
معاني بله حاصل اولر امدي عقل عوام مرتبه سيدر زيرا كه كافر
مسلمان بو معرفتده برابردر وهم دخي جهود وترسا وملحد دهري انده
مشركدر زيرا كه بنلر عقلده بري بريله برابر المشلردر وجملسي حق تعالينك

وجوده

وجودنه اتفاق ايدرلر اما اختلاف حق تعالينك صفتنده دور
ذاتنده وجودنده دگل واهل اسلام آراسنده دخي خلاف فتكه
وردر صفتنده درلر انجق زيرا جميع اتفاق ايدرلر حقك وراغبنتكه
كفار حقنده بيورمشدر ولئن سألتهم من خلق السموات
والارض ليقولن الله • يعني يا محمد اگر بنلره صورسك كه
كوكلري ويري كيم ياراتدي حقيقت جواب ويروب ديكلر الله ياراتدي
ودخي بت پرستلك درلر كه ما نعبدهم الا ليقربونا الى الله
زلفى • بس معلوم اولدي كه حق برلكنه جميعنك اتفاقي واردر
وانك وجودنده شك يقدر اما بو نوع معرفت سبب نجات اولمز
الا انلره اولر كه عقللري مؤيد اوله نور ايمان بله تا كه نبوت
اقرار ايدوب امور شرعه مطيع اوللر اندن صكره نجات بولوب مظفر
اولورلر ودخي شيله بلكل كه معرفت عقليه قلك مدركاته دخي
احتياج اولور مثلا حواس خمسه ظاهره كبي ودخي حواس خمسه باطنه وقواي
بشريه كبي شيله كه حواس ظاهري بله محسوسات عالمنه نظر ايليه وقواي
باطنه بله عالم معقولاته نظر ايليه بيله اولحقده رجحان حكم ايدنكه بو
مصنوعاته بر صانع گرگدر چنكه تدريجله بو ايكي نوعه ديدك آنده
نظر ايليه هر نسنكم وندرانه حق تعالينك تصرف تحتنده مصروف

بولر بس استعداد اوله که بتجلی فعل کورک که بر قادر حکیمدن
صادر اولاشکلر اول عالم و سمیع و بصیر و متکلم اولا بس هر کیمک
نظری راست و عقلی صافی اوله انک هم حجاب آفاقلری و ریاضت
و فکرت ایله قوتلنه انک استدلالی انواع مخلوقاتدن خالقه زیاده
الوهیتنه دلائل وحدانیت اوزره قاطع اولور اما شویله بلکه روح
بدنه بو معرفتدن اوتوری کلمز که نه یرلره بو نوع معرفت
دلیل طلب اتمکدر ایمدی دلائل ایچنده خود تفاوت اکثر در
کورمز میسن که کافر و ملحدلر و فلاسفه هر بری کندولرک
مطلوبلری اوزرینه ندکلو دلائل اقامت ایدرلر و قوتده دلائل ارسنده
مخالفت او لا تنفی دلیل که قوتلودر انی قبول اتمک کرکدر ایمدی
اول دلیل که قوتلودر انک دخی غایت و نهایتی مجرد صانع اثبات
اتمکدر انوت دکل روح خود بدنه تعلق ایتمزدن اکدن حقک
معرفتندن بو ندن انوت دخی نیجه مقامات واردیکه بو حسابه کلمز
بکوز دلیل عقل بر له اشتدکنی اندن واسطه سز ایشتدی که الست
بربکم خطابنی ایشتدی بلی جوابنی ویردی ایشتمک خود
کورمک کبی دکل نتکه دیمشلردر لیس الخبر کالمعاینة بس بونک کبی
اندن اوتوری اولدیکه اول معاینه خبر و عیان بیانه کتوره وقتی

بنی معلوم ایتدکسه کلدک ایمدی معرفت نظرده خواص مخصوصدر
و اول شویله در که روح تخم بشریت یرینه اکلر بس آب شریعت نوده
ایله و طریقت ایله پرورش ایله تربیت ایدر که اول تحلیه روح فضلنه
کلیسر ان شاء الله تعالی تا که تخم انسانی مثمرلکی مقامنه ایرشه و اول
خاصیت که تخمده واردی یمشدن ظاهر اوله انک اضعاف مضاعفه و اول نسنه کی که
تخمده بلنمزدی هم آنی دخی بیله کتوره شول زردالو تخمی کبی مثلا
چونکه آنی دکرلر اندن بر آغاج ظاهر اولور و بیشلی یپراق و بوداق و چچک
و زردالو وجوده کلور اصل تخم خود بر ایدی بس نیجه بیت
دخی اول جنسدن بعینه ظاهر اولور و اول زردالولرک قبیقی و ایچی واغجی
و بداعی دکوکی که بو نلر اول تخمده بوغیده ایدی انلر دخی هم بیله کلدی و بنلرک
هر برینه بر خاصیت ویردیکه دخی برینک اول بو قدر و بو سکنک
بر ذوق و بر خاصیت ویرزکم اصل تخم کوچکده کزر انک بو غیده
مثلا اغزک نصیبی آواز اول تخمده ایدی همان ثمکی کورکه اغزک
هم اغاجدن و هم یمشدن حظ و نصیب ویرر شویله کم اغاج کتدیکی اول
یمشنک ذوقله بلور و هم کوزک دخی اندن حظ ویرر که سبزه حاصل
اولورکه الخضرة تزید فی البصر و هم دماغک نصیب ویردی چیچکدن کم
بیلمکدر و هم رایحه سی خوش کلور دماغه و هم الوان دخی حظ ویرر کم

دتمقدن نیراکم اندن دورت لری عضو هم آیاغک دخی حفظ ورد
اندن نیراکم تعلیق اولوردخی بجه خواص ومنافع وفوایده وارد
تخمه بوغدی اما اندن تعبیه اولنشدی بس بو طریق اوزره قیاس
ایله تخم روح ودخی چونکه اندن تن شجرسی ظاهر اولدی بر طرفدن
نفس صفتنک بوداقلری وجوده کلدی وهم حواس ظاهر بیرقلری
اشکال اولدی وقوای باطن کوکلری محکم برک ادی وسر جکلی
وخفی چغلاسی ظهوره کلدی واندن صکره معرفت دالوسی یوت
کستردی بس بیله اولجق روحه بجه آلتلر ظاهر اولوب حاصل اولدی
بو مرتبه که اوقد بوغدی مثلو مدرکات ظاهره دن ومدرکات باطنه دن
اما ظاهری اوش حواس خمسه بیلکی کورمک واشتمک وطتمق ودتموق
وبیلمکدر امدی جمیع عالم شهادتکه اکا عالم ملک دیرلر بو بیش
حواس ایله ادراک اولنور اول عالم که بونلرک ایله ادراکی اتمک
میسر دکلدر اما عالم ملکوت دیرلر که عالم غیبدر بس آنی مدرکات
باطنی ایله ادراک ادرلرکه بری عقل وبری قلب وروح وسر وخفی
دروننکه حواس ظاهرینک هر بریسیله بر نسنه ی ادراک ادردخی غیریله
نسنه ی ادراک اتمک ممکن دکل واندن تصرفی یعتدر مثلا حاصه بصرکه
انکله کورلنسه ادراک اولنور واولدنسه که اشتمکله ادراک

اولنس کوزنله ادراک ممکن دکل واشتمکله اولان نسنه یی
دخی ممکن اولمزکه کوزیله ادراک اوله بونی بلدکسه انجلین حواس
باطننک بریسیله هر نکم ادراک اولنورسه ادراک ایلمک آنی
ممکن دکلدر مثلا عقل که قلبک مرتبه سنه دخل یقدر وقلب
دخل ایتمز عقلک معقولاتنه وتصرفه مجال یقدر بس انلر
که معقولات عقل ایله ادراک ادرلردی دللرا بیرکه
قلبک مرتبه سنه عقل الهی سر ایدرلردی میسر اولمزدی زیرا
ممکن دکل ادیکه عقل قلب وسر وروح وخفی عالملرین ادراک
ایلیه بلکه لاجرم عقل انلره عقال اولوب زنک قیه وفلسفه یه یتشدرر
اما اول صاحب دولتلرکه وأتوا البيوت من أبوابها طریقنجه
وچنکه اجر وکبر وتخم روحه بیور ویش وین قانون شرع
انده وبر آلتلری که مدرکات دن کماله ارشدرر وهر بریکه ملک
ملکوت ایچنده وان اوچ یوز التمش بیک عالمدن بس مدرکات
ظاهر وباطن ایله آنی ادراک ایلیه تمام امکانی اول وقت روح غیب
عالمنده کلیات علوم ادراک ادردی انجق شمدی غیب شهادتده کلیات
وجزئیات ایله ادراک ایلیه وهر ذره که بو عالمده وردر شبهه کم هر بری
حقک بر صفتنه مظهردر شمشدر وحقک جمال آیتی انده تعبیه اولنشدرن

بس اولدن تا نك بوندن حجاب نقابنی کتورن وحقك جمال
آیتی آکا عیان اوله که وفی کل شیء له آیة تدل علی انه واحد
بو مقام عالم ایقانك ایشکنوك سرحددر تنکری حق تعالی ابردی
وکذلك نری ابراهیم ملکوت السموات والارض ولیکون من
الموقنین. بو منزلده حقك ذات وحدانیتی برله بلنور وصفت
الوهیتی عین الیقین برله مطالعه اولنور بو اول مقامدر کم اول
عزیز دیمشدر ما نظرت فی شیء الا ورأیت الله فیه امدی بو
مرتبه اگرچه عالی وشریفدر وهم خواص مقامیدر اما بو قدر وار
دور. بو عالمده بو معرفتکه چیچك مثابه سنده در انسان شجره سندن
آندن اوتورو کندرمدیلر بلکه اخص خواصکم کمال استعداد وحسن
تربیت ارزانی قلدیلر تاکه انلری بو شجره نك ایستانی ازره چیچك کبی
قومدیلر بلکه حقیقی یمشلك درجه سنه یتشدردیلر کم اول معرفت
شهودیدر مخلوقاتی وجوده کلدرکدن مقصود اصل بو معرفتدر
نتکیم بیوردی فخلقت الخلق لاعرف اما بو غیب کلیدك یوزندن
عزت نقابنی انبیا واولیادن صکره کیمسه کتورمشدر وجمال کمالنی
غیرت سرادقلرینده وعظمت سراپرده سی ورا سنده نهان قلمشدر تاکه
هر اغیار ونامحرم بی ادب انك جمالنه نظر یتشدرمیه العین حق بیت

آتش

آتش درونش زکبریا درکویش | تا ره نبرد هیچ فضولی سویش
وآن روی چو ماه بابیش ازخویش | تا دیده هر خسی نه بیند رویش

سن انوك مجلسنده کبریا اودندن یوق

کیم ایرمیا یود اصلا اکا هر خسیس احمق
دخی اولقرا صحندن اور کورزینه برقع
که آمینی اولا نظردن چونکه عیندر حق

ایچونکه نقاب شنانی برله جمالك کسترردی بوندن اوتوری
هر اهل ونا اهل برمغیله کسترملو اولدی اما چونکه کنش بو حکایت
کوردی غیرت ادب سرعت دوران برله جولان اوردی وهم نوردن
تیغ دوب سربند ادندی تاکه هر کشی اگر خام طمع قلوب آنی کورلیجك
اولورسه بس انوك قلدنظری بخشنی بو نوری تیغلکن ایلکه وروب سلامت
یقاسن دوته وهر اهل ونا اهلك نظری شو منزلدن امین اوله امدی
کنش تیغلری کورجك کوزن دخی کزیندن اتروکتردی اول کوزکم
کوردن اکانه تیغ کرکدر زیراکه کورمز امدی مشایخ طریقت دخی قدس الله
اسرارهم بو طریقله اندن درطاقتلری یتدکجه عزتدن برقعنی غیب بکرلر نك
یوزلرنه دوترلردی وغیرتدن تیغنی بیانك النه ورمزلردی عرفان
جمال عیان الب آنی هر اهل ونا اهل کورمیه بوندن اوتوری وادرلردکه

مردانه يكي وحذمت هر طائفه ده كورمزلردي اما بعض خواصدن
مشاهده قلورلردي نيتكه حبرده كلمشدر كه حسين منصورك
برقيني قرنداشي واردي شيله كه بو طريق طريقت ايچنده ارلك
دعوسن ايدردي وهم بديع الجمال ايدي بغداد ايچنده كزردي
يوزينك ياروسي آچيق قوردي ياروسي چارله ارتردي برگون
بركمسه آكا سؤال ايلديكه نيچون بو يوزك تمام ارتمزسن اندن
اول ايتدي سن بكا برتمام ار كستر كه بن دخي يوزمي تمام ارتم تمامت
بغداد ايچنده بر يرم كيشي واردر اول حسين منصوردر رحمة الله عليه
اكر اول دخي كلمش ايسه بو يوزمك ياروسين دخي ارتمزدم ديدي
امدي عزيزم اكر بكون معرفت اي عزت آغلنوك دائن سنن ن
طشره كلجوق اولورسه هيچ برمغيله كسترجي اكا زحم ارميه زيرا
انلوكه برمغله كسترلردي هم انلر دخي برمغيله كسترمملو
اولدي ندن شهرت نداسندن كور اولب كرمنلر و انجليين اكر
وحدت كنشي غيرت دوتيغن صلوب اثنينيت كوه قافنك ارد اندن ن
طلوع ايدجك اولورسه هيچ باكي يوقدر زيرا اول كوجيلكه هر زير
سيمرغ وقت ايدي يتمشدي بو غربت قافنك اردنده كم بدأ الاسلام
غريبا وسيعود كما بدا درهم غايب المثلر دروكرهم غيب كلنلردي

يوزلرندن برده لرين كتورجك اولورسه اغيار ملاولتندن امين
اولمشي اوله نيرا اولدغرين لركه رجوليت ميداننده لاف طو پيني
اوردلردي يتمشدي شهرت اعرافنده محبوس قلمشدرلركه
وعلى الاعراف رجال سبحان الله مضوا وانقضوا عجب حالدر
كه هيچ بري قالمدي انلردن شيله دوكندي بيت
كوي آن خلوت خادمان بودند كه خود از نسلشان يكي بنماند
اما معرفت شهودي كه اخص خواص مخصوصدر امدي انلرموجود ذاتك
خلاصه صيدر وكاينانك كزيده سيدر ودنيا وآخرت انلرك
وجودنه تعبيدر بلكه حقيقتده ازل ابد دائرسنك نقطه سي
انلردر امدي شيله بلكلكم روح بدنه تعلق دترغندن نائن
بودر كه بو نوع معرفت وجوده كلوب ظاهر اوله نيكم ارواح بشر پينك
صفت ربوبيتدن نصيب واردي نيتكه ملائكه نك وريدي اما
عزت دتدغنك اردنده ايدي يخه بيك حجاب نوراني واسطه سيله
ادي ايله حجابلري كه برگزدن اكر انلرك تورينه جميع ملائكه جبرئيل
بيلكه روح القدس دنفرياد ايدرلردي كه لو دنوت انملة لاحترقت
هنوز بو احتراق حجاب نوراني پرتوسنك خاصيتيدر انلركه صفت
الوهيت تجليسي ظاهر اوله كه معرفت شهودي انك نتيجه سيدر بس حال الحق

وزهق الباطل فيحق اولورسه معرفتدن نصيب آيتي كم كتوري بكه
انكيچون كتورمزكه روح غايت لطافتدندر پس حق تعالينك
صفت الوهيت تجليسنك عكسنه قابل اولمدي زيرا كه كثافت
يعني كه آنده نقش بغلنه كلدك امدي ملوكينك وحيواناتك
بو بيش مدركاتي يعني كه بري عقل وسر و روح و خفي دور
تاكه انوار تجلي صفتي ادراك ايده بيله لر ادي بنلرك سببي اوله لاجرم
حق تعالينك بي نهايت حكمتي وبي غايت قدرتي شويله كم اقتضا ايلدي
كه ادمك بلخفي يعني وقت كندو يد قدرتيله كم غيب كنج خانه سي
اولسه كركدر ادي آنده بر قلب دوزه زجاجه صفتنده شويله كم هم انك
كثافتي اوله وهم لطافت غايتده اوله اندن صكره آني مشكاة ايچنده
قودي كه اول بدندر دنديكي اول قلب زجاجه سنك اورتاسنده بر مصباح
دوزديكه اول چراغدر نتكه بيوردي المصباح في زجاجة الزجاجة
مصباح ديدوكي اول سردركه قلبك ايچنده در اندن صكره بر فتيله
دوزدي چراغك ايچنده كم اول خفيدر اندن دنديكي جان يعني قلبك
زجاجه سنده قيلدي كم اول شجرهء مباركه دن اننشدر كه من روح
شويله كم اول شجرهء مباركه نه شرقيدر ونه غربي شرقي ديدوكي عالم
ملكوتدر غربي عالم ملكدر يعني بر شجرهدندر كم بو ايكي عالمدن حاليدر

امدي بو باغ كه ديدك غايتده صفا نورانيت سببندن اقتضا ايلدي كه
مصباحه نور بغشليه اگرچه آني اودمس اتمديني نتكه بيوردي يكاد زيتها
يضيء ولو لم تمسسه نار روحك يا يعني غايت نورانيتدن
اولدوغيچون قلب زجاجه سي كماله نورانيتدن ارشدرديكه كانها
كوكب دري كوكبه تشبيه ايتديكي اندن اترودركم انك نقصاني
اولمزنتكه آيك وكنشك نقصاني اولرسبس اول نورانيتك
عكسي زجاجه دن مشكاتك ايچنده كي هوايه دقندي لاجرم منور
اولدي پس عقل اول نورانيتدن عبارتدر اولدي اندن اول مشكاتك
ايچنده كي هوا كه زجاجه نورانيتنك عكسنه قابل ايدي كما قواي بشريه
ديدلر يعني اول قوتلركه انسان انكله قايمدر انلر وجوده كلدي
كه بر قوت جاذبه دركه جذب ايدر وبري هاضمه دركه سكيردر
تك وبري ماسكه دركه دوتر دخي بنلردن غيرنه وار ايسه اولر تونكه مشكا
دريچه لرندن طشره چيقدي اكا حواس خمسهء ظاهره ديدلركه كورمك
واشتمك ودتمق ودتوقمق وبيلمكدر مادام كه بو اسباب وبو آلات
المدي
بوطريق اوزره كماله ارشمدي هر گيز كنت كنزا مخفيا سري آشكاره
يعني الله نورينك ظهورنه بو مصباح بو آلاتيله اولمسيدي انك نوري
نه ظاهر اوليدي اگرچه نار الهي جميع كايناتي قبلمشدركه الا انه بكل

شئ محيطا اما بو قدر وار در كه كنت كنزا مخفيا سريني كزلو ادي بس
اول نارنورينك ظهورينه بو مصباح بقدر اسبابله ضروري كرك
اولدي امدي بو معلوم اولدي ايسه بلكل كه عالم ارواحدن كه عالم
ملكدن مجرد روحانيت ياغي جنكه نارك نورانيتنه قابلدر كلدي ملكوتدر
وهم عالم حيوانيتدن جونكه مشكاة ويردي اما بو مصباح وياغ فتيله
يوغيدي بس اولدخي نارك نورانيتنه قابل اولمدي لاجرم بو مجموعه
دن دكل بو ايكي عالمدنكه اندن بولنه بهكلي امدي اول مجموعه دكلدر
الانساندر شويله كه انك جسدني مشكاة وقلبنه زجاجه وسريني
مصباح وخفي سني فتيله ادب روحيني ياغ ايلدى لكن بس نور الهينك ناري
اول مشكاة كه بدندر انك ايجنده كه مصباحكي سردر تجلي قلدي
نتكم خواجه عليه السلام خبر ويردي ان الله خلق ادم فتجلى فيه
وهم حق تعالى اول تجليسنك بياننده بيوردي كه الله نور السموات
والارض مثل نوره كمشكوة فيها مصباح المصباح في زجاجة الزجاجة
كانها كوكب دري يوقد من شجرة مباركة زيتونة لا شرقية ولا غربية
يكاد زيتها يضيء ولو لم تمسسه نار نور على نور يهدي الله لنوره من يشاء
يعني نوري مصباح الله نورندن ظاهر اولمشدر على نور ديدكي يعني نور الهي
تجلي قلدي روح نورينه كم اول ياغدر يهدي الله لنوره من يشاء ديدكي يعني

٦١

حق تعالى كندو نوريله منور قلور ديدكي كشينك مصباحيني بو اشارت دن
اكاكم مشكاة ومصباح هر شخصه حاصلدر اما الله نوري هر مصباحه
حاصل اولمز اما هر مصباح كه سردر روح ياغنك نوريله منوردر
وهم هر شخصك قلب زجاجه سي اول نورانيتدن ايدنلق بولمشدر كه
اكا عقل ديرلر ودخي اول نورانيتك عكس مشكاة كه بدندر انك
ايجينه طاشنه قواي بشريه وبيش حواس بر له منور قلور تا حدي شول
طايفه كم هر نسنه نك معرفتني عقله حواله قلورلر شويله صورلركه
كندولرك مصباحلري نور حقيله منوردر بيلمديلركم هر نورانيت
كه كندولرده بولديلر اول روح ياغنك نور عكسندندر اول
خوذ مجاز يدر شويله كم يكاد زيتها يضيء اكا اشارتدر زيرا اونك
معنسي بودر كم ديلرديكه روشن قيله اما قلمز ديدي بس اول طايفه نك
مصباح الله نورينك نارندن سيمنش اولدي اما انلرك خبرلري يقدر
زيرا خبر اول كشينك اولور كه بر وقت انك مصباح نور حقيله منور
اولمش اوله وانك ذوقني بلمش اوله واول وقتكه سونه انك خبري
اولور اندن والا هيچ خبردار اولمز امدي حق تعالى خبر ويرر اول
طايفه دن كه انلرك مصباح الله نوريله منور اولور ودخي انلردن كه
انلرك مصباح اول نوردن خالي اولمشدر بو آيتده كه اومن كان

مَيْتًا فَاَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كَمَنْ مَثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ
لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا يعني معرفت كه شهودي در اول قدر كه عبادت كتورر
واشارت بتورر عرفها من عرفها وجهلها من جهلها هر شخص كه اول نو
ردي اولدي اول فهم ايدر وانكله متنبه اولور نتكه بردي جل جلاله
لِيُنْذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وهر كه اول نوردن عاري اولدي كرچه اكا بجه
بيك كز اكدر رجوع اولورسه هركز اكلمز نتكه حق تعالى بيورر
اِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَى يعني بلكل كه روح بدنه تعلقده تدعي بو معاني دن
اتردر اكر بو تعلقده كلمش سه وروحه بو آلتلر كه غيب وشهادتدر
حاصل اولمسيدي كه بنلر كله ادراك ميسر اولور لاجرم هركيز روحه
ادراك حاصل اولمزدي بس روح غيب وشهادت بو آلتلر سببيله
ادراك ايمسنته حاصل اولميدي لاجرم بو آلتلر وجودي حكمت الهي
اقتضا ايدي تاكه روح صفت الوهيته تجلي سنه وحق تعالينك ذاتن
وصفاتن بلمكن مصباح لك ذوقني بلمغه لايق اولا كه يوندنبيك
عاقل دلسه كه مصباحك نورانيتندن وناريتندن خبر ويره كه هركم
درك سه جملسي اندرك قتنده طريق مجازدن چقب دائره حقيقته كرمينه
بس خبر حقيقي اولدركم فتيله وياغ خبري ويره نيرا كم بنلر كندولرك
وجودلرين محو ايدب بذل ايتمشلردر تاكه معرفت شهودي نورانيت

وناريته

وناريتي ذوقندن چاشني بللر بيت

اي شمع بجيرم چند بر خود خنديي | تو سوز دل مرا كجا مانند يي
در قصه ميان سوز كر جان خيزد | تا آنخ بر نيما نيش بر خود بنديي

اي شمع بو بيندو غمها تكيه قلوب قلمه سرو
شوله اودركم ايلكله سن يغلمشسن بتها | بكن ميا اولدكم جاندر جيتبكله ظهور

عجب سردركم بود كلي وسايط وآلات كرك كركمدركه ايشو اذن الكر
تاكه جان ياغي كندو وجودني فدا ايليه اما فتيله هم بهانه در آرا
تاكه روح وجود مجازيسن وجود حقيقيه بدل قله ونارت حقيقي وجود
سه كنلو ايدي آني اظهار ايليه بس حقيقتده نتكه ياغ اودك عكسي شوقي
وملو يميدر تاكه كندو وجود مجازيسني حقيقيه دندرك انجلين اودري
ياغك عاشقيدر تاكه لونجني آتشكانه قله امكيله يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ
سري بودرهم كُنْتُ كَنْزًا مَخْفِيًّا فَاَحْبَبْتُ اَنْ اُعْرَفَ ۞ حقيقتي بودر
اكر روح قالبندن بو آلتلري واسباب حاصل قلميسيدي وبو منزلكات
غيب وعياني بهيتا قلميدي هر توحيد معرفتن بمقامه يتشمزدي
واما نته يوكينه تحمل ايتمزدي وحق تعالينك جمالينه وجلالينه آينه اولمزدي
وهيچ كسنه كنت كنزا مخفيا فاحببت ان اعرف حقيقتنه ايرشمزدي نتكه
شيخ بيرر قدس الله روحه العزيز بيت

در كوي تو ن نبود ره ماكرديم | در آينه بكو نكه ماكرديم

ما كا خوش بود عيش تبه ماكرديم | كسرا آگهي نبود كه ماكرديم

سنوك محلكه يول يعني بز آيتدك راه

سني بلالر كزكوسترن كزلدك هر كاه

بو عيشمز خوش ايدي بز ملكدن ايلدك اوش

دكلدي كمسه خبردار بز ايلدك آكاه

وصلى الله على سيدنا محمد وآله اجمعين

الفصل الثالث في بيان احتياج الخلق الى الانبياء عليهم السلام في التربية يعني اوچنجي فصل خلقك احتياجي بياننده در انبيا عليهم السلام تربيتنه قال الله تعالى اولئك الذين هدى الله فبهداهم اقتده قال النبي عليه السلام الانبياء قادة والعلماء سادة

عزيزمن بيلكل كه حق تعالى چون عالم ملك و ملكوت طلسمي بر برينه باغلدي روح انساني بدن برله بركدكي واسطه سيله و بو طلسمه شول بندلري محكم قلديكه هيچ آدم و هيچ ملك كندو تعرفيله ندكلو ديرجك اولورسه اول طلسم آكا آچلمز زيرا كه بيمثل بيك حجاب باغلي آني باغلديكه بعض نوراني و بعض ظلمانيدن اكر آنك بر باغيني كتورديكي روح مسكيني هيچ دنيانك بندانينك ايچنده قرار اتميه يديكه الدنيا سجن المؤمن دربس

اول طلسم اعظم چونكه كندو عظمتيله باغلنمشدر كمسنه آكا اطلاع اولنمسونه نتكه بيورر ما اشهدتهم خلق السموات والارض لاجرم بونك آچلمسي آكا مخصوص دركه فتاح در و جمعنك مفتاح آنك قبضه قدرتنده در له مقاليد السموات والارض امدي بو طلسمك بندلري آچلمز الا آنك الينده آچلور يه خود اولكشينك الينده آچلوركه مفتاح اول فرمشده آنك الينه بس حق تعالى دلديكه آدمك نسلي جهانده قله اول آدمي يرتدي طپراقدن آتسز انسز اندن صكره حوايي يرتدي آدمدن انسز قدرتي اظهار ايدب اندن صكره آدمك نسليني يرتمكه و آدمه حوايي سودردب جفت ايلديكه تا كه بني آدم ظاهر الب ذريت وجوده كلدي اندن دلديكه موجوداتك طلسم اعظمني آچه و روح انسانيه بو قالب زندانينك باغندن خلاص ويره و قربت عالمنه كيرو ينشده بنجه فايده لر برله و حساب سز غنيمتلر برله كيم بو يولدن و بو سفردن حاصل اولرنتكه كلمشدر سافروا تصحوا وتغنموا بس هر زماندن جمله خلايق آرا سني اير تلدي آني الرو چكدي و عنايت نظر برله آني مرتبت و قربت قلدي

بيت

نظري كرده روزي بمن سوخته دل | هرچه من يافته ام جمله از آن يافته ام

امدي بو سعادت تحفه عالم ارواحدن صحمشلرادي اول مقامده كيم واسطه نظن بيلمشكي لاجرم بندن دخي قربت بمثني بي واسطه بلديكه نتكه خواجه عليه السلام

الارواح جنود مجندة عهدنده اولان ارواح شول عسکر بکی ایدیکم صف صف
دورورلرنیس اولکده دخی دورت دورلو ایدی اول صف ارواح انبیا ایدیکه
واسطه یوغیدی الله ایله انلرک آراسنده ایکنجی صف ارواح اولیا ایدی
اوچنجی صف ارواح مؤمنین ایدی دردنجی صف ارواح کفار ایدی پس انلر
کم اول کی صفدن ایدی واسطه سز حق تعالی حضرتنه ناظر اولمشلردی
و بو قابلیتی کسب ایتدیلر ایدی بو صورت عالمنده طلسمی اچمقده آدم
وقت اولادلرکیسه متابعت قلمیلرسی کندیلر اچلدیلر واندن صکره
حلوی انلرک هدایت واسطه سیله بو طلسم اچمغی انلردن اکرندکه
اولئک الذین هدی الله فبهدیهم اقتده یعنی انبیا علیهم السلام
بنم اکر تدیم کندو عظمتله واسطه سز طلسم اچمغی زیرا که انلر نجه
بیلدیلربی واسطه بزم نورمز بر تونیدن نظر اولمشلردی وانلر
استعداد کسب اتمشلردی که غیب یولندن جذبات الوهیه
تصرفیله انلرک کوکللری قبولدن برآچاوز و طلسم اچمغلک
سرنی الرحمن علم القرآن مکتبه بنمده برابر کرد و قد اولئک الذین
آتیناهم الکتاب والحکم والنبوة اما اوکشیلرکم عالم ارواحده
بزم فضلمز فیضانیله ارواح انبیا حجابندن اردندن بلمشلردی
واسطه ایله پس بکون بزم حضرتمز واسطه سز یول بلمیلر واوکا بزقدغمز

طلسم

طلسم اچیلر سنة الله التی قد خلت من قبل ولن تجد لسنة الله
تبدیلا الا انلر اچلرکه انبیا مکتبنه وربانلره شاکرد اولالر
ومتابعت استقامتیله ره کتورلر انکه حق تعالی بیورمشدر
وان هذا صراطی مستقیما فاتبعوه ولا تتبعوا السبل فتفرق
بکم عن سبیله • مصراع وصل عروس یا بدت خدمت پیشکارکن
لاجرم بو شرایع مکتبه بندن اوکی اجدد شریعتی اکردندلر و اوامر و نواهی
بیلیلر حقیقتدن شرعک اوامری اول طلسم بندلرینک مفتاحدر چنکه
هر برنی کندو متامنندن کرکی بکی عمله کتراسه اول طلسمدن بر بند
حل اولور و نفحات الهی نسیملرندن روحک دماغنه یتشه که
ان لله فی ایام دهرکم نفحات الا فتعرضوا لها امدی نفحاته
تعرض اتمک شرعک اوامرین و نواهیسین یرینه کترمکدر بس هر قدم
که شریعة متابعت طریقیله اذن قیاسن بر قربت حاصل اولور حق تعالی
جانبنه یعنی اول عالمکه اندن کلدک منازلندن بر منزل قطع
اتمش اولورسن که لن یتقرب المتقربون الی بمثل اداء ما افترضت
علیهم چنکه بو طریقله اذن قدم صدقیله قیاسن الطاف ربوبیت
سکا استقبال ایدوب دستکیر اوله که من تقرب الی تقربت الیه
ذراعا ومن تقرب الی ذراعا تقربت الیه باعا ومن اتانی یمشی •

انّيه هروله يعني حق تعالى ايدر كم كه بكا بر قريش يقين كلسه بن اكا
بر ارش يقين اولورم وكيم كه بكا بر ارش كلسه بن اكا بر قلچ يقين كلورم
وكم كه بكا يوريو كلسه بن اكا يلله يله وارورم **بيت**

كردن عاشقي قدم راست نهي — معشوقه باقك قدمت پيش ايد

چون معلوم اولدی كه وجود انسان طلسمنك بندكری شريعت
كليدندن اندكه نسنه ايله اچلمز پس حقيقت بله كركه شريعته رضا
شرع كرك امدی صاحب شرع خود انبيادر عليهم السلام لاجرم بو
مقدمات حكميله احتياج واقع اولدی اندن باقی بر نجی وجه دخی اولد
فصلده كم نتيجه احتياج بيان ايدرز هم اندن كله ان شاء الله تعالى
تا معلوم اوله كه نتيجه حاجت اولجق پيغامبره احتياج دخی اولی
اولور وصلى الله على سيدنا محمد وآله اجمعين

الفصل الرابع في بيان سبب نسخ الاديان وختم النبوة محمد عليه السلام

يعني دردنجی فصل دينلر نسخ اولدغن وهم نبوت
حضرت رسالت برله ختم اولدغن بيان ايدر وقال الله تعالى
ما كان محمد ابا احد من رجالكم ولكن رسول الله وخاتم النبيين
وكان الله بكل شيء عليما وقال النبي عليه السلام فضلت
على الانبياء بست جعلت لي الارض مسجدا وترابها طهورا واحلت لي

الغنا

الغنايم ونصرت بالرعب واعطيت الشفاعة وبعثت الى الخلق
كافة وختم بي النبيون عزيزمن بلكل كه حضرت عزت بی علت
عنايتندن خواجه عليه السلام نسبتنی آدمدن وسائر آدميدن
كسدی انوك نسبتی نبوت ورسالت عالى اله درست ايلدی نتكه
بيوردی ما كان محمد ابا احد من رجالكم يعني محمد نه سزدندر
ونه سزك عالمكزدندر بلكه رسول رب العالمين وخاتم النبيين
در پس شويله صنمكه عالمك ايدی محمد نورندندر كلا حاشا وكلا
انك بو آب كل عالمينه نسبتی يقدر عليه السلام انوك طفيلی
ظن ايلمكل نتكه شيخ بيوردی قدس الله روحه العزيز
ونور مرقده الكريم **بيت**

تا ظن نبری كه ما ز آدم بوديم — كان دم كه نبود آدم آن دم بوديم
بی زحمت عين وشين وقاف وكاف ودال — معشوقه ما وعشق همدم بوديم

سن شويله ظن بزی كم ايتمه كه آدم اولا اصلمز
اول دم كه آدم يوغيدی شاهيله ايدی وصلمز
عشق لفظی تركيب اولمدين كوكلده تاليف اولمدين
معشوق عشقيله بزوم وار ايدی عهد وقولمز
اگر بر شهبازن بز پادشاهك قولندن قندن قفسه شكار طلبندن

اتمغه پروانه قلسه بو اتكدن دكلمنك ایچون قرسه برقرینك دیواری
كنارندن قراراتسه امكی اولدشهبازن بو قدر سبب ایله اول قرینك
ملك اوجوق دكلدر تقدیر جوق اكلنجك اولرسه بس اول وقت
كه ارجعی طلبنوك آوازن ایشدك درحال پروازقلب شاهك
قولندن بلنور توقف سز

بیت

با شمع رخت دمی چو دمساز شوم — پروانهٔ مستمند جان باز شوم
از شه چو صفیر ارجعی روح شنود — چون شه باز بدست شه باز شوم

شاهك جمال شمعنه وقتی كه باقرم
پروانه بكی جانمی اوده یاقرم
شاه ارجعی صداسین اوربجان ایشیدجك
شاهین كبی كیرو شاهك الینه آقرم

وهم خواجه علیه السلام بیورركه مالی وللدنیا انما مثلی كمثل راكب
راح فی یوم صائف فنزل فاستراح فی ظل شجرة ثم ركب وراح
بن قندن دنیا قندن بن اول كه مقام سدره ده هر نكه ملك
ملكوتك جواهر واردی غیب خزینه سنك جمله سنی عرض قلدلر بن همت
كوزی قبن غیبك هیچ التفات نظرن اتمدم كه اذ یغشی السدرة ما یغشی
ما زاغ البصر وما طغی بلكه وجودم نقدین دخی اول قماردخانه ده یاو قلدم

پروانه زاد عدم دروازه سندن مقام اصله كه او ادنی دور
كیرو یتشدوم

بیت

یا نی بودم برین آن عالم ناز — تا بوك بره زنشیب صیدی بفراز
اینجا چو بیافتم كسی محرم راز — زان در كه درآمدم بدر رفتم باز
بر شاهدم كه عالم قدسیدن ارشدم — آوارهلكجون آنك بر صحرایه یتشدم
دانم دمكه بلمدوم كمسنه محرم — اول لحظه كه كلدم ینه اصلومه یتشدم

بن كندو نسبتی آخرتدن وهشت بهشتدن اول وقت كسدم كه
انا من الله نسبتنی درست ایلدم لاجرم هر حسب ونسب فانی
اولب منقطع اولوروبنم نسبتم باقیدرر كل حسب ونسب ینقطع
الا حسبی ونسبی وسایر خلقه بیله دیكه فلا انساب بینهم یومئذ
ولا یتساءلون اولیت طوبنی مسابقت میداننده بن قپمشم اكر
فطرتده اول درسك وجودیمزنك تموننده سی اول فطرت
اغاجندن بتدی بن ادم كه اول ما خلق الله نوری واكر قیامت صحرا سننك
درسك اول كوهر كه پرصدف فندن باش قلدورن بن اولم كه انا اول
من تنشق عنه الارض یوم القیامة واكر شفاعت مقامنده درسك
اولدر یای معصیته غرق اولمشلره اول شفاعت ایدن بن اولم كه
انا اول شافع ومشفع واكر صراط اوزرنده پیشوا ومقتدای خلق

درسک اول قدم اوروب صراط برق هاتف کبی جوان بلن بن اولم که
انا اول من یجوز الصراط واکر جنتن صاحب صدر درسک
اول امرده جانم کوروب هشت بهشتک قپوسنی اجد قلدیغم که انا
اول من یفتح له ابواب الجنة واکر عاشقلرک سروری مشتاقلرک
مقتداسنی استرسک اول عاشق وصادق که وصال معشوقه دولته
یول بلنه بن اولم که انا اول من یتجلی له الرب بو طرفه که بنم
درلغم بنم دکلر دکلی درلوگ بنم اما انا فلا اقول انا • بیت

چو آمد روی مه رویم که باشم من که من باشم
که انک خوش بوم بار که من بی خویشتن باشم

مرا کر مایه بینی بدان کان مایه او باشد
بر او کر سایه بینی بدان کان سایه من باشم

قچنکم کوروم اول خانی تنمدن بولرم جانی
او وقتی خوش اولورم که اوکم یولنه فانی

اکر بندن شرف کر سک شرف اولدر یقین بلکل
انک اوستنه نظر کرسک بنم اولطاق ظلمانی

عزیزم آنی اشتکمیکه خواجه نوک علیه السلام کلکسی یوغدی
راست دن نیکه بر وجهدن خواجه آفتاب ایدیکه وداعیا الی الله باذنه

وسراجا منیرا امدی کنشک خود کولکسی اولمز وبر وجهدن دخی
خواجه علیه السلام کلکسی یوغدی زیرا که کندوسی کلکه دوشمشیدیکه
السلطان ظل الله فی الارض چونکه خلقه یوز دوتسه بس کنش
اولوردی جهانی منور قلوردی زیرا که اولکی و آخرنک آنوک نوری
برتوندندر و اول وقت که حضرته یوز دوتسه اول حضرته کلکه
دوشردی تا هر کسنه که دلسه حضرته اولشه اندک دولت پناهنه صغنردی
که ولا تطرد الذین یدعون ربهم بالغداة والعشی یریدون
وجهه وهر بار که کندویه کلوب افاقت بلسه بس حضرت عزتک لکسنه
پناه قلوب ایدردیکه لی مع الله وقت لا یسعنی فیه ملک مقرب
ولا نبی مرسل خواجه علیه السلام اگرچه اهل عالمک کنشی ایدی لکن
پرورده ابیت عند ربی مجاوری ایدی یطعمنی خوانندن نواله
بیردی

بیت

خوان تو ابیت عند ربی — خواب تو ولا ینام قلبی
خاک قدم تو اهل عالم — زیر علم تو نسل آدم
طاوس ملائکه بریدت — سرخیل مقربان مریدت
چون نیست بضاعت بطاعت — ازما کنه و ز تو شفاعت

یدوکک طعام اشبوکه ابیت عند ربی

گوڭلك هم اویخسی بو كه ولا ینام قلبی

بو جمیع اهل عالم قدمڭدن خاك پادر

علمك دبندن یكشكر دكلسی بی نوادر

او مقربین ملكلر سڭا ایتدیلر ارادت

جبریل پیك حضرت ایلیكیجه پیشوادر

ملكوته سیر ایدركن سڭا انبیا دریكن

ای حبیب خاص حضرت سڭا باش جان فدادر

سڭا لایق ارمغانم نه كه معصیتدن ازكه

بنم سن شفاعت ایله كه سنوڭ ایشڭ عطادر

صلوات حق توكه ور رم كه قربك ارتسون

كه مقرب اولحق كل جن قرب هم سزادر

صلوات ور رم اڭا دخی انوڭ صحابه سینه

كه بو خلقه هر برسی دین ایچنده رهنمادر

اگرچه انبیا علیهم السلام هر بری بر امتك قافله سالاری ایدیكه
تلك الرسل فضلنا بعضهم علی بعض تا هر بری بر امتك پیشواسی
اولوب میدان عرصاته ایلتهلر اما خواجه علیه السلام بر قافله سالاریدر
كه اول كتم عدمدن قدم طشره بصوب جمیع موجوداته پیشوا اولوب

وجود صحراسنه گتوردیكه نحن الآخرون السابقون • اول وقت
كه كاروان كیرو دوشی اولدی بس امته وفادار اولوب قفادار اولدی
انلری رعایت ایتمكیچون اردنجه گلدی وختم بی النبیون
ودخی بیوردیكه فضلت علی الانبیاء بست • یعنی بڭا فضیلت
ویرلدی سایر انبیانك اوزرینه التی نسنه ایله اول اولكه
هر پیغامبرك بر معین مسجد واردی نمازلری اندن ازكه مقامدن
درست اولمزدی چونكه نوبت بڭا یتشدی جمله یر یوزنی بڭا مسجد
قیلدیلر بن وامتم هر قنده كه نماز قلمق استیهلر درست اوله
امدی بونیه اشارتدر كه یر یوزی مسجد اولدیغی اڭا اشارتدر
كه تملق پیغمبرلرك ولایتنك طول وعرضی اول قدر ایدیكه بر مسجد
مقداری اطراف زمینه دن نبوتی اكسیری بر له پاك وطاهر ایدرلردی
و زمین دنیا ویجه وضعه اخردی دور زلردی چونكه نوبت حضرت
رسالته گلدی كه محبوب ازل وابددر انوڭ نبوة اكسیری اول
مقدار قوتده ایدیكه جمله یریوزی كه اقطاع شیطان ومنظور رحمان
ایكن كه ما نظر الله الی الدنیا منذ خلقها بغضا لها انی پاك طاهر
قلوب مساجد عباد رحمان ایلدیكه جعلت لی الارض مسجدا واولدخی
قره طپراغی آب طهور مرتبه سنه یتشدر دیكه وترابها طهورا ودخی

بر فضیلت بو که قلن انبیانک هر بری بر امته ویریلدی جمیع خلایقه
کوندرلمدی وهم کندو نفسلری جانبندن بالکلیه خلاص بولمشلردی
تاکه بر کیشیه دخی شفاعت ایده لردی لاجرم جمله نفسی نفسی دیسرلر
قیامتده وهم دخی بچون غنیمت اولسه کافرلرک خمس مالی آنلره حلال
اولمزدی بونی تکری اکسری آتی پاک طاهر قلمزدی چونکه نوبت خواجه دکدی
اول شفاعت علمنی انوک کفایت اینه وردیلر که واعطیت الشفاعة
وهر خلق که قیامته دکین کلسردر انک امتی ایدرلرکه وبعثت
الی الخلق کافة ودخی کفارک خمس مالی اکسری نبوت برله پاک
ایدب حلال ایلدی که واحلت لی الغنائم وبر دخی فضیلت بو که قلن
انبیانک قوت و شوکتی اول قدردی که چان کفارله جنک اولسه
یقین دکنی دفع ایدب صیرلردی و چان ایراغ اولسه صیمزلردی اما حضرت
رسالتک بر ایلق یولدن کفاری صیردی سطوات خوفندن وصدمات
رعبدن که ونصرت بالرعب مسیرة شهر وبر دخی بو که قلن انبیانک
قوتی اول مقدار ایدیکه هر کیشیه حال حیاتنده رهبر الب مقتدای
امت اولرلردی اما آخرته انتقال ایتدکدن صکره بر پیغمبره دخی
محتاج اولرلردی تاکه آنلره مرشد اوله چونکه نوبت خواجه یه دکدی
انوک نبوت خطبه سی اوکدن کلرده اقندیکه کنت نبیا وآدم بین

الماء

الماء والطین وهم آخر نبوت خطبه سی بزم انک آدیله ختم اولدی
که وختم بی النبیون ان دن صکره بلکلکه خواجه علیه السلام
بو مخلوقات شجره سنک ثمره سیدر وهم کیم اول شجره نک تخمیدر
قلن انبیا اول اغاجک بوداقلری و یپراقلریدر امدی بوداق و یپراق
دکین بتر که یمش ظاهر اوله وقتیکه یمش ظاهر اولا کماله ایرشه ارتق
بوداق و یپراق بتمز بس یمش صکره کلدکیله تموسنک خاتم اولب
مطلب هم مکمل اولدی اما اکر جهود و ترسا کر سؤال اتسلر که نه دلیلدر که
محمد علیه السلام پیغمبردر نبوتی نسله ثابت الدی و اکر انک نبوتی
ثابت اولدی ایسه بیچون انک دینی قلن دینلری نسخ ایلدی بزدن لازم
اولدی که هر قوم کندو پیغمبری دینینه تبعه اکا متابعت قله پیغامبرک
خود بر کتاب وردرار اول دخی کلام حقدر بیچون بر پیغمبرلرک
زمانی کبی هر قوم کندو دیننه متابعت بس جمله دینلر و کتابلرک
قرارینی قله امدی بو سؤاله جواب ایکی وجهیله در بر وجه معقول و بر وجه
تحقیق اما وجه معقول اولدر کیم آنلره بز ایدرز بزم نه دلیلکز بر
که بلدکز موسی و عیسی علیهما السلام پیغمبرلر ایدی بس خود انلرک
و انلرک معجزاتن کورمدکز زیادی امدی بس جواب ایکیدن خالی دکل
یه اینک لرکه تواتر خبر برله انلرک معجزات بزه ارشدی و معجزلیله

نبوتنه دخی بو خود اینانلرکم تصدیق قلب که نتیجهٔ نور ایمان درآن
ندن حاصل اولدی هیچ دلیله محتاج اولمدق دیکر امدی بز دخی
ایدرزکه حضرت رسالتك معجزات خبر متواتر ایله بزه معلوم
اولدی و قرآن آنوك معجزهٔ سیدر بو حالده ثابت و مقرردرکه
کرورز جمله فصحای عرب و عجم آنك نظیرینه بروتحالکن اکن
بر کلام کتورمکدن عاجز اولدیلر نتکم آنك دعویسی درکه ایدر
قل لئن اجتمعت الانس والجن علی ان یأتوا بمثل هذا القرآن لا یأتون
بمثله ولو کان بعضهم لبعض ظهیرا و دخی تصدیق قلوب نتیجهٔ
نور ایمان در بزه دخی حاصل اولدی جمیع پیغمبرلره و انلرك
کتابلرینه ایمان کتوررز جهودلر کبی دکل که موسی پیغمبر علیه السلام
ایمان کتوررلر اما عیسی یه و محمده و سایر انبیایه علیهم السلام
ایمان کتورمزلر و دخی نصاری کبی دکل که عیسی یه ایمان کتوررلر
وقلان انبیایه کتورمزلر و دخی عیسی تکرینك اوغلی و ثالث ثلثه
درلر تعالی الله عما یقول الظالمون علوا کبیرا پس یهود و نصاری نتکه
موسی نك و عیسی نوك نبوتن تواترله معلوم اتدیلر بز دخی حضرت
رسالتك نبوتینی تواترله معلوم اتدك دخی هنوز قرآن که انك
معجزهٔ سیدر کوررز کرك ایدی انلر دخی ایمان کتوررلر ایدی لکن

انلرك ایمان کتورمدکی پیغمبرلرنه دخی آتا و انا تقلیدیله دور نور عقل
و نور هدایتدن دکلدر نتکه بیوردی انا وجدنا اباءنا علی
امة وانا علی اثارهم مهتدون و هم خواجه علیه السلام بیوردی
که کل مولود یولد علی فطرة الاسلام فابواه یهودانه وینصرانه
ویمجسانه اولدیکه آتادن تقلیدیله حاصل اوله ایمان نور سز اکا
اعتبار اولمز اما اولسرکه انلر ذکر دیکه چونکه محمدك
نبوتی ثابت اولسه مسلمدر تحقیق که یحیوی انك دینی ناسخ ادیان اولدی
امدی اکا دخی جواب ویروب ایدرز چونکه انوك نبوتی مسلم
دتدکون کرك که انی صادق القول بلهسز هر کتاب که اول
کتردی انی هم قبول ایدسز قرآن مجیدکه انك کتابیدر بیله بیورر
که انك دینی قلمدی دینلوی نسخ ادر اندن اتری نسخ ایلدکه نسول
نسنه کم قلمدی پیغمبرلرك کتابلرنده و وردر قرآن مجید ده
وردر و اول نسنه کم جمله انبیانك شرایعنده وردر بنوك
شریعتنده داخلدر اما بنوك کتابنده کی و شریعتنده که کما لاة
دین انلرك کتابلرنده و شریعتلرنده یوقدر لاجرم بنوك کتاب
ناسخ اولدی اما بو معنیه ناسخ دکلدرکه کتابلری هب باطل قلا
آنی حق بلمیه بلکه بو معنیه درکه اول احکام که انلرك متفرق کتابلرنده

ومختلف شريعتلرينن وارد اجملسي بو كتابڭ وبو شريعتڭ جمعي
اولدي اول سنه كه دينڭ متممي ادي اكا هم ضم اولدي پس دين كماله
يتشديكه اليوم اكملت لكم دينكم تا بوندن صكره
بلمش اولالركه هر امت بر پيغمبره اويمشدر وهر بري بر نبيه متابعت
قلمشدر اما بو امت جمله انبيايه اويمش اولوب وجمعنه متابعت
قلمش اولالركه اولئك الذين هدى الله فبهديهم اقتده بونڭ
مثالي شويله دركه بر پادشاه دلسه كه جهانگير اوله كندونڭ
عدل احكام سلطنتي جميع مملكتنه يتشدره ورعيتلره دلسركه
انعام واكرام واعزازي ايده هر شهرده هر قومه بر ايلجي كندره نوقدر
ودخي انلرڭ حالنه مناسب بر بيتي يزر وعيد وتهديد ايلدرر ودخي
وعده وطمع ويرر هر بري بر طائفيه سوز عقل يتشديكنجه واستعدادنجه
كوندرر پس بعضيسنه استمالت ولطف بركه كندرو حضرتنه اقورر
وبعضيسنه عنف ايله وزجر ايله اندرر زيرا كه خلقڭ مزاج مختلف در
شول كشيكه قهره مستحق در اگر اكا لطف ايله كندرسه وكنديه اقسه
انڭ قدريني بلمزدي واول كشيكه لطفنه مستحق در اگر اني عنف ايله اندرسه
اولدولتدن محروم اولورلرنتكه بيوردي ولو كنت فظا غليظ القلب
لانفضوا من حولك وبر طائفيه دخي بيوردي كه واغلظ عليهم بس

هر ايلجي

٧١

هر ايلجي كه وارر هر بري بر طرفه كتدي هر بري بر قومه انلرڭ حاليننجه
مناسب دليله سوز سويلدلر تدريج ايله احكام سلطنتي انلره عرض
ايتدلر تا كه خلائق انكله خلقلنلر پادشاهڭ قوللغنه ايرشه لر
انڭ امرينه بويون ويره لر پادشاهڭ جمال كمالنه مشتاق اوله لر
اندن صكره پادشاه كمال كرمندن بر ايلجي دخي ويرر وكربيتي
دخي بر جميع احكام كه اكدنكي ايلجيلر بيتي سنده واردي تموسين
بوننده جمع ايدر پس اول رسول وبو بيتي برله انلرڭ حضرتنه اوقر
اول كمالات عبوديت كه اكدنكلره ويرر مشدي بنالره ويرر
اول قربتكه انلره حاصل اولمشدي بونلره اولور اول كه امرده
بو ايلجي كوكك انلري كمالاته مستعد ومستحق ايليه اگر بيله
اولمسيدي پادشاه اولورلردي اول امرده تمام عبوديته بيون ويرن
لردي سلطانڭ جميع احكامن قبول ايتمزلردي وقربت مقامنه ايرشمز
لردي امدي بو طريق اوزره حق تعالى دخي دلديكه بوني اوج
طبقه فضل الهيدن انعام ايليه وهر برسني خلافت جعلكم
خلائف الارض شرفي ايله مشرف ادوتاكه هر زماننڭ هر قومنك
نسوند وپريدي احكام شريعت انلرڭ كتابلرينن اولرڭ حال
مقتضاسنجه بيان ايلدي كمالات دينڭ بعضيني بلدردي تاكه

هر قوم بر نوع عبودیت برله مطیع اولدیلر دین مراتبندن برسی الله
فائدن دوتوب نصیب آلدیلر کفر باغلقدن نجات بولوب اسلام بلشی
لکنه کلدیلر طبیعت ظلماتندن آزاد اولوب شریعت نورانیتنه یتشدی
اندن صکره محمد علیه السلام جمله انبیانک اعلاسی ایکن ایکرو جکدی
قرآن مجیدی اکا ویردی جمیع احکامی که اولر متفرق کتابلرده واردی
قرآنده جمع ایتدیکه ولا رطب ولا یابس الا فی کتاب
مبین آنی جمله خلایقه ایلچی گوندردیکه وما ارسلناک الا کافة
للناس تا معلوم اوله که قلن انبیا خلایقی بهشته دعوت ایتدیلر
اول حضرته دعوت ایلدیکه وداعیا الی الله باذنه وسراجا منیرا
ودین نعمتلرین انلره تمام اندنی قلدیکه واتممت علیکم نعمتی
انلری اسلامک اعلاء درجاتنه دلالت ایتدیکه اول رضا حقدر نتکه
بیورر ورضیت لکم الاسلام دینا زیرا که حقیقتده دین کاملده
الله حضرتنده اسلامدر نتکه ان الدین عند الله الاسلام وهر
نسنه که اسلامدن غیریدر مردوددر ومن یبتغ غیر الاسلام دینا
فلن یقبل منه وهو فی الآخرة من الخاسرین شمدی یادگن اشتدکک
وجه معقول دی اما وجه تحقیق دخی ایشت امدی شویله بیلکل که مقصود
بو موجوداتی یرادلدغندن وجود انساندر مقصود وجود انسانیدن

معرفتدر

معرفتدر اول نسنه که حق تعالی اکا امانت دیدی اول معرفتدر
انکه نسنه دکل نتکه حق تعالی بیورر انا عرضنا الامانة علی
السموات والارض والجبال فابین و بو معرفت یوکن چکن انساندر
نتکه بیورر وحملها الانسان و بو معرفت دخی دین ایچنده تعبیه
اولنمشدر نتکه آدمیلک دیندن نصیب ویردی پس معرفتدن
دخی نصیب اول قدر دیرکه وهر کمک که دینی کاملدر معرفت دخی
کاملدر وهر کمک که دیندن نصیب یوقدر معرفتدن دخی نصیب
یوقدر اندن صکره شویله بیلکل که انسان مطلق کمال دین
یکنی بر باشنه کتورمز بلکه بونجه اشخاص کرکدر که اول یکی کتور
بکولر نتکه اغجدن مقصود ثمره در امدی ثمره حاصل المق ایچون
بر بوداق بتمکله بتمکه بونجه بوداقلر کرک تا که اندن چچک ظاهر اوله
اندن بیمش وجوده کله اندن ثمره حاصل اوله پس انسان مطلق
شجره کبی اولدی و قلن اشخاص بشریه اول بوداقلردر اعضا مثابه سنده
اولدیلر وجود انسانیده پس انبیا علیهم السلام اعضاء رئیسه یرینه
دوشدیلر امدی اعضاء رئیسه اولدر که آدمک انسانلکی انکله اوله
مثلا باش و یورک و جکر و طلاغ و ایکن کبی دخی بوندن غیرینه ورسه
اما حضرت رسالت بو اعضاء رئیسه آراسنده قلب مثابه سنده دوشدی

بو وجود انسانیدن نیرا که قلب وجود انسانینک خلاصه سیدر انکیچون
کیمیحیی بن دلسا اون که آدمینک بر محل بلور زکه انک جسمانیتی اوله
وهم انوار ظهورینه محل اوله بس قلب بلور زهمان **بیت**

دل آینهٔ جمال شهنشاهست — وین هردو جهان غلاف آن آینه است

امدی قلب دخی بلوکز باشنه کمال دینکه متمم معرفت تام در ذکری بیلمز بس
محتاج اولدی قلبی اعضایه ویکوم اولدنسنه که ثمرهٔ دیندر معرفتدن اوکه
آمره قلبدن ظاهر اولی تمام نصیب انکدر اندن صکره قلبی اعضایه بتوک و بسیط
یتیشر اگرچه انلرک دخی معرفتدن وکمال دیندن بقدر امدی اولخاصیت
بودر که قلبک بر صورتی وردر و بر روحی وردر اما انک صورتی بواب کلک
لطیفندن الدلرکه اول عناصردر و روحی عالم ارواحک خلاصه سندن الدلر
که عالم ملکوتدر زیرا عناصرک لطیفندن الدلر نباتاتک
غداسیدر دلر اندن نباتاتک لطیفندن حیواناتک غداسیدر دکر
وحیواناتک لطیفندن غداسی آدمیدر دلر وانک لطیفندن دخی آدمک بدنیدر
انوک لطیفندن دخی قلبک صورتیدر دکر روح دخی
بنجیدیه دور زیرا ارواح ملکوتیات لطیفندن الدلر
ارواح ملکیدر دکر انک لطیفندن دخی ارواح بشریه
الدلر وانوک لطیفندن دخی قلبک روحی الدلر

بس

بس قلب عالم جسمانینک وعالم روحانینک لطیف خلاصه سی اولدی
لاجرم معرفتک مظهری قلب اولدی بندن بیلدیکه کتب فی قلوبهم
الایمان انساندن هیچ محل قابل کتاب حق اولمدی الا قلب چونکه
خواجه علیه السلام شخص انسانینک قلب مثابه سنده اولدی قلی انبیاء
اعضا مرتبه سنده اولدیلر بس فاوحی الی عبده ما اوحی اکا مخصوص
اولدی که کتب فی قلوبهم الایمان ادی ودخی تشریف قرب اوادنی
اکا حاصل اولدیکه مثابه قرب بین الاصبعین ادیچونکه معرفتده جمیع
اعضا قلبه تابع اولمشلردی انجلیرهم بونک جمیع انبیا تابع الدیلر
بوندن ادی انک دعوسیکه لوکان موسی وعیسی حیا لما وسعهما
الا اتباعی اگرچه جمله انبیاء دین ترتیب اتمکده هربری براشده ادی
اما کمال دینه مظهر اولان حضرت رسالت نبوت تمام ادی زیرا حق تعالی
کمال حکمتندن دینک حقیقتنی انسانک تحت تصرفنده تربیت
ایلدی شول بغدای کبی کم اتمک اولنجه نجه کشینک الندن کچر وهرکشی
کندونک صنعتین وهنرین انده بلوردر برکیسی اول بغدایک قلور
انک صنعت اولدر وبرکیسی دکرمنه الدر اکدر ودخی برکیسی
بوعدر وبرکیسی بوکا قلور وبرکیسی تنورده بشورر اما اتمک کماله
بشورن الندن یتشر لکن بجملسی کرک که ایش اذرنه اولالرتا بغدای

اتمك اوله امدي زماننده تا عيسى وقتنه دكين پيغمبرلرك هر بريسي
دين خميرمايه سنوك آدم ذريتنه ملازمت ادوب كندو صنعتلرين اظهار
ايدلر مثلا دين آدم تنده بغداي بغداي‌ايدي و عيسى زماننده خميرمايه
اولدي چونكه حضرت رسالت اليينه كلدي محبت اوديله عشق تنورين
قيزدردي اول نواله كه جميع انبيانك الندن تربيت بولمشيدي انك الينه
ويردكين هدى الله فبهديهم اقتده الذي اول تنورده پيشدردي آندن
مدت نبوة كه يكرمي اوچ يلدر آني بو مدت ايچنده كماله ايرشدردي
اليوم اكملت لكم دينكم تنوري محبتدن چقردي عوام دكاني كه بعثت
الى الاحمر والاسود در انده قودي تا نسل اجلركه على فترة من الرسل
زمانلرينه اغمشلردر انك بهاسنه خان ومان خرج ايتلركه
وجاهدوا باموالكم وانفسكم في سبيل الله اول دينك بشيرانكي
كيچه ينك امتي انك ارزوسنده جان و ردلرين اول صاحب دولت لتلركه
كنتم خير امة بو اتمكله دوكيلر امدي اكرچه انبيا عليهم السلام بر اتمك
ايچون هر بري بر صنعت ادردي تا بغداي اولدي وقتي حضرة رسالت
عهدنه دكين نصيبلري كندولرك وامتلرينك اندن ويردي بقاء حيوة ايچون
اندن يرلرديدي منذ ابتداء آدم زماننده اتمك هنوز بغداي ايدي اول
بغداي لري يدي لاجرم فعصى آدم تشنيعي خلق اكا ايتدكلري امدي تشنيع

اندن

اندن اتري ايدي كه بغداي اول وقت ملائكه دهقانلرينك النده ايدي بهشت
بذاسنده اكلمشدي اكا بر فرش ويرلرايدي مادام كه آدمك قلبي
مكه وطائف آراسنده تربيت ادرلردي بهشتده ايچون ملائكه بغداي
اكشلردي تربيت ادرلردي. بهشتده چونكه آدمك قالبي تمام ايتدلر
غداسي دخي تمام اولوب ارشدي بس آني تجربه ايتدلر اول حوذ كنديك
خاص غداسي بيلمسردي اكا ايتدلر آدم ايچنده درلو درلو نعمتلر له
تنعم ايله اما اول اغاچ قاتنه وارمه ديدلر اول خوش اوله ديو مطيع
اولدي اما نفسي هيچ بر طعام ميله انس دتمزدي دكلي ميل و همت اكا دي
نيتكه بر اتوك قرشوسنده اربه دوكسلر و بر ذهن اكنده قسرا ربية
ورمسون ديو امدي ناچار اول صمو يبر اما جلد همت اربيه دن
لكن اياغنده بند دخي ورد قومزكه اكا وار بلكه يه اكا يقين
اوله وقتيكه بر كيشي كلسه اتوك باغيني كترسه هيچ جمنده بقمز اربيه
مشغول اولور امدي آدمك دخي اكرچه هشت بهشت نعمتي النده ايدي دي
اما اول نعمتلري بغدايه نسبت ايدجك صمغ مرتبه سنده ايدي انك نفسي
قتنده ولا تقربا هذه الشجرة بندني اياغنه باغ ايتدلر ناكاه ابليس
صورت تلبيس ايله كلدي ايتديكه هل ادلك على شجرة الخلد وملك
لا يبلى اندن آدم ايتديكه بن آني بلورم معلم حاجت دكلدر بن ملك

دكلم كه سن بكا معلم اوله سين بن علم وعلم آدم الأسماء مكنة بنك
اكسك ايتمشم كه اول اغاج نه اغاج در ادي ندر سن طغرو ايدرسن كه شجرة
خلددر وهم واسطهٔ ملك ابدي در ولكن بو سزي عداوت يوزندن
درسين تا كه حق فرماننه خلاف ايدم مردود حضرت الهدن ابليس
ايلي آندن صوندي بيكه وقاسمهما اني لكما لمن الناصحين فرمان باغني
آدمك اياغندن كتردي آدم عليه السلام كندو قلبي سكوتندن آكا
نظر ايلدي ايله صندي كه حق تعالى آدم كبريا وعظمت بيلن بر
اندا ايچمكا هيچ كمسه دن كلمز ديدي بنا ادب روا المدغنه بس بو سليم
لكدن چونكه حقك آدين وصفتن ايشتدي الدندي نتكه كلمشدر من
خدعنا بالله انخدعنا امدي حق تعالى آدم سردكنك سببي بغداي يدوكي
دكلدي زيرا بغداي انكچون يرادلدي اكرچه ملائكه اما تربيت
ويررلردي لكن كندولرك غداسي دكلدي آدمك غداسي ايدي بس
حق تعالى آني بوندن اتروسردي كه ابليس فرماني اله يدي لاجرم
وعصى آدم جاويدي جهانده اردلو وعدي حق تعالىنك اندن درلو
درلو تعبيه لري واردي غيبدن كنلو اما فرشتهلر بيلمزلردي انلرك
نظر آكا ينشردي كه بونك كبي بر خوب اغاج نجه بيلدركه بني آني تربيت
ادرن تاشول حد يتشديكه هشت بهشتك رونقي بونك
جمالن

جمالندندر بو يش تا رسيدن اغلغ كردي فرمان صيدي هم انونك
بداغن صوب عيبلو ايلدي بنر است بيلمشدك كه اتجعل فيها
من يفسد فيها اما فسادنك آثري بوندن ظاهر اولدي كه اول
بغدايي يمه يه ايدي هر دانهنك اول استعدادي واردي كه اكر آني
اكسلر بر اغاج اولديدي دكر بيلمدلركه دكلجك اغاج اولور اما
بيجك آدم اولور بورا اولوسرد دهر كشنك فهم بتشمز غرض
اولدركه آدمه تشنيع اندن اترو ايتدلركه اول بغداي حماد امكه
اونك نماني ادي تا بيتسون ادي هم قلن انبيانك دخي تربيت
تصرفلري اولسه كرك ادي تا اتمك اولاسي وقت اولنجه اولوقت
كه اوستاذ جهان كيبي كه حضرت رسالتدر بس انك الينه ويرسلردي
تا كه هر كشي اندن كندونك قوت حيواتيني دوزيدي مثلدر
دنلر كه هركسي كه كل كرد كل خورد يعني هر كه بكجوق ايلدي
بكجوق يدي امدي آدم بغداي ايلدي بغداي يدي انلركه اون ايلدي
اون يدلر وانلركه خمير اتدلر خمير يدلر اما حضرت رسالت
تنوردن ده دين اتمكي اولي بشردي اندن چوق دعوت دكانندن
تنزي بس منادي كر بذا قلوب ايتدي بلكه هر كشي كم دلسه دينك بشمش
اتمكني ييه تا كه محبوب حضرت اوله لاجرم محمد دكانينه كلسونكه

قل ان كنتم تحبون الله فاتبعوني يحببكم الله تا انبيا دخي دلسه‌لر
كه انلرك اتمكي يتشمش اوله انوك دكاين قپوسنه كله‌لر قيامت كوننده
نتكه بيورر الناس يحتاجون الى شفاعتي يوم القيامة حتى ابراهيم
سن دينك تربيت و كمال تجرد انساني مطلق بر له اولمدي بلكه
انبياكه انبياكم اعضا مرتبه‌سنده اولمشلردي شخص انسانينك
دين خميرمايه‌سوك اذ رينه كمال تصرفلري اظهار ايتديلر تا كه
نوبت محمدنه دكدي اول خود قلب مثابه‌سنده دشمشدي شخص
انسانينك لاجرم عليه السلام كمال تربيت و تصرفلر بله اني شول كماله يتشدردي
كه هيچ بر مرتبه‌يه دخي محتاج اولمدي زيرا كه كماليت اليوم اكملت
لكم دينكم وقتنده حاصل اولدي وهر زياده كه
كماله اذر نه اوله نقصان اولور خواجه عليه السلام بيوردي كه
من احدث في ديننا ما ليس منه فهو رد امدي دينك صفت
اولكشدر هر صفتنه بر پيغمبر كرك كم كماله يتشدره نتكه ادم
صفوت صفتني كماله يتشدردي و نوح صفت دعوت و ابراهيم صفت
خلت و موسى صفت مكالمت و ايوب صفت صبري و يعقوب صفت
حزني و يوسف صفت صدق و داود صفت تلاوة و سليمان صفت
شكري و يحيى صفت خوف و عيسى صفت رجاي كماله ايرشدرديلر

اما اولسنه كه بونلرك زبده‌سي و كزيده‌سي در صفت محبت دور
سن اني محمد عليه السلام كماله يتشدردي زيرا كه اول قلب مثابه‌سنده
دشمشدر شخص انسانينده امدي محبت تربيت اتمك قلب خاصيتيدر
قلن اعضاهر بيري بر نوع عبوديت تربيت اتمكن بر صفت اذ رنده در
قلبك صفت محبت تربيت اتمكدر لاجرم خواجه عليه السلام حبيب الله
و خاتم الانبياء اولدي هر كيمه كم دين كامل و محبوبلك مرتبه‌سي
كامل كركسه اكا جان و دل بر له متابعت قلسون كه قل ان كنتم
تحبون الله فاتبعوني الآية چونكه كمال بو دينده ظاهر اولدي
قلن دينلري منسوخ اولوب كتي لدي زيرا كه قنده صو بولنورسه تيمم
كتي لسه كرك بو شرح ايلدك كه قلن انبيانمانندن دين شول بغدايه
خمير مثابه‌سنده ايدي انلر كردي شمديكه بشمش اتمك اله كردي
بغدايي و خميرمك كتي لدي بلكه انبيا عليهم السلام قيامت كوننده
يونلربن بودكانه دوتوب شفاعت مايه‌سني اندن استيلركه ادم
ومن دونه تحت لوائي يوم القيمة ولا فخر سن انك همت يجالكي
كونكه هنوز بوعمرتبكه اولرا ضي اولوب قناعت ايتمز ولا فخر ديو
بو نه اشارت تدر يعني بو جمله سيادت و علم دارلق و دخي بو شولت
بنم نصيبم دكلدر بلكه بو خلوقت نصيب در بندن كه وما ارسلناك

الا رحمة للعالمين بسن بو قوتقا فخر ايدرك اولدك كه بنم كبي سرورن
وبن مقتدي وبر دليل وشفيع اوللرنه كردي لاجرم انلر فخر ايلسونلر
اما بنم نصيبم بي نصيبلقدندر وبنم ورلغم يوقلقدندر وبنوم
باكيلغم فقردندر الفقر فخري بيت

ما را نه خراسان نه عراقست مراد — ونه يار نه وصل نه فراقست مراد
باهيچ مراد جفت نتوانم باشد — طاقم نه مراد هاچو طاقست مراد
مرادم دكلدر خراسان عراق — نه وصل استرم دوستدن نه فراق
مرادم بله هيچ جفت اوليه دم — كيم اندن بنم طاقتم اولدي طاق

اي محمد بو نه سرور بيشوالغه وسرورلكه تفاخر ايتمزسين بلكه
فقرله فخر ادرسين بلي اندن اتروكه بزوم يولمز محبت وعشق
يولدر بزم يولي يوقلقله ودرلكر بو سرورلك وبيشوالك ونبوت
وسيادت جمله ورليق عالمندندر بزكسترر بيت

اين آن راهست كه جز بكم نتوان زد — تا كم نشوي در وقدم نتوان زد
روزي صد بار ترا درين ره بكشند — كاندر طلب قصاص دم نتوان زد

كامل ليكله كيسه بو يولدن اوزانمدم
كيم او ليمجق قوميا انك قدم هم
بيك كز سني بو يولدن اكرده ايكيلر

اوللايه

اوللايه قصاص ايتمكيچون استيه سيندم
كاملر خواجه نك مبارك دشيني ابتلا اشيكله صيدلكن اولدلدي
بدعا قلته خطاب ارشدي كه ليس لك من الامر شيء عجب ايشدر
كه نوحيله بو معامله اولدي لا تذر ديو دعا قلدي درحال طوفان
ظاهر اولوب جمله كفاري هلاك قلدي نيركه نوح صفت قهر مظهري
ادي كندو طريقنجه سلوك ايلدي كه قل كل يعمل على شاكلته اما
محمد عليه السلام صفت لطف مظهري ادي انك طريقي اولدي كه شفقت
وعنايت نظريله خلقه رعايت قلدي لاجرم دشي چقيدقدن صكره
دعاسي بو ادي كه اللهم اهد قومي فانهم لا يعلمون بو عجب دركه
كن خواجه دن تصرف سلب ايتدلر اندن تعلق صفتي انك الينه قد
نا وارلغي يوقلغي احتنه بولدي بيت

تاكم نشوي وكمتي ازكم نشوي — اندر صف عاشقان محرم نشوي

زيرا كه بو مجازي وجودك ورلغيله اول حقيقي وجود ورلغندن
كيشي تمام نصيب آلمز الا اول مقدار اولوركه بو مجازي وجودين
اول وجود حقيقي يولنده خرج ايليه كورمزميسن اودنك اودن
نصيب هيچ يوقدر كندو وجودي باقي درركن اما شول مقدارجه
كه كندو ورلغندن اوده فدا قلور اودن اول مقدار نصيب الور

اگر بر کزدن کندیمی فداء آتش ایدجک اگر سه کندو وجود کثیف ظلمانی
ایکن آتش لطیف نورانی اولور مادام که اودنک ورلغندن شیء ماقدیس
اندن دتن چقر اولدتی تندر اولدر که دخی اود طلب ایدن یرکه
اودن اوددن بر یان ذوق یمشدن اود تلعینه راضی دکلدر
دلکه کندو وجودین بالکلیه اود ایلیه لاجرم بو حالده اول
اودن اودی تسقه تون

بیت

قنسوز توچدما اندرین مشرب خام   همه را سوز که صد بار دکر سوخته ام

چونکه اودن وجودین تمام فدا ایلیه بس کندیسی اود الور اولدخی
اودن استر که آنی دخی بقیه اود ایلیه امدی عزیزمن بو سردنکه
یوز یکرمی بیک درت بیک آرتوق اگسک انبیا علیهم السلام کندولر
وجود بشری اودنلورین حق تعالینک محبتی اودینه فدا قیلدیلر اما
هر برندن بقیه وجود قلدی بنم سوخته الدی شول اکسو بکی اولدیکه
که اندن دتن چقر لاجرم قیامت کوننده انلردن نفسی نفسی دتنی ظاهر
اولسر یعنی دمک اولورکه بزدم اولو وجودمز بقیه سنی دخی محبتک
اودینه سن احراق ایله که بالکلیه فانی اوله اما محمد علیه السلام
پروانه کبی شمع جلال احدیته برکزدن کندو وجودین فدا قلمشدی
ودکلی وجودی اود اولمشدی لاجرم اوذ اودن استر که کندو بکی آتی

دخی

دخی بقیه اود ایلیه بس اندن امتی امتی نداسی کلدی تاکه امتینی دخی
تکمیل ادب جوارینه لایق و مستحق ایلیه نتکه شیخ بیزده قدس الله
روحه العزیز

بیت

ما ییم زخود وجود بر داختکان   واتش بوجود خود در انداختکان
پیش رخ چون شمع تو بنهاده وصال   پروانه صفت وجود خود باختکان

بنز اولکه ورلغندن یوددی الینی بکلی
داخی عشق اودینه جانن یعقوب ایلدی تسلی
نیجه یتمسون وجودن پروانه کبی عاشق
کورت بحجاب معشوق ایدجک اکا تجلی

بس محمد علیه السلام کلککسی اولمدیدر که اول نور اولمشدی که
یا ایها الناس قد جاءکم نور چونکه کلکه سندن خلاص بولدی
دکلیقا لم انک نورینه صیغندیکه آدم ومن دونه تحت لوائی یوم
القیمة بیله اولجق نور محمد علیه السلام اول سرحد وجودده که
اول ما خلق الله نوری شمدی سرحد ابدی دخی دتدیکه لا نبی بعدی
درامدن کیرو آفتاب دولت محمد طلوع ایتدی آنبیانک ولایت یلدز لری
رحتینی کتی دلکر لاجرم قلدن دینلر منسوخ اولدیکه اذا طلع الصباح استغنی
عن المصباح دخی شوله معلوم اولسونکه اکرچه بنم صورتم کنش

كل نفس ذائقة الموت مغربندن غروب ايلدكي آما دين اسلام دوتلتك
كنشي تا قيامة دكن باقي قلة علماء دين ير ور واسطه سيله نتكه
بيورر لا تزال طائفة من امتي قائمين على الحق الى يوم القيمة حتى
ياتي امر الله بوندن صكره بر پيغمبر دخي نه حاجتدر كه هر بر عالم
بر نبي مثابه سنده در نته علماء امتي كانبياء بني اسرائيل بس دينك
ظاهري باطني اولدي اما ظاهر دين علماء متقي واسطه سيله محفوظ
اولدي و باطن دين باقي قلدي اول مشايخ كبار واسطه سيله كم انلر سلوك كله
مقصدي و مقصوده اردلر نتكه بيورر الشيخ في قومه كالنبي في امته
وحق تعالى كندو كوي ذمتنده دين صقلر بو ايكي طائفه بر له بيورر
انا نحن نزلنا الذكر وانا له لحافظون وصلى الله
على سيدنا محمد وآله اجمعين

الفصل الخامس في بيان تربية قالب الانسان على قانون
الشريعة يعني بشنجي فصل انسان قالبنك تربيتي بيان قلور شريعت
قانوني ازره قال الله تعالى قد افلح من تزكى وذكر اسم
ربه فصلى قال النبي عليه السلام والذي نفسي بيده لا
يستقيم ايمان احدكم حتى تستقيم قلبه ولا يستقيم قلبه حتى يستقيم
لسانه ولا يستقيم لسانه حتى يستقيم عمله عزيزم بلكل حق تعالى

ملكوت ار واحدن بر يول قولك كوكلنه اچمشدر و كوكلدن بر يول
نفسه قلمشدر و نفسدن دخي بر يول قالب صورتنه ايلتمشدر تا هر فيضك
مددكه غيب عالمندن كلور اول روحه يتشور و روحدن اول بو لجه
قلبه يتشور و قلبدن نفسه يتشور و نفسدن بر اثر قالبه يتشور و قالبدن
اما مناسب بر عمل ظاهر اولور اكر قالب صورتنده بر عمل ظلماني نفساني
ظاهر اولور اول ظلمتك اثري نفسه يتشور و نفسدن كدورت
قلبه يتشور و قلبدن روحه بر پرده حاصل اولور كه انك سببي بر له
روحك نورانيت حجاب التنده قلور شول اغلبي كه اينك جوزسني
تلى دوتي اندن اول حجاب معتدا بر روحك يولي كه عالم غيبه اچلمشدر دو
شيله اول عالمك مطالعه سندن قلور و فيض مددا كا آزرق يتشور
بجه كه اول ظلماني عمل قالب صورتنده زياده اولا انك ظلمتي اثري روحه
زياده يتشور لا جرم انك حجابي ارتعق اولور اول حجاب متعدد روحك
كورمسي و اشتمسي و بلمسي و سلمسي كسلور تا كه اگر معالجه اولنميه الرق
شريعت قانوني ازره نعوذ بالله بنلره يتشركه صم بكم عمي فهم لا يعقلون
صفتي انه موصوف اولور امدي بو جملة سي الحق بر طلسمدر كه حق تعالى
روحانيدن و جسمانيدن بر بري بر بنه بغلمشدر و بو طلسم اچن كليدي شريعت
ظاهر قلمشدر انك بر له اچلور بو طلسم و شريعتك دخي ظاهري وار باطني وار امدي انك

بدندن صادر اولن عمللردر که قالب صورت طلسمنی آچجق کلید
اولدر و بو کلیدک بش دیشی واردر بری کلمهٔ شهادتدر و بری نماز و بری
صوم و بری زکوة و بری حج زیرا که قالب صورتنک طلسمنی بش خواص
بندی ایله بغلمشلردر بس انک آچلمسی بر کلیدله میسر اولور که انوک
بش دیشی اوله که بنی الاسلام علی خمس درر و شریعتک باطنی اول اعمالدر
که قلبله و سرله و روحله اوله امدی اما طریقت دیکلرنوک شرح اولو
فصللرده که نفس و قلب و روح بیان اولنسه انده بیان اوله ان شاء الله تعالی
بس طریقت انسانک باطنی طلسمنی آچجق کلیددر تا که حقیقت عالمینه
یول بوله زیرا که باطن طلسم بنکله آچلور امدی شویله بلکل که خلایق
ایکی نوعدر بری نوع انبیادر علیهم السلام و بر نوع امتدر اما انبیا اول
عالم حقیقت قپوسندن اچر و قیدلر و فیض ربانی کلیدی برله انلرک
روحانیت قپولرین بی واسطه حق تعالینک مدد فیض قلبلرینه یتشدی
جونکه طریقت کلیدی برله انلرک باطنی طلسملرن اچدیلر اندن صکره
شریعت کلیدی برله نفس طلسملری قپولرن اچدیلر تا اول فیضک اثری اعضا
بدنی صورتنه قالبنه ظاهر اوله روحانیتدن تا جسمانیته دکین جملهسی
منور اوله نور ایمان و اسلام برله نیتکه خواجهنک علیه السلام بو قانوندن
اندن خبر ویردی وکذلک اوحینا الیک روحا من امرنا ما کنت

تدری

تدری ما الکتاب ولا الایمان ولکن جعلناه نورا نهدی به من نشاء
من عبادنا اما امت عالم صورت قپوسندن اچر و قیدلر اول صورت شرع
کلیدی برله انلرک قالب طلسملرن اچدیلر اندن صکره طریقت کلیدی برله
انلرک باطن طلسملرن اچدیلر تا که غیب عالمنه یول بولالر اما اول
آمرده مادام که شریعت کلیدنک تصرفی متابعت قانونندن اوزره هیچ صور
طلسمندن خلاص بولمیلر امدی شریعت کلیدینک تصرفی شویله اوله
که هر عضو بیکی دیلدکی اشه مشغول ایدرسن و نهی ایتدکلری اشدن
یغاسین تا که کلیدک دیشلری طلسمک بندلرینه راست اته و در حال
آچله اکر بعض راست اتوب و بعض راست دوشمیجک اولورسه هرکیز
تمام اچلمیه الا اول مقدار آچله که راست اتمشدر و وقتی که بو دکلی راست
اته تمام راست آچلور اندن اول راستلق دله ایرشور و دلدن کوکله ایرشور
کوکلدن غیبه ایرشور و غیبدن نور ایمان کوکلدن ظاهر اولور که الذین یؤمنون
بالغیب دربس نه دکلو که اعمال بدنیده استقامت ارتوق اوله غیب
عالمندن ایمان انوار زیاده اولور که لیزدادوا ایمانا مع ایمانهم
و جونکه قالب صورتنک تربیت قانون شریعت اوزره کماله ایرشه ایمان
دخی کوکلده استقامته ایرشمش اولور نیتکه لفظ نبوی کنایتدر که لا یستقیم
ایمان احدکم حتی یستقیم قلبه الحدیث اما اول اصل که ایدک

شریعتك بیش ركنی بیش حس طلسمنك كلیدیدر اندن اترو كه انسانه بو
بیش حس سبب بر له انتلر ومجاهدلر ظاهر اولمشدر شویله كه بهایم مرتبه سنده
ایشمشدر بلكه اندن دخی كچمشدر اكر بو معتامدن قلوب و بو
طلسملری اچیوب و بر صفتلردن خلاص بولمسیجق اولرسه انلك شانی شرح
بو آیتده كلدی كه ان هم الا كالانعام بل هم اضل یعنی انلر شول درت
ایاقلو جانورلر كبیدر بلكه دخی كمتر امدی بهایمك مرتبه سی ناقص الدوكی
حسیس بعنیدندر كه دایم حیوانیت انلر عنده بو بیش حس واسطه سیله
فایده دورر اول حسك بیری كورمكدر جمیع حیوانلر آنی استر كه خوش
نسنه نظر ایده لر و بیریسی ایشتمكدر جمله حیوانات آنی استر كه خوش اواز
ایشیده لر و هیبتلو آوازدن اركوله و بیریسی دخی بیلمكدر جمیع آنی استر كه خوش
نسنه بیلیه و بیرمز نفولردن احتیاجن ادركو و دخی بری د تمتعدر بونلرك
تعلقی جمله بدنه دور بش دركه شهوات بهیمی لذتلرین جمیع بدندن بر له
كسب ایلیكلر لاجرم بونلرك بلدكی و اكلدكی بو قدردر هیچ بونلرك برعالمدن
دخی خبرلری یوقدر آنلرك دخی بو قدر كه اول آنلر الله علو یدن و عالم
اخرتدن نصیبلری اوله بس بو بیش حس آدمه وردلر و دخی اكا
آلتلو وردیلر كه غیب عالمنی انكله ادراك ایلیه و بهایم مرتبه سندن
مسجله اكر بالكلیه همتی حیوانیت انلر عنده تمتع نفسانیه یه مشغول ایدر

الرسه

اولرسه بر كندن غیب عالمنك فایده لرندن محروم قلور شول بهایم كبی
دخی بلكه انلردن اول قدر آشاغی قوتلر و حیوانی آلتلر كه بهایمده
و سباع و وحوش و طیورده وردر انك جمله سی انسانده وردر و دخی انلرك
شول نفسانی شهوتلری وردر كه جمیع حیوانلرك اولدر بو قدر بس اكر
حیوانات واسطه سیله محروم الدیكرسه تمتعات روحانیه دن انسانك
حوظ تمتعات حیوانیسی وردر تمتعات انسانی دخی ضم اولنجق انوك
كمراه لغی قلان حیوانلردن لاجرم ارتق اولور زیرا كه تمتعات حیوانی دكه
و نفسانیه یك جهتی اولر اول آلتلرك فوایدندن محروم قلور ماكر
بركندن تمتعات حیوانیه تك ایدجك اولورسه قابلیتی تبیستدن
كیرو دونروانوك فوایدندن دخی محروم اولور بس شریعت كوندردلكی
تا هر تصرف كه حیوانیت انلر عنده ایده شریعت امریله اوله طبیعت حكمیله
اتمیه زیرا كه طبیعتدن قوپن جمله ظلمت و غرور دور و شریعتدن كلن
جمیع هدایت نوردر انكیچون كه چون طبیعت امریله اشلیه اولوقت كندی
كورر حق كورمز بو وجود ظلمت و حجابدر و چون شریعت امریله اشلیه اول
وقت حق كورر كندینی كورمز بو وجود عین نور و رفع حجابدر بس شریعتك
بر فایده سی بو اولدی و بر دخی بو كه اول ظلمات و حجب كه قابلیت ظاهر اولر
حركات طبیعیه واسطه سیله اولور كه موافق درلر نفسه و چونكه شرع امریله

اوله اول ظلمت كبي نور وير فايده دخي بوكه هر ركن اركان كه شريعتدر آكا
مذكر اوله اول معنى ليكه اندن كلدي اكا اني الكروه دخي اكا ارشاد مقام
اصليه رجوع ايتكه اول جوار رب العالمين درواكامده ايليه مراجعت
مراجعت مثلو كلمهٔ لا اله الا الله اكا خبر ويرر عالم وحدانيتدن
واول بر حالتدر كه انكله عالم وحدت آرا ايدر وواسطه يوغيدي وقتيكه
اندن خبر ويره در حال اول عالمك شوقي واول حالتك ذوقي كوكلنده
ظاهر اولوب مراجعت آرزوسي ايدر وقلبي بو عالم حيوانيدن كوتورر
وبو نفساني لذات جان دماغنه آجي كلور بس حضرته توجه ايدوب بونلري
ترك ايدر امدي شريعت كليدينك بر دشي بو اولديجونكه طلسم بدنه
راست اوتره در حال بو بندي آچلمش اولور اندن صكره بيشر ركنك
بري دخي نمازدر اولدخي خبر ويرر اكا الكه نسنه بر له بري اشكال صورتله
وبري صفت مناجات بر له خبر ويرر اما صورت نمازنشيله خبر ويرر كه
بو عالمه كلمدن سن بر عالمده ايدك وهم كرو اكا رجوع ايتسه كركسك
زيرا نمازك اشكال صورة قيام در ركوع وسجود وتشهددر وتكبير الافتتاح
درمثلو تشهددن خبر ويرر اول شهود حضوردن كه حضرت عزتك جوارنده
واردي اول عالمده وسجوددن خبر ويرر اكا كه جون بو عالمه كلدي اوك
نباتلق مقامنه ايتشدي زيرا كه نباتلو دكل بجده دركه والنجم والشجر

يسجدان جمله نباتلرين يوزين قومشلردر سجود شكلنده حقيقتده
نباتك باشي كوكدر زيرا باش اولدر كه غدا اندن يتيشه قلن اعضايه
بس نباتك حوذ غدا چكجك يري كوكدر اندن يتشر قلن بدقلي لا
جرم بشلري كوكلري اولدي اندن صكره ركوع دخي خبر ويرر كه نباتلق
مقامندن حيوانيت مرتبه سنه كلدي زيرا دكلي حيوانات ارقلرين بكوب
ركوع شكلنده درلر وهم قيام خبر ويرر اكا كه حيوانلق مقامندن
انسانيت مرتبه سنه كلدي زيرا جملهٔ انسان قيامده درلر مصراع
تو انركوع سجود آمدي بسوي قيام • وتكبيرة الافتتاح بكه اشارتدر كه
كن كلكي جمله دنياوي غرضلردن دندرسع ايكي الوكي كتوب دنيا واخرة
اردكا اتاسي وتكبيري عالم حيوانيدن وعالم نفسانيدن ايرسن بس ايرسن
الله اكبر يعني الله عظمتده هيچ نسنه عزيز بلمياسن وهر نسنه كه
نفس وهوا آني اولوكستر در حوكبن ياسي يولنه اني فدا قلاسن حواجه عليه السلام
بوندن بيوردي كه التكبيرة الاولى خير من الدنيا وما فيها وكذلك كندن
سفر ايدر وبو انسانك قيام كه تكبري وانانيت شكلدر اندن كچوب ركوع
حيوانيته كلاسن كه تواضع ومسكنت شكلدر اندن دخي بجود نباتنه كلاسن
كه شكسته لوق ومذلت شكلدر تاكه اول وتكي حضورك شهود تشهدنه
ايلتيشه سن كه واسجد واقترب وهم حضرة رسالتك بيوردركه

اقرب ما يكون العبد من ربه وهو ساجد • بيت

اي دل مكر كه ازدر افتاده كي درآيي ور نه بشوخ چشمي با عشق كي برآيي

ايچرو كراسي اول ايندككك نردبانندن كرو عروج ايله كه

الصلوة معراج المؤمن • بيت

آن ره كه من آمدم كدام است اي جان

تا باز روم كه كار خام است اي جان

در هر كامي هزار دام است اي جان

نامرد آنكه عشق حرام است اي جان

او كلدكم يولي بكا شرح ايدكز تمام

تا كه كيدوب وارم چونكه بخته دكل بو خام

هر آدمك باشنده وار اوله هزار دام

نامردلره بو عشق شرابي اوله حرام

كلدك امدي نمازك صفت مناجاتي دخي اي مرتبهء حيوانيدن و نفسانيدن
ارزولردن كچورسك اي ملكلك مقامنه ارشدرر و بو خلقك قيل
نالندن و شيطانك تزويراتندن حقك مناجاتنه و مكالمسنه كيرر و همان اول
ذوقكه الست بربكم خطابيله اولديغي دي كيرو اندن خبر وير كه المصلي
يناجي ربه هو دخي نمازك اولقدر فوايد و اسراري وار دركه اكر بيانه كلميدي

بجه كتابلر تحمل ايتمميه ايدي اما انلر هر برندن برر رمز ايتدك تاكه
بو كتاب بو قدر فايق كردن حالي اولميه اندن صكره صوم دخي كه اخبر
درر اول وقتدن كه انسان ملائكه صفتي ايله موصوف ايدي و حيوانيت
صفتنك حجابلري ايله محجوب دكلدي زيراكه يمك حيوان صفتدر و يمامك
ملك صفتدر و هم حق تعالي صفتدر بس اكا خبر ويرر تاكه حيواني
خلقلري ترك ايدن اندن متخلق اوله حق اخلاقيله الصوم لي و انا
اجزي به دمشدر يعني اوروج خاص بنمدر كه حقيقتده غدادن منزه
اولن بنم حضرتمدر باقي هر نكم وار در غدايه محتاجدر فرشتهلر اكر
غداي حيوانيلري يوقدر لكن تسبيح تقديس انلرك غدالريدر و هر نسنهنك
بر مناسب غداسي اولور لاجرم انلرك دخي غداسي تسبيح و تقديس ايدي و انا
اجزي به ديدوكي بودركه هر طاعتك جزاسي بهشتدر اما صومك جزاسي
بنم جمالمه خلقلنوب و بنم صفتمله موصوف اولمقدر انكچون سويدر زيرا
طاعتلرده هيچ نسنه يوقدر صورت حضرت عزته مناسب دكلدر الا صوم
غدايي ترك ايتمكدر حق تعالي خود غدادن منزهدر هم عيسي پيغمبر
عليه السلام دخي اولمشدركه تجوع تراني تجرد تصل الي كلدك امدي
زكوة دخي تزكيهء نفس ادر حيوانيت صفتندن و هم صفتله متصف
قلور زيرا حيوانك صفتي جمع ادب كيسه ورمكدر آدمينك خود جمع

اتمك صفتي لازميدر اگر اندن نسنه ويرميجك اولرسه صفت حيواني
تلوثندن قورتلمز بس زكوة ويرمك گركدر نيتكه اول تلوثدن پاك
اولوب آزاد اوله نيتكه بيورمشدر خذ من اموالهم صدقة تطهرهم
وتزكيهم بها فقيني كه بيله اولسه حق صفتيله صفتلنور زيرا حق
تعالينك صفتي جود وعطادر فاما من اعطى واتقى وصدق بالحسنى
فسنيسره لليسرى تقوى وتصديق عبد صفتيدر كه انموذج وقبول
ايتكدر اما عطا وبخشش حق صفتيدر بو معلوم اولديسه كلدك امدي
بيتي كنكبيرسي دي حجدر اول اشارتدر حضرت عزته رجوع ايتمكه
وبشارتدر باركاهه واصل اولمغه نيتكه بيورر واذن في الناس بالحج
يأتوك رجالا يعني اي انسانيت شهرندن قرار دتمش كشي واي طبيعت
حيواني سراينده مقيم اولمش بيچاره قاي برزوم وصالمز كعبه سندن
محروم قلمشدر ماندن نجه برحيوانيت منزلندن مقامده تاسن وصفت
ذميمه شيطاني بندلريله محبوس اوله سين وقالدر شمدلركه ان من
ازواجكم واولادكم عدوا لكم درلنلرك بونبينه
آلوبكي حمايل قيلدسن ونعيم دنياوي بين كالرندن اوتر وشيطانك غرور
غارتنه گرفتار اوله سين طرغل صادق قانه بو بندلري ازكل [illegible] داننه
واعوللقني وخانمانكه ايو باغ اولمشدر وداع ايله فانهم عدو لي

الا رب العالمين آيتي بونلرك اذرينه اوقي وبوزك جميع تعلقات
تشويشندن بوزنزدن چوير وصدق توجهي برله متلبس اولوب بو آيتك معنى شكله
عمل ايلدكه اني وجهت وجهي للذي فطر السموات والارض در
اندن قدم اولوله بي نهايه اورودمي يالك اعتقاد يله بونيت
كوكلكن محكم قيل كه اني ذاهب الى ربي سيهدين واوك
منازل ومراتب كه طبيعة خوشلرندن قدمك طشره بص اندن نفس
اماره بريه لرين قطع ايله چونكه احرامده قحت برين يتيشه سن كه
اول تعلقك اطرافدر اندن انابت صوي برله غسل ايله بشريت
كسوتي اندن چيق بس عبوديت احرامي بغلن وعاشقانه لبيك
صداسي اور اندن معرفت عرفاتنه آغ وجبل رحمت عنايت حق
وقدم برزوم قربرحرمنك حرمنده توغل اندن مشعر الحرامده قوللق
شعارين برينه كتور اول مقامدن ارزولر مناسنه كل ونفس نفسي اول
يرده قربان ايله اندن صكره يوزك بر وصالمز كعبه سنه دوت كه
دع نفسك وتعالى چونكه يتشدك طواف قيلغل يعني امدي كرو
بزوم دايرمزي دكزدن ايرق سوك ورلغك دايرسي دكرنغه اندن
اول الحجر الاسودكه سوك كوكلكدر وهم يمين الله در انك برزم عهد قرني
تازه قيلغل اول مقامدن مقام ابراهيم كل يعني خلت وروحانيت مقامنه

الا

كل اندن ايكي ركعت تحية المقام قل يعني عبوديت طمع و احمق ايچون قلبه
دوران ايت بو نوم خود متميزي اضطراب عشقدن ايله شول عاشقلر
كبي اندن بو نوم وصالمي كعبه سنه كل كندوزكي خلقته كبي قبوده اصر
وكندي لكسز اچر و كركه خوف حجاب كندو لكدن قوبه آمن و صاد
كندو لكسزدن حاصل اولور اندن صكره بو آيت اوقي كه ومن
دخله كان آمنا • بيت

اي دل تو بي دل بنده اين دلبي مرو	در باركه وصال او بي سر مرو
تنها نه همه خلق جو رفتي بدرش	خودرا بر دن بمان وانكه در رو

اي كوكل قفل بو كوكلي بو روان اول خانه سن
هم وصالي بولسنه و يربا شكي شكرانه سن
چونكه تنها ورسين خلوت بلو سين قاپو سين
درلغك قاپو دة قو اندن كر اول سلطانه سن

بس امدي حقيقتدن كليدك بيش دشلري كه شريعتك بيش ركندور
چونكه بو بيش حسي بندلرينه راست اوتره در حال جسماني و روحاني طلسملري
آچلوب مقصود حاصل اولور امدي بويله بلكل كه صورت شرع اركاننك
بعض رمزيني بيان ايلدك اما حقايقنك شرح اطباق زميني آسمانه صغمز
اولدم معنينك شرح عيانه تعلق دور بيانه دكل فافهم الاشارة ولا تطلبني

بالعبارة

بالعبارة الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد وآله اجمعين

الفصل السادس في التزكية النفس الانسانية ومعرفتها

يعني التنجي فصل نفس انسانينك تربيتي و معرفتي بياننده در
قال الله تعالى ونفس وما سويها فالهمها فجورها وتقويها
قال الله تعالى قد افلح من زكيها وقد خاب من دسيها
وقال النبي عليه السلام اعدا عدوك نفسك التي بين جنبيك
تحزيمن بلكل كه نفس بر دشمن دركه دشلق يوزين كوسترر انك
مكرنوك وحيله سنوك نهايت يوقدر انك شرين دفع ايتمك و آني
قهر ايلمك اشلرك كوكلوسندن در نيركه انوك عداوت شيطان
و دنيا و كافر عداوتندن اتقدر نتكه سيد كونين حضرت
رسالت عليه الصلوة والسلام بيوردي اعدا عدوك نفسك التي
بين جنبيك بس نفس تربيت ايلمك و دخي صلاحه كتورمك واني
امان لك مقامندن مطمئنه لك مرتبه سنه يتشدرمك اولو ايشدر
آدمك كمال سعادتي بوندن دروريرا كه نفسك تربيتندن نفس بلمك
حاصل اولور نفس بلجك حق تعالينك معرفتي حاصل اولوركه
من عرف نفسه فقد عرف ربه معرفت حق جميع سعادتك سريدر
اما بوندن بر لطيفه دقيقه ظاهر اولور اولدر كه تا نفس بلمينجه آني

تربیت ایتمك ممكن دكلدر ودخی تربیت نفس كماله ایرکومبنجه معرفت
حقیقیه که موجب معرفت حقدر حاصل اولمز امدی بوکا اکثر كتابلرده
کرك تاکه مقصود کلی حاصل اوله بز بونده هر نسنه دن بر رمز
مفید ایده لم ان شاء الله تعالی امدی نفس معرفتنك بیاننده بیلملکه
نفس طریقت اهلینك اصطلاحنده عبارتدر اول بخار لطیفدن که
انوك منشأ و معدنی قلبدر حکما انكا روح حیوانی درلر ندکلو صفت
ذمیمه وار ایسه انوك منشأی روح حیوانیدر نیتکه حق تعالی بیورر
ان النفس لامارة بالسوء اما انوك یری آدمك قالبنده ندر بیلملکه
اول بخار ندکلو اجزا وار ایسه بدنك جمله سنی محیطدر هیچ موضع انسانك
اعضاسندن اندن خالی دکلدر شول یاغ کبی که سیمیمك اجزاسندن
واردر بس حضرت رسالت بیوردیغی که **بین جنبیك** دیدکی قلبه
اشارتدر که اکثر انوك صفتنك اثری ایکی یانده در اولر مثلا
اکل و شرب و ارزوسی و شهوت فرج کبی دخی نتکیم بقا بکلر وار ایسه امدی
قمو حیواناتك دخی نفسلری بدنلرینك همان بخلیقدر لکن نفس
انسانیتك چاشنیسی عالم بقادن قشلودر تاکه بدندن مفارقت
ایتدکدن صکره باقی قله اکر اجاقدن اوله یا خود جهنمده که
خالدین فیها ابدا نفوس حیواناتك بونك خلافنجه که آنلرك

چاشنیسی عالم بقادن دکلدر تا شیله که بدندن مفارقت
ایتدکدن صکره هیچ انلر باقی قلمز اما اول که نفسك
چاشنیسی عالم بقادن نجه حاصل اولدی بلمك دیلرسك امدی
شیله بیلکل که بقا ایکی وجهله در بری اولدر که دائم باقی اوله
هیچ انكا یوقلق کلمش اوله و اول حق تعالی بقاسیدر و ایکنجی
اولدر که یوغیدی صکره اولدی بس شیله باقی دوره فانی اولمیه
بو ارواح و ملكوت و عالم آخرت بقاسیدر که اول یوغیدی
حق تعالی بر تدی تا ابد باقی قله سیدر بس نفس انسانینك بقاسی
بو ایکی نوعدن چاشنی بلمشدر اما حق تعالی بقاسنك چاشنیسی
اول وقتده حاصل اولدی که آدمك بالجملتی کندو قدرتی الیله
یغردی که **خمرت طینة آدم بیدی اربعین صباحا** بس صورده
وطبیعتده که بونلر نفس مایه سیدر بقاء قبول ایتمك استعدادینی
تعبیه ایلدی کم قلبن صورتك وطبیعتك و قلبن نفوسك اول
استعدادی یوقدر اما ارواح بقاسنك اثری اول وقت حاصل اولدی
که روحیله بدنك ازدواج قلوب جمع اولدی بنك مثالی انکا بکزر که
بر ار و بر خاتون بری بریله جفت اولدیلر عقد نکاح برله انلردن
ایکی ولد ظاهر اولدی بری ار و بری قیز امدی ار انسنه بکزردی قیز

آناسنه بكزدي امدي جانله بدندخي چونكه جفت اولدلر بونلردن
دخي ايكي ولد ظاهر اولدي بري قلب وبري نفس پس قلب برادر كه
آتاسنه بكزركه اول روح در ونفس برقيز در آناسنه بكزر كه
بدندر اب حاكدن امدي نذكلو كم صفت حميده روحاني علوي
واردر قلبده اولور ونذكلو صفت ذميمه نفساني سفلي واردر
نفسده اولور اما چونكه نفس روحيله بدندن طغمشدر پس شول
بتاكه روحك صفتي در انده بولندي دخي صفت حميده نك بعض
كه روحانيه نه تعلق واردر بله حاصل اولدي لاجرم نفس انسانيه ء
بو وجهدن بولدي حيواناتك نفوسنك خلافنجه كه انلر عناصر اربعه دن
طوغوب دردلر انلرده روحانيتدن هيچ چاشني يقدر پس فاني
اولدلر ودخي بلكل كه اكرچه اولدا ازدواج واجتماع حاصل اولدن
آدمك روح وقالبي ايدي شول كه نفس طوغدي بو ازدواجدن اما آدم
نفسندن بني آدم نفوسنك ذراتي تعبيه اولمشدي نيته كه آدم قالبنك
طوغندن بني آدم قالبنك وجودلري تعبيه اولمشدي شول وقتدن كه
حق تعالى بيورمشدي واذ اخذ ربك من بني آدم من ظهورهم
ذريتهم پس هر ذريت كه آدمك صلبندن چقديلر انك وجود ذره سنده
قالب طوغندن ذره سي ونفس ذره تعبيه اولمشدي لاجرم اني عالم ارواح

مقابله

مقابله سندن شويله دورتب قودلر بو مختلف صفلر اراسنده امدي
دن صفلر دخي دورت در صفت اول ارواح انبيادر ايكنجي صف ارواح اوليا
اوچنجي صف ارواح مؤمنيندر دردنجي صف ارواح كفاردر هر روح
كه مناسبت واردي اولذاتدن كم اونك مقابله سنده دشمشدي
پس اولذاتده التفات ايدوب نظر ايلدي اول التفاتدن لاجرم اول
ذاتده بر اهليت وبر استعداد حاصل اولدي الست بربكم
خطابني اشتمكه دخي بلى جوابن ديو بلمكا امدي بو ذاتلري طشره
تدن كتمكدن آدمك بيلندن فايده وحكمت بوايدي كه انلر ارواح پرتوي
دوشكر يعني ارواحدن اولذاتلره نور يتيشه يحسه حق تعالى قادر
ايدي كه آدمك بيلندن ايكن سؤال ايديدي لكن اكر انلره جانلردن
نظر ارشمسه ايدي جواب ويرمزلرايدي اندن اولذاتلريكم وجود
آدمك بيلنه كندردي تاقيامت اولنجه اولذرات حق تعالى عنايتي
برله صقلر اتا بيللرندن انا رحملرينه تاكه بيللردن بيله ورحملردن
رحمه اولشدر تاكه تدعي وقت اولنجه پس اول وقت هر بريني اولذاتلرك
آته صويي برله وانه صويي ايله قرشدررآتنك بيلنده وآنانك رحمنده
كوندررلر كه من ماء دافق يخرج من بين الصلب والترائب تاكه
بري بري ايله جمع اولديغي وقت انلرده بري برينه اولشر رحمده نيتكه

حق تعالى بيورر إنا خلقناه من نطفة أمشاج نبتليه. يوكره نطفه
علقه اولور يعني اويونمش قان اولور و علقه مضغه اولور يعني بر پاره
چينمش ات اولور اوچ چله انك اذ زندن كچمكله چونكه اوچ اربعين
تمام اولور اذ زندن كچه بس اهليت بولوركه اكا بر روح متعلق اوله
ايمدي شول روح دركه اول عالم ارواحدن اولنه رتبه نظر ايتمشيدي
نتكه حق تعالى بيورر ثم أنشأناه خلقا آخر نجه كه رحمدن اوته كه
تا كبك منشادر اكا تربيت ويررلر بس اول نفسك ذات سيكمر انك
تعبيه اولنشدر اكا دخي اكا لايق تربيت ويررلر شويله كيم اوغلان
وجوده كلسه بلوغيت حدينه ارسه نفس دخي كندو كمالنه يتشر اندن
صكره شرع تكليفنك يكني كتورمكا طاقتي اولور اكر بوندن اكدين
شرع خطاب اكا ارسه ايدي تربيت تمام حاصل اولمزدن اوك هركيز
بو تكليفات شرعيه يه تحمل ايدمز ايدي كلدك ايمدي چونكه نفسك
بو مقدار معرفت بلنديكه نفس كيمدر بني دخي بلكل كه انوك
تربيت وتركيبت نجه در بس شويله معلوم اولسون كه نفسك ايكي صفت
ذاتيسي واردر شويله كيم اناددن بله كتورمشدر قلغ صفت ذميمه بو ايكي
صفتدن طوغر ايمدي اول صفتك بريسي هوادر و بريسي غضبدر ايمدي
بو ايكي صفت عناصر اربعه كه اودبل وصو وطبر تدر انلرك خاصيتيدر

بونلرك نفسك قديم ياري در هوانك ميلي وقصد الجغه در ورنتكه
بيوردي والنجم إذا هوى يعني اول الدن حقيچون كيم اشغه دوشر
ودخي خبرده كلمشدركه حضرت رسالت عليه السلام معراجدن دوني
الجغه ميل ايتديكه صونك وطبرغك خاصيتي ايدي وبردخي اودر اكنك
غضب دور وبو صفتك خاصيتي يجلمكدر وباش چكمكدر ايمدي بو صفت
اودكدركه دائم ترفع وتكبر ايدر بس بو ايكي صفت نفسك قديم يولدا بشدر
كه اناسندن بله كتورمشدر جهنمك خميرمايه سي بو ايكي صفتدر
بنكله كيردلر طوبا وقلغ دركات دخي بو ايكيدن حاصل اولور ايمدي
بو ايكي صفت كه ددك البته نفسدن كركدر تا كه هوى صفتي ايله
كندويه بر نسنه لري جكا كندويه اله تصرف ايليه كندو سيچون بو
عالمدن وغضب صفتيله دفع ايليه كندودن شول نسنه كه زيان ايده
اكا بو عالم كون فساده بس بو ايكي صفتيله كندويه پرورش وتربيت
ايليه كه كندونك وجودي باقي قله اما بو ايكي صفت حد اعتدالده
صقلمق كركدر زيراكه بو صفتلرك نقصاني سببدر نفس وبدن
نقصانينه وهم بونلرك زياده سي سببدر عقل وايمان نقصانينه بس
نفس تربيت ايتمك بو ايكي صفت حد اعتدالده يتشدرمكدر واتوك
ترازوسي قانون شريعتدر بس هر حالدن كرك كه شرعدن تجاوز

قلنميه تاكه نفس وبدن سلامت قله وهم عقل وايمان ترقى بوله ودرجات
حاصل ايليه امدى بو ايكى صفتك هربرينى كندو يرندن شرع امرى ايله
استعمال ايدن تقوى يه رعايت قله رخصت طلبندن اولميه زيراكه تقوى
بر ترازودر شويله كه نه كلو صفت واريسه جملسينى حد اعتدالده صقلر
تاكه برجنسى غالب وبرجنسى مغلوب اولمغه قومز زيرا اولدرت ايقلو
جانورلر وبر بجلر صفتدر كورمزميسن كه بهايم اذرنه هوى صفتى غالبدر
غضب صفتى مغلوبدر وسباع اذرنه صفت غضب غالبدر وهوى مغلوبدر
لاجرم بهايم حرصده دوشدلر وسباع غلبه ادب وقهر ايتمك خصلتنه الشدلر
بس بو ايكى صفت حد اعتدالده دوتمق كرك تاكه حريصلق وبخيلق مقامندن
خلاص بوله وقلن صفتلر دخى كه ذميمه در بوندن طغوب ظاهر اولور
مثلا اكر هوى حد اعتدالدن كچسه شره وحرص وامل وحسنت
وشهوت وبخل ظاهر اولور امدى هوانك اعتدالى اولدركه كندويه
يرر نسنه يى حاجت مقدارنجه احتياج وقتنده الب برلو برندن تصرف
ايليه اكر احتياج مقدارندن ارتق ميل ايلسه شره ظاهر اولور اكر
وقت احتياجدن اول ميل ايتسه حرص ظاهر اولور واكر ميل ارتق عمره
اولسه امل ظاهر اولور اكر ميل برخور نسنه يه اولسه حسنت ظاهر اولور
واكر ميل بر اولو نسنه يه اولسه شهوة ظاهر واكر ميل مال صقلغه
اولسه

اولسه بخل ظاهر اولور بوجمله اسرافدر ان الله لا يحب المسرفين واكر
نفقه ايتمكدن قورقسه فقرلغه بوزدوتوب ياوزكوكلو اولور واكر هوى
صفتى اصل خلقتده اولوب مغلوب اولسه مخنثلك قوپر واكر صفت
غضب اعتدال حدندن كچسه ياوزخولولق وكبر وعداوة وبيزارلك
وبناتشزلق وهم بخل وعجب وتفاخر ظاهر اولور اكر غضبنى يكمسه
باطنده حقد وكين ظاهر اولور واكر صفت غضب اصلنده ناقص اولسه
حميتسزلك وتكاسل وعجز ظاهر اولور واكر بو ايكى صفت كه وردوك
اكسيله غالب اولسه حسد ظاهر اولور زيرا هوا غلبه ايله هر نسنه يى كم
برشخصده كورسه اكا حوش كلسه اكا ميل ايدر غضب غلبه سندن دلمز
كه اول نسنه انده اوله بوحود عين حسددر نعوذ بالله من ذلك امدى
بو صفتلر كه ديدك كيمده كه بريسى اولسه جهنمك بر دركسنه مستحق اولور
واكر ايكيسى اولسه ايكسنه لايق اولور بونلك اذرنه قياس ايله كيمده كه بونلر
جمع اولسه جميع دركات جهنم قبلمش اولور هاويه طوبسنه مستحق اولورهم
دنياده انك نفس وطبع فسقه ميل ايدر اولور مثلا قتل نفس وقطع طريق
ودخى انواع فسادلر اندن ظاهر اولور ومونكه غيب شهادت نظريله
ادمك قالبنه بقوب كوردكه بوصفتلرى بس ايتدلر اتجعل فيها من يفسد
فيها ويسفك الدماء بلمدلركه شريعت كيمياسى دقتى كه بو صفت ذميمه

چالشسه ندكلو سبع وشيطان صفت وريسه جمله حيدن ملكي روحاني
اولور بس حق تعالى ملائكه نك جوابنده بندن اثر ويرديكم انی اعلم
ما لا تعلمون امدي شريعت كيميا كركلكي اولدكلدركه بو رموز صفتلري تركدن كه
كيدرم بو وجود نقصان در فلاسفه بوندن غلطه دوشديكر شويله ضدلر
صفت غضب وصفت هوا وشهوت دخي قالو صفت ذميمه بالكليه محو
اولمق كرك بس نجه نيل كرد رشدلر اولد جود محوا اولدي ولكن نقصان
بولدي ناقص اولدغندن برنجه دارلو صفت ذميمه دخي بلوردي نيتكه
هوا صفت بركزدن كيدجك مخنثلك وهمتسزلك ظاهر اولدي
وغضب كيتدكندن حميتسزلك وسستلك وحياسزلك وجوده
كلدي بس شريعت خاصيت ودين كيميا كركلكي اولدركه هر برين
بو صفتلرك حد اعتداله كتوره شويله قلوكه اولدر بو صفتلر اذرنه غالب
وقادر اوله وبونلر انكا غالب اولميه مثلا شول بيوش ات بكي اوله
هر قنده كه دلسه واره شويله اولميه كه بو صفتلر غالب اوله تا هر قنده كه
نفسك ميلي وار در آنده آيرادب آني ايلكه چار ناچار شول جاموش ات
كبي كه باش چكر اختيارسز كنديسي وار كيدي ديوان اولر يحود قيو يا
بسوا ايكسيله هلاك اوله هلاكه يقين زحمت حاصل اولا لاجرم هر
وقتده شريعت كيمياسنك تصرفيله هواي وغضب نفسك اعتداله كتوره دن

اشنی

ايشنده تصرف وقلعه حركات حواستيله اولمش اولور شريعت امريله اولمش
اولور بو تقديرجه نفسده صفت حميده ظاهر اولور مثلا حيا وسخاوت
وشجاعت وحلم وتواضع ومروة وقناعت وصبر وشكر بكي بس نفس
امارهلكدن مطمئنهلك مرتبهسنه ايرشر ومنازل ومقامات
قطع ايتكده نفس براق بكي او وجي اعلاي عليينه معارجنه وقاب قوسين
مدارجنه يتشدررن ارجعي الى ربك خطابنه لايق ايلر نيتكه شيخ
بيورر قدس الله روحه

بيت

خوي سبعي ز نفست ار باز شود   مرغ روحت با شيانه باز شود
بس كركس نفس روسوي علو نهد   بر دست ملك نشيند باز شود
سبعي جوين نفسك قوبي كركلدوه   اده روحك قشي اعلاي مقامه روان
بس بو نفس كركسي بوزن يجه دوتوب قلعا   قرم شاهك قولي اذره قنب اوله شهبا

امدي روحه براق نفس كرك در رجوع ايتدكي وقتي كندو عالمنه زيراكه
اول ياتوني بوريم اول وقتكه بو عالمه اولشدي نفخه حق براقنه بنوب
كلديكه ونفخت فيه من روحي در بو وقتكه بو عالمدن اول
عالمه كيدر نفس براقنه محتاج اولدي اول رايه دكنكه ميدان
نفس سرحد در اكار شنجه سير ادرور دخي بو سفرده ايكي صفته محتاج در
كه اول هوي وغضب در اكر سفر يكسكه اولسه يه الجغا ايدرسز

کیدمشنکه قدس الله ارواحهم دیمشلردر لولا الهوی ما سلك
احد الی الله تعالی طریقا یعنی اکر هوی اولمسیدی هیچ کمسه حقه
ایرشمزدی امدی شیله بلمك كركدر كه بو نفس نمرود صفت اولدی بس آكا
كركسلر كرك اولدی هوی بر كركس و غضب بر كركس امدی هر وقتده
که نمرود نفس بو ایکی کرکسه سوار اولسه بنلرك غداسنی ایسککه بغلسه
كركسلر یوزلرن علوه دوترلر بس نمرود نفس سفلیدن ایکی اولجه
مقاملره ارشدررلر وقتیکه نفس مطمئنه اولسه و ذوق خطاب
ارجعی ایله حاصل اولسه بس هوی و غضبك یوزن اسفلدن دندررر اعلی
بو ندررتاکه انلرك دخی مطلوب حق حضرتنه قربت الوب تمتعات
نفسانی اولمیه چونکه هوا علوه قصد ایلیه بالکلیه محبت و عشق الر
و غضب دخی یوزن یحیه دتسه بر کوزدن غیرت و همت اولر نفس
عشق واسطه سیله یوزن حضرته دوتر و غیرت برله هیچ بر مقامده
توقف اتمز و هر کونسنه یه التفات اتمز الا حضرته الر قصد و نظرکی
بس روحه بو ایکی آلت تمام وسیله در حضرته اولشمغه بندن اولك
چونکه روحك بو آلتی یوغیدی بس شول نکه ملکلر کندو مقاملرنده راضی
اولمشلر احدیت شمعندن بو نوره بر نور و بر پرتو قانع اولمشلرکه
وما منا الا له مقام معلوم و دخی هر نسنه یوغیدی تقدیمی اول ارادن

الوردی قوبه ایدی جبرئیل کبی علیه السلام ایده دیکه لو دنوت انملة لا حترقت فیه
اماچونکه روح طیر تغیکه انس بلوب آشنا اولدی و عناصر برله از دواج
واجتماع بلدغندن نفس فرزندی وجوده کلدی نفس دن دخی
ایکی ولد ظاهر اولدی که بری هوا و بری غضبدر هوای ظالم
و غضب جاهل امدی چونکه نفسك یوزی سفله بو ایکی صفت
که ظالمدر و جاهلدر آنی هلاکه یتشدررر ادی روح دخی بونلر اسیر
ادی جمله هلاك اولدیلر ادی اماچونکه توفیق رفیق اولدی ارجعی
جذبه سنوك كمندی برله نفس که طاوس صفت ادی آنی عالم
علوه و حضرت عزته اوقودلر اندن روح که سوار عاقل ادی چونکه
بلدك مقامه ارشدی دیلدیکه جبرئیل کبی دزکین چکه دورمه بس
طاوس صفت نفس شول پروانه کبی ادی بو ایکی صفتك اجندن
لاجرم کندی بی حولی احدیت شمعنه اوردی وجودی ترك ادب
الیبی شمع وصالنوك بو بینه حمائل قلدی تاکه شمع انوك اول مجازی
وجودکم پروانه لکدر وجود حقیقیه دندردی که اولك
شمع لکدر

بیت

ای انك نشسته توبی امن شمع   قانع کشته بخو شه ازخرمن شمع
پروانه صفت بی تو جان برکف دست   تا بوك بری تو دست برکردن شمع

دونركه شمعك حولسنده اوتروب قلمه ملول

حرمندن شمعك اول پروانه قلمه قبول

بسن شو پروانه كبي الوركه يا شكي

يانه انوك اودينه تا حاصل اوله سكا وصول

مادام كه نفس كندو ظالملغني وجاهللغني كماله ارشدرميه بو مقامده
نفسك كمالي بلنمز كه اول نه نه در حود آني ندنه اتر وبر تدلر
نوك كبي مقامده نه اشه يرارمش بلنمزدي چونكه بو صفتلر اندن
كمالده ظاهر اولدي بس بو پروانه لك كم ديوانه لكدر اندن
كچوب شمعلك كه نوروريجي لكدر اكا يتشدي لاجرم بو حديث
بو له متحقق اولدي كم كنت له سمعا وبصرا ولسانا بي يسمع وبي
يبصر وبي ينطق ودخي من عرف نفسه فقد عرف ربه سري اكا معلوم
ومحقق اولور يعني هركه نفسي پروانه لك برله بلدي لاجرم حضرت
شمعلك صفتيله بلدي فلولا كم ما عرفنا الهوى ولولا الهوى ما عرفناكم
وصلى الله على سيدنا محمد وآله اجمعين

الفصل السابع في بيان تصفية القلب على قانون الطريقة

يعني يدنجي فصل تصفيه قلب بياننده قانون طريقت قانوني اوزرنده قال الله تعالى
ان في ذلك لذكرى لمن كان له قلب او القى السمع وهو شهيد وقال النبي

عليه السلام ان في جسد ابن آدم لمضغة اذا صلحت صلح بها سائر الجسد
واذا فسدت فسد بها سائر الجسد الا وهي القلب ه عزيزمن بلكل كه
قلب آدمك بدننده عرش بكيدر عالمده نتكه عرش صفت رحمانيت
استواسنك محل ظهوريدر عالم كبيرده قلب دخي صفت روحانيت
استواسنك محل ظهوري بدن عالم صغريده اما فرق ايكيسنك آراسنده
بو قدردركه عرشك علمي يوقدر بو استوايي بلمز ودخي ترقي
بلمز تاكه قلب صفتلردخي محل ظهور اوله بلكه لكن قلبك علمي
واردر وهم قابل ترقيدر اما بو جهتله عرشك علمي يوقدر وقلبك
واردر اوش كلوب معلوم اولسن امدي شويله بلكل كه چونكه بر اثر صفت
رحمان فيضندن عالم اجسامه يتشمك ايستيه اول جسم كه
بو فيضي قبول ايدر عرشدر الرانك ايكي يوزي واردر بر يوزي عالم ملكوته
در وبر يوزي عالم اجسامه دن اول يوزيكه عالم ملكوتده در انكله
حق تعالينك فيضيني قبول ايدر اول فيضي كروكنده وده قسم اولنمش
بخش اولورقكن اجسامه نيكه عرشدن بو جميع جسمانياته مجرالر
واردر يعني طمرلر واردر اولتمش عرشدن هر برينه شويله كه اول
فيضك مددي بر جسمانياتك هر جنسنه يتش انلرك استعدادي دكلو
امدي بو فيضان دائم اولورتاكه بو جهانك وارلغي اول مددبرله باقي

قلور فاني اولمز اگر برلحظه اول مدد كسلجك اولرسه هيچ نسنه نوك
وجودي قلمز بر كزدن يوق اولر كل شيء هالك الا وجهه حاصيت
ظاهر اولر امدي عرشك بو دولتدن خبري يوقدر بو معلوم اولديسه
شونده بيلكل كه دخي قلب همان بخيليكدر انوك دخي ايكي يوزي
واردر بر يوزي عالم روحانيته و بر يوزي قالب عالمنه در و هر مدد
و فيض كه جاندن الور اول يوزي برله الر كه روحانيته طوتمشدر
اول الدوغي نسنه كيرو كندوده اولب قسمت الر زيرا كه قلبدن هر
عضو كه بو ادمك بدننده كه واردر برر انجه طمر واردر قالشمش
بوندن انلره بس هر نسنه كه قلبه ايرشدي قلب اني بخش ايلر
قسمت ايدب هر بر عضوه نصيبلو نصيبني كوندررشيله كم
اول عضوه مناسبدر اگر بر لحظه بو مددي فيض كسلجك اولرسه
قلبدن بدنه بس بدن هيچ اولر و حيات منقطع الر اگر انوك
مددي بر عضودن كسلورسه سكته سببي ايله طرده واردر اول عضو
حركتدن قلور مفلوج اولر بس معلوم اولديكه قلب عالم صغرده عرش
كبي اولدي عالم كبيرده و لكن قلبك بر خاصيتي واردر اول خاصيت
عرشك يوقدر اول بودر كه قلبك شعوري و معرفتي واردر يعني بلور
بو روحدن كندويه يتشن فيض و عرش بلمز زيرا كه روحك فيضي قلبه

صفتيله ايرشر بس بو صفت قلبه دنيالك وعلم وعقل بغشلر تاكه قلبه
انكله بيليجك و اكلمق لوتحاصل اولرتكه كنشك صفتي اولدركه منور
ايليه و قتي كه بر اوه كيره اول اوي منور قلور نوريله ايله اولسه
اول اوصفتلنمش اولر كنشك صفتيله اما حق تعالى نوك فيضي عرشه
فعليله و قدرتيله ايرشر بيله اولجق عرش باقي قلدي بس عرشدك
فعل و قدرت قلمز موجوداته ايرشر جمله اول فعليله باقي قلور مشكوة
لطفلري كبي و اثري بكي بونلره عرشدن حق تعالى نك فيضي ايرشر
اول فيضيله بونلره ولوق بلورلر لكن بنلرده حيات و علم و معرفت
كه حقك صفتيدر هيچ بلورمز نيتكه كنش بر طاغه دقسه اني ايدر
قلور اول طاغ صفتكونر نورانيت صفتيله اما لعله و عقيقه دقسه
معدن ايجندن بس فعليله وتاثيريله دقنور صفتيله دقمز بس نورانيت
صفتيله صفتلنمز اما كنشك فعليله متاثر اولب دنك الور
لاجرم لعل اولر عقيق اولر قلدي طشلر كبي منور اولمز كلدك
مطلب صورة قلب
امدي قلبك صورتي واردر اولدركه خواجه عليه السلام اكا مضغه
ديدي يعني بر پاره اتدركه قلم خلقتك واردر و حيواناتك دخي
واردر صنوبر طولوده اولر صنوبري شكلندن امدي اول اتك روحي
واردر روحاني قلبي حيواناتك يقدر ادمينك واردر انك دخي

صفوة اولدوغ كه آت ایچنده وردزانك بر قلبی دخی وردر مقامِ
صفاده بو محبتدن حاصل اولمشدر اولهر آدمك المزنیتكه حق تعالی
بیوردی ان فی ذلك لذكری لمن كان له قلب یعنی قلب انك
وردر كه حقیقه اوشبور كه بس هر كشیه قلب اثبات ایتمكه وقلبدن قلب
حقیقی دلدی كه قلب روحینك روحیدر بیت
باشبنم عشق حال آدم كل شد صد فتنه و شور در جهان حاصل شد
سر نشتر عشق بر رك روح زدند یك قطره فرو چكید نامش دل شد
طبیعی آدمك بو عشق شب نمله چون اولدی طینی
ظاهر كلدی فتنلر كلدی وجوده بغض كینی
جان طمرینك اوجینه ایردی چو عشق نشتری
قطره خون كه طملدی اكا دل یدیلر همی
ایدی قلبك صلاحی وردرهم فسادی صلاحی صفاسندن وفسادی كدورتندن
دور اما قلبك صفاسی كندی نوك حسلری سلامت بلمكدن در وكدورت
حواس صیرو وضعیف اولمقدن دور نیكه قلبك بیش حسی وردر نیتكه
بدنك وردر وقلب اول وقت سلامت بولور كیم انك بیش حسی سالم
اولهنیتكه بدن اول وقت صحت بولور كیم انك بو حواس خمسه كه خذمتكار در
سلامت بولرامدی بو حواس كه بدنك دور بونلر كله عالم شهادة ادراك
اولر

ادن مثلو كورمك واشتمك ودتمق وطوتمق ویمك در بو عالمدن
بدنك خذمتی ادن بونلر در بنجیلی بیش دخی قلبك واردر
اول عالمدن قلبك خذمتی انلرایدرلر وقتی كه بونلر سلیم
اولالر ندكلوكه غیب عالمنده كورز كورمز نسنلر واریسه قلب
بونلرك واسطه سیله ادراك ایدر شویله كه قلب كوزیله مبصرات
غیب كورر وقلب قلاغیله مسموعات غیب اشدر وحق كلامین
اشدر وقلب شامه سی بر له روایح قلب قوقلرین آلور وقلب ذائقه سی
برله محبت حلاوت ایمان ولذت عرفان حاصل ایدر نیتكه حس لمس كه
دتمقدر اول بدننده جمیع اعضاده وردر نیرا دكلی اعضانك
دتمق الندن كلور انجیلین عقل دخی قلبه لمس برنده در نیرا
جمله قلوب عقل واسطه سیله هر نی كر كسه بلمك الندن كلور
ودهی كیمك كه بو بیش قلب حسلری ساغ سلیم اوله بس انك قلب حقیقت صد
اولر و بدن دخی ازاداولرهرآفاتدن ودهی كیمك كه بو حسلری
سلامت اولمدی قلب دخی فساده واردی وجمله تن دخی هلاك اولدی
نیتكه خواجه علیه السلام بیوردیكه ان فی جسد ابن آدم لمضغة اذا
صلحت صلح بها سائر الجسد واذا فسدت فسد بها سائر الجسد الا وهی
القلب ودخی حق تعالی قرآنده همین بو معنی بیوردكیم هر كیمدكه

قلب حضرتی سلامت اولدی اول نجات بولوب درجات حاصل قلدیکه
الا من اتی الله بقلب سلیم وهر کمک که بو حسلرینه خلل ونقصان
واردر پس اول شخص جهنمی درکه ولقد ذرأنا لجهنم کثیرا من
الجن والانس لهم قلوب لا یفقهون بها ولهم اعین لا یبصرون
بها ولهم اذان لا یسمعون بها وهم دخی بیوردیکه فانها لا تعمی [illegible]
الابصار ولکن تعمی القلوب التی ودخی بیوردیکه صم بکم
عمی فهم لا یعقلون بو معانیدن قرانده چوقدر
پس معلوم اولدیکه تصفیه قلب کندنک حواسی سلامت اولمقدر
ایش ودخی تربیت قلب هم کوکل حق حضرتنه یونلمکدن وچقدن نظر
غیریدن یوز دوندرمکدر نیتکه ابراهیم علیه السلام چونکه حقدن غیریه
ایلدی پس کندویه صیردردی نیتکه بیورر فنظر نظرة فی النجوم
فقال انی سقیم وقتیکه اول مرضدن صحت بولدی حق طرفندن که
فاذا مرضت فهو یشفین بو توجه حضرتنه قلب اندن کرکد ن
بیان اولدی اندن ایتدیکه انی بریء مما تشرکون انی وجهت
وجهی للذی فطر السموات والارض حنیفا وما انا من المشرکین
ودخی شویله بیلگل که بو قلبک درلو درلو اطواری واردر وهر طوردن
اکثر عجایبلری وبی حد معنیلری چوقدر نیجه کتابلر انی شرح ایتمکه

وفات ایتمزکن مقدم که خواجه امام محمد غزالی رحمة الله علیه بر مجلد
کتاب درمشدر قلبک عجایبنده هفتاد اون نوعنده بر نوعنی بیان
ایتمشدر اما شیخ مؤلف کتاب رحمة الله علیه بو مختصرده هر سنه دن
بر رمز مفیدده مشدر امدی کوکل حاضر دوقت که کوکل سوز سویلنر
اکر کوکلک وار ایسه اشتکل وشویله بیلگل که بو قلب کوک کبیدور
آدمیده وتن یر مثالنده در زیرا که جان کنشی کوکل کوکندن دوغر
تن یرینه نورین سچر پس اول تن نور حیات بولهدرک البته منور
اولور ودخی نیتکه بو یدی اقلیم دور وکوکلرده یدی طبقه در تن دخی یدی
عضودور وقلب دخی یدی طور در یدی کوک مشابه سندر که
وقد خلقکم اطوارا نیتکه یردن هر اقلیمک بر خاصیتی واردر
شویله که اول خاصیت دخی برنده بولنمز پس الجیلی ادمک هر بر
عضونده بر درلو خاصیت واردر وبر نوع اش ظاهر اولورکه اول
بر عضوده دخی یوقدر شویله که کوزدن کورمک حاصل اولور وقلقدن
ایشتمک ودلدن سویلمک والدن دوتمق وایقدن یورمک ظاهر اولور
بنلرک هر بریسی اذکاسنک اشین ایشلیمز کوزله سویلمک ممکن
دکل وقولاغیله دوتمق هم ممکن دکل قالدینی دخی بونکله قیاس ایت نیتکه کوک کک
هر طبقه سی بر یلدزک یریدر زکرانده سیکی ادر شویله که یدی قات کوک

یدی بیانده بلدرزك محلی در قلبك دخی یدی طوری واردر زهر بر طور
بر کوهرك معدنیدر الناس معادن کمعادن الذهب والفضة
امدی قلبك اوکی طورنه صدر درلر و اول اسلام کوهرنك معدنیدر
که افمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من ربه وهر وقتکه
اسلام نورندن محروم قله بس کفر معدنی اولورکه ولکن
من شرح بالکفر صدرا ودخی شیطانك وساوسی یری اولورکه
یوسوس فی صدور الناس وسوسه نك محلی صدردر و اول
قلبك درسی وقاپودر اندن ایچرو وسوسه کیرمز زیراکه قلب
بر حقیقتدرکه آسمان صفتدور شیطانك حوذوکه چقمغه زهره‌سی
یوقدورکه وحفظا من کل شیطان رجیم کلدوك امدی ایکنجی
طورنه قلب درلر و اول ایمان معدنیدر کتب فی قلوبهم الایمان
ودخی عقل نورنك محلیدرکه فتکون لهم قلوب یعقلون بها
ودخی کورمك محلیدرکه فانها لا تعمی الابصار ولکن تعمی القلوب
التی فی الصدور اوچنجی طورنه شغاف درلر و اول محبت وعشق وشفقت
معدنیدرکه قد شغفها حبا خلقك سوکیسی شغافدندر دردنجی
طورنه فؤاد درلر و اول مشاهده معدنیدر ودخی کشف و رؤیت
محلیدرکه الفؤاد ما رأی بشنجی طورنه حبة القلب درلر و اول

محبتنك یریدر اولر حاصلکه اول هیچ مخلوقك محبتی انك صغمز
نیتکه دیمشلردر

بیت

هوای دیکری درمانکنجد — در آن سر نیش آن بن سودا نکنجد

التنجی طورنه سویدا درلر اول محل مکاشفات وعلوم لدنی یریدر
ودخی منبع حکمتدر وحق تعالینك اسرار خزینه سیدر وعلم آدم
الاسماء کلها معنی دور ودخی انده نیجه علوم کشف اولورکه ملائکه
اندن بی خبرلردر نیتکه شیخ پیر قدس الله روحه

ای کرده غمت غارت هوش دلما — درد تو زده خانه فروش دلما
سری که مقدسان ازان بی خبرند — عشق تو فروکفت بکوش دلما

ای یار غمك سنك عقلوم قلور بیهوش
دردك بو کوکلم ملکی یغمایه ویربرر اوش
اول سرکه مقدسلر بیتشه بلمز انکا
هردم بو تنم تسمعم او نغمه ایدن کوش

یدنجی طورنه مهجة القلب درلر اول حق تجلیسنك انوار محلیدرکه
ولقد کرمنا بنی آدم سری بودر بو نوع کرامت هیچ یر ملکه اولمدی
دخی اوجقلیدکلدر امدی نیله بلکلکه بو قلبك تمام صفاسی
انده درکه هر آفتدن سلامت اوله فی قلوبهم مرض رنجندن

بالکلیه آزاد اوله امیدی اولدر سلامتنک علامت اشبو ذکر اولندی
اطوارنکه دیدک کندونک خدمت وظیفه سنی یرینه کتوره حق امرینه
موافق وهر بری کندو مقامنده عبودیت ادبلرینک شرطنی سعلیه
بدنکه یدی عضودر یدی عضوده سجده فرض اولدیغی نتکه
حضرت رسالت علیه السلام بیورر که امرت ان اسجد علی سبعة
آراب اجلیکی کوکل دخی یدی طورده در اول یدی طورلره سجده
واجبدر انک سجودی اولدر که یوزنی محالندن دوندره سندن ماسوادن
فارغ اولا کندونک جمله واریغی حق طرفنه متوجه دوته اندن ارقه
سنه اسمیه الهی سنی سندن شیء لله بنی بن لک بخابر یاره سندن
ودخی یوبدی طورلره باشنی خدمت ایشکندن بر لحظه قلدرمیه بیت
ای دل توهر نه سجده بر کش خوش کان سجده که تن برد نماز نبود
آناشیله بلکه بو کوکلک اول مرده اغلانلغی وادروهم حسلکی
ورذیلت بو درد کوکلی بشر عزتنا ایی ترتیبت امیجه کندونک بلوغینه
دکن امدی انک ترتیب شریعتک سری بیرکه اوکوکه اما طریقت درلرس
آنلر تمان مجرب معالجلر ایله اولمشکه قرآن اول معالجلر ایله دخی مجرب
اولدی بلکه بر له طبیبلر دنکه بیورر وننزل من القرآن ما هو شفاء
ورحمة للمؤمنین امدی بو کوکل طبیبلری کم مشایخ در بو کوکل

معالجه سنده درلو درلو اختلاف قلدی وردن اما هیچ بری قانون قواعدک
طشره قدم بصمدی کمی بر نحس تبدیل اخلاق قنده درنشدی کره هر بر مذموم صفت که
انسانک صفتلرندنک وردن اول مذموم اولمش صفت بر ابوس بر له دخی انک
مخالف ایله معالجه قلدیلر تا اول صفت ابویه دوندره کی العلاج
باضدادها مثلا جونکه دیدلر بخل صفتینی کیدرمک دیلرسه اول
مرض دنتکه سخاوته دوندرلر اما بدل ایله معالجه قلدیلر دخی غضب
صفتینی حلم ایله تمام ایتدیلر حرص صفتینی ترک دنیا بر له معالجه قلدیلر
شتی صفتلریکه جوع عمکلر اچلق ایله تدبیر ایتدیلر شهوت صفتینی ترک
لذات ومجاهده بر له علاج ایتدیلر نتکه صورت طبیبی حرارت
دفع ایتمک ایستسه بارد شربتلر ایله معالجه قلور وبیحکه برودت
دفع ایتمک ایستسه اسی معجونلر ایله ایدر بونک اذرینه قیاس ایله کل
ایشک بو طریق هم عقله وهم شرعه موافقدر وکلن اوزون اوزون عمر
کرک که بر صفت تبدیل اوله اولدخی بالکلیه تبدیل اولمز
نتکه بو صفتلر انسانک جبلیسیدر وکه بلکه بر دلشدر لا تبدیل لخلق الله
هم مقصود بو صفتلری بالکلیه کیدرمک دکلدر فلاسفه حکما
بوندن غلطه دوشدیلر وردیلر عمرلرینی بو صفتلری تبدیل ایتمکه اعراض
ایتدیلر انبیایه متابعت واجب کورمدیلر بلکه کندولرک عقلی ایله اشتغال

بلمدیلرکه عقلدن طشره دخی نه کلو اثرلر واردر نتکه دیدک بر صنفلر
ذکی الت عقلدن وعقلک آفتی ذو صفت ذمیمه در اول جهتدن بعض
اولسون حمیده به بس هر نیکه اقدام ایتدیلر عقل نظری الله اتمک ایتدیلر
ایتدیلر کیم بزم عقلمز وعلممز واردر انبیایه اسمغا احتیاجمز یوقدر
پیغمبر اولمسیه کرک که اول جاهل کمرادر اول عقل کمراوله بلمدیلرکه
عقلدن یقرو دخی اثرلر واردر بیک طبقه عقلدن یکرکدر
مثلا قلب حقیقی وسر وروح وخفی کبی امدی عقلله بونسنلری بلمک
ممکن دکلدر عقل خود کندیسنی بلمکدن دخی عاجزدر نسندر وهم
حستیلغی واردر امدی صبر وحیی ویه نجه تیمار قلسون نتکه دمشلردرکه
طبیب یداوی والطبیب مریض لاجرم حق تعالی انلرک عقل
ونظر معتابلرسنن بیوردیکه الله یستهزئ بهم ویمدهم فی
طغیانهم یعمهون کلدک امدی کیم اول طایفه که عمرلرین صرف ایتدیلر
تبدیل اخلاق قدره درشدلر قانون شرعدن وقتیکه بر زمان مجاهده
وریاضت یولرین باشدن چقرسلر نفس اکلین ترضیعه بشلر اولکیدن ن
فساد ارتق اولور نتکه بر اتجی بغلرسکر جق آجغ اولدوقت که
باغدن شتشکه انک حرص دخی زیاده اولور امدی جمیع انسانک یرمز
صفتلری دخی بو رسمه در اکر بر کشی بر زمان بر صفتک تبدیلنه مشغول

اولسه

اولسه وقتیکه قوبب بر صفته دخی شروع ایتسه اول اوکی صفته کلک
ایرشور اول سعی ضایع اولور بس بو ایشی حشنک مشاهده برله باشه کلمز
نتکه بر وقت حسین منصور ابراهیم خواجه رحمة الله علیهما سؤال
ایلدیکه سن نه مقامده سن بس اندن جواب وردیکه اروض نفسي في
مقام التوكل منذ ثلثين سنة یعنی اوتوز یلدرکه نفسمه ریاضت
ویرورم مقام توکل اچون رعایت ایدرم دیدی اندن حسین ایتدیکه
اذا افنيت عمرك في عمارة الباطن واين انت من الفناء بالله
یعنی سن عمرکی قونک عمارتنه کچردک بس نوقت فنا فی الله مرتبه
یتشورسن امدی عاشقلر طریقی اذکه در زاهدلر یولی ازکه در نتکه
دمشلردر

بیت

ما را جز ازین زبان زبانی دیکراست
چند دوزخ و فردوس مکانی دیکراست
قلاشی و رندیست سرمایه عشق
قرای و زاهدی جهانی دیکراست
بنم بو دلدن انکه بردن لودخی واردر زبان
طامودن اچمقدن اتابیوز ازکه دتمشن مکاندن
عشقک اولو سرمایه سی رندی وقلاشی دردر

تقوی و زهد و صلاح اول برجها ندر ای جوان

پس محققلر طریقی بونک اوزرینه درکه اول امرده تصفیهٔ قلبه مشغول
اولورلر تبدیل اخلاقه مقید اولمزلر زیرا که تصفیهٔ قلب حینکه اکورن
و توجه شرطی ایله حاصل اوله پس حق تعالینک فیضنه قابلیت
اولمش اولور اول فیض برکاتی برله سهل زمانده اول قدر • یر منز
حیثیتکی تبدیل اولورکه نیجه ییللر مجاهده و ریاضت برله حاصل
اولمزدی امدی تصفیهٔ قلبک شرطی اولدرکه اول تجرید صوری قله
یعنی ترک دنیا قله و عزلت احتیار ایده اول عادتلرکه طبیعت
انکله انس بولمشدر انلردن کچه تاکه تجرید باطن مرتبه سنه
یتیشه اول اولدر باطن هر محبوبدن اعراض ایلیه حقدن ازکه
نسنیه میل ایتمیه اندن صکره توحیدکه فاعلم انه لا اله الا الله
دن انک سری یوزکستره امدی توحیدک دخی مقامات واردر مثلا
توحید ایمانی و توحید ایقانی و توحید احسانی و توحید عیانی و توحید
عینی کبی مادام که بو جمله سلوکلردن تدریجده دخی وحدانیته
ارشمز مادام که وحدانیته ارشمیه حقیقت وحدته ارشمیه کم بو دریانک
ساحل احدیتدر و بو مقاملرک شرحی درازدر انک یری دکلدر
امدی مقصود اولدرکه تبدیل اخلاق حاصل اولمز الا تصفیهٔ قلب

و توجه

و توجه شیخ برله اولور جونکه مرید صادق قدرتی بیدکه تجرید صوری
و تفرید باطنی حاصل ایتسه تصفیهٔ قلبه نصر خلوته ملازمت
و ذکره مداومت ایتمکله تاکه خلوتده بو ظاهر حواسدن قطع قله
کوز کورمکدن و قولق ایشتمکدن و دل دپرتمکدن وقتیکه بونلر
اولسه طشره دن آفتدن قلب سلامت بولور زیرا قلبه آفت و حجاب
ازدکی بونلردندر اول وقت که بونلر بغلنسه آفتلردن امین اولور
نیتکه دیمشلردر

بیت

دل را همه آفت از نظر میخیزد — چون دیده بدید دل در آویزد

اندن وسوسهٔ شیطانی و دغدغهٔ انسانی قلور اول دخی ملازمت
ذکر و نفی خواطر برله کسلور جونکه بوندن دخی قرتلدی ذکردن
ذوق صفا بلمغه باشلر پس ذکر دلندن کوکلنه ایرشر یعنی کوکلدن
کیتمکه باشلر اول حجابلرکه کوکلده واردر ذکر نوریله کوکلدن
کیتمکه ذکرن ریی کوکل جوهرینه دوقنور کوکلده خوف ظاهر اولورکه
انما المؤمنون الذین اذا ذکر الله وجلت قلوبهم اندن قساوت
کدرلکی ظاهر اولورکه ثم تلین جلودهم وقلوبهم الی ذکر الله وقتیکه
ذکره ملازمت قله ذکر سلطانی کوکل ولایتنه سکردم صله کوکلده
حقدن ازکه هر نسنک محبتی بولسه قموسنی یغما قلور باش مراقبدن کتر مز

سر بو در دل بپرده داری ننشست تا هر چه نه یاد اوست وا در بکذارد

چونکه ذکر سلطانی کوکل ولایتنه ساکن اولب قواردوته قالب اول وقتکه ذکرله انس اطمینان حاصل اولدن اندن ارتق نسنه دن وحشت اولب متنفر اولورلر نتکه حق تعالی بیورر الذین آمنوا وتطمئن قلوبهم بذکر الله الا بذکر الله تطمئن القلوب مادام که برنسنه نک محبتی کوکلده اوله بلسون که هنوز کوکلده کدورت حستلغی باقیدر کیرو ای ذکر مصقلی برله صیقل اورب ونفی ماسوی شربتی برله کدرمک کرکدر تا که حق اندیشه سندن غیری نسنه قلمیه جملسی فانی اوله وذکر قوسنک قایم مقامی اوله

بیت

تادل ز بد و نیک جهان آکاهست

دستش ز بد و نیک جهان کوتاهست

زین پیش دلی بوده هزار اندیشه

اکنون همه لا اله الا الله است

تا که کوکل ایودن بتلودن اولر کاه

بس انک آلی قمو نسنه دن اولور کوتاه

بوندن اوک بر کوکل ادی که اندیشه ایدی

امدی کبیو طیطلودن لا اله الا الله و به

امدی کبیو طیطلودن لا اله الا الله وبه بو قتده عشق سلطانی سلطنت علمنی کوکل شهرنه ویربر تا که اول علمی کوکلجان اقلیمنک هرچار سوسی باشنده دکروده شوق شحنه سی که جلاد حضرت درآ کابیرر تا که اول قلاوز نفس غیرت ایله طوتوب طلب کمندن بوینینه کچوره اندن کوکل سیاست کاهنه کتوره تا عشق سلطاننک علمی دبنده ذکر قلیجیله انوک هواسی تبسی کسه اندن اخلاص اغاجنده اصاقیه تا کیم اول شیاطین حرامیلر نفسک یولداشلری ایدی اشد بو سیاست سلطانی کورب شهر حسد دن حالی ایده کروبو اقلیمدن رحتلرین درشرب زحمت غوغالری کتوره لر چونکه پادشاهک علمی شهره کیره شهرده نه کلو اوباش قلماش واریسه صفت ذمیمه دن جمکسی عجز کفننی بوینلرینه طلیوب تسلیم قیوسنه یوز اوره لر اینه لرکه ربنا ظلمنا انفسنا اکر قصاب ایسک بغزله بیزی اکر سلطان سک بغشله بزی بیت

بازآمده ام چو جونیان برد رتو اینک سر و تیغ هرچه خواهی میکن

بس سلطان عشق نه کلو خرلو وحزنسز صفت نفس واریسه هر برندن انلره توبه ویررانذن حذمت خلعتینی اکنلرینه بر غرودمی کوکلده رکابنه سرهنک لکنی وقیوجیلغنی انلره اصمرلرکه مطلوب انلردن بو ادبی

معشوقه بسامان شد تا باد چنین بادا
کفرش همه ایمان شد تا باد چنین بادا

چونکه کوکل شهری غوغادن امین اولدی وقلب آینه سی طبیعت زنکارندن پاک اولدی امددن کیرو جمال صمدیت بارکاهنه یردی بکن عشق سلطانی کندوسی شحنه وسالارلر کوکل تختنده قرار ادب عقل وزیر ادب بانیه الور کوکل شهرین اخلاق حمیده جواهری برله بزرکمه اول اخلاص ویقین وتوکل وصدق ومروت وفتوت وجود وسخا وحیا وشجاعت دخی انواع صفت حمیده برله آراسته قلور بندر رجا من حکایت نه سلطان حقیقی خلوت کوکل سرابنه کلور ودوست تدیمی جلالدن توغندن یوزن کسترر اکلیجن لا اله الا الله چاروسی بو بارکاهی صفات حمیده حاصه کنکرندن دخی خلوت قلور زیراکه نفی غیرت غیرت ادب کمسی قمز سن کوکلکه تدیمی عاشق سوخته دن یعقوب کبی بیت الاحزاندن کم اولیسه دن رساکن المشدر کرک که یوسف جمال ایله کوزی اچله یوسنه ویرایی یوسف جمال ایله کلشن قلهغمدن شاذ لیغه ارشه ومحنتدن دولته یتشه وفراق تندتندن وصال نعمتنه یتشه

بیت

دیدم رخت از غم سری مویی بنماند — جز بندکی روی تو رویی بنماند

بادل کفتم که آرزوی درخواه — دل کفت که هیچ آرزویی بنماند

یوزکی کوردم غم کیتدی کوکلدن درحال
سن بولن کوکله بیحسبی بول بوله ملال
بس ایتدم کوکله کم دلککدن ورسه دله
کوکل ایتدی دلک بکا بودم فرض محال

بومقامدن کوکل کندنک مقصودی اصلیسنه ارشر اولصفاء اصلیکه اوکد واردی کیرو بلر اول نفسک صفات ذمیمه سیکه بنجه عمرلر برله مجاهده حشک الله مبتدا اولمزدی ذکرک بوکیما کرکلکنده دخی توجه قلوب برکاتندن جملسی صفات حمیده یه دوندی برکزدن حذمه بونی ویردکلر بوندن صکره حقک بیرنجی جمیع اعضا وصفات ازرنه غالب اولدیکه والله غالب علی امره بس هیچ بر عضو و بر صفت کندو خوستی برله الندن کلمزکه اشر اشلکیه الا حق تعالی اشارتی برله کمه دمشدر کنت له سمعا وبصرا ولسانا ویدا فبی یسمع وبی یبصر وبی ینطق وبی یبطش لاجرم بو مقامده کوکل حق صفاتنک مظهر اولر چونکه صفت ایکی نوع ایدی یه صفت یه لطف یه صفت قهر بس کوکلده دخی وقت اولرکه صفت لطفیله ظاهر اولروکاه اولرکه صفت قهر برله ظاهر اولردایم بو ایکی صفتک تصرفنده التندن اولر خواجه علیه السلام

بیوردی که قلب المؤمن بین اصبعین من اصابع الرحمن یقلبها کیف
یشاء وصلی الله علی سیدنا محمد وآله اجمعین

الفصل الثامن فی بیان تخلیة الروح علی قانون الحقیقة

یعنی سکزنجی فصل تخلیهٔ روح بیانندهدر طریق حقیقتدن قال
الله تعالی یسئلونک عن الروح قل الروح من امر ربی وقال النبی علیه السلام
الارواح جنود مجندة فما تعارف منها ائتلف وما تناکر منها اختلف
عزیزمن بیلکل که انسانک روحی امر عالمندندر اندن حق تربیتنه
بر اختصاص واردر شویله که هیچ موجودک تجلیده اختصاص یوقدر امدی
عالم امر اول عالمه دیرلر که آنی تقدیر ایتمک حسابیله و قیاسیله
ممکن دکلدر خلق عالمی اولدر که آنی حساب ایدوب قیاس ایلمک
ممکن در ودخی بلمک کرک که امر آدی عالم ارواحه اندن اوتری اولدی
که کن خطابیله حاصل اولدی هیچ زمانه موقوف اولمدین وهم
مادیه محتاج اولمدین اکرچه عالم خلق دخی کن خطابیله ظاهر
اولدی اما ماده واسطه سیله وزمانه موقوف اولمغیله اولدی نتکه
حق تعالی بیوردی خلق السموات والارض فی ستة ایام اما اولکی شارتکه
حق تعالی بیوردی قل الروح من امر ربی یعنی کاف نون منشاندن کن
خطاب ظاهر اولوب بر بدیع قدرت ایله که مادیه محتاج اولمدین رحیات

وجوده

وجوده کلدی که اول حیاة حق تعالی نوک هو الحی صفتندن
قیمشدر وهم کیم اول قایم درحق تعالی نوک قیوم لغی صفتنی
الله امدی عالم ارواحک اصلی ومادةسی اول حیات اولمشدر
وعالم ارواح اصل ومادةسی اولمشدر وعالم ملکوتک
وعالم ملکوت اصل ومادةسی اولمشدر عالم ملکک امدی اول
عالم که بو حواس ایله ادراک اولنمز اکا عالم ملکوت دیرلر واول
عالم کیم بو کوزله کورینور وسمعله ایشدیلور اکا عالم ملک دیرلر
انجلین هم عالم غیب وعالم شهادت دخی دیرلر امدی شویله
بلمک کرک که جمیع عالم ملک عالم ملکوت ایله قایمدر وعالم ملکوت
وعالم ارواح ایله قایمدر وارواح روح انسان ایله قایمدر وروح
انسان حق تعالی نوک قیوم لغی صفتی ایله قایمدر فسبحان الذی
بیده ملکوت کل شیء والیه ترجعون پس هر نکیم عالم غیب
شهادتدن ایچره ظاهر اولوردکلسه واسطه ایله ظاهر اولور الا وجود
انسانیده کلدی بیلا واسطه انک روحینه کن اشارتی ایله ظاهر اولدی
واسطه سز وهم انک قالب صورتی دخی یعنی بدن صورتنک تخمیر دخی
واسطه سز اولدی که خمرت طینة آدم بیدی اربعین صباحا کیرو
اول وقت که روحله بدن جمع اولدی ونفخت فیه تشریف ایله واسطه

حاصل اولدی وهم اضافت من روحي اختصاص واسطه سنه میسر اولدی

یعني بر روح که اول حي دن بنم حیاتم بر له نتکه وجود روحك ایجادی

کندو امر یله که من امر ربي دیدي انجلین انك حیاتی که حقك

محو صفتندن در انك ایجادلی هم اول حضرته اضافت ایتدی که

من روحي بو بر عجب دقیقه در امدی شیله بلدکل که روحك

کمال مرتبه سی انی صفت ربوبیه بر له تحلیه ادب بز مکن دور

تاکه اول حضرته خلیفه اولمغا لایق اوله اما بو معنیده اهل سلوکك

مذاهب مختلف در بر نیچه طایفه انوك اذرینه اتفاق ایتدیلر که

مادام که تزکیهء نفس حاصل اولمیه تحلیهء روح هرکز میسر اولمز

بر طایفه دخی ایتدیلر که تحلیهء روح اولمدین تزکیهء نفس ممکن

دکلدر شول طریق اذره که تصفیهء قلب فصلنده شرح اولدی اما

مؤلف کتاب رحمة الله علیه شیله بیورر که بزم مشایخمز قدس الله

ارواحهم دمشلردر که اکر بر کشی عمرینی تمام تزکیهء نفسنه صرف

ایلسه نفس تمام مزکی اولمیه و دخی تحلیهء روحه ارشمیه لکن بوندن

درکه چونه نفس شرع قیدی بر له محکم بغلیالر یوزن تصفیهء قلبه

و تحلیهء روحه بنلنلر بو قضیه جه که بیوردی من تقرب الی

شبر تقربت الیه ذراعا اول وقت الطاف استقبال ادب عنایت

جذباتنك تصرفلری ظاهر اولب ربوبیت فضل فایض اولمغا بشلر که

من اتاني يمشي اتيته هرولة حقا شیله درکم بر لحظه

ایچنده اولقدر تزکیهء نفسی حاصل که جمیع عمر مجاهده ایله ممکن

میسر اولمزدی نتکه خواجه علیه السلام بیوردی که جذبة من جذبات

الحق توازي عمل الثقلين اما شیلدرکه روح اول حالتده اعلا

صفتنده در اکا تربیت ایتمك کرك تاکه تحلیه یه مستحق و لایق اوله

زیرا مادام که روح کندو مکانینده ادی بو جسمه تعلق دتمشدی

بر طفل مثالنده ادی انه رحمنده تاکه طفلك رحم ایچنده بر مناسب

غداسی وردر اکا لایق و دخی علم و اکلمسی وردر اول مقامه موافق

ولکن درلو درلو غدا لردن و اولمرفتلر که طغدقدن صکره

حاصل اولر اندن بی خبر ادی بس انجلین روحك دخی عالم ارواحده

حضرت عزتدن کندو حیاتنه مدد اولجق بر غدا که حولسنه مناسب

واردی و روحك همتی اول مقامده کلیات علومه و معارف روحانیه

ادی ولکن اول انواع غدالر که ابيت عند ربي يطعمني و يسقين

مقامندن حاصل اولردی انلردن علم بو غدیدی دخی اول معارف که

جزئیاته متعلق اولردی حواس و الت واسطه سی بر له اندن اراق ادی

اول وقت که قالبه یتشدی بر طفل کبی ادی که رحمدن طاغ اولوب

بیشکه کیرر اگر آکا یره ورش موافق ورمسکر نیتز هلاک اولور بس بر شفقتلو
آنه آنی بیشکه بکر و بغیر دقیق برله انک الینی آیاغینی محکم بغلر تا شول
حرکات طبیعتدن قوبر ایدی امتیه اگر ایدیجک اولورسه یا الین یا آیاغین
صیریه خوداکر قلور اندن صکره اول غدالرکه خواد نمشدر رایی
اندن صکلر زیراکه انک معده سی طاقت کتورمز سکر مکابس
ایدی شول غدا یله بسلرلرکه طقوز آی ایچ رحمده برادی امدی انوک
یدکی سودر بس ایی امزورر اول وقته دکین که بو عالم هواسنه اگرنا
اندن صکره ایی بو عالموک لطیف غدالری برله اکل اکل تربیت
اتمکا بشلرلر تا اکا دکین که انک معده سی بو غدالر برله قوت دوتا
اندن غلیظ طعاملری هضم اتمکا قوت بتیشر اولرکه ایی سکر مجه
فتی اشکر اشلمککا قادر اولمز بس روح دخی بو طفل کبیدر چونکه بدن
بیشکنه دشدی بس انوک آیاغینی شریعت بغیله بغلمق کرک کم
اول اوامر و نواهیدر تا شول حرکات کم طبیعت حیوانی ایشلمک
استر ایدی بلمیه تا که کندویی هلاک اتمیا یه خود روحانیت صفتلرنوک
الینی ایاغینی اکری قلمیا یعنی روح صفتلرنوک الینی آیاغینی اکری
قلمیا یعنی روح صفتلرین نفس صفتلرینه تبدیل اتمیه اندن
صکره بو ایکی محکدن بری طریقت و بری حقیقت دور تصفیه

سودن ورمک کرک زیراکه بو بر غدادرکه اول عالمه مخصوصدر
روح دخی انن بچه زمان متنعم اولدی اول غدا ایردی بس بو سودکه
ایی بسلیه تا اشکا دکین که قلب که روحک معده سی برنره دشمش دوقوز تلنه
شیله اولمیا کم بو عالمدکی غدالرکه انوک خلافتی ایچوندورکه
وجعلکم خلائف الارض دردخی امانت یکینی انکله کتوریکر
اگر اندن بسه اکا زیان ادرو ضرر ادر بلکه اکا تقویت قلوب
معین اولا و دخی نتکه طفل سودی یه اناسی کوکسندن امکلرکدر
والا هلاک اولر حاصل اولمز انجلین روح دخی اول امرده طریقت
وحقیقت سودینه نبوت انسی کوکسندن یه خود ولایت دایه سی
کوکسندن امک کرک بس اکا تربیت یه پیغمبردن یه خود بر شیخ
دن که اکا قایم مقامدر اولیجق اولورسه هلاک اولور حاصل المز
کمالک امدی طفل روح چونکه بدن بیشکنه دشه انوک تمام
کمال اول وقتده درکه بلوغیته ایرشه زیرا بالغ اولمینجه عقل اثری
ظاهر اولمز و احکام تکلیف لازم اولمز بس شیله بلمک که روح اول وقتکه
حقک نفخه سی تصرفی الله کلوب انه رحمنک ارشنجه اندن بلوغیت
حدینه وارنجیه دکین شاد و نسبت اکا بکزرکه بر طفل اندن طغه حالد ولادت تن
بعض عضو ظاهر اولب بعضیسی بلورمز تاماهی الینه دشما بنجه امدکمنا سبت

بیان ایتمك كرك اول بودر كه روحك بدنه تعلقی تدریجله ظاهر اولور
مادام كه طفلك قالب رحمده اوله روحك تعلقی اكا همان حیاتدر له
اولور اندن اتمه حركت قلور رحمدن ایرقه حواس بر له تعلق ظاهر المز
نه بكوزله كورن بلور و نه بو قولاغیله ایشیدی بلور چونكه رحمدن طشره
كله بو كره روحك تعلقی اكا بو حواس بر له تمام ظاهر اولور اما قوای بشری
بر له تعلق تدریجیله حاصل اولور طرمغه و ترمغه و یورمكه یبی بخلی
قیاس ایله روحك تعلقیی هر عضوه كه اول عضو بر صنعتك منزلیدر
بس روحك تعلقی تمام ظاهر اولمز تا اول صنعت كه مخصوصدر محلنه
اول صنعت اثره اولمایجه امدی آخر صنعت كه انسانه حاصل اولور هم انسان
انكله مكلف و مخاطب اولور شهوت صنعتیدر و قتی كه شهوت ظاهر
اوله و روح اول صنعتله تعلق دنه اول وقت غیب رحمدن تمام طغوب
عالم شهادته قدم طشره بصر ولادت اول وقت تمام حاصل اولور اندن
صكره اگر سعادت اهلی ایسه فی الحال نبوت مامی سنك النه دگر ایدی
شریعت بیشكنه بكرلر ایاغی امرهی باجی بر له بغلر طریقت و حقیقت
انجكندن معرفت سودین امزدر تربیته مشغول اولور امدی اندك
تربیت اولدر كه هم تعلق كم روح بدنله بلمشدر بو حواس واسطه سیله
و قوای بشری و قلمی صنعتلر له جملسنی اكل اكل باطل ایلیه زیرا كه روحه بنلرك

هر بیسی كه بر حجاب اولمشدر حضرت عزتدن منع ایدر هر نسنه كه روح
انكله انس دتمشدر و كندیه حوش كلمشدر اول نسنه روحك ایاغنه
بند و بوینینه زنجیر اولمشدر انكله حقدن یاد دشمشدر انوك جمال
مشاهده سنك ذوقندن محروم اولمشدر وقتی كه بو تعلقاتك
هر بریسی كندودن كسه ایاغندن بر بند و بوینندن بر زنجیر كترلر
ودخی حضرت عزته قربت حاصل ایدر اندن سعادت یلی انس قوقسی
جان مشامنه ارشدررز فریاد ایدر كه

بیت

نسیم الصبا اهدی الی نسیما ومن بلد فیها حبیب مقیما
كوكلم قپا كلور هكه بودك دكل كورك
دلبرمدر كلن یه حود باد صبامدر

بیت

باد آمد بوی زلف جانان آورد وین عشق كهن ناشده مانو كرد
ای باد تو بوی آشنایی داری زنهار بكرد هیچ بیكانه مكرد
یل اسدی دوست زلف قوسی كتردی خوش
اول اسكی عشق یكی كنوب ینه ایتدی خوش
ای یل سنك قوكرم بلشلك نشانی وار
زنهار اجنبی كورجك اسمه اول خوش

بو مقامده طفل روح اکی انه قروسی اولور بری طریقت و بری حقیقت طریقت
انه کوکسندن تعلقاتدن کسلمک سودن امرو و حقیقت اناسی کلسندن
وارادن غیب مودن امراندن صکره تعلقات جسمانی باغندن آزادلر
وصفات بشری زنداننددن بالکلیه نجات بولور ودخی اوکیکی فطرتنک
سرحدنه یتشور کیرو **الست بربکم** استماعنه لایق اولب بلی جوابنه
اقدام قیلور بو آرایه یتشجک روح بشریت لباسندن طشره چقار اولـ
افتلرکه وهم خیال اجندن آکار ارشردی آندن کسلور هرنکه عالم غیب
شهادتده ایمه ورددر آکا عرضه قیلورکر تا حدیکه آفاقک ذراتندن حق
تعالی نوک آیات بیناتن مطالعه قیلور بو حالده اگر بو بش حواس
دریچلرندن طشره بقموغ استسه هرنیا بقرسه حقک آیتی اثرن انده
مشاهده قیلور بوندندر اول عزیزک کلامی کم **ما نظرت فی شیء**
الا ورایت الله فیه بوندن روح عشقه محرمش و عشق روحله یار
روحیله عشقک آراسندن ایکی لک کترلور برلک ظاهر اولور هر وقتکه
روح کندی طلب قیلور عشق بولنشمدی یادکی قالیبک دلکی روحله ادی
امدن کیرو روحک حیات عشقله درنتکه شیخ بیورر قدس الله
سره العزیز

بیت

کر زنده همی بینم ای عشق بدست ... تا ظن نبری که در تنم جانی هست

من زنده بعشقم نه بجان زیرا خان ... اندر طلبت نهاده ام بر کف دست

کر دیری کوره سن بنی سن ای بری صفات
صنما که بولا بو بدنم روحیله حیات
عشقیله دیرلـ بیلـ بنی سن روحله دکل
زیرا که رخلرک کره لی شاهم اولدی مات

بو مقامده عشق روحک قائم مقام اولور بدنده روحک نیابتنی ادر
وروح جمال صمدیت شمعینک پروانه سی اولور اول ایکی قنت که عناصر دن
حاصل قیلمشدی بری ظلم و بری جهل شولکم عناصرک فائده سی بودی
بس اول ایکی قنت برکه احدیت بارکاهنک دائره سی طواف ادرسست
عاشقلر کبی بو بیتی آغاز ادوب تکرار ادر **بیت**

شمع است رخ خوب تو پروانه منم ... دل خویش غم توست بیگانه منم
زنجیر زلف که بر کردن تست ... بر کردن بنده نه که دیوانه منم

جمالک شمعینه جانا بن اولدم اوشکم پروانه
غمک کوکلمله بیلشدی ولی جان اولدی بیکانه
شو زنجیرکه زلفکدن دترسن بینک اذن سن
قلوک بو بینینه اوراپی چو قلدک اینی دیوانه

اول وقت الطاف الهی بو قضیه جه که دمشدر **من تقرب الی شبرا تقربت**

الیه نزاعاً ابی قرشولر و روحه قربت بساطنه یول ویررلر اول سوکه
یحبهم ویحبونه دن حاصل اولر اورتیه کتورن دخی ناز و نیاز
که عاشقله معشوق آراسنده وردر خطاب شیوه سنجه شروع
ایتمکا بشلر چونکه اول قدحلر که انا سنلقی علیک قولا ثقیلا پیمانه سندن
روحه جانبنه ایرشه اول شرابک تاثیری اونک وجود اجزاسنه سکردم
حمله اولدم روح وزلقی بو زندن یقلغه دندرر بو وجود عمارتندن
فنایه چورر

بیت

دوش می کویند پیری در خرابات آمده است
آب چشمش با صراحی در مناجات آمده است
می عسل کرد بدستش تا کند مسجد شود (شد)
پیر فاسق بین که چون صاحب کرامت آمده است
دون کیجه میخانه یه بر پیر کلدی دیدیلر
کوزی یاشیله صراحی ویرد سردی دیدیلر
سبحی باز اولدی الندن دیر مسجد قلدی هم
پیر فاسق کورنکز اظهار قلدی دیدیلر

انده بو منزل که اعراف صفتدر روح اندن اکلر لر امدیه
اعراف ظاهری جنتله جهنم آراسنده مقام مخصوصدر آدی درکه بر یکردر

انن

انده حبس ایدرلر بر طرفندن حق صفتی کلستاننک جنتی و بر طرفندن انانیت
ظلماتنک جهنم دوزخ وقتی که جنته نظر ایتسه طمع ایدوب ایدرکه *
ان سلام علیکم وهم یطمعون وجهنمه بقسه فریاد ایدرکه ٥ لم یدخلوها صح
ربنا لا تجعلنا مع القوم الظالمین پس اول مقامدن شراب طهورله
شراب طهور درانک وجود صفاتنک بقیه سینی محو ایدرلر بو معنی
اشتمدکمی که یوسف پیغمبر علیه السلام بیش یوز ییل بهشتک
قپوسی الیندن اکلیلر کرمکا قومیلر تاکه ملک دنیانک الا شیء
و تعلق اندن محو اوله که ونزعنا ما فی صدورهم من غل پس روح
بو اعرافده محبوس اولجق انک شوقنک غلباتی حضرته زیاده الغا
بشلر و غیب عالمندن اکا کرامتلر ظاهر اولور که واسبغ علیکم
نعمه ظاهرة وباطنة اکر سالک بو مقامده بو نعمتلره التفات
ایدجک اولرسه لاجرم منعم بر وزرد کا زحضرتندن محروم قلور اکر
متابعت رسول طبیعی جانن کوزنه توتیا قلوب چکجک اولرسه انده
ما زاغ البصر وما طغی تجلیه سی بر که بر نور سه بس حق تعالینک اثار
کبی یا سی کورمکا لایق اوله وههنا تسکب العبرات بو برا شکدرکه
یوز بیک صدیقنک قانی مزلکت و امتحان طبیعنه دوکلور و حون بها
اکلمز ایچنه سالک صادق و طالب عاشق کم خرابات ارواحدن

كرامت قدحلرى برله مست بيهوش اولمشلردر بس اول شرابك ذوقنى
كيرو بلوب يوزلرين هركيمه اينقلعه دندر محشلردر اما شيله بلكه
حجاب النندر اصحاب كرامات مجموع محجوب قلدي واول كرامت
كندوكرمت قلوب طيدلر وخلقك اقبال واستقبالي زيادت
بيلكرينه بغلدلر ويوزلرين حقدن خلقه دندردلر نعوذ بالله
من الحور بعد الكور

بيت

اي قبلهء هركه مقبل امد كويت
روي دل جمله جهانيان را سويت
امروز كسي كز تو بكرداند روي
فردا بكدام ديده بيند رويت

اي كه مقبل قوللر اسيننك محلكدر مزار
جمله جنت اهلي يوزين سكا دونديلر نهار
هركشي كم دندره يوزيني سندن بكون اوش
يارين اولكونله يوزنك كورب دوته قرار

اما اول صاحب دولتلر كه الذين سبقت لهم منا الحسنى كلمتيدر
آنلرك صفتيدر بس بو كرامات نعمتك ايچنده نظرلري نعمتدن
منعمه درنعمته دكلدر حي بو نعمت شكرينك اداسي منعمك ديداري برله قلور
تا بو قضيه جه كه لئن شكرتم لازيدنكم حكايتدر منعمك وجودي
نعمته لايق مستحق اولورلرنتكه شيخ يوزر رحمة الله عليه **بيت**

حاشا كه دلم از تو جدا دانند شد
يا با كس ديكر اشنا دانند شد
از مهر بكسلد كرا دارد دوست
از كوي تو بكذرد كجا دانند شد

حاشا كه بنم كوكلم دردكدن اوله خالي
كوكلدركه اوله سنسز كي مشكل الوخالي
سندن كسلوب كوكل كيمه دتسر محبوب
كوچب بو محلكدن قنده ورسه بار سي

روحك بو مقامدن خدمت وظيفه سي اولدركه بوا شكدن باش قلدرميه
وجمله اغيار دن همتي اتكي چكا اوچ طلاق دنيا واخرت چادرنك
اچينه بغليه وهم درجات عاليه وهشت بهشت نعمتنه باش اندرميه
واكر جميع انبيانك مقاماتني اكا عرضه قلسه لر همتي كوزقيني غير برله
اكا التفات نظرين اتميه اول شهباز حضرت كه محمد عربي دركه اكا
متابعت قلوب سركوچه فقري سقلية برقدم دايره فقردن
طشره بصميه كه الفقر فخري دمشدر اكر برده من بيك كرنت
خطاب ارشرسا كه اي بنده نه دلرسن جواب ورن كه بنده نولك نه
دلكي اولسون دلك سنكدر ديه زيرا كه دلك رلقدن بر خوده يوقلقدن
دم اورد كار زامدي بو بولدة اوممك اولمز اكر بيك ييل بو اشكدة
التفات نظرين بو ملجحة اولرسه كرك كه مقبول اولوب بو دركاهدن

يوز دندرميه بيت

زكويش اي بسر از درد باي بازمكش

وكرجه دائم كين بادية بياي تو نيست

بر آستانه مراد در وروي زميني مي زن

كه پيشگاه سراي جلوه جاي تو نيست

اياغم آغردي ديو بسبو يولدن قلمغل زنهار

اكرجه بو اياغيله درمبزيني يلي ناچار

ايشكي طبي عينه باش اورب طرغل بو درد رنكم

سراي حواسنك چون سكا يرت ويرمدي دلدار

مجموع انبيا واوليا بو مقامده عاجز متحير قلمشلردر بو اراده

منزل انسانيت قدمي برله الموت ممكن دكلدر وار لك چوكان

توتيله طوب فاپلسي دكلدر بيت

كنجيست وصلت تو خلقيست منتظر

كين كار دولتست كنون تا كرا رسد

بو منزلده هر جد اتي كه جهد تركشنده ورد رجليسي طاقت باينده

آتلور اما هيچ بري قبول نشانينه يتشمزبس نهاد لوح قلقانن برقوع

كرك انده عجز ايشكينه باش ارموغ كرك كه انده كي اذ كه جان يوقدر

اي بيچاره بيت

اي دل مكر كه از در افتادكي در آيي ورني بشوخ چشمي با عشق كي برايي

بو مقامده معشوقك تمام نازي وعاشقك كمال نيازي ظاهر

اولور وهر وقت كه حق تعالي نوك الطاف نسيملري عنايت

صحراسندن روحك دماغنه ارشر يعقوب كبي عليه السلام

دلي كرم قدم ودم تحسر ادب ايدر كه اني لاجد ريح يوسف لو

لا ان تفندون • بيت

چون يوسف باغ سرد و رحمي آيد بوي ز زليخا سوي من مي آيد

يعقوب دلم نعره زنان مي كويد فرياد كه بوي پيرهن مي آيد

جونكه جان يوسف سر كلشني ايك سيران

نفس زليخا سي يكي بر معنيله قيله فغان

بس بو محزون كوكل آه ايلر يعقوب كبي

دبيه فرياد كه كوكلك قفسي كلدي روان

اول قدر شوق غلبه ايدر روح قلقه دشر كه كندو ورلغندن

ملول اولب وجاننده ن طيوب وجودنده ن اك يور كندي نوك هلاكني

استر حلاج كبي فرياد قلور بيت

اقتلوني يا ثقاتي ان في قتلي حياتي وحياتي في مماتي ومماتي في حياتي

بو مدت ایچنده کوروح حضرت عزتك اشتیاقندن محبوس قالوب فراق
شکنجه سیله مبتلا ایدی کرشول پروانه کبی دیوانه اولوب ایدرکه
هر حیله که در تصرف عقل آمد کردیم کنون نوبت دیوانه کیست
بو اضطراب و عجز و انکسار ذل ایچنده کندودن و کندونك معامله سندن
نومید اولورسه اول وقت تحقیق بلورکه الطلب رد والسبیل سد
متحیر اولوب اندن نکرو آکا اکلن فریاد ایدوب ایدرکه بیت

قد تحیرت فیك خذ بیدی   یا دلیلا لمن تحیر فیكا

بیت

جانم از درد تو خونین بود دوش   مونسم تا روز زیرو بن بود دوش
ناله من تا بوقت صبح دم   یا غیاث المستغیثین بود دوش

دون لجادرد کیله پرخون ایدی جانم بنم
مونسم اولمشیدی الکر طاکه دك جانم بنم
صبح اولنجه ناله و زاری و آه ایدی ایشم
یا غیاث المستغیثین ایدی افغانم بنم

چونکه اول سوخته عاشقك ناله و زاریسی بو عجز مقامندن حضرت
رحیم درکاهه بو قضیه جهه که امن یجیب المضطر اذا دعاه لاجرم عزت
پردهلرین جمال صمدیت الیندن کتوروب و تنزه برقعن ذات احدیت

وجهندن

وجهندن رفع ایدوب کندوبی آکا عرضه قیله و حسن زوردلو لطفیله آکا
نوازش ایلیه

بیت

برخی بیا که خانه پرداخته ام   ورنه هر تو پرده بر انداخته ام

چونکه جمال صمدیتك شمع تجلی ایره روح پروانه کبی قند قفوب
پرواز و احدیت شمعنك یلکی اوتك ورلغی محو اولوب کندو صفتله
موصوف قیله اندیکی بو مقامده حق تعالی نوك جمال نوری روحك
نوری اولورکه کتب فی قلوبهم الایمان وایدهم بروح منه
اگر اول جان فانی اولدیسه اوش برجان که دایم باقی دردر کیز فانی
اولمز نیتکه شیخ بیورر قدس الله روحه بیت

در عشق تو شادی و غم هیچ نماند   با وصل تو سور و ماتم هیچ نماند
یك نور تجلی تو ام کرد چنان   کز نیك بد اندیشکیم هیچ نماند

عشقتکه اولشلی شادی و غم قلمدی هیچ
هم وصالك دکونی کوری یاس اولمدی هیچ
بر تجلی ایله ایله بنی مست ایتدك کیم
ایو دن یاتلو بی کوکلم درشب بلمدی هیچ

امدی بو منزلده عالم فنا اشکدرو و عالم بقانك سرحدیدر بوندن
صنکره روحك جذبات الهی برله اولورکه جذبه من جذبات الحق

توازي عمل الثقلين. دنى فتدلى فكان قاب قوسين او ادنى فاوحى الى عبده ما اوحى وصلى الله على سيدنا محمد وآله اجمعين والحمد لله اولا وآخرا

مطلب

الفصل التاسع في بيان الاحتياج الى الشيخ في تربية الانسان وسلوك الطريق

يعني طقوزنجي فصل شيخه احتياج بيانندە اولور انسان تربيتي ادب طريقه سلوك ايتمكدن قال الله تعالى هل اتبعك على ان تعلمني مما علمت رشدا وقال النبي عليه السلام الشيخ في قومه كالنبي في امته عزيز من بكمل كه دين يولينه سلوك ايتمك وعالم بقينه ارشتمك ممكن دكلدر الا بر شيخ واسطه سيله ميسر اولور كه بو يولده كامل رهبر وصاحب ولايت اوله نتكه حق تعالى بر مرشدر رسول ايلدنكه اوليائي تحت قبابي لا يعرفهم غيري موسى پيغمبر عليه السلام كم بو كلو كمال نبوت ودرجه رسالت ايله موصوفدر اكر اقل امردە اول ليل شعيبك خدمتن ايتمشيدي مكالمه حق شرفنه وكليم الله دولتنه ارشمزدي اندن وكتبنا له في الالواح سعادتينه مستعد اولوب لايق اولمزدي ودخي اون ايكي سبطه بني اسرائيلدن پيشوا اولوب وجمله توراة حضرتدن تلقي ايتمزدي امدي بوجمله كمالات اول خدمت ثمرەسيدر كه شعيب عليه السلام ايتمشيدي اندن صكره علم لدني اوكرنمك ايچون خضر عليه السلام متابعت ايلديكه هل اتبعك

علي

على ان تعلمني مما علمت رشدا بوجمله سيله كوركه اول نبي تحته سنن يازوردكي بوادي كه انك لن تستطيع معي صبرا بيت

نوريكه در رهروهرا رجان قربانست · چه جاي دهل زبان بي سامانست

مفتون مغرور اولكشي كه بو وصال كعبه سي بريه سي شيلە صنوركه قدم بشري سيري ايله دليلسز وقلاووزسز يورو يوبلكه اندن منزله يتيشه هيهات هيهات لما توعدون اگرچه اول هدايت بلمقدن كيمسه پيغمبر وشيخه محتاج دكلدر زيرا كه اول طلب تخم در حق تعالى ايني كوكل كرده كندوسي اكمشدر كمسونك الندن كلمز آبي آپي اكمكه كرمز مسن حضرة رسالت عليه السلام بحكم درشدي تا بو تخم ابو طالبك كوكلنده كندو خوسيزي ايله اكيدي اكمدي بلكه خطاب ارشديكه بيت

بخداي ازكسي توانا نشد · بي خداي ازخداي برخوردار

اما بو دكلودر كه اول تخم هرقنده كه اكلدي انك پرورشي پيغامبره وحوزه شيخه احتياج درشدي نتكه بيوردي وانك لتهدي الى صراط مستقيم امدي شيله بلكل كه مريد سالكك احتياج شيخ واصله نيجه وجه برلدر امدي وجه اوكا اولدركه ظاهر يولي صورة كعبه سنه كيمسه دليلسز وارمز بلكه كه يولي كرمك ممكندر وهم قدم ظاهر وهم مسافت معين انزمه كه

وقال الله انك لا تهدي من احببت ولكن الله يهدي من يشاء

حقیقت یولی دریوز بیك یكرمی درت بیك ار توع اكسك پیغامبر
اول یولده قدم اوروب سیر ایتدیلر هیچ برینك قدم نشانی بلورمز بیت
مردان رهش بهمت ودیده روند   زان در ره عشق هیچ اثر پیدا نیست
وقتی كه بیله اولسه سالك مبتدی حوذ بو یولی نه كورن بلسون دنه
قدم ایله سیر اده بلسون بونكله كه جمله انسان اوكا مرده ظلم وجهل
دروان سندن طشره كتوردلر كه انه كان ظلوما جهولا تا كه هیچ كمسنه
كندودن بو یولك معرفتنی دعوی قلمیه ادل كمر كانبیانك عارفی دركا
ایتدیلر كه ما كنت تدری ما الكتاب ولا الایمان ولكن
جعلناه نورا نهدی به من نشاء من عبادنا بس ایله اولسه بونك
بی پایان بریه یی دلیلسز قطع ایتمك ممكن اولمیه ایكنجی وجه بودركه
نتكم صورت یولنده اغربكر وحرامیلر اوكشدر خصوصا كه سلطان تمكین
دستورینی ورمش اولاسن بر شخص معاونتسز ودلیلسز یولی كیده بلمیه
هیهات كه اول مسافت بر وبحر قطع ایلیه انتم كه حقیقت یولی دركم دنیا
بزكلری بر له بزنمشدر نیتكه بیورر زین للناس حب الشهوات من النساء
والبنین ● ودخی نفس وهوا وشیاطین جمله سی حرامیلر درتمزلر كه كمسنه
منزل كه بر منزل ولا اكا دلیل مرشد اولمایجه ایكنجی وجه الدركه بو یولك
افتلر وشبهلر ودشوار عقبه لربی شمار درجونكه فلوسفه دلیلسز بو یوله

قدم اوردیلر هلاك اولوب دین ایمان دایره سنه كرمدیلر نتخلین دهری
وطبایع واهل تشبیه واباحت واهل هوی وبدعت بجمله انلردركه
شیخسز كندو عقللر كه بو یوله شروع ایتدیلر وبو عقبات دن
كچمدیلر هر بری بر افته وبر شبهیه كرفتار اولدیلر بس بونلر
هلاك اولدیلر نعوذ بالله من غضب الله بیت
توجون موری واین راهیست همچون موی بت رویان ●
● مرو زنهار بر تقلید وبر تخمین وبر عمیا
اما اول صاحب سعادتلر كه مشایخ مكمل ولاینك بناهنده سلوك
ادب جمله افاتك وشبهاتك اچینه یتشدیلر وهر برینك حقیقتنه
مطلع وتحقیق بیلدیلر كه هر طایفه ء اهل هوادن وغیریدن قنغی اراده
قنغی سرحددن جهنمه یتشدیلر لاجرم اول صاحب دولتلر صاحب ولا یت
بناهنك دولتنده اول ارادن سلامت بر له نجات بولوب منزله ارشد لر
كلدك امدی دردنجی وجه اولدركه بو یوله سلوك ایدن كیشیلر انواع دود
بله كرحدسز وبحر بیه لكن نهایتسز عارض اولوردزیراكه بو یود باشدن
باشه فتنه ونكبات دور بس بر شیخ كركدركم صاحب تصرف اوله
تا كه تصرف ولایت بر له اكر مریده فترت واقع اولسه ای انی درترن
اكلییی انك طلبنده وصدق اراد تنده حرارت بغشلیه ولطیف حیله كر

برله انوك قبضي و ملولتي و طبيعت سست لكن اندن ازالت قلمبس
محرك عبادت و مشوق اشارت برله انوك باطننده شوق داعيه سني
اظهار ايده كه وذكر فان الذكرى تنفع المؤمنين . شيخي وجه
اولدركه بو يوله سير ايدن كشيه علتلر و مرضلر اكثر واقع اولور و كاه
اولور كم فاسد ماده لرك غلبه ايدر انك برله طبيعتده تغير عارض
اولوب سلوكدن كيرو قالور پس بر طبيب حاذق كرك كه انكا
معالجه قيله امراض دفع ايدوب اخلاطي تسكين ايتمكله على الخصوص
مريدن اوكا امرده بو افتلر حاصل اولور اكر طبيب القلوب ادويه
صالحه برله زائل قلمياجق اولورسه سلوكه استطاعت و قدرت اولمز
شول سالكلر كبي اولر كه هر بري بر مقامده قلمشدر و بر نه افتله
معلوم اولمشلردر العياذ بالله بو علتلر اخر حالده ايمانلرينه ضرر
اكر تيمار اولنمياجق اولورسه التنجي وجه اولدركه سالك بو يولده
بعض مقامه يتشكه انوك روح بشريت كسوتندن مجرد
اولوب اب و كل لباسندن عاري اولور و بر هر توحيدك صفاسي
اثارندن اكا يتشور انوك اول باطل بشريه تنك نشانلري بينشان
قلور پس قل جاء الحق و زهق الباطل معناسي محقق اولور بو مقامدن
چونكه كوكل اينه سي صفا بولمشدر لاجرم تجلي روح عكسنه قابل اولور

اندن اكا تجلي روح حاصل اولور لاجرم انا الحق و سبحاني ذوقي
كندوده ظاهر اولمغه باشلر پس سالك مغرور اولوب شويله صنور
كه كمال بولوب مقصد حقيقيه ارشدي انوك عقل و فهمي ايله جزم ايدر
كه البته انبيا و اوليادن بر كمسه بو مقامدن تجاوز ايتمش دكلدر
در امديكي شونك كبي ورطده اكر تصرفات ولايت شيخ كه حق لطفنك
صورتدر اكا دستكير اولميجق اولورسه نعوذ بالله فرقه دورر
كه ايمان زائل اوله و هم حلول و اتحاد افتي بو مقامدن بولنور پس
بر شيخ كاملكه واقعه دن خبردار اوله ضروريدر كه كندرتا كه
ولايت تصرفيله اكا بو غروردن عبور ويره و بو مهلكه دن خلاص ويره
مخلصه يتشدوره انوك اول مقامي بيان قله و اندن يقرو مقاملر
انوك نظرينه كتوره اني اول مقاملره مشتاق ايليه تا كيم مريد بو
مذلتدن خلاص بوله اكلكي يوزن بوله دوتوب سلوكه قدم بصه
والا بو اشكده شويله محكم بغلنه كه هيچ وجهله خلاص بولميه
والله اعلم يدنجي وجه اولدركه سالكه سيري اثناسنده غيب عالمندن
نسنه يوز كوسترر و واقعه لر بوله اچلوب اكا استقبال ايدر شويله كه
انك هر بري غيبدن اشارتدر مريدك اكسكلكنه و ارتوقلغنه
و هم دلالت ايدر انوك سيرينه و فترتنه و هم رمز ادر كوكلنوك

صفا وكدورتنه وهم نفسنك صفات حميده سين وذميمه سيني بلمكه
وهم دنيا وآخرتك جهلرينك معرفتنه وهم علامتدر احوال شيطاني
ونفساني ورحماني بلمك لكه ودخي بنجه وقايع واردر که حق
وحصر کلمز امدي مبتدي خود اول امرده هيچ بونلرک برسني
بلمز زيرا که بو دکلي غيب دلي در غيب دلين اهل غيب بلور ذکر و ولاجرم
بر شيخ کرکدر اولا مؤيد اوله تأييد الهي برله وعالم اوله تأويلات
غيب علمني بله نيتکه يوسف پيغمبر عليه السلام بيوردي که رب قد آتيتني
من الملك وعلمتني من تأويل الاحاديث اولدخي بو صفتله
موصوف اوله تا که مريدك واقعه لرين کشف ايدب احوالني بيان قله
اکا غيب دليني ترجمه له تعليم ايده بونك معلم وترجماني اوله واکر
بويله اولمزسه مريد اول اشارتدن محروم قلور اول معارفدن بي
نصيب اولور ودخي ترقي اتمك اکا ممکن اولمز وهم معرفت مقامات
حاصل اولمز نسکونجي وجه اولدر که هر سالك کم سيري کندو قدمي قوتي
دکلو ايليه کرك کم نيجه ييل کرده قطع ايده بو يول مقاملرندن
بر مقامك مسافتيني زيرا که مبتدينك يوريشي ضعيف قرنجه سيرندن
دخي کمدور

بيت

هرور کجا قطع کند اين راه را　　کين ره نه بپاي هرکس يافته اند

بعض مقام واردر که اندن کچمك اجماعله اولور بر يرله اولمز مبتدينك
حونه اجماعه توقع يتشمز زيرا که اول مرده مثالنده در قشلق مقامنه
هنوز ارشميوب در که اچه بله امدي قشلق مقامنه ارشن شيخ در
جونکه مريد کنديي شيخ ولايتنك پر و بالي التنده تعليم
ايده اول اراق مسافتلري که عمرلرده کندو قدمي برله آسان
قطع ادمزدي شيخك تربيتي برکاتنده اني اوجوب کچه شيخ وقت
مؤلف کتاب قدس الله روحه بيورر که خوارزمده بر سالك
کوردم ادي شيخ ابوبکر ادي خراسانده جام ولايتندن ادي حق تعالينك
مجذوبلرندن ادي بر مقتي شيخ بوغدي اما حق تعالينك جذباتي
تصرفيله عالي مقاملر بولمشدي ونيجه عقبه لردن کچمشدي ومسافتلر
قطع اتمشدي شيخ ايدر برکون بن ضعيفله مقاملردن بر مقامك
بياننده سوز سويلردي اثناء کلامده ايدر اندن که قرق بش ييلدر
سيي اتمشم تا بو مقامه يتشدم بو مقامك دشوارلغندن ايکي ييل جمدن
قان کتدي ايجه قنلر يوتدم وجانلر ارتدم صورتده معنيده يوزندن
تا که حق تعالي بني بو مقامدن کچردي اندن بو خبري بن ضعيف حکايت
ايتدم کندو شيخمه که سلطان حقيقت برهان طريقت شيخ مجد الدين بغدادي
در رحمة الله عليه بن مبارك لفظيله بيوردي که هر کيمسه مشايخك

قدرینی بیلمز و انلرک حقنی ادا قیلمز بزوم مریدلرومزدن ورده رکه ایکی
ییلده بو یولک سلوکینی مبداء طریقتدن تا نهایت حقیقته دکن تمام
قیلدیلر چونکه بو مقامه یتشدیلر بر کون یا خود ایکی کونده انلری
بو مقامدن کچردک شونک ایکی عزیزکه قرق بیش ییل مجاهده اتمش
اوله دونه ایکی ییل بو مقامده اکلنه بو دکلو زحمت چکا بوندندر شیخ
الهداد عنددن در بس مشایخک قدرینی هرکیمسه بیلمزکیبی وکندولر
بیلورلر بو درده اغرمین نه بیلسون طقوزنجی وجه اولدرکه مرید بو یوله
سلوک ایلمک ذکر واسطه سی بیله ادر انسز ممکن دکلدر امدی
اول ذکر کندودن ایدر تلقین مشایخ بیله اولمیا تمام فایده ورمز
بس مشایخدن تلقین ذکر کرکدر تا که ذکری مفید اوله انک
شرحی کلیسر درلرنده ان شاء الله العزیز اونجی وجه اولدرکه صورة
پادشاهلرنک حضرتنده اکر برکیشی دلسه که بر درجه یا بر مرتبه بوله
یا خود بر ولایتک منصبنی اله اکرچه انک استحقاقی اولمسه یه
یا خود اکا لایق خدمتی اولمسه تا که کندوسی پادشاه حضرتندن انی
حاصل قله اما چونکه پادشاه قتنده مقربلردن برینک حمایتنه النده
اولسه و کندوسنی اکا نسبت ایلسه اول مقربکه مقبوللر پادشاه حضرتندن
انی پادشاهه عرض قلور پادشاه انک عدم استحقاقنه و خدمت اکسکلکنه

بقمز ولکن اول مقربکه اکا وسیله اولمشدر انونک حقوق سابقسنه
و مرتبه سنه نظر ادرن لاجرم انک قولینی رد اتمز بلکه انک دیلکنی
یرینه کتور مقصودین حاصل ادر اکر اولکیشی پادشاهدن کندوسی طلب
استیدی هرکز الیسه کرجک دکلی دی امدی پادشاه صوری قاعده سی
بیله اولیجق اولدکه پادشاه حقیقیدر الله حضرتنده اول مقربلر
وردرلرکه اکر دیلسلرکه بو عالمی زیر و زبر قیلدر حال انلرک
دیلکنی روا قیلدی نیتکه بیورر رب اشعث اغبر ذی طمرین لا یؤبه
لو اقسم علی الله لابره اولدرکاهده باشی اجوق بالینی اوتی انلرک
مقام بو اولیجق ور قیاس ایله انده که دینی بکلری و عالم بقینی
سرورلری نه اوله کورکه انلرک اول حضرتده نه رسمه نازلری ونه
درلو معامله لری اوله شیله که عقلک ادراکی ادب تقریر ایلیه
نیتکه بیورر اعددت لعبادی الصالحین ما لا عین رات
ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر و دخی بونلردن اذکه وجوه وردک
بو بابده اما بو قدر اختصار اتدک تا که اطناب و تطویل
اولمیه و صلی الله علی سیدنا محمد و اله اجمعین

الفصل العاشر فی بیان مقام الشیخة و شرایطها و صفاتها

یعنی اونجی فصل شیخلق مقامی و انوک شرطلرین و صفتلرین بیانی

قال الله تعالی فوجدا عبدا من عبادنا اتيناه رحمة من عندنا
وعلمناه من لدنا علما وقال النبي صلی الله عليه وسلم لا تزال
طائفة من امتي قايمين علی الحق لا يضرهم من خذلهم عزيز من بكل
كه حق تعالی خضر پيغمبرك شيخلق مرتبه سي و مقتدالق منزلتني اثبات
اتدي و موسی پيغمبری اكا مريد ليكه وعلم لدنی اكرتمكا
ورديبو دليل برله كه بيوردي عبدا من عبادنا اتيناه رحمة
من عندنا وعلمناه من لدنا علما بو ايتده خضر عليه السلام بيش
اثبات ايلدي امدي اول عبديت خاص اثبات اتديكه من عبادنا
ديدي اكنجي حقا بوق قبول اتمك استحقاقيني واسطه حق و رسندن
اثبات اتديكه اتيناه ديدي اوچنجي رحمت خاص بلموق خصوصيت
اثبات اتدي عنديت مقامندنكه من عندنا ديدي دردنجي علوم الكرنمكلك
شرفيني اثبات اتدي حضرتدن كه علمناه ديدي بشنجي علم لدني برلمقلق
دولتيني اثبات اتدي واسطه سزكه من لدنا علما امدي بو بيش ركن دركه شيخلقا اهل اولمغك بونيا ديبنوك اذ رينه درس شيخ كركدر
بو خاصيتلر برله موصوف اوله دخي بوندن غيری خصلتلركه كلسه دره
هم انكله دخي صفتلنه تاكه شيخ اولوب مقتدا اولمغا يريه امدي اول
عبديت مقام درها دام كه قولماسوای حق تعالیدن باغندن ازاد اولميه

اول عبديت اختصاص كه من عندنا قولندن اكلنر هر كيز ابي بولميه
ودخي شيله كه مادام كه كندينك سعادت بندنده اوله هنوز ازاد اولما (هش)
اولن عزيزلر دمشلردركه هرچه دربند انی بنده ای يعنی سن نتو
غصه سنده ايسك انوك بنده سي سين اسرلك زندانندن خلوص
بولب ازادلق صحراسنه چقمامش سين وهم دمشلردركه والمكاتب (تب)
عبد ما بقي عليه درهم يعني نهايه كسلمش كشي مادام كه
انك اذرنده برا اقچه قله هنوز اول قولدر ازاد كلدر اندن
اكنجی ركن حقايق قبول اتمك استحقاقنك مرتبه سيدر حضرت
عزت و رسندن واسطه سز امدي اول نسنه ميسر اولمز تاكه بر كردن
ازاد اولميجه بشريت و روحانيت صفتلرينك حجابندن زيرا هر نسنه
كه حجاب ارددندن حاصل اوله واسطه ايله اوله اكرچه بعض كيشه ايله كرو (رسه كه)
واسطه سزدر لكن واسطه ايله نتكه موسی پيغمبر عليه السلام بي واسطه
حق كلامين اشيدردي اما حقيقتده بي واسطه دكلدي اما وقت اولردي
شجره واسطه اولردي كه من الشجرة ان يا موسی انی انا الله كاه اولرديكه
صوت ندا واسطه سز اولرديكه نودي من شاطئ الوادي الايمن كلام
حق خودمنزه در حرف و صوتدن اما موسی عليه السلام حرف صوت (ندا)
واسطه سيله اشيدي بلوردي زيرا اكر واسطه سز اشيدي بلورمش سه حق (تعالی)

اني حضر صحبتنه حواله ايمسيدي تاكه انك لن تستطيع معي صبرا
مصقلي برله انوك اول بشريت صفتلرينوك بقيه سني موسى كوكلنك
آينه سندن سليدي وهم خواجه نوك عليه السلام نبوتنك اولنده چونكه
رفع حجاب كماله ارمشدي بس حق تعالينك وحي واسطه سيله
اولردي كه نزل به الروح الامين على قلبك اما معراج كجه سنده
چونكه پرده حقيقي تمام كتدي اچنجي ركن رحمت فيض بولمقلقدر
عنديت مقامندن امدي بونسنه خاص الخاص اولرغينه دكل زيراكه
حق تعالينك رحمت صفتندن نصيب بولن اوچ طايفه در عوام وخواص
وخاص الخاص در امدي عواميله خواص رحمت واسطه سن بلمز بدكه
واسطه برله بولر اما خاص الخاص بي واسطه بولر زيراكه عوامدك
نصيب رحمانيت صفتندندر امدي بر صفت مقبولن ومردودن
بيلنور زيراكه محبت شفقت اهل عيال اذره كافرك دخي مسلمانك
هم وردر بس بو رحمت كه بونلرده وردر اول رحمانيت صفتنك
نتيجه سندندر واكر بو رحمتك اثرندن دكلمش سه ادي هيچ براجم
صو كافره ورميادي زيراكه حقك دشمانلريدر لاجرم اندن اولدغيچون سنن جميع
بولندي اول كه بيردي سبقت رحمتي على غضبي ديو هم بو وجهدن ايدي وهم
بوندندر ديمشلردر كه يا رحمان الدنيا يعني دنياده رحمت شاملدر مخلوقاته

مخصوص

١١٧

مخصوص دكلدر بعضيه اندن خواصك نصيب رحيم صفتندندر
تاكه انبيا دعوتني قبول اتمك واسطه سيله وانلره متابعت
اتمك بركاتيله هشت بهشتلرين بولرلر آخرتده كه نبئ عبادي
اني انا الغفور الرحيم بس رحيم صفتنك اثرندن اولدي بو نعمتلري
بولمقلق بوندن اثر ديدلركه يا رحيم الآخرة وخاص الخاص
نصيب ارحم الراحمين دندر واسطه سزدر نتكه انبيايه حاصل
اولدي شيله كه ايوب پيغمبر عليه السلام بيوردي كه مسني الضر
وانت ارحم الراحمين وهم موسى پيغمبر عليه السلام بيوردي كه
وادخلنا وانت ارحم الراحمين بو ايتلر اشارتدر حقك واسطه سز
رحمتنه عنديت مقامندن كه رحمة من عندنا اكا اشارتدر امدي
اول تجلي صفات الوهيت اثرندندر و بشريت نشانلرندندر
وبشريت نشانن محو ايدوب اخلاق ربوبيتله خلق لنمقدن اندن
صكره دردنجي علوم اكرمكدر واسطه سز حضرتدن اولدخي
اول وقت ميسر اولركه كوكل لوح پاك اوله شول نقوشدن كه
روحله وعقل الهوحسيله حاصل اولرمادام كه بو انواع علوم
كوكل لوحي اذره ثابت اوله اول وقت كوكل علوم غيب قبول
اتمز حضرتدن بي واسطه كورمز مسين موسى پيغامبر عليه السلام

في رحمتك

اكرچه علم توريت حاصل اولمشيدي حضرتدن لكن الواح واسطه‌سيله ادي
كه وكتبنا له في الالواح بس حضرت مجتبانك بر فائده‌سي بو ايدي كه
انوك كوكلي حق كتابينه استعداد بولدي الواح زحمت ارادن
كتوريلدي امدي بو مقام خواجه‌نوك عليه السلام اكا تعليم قرآن كوكل
يولندندر صورت كتابت يولندن دكلدر نتكه بيورمشدر ‌•
الرحمن علم القرآن بس نجه علم لدني اركمكدن واسطه‌سز اكرچه
انلردن غيري علوم دخي حضرتدن واسطه‌سز اولوبدر نتكه داود
پيغمبر حقنده بيوردي كه وعلمناه صنعة لبوس لكم • بس زره
دزمك صنعت حضرتدن اكرچه واسطه‌سز اما اول لدني علم
لدني دكلدر زيرا كه علم لدني حقك ذاتن وصفاتن بلمكدر
واسطه‌سز واول حق تعليمي ايله حاصل اولور نتكه خواجه عليه السلام
بيوردي عرفت ربي بربي امدي بو علم بلمقلق انكله حاصل اولوركه
كيشي كندو وجودندن اكلجه طوغه وبو طغمغله كندو لدنندن
حق لدننه ارشه يعني كندو وارلغندن حق وارلغينه واصل اوله
اندن نصكره بو علم اكا حاصل اولور نتكه خواجه عليه السلام بيوردي
وانك لتلقى القرآن من لدن حكيم عليم وهم عيسى پيغمبر عليه السلام
بيوردي كه لن يلج ملكوت السموات والارض من لم يولد مرتين •

يعني برلكي كوكلي اسرارنده مطلع اولمدي اول كيشي كه ايكي كره طوغمدي
امدي اول طغمق اولر كه انه رحمندن طغه ايكنجي كره طغمق
اولدر كه چون مريد صادق اولا امرده والذين جاهدوا فينا
قضيه‌سنجه قدم طلب يولنه قويه وعنايت جذباتنك كمنديله
كوكلي بوني نفسنه خوش كلور نسنه‌لردن دندرسه وحضرت
عزته توجه ايلسه لنهدينهم سبلنا شيوه‌سنجه اول وقت حق تعالى
بر شيخ كه واصل كاملدر انوك جمالني مريدك كوكل آينه‌سنه
عرض قلور شيله كه اول سالك اوله مجذوب اولميه زيرا كه مجذوب كر
شيخلغه يرامز چون كه مريد صادق شيخك جمالني كوكل آينه‌سنه
مشاهده ايلسه‌دن حالا انوك جمالنه عاشق اولور امدي جملهٔ سعادتلر
خود سرمايه‌سي بو عاشقلقدر زيرا مريد مادام كه شيخك ولايت
جمالنه عاشق اولميه كندو تصرفي ارادتندن واختياري بندندن
ازاد اولمز وشيخك ارادتي تصرفنه تسليم اولمز بس مريد انكچون
دلر كه شيخك مرادنه مريد اوله كندو مرادندن اولميه بيت

اي دل اكر رضاي دلبر بايد — آن بايد كرد وكفت كو فرمايد
كر كويد خون كري مكو از چه سبب — ور كويد جان بده مكو چون شايد

استي نسك بس اي كوكل دلبرك رضاسي

هر نه دیرسه ایت قبول کتدی کورن بلوریسنی
دیرسه قان آغله سن دیمیاسین که نیچون

حکما یدر ریسه باشکا دیمیاسین خطاسنی

بو حالده مرید چونکه شیخک ولایت تصرفنه قابلیت کسب ایلدی
شول یموده کبی اولدی بس شیخ آنی کندو پر و بالی تصرفی آلتنه دوکر
اکا تربیت ویرمکیچون زیرا مرید یمورده مثالنده اولدی لاجرم کندو بشریتی
یموردلغنه بغلندیغی قشلق مقامندن که خاص عبدیت اندن عبارتدر
کیرو قلدی اکا ارشدی وقتی توفیق رفیق اولوب کندوبی تسلیم ایدجک
اولورسا شیخک ولایت تصرفنه ناچاری شیخ کندونک عالی همتنی اکا
تصرف ایلیوب انوک حالنی مراقب اولور تدریجله نیتکه قشک تصرفی
یموردهده ظاهر اولور کندو یمورده لغی وجودندن تغیری بلور اندن وجودی
قشلق وجودینه مبدل قلور بو رسمه شیخک همت کیمیاسنک
تصرفی مریدک اول یمورده صفت وجودندن تأثیر ادب انی تبدیل ادر
قشلق وجودینه که عبدیت خاصدر لیکن صورت قشی یمورده نک
قابی یولندن عالم ظاهره چقرر انی دنیادن اوتوری تدریکلر اما معنی
قشی ایچ یولدن عالم ملکوت درجه سندن طشره کلورر زیرا که انی اول
عالمدن اوتوری تمشکلدر امدی چونکه صورت قشی عالم دنیاده ظاهر

اولور

اولور پس اول قوش که یمورده ده تعبیه اولنمشدر اول یمورده نوک
ملکوتندن مستور ایدی یعنی باطننده کیزلو ایدی لاجرم اول قوش
تصرفیله یمورده نوک ملکوتندن صورت دنیایه کلدی بو مقامده
شیخ ولایتنک قوشی عالم دنیاده ظاهر اولمز زیرا که شیخ اول
صورت سیرتده کلدر که خلایق انی کورر پس شیخ حقیقی اول
معنیدر که عندیت مقامندن اولور وهم مقعد صدق قدم حقک
عنایتی قبه لرینک آلتنده مکان دتمشدر که اولیائی تحت
قبابی لا یعرفهم غیری ♦ بیت

مردان رهش زنده بجانی دکرند — مرغان هوا یشرنی آشنایی دیکرند
منکر تو بدین چشم بدیشان کا — بیرون زدو کون وجهانی دیکرند

دین لیکی یولار نوک بردخی جاندن دخی در
عشق هواسی قوشی بر انکه مکاندن دخی در
سن کوزیله نظر قلمه اولان کیم اولر
دو جهاندن اوته بر اذکه جهاندن دخی در

بس مرید وجودنک قوشی بشریت یمورده سنک ملکوتنده کیزلو ایدی
شیخ همتنک تصرفی انی ملکوت درجه سندن هویت هواسنک فضاسنه
کتورر وهم ولایت صلبندن وارادت رحمندن عندیت مقامنده

في مقعد صدق عند مليك مقتدر اني طغورشيد يادكن انسانيت
يمرده سي ايسه دنياده امدكن كبي عبديت خاص قوشى اولدي حضرت
خواجه عليه السلام مادام كه انسانيت يمرده سي ايدي عبد الله قوشى ايدي
وجودده كتي مهتدي ادي احمد ايدي كه ومبشرا برسول يأتي من
بعدي اسمه احمد چونكه يمرده وجوده كلدي اندن جبرئيلك بر
بالى تصرف التنده نبوت ورسالت بركوه ديشين بلدكه ادي محمد اولدي
كه وما محمد الا رسول چونكه برورشى كماله ارشدي وتمام يمرده [illegible]
قوشلغه اولشدي بس قاب قوسين مقامنه قندقاقوب پرواز قيلغه
بشلديغى ادي عبد اولديكه سبحان الذي اسرى بعبده تا بلدسن
قوشلق عبديت خاص مقامدر امدي شوله بلدككه اكرچه هر قوش قوشلق
مقامنه ارشمش اوله بيله صناكه شيخلغه يرينتيكه صورت قوشلرنك
هر بري يمرده چقرمز اما اول قوش يمرده چقري بيلوركه كندي
وجودندن تصرف كماله اردكندن صكره برجى كون كندو وجودندن
كندي خروسك تصرف التنده قاو تسليم دادين اكاورة تا كم تصرف
اندن كماله ارشه اندن يمرده ظاهر اوله اول وقت كه يمرده تمام وجود
كلها ابي اولدي يمرده اذرندن يغارلر ودخي يمرده لر انوك التنده قورلر
پرورش ويرنجه بو وقت انوك تصرف بو يمرده لرن مستكم اولورلر هم

مقصود حاصل اولمز امدي بو تجليدن قياس ايكمل مريد صادق دخي چونكه
شيخك ولايتنه تسليم كماله ورة وكندونوك وجود يمرده سندن
خلاص بوله اكليل اول قوشلغى مقامنه كركه احكام قضاسا
وقدر تصرفنه تسليم اوله بر نجه مدت كوكلم بو احكام لك كي
جان ارقاسنده چقاوكندونوك قوشلغى وجودينه حكمت
قديمي تصرفاتنه بدل ايليه واحكام ازلي يوليله قدقله چونكه برجي كون
بو طريقت اذره كندني تسليم ايدي تصرفات حقه لاجرم اسرار معاني
وحقايق وعلوم لدني يمرده لري اندن وجوده كلمك بشليه شول
صدف بكي اسرار تجلي برله حامله اوله اندن اول تجليلرك انوار
نطوق قطره بر نجه لرندن طثره بر قيه بس اول طالب صادقلرك وجودلرندن
شول قالب يمرده لركبي بو حديثك تصرف التنده اوله بو حديثك
تصرفيله پرورش ويره چونكه انوك مدت تمام اوله وهم تصرف اهليت
اوله يمرده لرده اشكاره اوله اول وقت حق اشارتيله وهم شيخك اشارتيله
بيله كه اول حق اشارتنك صورت تدبيرلري شيخلق مقامنه نصب
ادرلر اول مريدلرك وجود يمرده لرين تربيت ايمكه دستور ويرلور
بو جلدسي ايله شيخلق مقامنك شرطي حقك وجهي كلمز اما بو قدر
وارد كه بولر كا انكه بكرمى صيفت دخي اندن موجود اولمق كرك

رتبة

مطلب

بر وجه کمال شویله که اکر بو صفتلردن بری اکسك اولورسه نقصان
اولور بس اول نقصان مقداری شیخلق مقامندن خلل اولور امدی اول
یکرمی صفتدن بریسی اعتقاددر کرککیم اهل سنت وجماعت اعتقادی
برله بزنمش اوله بدعت برله بولشمش اولمیه تاکه بدعتی برقیه که
اهل بدعتك معامله سی سبب نجات دکلدر ایکنجی علمدر کرکدر که نجاته
ضروری مقداری علم شریعتدن خبردار اوله شویله که اکر بر مسئله یه
اوغریه خود مرید محتاج اولسه انك عهده سندن چقه بلکه اوچنجی عقل در
کرکدر که عقل دین برله عقل معاشی دنیاویسی کمالده اوله تاکه مریدلری
تربیت اتمکده شیخلق شرایطی برله اتمام کستره بلکه دردنجی سخاوتدر
کرکدر که سخی اوله مرید محتاج اولدیغی نسنیه اقدام اده بلکه مرید ایمکدن
وکیمکدن بقدر ضروری فارغ قله تاکه کوکلندن تشویش کیده بس برکز دن
مریدی دین اشنه مشغول اوله بلکه بشنجی شجاعتدر کرکدر که یوركلو
وبهادر اوله تاکه خلقك ملامتندن وانلرك فتنه سندن
تشویش ایتمیه ومریدی هرکشنك سوزی برله رد ایلمیه ونی ادب کیشیلرك
ملامتی ایله یوزنی بو ایشدن دوندرمیه وحسودلر ومعاندلر سوزیله عمل اتمیا
التنجی عفتدر یعنی کرکدر که پاك دامن اوله نفسنك شهوتی غالب اولمیا
معتدل اوله لطیفه ایله خاتونلره وامردلره التفات ادب احتیاط ایتمیه

تاکه

تا مرید تهمت ایدوب شکه دوشمیا وارادتنده فساد ظاهر اولمیه که
مبتدیلرك قوتکم سهلنسه بر له ارادتنه خلل یتشر یدنجی
همت عالی اوله دنیایه واهل دنیایه التفات ایتمیه الا ضرورت مقداری
التفات اینمنده نتکه کیشینك مستراحه التفات اولر اندخی بیله
اوله ارتوق اولمیه وهم طمعی مریدك مالندن کسه که مرید اعتراض
ایتمیه زیرا که مریده هیچ آفت وهیچ فتنه اعتراضدن اوزکه
یوقدر انوك قصدی اولمدر حق تعالی دنیای انك ایاغنه کتورجك
اولورسه کندو سعی اتدوکی حق یولنه صرف ایلیه مستحقلره منت
وهیچ وجهله جمع مالده وکیمده وزراعتده دوشمیه که کیمنونك
محبت کوکلنده پیدا ایلیه حب الدنیا رأس کل خطیئة سکزنجی
شفقتدر کرکدر که مریدلرینه شفقتلو اوله وانی اکل اکل ایش
اذرینه حریص ایلمیه اول کتی مدکی یکی اکا یکلمقیه وانی رفق ومدارا ایله
ایشه دوته جوننکه مریده قبض یتشه ولایت تصرفیله انك قبضنی اچوره
اکا بسط بغشلیه واکر بسطده زیاده کیجك اولورسه برمقدار قبض
اکا ویره بسطنی اندن اله متصل مریدك دین دنیاسی احوالندن غافل
اولمیه تاهر نوعله اکا مدد ایلیه طقوزنجی حلمدر کرکدر که کم
حلیم وبوك جکجی اوله هر حرکت ایله تیز غضبه کلمیه ومریدی

اینجیتمیه مگر که ضرورت مقداری تأدیب ایده تاکم مرید اورکمیه و ارادت
طوغندن طشره چیقمیه اوچنجی عفودر کرکدر کم عفو اوله اگر مریددن
حرکت کلسه که شریعتده و طریقتده مذموم اولسه عفو ایدوب اندن
کچه و نصیحت برله معالجه یه مشغول اوله اگر قابل اولمسه معالجه یه
تأدیب مصلحتنی رعایت ایده شویله که مناسب دوشه اوردنجی حسن خلق دن
ترک که حویی کرکلو اوله تاکم مرید اندن خوب خولر اوکرنه که مرید
نهادی شیخک افعالنه و احوالنه و اخلاقنه آینه دوشمشدر که مشایخک
ولایت جمالنی مریدلرک احوال آینه سنده مشاهده ایتمک اولور ترجمه تمثلدر
که شیخ مریدندن بلمک اولور اونجی ایثاردر کرکدر کم اندن بذل
و ایثار اوله تاکم مریدک مصلحتنی کندو مصلحتی اوزرینه ترجیح ایدوب
اختیار ایلیه کندونک حظنی و نصیبنی آکا بغشلیه که ویؤثرون علی انفسهم
ولو کان بهم خصاصة انلرک صفتدر اون ایکنجی کرمدر کرکدر کم
اندن مرتبه ولایتک کرم موجود اوله تاکم مریدن بغشلیه بیله
شیخ احمد غزالی رحمة الله علیه ایدرکه ایشان خدای بخش باشند
یعنی انلرک بخشش الله بخششی کبی اولور بی منت و بی غرض ویررلر اون
درنجی توکلدر کرکدر کم انده قوت توکل کمالده اوله تاکم
مریدلرک رزق سببیله دل تنگ اولمیه و مرید اسباب معیشت

وقت

وقتندن اوتوری دایلمیه اگر اولسه بخود شویله بیلک بله که هرکیم
انک خدمتنه کلور رزقیله و برکاتیله بله کلور دیو جزم ایده اون بشنجی
تسلیمدر کرکدر کم کندونی غیبه تسلیم ایده شویله اوله کم حق تعالی
هرکیکه دلسه انوک خدمتنه کوره و هرکیکه دلسه سره نبلرک
کمه سنک زیاده حریص اوله و نه کیمسنه ملول اولوب بو اشده
سستلک کوستره ایتمیه که بیهوده یره زحمت چکرمه نه تشویش دورد
و ازکلمیه بلکه جمیع احوالده کندونی تسلیم ایده اولکه قوللق وظیفه سیدر
یرینه کتوره و هر کشی کیم انوک صحبتنه ارشادی آیی حق کندرمش بله انک
خدمتی حق خدمتی بله و هرکیم صحبتندن سردلر آنی حق سرمش
سرمش بله انلرک کلوب کیتمسیله سرپ آرکلمیه اون التنجی صبردر
قضایه کرکدر کم حق تعالینک قضاسینه راضی اوله مریدلری تربیت
ایتمکده اتمام کوسترمیه باقی اولنسنه که مریدن تقدیر اولمشدر خیردن
و شردن رددن و قبولدن آکا راضی اوله احکام ازلیه اعتراض
ایتمیه اون یدنجی وقاردر کرکدر کم وقار و حرمتیله مریدلر بیله
زندکانی قله تاکم مرید کستاخ اولمیه ولایت مددندن محروم قاله
مادام که شیخک عظمت و وقارین مریدک کوکلنده زیاده اوله ولایتندن
مددی آرتق اولور بو براولوسیدر بوندن دمشلردر که شیخک تعظیمی

آنه تعظیمندن مقدمدر اون سکزنجی سکوتدر کرک کیم انڭ
سکوتنت ودلکدلك تمام اولاهر ایشا کیم شروع ایدر تعجیل اتمیه
اکل اکل مریده تصرف قیله تاکم مرید خام قلمیه سلوك ایچنده
اون طقوزنجی ثباتدر کرك کیم اشکرده ثابت القدم اوله وعزیمت
درست اوله مریده وقرار اولوب عهده خوب اوله تاکم بی ثباتلق
وبد عهدلغه مریدك حقوقنی ضایع قلمیا هر حرکتله مریددن همتنی
کسمیه وانوك سعیني باطل قلمیه یکرمنجی هیبتدر کرك کیم هیبتلو اوله
شویله کیم انوك عظمت وهیبت مریدك کوکلنده محکم اوله حاضر
وغایب مؤدب اوله ونفس انوك هیبتندن دایم شکسته اوله بس چونکه
شیخ بو کمالاتله وبو صفت اخلاقله صفتلنوب خلقلنه مرید صادق وطالب
عاشق سهل زماننده انوك دولت پناهندن کرك مقصدده و مقصوده
ارشه اما مرید دخی شویله کرك کیم مریدلك صفتلریله بزنمش اوله وارا
دت ادبلرنك شرطیله مؤدب ومرتب اوله نتکه بیان اولسه انوك
شرح ان شاء الله تعالی نتکه نور علی نور لنوره من یشاء سعادتنه ارشر
وهمتنك فضل اللرك جهدیله قریب اوله که اصل اولدر ذلك
فضل الله یؤتیه من یشاء وصلی الله علی سیدنا محمد وآله اجمعین

الفصل الحادي عشر في بيان شرائط الارادة وآداب المريد

وصفاته یعنی اون برنجی فصل ارادتك شرطلرین وادبلرین و
مریدك صفتلرین بیان قلور قال الله تعالی فان اتبعتني
فلا تسألني عن شيء حتى احدث لك منه ذكرا وقال النبي
علیه السلام علیکم بالسمع والطاعة وان کان عبدا حبشیا
عزیزمن بلکل ارادت دولتلرك اولوسیدر وجمله سعادتلرك
تخم دردی شویله بلکل که ارادت انسانیت صفاتندن دکلدر
نتکه ابو الحسن خرقانی ایدر رحمة الله علیه اورا خواست که ما را خواست
یعنی مریدلك حق ذاتنك صفتیدر مادام که حق تعالی بو صفتله
قلوب جانبنه تجلی اتمیه ارادت نورینك عکسی انوك کوکلنده
ظاهر اولمیه ومرید اولمیه چونکه بو سعادت تخم کوکل نداسنده حق
بخششیله دوشدی شویله کرك کیم اول مهمانی غیب ضایع قلمیه که
اول امرده اول نور اود قوعی کبیدر که قاوی یتشر اکر انی کبریتله
کتمتوب قوری اودنلرله مدد اتمیجك اولرسه اکلیجی اول یوزینی کندو
دتوب اصلنه رجوع ایدربس اولنار صفت نورك مدد اولدر که کندوی
شیخ کامل تصرفینك کبریتنه تسلیم ایده تاکم انوك بشریت صفتلرین
اول اوده تترق ایلیوب یقه شویله که اود قوتی کسب ایلیه اندن
صکره نه قوری قویه نه یاش مجموعین محو ایدوب مقصود حاصل اولوب اکر

برکشي دلسه کمی برو رشي کندو علمیله و عقل مقتضاسنجه ایدن هیچ استاذه
شاکرد اولمدین بو مراده ارشمیه بلکه ورطهٔ هلاکه دوشوب آفتلره
کرفتار اوله عاقبت زوال ایمان اوله زیرا که کندو تصرفیله هلاک
ایتدی کندوبی وحق تعالی بیورر که ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة
واکر بر کمسنه یه نفس و شیطان وسوسه قلوب مغرور
قلسه که بو یولک دلیلی پیغمبردر علیه السلام وحق تعالینک لطف
سر قرآن و علم و شریعت خود بر یولی بیان ایدر نتیجه و مرتبه نه حاجت
بنکه دمشکردن

بیت

چراغ شمع چه باید بکار قافله را
هزار قافله را روی توبس است دلیل

انک جواب اولدرکه اید و زشک یوقدر اندنکه بو یولک دلیلی
و قافله سالاری خواجه نوک کنش جمالیدر که وداعیا الی الله باذنه
وسراجا منیرا و قرآن و علم و شریعت اول یولی بیان ایتمشدر و لکن بونک
مثال انجلیبی درکه بر نیجه حاذق طبیب کلدیلر والهام حق انلره
مدد ایلدی تا کیم اوزون عمرلریله جوق رنجلر جکوب سعی بلیغ ایتدیلر
درلو درلو مرضلری و علتلری بیلدیلر و ادویه نک خاصیتنه مطلع اولدیلر و معجو نلر
و شربتلر دوزدیلر اولر دلدلر دخی طب کتابلرین هر برنک صلاحینی و فسا دین

بیان ایتدیلر طبک علم و عملینی تصنیف ایتدیلر اندنصکره بعض شاکردلر
انلرک خلعت اولوب بو علومی انلردن اوکرندیلر و ادویه قانوننه مطلع
اولدیلر استاذلرینک خدمتنده معالجیات رشدیلر و اول شغله
مباشرت ایدوب تجربه لر حاصل قلدیلر اندن استاذلری طریقیله زیرینه
طبابته مشغول اولدیلر و بر جماعت دخی که بو علومک تحصیلنه
استعداد و ایدی انلره دخی ترتیب ایدوب بواشلرله کماله ارشدیلر تجلی
قرنا بعد قرنا هر طایفه دن شاکردلره اوکردیلر تا بو وقته
دکین اکر شمدی بر کشیه بو روزکارده حستلق واقع اولسه صحت
ارزو قلوب معالجه یه همت اولکسه نیجه ایده انلرک کتابلرینه مطالعه
قلمیو اول معجونلرکه انلردن زیلی نیجه زمان تجربه لوبرله آیمی فتوب
کندو عقلیله تصرف ایدوب اطبایه هیچ التفات ایمیوب تجسس معرفت سن
کندو نظریله معالجه ادمینه اول مرضک حقیقتینه اطلاعی و ادویه نک
کیفیتینه معرفت واریه خوذ اطبا خدمتنه رجوع ایدوب اهل تجربه دن اوکرنمه لمه
خدمت قلوب انلرک تصرفنه کندوزی تسلیم ایدیو اول معجونلرکه انلر
دوزمشلردر و هر شربت که ویرلر اکر شربن ایچوب شراب کندو هوا سیله
کندوده تصرف ایتمیوب جانیله ویرمک یکرکمی اوله شک دکلدرکه بو خبردر
ایمدی بنجلیبی قیاس ایله قرآن کیم اندن جملهٔ علوم دینیکه فی قلوبهم مرض

حسته‌لغینه علاج ایتمکه جوندر انده موجوددر تا نکله شفا حاصل اوله ونُنَزِّلُ
من القرآن ما هو شفاءٌ ورحمةٌ للمؤمنين وجمله ادویه و معجونلر و شربتلر
انده جمع اولمشدر که ولا رطبٍ ولا يابسٍ الا في كتابٍ مبينٍ وهم
خواجه علیه السلام بر طبیب حاذقدر دین ایچنده که خسته‌لغی بلوب
وهر برینک معالجه‌سنی صوابی بیورر که وانك لتهدي الى صراطٍ
مستقيمٍ اصحابی انک خلف و کامل شاگردلریدر که علم طبّی انک
خدمتندن حاصل قلمشلردر اولودرلر تجربه ایلدلر ادب عملیسین دخی اوگرندیلر
هر بر مرضه علاج کماله ییشدردیلر که اصحابي كالنجوم بايهم
اقتديتم اهتديتم قرناً بعد قرنٍ تابعین دخی تابعیندن اخذ ایتدیلر
ناشدیه ذکیین وهر برینه حق تعالی بر علمده نظرلر بخشلدی شیله که
هر وقتده اول وقت قومنک مزاجین بلدیلر ادی و قرآن حدیث طرقندن
درلودرلو علاجلر استخراج ایدرلر ایدی که كل مجتهدٍ مصيبٌ دخی بونجه
کتابلر تصنیف ایتدیلر دین طبنده که شریعتدر علم و عمل شیله که
هیچ مرض وعلاج قلمدی که بونلر آنی بیان ایتمه‌مش اوله کتابلرنده
اما شویله بلکل که اگر بو وقتده بر کیشی خسته اولسه اما معالجه
ایتمک کندو نظریله انلرک کتابلرندن میسر اولمیه اگرچه بو علمده کامل
دخی اولورسه زیرا دیمشلردر که رأي العليل عليلٌ بس اگر بر طبیب حاذق که صاحب

تجربه

تجربه اوله ضروریدر که مختلف مزاجلرک معرفتی اوله وهم طبیب
علم و عملی قانونینه اطلاع اوله و مرضلری و علتلری تشخیص ایده تا کیم
هر بر مرضه علاج خاص له معالجه ایده بیله اگرچه خسته‌لق بر نوع
اوله اما مزاج مختلفدر مثلا بر مرض عارض اولسه اغلنه بعینه اول
مرض بولنسه یکتده وبرده اگرچه خسته‌لق بردر لکن بونلرک مزاجلری
بری برینه مخالفتدر بر کشینک دخی تفاوتی مزاج بلنور شیله که کیم
مرض بردر اما مزاج مختلفدر و اندن صکره اگر اول اوغلنه بر مرض
عارض اولسه اگرچه مرض بردر کیرو مزاجلری و تبصلری و قوتلری
وضعفلری مختلفدر انجیلین هر ایده و هر هواده و هر فصلده تفاوت
خدمت بولنور بس طبیب حاذق کرک که دکلیسین بیله انک علاجنده
دقایق رعایت ایده تا بو قضیه‌یه که خواجه علیه السلام تداووا فان
الذي انزل الداء انزل الدواء مرض زایل اوله وصحت یوز کستره
یه بیله اکن اگر حاذقه بر مرض اویمجق اولورسه شیله کرک کیم کندو نظریله کندو
معالجه ایتمیه اما بر طبیب کرکدر که نظر سلیم اوله و بدنی صحیح اوله
تا که انک علاج فایده ویره زیرا که انک نظر دخی خسته اولمشدر خسته
الطبيب مريض طبیب خسته نظر بله صواب علاج ایده جک دکلدر طبیب بداوي
عالمت خفته است تو خفته — خفته را خفته کی کند بیدار

مرض وعلت ایکیسی بر نسنه‌در هر قنغیسی اولسه صاحبی
بکسبت اولدقده صاحبی مریض اولدی دیرلر

چونکه بو معنی محقق اولدی کرک کم هیچ کمسنه شیطان غرورینه
ونفس دلکی برله مغرور اولب مغبون اولمیه وکندونک علمینه و
عقلینه اعتماد اتمیه وقتی که ارادت تخمی کوکل یوزینه دوشه اینی اولو
غنیمت بیله غیبدن کلمش عزیز مهمان بیله اما اول غذای ویره که
انونک خصوصیتینه مناسبدر امدی اول مهمانک غذاسی حقیقتده ولایت
مشایخ ثدییندن دراری بولنمز زیرا که ارادت بر طفل مثالندهدر
که غیبدن بیکه طوغمشدر انونک غذاسی اهل غیب کوکسندن دور
امدی بو ییله اولیجق بر شیخ کامل طلب قله اکر مشرقده یه حود
مغربده نشان ویرسلر طره الی ایستیوکیده وقتی که خدمتنه ایرشه
اکا کندویی تسلیم ادب تصرفاتنه مطیع اوله واکر نفس فضول
لق ادب بهانه قلسه که بو شیخ کاملدر یا ناقصدر رحال بر خبرک
اشارات ایله عمل ایلیه که علیکم بالسمع والطاعة
در و یقین بیله که عبد حبشینک تصرفنده اولمق یکرکدر اندنکه
کندو تصرفنده اولا نتکه بر مشدر وان عبدا حبشیا ومشایخ
بوندن دیمشلردر که کندو تصرفنده اولمقدن بر جاهلک تصرفنده اولمق
خیرلودر ودخی شویله کرک کیم هر نسنه اکا باینده اولب مانع اوله مشایخ
خدمتندن جمیع ارادت بازوسنک قوتیله براغردن کسه وهیچ غذ رة

مقتد

مقتدا اولمیه تا که بو دولتدن محروم قلمیه که بوندن محروم اولمق ایکی
جهانده خیر اتمز

بیت

بهرچه از راه باز افتی چه کفر آن حرف چه ایمان
بهرچه از دوست وا مانی چه زشت آن نقش چه زیبا

حقیقتده مادام که مرید کندو وجودندن طبوب جانیندن وان کلمیه
وارادت حرارتیله هر نکم اکا قرشو کلورانی یقمیه بو حدیثه اهل اولمز

بیت

سیر امدهٔ خویشتن می باید — بر خاستهٔ ز جان تن می باید
در هر کامی هزار زنبند وافزونست — زین کرم روی بندشکن می باید

سن کرک کم ایشبو یولده اوزاوزکدن طیدسین
جان تندن وازکلوب دلبریکینه قویه سین
هر ادمک بیک طوزاق ادق اولا بو یولده بس
بندلری مردانه انتا بوندن سیر کرطویه سین

هرنسنه که مرید صادقک بو یولده یولین اوره وقتی که مرید اثنی
تاماراین حق یولنده حق تعالی ولنجزینهم باحسن ما کانوا
یعملون مقتضاسنجه بیک اول قدر نسنه برله
جزا ویره دنیاده واخرتده اول قوم قبیله واقربا که
انلری ترک ایدوب کوکللری نی مفارقت اودیله

مجروح قلمشدر هر برینه بر درجه و بر مقام بخشش قلمه که انلرك
شکستهٔ لکینه تریاق اوله زیرا که حق تعالینك بر صفتی جبّاردر
وجبّارك بر معنیسی صنغی بتورن قلبی دیری بیچاره هر نکم حق طلبنده
سن صیاسین اولکندر وکرمیله انی درست قله و هر کوکل که اندن
اوتر وخسته قلوسین کندو عطاسندن دیتن اول ویره **بیت**

جبرئیل انجا اگر رحمت دهند خوش بریز   خون بهای جبرئیل از گنج رحمت می دهند

ولکن اگر بوندن کبر و قلیجه اولورسک فرضا بتکه جمله موجودات
سنك اوله بو محروملیغك یرینه طورمیه **بیت**

گر با همه ئی چو بی منی بی همه ئی   ور بی همه ئی چو با منی با همه ئی

عزیزلردن بریسی که اول حضرته مقربت ایدی خطاب ایشتدی که
انا بدك اللزوم فالزم بدك کندو جانکدن طونمغه چاره وار
امّا بوندن طیمغه چاره یقدر بس ملازمت بکا قلکه بوندن ایرلمغه
چارك یوقدر چونکه مرید همت الهیه و ارادت قوتیله علایق و عوایق
کسب شیخ خدمتنه ایرشه کرك کیم بکرم صفت که مریدلکك آداب
وشرایطیدر شیخ کبی اولدخی موصوف اوله تاکیم شیخ صحبتنه لایق
اوله بیله سلوکده بیله امدی اول شرایطك اوّل توبه در کرك که
توبهٔ نصوح ایده اولا اولدرکه قلبی ایله پشیمان اوله ذلیله استغفار ایده

اعضاسیله ترك ایده دخی اشلمکه اهتمام ایده بو بنیادی محکم قلکه کیم
جمیع اعمال و احوال بو اصل اوزرینه راست اوله کرك واکر بنیاد
محکم اولمیجق اولورسه اوّل امرده اوزك زیانی نهایتده ظاهر
اولیسردکلی سعی ضایع اولیسر پس توبه جمله مقاملرده استعمال ایدن
نیراکیم سلوکك مقاملرنك هر برنده برکناه بولنورکه اول مقامه
مناسب درتکه کلمشدر **حسنات الابرار سیئات المقربین**
پس هر بر مقامدن توبه قبله اول مقاملك کناهندن نتکه خواجه علیه السلام
بیورر که **انه لیغان علی قلبی وانی لاستغفر الله فی کل یوم مائة
مرة** هنوز محبوبلق مقامنك کمالنده ایکن و شاننده بو کلمش ایکن که
لیغفر لك الله ما تقدم من ذنبك وما تأخر کورکه توبه نك
حقیقتنه نجه رعایت ایدر کوندن یوز کره توبه قلور ایکنجی زهد کرکدر کیم
دنیادن بکلی اعراض ایده کرك مال اولسون کرك منصب اولسون
واکر تعلقندن واقرباسندن محتاج واریسه جمله سنی انلره قسمت
ایده حق تعالی فرضی ادوکی اوزره و اکر کمسه سی یوغیسه جمیعی شیخ
ایلکینه قویه تاکیم شیخ مریدلر مصالحینه خرج ایلیه و اول مقدارکه
شیخ انکا وییر بر قوت لباس ایچون انکا قانع اوله اوچنجی تجرد در کرك که
مجرد اوله جمله تعلقات سببی و نسبیدن قطع ایده بونلرك ارزوسی

احسن وجهله تأكيد آنلرك خاطرين انجيتميه دشمنلك ايدب زيانلرى
طوقنميا نتكه حق تعالى بيورر ان من ازواجكم واولادكم عدوا
لكم فاحذروهم دردنجي عقيده در كركدر كيم اهل ايمان
واهل سنت وجماعت اعتقادى اوزرينه اوله تا بدعت وضلالتدن پاك
اوله وائمه سلف مذهبى اوزرينه كيده وشرعياتده احتياط طريقين
دوته طاقتي يتدوكجه وتشبيه واعتزال ورفضه دن منزه اوله وتعصبدن
ايراق اوله واهل قبله يي تكفير ايتميه وهم لعنت جايز كورميا بشنجي تقوادر
كركدر كيم پرهيز اهلي اوله يمكده وكيمكده كركي بيكي احتياطده
لكن مبالغه ايتميه تا كيم وسوسه دشميه زيرا اول دخي مذموم در التنجي
يتدكجه عزيمت برله عمل ايليه رخصتله ايش ايشلميه يعني تقوا برله عمل
ايده فتوا ايله دكل طهارتده وغسلده تمام در بيشه حددن تجاوز ايتميه تا كه
وسوسه اولميه جمله احوالده بويله كم برله عمل ايده كه ديمشدر دع ما يريبك
الى ما لا يريبك يدنجي صبردر كركدر كه شرعك تصرفات التنده
صابر امر ونهي شربتلريني ايچوب تحمل ايده وشيخك تربيتي تحتنده تسليم
اوله انونك اشارتنده زحمت اختيار ايده ملولت هيچ كوزتمه كستره ميدو اكر
بو معنيدن سهلنسه واقع اولورسه كركدر كيم تكلفله متصل صبر ايدب بهادرلق
كستره دين اشنده نتكه خواجه عليه السلام بيورر من تصبر صبره الله يدنجي

مجاهده در

١٢٨

مجاهده در كركدر كيم متصل نفس توسنيني مجاهده اياغيله محكم
بغليه انكله هيچ مشغول ايتميه الا ضرورت مقداري وتدبير
وجهيله انونك مرادينه خوش كلورسه اكا ويرميه كه نفس
شوداره صلان كبيدر وقتي كه اج قويه سين اسير اولور واكر
طيورورسك سني هلاك قيلور پس انى دين مجاهده سينه مشغول
ايتمك كركدر زيرا كيم اكر سن انى مشغول ايتميجك اولورسك اول
سني كندو هواسينه مشغول قيلور سكزنجي شجاعتدر كركدر كيم
مردانه بهادر اوله تا كه نفسيله مقاومت ايده بيله وهم شيطانك
مكر وحيله سندن انديشه قيلميه كه بو يولدن جن انسي حراميلري يولنده
انلري دفع ايدب قهر ايتمك اولو بهادرلقدر طقوزنجي بذلدر كركدر
كيم اندن ايثار اوله زيرا كه بخل اولو قيد وعظيم اولو حجابدر وبعض
مقاملرده شيله اولا كيم دنياي وآخرتي بذل ايده وهم وقت اوله كه
جانين ترك ايليه اوننجي فتوتدر كركدر كيم جوانمرد اوله شيله
كيم هر كشينك حقيني كركيم كندو مقامندن طاقت
يتدوكجه اده يوره وهيچ كيمسنك حقينه طمع ايتميه كندو منصف اوله
كيمسه دن انصاف طلب قيلميا اون برنجي صدقدر كركدر كيم كندو
معامله سينك بناسيني صدق بنيادي اوزرينه قويه خلقيله وحقيله

راستلق صفت ایله یلاندن وافترادن ایراق اوله خلقه خوش کلمجك
ایش ایشلمیه و نظرین خلقدن بکلیکسه اوندن اکنجی علم دخی کرك
کیم فرایض حقین ادا ایده جکجه علم اوله وهم آنی کندویه واجب
مثلا نماز حکمی بیلکی و زکوة وحج وسایر ارکان کبی محتاج اولدوغی
مقدار حقیقته درویشلر بینه کثرت زیاده طلب ایتمیه که یولدن
قلمیه مکرکه کمال مقصوده ایرشمش اوله هم خلقه مقتدا اوله
و مرشد اوله اول وقت کتاب وسنت علمنك تحصیل فایده قلور
زیان ایتمز اما هیچ حالده نایب قلمز علمه مشغول اولمیه اوچنجی اولدر
که هر وقتده نیازی الدن صلومیه واکرچه نازی مقامینه دخی
دوشسه کندویی تکلف ایله نیاز عالمینه کتوره زیرا که نیاز عاشقك
خاصی و ناز معشوقك خاص مرتبه سیدر اوندردنجی عیارلق درر
کرك کیم بو یولده عیار صفت اوله تا که تیتی قرقلو ایشلردن هر چه
عالم غیب شهادتدن اکا ایریشه لاابالی وار کندویی اکا اوره هیچ
صوکین اندیشه قلمیه وهم جانندن اشنا برکونده کندو
باشینی بیك کرت قدم الینده قویه **بیت**

در عشق یا ببین که چه عیار می رویم
سر زیر پا نهاده چه شطار می رویم

در نقطه

در نقطه مراد دربند ور مارسیم
زیرا بسر همیشه چو پرکار می رویم
جانبکه هستمان فدایان کرده ایم
ور حکم می کند بردار می رویم
مرگ از کسی بجان بفروشد همی خریم
عیار وار ز آنك بر یار می رویم
ما را چه غم ز دوزخ و با خلد مانه چه کار
دلداده ایم ما بر دلدار می رویم
یار عشقنده بزی کور بنجه اولدق عیار
باش ایاغ التینه الوب نه خوش اولدق عیار
ایشبو در اجره مراد نقطه سینه بز ایرن
انکچون که باش ازره ور در زچون پرکار
جانمز یار یلینه چون بز ایتدك ایثار
کر بزه حکم قلورسه هم اولاوز بردار
اولمی کر صتلر جانیله صاتون الورز
چونکه عیارلق اولدی ایشمز ای دلدار
غیر دوزخ بزه بونلمیه اما یه بهشت

چون یار الدی کوکل شهرنی کندی اغیار
اون بشنجی ملامتدر کرك کیم ملامت صفت وقلندر سیرت
اوله شویله اولمیه کیم شرع رعایت اتمیوب الدن صلویره ملامت
اولمق شرع ترك اتمکده کلدر بلکه اول شیطان اغواسیدر وانوك
دلالتیدر واما اهل اباحت درلر انلری بو منزلدن ردت جهتنه
ایلتلر بلکه ملامت اول معنیه اوله کیم نام وننك مدح وذم وخلقك
ردی وقبولی انوك قتنده یکسان اوله وخلقك دوستلغینه ودشمنلکینه
سمیوب ارقلمیه وبو درلو درلو رنکلری یك رنك بیله حقدن
دکلی خلقله صلح برله دیرله اما نفسیله جنکده اون التنجی عقلدر
کرك کیم عقل تصرفیله انوك حرکات مضبوط اوله تا کیم بر حرکت
اتمیه کیم شیخك رضاسینه حقك فرماننه مخالف اوله کیم جمله روزکار زده
چکدوکی رنج شیخك خاطرینه طوقنمغیله ضایع اولمیه پس اول رنج
بیوب حاصل قلدوغی عقل تصرفیله سقلمق کرکدر اون یدنجی ادبدر
واجبدر وکرکدر کیم مؤدب اوله وهم اخلاق مهذب اوله لطیفه
برله وانبساط قبوسینی بغلیه شیخك حضرتنده وقار وسکون وتعظیم
برله دایم اوله سوز صورمایینجه سویلمیه سویلدوکی وقت اکمل کل سکوتیله
وصدقیله سویلیه ظاهرده وباطنده شیخك اشارتینه منتظر اوله واکر

شیخندن

شیخندن بر عیب وبر قصور ظاهر اولجق اولر ایسا ظاهرده وباطنده
در حال استغفار ادب احسن طریقیله انك عذرندن دلکیه وانوك
عظیمتی حکمه کیم نجون انده عیب مشاهده قلدی اون سکزنجی
حسن خلقدر کرك کیم متصل طبیعتی اچوق طوتوب خوی خوب
اوله ویارانلر برله دلتنك اولمیه وهم تکبردن وفخردن عجبدن
ودعوی وطلب جاه وریاستدن ایراق اوله دایم تواضع وشکسته لکله زندکانی
قله اولو یارانلریله وانلریله که کندودن کچیدر رحمت وشفقت ولطف
ب برله دیرله کندونك یکینی یارانلر ازرینه قومیه بلکه یکی کندو اچو
تحمل ایلیه دایم یارانلره موافقت ایدن مخالفتدن ایراق اوله
نصیحت ادیجی ونصیحتدوجی اوله ومعارضه ومجادله وخصومت
وایراد تله برنلره نظر ایدن حقارتیله هیچ کمسنه بقمیه خدمتیله
وکورکله کورمکله حق تعالی حضرتینه یقینلق استیه سفره اوزرنده
کندو نصیبنی ایثار ایده وکمسنوك نصیبنه طمع قلمیه سماع اولسه کندوی
ضبط ایلیه حال یورمدین وجده کلوب حرکت اتمیه حال یوریدوکی
وقت یارانلره زحمت اتمکدن احتراز ایلیه کوجی یتدکجه اچندن کزلیوب
اشکاره قلمیه وقتی که وجد غالب اولسه ضرورت مقداری حرکت قله
زیاده قلمیه وچونکه اول حال ساکن اوله اول دخی کندوی تسکین ایده

وتكليف برله وجد وحالت صتميه واكر بر كشي بيله بلسه كه تواجد
نفسنده هم بر ذوق واردر بلي بيله در اما فائده سي از در اتمدكنك
منفعتي جوقدر احتيار يله نعره وحيقرمق اتميه تاكم يارنلري
رنجيده قلميه ووقتلريني مكدر اتميه واهل حاله واهل وجده
دائم نياز يله تقرب ايدب تواضع ايله كوكللرينه كيره وقتي كه باشيني
بر كشينك قدمنده قومق استسه تواضع دن اتر وصقينه كه سجده
شكل اولميه كه اول حرامدر بس اللريني ارقسي اذ رنده دوتب
يوزيني بر يوزنده قويه اما اللريني دوقندرميه حاصلي كچي يد نجه
صحبتده كمسنوك كوكلني رنجيده قلميه اون طقوزنجي تسليمدر
كركدر كيم ظاهرده وباطنده كنديني شيخك ولايتني تسليم ايده وكندو
تصرفاتني كندودن محو ايليه شول اولو كبي كه يوجينك اليكنده يتور
نجه كركسه اولوري دنده رز وباطنده متصل شيخ ولايتنك
دركاهنه صغينه اكر حضرتنده اولسه اكر غيبتده هر نسنه شيخك باطنده
اجازت بلسه اشليه اني واكر ترك بلسه اشلميه ودخي شيخك
احوالنه ظاهرده اعتراض ادب وتشوكلميه وهر نسنه كه اندن نظرينه كر كلسه
كر يكي كنديسنك نظري كريكينه حواله ايليه اكر شرعه مخالف كورسه
اعتقاد شيله اده كم بكا مخالف كورينور اما شيخ مخالف كورندكي بكي اشلمز انوك

نظري بو بابده كاملدر هر نسنه ني اشلرسه كندو نظريله اشلر هم انوك عهده سنده
كلي بلور ديه نتكه موسى وخضر عليهما السلام انلروك واقعه سنده
اولدي ايدي واقعه بو ايديكه خضر پيغمبر كمي دلدي وبر صبي دخي
اولدريكه بر اوغلان ديلدي موسى پيغمبره خلاف شرع كورندي اما
مخالف دكلدي وخضرك سري موسى پيغمبر يله اول ايديكه ايتدي
فان اتبعتني فلا تسئلني عن شيء حتى احدث لك منه ذكرا يعني
هر نسنه كه بن اشليم سن اعتراض ايدب صورمه كه نيچون بيله اشلدك ديو
تا بن سكا ديمينجه هيچ ديمه اكر صلوح واربسه بن ديم چونكه اعتراض
ايتدي اوچ كرت چوب عفو ايتدي اندن صكره هذا فراق بيني وبينك
ديوب جواب ويردي تا معلوم اولاكه مفارقت حقيقيه سبب در
اكرچه صورتده مفارقت دكلسه دخي بس اعتراض بولنمق كندي بونك
اذرينه بغلودور تا هر حالده متصل تسليم طريقينه شكر ايليه زيرا
كه شيخ ارادتينه تسليم اتمكلك قضا وقدر احكامنه تسليم اتمكلك
نردباني در مادام كه بو نردباندن صعود ممكن اولميه احكام
الهيه تسليم اتمك ميسر اولميه يكرمنجي شرط تفويض در كركدر كيم
مريد وقتي كه همت قدمي طلب يولنه صدقيله قويسه بر اغردي كندو
وجودندن الي يويه وكنديني حق يولينه فدا ايليه واعتقاديله ايده كيم

وافوض امری الی الله ان الله بصیر بالعباد تعالی بهشت یادوزخ دن اتروقلمیه یه خود
کمال نقصان غرضی ایچون اولمیه بلکه صرف قوللق بولندن و
ضرورت محبتندن قله وهر نسنه که حضرت عزتدن اکا ایرشور
اکا راضی اوله خیر وشر که اکا تقدیر اولنشدر اندن سببی الدیوزین
حضرتندن دوندرمیه هیچ کندییه حواله قله مرشدینک آنی وکیل قیله

بیت

وکلت الی المحبوب امری کله | فان شاء احیانی وان شاء اتلفا

بیت

بکذاشته ام مصلحت خویش بدوی | کر زنده کند وکر بکشد او داند
اصملدم بن ایشم محبوبه جمله سن | دیری دوتر سر الدر دور بیسر صواب ایدر
بس عبودیت قاپوسن ثابت قدم اوله شرایطله طلبین صدق قیله
التی ام کسترو اکر بیک کرت خطاب ایرشسه که ایستمه بلمزسن کرک
یم ایشدن برذره نقصان ایتمیه وهیچ ابتلا ایله وتجربه ایله طلب اپاغین سیردن
وهمت الینی ایشدن فارغ ایلمیه بلکه صدق توجهله اکا متوجه اوله

بیت

تادل بغم عشق تو بر جان دارد | باران بلا بر سردل می بارد
جانا برت کسر تو کردانم روی | دز عشق هزار زین بر و یده دارد

مادام که کوکل جاناندن رویک که قله محروم
یغمورکبی افتلر باشینه یغا هردم
یارب بو بلالردن یوزدوندردراولسن
دیدار رویکیله هرکیز اولمیه بن حرم
ودخی شیخک خدمتنه ملازمت اتمکدن یوز دوندرمیه اکر شیخ آنی
بر کوننده بیک کره رد ایده باری اولرسه کتمیه وارادتندن
سکلدن کم اولمیه هر نه کلور که مطلوبندن آنی سر سلراول کیرو کلور
اکا ذباب اندن اتروددلرکه مشتق دن ذباب دن یعنی سر سکله
کیرو کلور دیمک اولور اکرچه بونک طاوسلرندن اولمز سه باری
مکسلر ندن کیرو قلمیه مصراع کاندین خانه چو طاوس بکار است مکس
چونکه مرید صادقلیکی نیدکه بوشرایطی برینه کتوره وبواخلاقیله
متصف اوله وهم شیخ اول صفات واول کمالات برله بزنمش اوله که
بیان ایتدک چون فضلدن لاجرم مقصود ومراد حقیقی خرمان مجابلرندن
سهلت ماندن طشره وجوده کلور وعزت ثبتی جمال احدیت الیندن
کتورب قاصد مقصوده وطالب مطلوبه ومرید مراده وعاشق معشوقه
ایرشورکه الامن طلبنی وجدنی وصلی الله علی سیدنا محمد وآله اجمعین
الفصل الثانی عشر فی بیان الاحتیاج الی الذکر واختصاص

الذكر بلا اله الا الله يعني اون ايكنجي فصل مريد ذكره محتاج اولدوغي بيان
ابتدا وهم كلمهٔ اخلاص مخصوص اولدوغينه سبب ندر اني بيلدورر
قال الله تعالى فاذكروني اذكركم وقال
واذكروا الله ذكرا كثيرا لعلكم تفلحون وقال النبي عليه السلام
افضل الذكر لا اله الا الله وافضل الدعاء الحمد لله عزيزم بلكل
سالكلرك حجاب نسياندن واصل اولور ونسيانه سبب اولدركه
بدايت فطرتده چونكه روح وجود ظاهر اولدي انك وجودندن سن
ايكي لك ظاهر اولدي روحله وحضرة عزت آراسنده بسر وحدت اولد
مقامده علم واردي اما معرفت يوغيدي زيراكه معرفت مشاهده‌دن حاصل
اولور ومشاهده خود موجوددن ممكين اولور روح خود وقت مشاهده‌ده
فاني اولوب معدوم اولورجه آنده شهود وجوده كلور كه شهود وجودك
ضدي اولدي والضدان لا يجتمعان لاجرم وجود روح بدنه تعلقندن
مقصود اول ايدي كه خلف حاصل ايده فالبدن نفس وقلب كبي بونلر روحك
خلفيدر اول وقتده كه روحه مشاهده حاصل اوله كندو وجودي بدل ايده
انوك وجودنه كه قل جاء الحق وزهق الباطل بو كه اشارتدر انك خلف
وقايم مقام بونلردر زيراكه روح فاني اولدوغي وقت بونلر فاني اولورلر
روحك خود معرفت عين فنادر بس بونلر انك قايم مقامي اولمغيله معرفتدن
نصيب

نصيب اولدي وروحك فناسندن خبر بونلره ويردي بو بن اولو سردرون
كه هر كشينوك فهم بكا ارمز چونكه روح اول عالمده حق كمال
وحدانيت برله نتكه بلوردي انجلين اول مقامده شركتسز ذكر حق
ايدمزدي زيراكه كندونوك وجودي چونكه حق وجودندن ممتاز اولدي
هم كندويي ذاكر اولوب وهم حقي دخي ذاكر اولدي بو خود عين شركتدر
حق تعالى بيورركه واذكر ربك اذا نسيت يعني بندن غيريني اونتدوغوندن
صكره ذكر ايت بني تا كه بنم ذكرم شركتله اولميه واندن صكره بجه
روحم عالم ملكوت طواف ايدوب قالبه يتشدي بو آرالقده هر نيركه
انوك نظري ايرشدي انوك ذكري انكله يار اولوب آنده قرار ايتدي واول
مقدارده كلو حق تعالى ذكرندن كيرو قلوب اونتدي تا شول مرتبه‌يه ايرشدي
كه بر نيجه جماعت درلو درلو نسنه‌لرك ذكري اول قدر ظاهر اولدي كه
هر بري بر حجاب اولوب براغردن حق تعالى ذكريني اونتدلر وحق تعالى
هم انلري عنايت ذكرندن اونتدي كه نسوا الله فنسيهم بس چونكه
حجاب نسيان ظاهر اولدي وفي قلوبهم مرض خسته لغينه سبب بو
اولدي لاجرم معالجه وقتنده العلاج باضدادها حكمي اله قرآن خانه‌سندن
بو شربتي بيوردلركه اذكروا الله ذكرا كثيرا حق ذكرا تمكله
اول خدسز نسيانك آتشندن واول مرض خسته‌ندن خلاص بولالر اما

لا اله الا الله ذکر مخصوص اولدوغینه صورت بولندن حجت اولدرکه
خواجه علیه السلام ذکر لرک اولوغنی بو کلمه ده مشدد رکه افضل الذکر
لا اله الا الله و اما معنی بولندن حکمت اولدرکه حق تعالی بیورردی
الیه یصعد الکلم الطیب وکلمهٔ طیبه لا اله الا الله در یعنی
بو کلمه حضرت عزته یوکسلور زیراکه بو کلمه ده نفی اثبات اکیسی بیله
وار و نسیان مرضدخی نفی اثباته معجون برله دفع اولر غیر نسنه ایله دکل
زیراکه نسیان دخی مرکب در نفی اثباتدن یعنی حق ذکرینک نفیندن
و اغیار ذکرینک اثباتندن بس بر شربت درمک کرککیم سکنجبین
صنعتندن اوله یعنی انده نفی سرکهسی و اثبات شکری اکیسی بیله بولنه تاکه
نسیان صفراسنک ماده‌سی منقطع اوله زیراکه لا اله برله ماسوای حقی نفی ایدر
و الا الله برله حضرت اللهی اثبات ایلیه چونکه بو علاج برله مداومت اولورسه
کسترسه روحک ماسوای حق تعلقاتندن عارض اولان رنجلری لا اله
شربتی ایله زایل اولر و نسیان علتینک آفتی منقطع اولر و ذکر صحت جمال
سلطان الا الله واسطه‌سی برله عزت تتقینک اردندن یوز کسترور
و بو وعده نونک حکمنجه کم فاذکرونی اذکرکم در
اول وقت ذکر حرف صوت لباسندن طشره چقر و نور الهی تجلی ایتسنده
کل شیء هالک الا وجهه خاصیتی آشکاره اولر روحک ذکر کندو

ذاکرک

ذاکر لکله وجودینک نهایتسز بحرینده مستغرق و مستهلک اولور بس
روح ذاکر لکینک قایم مقامی اولور بونده ذکر و ذاکر بر اولور اول
وقت شرکت نه ذکر اله ویرر بیت
تا خود بشنود انهمه وقت لمن الملک لله الواحد القهار
و سر شهد الله انه لا اله الا هو بونده ظاهر اولور و بو سوز اولدرکه
حسین رازی بیوردی ما قال احد الله الا الله انک معناسی بو حالده
مفهوم اولور بو کلمه افضل ایدوکی معلوم و محقق اولور و هم روشن
اولدی که مسلمانلغک بنیادی بو کلمه اوزرینه اولدی ایرق کلمات اوزره
اولمدی انوکیچون که شرک معنویدن خلاص بو کلمه دن غیری ایله حاصل
اولمجق بس صورت شرکندن هم بو کلمه دن اوزکه ایله نجات ممکن اولمیه
تنکه کلمشدر بیت
آفرینش راه زنی کن بتیغ لا اله تا جهان صافی شود سلطان الا الله
و صلی الله علی سیدنا محمد و آله اجمعین

الفصل الثالث عشر فی بیان کیفیة طریق الذکر و شرایطه و آدابه

یعنی اون اوچنجی فصل ذکرک کیفیتینی و هم طریقی و شرطلرینی
و ادبلرینی بیان ایدر قال الله تعالی فاذکروا الله کذکرکم
آباءکم او اشد ذکرا و قال الله تعالی واذکر ربک فی نفسک

تضرعا وخیفة ودون الجهر من القول وقال النبی علیه السلام
سیروا سبق المفردون قیل ومن هم یا رسول الله قال الذین اهتزوا لذکر
الله حتی وضع الذکر عنهم اوزارهم فوردوا القیمة خفیفا عزیز من
بلکمک که ادبنی و شرایطنی ذکر ایتمک ارتوق فایده ویرمز
اول ادابی و شرایطی ترتیب بر له یرینه کتورمک کرک تا که
ذکر مفید اوله اما شرایط ذکرک بریسی اولدر که مرید اراده‌ده تنده
صادق اوله ایکنجی اولدر که طلب دردی بر له سلوک ایتمکلک
داعیسی کندوده موجود اوله اوچنجی اولدر که خلقدن وحشت
دتوب متنفر اوله و ذکری له انس دوتا که دکلیدن یوزن دندره و ذکر
بناسی دولتیه صفینه که قل الله ثم ذرهم فی خوضهم یلعبون دردنجی
اولدر که چون ذکره مداومت ایتمک استیه اولک بنیادینی توبه
نصوح بر له محکم قیله جمله معاصیدن اجتناب ایده که مذکور و معروفه
مخالفت ایتمک ذکرک اثرین قلبدن محو ایدر و اما ذکرک ادابی
بریسی اولدر که ذکر ایتدکی وقت ابدست الوب تمام طهارتکه ایده و اکر
غسل ایده جک اولورسه دخی اولی و افضل اولا زیرا که درست ذکر ایتمک
دشمنله مقاتله و محاربه ایتمکدر وقتی که صلاح اولمیه نجه مهاربه
ممکن اولا که الوضوء سلاح المؤمن ایکنجی اولدر که کیدکی طون پاک اوله وهم

سنت

سنت اوزرینه کیه و اولک طهارتنه دخی شرط وردر اول نجاستدن
پاک کرک ایکنجی مظلمه‌دن پاک کرک یعنی کمسنه‌نک انده بر وجهیله حقی
اولمیه اوچنجی حرمتدن پاک کرک یعنی حریر اولمیه دخی شول
نسنه که شرعده کیمسی حرامدر دردنجی رعونت و کبردن پاک
کرک هم کی اوزون وکی قیسه اولمیه تا که سنته موافق اوله حق
تعالی دمشدر که وثیابک فطهر ای فقصر اوچنجی ادب
ذکرک اولدر که اوقرکو و خالی اوله وهم پاک و بخور اوله تا که
دخی جمعیت حاصل اوله قلبه و اکر بخور ایده جک اولورسه دخی اولی اوله دردنجی
ادب اولدر که یوزین قبله طرفنه دندره بغداش قورمیه
جمله اورادده منهی‌در الا ذکرده وقتنه دکلی پیر خواجه علیه السلام
صبح نمازین قلدقدن صکره کندو مقامنده مربع اوتوررادی
تا کنش طوغنجه ذکره مشغول اولوردی اما ذکرک کیفیتی اولدر که
ذکر ایتدکی وقتنه الترین ایلوغی ازرینه قویه و کوکلینی حاضر قله
وقت و کوزلرین یومه و تمام تعظیم بر له بسمله و کلمهء لا اله الا الله دیدکی
تمام قوتله دیا که اواشد ذکرا دمشدر شیله که لا اله
کو بکنک دبندن کله و الا الله کوکله دوقنه بر وجهیله که ذکرک اثری و
قوتی جمله اعضاسینه ایرشه لکن ایکن دخی اواز بر له چغرمیه کجی ایتدکجه

اخفا ایله قصد ایده نیتکه بیوردی واذكر ربك في نفسك تضرعا وخيفة
ودون الجهر من القول بو وجهله ذکر محکم متصل ایده و کوکلینه
معنای ذکری فکر ایلیه بس نفی حدیله حرفیله شیله که لا اله معنی سندن
هر نسنه که کوکلده وار نفی ایدم خیردن وشردن اول معنیه که
هیچ نسنه دیلمزون وهیچ نسنه استمزون وهیچ مقصود ومحبوب
مطلوبم ذکر الا الله یعنی حق تعالی دن ارتق بس جمیع خواطری
لا اله برله نفی ایدوب وحضرت عزت مقصودلق ومحبوبلق ازره اثبات
ایده الا الله له ودایم ذکرن نفی واثباتی برله کرکدر هر وقت که کوکلینه
نظر ایتسه نیتکه کوکلی نظر ایتسه تکلف ایله کوکل حضرته دندن
شیخک ولایتیندن همت طلب ایلیه و لا اله نفی ایله انك تعلقنی قطع
ایلیه ومحبتنك کوکلی کوکلندن قپوب بیاتن صلو و الا الله تصرفیله
حق محبتنی اول محبتك قایم مقامی ایده وهم بو ترتیبسز اذر مداومت
کوسترمه تا کوکل کوکلی جمله محبوباتدن ومالوفاتدن فارغ
وخالی اینه که ذکرك اهتزازی مدد ومتتدد قبض واهتزاز اولدرکه
ذکرن غلباتیله ذاکرك وارلغی ذکرن غوریندن محو اوله وذکر ذاکری
مفرد قله که الله وتر یحب الوتر وکندن ونك وجوده غلا تقیبات
یعنی اندن کدره وآنی دنیا جسمانیاتیندن اخرت روحانیتیندن

یوك نسر کونیندن نتکه بیوردی سیروا اسبق المفردون قیل ومن هم
یا رسول الله قال الذين اهتزوا بذكر الله حتى وضع الذكر عنهم
اوزارهم فوردوا القيمة خفافا ۰ وبلمك که کوکل حق
تعالی نك خاص خلوتکاهیدر که لا يسعني ارضي ولا سمائي وانما يسعني
قلب عبد المؤمن ۰ مادام که اغیار زحمتی کوکل بارکاهینده
موجود اوله غیرت حق غیرت ایدر بو غیرتدن اول بارکاهه قدم بصمز
ولکن چون لا اله چاوشی کوکل بارکاهینی اغیار زحمتندن
خالی قله اول وقت سلطان الا الله تجلی ایتسك قدوم منتظر اولمق
کرکدر فاذا فرغت فانصب والى ربك فارغب ۰ بيت

جاخالی کن که شاه ناکاه آید
چون خالی کشت شه بخرکاه آید

ویقین بلدکه فایده کلی اول وقت حاصل اولورکه ذکر شیخ کامل
وصاحب تصرفدن تلقین ایدنده نیرا که اول بر مملکت حمایت ایدوب
اول وقت لشکر مضرتیندن سقلرکه سلطان ترکشیندن چقمش
اوله ناکه لشکری کوروب مضرت ایتمیه اما اول وقت که ایچی دکانیندن
المش اوله بر مملکت سقلمغه بخر سون لکن خصم دفع ایتمکا
یر نیتکه انواع شرح بیان اولنسه ان شاء الله تعالی وصلی الله علی سیدنا محمد وآله اجمعین

الفصل الرابع عشر في بيان احتياج المريد الى تلقين الذكر من الشيخ

وخاصیتی یعنی اون دردنجی فصل مریدک شیخدن تلقین ذکره
احتیاجی بیانی ایدر وهم اول خاصیتی بلدرر قال الله تعالی
یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله وقولوا قولا سدیدا یعنی قولوا قولا
لا اله الا الله وقال النبی علیه السلام قولوا لا اله
الا الله تفلحوا ذکر ایکی درلودر تقلیدی وتحقیقی در اول ذکر که
عوام اغزندن یه آتا آنادلیندن سمعنا ایرشه اول تقلید اولور
اول ذکر اولقدر کوکلده اثر ایتمز نیتکه بر تخم تربیت
یمامش ورسیده اولمامش اکر ایره صججسلر بیتمز زیرا که خامدر
کماله ایرمامشدر اول ذکر دخی انکلیندر وذکر تحقیقی اولدرکه
صاحب ولایت تلقین تصرفیله مریدک مستعد کوکلنوک
یرینه اکله اول کوکلده اثر ایدوب بیته زیرا که صاحب ولایت
ذکری اول ولایت شجره سنک یمشی درکیم اول تخم اول دخی بر صاحب
ولایت تلقینندن دخی المشدر وکوکل یرینه ولایت شیخ مددنک
صویله وانوک همتی کونشیله تربیت بولمشدر تا اول تخم بیتمشدر وتدریجله
ولایت اکنلکی مقامنه ایرشمشدر واندن ذکر یمشی چیکندن ظاهر
اولوب وجوده کلمشدر چونکه مریدک کوکلی ایلادت بر له نفس اماره
وطبیعت خارخاشاکلری طریقت اوراغیله بچلسه وپاک قلنسه واندن

اخلاص

١٣٧

اخلاص کنشی ایله وشیخ همتنک مددی صویله تربیت بولسه لاجرم
ایمان حقیقی سبزه سی ظاهر اولوب بیته که لا اله الا الله ینبت
الایمان فی القلب کما ینبت الماء البقل وکوکلدن کونه اول بیتمکه
باشلر تا که احسان دکمیسی اولر ودخی تربیت اولسه عرفان
شجره سی اولر که ولایت شجره سی اندن عبارتدر امدی تلقینک
شرطی اولدر که مرید شیخ وصیتی ایله کرک کیم اوچ کون اوروج
دته بو اوچ کونده جهد ایده که ابدست بر له اولا ومتصل ذکره
مشغول اوله اکرچه طرسه واوترسه ذکر ایله طوره اوتره وکمسه ایله
اختیاط کمه اینه وضرورت مقداری سوز سویلیه وطعام یکی وقتی
اوروجن اچه چوق یمیه وکیجه ذکره مشغول اوله صبحه دکین اوچ
کوندن صکره شیخ امریله غسل ایده واسلام غسلنه نیت ایده
نیتکه ابتدا امرده بر کشی دلسه که دین اسلامه کیره اسلام غسلین ایدر
اندن خواجه علیه السلام تلقین کلمه اکا ایدردی پس اول سنت ازره الله
اسلام حقیقی غسلین برنکته وصود وکندکی وقت ایده که الهی تنم
که بنم الومده ایدی ایی صویله بن پاک قلدم وکوکلمکه سنک قدرتک
برمغی آراسنده در عنایتک نظری ایله ومعرفت نوریله سن پاک قیلدی
چونکه غسل ایتدی بیتسو نمازن قیلدقدن صکره شیخک خدمتنه واره

ویوزین قبله یه دوتوب اوتوره شیخک مقابلنده وشیخ آرقسی قبله یه اوله
واول وصیت که شرطدر آکا ایده وتلقینی اسرارندن وذکرک
خواصندن مریده بربر کلمات ایدی ور تاکه مرید شوقه کتوره
وکوکلنی دکلی تسنه دن کتوره وایکی دیزی اوستنه اوتوره الترین
اینکی اوزرینه قیه وتمام نیاز ایله شیخه مراقب اولوب کندینی شیخک
قلب مقابله سنه حاضر ده وتا آندن شیخ برکره ایده لا اله الا الله
بلند آواز ده وتمام قوتلوجه نکه تمام ایده مرید دخی اکا کلین شروع
ایده که لا اله الا الله بلند آواز ایله وتمام قوت ایله بس شیخ اکلین
ایده ومرید دخی اکلین ایده اندن شیخ اوچنجی کره ایده ومرید
دخی ایده اندن شیخ دعا ایده ومرید آمین دیه چونکه تمام اولدی طره
خلوت خانه سنه کیره ویوزین ذکر تخمین تربیت اتمکه دونه شیله که
انوک شرح شرایط خلوت فصلنده کله ان شاء الله وحده ابتداء ذکرکه
مریدک کوکلنده قرار ایده انوک مثالی اوج اغاج مثالنه بکزرکه دکلر
تنکری بیوردی الم تر کیف ضرب الله مثلا کلمة طیبة
کشجرة طیبة ومفسرلرک اتفاقی ایله کلمهٔ طیبه که لا اله الا الله د
چونکه بو شجره یه بر قرار ویرمکده بر قرار ویرمک ملازمت اوزرینه
اوله در حال انوک کوکلری کوکلندن جمیع اعضایه ایرشه بشدن

تا آیق طرناغنه دکین شیله که هیچ ذره قلمز که بو شجره نوک کوکی
آکا ایرشمیه وقتی که کوکل یرنده انوک کوکی محکم اولسه اول
وقت ذکر آغجلرندن بدقلری کوکل کوکلندن یکا چکلمکه بشلر
که اصلها ثابت وفرعها فی السماء اکا اشارتدر بو مقامده کوکل
ذکر دلیدن اولور وصریح کلمهٔ لا اله الا الله اولایدر بس هر وقت
کوکل ذکره بشلسه دل کرک کم توقف ایده تاکه کوکل ذکردن
لذت بوله ودل اکا تشویش ویرمیه واول وقت که کوکل ذکردن
قلسه دل ایله ذکره مشغول اوله تاکه کوکل دائم ذکرده اوله بس بو طریق
اوزره مدامت ایلیه تاکه ذکر اغجی تربیت بوله ویجلمکه یوز دوته وقتی که
شجره کند کمالینه ایرشه مشاهده انواری چچکلری اغاجک بدقلری
اوزرینه آچلمغه بشلر واول چچکلردن تدریجله مکاشفات علوملری
ثمرات حاصل اولور که تؤتی اکلها کل حین باذن ربها واکر
ادلکه ذکر تخمی اول تمام رسیده اولمش ولایت یمشندن الممسه دادی
شجره بو مرتبه یه یتشمزدی نیتکه عبد الله بن عمر رضی الله عنهما روایت
ایدر که خواجه علیه السلام خدمتنده جماعت اصحاب ایله اوتورمشدق
خواجه بیوردی که ان من الشجرة شجرة مثلها مثل المؤمن لا یجلب
ورقها فاخبرونی ما هی یعنی اغاجلرندن براغ واردرکه انوک مثلی مؤمن

متلی درکه همیشه سبز سی کیتمز بکا خبر ویرک اول قنغی اغاج درر اندن
صحابه هر برسی بر سیلدی فلان اغجدر وفلان اغجدر خواجه علیه السلام
ایدر ایدیکه بوده کل وا ولده کل عبد الله ایدر بنم خاطرومه کلدیکه
اول خرما اغجدر اما انلرک حضورندن سویلمکه ادب کوردم پیغامبر
علیه السلام بیوردیکه هی النخلة یعنی اول خرما اغجدر وحقیقتده مؤمنک
مناسب خرما اغاجیله مناسب تامدر زیرا که خرما اغاجیله
مادام که ارکک خرمادن تلقیح وتابیر ایتمیلر یعنی اشلمیلر ایو خرما
ویرمز وبو مشهوردر که هر یلده ارکک خرمانک طالندن بر مقدار
الورلر ودیشی خرمایه اشلرلر تا که ایو خرما ویره والا بیله المسه ایو خرما
ویرمز بس مؤمن دخی چونکه دلیلرکه ولایت ثمرسین حاصل اده
بس انک دخی تلقیح وتابیری یعنی اشلمسی اولدرکه بر شیخ صاحب
ولایت تلقیننه ایی اشلیلر چون تلقین حاصل اوله وخلوتده ملازمت بر ل
تربیته مشغول اوله اول وقت شیخک فرمانی تصرفیله ثمره حقیقی
حاصل اوله شیله که انوک شرحی کلسه درر ان شاء الله تعالی وبر وجه دخی
اولدرکه خرمانک برکی دایم سبل اولردر ثمره مؤمنک دخی نشلی
اولدرکه دایم ذکر وطاعت موجود اولوب انکله کندینک وجودی اکنجی
یشرکی دورت سن لک صورت اندن کتمیه وهم علی صلوتهم دائمون

وخواجه دن علیه السلام نقلدرکه بر وقت جماعت اصحابدن خواجه ایله
براوده اوترمشلر ایدی بیوردیلر قپوی بکلدیلر واوچ کرت لا اله الا الله
کلمسنی بلند اوازیله ایتدی وصحابه دخی بیوردیکه سز دخی بنجلین
ایدک دیدی انلر دخی ایتدیلر اندن الن کتردی اوچ کرت ایتدی یا
اللهم هل بلغت اندن صکره بیوردیکه سزه بشارت اولسونکه حق تعالی
سزی یرلغادی بس مشایخ تلقین ذکر بو سنت معنی سندن الدیلر
وصلی الله علی سیدنا محمد واله اجمعین

الفصل الخامس عشر فی بیان احتیاج المرید الی الخلوة وشر یطها

وادابها یعنی اون بشنجی فصل مریدک خلوته احتیاجن بیان قلوروق قم
انوک شرطلرن وادبلرین معلوم ایدر قال الله تعالی واذ واعدنا موسی
اربعین لیلة قال النبی صلی الله علیه وسلم من اخلص لله اربعین
صباحا ظهرت ینابیع الحکمة من قلبه علی لسانه عزیزمن بلکل که دین
یولینه سلوک ایتمک لکن بناسی ومقاماتی یقیننه یه ارشمک لکن
بنیادی خلوت وعزلت وخلقدن کسلمکدر وجمیع انبیا واولیا ابتداء
حالده خلوت وعزلت ایتمینجه مقصوده ایرمدیلر نتکه عایشه رضی الله عنها
روایت ایدر خواجه حضرتنه علیه الصلوة والسلام اول ابتداء حالده
خبرویرر که کان حبب الیه الخلاء یعنی اول مرده خلوت وعزلت

خواجه نوك كوكلنه سودردلر تا كه خلقدن كسلوب حقه توجه قله بلدی
و بر روايتده دخی كلدی كه كان يتجنب اي يتعبد الی حراء اسبوعا
او اسبوعين . يعنی حرا طاغنده خلوته و طاعته مشغول اولردی و دخی كلمشدر ن
اكدن بر هفته و ايكی هفته اكلنردی و بر روايتده دخی كلمشدر كه بر آی اندن
اكلنردی شيخ قدس الله روحه ايدر بن ضعيف خواجه نوك عليه السلام
خلوت خانه سی حرا طاغنده زيارت قلمشم بر مغاره در اول طاغك
دبنسنده قبتی دركدر و دخی موسی پيغمبر عليه السلام چونكه حق كلام من
كلمات للّه استحقاقنی بی واسطه ارزو قیلسردی ای قرق كون خلوته
بيوردلركه وواعدنا موسی اربعين ليلة و اربعينك بر خاصيت واردر
ناقصلری كماله ايرشدرر قلن عددك اول خاصيتی يوقدر نتكه حديثده
كلمشدر ان خلق احدكم يجمع فی بطن امه اربعين يوما . و خواجه
عليه السلام حكمت چشمه لری كوكلدن ظاهر اولوب دله كلمك ايچون قرق صباح ح
اخلاص ايتمك ايله مخصوص قلدی نتكه بيوردی من اخلص لله اربعين صباحا
ظهرت ينابيع الحكمة من قلبه على لسانه امدی حكمت اربعين عددنده بر
اولدركه آب وكل طلسمنی آدمك روحانيتی يوزنه قرق كيجه و كندزه
اچندن بغلدلر كه خمرت طينة آدم بيدي اربعين صباحا اول طلسمه
قرق بند اردلر لاجرم اول طلسم اچلمز الا بر كليد ايله اچيلور كه انك

قرق دندانسی اوله كه قرق صباح عبوديت اخلاص ايله ايتمكدر يعنی عبوديت
بر مفتاح اولدی قرق صباح انوك قرق دندانسی حصولنه سبب زمانی
اولدی وهم حكمت صويی روحانيت درياسندن كه قلبك بيری التنده
كزلودر اول صويی دل بيابانك سرچشمه سينه كتورمك
ممكن دكلدر الا قرق كون اخلاص ايتمكله ميسر اولور كه من
اخلص اربعين صباحا امدی اربعينك شرايط و آدابی چوقدر اما اولكه
كركلوسيدر سكز شرطدر شويله كه اكر بو شرطلردن بيريسی ناقص
اولورسه مقصود كلی خلوتدن كمكز لكله حاصل اولمز و سكز عددك تعيين
اندن اوتوروركه كوكل اوچماغنك سكز قپوسی واردر و خلوتك هر بر شرط
بر قپويی اچجق كليد اولمشدر اكر بر شرط اكسك اولورسه بر
قپو بغلو قلور اچلمز اولكی شرط اودر اوترمقدن يوزی قبليه قرشو
مربع اللذی ايلغی اذرنه قويه اما غسل ايتمش اوله ميت غسل
نيتنه و خلوت قبر لحدن بله و اندن چقميه الا مكركه ابدست ايچون چيقه
و شويله كوره كم خلوت قراكو و طار و كيچرك اوله و اوكنه بر پرده اصه
تا هيچ ايدنلق كرميه و دخی آواز ايشتميه تا كه حواسه شدن قلمه كرمكدن
و ايشتمكدن و سويلمكدن ايراق اوله تا كه روح چون حواسه مشغول
اولوب و محسوساته نظر ايتمسه عالم غيبه اطلاع بولمز و دخی اول حجابلر ق

وافلكه روحه بو بيش حس دريچه لرندن يتشردي چونكه حواس اشدن
قلة وذكر تصريله ونفي خواطر بر له اول افلكدن حواس لر برق دخي اني
كورمز بس روحك عالم غيبله انسي ظاهر اولور وخلقدن وحشت
دوتوب جبر كزدن يوزين حقدن بكادندر ركه وتبتل اليه تبتيلا
ايكنجي شرط دايم ابدست اندر بسر اولمقدر ابدست شيطانك
مؤمن اذرنه يولني بغلر شيله كه انوك اذرنه مظفر اولمز زيرا كه
ابدستك نوري وار درهر بر كه ابدست صويني ايرشه انكله اول
عضو منور اولور واول نور شيطانه نفط اولب دوقنور بوندن
اتمر ويردي كه الوضوء سلاح المؤمن واوچنجي لا اله الا الله ذكرينه
مداومت اتمكدر نتكه بيوردي حق تعالى الذين يذكرون الله قياما
وقعودا وعلى جنوبهم بو اشارتدر دوام ذكره وذكرك خاصيتني
شرح ايلدك معلومدر دردنجي نفي خواطره ملازمت اتمكدر يعني هر خاطر
كه كوكله دوشه اكر خير واكر شر كرك كه جمله سني لا اله بر له نفي ايده
اول معنيه كه دلمز الا الله وحق تعالى نوك بر قول كه دمشدر وان تبدوا
ما في انفسكم او تخفوه يحاسبكم به الله نفي خاطره اشارتدر كه
حقيقتده هر خاطر كه كلور كوكلده بر نقش ظاهر ادلر بر خير ويه شر واول
كوكلك صفاسني منع ادر غيب نقشلرني قبول اتمكدن زيرا كه كوكل عالم شهادت

نفسلرندن خالي اولمايجه مشاهدات غيب وعلوم لدني نقشلرينه محل
اولمز ومكاشفات روحاني وتجليات صفت رباني انوارينه قابل اولمز
نتكه مريم حقنده بيوردي التي احصنت فرجها فنفخنا فيه من روحنا
بشنجي دوام صبردر كركدر كه دايم اوروج اوله كه اوروجك خاصيت
عظيمدر تعلقات بشريت قطع ايدب وصفت حيواني قهر اتمكده
نتكه بيوردي الصوم لي وانا اجزي به التنجي دوام سكوتدر كركدر كيم
كمسه ايله سوز سويلميه الا شيخ ايله ضرورت مقداري واقعه سيني كشف
ادب احوالني عرض اتمك ايچون باقي من صمت نجا حديثي ايله عمل ايليه
وذكردن ارتق نسنه ايله دلني ديرمميه يدنجي كندونوك كوكلني شيخ
كوكلي ايله مراقبه ايده دايم قلبيني شيخ قلبينه مقابل دوتوب مدد استيه
كه غيب فتحلري ونفحات الطاف رباني نسيملري اول امرده شيخك كوكلي
دريچه سندن مريدك كوكلنه ايرشر كه من القلب الى القلب روزنة
زيرا كه مريدك ابتداده حجاب چوقدر وتوجه حضرت عزته كركي
ايده ميز زيرا كه اول عالم شهادته اكي نمشدر صرف عالم غيبه اشناسي
يوقدر وشيخك صورت عالم شهادتدندر چونكه ارادت ايله
مريد كندويي شيخه اولشدردي وتوجه شيخ قلبينه آسانلغله اده بلدي
شيخك قلب خود دايم حضرته متوجه در وعالم غيبه يوز دوتمشدر

هر لحظه غیبدن شیخك قلبنه فضل ربانی فیض اولور و شیخ قلبندن
مریدك قلبنه کلور شیخ قلبنه توجه ایتمش ایسه اول توجهده کلور و هم
حوصله‌سی نه طاقت کتوررسه اکا کوره غیبدن مدد لر مریدك
کوکلنه ایرشه تا که کوکل اول واسطه ایله غیبدن مدد و تحفه حولنور و
بیوریش بولور تا که ایرشه که تدریجله فضل حق فیضنه واسطه سز قبول
ایتمکه لایق اوله که وسقیهم ربهم شرابا طهورا اولدر اکرچه هانی
بو شراب دن اجدکی ولکن ولایت شیخ جامندن ایرشدیکه و یسقون
فیها کاسا کان مزاجها زنجبیلا امدی محمد علیه السلام کبی حق شرابك
ساقی سیدر شراب طهورا انوك جامندن ایچرلر واسطه سز وسقیهم ربهم

بیت

زان می خوردم که روح پیمانه اوست
زان مست شدم که عقل دیوانه اوست
بمن آمد آتش درمن زد :
زان شمع که آفتاب پروانه اوست
شول می ایچدم که بو روح اولدی اکا پیمانه
اندن اولدم مست که عقل قلدی دیوانه
بر قونجی ایردی باکا یقدیبنی سرتاسر

اول شمعك که کنش اولدی اکا پروانه
بن متصل شیخك همتینی بولدم کندیه دیلك و قلاوز ایدم و چونکه
برافت و یابن خوف ظاهر اولسه هیبتلودن دز حال شیخ ولایتنه پناه ایدم
و شیخك باطنندن همت طلب ایدم تا که انوك مدد همت و نظر ولایت
برکاتنده دفع اوله هر افت اکر شیطانی اکر نفسانی اولسه سکونجی ترك
اعتراض دریغی هم حقده و هم شیخده قرشو کلمیه اما حقه قرشو کلدیکی
اول معنیه در که هرنسنه که غیبدن اکا ایرشه قبض و بسطدن
و رنج و راحتدن و صحت و مرضدن اکا راضی اولب تسلیم ایده و یوزن
حقدن دوندرمیه

بیت

دردل شراب وصل ماریزی || باید که خمار کبر ونکوریزی
باده صل مست اکر نشستی باشد || باهر که نشسته مکن برخیزی
وصلك شرابنی دلجك کوکلك اکا ای یار
بس قحق کرك باشکی دلحق خمار
وصلت بلوب بزومله کر جمع اوله سن
جمعیتکی سن قلاسن جمله تار ومار :
و شیخ اذرنه قولدن و فعلدن و صفتدن هرنه کورسه کرك که اعترا ض
ایتمیه و انوك تصرفاتنه کندویی تسلیم ایده ظاهر و باطن و شیخك

احواللرن و معامله سندن نظری ارادت برله این کندی نولت کوتاه بین
عقلی الله تصرف ایتمیه که اولو شرط تسلیم ولایت شیخ در که نیتکه بمرده و قوش
صورتندن کچدی شیله که اکر بمرده ده بر مقدار قوش تصرفندن
خالی اولیه اکا مدد ارمیجک اولرسه اول قوشلق خاصیتی که بمرده ده
تغییب اولمشدر در حال باطل اولر نه بمرده اولر و نه قوش و هر بمرده که
بر قوشک تربیت تصرفندن فاسد اولسه اگر جمیع قوشلر جمع اولسه لر
اول بمرده صلاحیت کتیرمزلر بنجلین اگر بر مریدی بر شیخ رد ایتسه
هیچ کمسه مشایخدن انی کماله ارشد ریمز و جمله مشایخ و ولایتدن مردود
اولور مگر که بر مرید شیخ خدمتندن عذر ایله کیرو قلمش اوله
اول رد ایتمدن و شیخه ارشمک اکا دشوار اوله و استفاده ایتمک
ممکن اولمیه یه خود شیخ فوت اولسه یه مرید ایراق سفر ایتسه شیخه
وارمغه کچی بتمسه بو عذرلر سببی ایله چونکه مرید بر شیخه دخی وارسه
معذور اوله اول شیخک همت تصرف ممکن در که انی قوشلق عالمنه
ایرکوره زیرا که مریدک وجود بمرده بسکک قابلیتی فاسد اولمشدر بر صاحب
ولایتک ردی تصرفیله آداب خلوت چوقدر اما شرایط سکز ایدی که بیان
ایدلک و ادبدن بری دخی تقلیل طعامدر یعنی از یه اول قدر از یمیه که
ضعیف اوله و نه قوت اوله اول مقدار یه که قتی محکم ذکره ملازمت ایتمکه

قوت اوله مثلا یوز درهم مقدار یه خود یوز اللی درهم یه خود ایکی یوز درهم
مقداری طعام یه و هر کشی مزاج قوتی مقداری اشتهاسا ایدرسه بولت
اذربینه عمل این حاصل اولدر که کیجه ده خفیف اوله تاکه انجق غلبه
ایتمیه و ذکردن کیرو قلمیه از یمکله یه خود چوق یمکله و اول
مقدار که طعام یه ذکر ایله و خضور ایله یه و لقمه کچلت اوله
و نفس حرصیله یمیه بلکه عبادت نیتنه یه و اواق چینمیه اما کوکل
ذکره مشغول اوله تاکه ذکر نوری بر له شهوت ظلمتی کیترله چونکه
نیم سیر اولدی یعنی یاروطویدی الین طعامدن کیتم تاکه اسراف حدینه
یتشمیه و طعاملک لذتلوسندن تکلف کسترمیه و اندن چوق
اختراز این و بکلی ترک ایتمیه هفتده بر کرت یه ایکی کرت
اللی درهم ات یه باقی جز بنه طعام بشرنده دخی از یمکا درشکچی
یتدکچه اختیار ایله بهلوسینی یره قومیه مکر کم ایقوسی لک
غلبه این اندن دشه چونکه ایوسه قلقه ابدست تازه قله و ایکی رکعت
نماز قله و ذکره مشغول اوله و اکر تمام اویسه شیله که اوترمغه
طاقتی اولمسه بر ساعت یاتی یر ازرنه قویوب یه خود باشین دزی ازرنه
قویب انجق سین دفع این تاکه طبیعت دن ملالت و حواسدن کلالتی کیتم
و هر وقت که دل ذکره ملالتندن قلقسه بر ساعت کوکلن ذکره مشغول ایده

ومراقب قلب اوله ومنتظر اوله تا اهل نسنه كه خاطره نه كلور وهيبتلو حيالاد
دن كه كورنوريه خود اشيدر ترقميه وكوكلن محكم دوته درحال
شيخك آدينه دلنه كتوره وهمتندن مدد طلب ايده تا حق تعالى
كندو لطفيله آني دفع ايده وهر وقتكه ابدسته يه جماعت بر له نمازه
چقسه كركدر كه كوزن النبنه دوته وه درت يكا باقميه ودلين
وكوكلن ذكره مشغول قله متفرق اولميه وقتن مختل قلميه
وصلى الله على سيدنا • محمد • وآله • اجمعين

الفصل السادس عشر في بيان البعض الاخر من الوقايع الغيبية والفرق بين الرؤيا والواقعة

• يعني اون التنجي فصل
وقايع غيبيه دن بعضين بيان ايدر وهم فرق ايدر رؤيا ايله واقعه آراسنه
قال الله تعالى اني رايت احد عشر كوكبا والشمس والقمر
رايتهم لي ساجدين قال النبي عليه السلام الرؤيا الصالحة جزء
من ستة واربعين جزء من النبوة • عزيزمن بلكلكه چون سالك
مجاهده يه وریاضت نفسه وتصفيه قلبه شروع ايتسه انلك ملك
ملكوت ازرنه سلوكي وعبوري ظاهر اولور وهر مقامدن اول حاله مناسب
واقعه لر كشف اولمغه باشلر وقت اولور كه رؤياى صالحا صورتنده
اولور وكاه اولور كه غيبي واقعه اولور اما فرق بو كسنولك آراسنده

بوطايفه

بوطايفه اچنده ايكي وجهله در بري صورت يوزندن وبري معني يوزندندر
اما صورت يوزندن واقعه اول اولوركه خيالات حجابندن طشره
چقمش اوله وصرف غيب اوله شويله روح مقام تجريدده اوله يعني
بشريت صفتلرندن مجرد اولدوغي وقت ايكي ادراكات دربس اوله
روحاني مطلق اوله وكاه اولوركه روحك نظري مؤيد اولور
نور الهي بر له اول وقت صرف واقعه رباني اولوركه المؤمن ينظر
بنور الله ورؤيا اوله اولوركه حواس بكلي اولاشدن قلمش اوله وخيال
اول وقت ايشه شروع ايتمش اوله بش حواس مغلوب اولدوغي حالده بر
نسنه خيالات ازرنه كلور اول دخي ايكي درلو اولور براولدركه اضغاث
احلام در اول دستور اولكه القاء نفس واسطه سيله خيال ادراكات
ادر شيطاني وسوسه لري ونفساني دغدغه لري كه اصل خميرمايه‌سي نفس
وشيطان اولمشدر وخيالاتي بر مناسب تمثيله بغليوب نفسك
نظرنه كتوردي اولتك تعبيري اولمز وكمسنه دماغ دخي ابو كلدر اولدي
واكنجي ايو دشدركه رؤياي صالحه درلك وهم خوجه عليه السلام
بيوردي اولدشن پيغامبرلك فرق آلت جزوندن بر جزودر بعض
ايمه اني تفسير ايتمشلردر كه خواجه نك نبوتي ايا منك مدتي
يكرمي اوچ ييل ايدي اول يكرمي اوچدن آلتي ايلي دشدن وحي اولدي آندن

یکرمی اوچ ییلی بسط ایدجک قرق آلتی کرده آلتی ای اولور لاجرم بو حسابجه
رؤیای صالحه نبوتک قرق آلتی جزوندن بر جزو اولدی وچوق
پیغامبرلره که واردی وحی آنلره دوشده اولمشدر وبعض آنلردن
واردی که وحیلری وقت اولردیکه دوشده اولوردی وکاه اولوردی
اویانقلقده اولوردی نیتکه ابراهیم پیغمبر علیه السلام دوشده وحی
اولدیکه اوغلوکی قربان ایت بس ایتدی اسمعیله انی اری فی المنام انی اذبحک
فانظر ماذا تری وحی ندر دیلیو اولدرکه اوغلی ایتدی یا ابت
افعل ما تؤمر یعنی نه کیم بیورلور ایسه ایشله دیدی اکر وحی دکلمش سه
بیله دیمیدی وخواجه علیه السلام بیوردیکه نوم الانبیاء وحی یعنی انبیانک
اویخوسی وحیدر وهم ابراهیم علیه السلام بیدار اولدیغی حالده دخی وحی
اولدی که فخذ اربعة من الطیر فصرهن الیک • بو واقعه
مشهوردر ذکر دورت قوشی الدوروب ذکدی بری برینه قریشدردی حق تعالی
کیرو احیا قلدی بس بو وحی اولدی اکا حالت یقظانده واندن کیرو
شبله بلمک که رؤیای صالحه اوچ نوع اوزره در بری اولدرکه
تاویله وتعبیره حاجت اولمز الخلیل بعینه ظاهر اولور نیتکه ابراهیم
پیغمبر علیه السلام اولمشدی انی اری فی المنام انی اذبحک صریح بعینه
واقع اولدی ایکنجی اولدرکه بعضی تاویله محتاج اولور وبعضی الخلیل

بعینه اولور نیتکه یوسف پیغمبر واقع اولدیکه انی رایت احد عشر کوکبا
والشمس والقمر رایتهم لی ساجدین • اون بر یلدز وکنش
وآی تاویله محتاج ایدی که اون بر قرنداشی واتاسی وانه سیدی اما اول
سجده بعینه ظاهر اولدی تاویله محتاج اولمدی نیتکه فخروا له سجدا
اوچنجی اولدرکه تمام تاویله محتاج اوله نیتکه ملک مصره واقع اولدیکه
انی اری سبع بقرات سمان یاکلهن سبع عجاف • الآیة
جملهسی تاویله محتاج ایدی ودخی اول زنداندیغلره واقع اولان دوش
کبی که یا صاحبی السجن اما احدکما فیسقی ربه خمرا جملهسی تاویله
محتاج ایدی حقیقتده رؤیای صالحه مطلقا اولدرکه اول ... اسن
تاویل اوله وهم اثر ظاهر اوله بو دوشهم مؤمنه وهم کافره اولور نیتکیم
مصر ملکی کوردی ودوشلره واقع اولدی اول رؤیا نفس نظرندن
اولمز بو روح تایید بله اولور نور الهی تاییدلنسز واما اول دوش که مؤید
اوله نور الهی بله اول انبیایه واولیایه مؤمنلره واقع اولور ازکیه
اولمزتا که رؤیای نبوتدن بر جزو اوله بو دوشدر بو معنی نلکه مؤید
اولدرکه خواجه علیه السلام بیوردیکه لم یبق من النبوة الا المبشرات
یراها المؤمن او یری له • یعنی پیغامبرلکدن نسنه قلمدی الا بشارتلر
قلدی که مؤمن آنی کورور ایخوده وواقعه سنده یا خود اندن اوترو

كوردلر پس بشارت مؤمنلره قلدي يعني كافرلره اولمز زيرا كه نبوتدن
بر جزودر و كافرلك خود نبوتدن هيچ نصيب يوقدر لاجرم بو ضعيف
رؤيا ايكي نوع اوزرينه اولدي بر رؤياي صالحه و بر رؤياي صادقه صالحه
اولدر كه مؤمن يه و ولي يه نبي يه كوره و راست آيه اقوره يه خود راست
تأويل اوله و اولحق طرفندن اوله و رؤياي صادقه اولدر كه
انوك راست تأويلي اوله و راست اقويه و باشدكه بعينه صحيح وا قع
اوله اول روح قبلندن اولور پس بو معنى مؤمنه و كافره اولور
بو تجلين واقعه دخي ايكي نوع دربري اولدر كه احتمال وارد ركم
رهبانلره و فلاسفه يه و قلاندن بنجلين كشيلره واقع اولور چوق رياضت
ايتمكدن و نفس تزكيه ادب و قلب تصفيه ادب و روح تربيت ايتمكدن
ناشي حتى بيتشلركه عوامدن كزلو اولان نسنلر كشف اولوب
معلوم اولور شويله كه خلقك بعض احوالنه واقف اولورلر و دنياوي
اشلرك كلجه كيندن خبر ويرلر و دخي بين النوم واليقظه انلره
واقعه حاصل اولور و كاه اولور كه چوق رياضت ايتمكدن روحانيت
غلبات ظاهر اولور و اكثر صفت حيواني و بهيمي محو اولور و روح خيال
حجابندن بريارم خلاص بولور و تجلي قلوب روحانيت انوار غلبه سي ظاهر
اولور و انوار تجلي انلرك نظرلرنه مكشوف اولور اما انلره سبب نجات اولمز

و انوك بنله مقرب اولوب و مقبول اولمزلر انلرك زياده كفرلرينه و
ضلالتلرنه مبالغلرينه و استدراجه سبب اولور و هر ساعتده غرور واسطه
سيله بر دركيه مستحق اولورلر نتكيم حق تعالى بيوري مستندر ره
سنستدرجهم من حيث لا يعلمون الايه واقعه اولدر كه حق تعالى
آفاقده و نفوس اينه سنده كندونك آيات بينات جمالني موحدلرك
نظرنه كتورركه سنريهم آياتنا في الآفاق وفي انفسهم حتى
يتبين لهم انه الحق و موحدلره حق ظاهر اولمقلغينه سبب الك و الهام
رباني اله فجور اولور و تقوي نوكتك معرفت سالكك كوكلنه ارشاد
آندن حواس مغلوب اولدوغي حالده قلبك نظرينه روحك نظر اولوب
الهامانك صورتنه واقع اولور شويله كه خيالده مناسب نقش
بغلمش ادي بعضي خيال تصرف واسطه سي آرادن كتوروب اول الهامانك
حقيقتنه نظر واقع اولور آندن سالك نفسنك صلاح و فسادنه و كندونك
ترقي و نقصانه اطلاع بولور نتكه حق تعالى بيوردي و نفس وما
سويها فالهمها فجورها و تقويها و نتكه كافره استدراج
و زياده كفر ادي بونره موحده سبب كرامت و زياده ايمان اولوركه
هو الذي انزل السكينة في قلوب المؤمنين ليزدادوا ايمانا مع
ايمانهم اما فرق كافر واقعه سيله موحد واقعه سنك آراسنده اولدركه

کافر شرکت و اثنینیت حجابلری آلتنده قالمشدر هر کیمه صفات احدیت
انوارینک مشاهده سندن خبری اولمز و انسانیت و ازلیتندن طشره چیقوب
فنای حقیقی بولمزلر که بو معنی عین الیقین علم الیقین حاصل
اولدقدن صکره اولور وحدانیت نوریله موحد اولوب شرک
حجابنک ظلماتندن خلاص بولمق انجق میسر اولمز لاجرم اول وقت
انسانیت اثنینیت صفات احدیت انوارینک تجلیسنده محو اولور که
الله ولي الذين آمنوا يخرجهم من الظلمات الى النور بوندن صکره
سالک مقام وحدتده برخرده ارا و کوکب بنلک و سنلک شرکندن
خلاص بولور کافر بو واقعه قدندن حاصل اولور بیت

کی بود ما ز ما جدا مانده : من و تو رفته و خدا مانده
بس زبانی که راز مطلق گفت — راست منصور کر انا الحق گفت
قچن بو بنلک کمز کیرو بندن اوله جدا
که سان و بن کدین ملکه حاکم اوله خدا
بس آشکاره اولوب راز مطلق اجودنا
ندای سر انا الحق بودم کلور سر روا

ویلکل که سالکه کشف واقع اتمکدن اوچ فایده وار اول فایده
اولدر که کندو احوالنه واقف اولوب خبردار اولور زیاده و نقصاندن

وسیر و فتیندن و وجد و شوقدن و وقوف و سستلکدن وارشملک
وارد ممکنک بونلری بلور و دخی منازل و مقاماتدن و درجات و
درکاتدن و علو و سفلیددن و حق و باطلدن تمییز اولنور که
بو معانینک تقریبی خیالات بر مناسب نقشیله بغلیوب سالکلک
الیننده عرض ایدرلر که سالک اطلاعی واقع اوله جمله وقایعه
بعض نفسانی و بعض حیوانی و بعض سبع و بعض شیطانی و بعض ملکی
و بعض قلبی و بعض روحی و رحمانی درشیله که اکر صفات ذمیمه
انسانی اکا غالب اولسه حرص دن و شرهدن و بخلدن و حقد و کبر
و غضب و شهوتدن دخی بونلردن غیری نه وارسه خیالات بولرلر
هر بیری بر حیوان صورتنده کوا اول صفت انده غالب درر بعضیجه
اولور اما کوسترور مثلا حرص صفتی غالب اولسه مجن و قرنجه صورتی تنده
کوسترر و اکر شره غالب اولسه یعنی چوق یمک آنی خنزیر و آیو
صورتنده کوسترر و اکر بخل صفتی غالب اولسه ات صورتنده کوسترر
و اکر یرجی صفتی غالب اولسه جانورلر صورتنده کوسترر اکر
عداوت صفتی غالب اولسه یلان صورتنده کوسترر و اکر صفت کبر
غالب اولسه قپلان صورتنده کوسترر و اکر صفت غضب غالب
اولسه پارس صورتنده کوسترر و اکر صفت بهیمی غالب اولسه یعنی درت

ایقلو صفتی غالب اولسه قیونی صورتنده کسترر واکر صفتی بلادت غالب
اولسه اشک صورتنده کسترر واکر صفتی شیطنت غالب اولسه شیا
طین وابلیس صورتنده کسترر واکر مکر حیله صفتی غالب اولسه
دلکو وطوشن وجقال صورتنده کسترر اکر بلاری کندی نوعلری ازرنه
غالب ومستولی کورسه دلکو وطوشن وجقال صورتنده کسترر اکر
بونلری کندیسی غالب ومستولی کورسه بلسون که بو صفتلرک ازرنه
غالب اولمش واکر بونلری اکا غالب بلسون که انلره مغلوب اولمش واکر
کورسه که بونلری قتل ایدر وقهر ایدر بلسون که بو صفتلردن کچوب
خلاص بولمش واکر کورسه کم بونلرک صورتلری دونوب متبدل
اولمش بلسون که بو صفتلری تبدیل ایتمکه الت اورمش واکر کورسه کیمه
جنک ایدر بلسون که صواشمه وتبدیل ایتمکده در غافل اولمسون
وانلرک زحمتندن امین اولمسون واکر اقر صافی صولر کورسه وچشمه
لر وحوضلر ونفیس جوهرلر وشریف طعاملر وای ویلدزلر وکوک کورسه
صافی بودکلی صورتندر کوکل مقاملرینک وصفتلرینک صورتلریدر
که اکا قلبی دیدلر یعنی انلری قلبه کسترر واکر نهایتسز انوار کورسه
ودکز عالمی واجموع وطموع واغموع حاصل اولسه وطی زمین وهواده
یورمک حاصل اولسه ودخی رنکسز ونیتزلکس عالملر کورسه ومعانی

وعلوم

١٤٨

وعلوم کشف اولسه والتسز معرفتلر وجسمانیتدن مجرد اولمقلق
وتجلی روحانیت حاصل اولسه بو جملهسی روحانی صفتلرندن درکه
روح کسترر واکر ملکوته مطالعه ایتمکدن ملائکه مشاهده قلمق
حاصل اولسه وهاتفدن اواز ایشیدوب واجمع وطموع عرض اولسه
وافلاک وعرش وکرسی واشیانک ملکوتی کوزینه سلوک
ایچنده صفات ملکی کسب ایدوب واخلاق حمیده حاصل اولمقدر واکر
غیب الغیب انوار مشاهده اولسه وصفات الوهیت کشف اولوب
والهامات واشارات وتجلیات صفات ربوبیت حاصل اولسه
فنا وبقا مقامنده وحق تعالی نوعک اخلاقیله متخلق اولوب وصلت
حاصل اولمق میسر اولسه بلسون که اول کوردکی رحمانیدر بس
واقعهلرک هر نوعندن بعض بیان اولندی باقی بو قیاس اوزرینه
معلوم اوله کشف واقعهدن اکنجی فاینده اولدرکه قلبدن وروحدن
وملکدن اولن واقعهلر غایت ذوقلو اولور بس نقش اولوردن
ذوق وشوق وقوتی ظاهر اولورکه اول ذوق وشوق قله نفس خلقدن
ازینی قطع ایدر اکرمش سنکلردن ونفسانی لذتلردن وحیوانی
ارزولردن کسلوب اندن اول روحانی مکاشفهلرینه وانوار غیب
مشاهدهلرینه ومعانی واسرار ولطایف وحقایقه که حضرتندن

يتشر انلرك له انس حاصل ادر واندن صنكره بكلي طلب عالمنه توجه
ادب وعالم غيب مشربندن شرب ادر نكه قد علم كل اناس مشربهم
وحقيقتده طريقت اطفالني اتك امده غيبي واقعه لروك سوديدن
انكه نسنه اله بسلمك ممكن دكل وطالب جانك غذاسي صورت
ومعني يوزندن واقعه لر الور بلور نتكه بر كيشي خواجه امام يوسف
همداني خدمتنده رحمة الله عليه تعجب ادب ايدركه بكوني شيخ
احمد غزالي خدمتنده ادب اصحاب ديرلب سفره ازرنده
طعام يرلر ادي اراده برسي كندودن بر ساعت غايب اولدي چونكه
كنديه كلدي ايتدي كه شمديكي ساعتده پيغامبري عليه السلام كوردوم
كه كلدي وبرلقمه بنم اغزمه صوندي اندن خواجه امام يوسف
ايتدي تلك خيالات تربي بها اطفال اهل الطريقة يعني
اول واردلردركه طريقت اطفالني انكله تربيت ادب بسلرلر
اندن صنكره اوچنجي فايده كشف واقعه دن اولدركه بو يولك بعض
مقاملرندن واردركه اول مقام غيبي واقعه لر تصرفندن ازكه
نسنه الدكجك ميسر اولمز وركن اعظم خود پيغامبره وشيخه
محتاج اولمقدر بو سردن اتروردركه تا سالك سيري كندو وجودنده
قلمه وا نولك سلوكي نفس وقلب وروح صفتلرنده اوله وبو

وبو نسنلرده ممكندر غيره محتاج اولميه اما چون كه روحانيت
سرحدنه ارشه اول وقت كندكنديله اول مقامدن كچمز زيراكه
هر تصرف اله سالكدن قوپر انوك خود يولي يقلق عالمنه ارشدي بس
اميدي غير تصرفنه محتاج اولدي بس انلر وقايع شيخ ولايتندن يه
حضرت نبوتدن يه حق تعالي يولك اول فناورجي تجلي لرندن
حاصل اولر تاكه فناي حقيقي بولب بقاي حقيقيه ارشه كيم
سلوكندن مطلوب ومقصود اولدر والله اعلم امدن كيرو
بر نوع دخي وقا بعدن كه ومشاهده يه وتجلي ووصوله تعلق دتر
هر بري كندو مقامنده بيان ان شاء الله تعالى وصلى الله على سيدنا محمد وآله اجمعين

الفصل السابع عشر في بيان مشاهدات الانوار ومراتبها

يعني اون يدنجي فصل انوار مشاهده نولك بياننده در وهم انولك
مراتبني والوانني معلوم ادر قال الله تعالى ما كذب الفؤاد
ما رأى افتمارونه على ما يرى ولقد رآه نزلة اخرى وقال النبي
صلى الله عليه وسلم الاحسان ان تعبد الله كانك تراه ✿ عزيزمن
بلكل كه چونكه كوكل اينه سي تذ بجله لا اله الا الله • نصقيلندن
صفا وصقالت بوله وطبيعت زنكي وبشريت صفتلري نولك ظلماتي
اندن محو اوله كه ان لكل شيء صقالة وصقالة القلوب ذكر الله

اول وقت کوکل انوار غیبی نقشنه قابلیت بولور و سالک کندو کوکل
صیقلنی مقدارنجه اول مقدارجه انوار مشاهده اولور و اول امرده
اول انوارک اکثری برق مثاللنده اولر و بعضلری لوامع و بعضلری
لوائح مثاللنده ظاهر اولور و هر برنده بیلت درلو شوق آرتر

یا ایها البرق الذی تلمع　　من ای اکناف الحمی تسطع

و بخره که صقالت قلبه زیاده اوله انوار دخی قوتلو اولور بکره انوار
آکا چراغ مثاللنده و شمع و مشعله و بیمش اودلر مثاللنده مشاهده
اولور و آندن صکره انوار علوی ظاهر اولور اول امرده اوق یلدزلر
و بوبت یلدزلر مثاللنده کورینور و آندن آی صورتنده مشاهده
اولور و آندن صکره کونش مثاللنده بلورر و آندن صکره انوار
جمال و جلال ظاهر اولور بو جمله سلوکک شرح اوزندر اما هر
برندن برجاشنی آیره لورلر ان شاء الله تعالی سن بیلکلکه بو انوارک
منشأ یعنی قیدو بخاردن درلو درلو اولوش روحانیت سالک
کبی و ولایت شیخ کبی و نبوت خواجه کبی علیه السلام و ارواح
انبیا و اولیا و مشایخ و حضرت عزت و ذکر لا اله الا الله
کبی دخی مختلف ذکرلر و قرآن و ایمان و احسان و اسلام و انواع عبادات
و طاعات کبی که هر برینک بر مخصوص نوری واردر و هر بر منشادن

نور

١٥٠

بر نور قوپر که اول نور اول منشایه مناسبدر و هر برینک بر ذوقی و بر نوعی
واردر که دخی برنن اول بیلنمز چونکه برزدن حجابدن طشره کله خیالک انی
تصرف قلمیه اول وقت الوان کترلور بس رنکسز و صورتسز مکانسز و هیئا تسز
کیفیتسز مشاهده حاصل اولور و نور مطلق الدرکه بودکلیدن پاک و منزه
اوله و شکللو که نظره کلور بشریت تعلقندن اولنلر روحک حجابنک
ارندندن آکا پیتش و ادراک اولدر وقتیکه صرف روحانیته دشر و خیالک
حجابندن طشره کله بو صفتلر هیچ قلمز بس رنکسز و شکلسز بر الدرمق
ظاهر اولور اما اول مختلف انوارک هر بری قنغی منشادن مشاهده اولور
بو مختصرده ایشت و شیله بیلکل که اول یلدرم صورتنده ظاهر اولن نور ذکر
وقت اولورکه ذکر نوریه ابدست نوری اولور کره روحک انوار غلبه ادب صفات
بشری حجابلرینی یرتوب شول بولت کبی یرتلور اندن بر بر تو ظاهر اولور روحا
نیتدن یلدرم صورتنده مشاهده الر شیخ ابو سعیدک رحمة الله علیه مرید
لرندن بریسی بر وقت ابدست المشیدی چونکه خلوتنه کردی بر نور ظاهر
اولدی تفن اوروب طشره چقدی و سکردب ایدر ایدی بن حقی مشاهده ایتدم
شیخ انک احوالنی بیلدی چغروب ایتدی که ای اش کورمدک مسکین اول نور سنک
ابدستک نوریدر سن قنده هنوز اول حضرت قنده دیدی اما لوایح صور
تنده ظاهر اولن نور غالبا قرآن یه ایمان و اسلام منشاندن ظاهر اولور بس

بروقله لوامع و لوايح آراسنده فرق اولدر كه بروق يلدرم صفتنده شقير
تيز كيدر كسيلور و لوامع اولدر كه الدرز بري بري اردنجه بر پارهم اكلنور
و لوايح اولدر كنش نوري كبي دركه صو عكسندن يه خود آينه عكسندن بر بر طوقنور
و بر مقدار توقف ايدوب اكلنور اندن زياده كيدر و حجاب كيدر لاجرم نماز نورندن
يه قرآن يه اسلام يه ايمان نورندن بر عكس كوكل آينه سينه طوقنسه لوايح ظاهر اولور
و نيت اخلاص مقدار و هم كوكل آينه سي صفا بولدوغي مقدار لوايحات نورلر
و ذوق ارتر و اكلنور و اما اول نور كه چراغ و شمع و شعله صورتنده كورنسه
اول بر نوردر كه شيخ ولايتندن يه حضرت نبوتدن ظاهر اولور كه و سراجا
منيرا يه خود استفادهء علومدن يه قرآن يه نماز يه ايمان نورندن ظاهر اولور
و اول چراغ و شمع كه كردي اول مقدار نور كه منور اولمشدر بو مكشوفلردن
كه بيان اولندي و اكر مشكات و قنديل صورتنده ظاهر اولسه اول عرفان نوردر
كه مقام احساندن ارشوب كوكلده ظاهر اولمش اولور كوكل نورانيت مقدار
و حق تعالى نور معرفتي الله تمثيل ايتمشدر مثل نوره كمشكوة فيها
مصباح يعني نور معرفت اول درجه يه كلور كه ايچنده بر چراغ اوله بو كي
تقريري كچمشدر ايلكي فصلده و اما اكر علويات صورتنده كورنسه يلدزلر
و آيلر و كنشلر كبي اول روحانيت انوارندن اولور كه كوكل كوكنده طلوع ايدر
اول نورك سعادتي دكلو ظاهر اولور مثلا چونكه كوكل آينه سي يلدز مقدار صفا

بولسه روح نوري كوكب دكلو ظاهر اولور و كاه اولور كه كوكب آسمان اوزرينه كورنور وقت
اولور كه آسمان كورنور كوكب سز آسمان كوكل جسميدر و كوكب روح نوريدر كوكل
صفاسي مقداري بلورر اكر كچك اولور و اكر بيوك و كراز اولور و كر چوق و اكر كوكب
كورنسه آسمانسز اول كوكل نورينك عكسيدر عقل نوري ايله يه خود ايمان نوري
ايله كه كوكس هواسنك صفاسنده ظاهر اولور و كاه اولور كه نفس شول صافي اولب
تزكيه بولور كه كوكل كبي كورينور و كوكل اني آي كبي كورر و چونكه كوكل آينه سي
كمال صفا بولسه روح نورينه قابليت كسب ايليه اول وقت كنش مثاللنده
مشاهده اولنور و بعضيلر كه كوكلده صفا زياده اوله كنشك نوري زياده بولنور و اكر آي
و كنش ايكيسي بله كورنسه آي كوكل اولور كه روح نورينك عكسندن منور اولمشدر
و كنش روح اولور كه مشاهده اولنور اما هنوز حجاب اردندن طلوع ايدر زيرا
مطلب عالم كبير كه خيالده كنش صورتنده مناسب نقش بغلمشدر يعني نتكه عالم كبيرده كه
مجموع دنيادر كنش نوري ايله منور اولمشدر و انوار آثاري دكلي جهانه ايرشور
مطلب عالم صغير انجيلي عالم صغيرده كه بدن انساندر روح نوري ايله منور اولمشدر و انك
آثاري دكلي اعضايه ايرشور شول كه حس و حركت ظاهر اولور انك ايچون خيال
بو مناسبت ايله كنش صورتني روحك حقيقتي اوزرينه نقش بغلايجي اولدي
و الا روح نوري خود بي شكل و بي لون و بي صورتدر و كاه اولور كه كنش و آي
و يلدزلر حوض ايچنده يه دكز ايچنده يه ايرماق ايچنده يه صولوچاه ايچنده

مشاهده اولن جمله كه وار روحانيت انوارندندر كوكلده مختلف محل
لرنده اولكن شيله خيالي بو وجهله نقش بغلمشدر وكاه اولر كه ايمان
وطاعات وتسبيحات واذكار نورلري كوكلده مختلف الوان ولصور
مختلفه بنله مشاهده اولر وتجلي كاه اولر كه صفات حق انوارينك پرتوي
وتقرب اليّ شبرا تقربت اليه ذراعا مقتضيسنجه استقبال ادر وحجاب
روحاني وحجاب قلبي ارندندن عكس كوكل آينه سينه صيقلي نه دكلو ايسه
اول دكلو مشاهده اولر نتكه ابراهيم پيغمبر عليه السلام ابتدا حالنده المشدر
ادي كه فلما جن عليه الليل رأى كوكبا قال هذا ربي • چونكه كوكل آينه سي
كوكب مقداري صفا بولمش ادي نور حق كوكب مقدار مشاهده اولدي
وچون قلب آينه سي طبيعت ژنكندن تمام خلاص بولدي آي صورتنده مشا هده
اولدي كه فلما رأى القمر بازغا • وچون آينه كمال مرتبه ده صفا بولدي
كونش صورتنده مشاهده اولدي كه فلما رأى الشمس بازغة قال هذا ربي
هذا اكبر وحقيقتده اولكه خليل عليه السلام جانبندن نظرينه مشاهده اولردي
صفات ربوبيت انوارينك پرتوي عكسي ادي كه كوكل آينه سنده ظاهر اولردي
ولكن حجاب روحاني وقلبي ارندندن ادي تلوين مقامنده ايدي غروب ادردي
لا احب الآفلين امدي بونده اوچ نسنه وار بري اولدركه حجاب ارندندن
ادي وبري اولدركه مقام تلوينده ادي وبري اولدركه صفات حق انواري پرتوندن

ادي اما اول كه حجاب ارندندن ادي زيرا مختلف صورتلرله كورنردي وحضرت
خودمنيدن صورتندن واولكه مقام تلوينده ادي افول قبول ادردي
واول منيدر افول غروبدن واولكه انوار حق صفات پرتوندن كه مشاهده
اولردي زيرا كه حق تعريف وتعليم بيله مشاهده ذوقين ويرر اول حقيقته كوكل
محكم ادن كوكل خود بر حاكمدر كه صادق القولدر كرذكي نسنه ده خبط
خطا اكا يول بولمز نتكه حق تعالى بيورر ما كذب الفؤاد ما رأى وقتكه كوكل
كوكل اوله بلن وبلمش كورمز وهم هذا ربي حكم اولمز توده ن قلبيكم قلبه
مشاهده اولنمادي اول انوارده كه قلبه مشاهده اولر همان اول معرفت نور
اولدي بعينه وكندونك حالني كندويه تعريف ادب بلدرر زيرا كه غير نسنه
آني تعريف ايده من بس بر ذوق جانبنده ظاهر الرحضرتدن كه اول ذوق ايله
بلور كه كوكلده ظاهر اولن نسنه حضرتدندر اغياردن دكلدر وبو معنى ذوقي
دركه عبارته كلمكده دشواردر وواقعه ايتي دخي فهم ايده مز امدي بو دخي انوع در
شولكه اكر حق معرفي سمع قبوسندن كيره جك اولرسه شول موسى پيغمبره ظاهر
اولن كبي اولركه انّي انا الله ديدي ومادام كه معرفت حجاب ارندندن كلدي واسطه
بنله كلور كه من الشجرة ان يا موسى وچونكه حجاب كتدي له واسطه سز اشدركه وكلم الله
موسى تكليما واكر معرفت نظر قبوسندن كيره جك اولرسه وهم حجابلر باقي
اولمش اوله واسطه بنله كلور نتكه خليل عليه السلام المشدي كه فلما رأى الشمس

بازغة قال هذا ربي مادام كه حقيقتده بر ذوق جان اچنده ظاهر اولميه
انا ربك تعرفيدن هيچ ذلك ترجمان ايده مزكه هذا ربي وچونكه حجاب
بركزدن كتيرله معترف واسطه سزكله نيتكه خواجه عليه السلام والمشيد بكه ما
كذب الفؤاد ما رأى افتمارونه على ما يرى وهم عمر رضي الله عنه بو چاشنيدن
طتمش ايدي بكه رأى ربي قلبي وخواجه عليه السلام احسان مقامن بيان ايتدي كذ
بو ذوقك حصولنه اشارت ايدركه الاحسان ان تعبد الله كانك تراه و
اگر بر كيشي سؤال ايده بو آيتسه كه ابراهيم عليه السلام اول يلدزي وآيي وكنشي
كه مشاهده قلدي عالم باطنده نمدي كه بو خود عالم ظاهرده بيان ايت اشدن لوم
دسه اكا جواب ويرب ايدرزكه تفاوت يوقدر بو ايكينك اراسنده زيرا كه چون
كوكل آينه سي صافي اوله كركنليني مشاهده لري غيبده كورر كوكل عالمنده
خيال واسطه سي برله وكاه اولركه شهادتده كورر ظاهر عالمنده حس ادراك
ايتدكي واسطه اله اول نسنه دكه مناسبت واروحق انوارنك ظهورنه محل اولو
بلوراوش يلدز وآي وكنش بيكه بولر حق انوارنك بر تونك عكسنه قابل
دورر نيتكه حق تعالى بيوردي الله نور السموات والارض زيرا كه حقيقتده كوزيجي
ايكي كوكلدر وكسيزيجي حضرت عزتدر چون هذا ربي معرفي حق اوله وكوكل
اول ذوقه بلغه لا يؤته الا غيب وشهادة ظاهر وباطن هب بر اولر كوكل
صفاسي كماله ايرشه وحجاب شفاف الكب برف الدر اول وقت سنريهم آيا تنا

في الآفاق وفي انفسهم كستيسي ظاهر الر اگر كندوده نظر ايتسه كردكي هب حق الر
بس انا الحق اندن صادر اولر وگر موجوداته نظر ايتسه هر ذره ده حقي مشاهده
قلور نيتكه اول عزيز بيوردي ما نظرت في شيء الا ورأيت الله فيه وچونكه
حجابلر بكلي كتيرله نظرندن ومشاهده مقام واسطه سز ميسر اوله اول وقت
ايدركه ما نظرت في شيء الا ورأيت الله فيه وگر مشاهده دريا سنده
مستغرق اولسه شويله كه ناظر وجودي لا شيء مثلا شي اولب منظور وجودي قلسه
همان جنيد قدس الله روحه ديدوكي كبي كه ما في الجبة سوى الله بو مقامده منظور در
جمال مشاهده سي انسان آينه سنده كيرو كندو ناظره حاصل اولور نيتكه
شيخ بيوردي قدس الله روحه

بيت

عمريست كه در راه تو باپيست سرم — اگر تو بدين كاني بسيمرم
زان روي كنون آينه روي توام — از دين تو برروي بي بنگرم

باشمز ايق اولدي اوش يولكه نجه مدت درر
كوزدن آقاجي صنمه ياش بلكه بو عين دمه درر
شاها چو يوزك آينه اولدي يوزمز آينه
بس كورر يوزكوزنده سن خود قلبي عدمه درر

اما انوارك الواني هر بر مقامده كه مشاهده اولر بر رنكله اول مقام حسابنجه
ومقتضاسنجه رنك بولوب ظاهر اولر مثلا نفس تجين لوامه للشمرتبة سنده

اولسه بر اندرق نور ظاهر اولور و اول آندن دركه روح نوري يه ذكر نوري
نفس ظلمتيله قريشر روح ضوءيندن و نفسك ظلمتندن كوك نور ظاهر اولور
وجوده كلور بس مبتديلره اهل تصوفك كه كوك طون كيرلر بو مقام
نشانيندندر و اكا دلالت ايدر زيرا بو طائفه لباسي مقام و صفت رنكيندن
كبرلر ايدي بر وقت وچونكه نفسك ظلمتي آزرق اوله و نور روح زياده
اوله قيزل نور ظاهر اولور وچون روح نوري غلبه ايده ظلمت آزره صرو
نور ظاهر اولور وچون نفسده ظلمت قلميه آق نور ظاهر اولور وچون روح نوري
كوكل صفاسيله قريشه بر كسه بيشل نور ظاهر اولور وچون كوكل تمام صافي
اولسه شول كنش نوري كبي بر نور مشاهده اولور وچون كوكل آينه سي كمالده
صفا و صقالت بوله كنش نوري كبي بر نور تمام شعاعيله صافي كوكل آينه سنده
مشاهده اولور الركبتده اول شعاع قوتندن كمسه نورك نظر آكا دوكمز

بيت

بصر ز نور تو بر تو ظفر نمی يابد
تن چنان كه توئی ديده در نمی يابد
ز تو چكونه خبر شد دلرا كه ز لطف
طراز پيرهن از تو خبر نمی يابد
بصر بو نوره كه هر كيز اده مز اوش نظري

سني

سني كورمك كما هو كورمك كوزك دكل — هنئ
عجب خبر نيجه اولدي كه كوكلك لطفكدن

يعني

وچون نور حق عكس اوله روح نورينه اول ذريته بر مشاهده حاصل اولور كه
اول مشاهده شهود ذوق بر له جمع اولوب قريشمشدر وچون نور
حق روح و قلب حجابنسز مشاهده اوله اول وقت رنكسز و كيفيتسز
وحدتسز و مثلسز و نهايتسز و ضدسز و ندسز آشكاره اولركه تكوين
و تمكين اكا لاينه كلور بس آنده نه طلوع بولنور نه طولنيق نه ساغ
قلور نه صول نه اوك قلور نه صوك نه يقرو قلور نه اشغه نه زمان
قلور نه مكان نه ارقلو قلور نه يقين لوق نه كيجه قلور نه كوندز ليس
عند الله صباح ولا مساء بونده نه عرش قلور نه دنيا قلور نه آخرت

بيت

نور يبدو و اذا بدا ستكن ۞ شمس طلعت و من رآها آمن
والقوم رضوا بظلمة ذات حزن ۞ كم قلت و كم اقول لكن مع من
بو بر شمسدر كه كريجك آني ۞ موحد اولور اهل آخر زمانی
بو بر نوردر كه كرينجك عياني ۞ كوكل منزلي اچرده در مكاني
ولكن بو خلق راضيدر ظلمته كيم ۞ زبر اكم كوكل لاري طوتدي دخاني

بنجه بن بو سری بیان ایدەم — بنجه بن بو سزی دیم رایکان
ایشیدورد ترک کمسه یوق — خدایا امان الامان الامان

پس اوکه امرده صفات جمالک انواری که حق تعالی نوک لطف
عالمندندر اول مشاهده الر پس بر نوع تصرفله که قنابعشلر
آنی اظهار ادر نیتکه ذکر اولندی اول انوار که جلاله صفتیدر حق
تعالی نوک قهر عالمندن ظاهر الر اول فناء فی الفنا وفناء الفنا
اقتضا ادر آنی اظهار ادرسیلکه بیان احوالک شرحندن عاجزدر
زیرا که بو احوال کورملودر دیملو دکل وغیبیدر ایتیدکل اول بر نور
محرق ظاهر اولور که لاتبقی ولاتذر خاصیت اشکاره قلور که حقیقتده
بدی طموا اولان نورلک بر توندندر دخی شیله بیلسک که صفات
جمال انوار مشرقدر محرق دکل وصفات جلال انوار محرقدر
مشرق دکل وهر عقل وفهم بو معانی ادراک ایده مز کاه اولور که صفات
جلال انواری صرف ظلمانی اولور و عقل بنجه فهم ایتسون نور ظلمانی
که کندوسی نورانیدر وهم الجمع بین الضدین انوک قتنده
محالدر واگر اکلیو بیلور سک اول اشارتی که خواجه علیه السلام
بیردی طموی بنجه بیک بیل یقدلر قیزل اولدی ودخی بنجه بیک بیل
یقدلر تا که آق اولدی و بنجه بیک بیل یقدلر تا که قره اولدی و شمدی

قره در

قره در دیدکی بو قبیلدندر وقره اودی عقل بنجه فهم ایتسون که کندوا اوق
نورانیدر پس آنده که حقیقت وحدتدن نظر ادجک الرسک ایکی
عالمده هرنه که نور وظلمت وار انوک لطف وقهر صفاتنک انواری
بر توندندر نیتکه حق تعالی بیوردی الله نور السموات والارض بو معنیدندر
اتروق نور وظلمت جعلینه ذکر ایلدیکه وجعل الظلمات والنور
خلق لفظی ایله ذکر ایتدی که دیدی خلق السموات والارض خلقیت ازکه قدیم
وجعلیت ازکه و بو اشارتک بحثنده چوق معانی وار که هر فهمه
لایق دکلدر اما صفات جلالک چونکه فناء الفنا مقامندن الوهیت
هیبت جملەسنی اظهار ادر بر قرکو نور ظاهر الر اول فانی قلیجی و باقی
دیجی در وهم الدرجی در وهمده زلدیجی در شیلکه انوک عظمت
سطوتندن طلسم اعظم شکست الوب رسم رسوم مبهم آشکاره
اولور خواجه علیه السلام دعا ایتدکی که اللهم ارنا الاشیاء کما هی
مقصود لطف وقهر صفاتنک انواری ظاهر اولمق ایدی که صفات
ذاتدر وهر نسنه نوک کیم عالمده وجودی وار بو صفات لطف انوار
بر توندندر به صفات قهر انوار بر توندندر والا هیچ نسنه نوک خود
وحقیقت یوقدر که قائم اوله کندو ذاتی ایله و وجود حقیقی حضرت
لاین لکدر و اندن غیری نکم وار وارلغی انکله در یوخود اولدر نیتکه

بیوردی هو الاول والآخر والظاهر والباطن نتکه شیخ بیوردی قدس الله روحه

بیت

دل مغز حقیقت آنست تن پوست ببین
در کسوت روح صورت دوست ببین
هر چیز که آن نشان هست دارد
یا سایه نور اوست یا اوست ببین
کوکل مغز حقیقت بلن تن هم پوست بلن زنهار
ولی جان کسوتنده اشکور بدن صورت دیدار
جهانده هر نکم موجود الب صورتده کرندی
یا انک کلکه سن فرض ایت یا عین ذاتن بل وار

وصلی الله علی سیدنا محمد وآله اجمعین ●

الفصل الثامن عشر فی بیان المکاشفات وانواعها یعنی اون سکزنجی فصل مکاشفات انواعن بیان قلور قال الله تعالی فکشفنا عنک غطاءک فبصرک الیوم حدید وقال النبی علیه السلام حجابه النور لو کشفها لاحرقت سبحات وجهه ما انتهی الیه بصره ● عزیزم بلکل که حقیقتده کشف الدر که بر نسنه حجابدن کترله طشره بر وجهله که کشف ایتمه اول نسنه ادراك

ایمن بر صفتله که اندن اول ادراك ایتمش اوله نتکه بیوردی فکشفنا عنک غطاءک فبصرک الیوم حدید ● یعنی سنك نظرکدن حجاب کتردك اول نسنه که شمدیه دکن کوزمزدن سکا مکشوف ومعلوم قلدق وحجاب اول موانع درکه قوللرك کوزن جمال حضرت مشاهده سندن منع ایدن امدی اول جمیع دنیا وآخرتدر که بر روایتده اون سکز بیك عالمدر وبر روایتده یتمش بیك عالمدر وبر روایتده اوچ یوز بیك عالمدر اما اولکه مناسبدر کدن یتمش بیك عالمدر حدیث صحیح ایله خبر ویرر نتکه بیوردی ان لله سبعین الف حجاب من نور وظلمة بو یتمش بیك عالم انسان نهادنده موجوددر که هر عالم حسابنجه انسانك کوزی واردر که اول عالمی اولکوز برله مطالعه ایدر بلور اول عالم کشف اولدغی حالده وبو یتمش بیك عالم ایکی عالمه اجمال مندرج درکه اکا نور وظلمت درلر یعنی که ملك وملکوتدر وهم غیب شهادت دخی درلر وجسمانی روحانی درلر دنیا وآخرت درلر جملیسی بردر وعبارتلر مختلف اولور وانسان بو ایکی عالمك مجموعندن عبارتدر که قدرت لایزال ایکی ضدك آراسنده جمع ایتمشدر وبو یتمش بیك گزکه یتمش بیك عالم ادراك ایدن انسانك ایکی عالمه مدرکات ایچنده جمع ایلمشدر بیش حواس کبی که جسمانیاته تعلقدر وجمیع جسمانیات عالملرن اول بیش حس ایله

ادراک ایدن ودخی مدرکات باطنیه کبی قوای بشری درلر وبو بیش حواس
باطنیه بر له انسانک روحانیاتنه تعلق ایدن جمیع روحانیات عالملرینی انکله
ادراک ایدر واول مدرکاته عقل وقلب وسر وروح وخفی درلر اما
اهل سلوک اصطلاحنده مکاشفه اول معنیه اطلاق ایدرلر که بیش
حواس باطنیه بر له ادراک اولنمیه اما اطلاق ایتمزلر که بیش حواس ظاهر
بر له ادراک اولنمیه زیره خود قوای بشریه بر له که حواسه تابعلردر بس چون
سالک صدق اراداتدن جذبه سیله اسفلیدن یوزین شریعت اعلای
علیینه بکلدن وصدق قدمیله شریعت جاده سنده مجاهده وریاضت
قانونن ازرنده متابعت قلوزی بناهنده سلوک ایتمکه بشلیه اول ییتمش
بیک حجابدن هر برنه که کچه اکا بر کوزکه اول مقامه مناسبدر آچلمش
اولور واول مقامک احوالی اونک نظرنه کشف ایله معلوم اولور اوک
اونک عقل کوزی آچلور وحجاب کتدکی مقداری وعقل وصفا بولدوغی
دکلو معانی معقوله یوز کوستره ومعقولات اسرارندن خبردار اولور واول
کشفه کشف نظری درلر بوکه اعتماد زیاده اولمز زیرا هر نه که نظرده کلور
اکا قدم اورمز والکرمز واعتماده یرمز مصطفی ع نه هرچه ببینی بتو
بخشند ای دل یعنی هر نه که کورسک ای کوکل سکا بغیشلمزلر اکثر
حکما وفلاسفه بو مقامده قالدیلر وهمتلری عقل تجرید ایدوب معقولاتک

ادراکنه

ادراکنه صرف ایتدیلر واوزن عمرلرین خرج ایتدیلر وانی مقصد حقیقی ایدنوب
معقولاتک ادب ضلالت اوولرینه یواقلدیلر وهم خلقی کمراه ایتدیلر ابلیس
کبیکه کندو کمراه لعینه راضی اولمیوب قلان خلقی دخی کمراه قلدیلر که
قد ضلوا من قبل واضلوا کثیرا وچون کشف معقولاتدن کچه مکاشفات
قلب ظاهر اولور واکا کشف شهودی درلر که انوار مختلفه کشف اولنور که انونک
بعض شرح مشاهدات فصلنده ذکر اولندی واندن صکره مکاشفات سری ظاهر
اولور اکا کشف الهی درلر که بردلمشک اسرار وهر نسنه وجودینک حکمت
ظاهر ومکشوف اولور که مقدسلر اول اسراردن خبردار کلدر بیت

ای کرده غمت غارت هوش دل ما — درد تو زده خانه فروش دل ما
سری که مقدسان ازان محرومند — عشق تو فرو کفت بکوش دل ما

ای یار غمک سینک عقلوم قلور بیهوش
دردک بوکوکل ملکن یغمایه ویربدر اوش
اوسرکه فرشته لر ییتشمدیلر اکا
هردم بو بنم سمعمه او نغمه ده ادر کوش

اندن صکره مکاشفات روح ظاهر اولور واکا کشف روحانی درلر اول
مقامک اوکلرینه معراجلر ظاهر اولور وجنت وجحیم عرض اولوب ملائکه
کورمک وانلر کله تکلم ایتمکلک ظاهر اولور وچون روح بر کرزدن صفا بولسه

وجسمانی کدورتلردن پاك اولسه بها یتشر عالم ملك کشف اولور و انك
ابد دایمه سی کوزی الیندن دور ایدر بونك زمان مکان حجابلری کیترلر
اول نسنه کی زمان ماضیده اولمشیدی بو حالده اذ ذاك ادن تا کیتی اولور که انك
نظرینه موجودات یرده لدغندن تا آخر مرتبه دك کشف اولور انك
نظرینه بجملتی ظاهر اولور اذ ذاك ادر شول نسنه که زمان مستقبلده
اولجقدر نتکه حارثه ایدردی خواجه علیه السلام بیوردیکه کانی انظر الی
اهل الجنة یتزاورون (یتعارضون) والی اهل النار و خواجه علیه السلام بیوردیکه عرضت
علی الجنة فرایت اکثر اهلها المساکین وعرضت علی النار فرایت اکثر
اهلها النساء یعنی خواجه علیه السلام ایدر جنت بکا عرض ایتدیلر اکثر
خلقینی فقرا کوردم و جهنمده دخی عرض ایتدیلر اکثر خلقینی عورتلری
کوردم چون زمان مکان حجابی کیترلجك اولزمان مکانکه آخری ویدر
کشف اولور وهم بو مقامدن شیله اکمل که ارد ندن کورر نتکه خواجه علیه السلام
ایدردیکه یا ایها الناس انی امامکم فلا تسبقونی بالرکوع ولا بالسجود
ولا ترفعوا روسکم فانی اریکم من امامی وخلفی • یعنی ایدردیکه بندن
اول باشکزی رکوعدن و سجوددن کتورمتکه بن سزی اکمدن کوردکم کم
بکی آرد مدن دخی کوررم و اکثر اشیا که خارق عادتدر که اکا کرامت
درلر بو مقامدن ظاهر اولور کوکلده دوشنی بلمك بکی وغیبده کی نسنه بلمك

بکی

بکی وصو اوزرینه و اود ویا اوزرندن کچمك بکی ونندن خبر ویرسه و بوندن
خبری واریسه اکا مناسب واقع اولور اما بو جنس کرامت اعتباری آرتق اولمز زیرا
که اهل دنیا بر بو جنس اولور نتکه خواجه علیه السلام ابن صیاددن صوردیکه ••
ماتری ایتدیکه اری عرشا علی الماء فقال النبی علیه السلام ذاك عرش ابلیس
یعنی دیدی نه کوررسن ایتدیکه عرش کورورم صو اوزرینه بس ایتدیکه اول
ابلیس عرشیدر ودخی بو جنس خرق دجاله دخی اولیسردر تا که حدیثده کلمشدر
بر کیشی الدروب دیری قیله اما اول خرق عادتکه کرامت اوله و اول اهل
دیندن غیرینه بلنمیه اولدر اولدرکه کشف روح اولدقدن صنکره مکاشفات
خفی ظاهر اوله زیرا که روح کافرلرك وهم مسلمانلرك واردر و اما خفی بر روحدر
که خاص حق تعالی حضرتندندر خاصلره ویرر انجق نتکه بیوردی
کتب فی قلوبهم الایمان وایدهم بروح منه و بر یرده دخی بیوردیکه یلقی الروح من امره
علی من یشاء من عباده و خواجه حقنده علیه السلام بیوردیکه وکذلك اوحینا
الیك روحا من امرنا ما کنت تدری ما الکتاب ولا الایمان ولکن جعلنا
نورا نهدی به من نشاء من عبادنا • یعنی اول روح روحانی که خاص
حضرتدندر آنی بعضلره قونلرز و روزکه خاصلردر بونم حضرتمزده
بعضیسنه دخی ویرمزز تا که خاصلره اولوث واسطه سی بر له بنم صفتمز عالمنه
یول بولهلر مصراع • رستمك هم رخش رستم کشد اما شیله بیلکل که

نتكه عالم جسمانى وعالم ملكوت آراسنده كوكل واسطه اولمشدر شويلكه بريرى
ملكوته دن وبريرى جسمه دن تا اول يوزيله كه ملكوته دن تمشدر عقل و
روح يوزندن فيضاتنى قبول ايدن وبو يوزيله كه جسمه دن تبدر روحانيت ومعقو لات
انوارنك آثارلرينى نفسه وبدنه ارشد ايدرلر انجلينك سردخى كوكل عالمنه روح
عالمنوت آراسنده واسطه اولمشدر بر يوزى روحه وبر يوزى قلبه دن اولى يوزيله
روحه انكله روح فيضنى استفاده ايدب قبول ايدن واولبرى ايله كه كوكله
دتمشدر اول فيض كه روحدن المشدر قلبه ارشد ايدر وانجلينك خى دخى
واسطه در حق تعالينك صفات عاليه ايله وروحانيت عالمنك آراسنده
تا كه حضرت مكاشفاتنه قابل اوله وانده اول اخلاقك عكسينى روحانيت
عالمنه ارشد ايدرم تا كه تخلقوا باخلاق الله شرفيله مشرف اوله وبو كشفه
كشف صفات ديرلر بوحالده اگر عالملق صفتيله كشف اولنسه رؤيت
ومشاهده ظاهر اولور واگر صفت جلال بيله كشف اولنسه فناى حقيقى
ظاهر اولور واگر قيوملق صفتيله مكاشفه اولنسه بقاى حقيقى ظاهر اولور
واگر صفت وحدانيت بيله مكاشفه اولنسه وحدت ظاهر اولور واگر
صفت ظاهر اولنسه بونلرك غيرهم بو قياس اوزره فهم ايليه اما كشف
ذاتى بوحضرتدر كه غايت بديع ورفيع مقامدر وانك بياننده عبارت
واشارت قاصر وعاجزدر اما شيخ رمزده مشدر ايكى بيتنده انك بابنده **بيت**

تا بسر كوى عشق تو منزل ماست — سر دو جهان بجمله كشف دل ماست
آنجا كه قدمگاه دل مقبل ماست — مطلوب همه جهانيان حاصل ماست

شها عشقك مقامندن دتا لى جانمز منزلى
بو كونينك فلان اسرارى اولور كوكلمزه نازل
بو مقبل قلبمز دخى قدمگاه اين لى عرشى
اولبدر بزم مطلوب بو جمله عالمك حاصل

بو رمزلك تمامى بيان تجلى فصلنده كلسه در ان شاء الله تعالى وحده
وصلى الله • على • سيدنا • محمد • وآله • اجمعين

الفصل التاسع عشر في بيان التجلي الذاتي وصفاتها

يعنى اون طقوزنجى فصل تجلى ذاتى وتجلى صفاتى بيانندهدر قوله تعالى
فلما تجلى ربه للجبل جعله دكا وخر موسى صعقا قال النبي عليه السلام
اذا تجلى الله لشيء خضع له قال النبي عليه السلام ان الله خلق
آدم فتجلى فيه عزيزم بلكل كه تجلى عبارتدر اندن كه حق تعالينك
ذاتى وصفاتى الوهيت ظاهر اوله جل جلاله نتكه شرح كلسه ان شاء الله
تعالى وروحك دخى تجليسى اولور وبو معنيده سالكلر غلط چوق وا قع
اولور وكاه اولور كه روحك صفات ذاتيله تجلى ايدر سالكه تجلى حق ذوق
كوسترنجك بو مقامده مغرور اولوب صنيد لر كه تجلى حقدر بلديلر واگر بر شيخ

کاملك تصرف اولمزسه بو ورطه‌دن خلاص دشواردر اگرچه مشایخ
سلف قدس الله ارواحهم بو حقایق کشف تمکن ارتوب اقدام اقتدالر
وکجلری یتدکجه اغیار نظرندن ارتدیلر اما چون بو ضعیف یعنی شیخ نجم الدین
رازی نور الله روحه اول نظر بنا اید یکرمیجه نی معنی مدعیلر بو طایفه
آراسنده ظاهر اتمشلردر و انلر کمال مقصد و مقصوده ارشمش
صندلر بو یولده کندولری مملکت اچنده جایز التصرف بلمشلردر
و اباحة و زندقه و بدعتده دشمشلردر نتکه دمشلردر بیت

پوشیده مرقع اند این خامی چند
بگرفته ز طامات الف لامی چند
نارفته ره صدق و صفا گامی چند
بدنام کننده نکونامی چند

بر کوزکه نه خوش کیمش بو خرقه‌ده عامی
افواهده المشلر بر نیجه الف لامی
بو صدق صفا یولنی وارمدیلر هرکیمی
لیکن ایلدیلر بدنام بو جمله نکونامی

پس دلدی که بو مدعیلرک محک اولمغیچون سلوکک مقامات احوالندن
کندولرده نسنه بولمشلر ایسه شیطانک غروری جوالندن و نفسانیت

مکر طغیانندن خلاص بولالر و یوزلرین صراط مستقیمه دوتلرکه جاده
متابعتدن واکثرندنده طلب دردی باقی قلورسه الکرین بر صاحب
دولتک اتاکنه اورلر انوک بناه دولتنده مقصد و مقصوده ارشلر
نتکه بیورر وأتوا البيوت من أبوابها بیت

تا زاغ صفت بجیفه برآلایی
که چون شاهین در خور شاهان آیی
چون صعوه اگر غذای بازی گردی
بازی گردی که دست ملکرا شایی

زاغ کبی نجسه تا کیم اولاسن انباز
بیچه شاهین کبی شهلره اولاسن همراز
سن اگر سرچه لین لقمهٔ شاهین اولهسن
شاه قولینه مناسب اولاسن بر شهباز

وبن دخی بو نیدن اوترکه صادق و طالبلرک و عاشق مریدلرک دیلی اوله
صواب طریقه وهم مشتاق اوله مرجعه و مآبه بس آمدی شروع ایدروز
تایید ربانی و توفیق یزدانی بله شرح تجلیه وهم فرق ایتمکه تجلی ربانی
آراسنده بلکل که چون کوکل آینه‌سی ما سوای حضرتک وجود کدورتندن
صقالت بولسه و صفاسی کماله ارسه اول وقت حضرتک کندیسی اکا اشراق ادر
و جام جهان نمای حضرت اولر یعنی بر جام اولرکه حق تعالینک ذاتن
و صفاتن حکایت ادب کستره ولیکن شوله صنمه که هرکیشیه صفا و صقالت

دولت آلورکه تجلی حاصل اولب بو سعادت برله مسعود اوله ذلك
فضل الله یؤتیه من یشاء اول حقك عنایتی دردلدکنه وررامّا بو دکلو وارکم بو
سعادتله صافی کوکللر مسعود اولر مکدر کوکللر بوندن محروم در نتکه شیخ عبد
الله انصاری رحمة الله علیه بیورد یکه تجلی حق ناکاه آید • امّا بردل آکاه آید •
یعنی حق تعالینك تجلیسی ناکاه کلور امّا اول کوکله کلور که آکاه اوله یعنی صفاو
صقالت بولمش اوله وهم شیخ علی بوزنابی خواجه ابوبکر شبلیدن قدس الله روحهما
روایت ایتدیکه خواجه ایتدی • زهرچه بدو دید کوز کرفت • امّا کوزازکرفت که بدو دید
یعنی هر سکردن قلنه یتمدی امّا قلنه یتشدکه سکرتدی واوتلن اولك
امرده چون کوکلك سی بشریت صفاتندن وطبیعت زنکلیدن صافی
اوله وصفات روحانیتدن بعضی کوکله تجلی ایدن اولغلر روحانیت
غلباتندن اولور ذکر وطاعت نوری روح انوارنك اوزرینه غلبه ایدرانددن
روحانیت دریاسی موج اورمغه باشلر وبلك بلك موجلر کناره اورمغه
باشلدن بسّ کوکل آینه سی نك صفاسندن تجلی ظاهر اولور وکاه اولورکه روح جمله صفا تله
تجلی ایدر وبوصفات بشری آثارینی برکزدن محو ایدر وکاه اولورکه روح تجلی
سی مذکورلك نوریله قرشمش اولور اندن مذکور تجلی سولت ذوقی ظاهر اولور
امّا اولمز وکاه اولورکه ذات روح که حقك خلیفه سیدر تجلی ایدر واول خلافتله
انا الحق دعوی سین ایتمکه باشلر وکاه اولورکه جمله موجودات روحك خلافت

حق

تحت البشریة سجودده بولور غلطه دوشوب ظن ایدرکه مکر بن حضرت حقم بو
حدیثه قیاس ایدب که اذا تجلّی الله لشیء خضع له لاجرم بو جنسدن غلطلر واقع
اولور ونفس اول غرور شربتی شربنه موافق اولدیغیچون وهر ضلالت حقلره
باطل آراسنده تمیز ایتمز الّا انلرایدرلرکه حقك عنایت نظریله محفوظ اولب
امین اولمشلر نفسك کیدندن وحقك مکرندن که لا یأمن مکر الله الّا القوم
الخاسرون امّا فرق تجلی روحانیله وتجلی ربّانی آراسنده اولدرکه تجلی
روحانی حدوث صفتیله موجوددر انوك اول قدر قوّة اولمزکه افنا ایدم
اکرچه ظاهر اولدیغی وقت صفات روحانیله بشری زایل لر امّا افنا ایدمز وقتی
که تجلی حجابه کره صفات بشری کیرو کلورکه عاد المیشوم الی طبعه تا وقت
اولورکه نفس روحانیت تجلیسندن برالت دخی حاصل اولور علم ومعرفت
بکی مکر حیله ایچون وکند وهواسی مقصودلرینی بو آلتله حاصل ایدرکه
اندن اولت یوغیدی وحق تجلیسنده جلّ وعلا بو آفت بولنمزبرا که حق
تجلیسی لازم اولدن نفس طوری پاره پاره اولمقدر وصفات باطله سی اونك
زایل اولمقدرکه وقل جاء الحق وزهق الباطل انّ الباطل کان زهوقا
وبردخی فرق اولدرکه تجلی روحانیدن کوکله دلمت لك ظاهر اولور وشك
ریب شواییندن خلاص بولمز وتمام معرفت ذوقینی ورمز وحق تجلیسی
بولت خلوفیجه اولور بردخی اولکه تجلی روحانیدن قلوی وغرور وعجب

ونیدان ظاهر اولب ارتر وطلب دردی ناقص اولب نیازی اکسلك الدر و
بسط کستاخلق بغیشلر وحق تجلی سندن بوه کلی کثرتلور وارلوق یقلغه
مبدل اولر وطلب دردی ارتر وصوسزلق زیاده اولر بیت

سوز دل خسته از وصالش نه نشست
واین تشنکی از آب زلالش نه نشست
هرکه وجود نقش هستی برخاست
ونسر هوس عشق جمالش نه نشست

تمادی کوکل سوزی اود دوست وصالینه
هم بو عطشم کتمز او یار زلالینه
بو ورلغمك نقشی محو اولدی وجودمدن
سودا و هوس ارتدی وارد قجه جمالینه

اما تجلی ربانی ایکی درلودر بر تجلی ذات و بر تجلی صفات و تجلی
ذات دخی ایکی درلودر بر تجلی ربوبیت و بر تجلی الوهیت در تجلی
ربوبیت موسی پیغمبر علیه السلام اولدی وطاغ انوك طفیلیسی اولدی طاغه
طفیلی دکلکه فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا وخر موسی صعقا
تجلیدن طاغك نصیب تدکدك ایدی یعنی اوشنمق ایدی وموسی نصیب
صعقه ایدی چونکه حق تعالی ربوبیت برله تجلی ایتدی موسانك وطاغك

وارلغی

وارلغی قلمدی وکرچه طاغ پاره پاره اولدی وموسی بیهوش دشدی ولیکن
چونکه ربوبیت بسیطی وباقی دخی در انلرك وجودی باقی قلدی فانی اولب
لاشیء اولمدی اما تجلی الوهیت محمده ایدی علیه السلام تا که محمدك جمیع وارلغن
یغمایه وردی وانوك وجودی عوض ذات الوهیت وجودی اثبات ایتدی که
ان الذین یبایعونك انما یبایعون الله ید الله فوق ایدیهم ... بو سعادتك
کمالنی انبیادن هیچ کیمسه ورمدیلر اما انوك خرمنندن خوشه چین
اولنلری بو تشریفله مشرف قلدیلر واول خرمنندن بو نصیبه یتشدیلر که
لا یزال یتقرب العبد الی بالنوافل حتی احبه فاذا احببته کنت له
سمعا وبصرا ویدا ولسانا فبی یسمع وبی یبصر وبی یبطش وبی ینطق امدی
بو سعادت الوهیت تجلیسندن اولر واما تجلی صفات اولدخی ایکی
نوع اوزرینه در بری صفات ذاتی وبری صفات فعلی در وصفات ذاتی ایکی
درلودر صفات نفسی وصفات معنویه در صفات نفسیه اولدرکه دلالت
ایده ذات باریه جل جلاله انجق زیاده معنیسیز دلالت ایتمیه ذاتدن
ازکه مثلا موجودلك وواحدلك ونفسیله قایم اولمقلق بونلر همان ذات
باریه دلالت ایدرلر زیاده ایتمزلر بس اکر موجودلك صفتیله تجلی ایتسه آنی اقتضا
ایدرکه ابو سعید دیدی ما فی الجبة سوی الله • واکر قایم بنفسه صفتیله
تجلی ایتسه آنی اقتضا قلورکه ابو یزید دیدی سبحانی ما اعظم شانی وصفات

معنوي اولدلركه دلالت ايدر بر معنيه كه ذاتك اوزرينه زايددر نتكه عالمدر وقادردر

ومريددر وسميع وبصيردر بونلر دلالت نتكه ايدرلر انلرك وار وقدرت واردت

وسمع وبصر وصوت وكلامي وبقاسي وار وبونلر دلالت ايدر بر معنيه كه زايددر

ذاتك اوزرينه وقتي كه حق تعالى تجلي ايدب عالمك صفتلر ظاهر اولسه واسطه

علوم وحقايق ظاهر اولور نتكه آدمه اولديكه وعلم آدم الاسماء كلها واكر صفت

قدرتلر ظاهر اولوب تجلي ايدرسه شو تجلي اولركه خواجه حاصل اولدي

عليه السلام بر معنيله اشارة ايدب آي ايكي پاره قلدي وهم بر اوج طپراغله

بر لشكري صيدي كه وما رميت اذ رميت ولكن الله رمي واكر مريدلك

صفتله تجلي اتسه شو تجلي اولور كه ابو عثمان حيري اولمشدي كه ايتدي

اوتوز يلدر كه بن نه ديلسم حق تعالى آني ديلر بو نسنه ارادت برله تجلي اولجق

ظاهر اولور واكر سميعلك صفتله تجلي اتسه شو تجلي اولركه سليمانه

عليه السلام اولمشدي كه قرنجه انن اراق يولدن اشتدردي قالت نملة

يا ايها النمل ادخلوا مساكنكم واكر بصيرلك صفتله تجلي اتسه هر

زرّه‌ده حق تعالانك مشاهده اتمك مرتبه‌سي حاصل اوله نتكه كلمشدر ما رايت

شيئا الا ورايت الله فيه او قبله او بعده واكر حيوة صفتله تجلي ايدب

كورنسه شيله اوله كه خضره والياسه اولمشدي تا كه حيوة باقي بولوب فانى

اولمديلر واكر كلام صفتله تجلي اتسه شو تجلي اوله كه موسى پيغامبره

عليه السلام

عليه السلام اولمشدي كه وكلم الله موسى تكليما واكر بقا صفتله تجلي اتسه

انسانيت وارلغي محو اتمك تقاضا قلدوهم صفات رباني اثبات ايدر كه يمحوا [الله]

ما يشاء ويثبت حسين منصور بوندن دم اوردي كه بيت

بيني وبينك انّي ينازعني فارفع بجودك انّي من البين

اما صفات فعلي اوش زلر تعلق وخالقلق واحيا واماتت كبي يعني درلتمك

واولدرمك صفت كبي وقتي كه بونلرك صفتله قلسه شو تجلي اولركه مريمه

اولمشدي وهزي اليك بجذع النخلة تساقط عليك رطبا جنيا

قوري اغجدن حق تعالى اكا خرما ويردي ديرلر بيلمدكجه دكلمردي واكر

خالقلق صفتله تجلي اتسه شو تجلي اولركه عيسى پيغمبره اولمشدي عليه

السلام نتكه بيوردي واذ تخلق من الطين كهيئة الطير فتنفخ فيها فتكون [طيراً]

باذن الله بالچقدن قوش دوزردي واكا جان ويردي باذن الله وحق

احيا صفتله تجلي اتسه شو تجلي اولركه ابراهيم پيغمبره عليه السلام اولمشدي

نتكه بيوردي رب ارني كيف تحيي الموتى الى قوله ثم ادعهن ياتينك

سعيا واتجلي عيسى پيغامبره دخي اولديكه واذ تحيي الموتى

باذني يعني اولودرلتمك صفتله موصوف اوله ابراهيم وعيسى عليه

السلام كبي واكر اماتت صفتله تجلي اوله شو تجلي كه بايزيده اولمشدي

كه ابو تراب نخشبي نوك بر مريدي آني كورمكله كلدي ابو يزيد اكا نظر

ایتدی درحال نعره اوروب دوشدی و اولدی بولت کبی کیشی کیمه کم قهر له نظر
ایتسه هلاک اوله درایدی بونلر همک اگرچه صفت فعلی دندر اما صفت جلا له
تعلق دتر وصفت جلال هم اولدخی ایکی نوع در بری صفت ذات وبری
صفت فعل اما صفت فعل اولش اماتت کبی ذکر اولدی اما صفت ذات
اولدخی ایکیدرلودر بری صفت جبروت وبری صفات عظموت سبب
تجلی صفات جبروت برله تجلی ادب ظاهر اولسه بر نوع بی نهایت غایت
هیبتدن ظاهر اولور بی رنک بی صورت و بی کیفیت اول امرده اول نوردن
لمعان مشاهده اولنرکه درحال انسانیت صفاتنی فنا ادب وارلق آثارینی
محو ایدر نه وقت اولکه فنای بلمکه علمی دخی قلمیه و اندن صکره وسقیهم
ربهم ساقیسی اکر تجلی جامندن بر قطره جلاب شربتی سالکک قوتندن ارتوق
ایچورر اولورسه اول شرابک سطوتی انوک ولایتنی شویله تاراج ادب فنایه
ویره که کندو وجودنه و فناسینه دخی علم قلمیه وجود هم رختنی کتوره که
صحیفه دیوب بو حالته درلرکه شیخ قدس الله روحه بیورر بیت

نه آن باده نخورده ام که هشیار شوم   وان مست نیم که باز بیدار شوم
یک جام تجلی جلالست بسم   باز از عدم وجود بیدار شوم

اول شرابی ایچمدم ای یار که اولم هشیار
ایله مست اولمدم ای دوست که اولم بیدار

بکا

بکا بن جام تجلی جمالدن بس در
تاکه وارلقدن و یوقلقدن اولم بیزار

صفات عظموت دخی ایکیدرلودر بر نوع دخی حی قیوم صفتیدر و بر نوع متکبر
عظیم و قهار صفتیدر اکرچه حی قیوم صفتیله تجلی ایتسه فناء الفنا یعنی فنانوک
وجودندن معرفت دخی فانی اوله بقای حق ظاهر اوله نتکه ملک الموت سبب
فنادر اول وقتکه اولدخی فانی اوله معنای حق اول وقت ظاهر اوله فناء الفنا
ظاهر اولوب بقاء البقا یوز کوسترر و اول نورک صفت ظاهر اوله نتکه بیوردی
یهدی الله لنوره من یشاء بر ظاهر اولوع که هرکز مختفی اولمز و بر طلوع که غروبندن
امینی در صفات جمال تجلیسندن کاه ستر اولور و کاه ظهور زیرا که تلوین
مقامدر اما بونده تجلی صفات جلالدر مقام تمکین در دائم ظهوردر ستر
یوق وایکی بلت کترلدی وحدت صرف اولدی امدی بو مقام نادر در بس نتکه
بر وقت شیخ ابوسعید شیخ ابوعلی دقاق حاضر اولدی رحمة الله علیهما شیخ
ابوعلی دقاق تجلی مقامندن سوز سویلدی شیخ ابوسعیده وقت غلبه ادوب
طوروکلدی ایتدی ای شیخ بو حال دائم اولورمی ایتدی اتوزکه دائم اولمز بر ساعت
اوتردی ایکلین دردی ایتدی ای شیخ بو حال دائم اولورمی ایتدی اترکه اولمز
واکر اولسه نادر اوله بس ابو سعید نعره اوروب چرخ کردی وایدرایدیکه
بو اول نادرلردندر بو اول نادرلردن در درایدی بس بو مقامده

اول كه ايمان ادي عيان اولر وعيان عين اچنده نهان اولر كفر ايمان امتيازي
كتردي وصال وفراق رنك بر اولب ايكي لك كترلور نيتكه شيخ بيرز
قدس الله روحه العزيز ونور مرقده بيت

بابوي تو بوي كفر و ايمان ننمايد — با نور تجليت دل و جان ننمايد
چون ما بيماز ما تجلي بستند — اميد وصال وبيم هجران ننمايد
فوقلت يتيشدي كتدي كفرله ايمان — يوزلت چون اولدي عيان ياوورز برودلجان
بوبزلكمز بزدن تجلي چون كم الدي — اميد وصليتله كتدي خشيت هجران

فاعلم انه لا اله الا الله حقيقي بو ننه تجلي ادب ظاهر اولر نشيله كه الوهيت سلطنت
ولايت تمام دوتب بكلي وجودا ورتدرن كترر ذنبدن استغفار اولوقت
ميسر اولركه واستغفر لذنبك اي لذنب وجودك زيراكه وجود برذنب
دركه اكا بكزر بر دخي اولميه شيلكه دمشلر دركه وجودك ذنب لا يقاس به
ذنب • واول حديث كه خواجه عليه السلام بيورمشدر انه ليغان على قلبي
واني لاستغفر الله في كل يوم سبعين مرة يعني خلقه قرشو تبليغ رسالت ادب وما
ملاوت بشريه مباشرت ايتمكيچون هر نفس بر وجود طغروبر وارلق ظاهر اولر
وكيدر بكوردي حقيقي كنسنت الندن ظاهر اولور لاجرم بن استغفار اولر
وجودي بن كوندرم يتمشركرت نفي ايدرم شيلكه وجودكنا هلري مرتفع اولر
بس خواجه نوك حديث بوكه اشارت اولدي كلدك امدي حق تعالى وقتي كه

كيبي يا وعظمت وقهارلق ومتكبر وعظيم وقهار صفتيله سالكك ولايتنه
تجلي ايتسه خاص اولمشدي يادكن بلدغي سالك كيبي و ياوقلور دهشت وحيرت
اولت يزدر وعلم ومعرفت جهله وايكان مبتدا اولر بوبر جهل دركه علمندن
يقرودر خواجه عليه السلام بو مقامدن كه وقل رب زدني علما مرتبه سندن
صكره يا دليل المتحيرين زدني تحيرا فيك دعاسندن الن كتوردي سالك
بو مقامدن دريا صفت اولر وجود بوحرنيه مستغرق اولب صوسزلق
طودقلري قوري وكزلري ياشي قلور نيتكه حضرت شيخ قدس الله روحه
العزيز دمشدركه بيت

اي لعل لبت بخون دلها تشنه — چشم تو بديدار تو چون ما تشنه
هردم چشم بروي تو تشنه تراست — اين طرفه درياش كم و دريا تشنه
اي كه لعلك بو جكرلر قانني ايلادي نوش
كزلرم كوكلم كبي يوزوكه تشنه اولدي اوش
ايكي كوزم تشنه دن ديدارك ابو طرفه كم
بحر دركندوسي يينه تشنه اولب ايتدي جوش
واكر صفتلرله عام تجلي ايتسه موجودات ازرينه قيامت كبي ظاهر اوله زيراكه
قهارلق تجلي سي اثار ظاهر اولجق كل شيء هالك الا وجهه نقشي موجوداتك
الندن نقشلر ادلر ولمن الملك • نداسي اورلر هيچ ومحجيب بولنميه كيرو دكي

كندو وصفت الوهيت بنله خطاب عزت مجيب اوله كه لله الواحد القهار
و بلك كه حقيقتده انسان حقك ذات و صفاتنه آينه سي درجونكه آينه صافي
اوله هر صفتيله كه حضرت عزتك اكا تجلي ايده اول آينه ده حضرت عزت اول
صفتيله ظاهر اوله تا هر صفت كه آينه دن كوره هر تصرف كه ظاهر اوله
تجلي اسنو لك اوله آينه نولك اوله زيرا كه قچن اول صافي اولسه اثر لك اليدك
كلن بوده رها نه كه عكسدن نه واقع اوله سر آكا آيي حكايت ادب كستره انجق
لاجرم خلافت سري بودر كه اول حق تعالى نولك ذاتنه و صفاتنه مظهر
اوله مظهر اوله و دخي بلكل كه هر سالك كامل اكا مطلع اوله اما بونده
بر بو قدر دير زيرا كه مشاهده تجلي ذاته تجلي سر اوله و تجلي مشاهده اله اوله
و جون صفات جلالدن اوله مشاهده سر اوله زيرا كه مشاهده معامله
ت با بنيدن در ايكي لك تقاضا قيلور و تجلي صفات خود ايكيلكي كيدرر و
اثبات ادر اما مشاهده و تجلي مكاشفه سر اوله و مكاشفه مشاهده سر
و تجلي سر اولور والله اعلم اما اول حديث كه خواجه عليه السلام بيوردي ان الله
خلق آدم فتجلى فيه اول تجلي ادي ادمه كه ذاتيله و صفاتيله اولكه اما
اظهار معنيسنه ادي ظهور معنيسنه دكل لاجرم مشاهده بولب شعور
تجلي حاصل اولمدي ليكن ذاتي و صفاتي اظهار ايتدي ادي ادمه نتكه
خواجه ايدر حق تعالى جون دلدي كه قدرتن اشكاره قيله نيري و كوكي يراتدي

فجون

فجون دلدي كه كندويي اشكاره قيله ادم يراتدي حق تعالى اولوقتده روح نفخ ايتدي
نفخه تصرف قيله كه و نفخت فيه من روحي دراد ملك بفادن ايكي كرامت تعبيه
قيلدي بيري سر تجلي و بيري علم اسما كه وعلم آدم الاسماء كلها بس ولقد كرمنا
بني آدم اشارتي بو ايكي تخلفك اختصاصنه قيلديكه آدمك بلجغنده امانت
قومشدي و اولد كه بيدي خلقت بيدي ديكي اشارتده هم بو ايكي اصله و هم خود
حقيقت بومعني در كه ذاتيله و صفاتيله انده تجلي ايده تا كه آدمده جمله صفات
موجود اوله بس ملائكه سجده ايدكيلك سري بوندن ادي زيرا حق تعالى آدمده
تجلي ايلدي حقيقتده سجده آدمه اولمزدي بلكه سجده قبليه و كعبه يه دكلدي
آواينه دراننده دخي سجده هم آوا اينه ادي آوه دكلدي اما ابليس يك چشم
ادي اول كوزي اوي كوردي اوا الله سن كورمجك كوزي يوغيدي كورمدي لاجرم لعين
اولدي زيرا كوركلي ناقص ملعون در اكرچه تجلي تخم آدمك بلجغنده تعبيه
و اولمشيدي اما موسي ولايتده ارني انظر اليك سن بيه ظاهر اولدي و محمد
لايتده الم تر الى ربك كيف مد الظل ثم بيه ارشدي شبلكله عالم بكا كه تا ابد
اوله تا بو دولت خمندي متابعت بركاتيله سعادت يمشي بيله كه وجوه
يومئذ ناضرة الى ربها ناظرة و صلى الله على سيدنا محمد و آله اجمعين

الفصل العشرون في بيان الوصول الى الحضرة العالية عز اسمه

بغير اتصال و انفصال يعني يكيلكجي فصل حق تعالى حضرتنه يتشمك

بیان ادر اتصالنی وانفصالنی قال الله تعالی دنی فتدلی فکان
قاب قوسین او ادنی وقال الله تعالی وان الی ربك المنتهی
وقال النبی علیه السلام تجوع ترانی تجرد تصل الی عزیزم بیلکل که حق
تعالی حضرتنه واصل اولمق اول جنسدن دکلدر که جسم جسمه یه عرض جسمه یتشه
یه علم معلومه یه عقل معقوله یا شیء شیئه یتشدکی بی اوله تعالی الله عن ذلك
علوا کبیرا ودخی شویله بیلکل که قولك یتشمسی اول حضرته کندو
طرفندن دکلدر که کوشش برله واصل اوله بلکه عنایت بی علت تصرفات جذبات
الوهیه دندر شیخ ابو الحسن خرقانی رحمة الله علیه ایدر که حضرت عزته یول ایکی
دربری اولدر که قولدن حقه وارم وبری اولدر که حقدن قوله کلم اول یولکه
قولدن حقه وارم سرتاسر اول ضلالت بر ضلالتدر واول یولکه حقدن
قوله کلم بشدن بشا اول یول هدایتدر موسی پیغمبر علیه السلام
کندو یولندن واردیکه ولما جاء موسی لمیقاتنا لاجرم چونکه ارنی الیك
دیدی کستر کورین لن ترانی ای موسی کندو یولکدن کلدك کورمزسن
بو هدیه اول کیسیه ورمزلر که کندو یولندن کله بو کیسیه ویررلر که کندودن
طشره کله بیت

باعشق جمال ما اگر همنفسی — یك حرف بس است اگر بدین در نرسی
تابا تو توبی نیست درما نرسی — درما تو کهی رسی که درما برسی

١٦٧

اکر بو عشقمزك رازیله بینا اوله سن
کرك قاپوده بن حرفله اسیر اولاسن
بجاکه سنده سنك سنلکك اوله موجود
بنوم بو بنلکمزدن نته خبیر اولاسن

اما خواجه علیه السلام چونکه حضرته یولندن الندلر که سبحان الذی اسری
بعبده قاب قوسین دن کچوب او ادنی مقامنه ارشدردلر وهرنکه محمدلك طبعی
ایدی انك وجودندن صویب چقردلر که ما کان محمد ابا احد من رجالکم
واندن صفت رحمت خلعتنی آکا کیدردلر وبو صورت رحمت خلقه کوندردی
لر اول وقت که کیدردی آدی محمد ایدی واول وقت که کلوردی آدی رحمت اولدی
وما ارسلناك الا رحمة للعالمین لاجرم کمال وصولدن ایکیلکی کوتروب برلکی
اثبات ایتمکله آنی اول ایاقلری سنوق امته ویورکلری یانوق ملته درحال
ارشدردلر که اکر هر کیشینك همت براق بشریت ایشککنك ستدن سندن
روحانیت سدره سنه ارمیجك اولمسه تاکه بنم حضرتمه واصل اوله
دیدارمدن برخوردار اوله وارسون همان خواجه حضرتنك اشیکی انرینه
باش قیوب طاعت کمرینی بیلنه بغلسون که انی ایکیلك کتریوب برلکه
قلمشدر هرکه بولدی بزی بولدی که من یطع الرسول فقد اطاع الله بیت

ای سلسلهٔ زلف تو دلها بسته — وازغمزهٔ خون خور تو جانها بسته

یا رب منم این چنین بتو پیوسته		نه خسته من زمن تو بنی بنشسته

ای که زلفك دام اولوب کوکلری قلدك اسیر

غمزك اوقی جان خسته قلدی جان قلور نفیر

یا رب ایله حاصل ایتدم قربنی بن سکا کیم

ایکی لبك کترلری بندن شمدی برلك دتدبیر

الذین یبایعونك انما یبایعون الله بو مقام کشف ادر قنغی صاحب سعادتك که آخر امرده مرجع و منتهاسی انوك حضرتی اولسه دیرکه وان الی ربك المنتهی عبد اولی که الست بربکم عهدده زاننده انوك اولی روحانیت بلکه خمیرمایه سی نور الهیدن بخش ادوب بهادرندن قودلرکه ان الله خلق الخلق فی ظلمة ثم رش علیهم من نوره جامندن شربت میثاق اچردکی وقت انلرك جانینه بر ذوق بغشلدیکه انوك اثری هرکیم انلرك جانندن چاچوق دکلدر و اول قومك دیرلکی اولدر و قلهدروهم اول نورك قصدیله همیشه کندو مرکزنه و معدننه درهیچ بو عالمده الفتدوتوب قرار ایتمزلر اندن اتروکه مردان خدا اول مشربی ترك ایتمزلر

بیت

عشاق تو از ازل چو مست آمده اند		سرمست زباده الست آمده اند

می نوش و بند بی نشنوند		کایشان ز الست می پرست آمده اند

شها عشاقك ازلدن مست شیدا کلدیلر

شربت جام الستدن بی سر و پا کلدیلر

دایم ایچرلر شرابی دکلمزلر و عظ هیچ

چونکه اندن می پرست و رند رسوا کلدیلر

نتکه بر قطره یاغی اکر بیك دکیزك دیبنده بالیغی ایچنده تعبیر ایتسهلر تربیه اولسه یاغ بالیغدن ایرلمق استر اولی بیدی دکیز سویله الفت دتمز و هیچ اول صویه قریشمز تا چونکه فرصت بولوب خلاص بولسه بر ساعت اکلنمز دکیزك اوزرینه چقر و جمله دریانك و انوك ایچنده و اولی آیاغ البتده الوب و اول بحر غریب جوهرلر و عجیب خلقلر که دکیزده ولردر انلره التفات ایتمز و اکر بر قطره یاغ دخی بولسه یوزینی اکادوتوب درحال موافقت الوب مرافقت بوینینه بر حکم انکله همدم اولور و اکر خوداوده قوغلرنك دولت وصالینه ارجعت اولمسه اکلنمز کندو وجودینی انوك وجودینه بذل ادر و اکر اول جمله دریانك اولك البینه قوسك نه اولور دکیزه قریشور و نه صو اولورلر هم صحبت اولور بلکه بکجی بیتدنجه اندن اغراض ادوب قچر بو بجلیق نفوس انسان دخی شول بالیغ کیبی دنیا شهوتنك صوینه قریشوب بیلك جان و دلیله صو مشروب بیر اولدیلر اما اول ارواح که حضرتدن یاغ صفتنده اولوب کلمشلردر هرکیز دنیا شهوتلرینوك صوینه قریشمدلر و دنیاوی ارزولری ایقلری البتته آلدلر لذات نفسانیه التفات ایتمدلر اما چونکه برقطره آخرته یلغندن بونلره توقف ایتمدن درحال

اما قرشلرندیر که اول دخی هم روحانیت عالمندن دور واکرچه تجلی جلال
حق اوده نك توغلرندن نصیب بولجق اولورلرسه دکلی و ازلغیله اکا مشترلر
وکندو وجودلرینی انوك وجودنه بذل ادوب فدا ادرلر و وجود مجازیدن ن
آزاد اولوب وجود حقیقی غنیمت کورورلر بیت

هر که نا این عشق بانی در ازل آموختند
تا ابد در جان او شمعی ز عشق افروختند
اندلی را که برای وصل او برداختند
همچو پارش از دو عالم دیدکان بردوختند
بس درین منزل چکونه تاب هجر رندیاز
بی دلانی کاندران منزل بوصل آموختند
لاجرم چون شمع کاه از هجر او بکداختند
کاه چون پروانه بر شمع وصالش سوختند
در خرابات فنا ساقی چو جام اندر فکند
هر چه بود اندر دو عالم شان بی بفروختند
نجم رازی را مکر رازی ازین معلوم شد
هر چه بد اندر دو عالم بهر او اندوختند

آنلر کونکده کیم اول یاره اولدیسر همراز

ابد

ابد کبینه دکن شعله کبی سر جان باز
جمالینه شول کوکل کیم نظر ادن یارك
غیره دن ایکی کوزن دکدیلر چو چشم باز
بو منزل اچره بجاسی فراق ایدن لرکیم
شولر کر انك وصالیله اولدیلر دمساز
بسرامدی شمع کبی کاه ایدیلر بونلر هجر
کبی وصالی هواسندن ایتدیلر پرواز
فنا شرابیله ساقی قلدی بونلری مست
بقای سرمدی سرینه ایتدیلر آغاز :

هر کیمه که عنایت کمندی بوینینه دشدی اولکوز دشدی و هر کیمك که قهر زنجیر
بوینینه کجدی اولکون کجدی السعید من سعد فی بطن امه والشقی من
شقی فی بطن امه کفر نقش ابلیس النندن انوك وجودیدن اوك
چکلمشدی که وکان من الکافرین دخی انوك چهره سنده هنوز ظاهر اولمدن
اورلمشدی که وان علیك لعنتی الی یوم الدین ازلدن حضرت عزت بو کلام برله
متکلم ادی بکون واقع اولمشدی که مصراع • این رنك کلیم ما یکیلو ن کردند
اول قسملر که بو کون محبت دامنلت جوهرسن طواف ادب محبت دانه سن دردلر
امدی بو طوراغه قجن بوینی و کبود اندن دشن قرصق بر عالمدن دخی دن

بو عالمدن دکل — بيت

اصل گهر عشق زکانی دیکر است — منزل که عاشقان نشانی دیکر است
وان مرغ که دانهء غم عشق خورد — بیرون ز دو کون ومکانی دیکر است

عشق کوهر اصلینک بر کوزکه نه کانی وار
عشق منزلی بولینلر بر ازکه نشانی وار
اول قشرکه بو عشق اجره غم دانه سنی دیرر
کوینی دن اوته انونک ایرقنی جهانی وار

عشق اودی قوغین عاشقلرک اول سنک صفت کوکلنده نورلر بخشش
الدوغی وقت تعبیه ایتدلرکه ثم رش علیهم من نوره فمن اصابه ذلک النور
اهتدی ومن اخطأ فقد ضل اما اول قوغی اظهار ایتمکده طشدن دمورده
محتاج اولندی بس کلمهء لا اله الا الله آهنی کوندردلرکه
امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله وبیوردلرکه اذکروا الله ذکرا
کثیرا تصتی فیله اولقدر بو آهن صفت کلمهء کوکل طاشنه اوردلرکه
اول عشق اودینک قوغی کم ایسنک تعبیه اولمشدر بیک ظاهر اوله اندن
صکره آمان نفسک ظلمتنه حقارت نظریله بقه شول ملائکه کبی که ایتدیلر
اتجعل فیها من یفسد فیها ملائکه انی اعلم ما لا تعلمون قضیه سندن
بی خبرلردی اطفال کبی ایش کوره مشلردی چونکه انی جاعل

في الارض

في الارض خليفة حکایتی ایشتدلر ایتدلر انوک خلیفه سی کوردلوم کیمدر نظر
ایتدلر قالبه نفس ظلمتی کوردلر اول ظلمتدن ارکدلر بلمدلرکه آب حیوة اول
ظلمتده تعبیه ایتدلر اندن اتوخور بقمه که چون عشق اودینک قوغی کوکل طاشندن
وکلمهء اخلاص دمورندن ظاهر اوله آکا برقو کرک کیم اودی کندویه اله وکندوزی
آکا ویره امدی روح آکا قاف اولمز زیرا روحانیت اطلیسی آغر بهالو ولطیف نسنه
دن غایت لطافتدن اول قوغه قابل اولمز تحمل ادمز لاجرم بونده اول
سوخته وبخته که نفس انسانیدر کرکت اولدی تاکه توقف ایتمدن درحال
جان ودل الله اول قوغی قپدکه وحملها الانسان انه کان ظلوما جهولا
واول غیب عالمندن کلمش اودکه مسافردی آنی قونقلیوب عالم شهادتده
مقیم قلمغه بشریت صفتلرندن انکه نسنه نوک الندن کلمزکه فاذکرونی
اذکرکم انوک غداسی ذکردن اکر بر دم بو غدادن یمیجک اولرسه اول غیب
قوغی دخی کلمزکه نسوا الله فنسیهم وهر وقتکه انسان شجره سندن
صفات بشریتک بداغی باش اقرو کتی وب تجاوز ایتسه عاشق صادق
کرک کیم صدق آیی برله لا اله بلتاسی کسرب اول بداغی دبندن کسه
اندن الا الله اودینه اتاکه اول اود اذکرکم قضیه سنجه آکا سرایت
ایدب وجودندن ظاهر اوله وندکلوکه انوک اودینلغی وجودندن اود آلوده
اولدقلو کندو اودلغی وجودندن انوک برینه اکیودرتاکه شجرهء انسانی نوک

جمله سی اول بشری بدنلری ایله و اول روحانی کوکلری ایله جلیسی یوب اود ایلر بسن
اود اول شجرهٔ وجودنك جمیع اجزاسنی روشن قلور شیله که شجره نوك وجودی حرف
اود اولمشدر یادکی اگر شجره ایسر امدك کبی وهب اود اولمز لاجرم وصال حقیقی
بولمز آل ویرمز بیت

ای عشق مهر چو برکت آمد جانم · کفتم بکنی بر وصال خود درمانم
کفتا اگر وصال ما می باید · رو هیچ نمان تا همه من مانم

هیچ بدن اول بیتك خلقوم کلدی اوش جان
دیدم که وصلکیله ایله بودرده درمان
دیدیکه کسه بینی یوقلوغی واز قبول ابت
تا باکه قاله فرق دوئم وجود بکسان

چونکه نفس انسانیتك بشری الی پشرمش اگچی آتش حقیقی برنده اولدیکه
الذی جعل لکم من الشجر الاخضر نارا اندن صکره اگچك دلندن ندا کلورکه ای
بی خبرلر بن اودم اگچ صانمکورکه نودی یا من شاطئ الواد الایمن فی البقعة
المبارکة من الشجرة ان یا موسی انی انا الله مسکین حسین
منصورك وجودی اگچی چونکه اود یقدی هنوز تمام اولمدی انا الحق شعله سی اندن
ظاهر اولمزدی اغیار که اتوك چورسندن طرمشلر ایدی انا الحق شعله سندن بیلر
لر ایدی اما دبو بیت حق لطف ایدی انلره دستکیرلك ایتدی لاجرم ایتدیکی

بو اودلك

١٧١

بو اودلك خاصیتی اولدرکه هرکیم بونك ایچنده اوله و هرکه انوك حوالیسنده اوله
ایکیسنه دخی بیله مبارك اولهکه ان بورك من فی النار ومن حولها ای حسین
بو اود سکا مبارك کلدر و انلره که سنوك حوالیکده درهم انلر دخی مبارك اولسونلر
که انلری دخی یقسونلر مصراع بز دوست مبارکیم و بز دشمن هم بو
اود عود اغاجنده اودن دکل شیله که چونکه اود انوك وجودی اگچی ایسنه سکردم
صله خوش قوقمغه باشلر بس اود عوده مبارك اولدیکه کن نوری الحسنی آشکاره
قلدی اگر اود اولمسه فرق اولمز ایدی عود برله قلن اگچ آراسنده بس عود
عزتی اود واسطه سی برله ظاهر اولدی چونکه اود عوده مبارك اولدی انوك
شکرانه سنه وجودنی عوده ارتبه قدری بس ابتدی بن تمام وجودمی اوده یاقیم
تاکه اود بیم چورمده کیلی هم مبارك اوله که اگر یقمیا بحق اولمز سم بخل ایتمش اولورم
وجودمدن بو خود جوهر دولتدن دکل بو بولدن لاجرم بخما که عود ارتوق بنه
چونك دکیلدن رایحه ارتوق یتشر وصفا اکانك یاده اولور بیت

بن آتش عشق تو بسوزن مرا · کن سوختنی منیست
کفتی که بنا ز جان جوهر دان · عاشق چه کند که جان نباز ده
عشقك چونکه دوتدی شکل ناری · محو اولدی وجودی یاندی واری
دیدك که بولمدم جانوك اوینه · جان اوینم یندرم یه باری

حسین منصور دخی صوفیانه استغفار قرمنك اذرینه طردی وجودی

بشریتخی قریسینی اورتن تنی بس ایتدی که الهی افنیت ناسوتیتی فی لاهوتیتگ
فتحق ناسوتیتی علی لاهوتیتك ان ترحم علی ملن معی سعی فی قتلی
بن بختزم انسانی وجودیی بر کرددن عودکبی سنولت عشقلت اودینه فدا ایلدك
بیلمزکه کندو لطفکیله بو سعادتدن سعی ایدنلرك مشامنی که بو اودك تجزندن
دونزلین رحمت طیبی اله معطر ایلیاسن تاکه انلر دخی مبارك اولهلر ای
حسین اگر چه بنم غیشمز اود سنولت وجودك شجرسنه دشدی وانا الحق
شعله لری ظاهر اولدی اندن اما چونکه تمام ینمامشیدی اول شعله لر انانیت
توتنندن خالی دکل ایدی چونکه سن وجودك شجرسینی برکردن بو اوده فدا ایلدك
واول بدنولتکه انانیت توتن اندن قیردی آنی بو ابتلا اودنن کل ایلدك
لاجرم بن دخی قالبکی بیورم دجله یه آتلر و حجاب نقابن سنولت وجودك شجرسنه
دشدی وانا الحق شعله لری ظاهر اولدی اندن اما چونکه تمام ینمامش ایدی
اول شعله لر انانیت توتنندن خالی دکل ایدی چونکه سن وجودك شجرم
بن کندن فدا ایلدم واول بدنولتکه انانیت توتونی اندن قیردی آنی ابتلا
اودنن کل ایلدك لاجرم بن دخی قالبکی بیورم دجلیه آتلر و حجاب نقابن سنولت
جمالکدن کتورم تاکه صوازرنده توتنسز اود وجودی ظاهر اوله انه الله دیو
جولان ایده بس بنم علتسز عنایتم جهانده خاصه معلوم اوله ان الله لا یظلم
مثقال ذرة وان تك حسنة یضاعفها ویؤت من لدنه اجرا عظیما

اول بر دانه صفت عالم عشق جان بازلری که الوهیت جذبسنولت کمندی ایلرلك
کوکللری بو ینینه الست عهدندن دشدی بکون اولقدر طلب بروبالیله جلال
حضرت شمعنك جمالی بردهلرنولت چورهسنده پرواز ایدرلر که من تقرب
الی شبرا تقربت الیه ذراعا فضیه سنجه اول شمعك شعله لرندن ونحن اقرب الیه
من حبل الورید استقبال ایدرده نجی جذبة من جذبات الحق توازی عمل
جن بلری ای وصال کنارینه چکرکه یا ایتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربك
تا یخیادلك وخلق الانسان ضعیفا پروانه لکی تنتلری اله بنم جمالمز بردد
چو رسنده طواف ایده سن بو پربالیله هویت هواسنك صحراسنده طیران ایدهسن
کلبه بو بوبن بالی والذین جاهدوا فینا میدانینده اوده یاق تاکه لنهدینهم
سبلنا طریقنجه کندو انوارمزدن سکا بر بال آرزانی ایدلوم که یهدی
الله لنوره من یشاء

بیت

ای دل این ره بقیل قالت ندهند جز بردر بی نیستی وصالت ندهند
وانکاه دران هوا که مرغان ویند تا بال وپر وبالت ندهند

ای کوکل بو یوله کر مایه قیلدن قالله
هیچ اولکه وصلته ایرمزسن ازکه حالله
اودن قولداکه اونلت قشدری اچن سن دخی
تنیه پرواز ایلیه سن اشبو پرو بالیله

الثقلین

لیرنلك

تیتگ

بیننی

اوز

شمدي يادكن كه كندو بتو بالكليه اجردك بن بروانه ديوانه ادلك امدي كه
بنم بتو بالمز بن له اجن سن بكدانه بيكانه اولدك شمدي بن دن اولدك دكلسن
بيكانه بلكه دكل بنده سن كنورم ارادن يغانه هم دردانه هم جان سن هم جانانه

بيت

تو جاني وبيدا شتستي كه شخصي
تو آبي وانكاشتستي سبوبي

شمدن كيرو سن سنكله دكلسن زيرا كه سندن سولك ازركرم برادن
ارتق سنه قلمدي

بيت

عشق امد شد چو خونم اندر رك وپوست
تا كرد مرا تهي وپر كرد ز دوست
اجزاي وجود من همه دوست كرفت
ناميست زمن بمن باقي همه اوست

عشق كلدي قانم كبي اوش طتد طمرلرده مقام
بوشلتدي هفت
طلدردي ياريله مقام تمام
شمدي وجودم ملكني اولدي دوست ايله دتدكم
بر آد قلدي بنده بسن الجق همان اول والسلام

وصلى الله على سيدنا محمد وآله اجمعين

الباب الرابع في بيان معاد نفوس السعداء والاشقياء

وهو

وهو مشتمل على اربعة فصول يعني دردنجي باب نفوس سعداء ونفوس
اشقيانك معادي ومرجعي بياننده امدي اول درت فصله مشتمل در

الفصل الاول في معاد النفوس الظالمة وهي النفس اللوامة

اولكي فصل نفس ظالمه كه نفس لوامه در انلرك معادين بلدرر قال الله تعالى
كما بدأكم تعودون فريقا هدى وفريقا حق عليهم الضلالة وقال الله تعالى
ثم اورثنا الكتاب الذين اصطفينا من عبادنا فمنهم ظالم لنفسه ومنهم
مقتصد ومنهم سابق بالخيرات باذن الله وقال النبي عليه السلام
كما تعيشون تموتون وكما تموتون تحشرون عزيز من بلكل كه حقيقتده
معاد ديو نفس انسان حضرت عزته رجوع اتمكه درلر يا اختيار له نتكه
نفوس سعداء اوله يا اضطرار له نتكه نفوس اشقيا ودخي نفوس انسانك
رجوعي اول حضرته در كه ان الينا ايابهم وبيوردي كه كما بدأكم تعودون
وبوندن نفوس انسانيدن مراد ذوات دركه روحك وقلبك ونفسك مجموعي
در لفظ روح بيله ذكر اتمدككمز اندن اوتورو در روحك تعالى مراجعت
وقتنده آني نفس لفظيله ذكر ايتدي كه يا ايتها النفس المطمئنة ارجعي
وحقيقتده خطاب ذات انسانيه در كه مجموعدر روحك وقلبه ونفسه دكل زيرا
كه اصل اولان روحدي قلب ونفس روح بدنه تعلق ايتدكندن صكره حاصل
اولدي نتكه شرح ايتشز واول وقت كه رجوع ايدرم آني نفس لفظيله ذكر

ادن بیان که نفس اطلاق ادرلر ذات دیرلر نفس الشیء وذاته ایکیسی بردر
وحق تعالی کندو ذاتنی نفس برله ذکر ایلدی که تعلم ما فی نفسی ولا اعلم ما فی نفسك
یعنی فی ذاتك کرمز مسن باغبانی که تخم باغه ایلدر تا که دیکه اما چونکه کماله ایریشه
یمش ایلدر اونه و تخم خود داخل اولدیکی وقت ادی تخم و کتردکی وقت یمش
اولدی بس نفس انسانی دخی تخم روحانیتك یمشی اولمشدر چونکه صحیحلر ادی
روح لفظیله ذکر ادرادی اما تحقیقلرده وار باب سلوك آراسنده خلاف واردر
آنده نفس کندینك ابتداده حاصل اولان مقامندن کچمك و بر مقامه دخی
که اصلده اکه یوغیدی آکا ایرشمك اولوریمیه اولمزمی بعضیلر دیمشلردر که تربیت ایله
ترقی بولر اولکی مقامندن کچمك ممکن دکلدر و بعضیلر دیمشلردر چونکه کندینك
معلوم مقامنه ایرشه آنده قلور بر مقامه دخی که استعداد یوغیدی کچمز نتکه بغدای
تخم تربیتله کندو مقامندن کچوب نخودلوغه ایرشمز و آندن دخی اشغه مقامه ایرشمز
تا که اربه اوله و اربه تخم دخی بجنلیغی بغدایی اولمز تربیتله اما هر بری کندو
مقامنده تربیت کمالنده بولجق اولورسه کندو کمال مرتبه سینه ایرشر
واکر تربیتده تقصیر اولب نقصان بولورسه کمال مرتبه سنه ایرشمزبر اوقات
اولوریه ارق دشریه چاوادار اولور اما شیخ مؤلف کتاب نظر بتشدکی و
کشف معانی و حقایق ایجره مشاهده ایتدیکی اولدرکه بعض نفوس واردرکه
اولکی مقامندن تربیت برله ترقی بولالر و بر مقامه دخی ایرشلر و بعض

اوله که اکرچه تربیت بولورلر اما بر مقامه دخی ایرشمیلر ایمدی اول بیله که ذکر ارواح بر لدیغی
وقت درت صف اولدیلر الارواح جنود مجندة اولکی صف انبیا ارواحی ادی
وهم اولیانك خواصی ادی که واسطه یوغیدی آنلرکه حضرت عزت آراسنده ایکنجی
صف اولیانك عوام ارواحی ادی وهم مؤمنلرك خواص ارواحیله اوچنجی صف
مؤمنلرك عوام و عاصیلرك خواص ارواحی ادی دردنجی صف عاصیلرك
عوام کافرلرك منافقلرك ارواحی ادی بس دردنجی صف اهلی اوچنجی صف اهلنك
مقامنه ایرشمزلر و اوچنجی صف اهلی ایکنجی صف اهلنك مقامنه ایرشمزلر و ایکنجی
صف اهلی اولکی صف اهلنك مقامنه ایرشمزلر اما اولکی صف اهلی که واسطه
یوغیدی آنلرك آراسنده قچن بروریش بولسلر حضرت الوهیت صفتلری
انوارینك تابشنده بر تونور لاجرم جذبات الوهیته یه مستحق اولدیلر و روحانیت
عالمندن صفات الوهیه عالمنه ایرشلر شول قاوکبی که اوزدقچه فندن بروریش
بولمشدر و اوتك نهادنده اود قوغن قبول ایتمكلك قونلمشدر اکر برق
ایرشسه یه خود بر طاشی بر دمور چلسکر بر شعله ظاهر اولسه آنی آنکاد تشکر
درحال قبول ادب کندو صفتینی آکا تبدیل ادرلر اکر بیك درلو قمشلر و لطیف
جوهرلر حاضر اولسه هیچ بریسی اول قبولی ایتمزلر الا اول سوخته قبول ادر

بیت

بارد کر آتش زده در دل من — در سوخته آتش زدن آسان باشد

بس سوخته صفت جان شوق دلیله جذبات اودنك سرتنه ندا ادركه

بیت

قدرسن توجه دانندهٔ ازین مشتی خام

همه مرا سوزكه صد بار دكر سوخته ام

چونكه اول اشتیاق اودینه یانمش سوختهلر بشریت فراقی بریه‌لرندن خلاص بولسلر اندن وصال كعبه‌سنه سولك سرحدینه كیروب ارشسلر كندو كندولكلریله اول مقامدن كچمزلر اما اول مقبوللر كه لطف كرم بولیندن جذبات الهی صورتنده الرو واررلر واول استعداد كه ابتداده تعبیه اولمشدی اولك مناسبتیله انلرك دولتینه بناء ادرلر سبعة یظلهم الله فی ظله . بو معنیدن اوترو بیوركه وهم جذبة من جذبات الحق توازی عمل الثقلین بوركه اشارتدر كه جمیع ملائكه و جن وانس ایدكلری عبادت وانلرك معاملتینی الكز بر كدرلر بریره وبر قوللركه حضرت عزتدن تجلی نصیبی بولمشدر آنی دخی بونلركله مقابل اتسلر انلرك معامله‌سندن حاصل اولندن بولشبر تجلی سندك اولان اولی وافضل اولدیر كه حقك جذبه‌سی قوبلی قرب بساطنده او ادنی مقامندن دوتن لاجرم برجذبه یكرك اوله جمله خلو یقتك معاملتندن وانلرك خدمتندن كه اونلر كندو كندولكلرندن خلاص بولمشلردر وجذبات تصرفیله الوهیت عالمندن سیر ایدرمزلر بلكه اهل تجلیبك برسی بوایكی عالم اهلنك معامله‌سنه

ارسه دخی راضی اولمیه بیت

صوفیان در دمی دو عید كنند عنكبوتان مگس قدید كنند

هردم فانی صوفیه یكی وجود حاصل اولور زیرا جذبه تصرفیله محو اولور واول محودن بر قدم دخی سیر ایدر الوهیت عالمنده هم جذبه تصرفیله كه یمحوا ما یشاء ویثبت بس هردم آكا بر محو و بر اثبات حاصل اولور شویله كه صوفی اول دمده ایكی عید ادر بر عید محودن و بر عید اثباتدن و بو بر مقامدر كه سالكك وجود كلمهٔ لا اله الا الله . وجود اولور عین نفی و اثباتده اكر آكا بو مقامده روح وكلمته دیو اطلاق اتسلر هم بو طوغری اولك قدرینه راست كلور بر نسنه لاجرم قلب صفتلر اهل بود ولندن وبو كمالدن اراق دوشدیلر كه امرمزلر آنا كندو مقاملرینه چونكه برورشی كمالدن بولولر هر طا كند نولتا ولكی مقامنه كیری ایرشز وهم كمال حاصل ادر بغدای تخم كبی كه اوك اپی اكرلر اكرچه ضعیف اولسه چونكه تربیت كمالده بولسه شرایطی الك برسی یدی یوز اولور هم دانه سی طوق اولورلر اندن انبار ده قویر بخلین قلب صفتلر هر برسی چونكه استعداد كوكلت اولب صفا حاصل اتمش اولسه اندن اول صف كه فرقنده درآكا مقابلی دشسه اول صفت كمالات بولنلره عكس اوله اكرچه انلر دكی اولمزسه اما انلر كله بله اولورنتكه بیوردی اولئك الذین انعم الله علیهم من النبیین والصدیقین والشهداء والصالحین وحسن

اولئك رفيقا ذلك الفضل من الله يعني بو مرتبه كه انلر كله
بله اوله امدي اول بونلرك اصل فطرتنه و استعدادنه يغدي بلكه عين
فضل الهي دنكرم كرامت ايدلك وهم للذين احسنوا الحسنى وزيادة بوكه اشارتدر
كه حسنى اجاق نعمتلري دركه احسنوا تخمنك ثمره سيدر اما اول دولتكه
مشاهده و رؤيت حاصل ايدوب برزم صفا عزم يوك بلالر زياده فضل و
كرامت دركه بز انلره ايره رز بس حق تعالى بو درت صف اهلنه درت صفتده
بيان ايتشدر اوچ نوع اهل اصطفا و اهل قبولدر و بر صف اهل شقا قلمشدر
نتكه بيوردي ثم اورثنا الكتاب الذين اصطفينا من عبادنا فمنهم
ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم سابق بالخيرات بو اوچ طايفه اهل
قبولدر زيراكه انلري ذكر له اكدي يعني بز انلري ايرتليوب اختيار ايدلك
درحق تعالى بو اوچ طايفه يه كتاب قرآن ميراث ويردلت قلنى قالنلر اراسنده
اگرچه بعضى كندو نفسلرينه ظلم ايدوب معصيت سببيله ملوث اولمشلردر
اما اوچنجي صف اهلندن اولر قرآن الدعمل ايتمشلر اردي اگرچه كناه ايدلر
اما كناه اقرار ايدرلر ايدي كه وآخرون اعترفوا بذنوبهم خلطوا عملا
صالحا وآخر سيئا عسى الله ان يتوب عليهم و مردودلري بر صنفكه
كچدي نتكه بيوردي لا يصليها الا الاشقى الذي كذب وتولى و مردودلري بعضى
كافر و بعضى منافقدر انلرك مرجعي جهنم ايلدي كه ان الكافرين

والمنافقين في جهنم جميعا چون شخص انسانيكه عالم روحاني و عالم جسمانينك
مجموعي اولدي شويلكه ايكي عالمده هر نه وار ايسه اندن برچاشني انسان عالمنده ده
اولدي بس نفسلك مرتبه سي درت اولدي مثلا نفس اماره و نفس لوامه و نفس
ملهمه و نفس مطمئنه تا هر بر نوع اولر ار قلحدن كه هر بري بر صفده ايدي
بو درت نفسدنك هر برينك بر مرتبه سي اوله مثلا اولكي صف اهلنه نفس
مطمئنه اولدي ايكنجي صف اهلنه نفس ملهمه اولدي اوچنجي صف اهلنه نفس
لوامه اولدي دردنجي صف اهلنه نفس اماره اولدي و بونلرك هر بري كندو
مقامندن كچوب تجاوز ايده مز زيراكه اول تخمده بو استعداددن ارتوق مدلل
تاكه كندو مقامندن كچه الا اهل صف اول دكل نتكه شرح اولنديكه انلرك
ارتوق استعدادي واردر و تاكه مقامندن تجاوز ايدر الكربرگيشي سوال ايتسه كه
چون اول كلدكي مقامه كيرو وارر لر اما كلدكلري كبي وارمزلر بعض وجه
سعادت بولوب وارر و بعض وجه شقاوت بولوب كيدر نتكه بيوردي والعصر
ان الانسان لفي خسر الا الذين آمنوا وعملوا الصالحات بونك مثال
شول تخم كبيدر كه ير ده صحرالر بس اول تخم فساده وارب يوق اولور بر الكتنده انده ن
صكره بعض تخم كه يرده ورش اكلكري كبي اولسه وافتلردن صقلنسه بري
يوز اولور و اول تخم كه هيچ يره ورش بلمسه بكلي باطل اولوب ضايع اولور نه تخم
اولور نه ثمره و دخي شويله بلكه تخمل دخي درلو درلودر بر نيجه تخم

الله چون پروزش بولسه اندن حاصل اولن ثمره همان كيرو اول تخم اولور بعينه
ارتوق اكسك اولمز بغداي واربه ونخود ومرجمك كبي دخي نته كيم بوكا بكزر واريسه
چون بونلر كماله ارشه همان اول تخم در اكرلرسه قاب واردر نه چكردكي وبر نجه تخم
اولورلركه بعينه اول تخم بيتر اما ارتوق قابي اولور انوك لذتي اما چكردكنك
لذتي اولورلر اكرابي يرلر قوز وفندق وبادام كبي دخي نته كيم اكا بكزر واريسه بونلرك
ارتوق قابي اولور اما لذتي اولمز وبر نجه تخم اولورلر بعينه بيتر وقاب دخي اولورلركه
انوك يمشي اول قاب دروچكردكي دخي قاب دروچكردكي دخي اولورلر لذتي
خرما واكنجي وزيتون كبي دخي نته كيم اكا بكزر واريسه انلرك قابي لذيذ اولور و
چكردكي يمز وبر تخم اولورلركه بعينه بيتر ويمشي وبر تخم دخي ويمشي دخي
جمله لذيذ اولور شفتالو وزردالو وارزوم وانجير كبي ونته كيم بوكا بكزر واريسه
بونلرك يمشي وچكردكي بيله يينور بس دكل يمشلر بو درت نوعدن طشره
دكلدر امدي ارواح انساني كه اول عالمده درت صف اولمشلر ايدي انلرك
مناسبتي همان بغداي در وقتي كه تخم اولب قالب قالب بوزنده دوشسلر درت
درلو يمش ويررلر امدي اول تخملك بري ارواح كفار تخميدر كه نفس اماره
اسيدر نته كيم دلك نه قابي واردر ونه چكردكي بغداي وارپه كبي ايكنجي ظالم
مؤمنلر ارواح تخميدر كه نفس لوامه صاحبيدر قابي وارشيله كيم اول لوامه لك
قابي در اما لذتي يقدر قوز وفندق وبادام كبي دركه چكردكي لذيذ اولور اوچنجي

مقتصد مؤمنلر ارواح تخميدر كه نفس ملهمه اسيدر قاب واركيم الهامات رباني
دن لاجرم طاتلودر بيتر خرما وزيتون كبي اما چكردكي لذيذ اولمز دردنجي سابقلر
ارواح تخميدر كه نفس مطمئنه اسيدر قاب بيتور وهم چكردكي نته كه هر برندن احوال
شرح هر بر فصلده ان شاء الله تعالى اما بو فصلده نفس لوامه حالني شرح ايتمك
كرك نته كه حق تعالى اول آيتي ذكر ايتدي كه فمنهم ظالم لنفسه ديدي انلر لوامه اهلدر
امدي بلكل كه ظالم اولن اوچنجي صف اهليدر عالم ارواحده وبو عالمده هم
اوچنجي مرتبه ده دوشمشدر نفس مرتبه لرندن زيرا كه نفس لوامه اسيدر
وقتا ايكنجي درجه اولمشدر زيرا كه سابقدن ومقتصددن كچنت
ظالمدر واول مؤمنلر عوام مؤمنلر نفسيدر وهم عاصيلرك خواص نفسيدر
ظالملر اكا اندن ايترولمديكه اول ايمان كه كوكللرنده وردر انكله كفر معا ملة
سي ايتدلر صورتده بس ظالم اولدلر زيرا حقيقتده ظلم وضع الشيء
في غير موضعه يعني بر نسنه يي كندو يرندن استعمال ايتمكدر بونلر دخي
ايماني يرنده استعمال ايتمديكچون ظالم اولدلر وبر سبب تشبيه دخي
اولدر كه ايمانه معصيت ظلمتي ظلمتي كيوردلر لاجرم ظالم اولدلر وعادل
اولدر كه ايمان نورينه معصيت ظلم ظلمتي كيورميه نته كه بيوردي والذين
آمنوا ولم يلبسوا ايمانهم بظلم فقت كه ايماندرينه ظلم كبي ميكدر اول وقت ايماني
پاك اولور بدن تنده اوقدر لاجرم عادل اولدلر وبر سبب تشبيه دخي بوكه

کندو نفسنه ظالم اولدی زیرا که معصیتی طاعتدن آرتوق ایشلدی بر قیامت کننده
ترازونک بر کفه سنه طاعتنی قویلر و بر سنه معصیتنی قویلر طاعت کفه سی
اندن ییکی کلیجک لاجرم هاویه طاموسینه مستحق اوله که فاما من خفت موازينه
فامه هاوية و حقیقت بلکل کم مقصود بو صنفدن بونلر دخی هر بری اکلنیجی اوچ اولورلر لر
بر اهل یمین و بری اهل شمال و بری اهل قلب نتکه بیورر وكنتم ازواجا ثلثة
فاصحاب الميمنة ما اصحاب الميمنة واصحاب المشئمة ما اصحاب
المشئمة والسابقون السابقون اولئك المقربون • و هر صنفه
اول صنفه مناسب اصحاب یمین بولنور و هم اصحاب شمال بولنور و هم سابقلر
کلدک امدی اصحاب یمین اول کیشیلردر که انلرک روحانیت تخمی چونکه
بدن یوزینه بتشدی و تعلق دوتدی اگرچه تربیت کالدن بولدی تا که بر تخم یوز
یه یدی یوز اولیدی باری بدن یوزینه صفات بشری تصرفیله بغلتوب چورمدی
بلکه اول تخمدن اوچ بتدی و عشر اولدی کرو تخملغی مقامنه ارشدی اگر زیاده
اولمدیسه نقصان دخی قبول اتمدی بو طایفه ملکلک صفتی غالب ادی بونلر
طاعت اهلی اولورلر و انلرک میلی معصیته ازرنه آز اولور لاجرم نجات اهلی
اولورلر سعادتلک صاغ طرفنده بهشت یولن دوتوب کیدرلر و کندولرک
اول روحانیت مقاملرینه کیرورلر تشرلر اکلمدن اندن صکره اصحاب شمال
اول کیشیلردر که اول روحانیت تخمی که انلرک واردی اکا زیان ایدیلر و اکر تخمی

برکزدن باطل ادب ضایع قلمدیلر اما بو قدر وار که معاملات صفت بشری
تصرفیله خلل و نقصان ظاهر اولدی تخمی امدی بو طایفه بونلرک اکثر میلی معصیته
اولور طاعته رغبتلری کم اولور لاجرم بونلرک شقاوتلک صول طرفندن طموبه
الدلر اول نقصان مقدارنجه جهنمک درکاتنه یتشدیلر تا که اول نقصانی
و خللی تلوثی انلردن محو اولوب کیده اندن صکره کندولرک معلوم مقاملرینه
ایرشلر اندن صکره اهل قلب که سابقلردر انلر اول کیشیلردر که روحانیت
تخمنه بدوزنی و برف ایدی کندو نوعک کمال مرتبه سنه ارشدردیلر تا که بر تخمدن یوزیه
یدی یوز حاصل اتدیلر امدی بونلر دخی ایکی نوع در بری اولدر که اولدی آخر
دکن روحانیت صفات انلرک ازرنه غالب اولمشدر هر کیز معصیت اقتلریله
ملوث اولمدیلر ان الذين سبقت لهم منا الحسنى اولئك عنها مبعدون
قضیه سنجه نفس موافقتندن و هوا متابعتندن اراق اولدیلر و ایکنجی نوع
اول طایفه در که اگرچه ابتدا نفس مرادینه موافقت ایتدیلر قدم قودیلر و طبیعت
مقتضاسنجه بر نیجه دم ازدیلر اکلیکی عنایت کمندی و الوهیت جذبه سی
برله یوزلرین بهیمیت و حیوانیت اوتلوغندن دوندردیلر و شریعت کیمیاسیله
اول طبیعتلری نوک بقر صفت معامله ادن عبودیتک خالص التونن قلدیلر لرکه
اولئك يبدل الله سيئاتهم حسنات بو ایکنجی طایفه نوک رجوع کندو مقام
لرینه اول صنفلردن که کلمشلردی سلوک قدمیله اولور اختیار له حال حیاتده

بس سابقلر ادی انلرم بوندن اوترو اولدی اصحاب یمین و اصحاب شمال ازرنه
مسابقت ادب اکر تدلر زیرا که بونلر آخرة انتقال اتدکلرندن صکره کندو
مقاملرینه یتیشه بیلورلر اما سابقلر حال حیاتده یتیشرلر نتکه خواجه علیه السلام
بیوردی سیروا سبق المفردون مفردلر سابقلردر اما نفس لوامه اصحابک بعضی
صف اهلیدر و اصحاب یمین دخی انلردر ازرنه طاعت غالب اولر معصیتدن و هم نجات
اهلی اولورلرکم فاما من ثقلت موازینه في عيشة راضية و اصحاب شمال انلردر ازرنه
معصیت غالب اولر طاعتدن چونکه بونلر هوایه متابعت ایتدیلر انلرک یری
هاویه اولور زیرا که حق تعالی چونکه قلب یرتدی عقلی انوک صانع یانینه قلدی
و هوایی صول یانینه قلدی و عشقی اکننده قلدی پس اصحاب یمین انلر اولدیلر که عقله
متابعت قلدیلر و اصحاب شمال انلر اولدیکه هوایه متابعت قلدیلر لاجرم عقل
عاقلی معقوله ازکورر و هوالری آنی هاویه ایلتدرر و عشق معشوقه عاشقه اولشدرر
و هرکه بکون هوایه متابعت ایده بو قضیه جکه دمشدر کما تعیشون تموتون وکما
تموتون تحشرون یارین قیامتده انوک مرجعی و معادی هاویه اولسردر فامه هاوية
وما ادريك ما هيه امدی لفظه ام برله بیوردی یعنی انوک اتاسی هاویه در
اول معنیه اشارتدر انوک ایمانی نفس لوامه نوک بزنده گرفتار اولمشدر
و اندن طوغب ازاد اولمشدر اما طفل ایمانی الدکوکی حامله در اکر بکون هوادن
طوغوب ازاد اولمش ایسه یارین هاویه دن خلاص بلسه کرکدی ولکن چونکه

طعذبی

طعذبی بوندن یارین هاویه دز کسنده اولقدر قله که اوت انوک هواسینی که صفات
حیوانی و شیطانی در نفط کبی یقه اندن ایمان طفلی که هوا اکا انه اولمشدر کوکل
رحمندن طغه بهشته مستحق اوله که يخرج من النار من كان في قلبه
ذرة من الايمان انوک مثالی قوزه بکزر نتکه قوزک هم ایچی وار هم
قابی انوک دخی ایچی وارکم اول ایماندر و هم قابی کیم اول فاسد عمللردر ایچنی
بس قوزک قابندن ایرمق استیجک بر چکوچله طاش کرکدر قابی وشنه ایچی
اندن خلاص بوله هم اچندن فاتره د تله بنجلین ایمان دخی دلسلرکه فاسد
عمللردن ایرلوب چقرلر برینجه مقامع اورلر انوک اول قابی قابنی که اعمال
کاثیفه در تا که ایمان خلاص بوله اول قابک رحمندن طشره کلوب بس قابی
اوده غدا ادرلر اودابی یرنیتکه بیوردی كلما نضجت جلودهم بدلناهم
جلودا غيرها و ایمان اول قوزه ایچی کبی حق تعالی نوک لطایف قطایفینه
صیرلر و اجوق طبقلرنه قویلر اندن صکره اول یارنلرکه اخوانا على
سرر متقابلين کلمشدر شاننده انلرک خوننده قورلر بو صفت اول طایفیه
مخصوصدرکه حق تعالی انلرک حقنده بیوردی و آخرون مرجون لامر الله
اما يعذبهم و اما يتوب عليهم و اکر فضل ربانی و تأیید آسمانی انکا ارشجک
اولورسه انک اول شکسته کوکل و خسته جانی بو وردی تکرار اده و کج

بیت

بادآمدم بوی زلف جانان آورد   وآن عشق کهن ناشری ما تو کرد

ای باد تو بوی آشنایی داری   زنهار بکرد هیچ بیگانه مکرد

یل اسدی دوست زلف قوسن کتردی خوش

اول ایکی عشقی کلنوب بینه ایتدی جوش

ای یل سنوک قوتکرره بیلشلك نشان وار

زنهار اجنبی کوجك اسمه اول خموش

بو حالده دخی حال بر درد اولوك بنیادنده ظاهر اولوب ندامت اود اولوك

معامله سی خرمنن تاروماز ایدوب یقر یقچه اول اوزن یللر اولا جهنم اودنده

یاخود فاسد عمللرینی بر نفسنده ندامت اودی یقوب محو ایدر واول هوا که ها یه

صفتی ایدی وهم بو نکت آتشی اولمشدی شویله که اندن طوغب خلاص بولمزادی

اول وقت اوك رحمندن خلاص بولب طوغار النّدم توبة اول ندم بر

که اول توبه نصوح دن بر نفسده شویله یالکز ایدرکه کانه اول اعمال فاسده

برله هرکیز ملوث دکل ایدی که التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ

چونکه جهنمك نصیب قلمادی تا که یقه لاجرم جهنمه اغریوب کچرکن

جهنم فریاد ایدرکه جُزْ يَا مُؤْمِنُ فَقَدْ أَطْفَأَ نُورُكَ لَهَبِي • بو بنیه اشارتدر

بلور میسن اکا اشارتدرکه حقیقتده جهنم سنده موجوددر که اول نفس

اماره نوك صفات ذمیمه سیدر که اول جهنم درکاتنك منشاءدر وهم جنت

معرفت

١٨٠

معرفت مخوفدن اول صفات ذمیمه برله نتکه بیوردی حُفَّتِ النَّارُ

بِالشَّهَوَاتِ اول شهوت دخی یدیدر بری هوا و بری غضب و بری شهوة وحرص

وبخل وعجب وکبردر نتکیم برکسی بونلرك بریسی ایله مبتلا اولسه جهنمك

یدی درکاتندن بری ایله مبتلا اولمش اولور وچون بونلرك قاموسی انده موجود

اولسه یدی درکسینه دخی مبتلا اولور چونکه حق تعالی نوك عنایت نسیم

انوك ازرنه اسیشه انوك بو ذمیمه صفتلرینی سوندرر منع ایدر وتوبه نوریکه

تو ابلوق صفت انوار ندندر انوك کوکلنده قرار دوتر اندن بر وجودی

بشری جهنمك درکلرندن فریاد قوپرکچ ای تایب که سن شمدی حضرتده

محبوب اولدك که إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ومحبوبلره سکز

اچماق طوغری عرضی ایله صنعغه یرمیجق بس جهنم بوطاز حوصله سیله که یدی

درکه دن انلره نیوند اولسون شیخ فرمایدقدس الله روحه بیت

شها عشاق تراهست بهشت تنك آید

وز هرچه بیروی تستشان ننك آید

انده دهن دوزخ ازان سنك آید

کز بر تو نور نادبی رنك آید

شها عاشقلرك سینك ایدا لزهشت بهشت تنك

ازکدن انکیه بو نلرك مجاسی اوله لرهم ننك

دخي طامونك اغزينه اول السن سن ادالرجنك
اگر كشف اوله انلاوره اولر اونور نازبن رنك

امدي نفس لوامه اگر چه اوچنجي صفده دشمشدر ايدي عالم ارواحده اما اول
وسقيهم ربهم شرابا طهورا
فضل فيضانينك شراب طهور آثارندن ساقي سنك طلو قدحلريني انس مجلسنده
انبيانك وخواص وليانولك لر ارواحنه صنف اولده چونكه اچوردرلرادي
واندن جمال صمدي مشاهده سنده نوش ادرلردي انولك جرعه سني ايكنجي صنفده غي
ارواحه دكوردرلردي شربنا واهرقنا على الارض سورنا • وللارض من كاس الكرام نصيب
اما اول جرعه كه ايكنجي صفه دوكلردي وانولك رايحه سيندن انلر دخي مست
اولرلرادي

بيت

بوي بمن آمد وبو مست شدم | بوي دگر از تو شنوم از دست شدم

اول رايحه الدجونكه بو عالمه اولشدلر اول رايحه بيوليبود نيا خراباتني كشت
كشت ادوب طواف ادرلردي ولذات جسماني وشهوات نفساني كبلرندن
اول قوقوكه اندن بولمشلرادي انولك اميدنه هركيدن برجاشني طدر
لرادي كورلر اولمدن ديو چونكه اول رايحه نولك ذوقيني بولمدلر بوخر
طاعت خمخانه لريني طواف ايدلر نه عبوديت وخدمت كبلرندن چاشني
الدلر واول طلب ايدكلري قوقوي بونره بلدلر بس ايتدلر اگر بزم اول
قوقو يوز كسترر سه هم بوندن كسترر ديلر لا جرم مشغول اولدلر طاعته

وعبوديته كلدلك امدي ايمان حقيقتنده اول قوقوي المقدر نور ايمان بولدلر
ونور ايمان دخي انلري قومديكه دنيا شهوات كبلرندن بركرز دخي مست اولر
وهم انلك لذتيله آرام دتب قرار ايدلر قلندي بيخبرلر كبي دنيا بزكلرينه مغرور
اولدلر بس بو بشر كوننك درلكنه دنيانك راضي اولدلر وانولك اول فاني نعمتلري
بيله آرام دتوب قرار ايدلر زيراكه بيورر رضوا بالحيوة الدنيا واطمأنوا بها والذين
عن آياتنا غافلون • وقت اولوردي نفس مراداتندن برجام ايچرلرادي وكاه
اولوردي روحاني كبلرندن برسغرق شراب چكردي كه خلطوا عملا صالحا
وآخر سيئا اما هروقت كه شهوات دنياوي كبلرندن برقدح اچسلرادي
نفس آني لوامه لق صفتي الداچنده ملومت اوديله قيندررلرادي اول قدحك
خماري انلرك باشنه دنيا اشنده سرگرداني ادرردي اول سرگردانلكلرندن بور
لدن آخرته دوترلرادي تاكه حق تعالي نولك علكنه عنايتي كمال مرحمتندن
بركرزدن انلرك الني الوب دستگير اولوردي عسى الله ان يتوب عليهم بس
انلرك نقد معامله سيني توبه بوته سنده قودلر وشوق اودي برله ارردلر وبر
ذات كيمياي مجتهدن اذرينه صالدلر اول بقر صفت جمله معامله سي انولك
محبوب خالصه التون اولدلر ان الله يحب التوابين ويحب المتطهرين بيت

غم بالطف تو شادماني گردد | عمر از نظر تو جاوداني گردد
گر باد بدوزخ برد از كوي تو خاك | آتش همه آب زندگاني گردد

لطفکله بو غملرم عین بقایه یوزدوتر
عمرم ابد بقا بولور چونکه سن ایدهسن نظر
طین غنی محله تمثیل ایلدرسه طاموبه
آب حیوة اوله اوده هم قطرات اوله شرر

لا اقسم بیوم القیمة ولا اقسم بالنفس اللوامة وصلی الله علی سیدنا محمد وآله اجمعین

الفصل الثانی فی بیان معنی النفس المقتصدة التی وهی النفس الملهمة

یعنی ایکنجی فصل مقتصدلر نفسنی بیان ایدرکه اول نفس ملهمه در قال الله تعالی کیف تکفرون بالله وکنتم امواتا فاحیاکم ثم یمیتکم ثم یحییکم ثم الیه ترجعون وقال النبی علیه السلام موتوا قبل ان تموتوا عزیز من بلکیکه نفس ملهمه اولدرکه مشرف ومزین اولمش اوله حق تعالی الهامات الهیه ومرتبت اوله مرتبه قسم حقله نیتا کیم بیورر ونفس وما سویها فالهمها فجورها وتقویها امدی اولدرکه عالم ارواحده ایکنجی صفده المشدر که فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد مقتصدلوی ادی آکا اول جهتدن اولکه که اول متوسط اولمشدر ایکی عالملر آراسنده بری سابقلر عالمدر و بری ظالملر عالمدر نه بر کزدن یك جهت اولب سابقلر عالمندن اولدیکه صف اولده ادیلر ونه بر کزدن یك جهت اولب ظالملر عالمندن اولدیکه اوچنجی صفده ادیلر واول عالم اولیا ومؤمنلر خواص نفسلر واول حق

شرفنی

شرفینی اول استعداد ایله بولدیکه عالم ارواحده انکله حضرت عزته آراسنده واسطه ارواح انبیا وخواص اولیا ارواح ادی حق تعالی طرفندن فیض ربانی که اول صفده عیانی ارواحه ایرشردی اول فیضك بر تویی ایکنجی صف اهلنه اولشردی بس اول الطافدن بر نصیب بونلر بولورلردی وحق تعالی نوك مخاطبات ذوقی حجاب آرهسندن حاصل اولوردی انلرک چونکه بو عالمه اولشدیلر اکرچه اماره لك صفتنه مبتلا اولمدیلر اما حق فیضنك ذوقی انلرک جانی طمعندن کتمش ادی الست بربکم خطابنك استماع لذتی انلرك کوکللرنی سمعندن باقی قلمشدی

بیت

ولست حرینت العهد شوقاً ولوعة
حرینت هواکم فی حشای قدیم
وما دمت حیاً لست انسی ودادکم
وفی اللحد میتاً والعظام رمیم
هرکز نشود ای بت بگزیده من
مهرت زدل وخیالت از دیده من
کو از بس مرکت من بجوی یابی
مهر تو در استخوان پوسیده من
نه روا درکه خیالك اوله کوزدن زائل

بانه سوزدرکه بو قلبم اوله غیره مایل
بن الوب خالک اولجق کرسیمی استرسک
بله سن مهرویکی سن هرسکوکمه سایل

پس اول شوقک اثریله که انلرک روحانیتی تخمندم باقی ایدی کوکل لرده جهان فانیه قومدلر وطبیعتک اسفل سافلیندن بولری عروج ایتدک اعلوی علیینه دندردلر واندن قد افلح من زکیها قضیه سنجه تزکیه نفسدم دورشدلر واول تخم که تربیت ایتمکده شریعتک اعمال صالحه سی صویله صوورب وطریقت قوتیله تقویت ایدرلردی تاکه تربیتک اثری اول نفسی که امّاره صفت در اول تخمنده ظاهر اولدی وشریعت نوری نفس ظلمت ارزینه یرتولر صچدی واول تخم که خرما نسبتینده قومش ایدک کچن فصلده اول تخم حرکت ایدوب بتدی ویتشدی یمرق اولوب باشنی طشره چقردی چونکه بریان کندی نوک حجاب بندندن خلاص بولدی واول دانه لکی وجود زندانندن وهم بر دریچه عبودیت هواسی صحراسنه واغجلغی مقامندن اجلدی پس دریچه اچلجق کندوییی ملامت ایتمکا باشلدی اول دانه سی جنسندن دتسق اولدغندن اتروّ لاجرم ایتدیکه چونکه جک یتر امش تربیت وتزکیه برله خلاص بولوب ازاد چونکه اوله سن بجون توقف ایده سن واجتهاد کمرین جان بیلنه بغلمیاسن شول همتسزلرکبی بوالجی

حیوانیت

۱۸۳

حیوانیت مقامنه راضی اولاسن بن اکا بومقامده نفس لوامه درلر زیرا کندوییی ملامت ایتمکا باشلدی اندن صکره اول کیمی عنایتک تاثیری ایله قول لق اذرینه هردم جدین ارتورمغه باشلدی واول شوقی ومحبتی زیاده قلور واول غلبات شوقیله ورغبات ذوقیله چونکه مجاهده ایتمکده معامله سی اخلاص ارتوردلا جرم هر حرکت که اول یپیغی قانون اذرینه قلور اندن بر نور دخی متولد اولوب ظاهر اولور وایمان قوتنه مدد اولورکه لیزدادوا ایمانا مع ایمانهم پس اول عبودیت اغاجی هر کون وهر ساعت بر طراوت وبر رنک دخی دوتر وعالم سفلیدن عالم علویه ترقی ایدر تا اکا دکین بر کزدن تمام دانه طشره چقوب ظاهر اولورکه وکنتم امواتا فاحیاکم یعنی سز اولویدکز دیرلیدی بو معنیه که اول المشربن دانه ایدی چونکه سبزه ظاهر اولدی اندن فاحیاکم پس دیرلیدی ثم یمیتکم کبروا الدرز یعنی دانه بر کزدن اغجده محو اولدرشلکه دانه فانی اولور وجود شجره ده ثم یحییکم یعنی اکلینی اول دانه حجت صورتنه اغجدن طشره کتوررکن چراغ اجنده اولوب محو اولمشدی اما اکلینی بداغ اچنده دیرلدی پس بداغ سنله سندن باش کتوروب چقدی شول حالده کرجحت کفن ادنوب چکنینه صالدی بیت

فرذاکه مقدسان خالک مسکن   چون روح شوند راکب مرکب تن
چون لاله بجونی جکر الوده کفن   از خاک سر کوی تو بر خیزم من

بو روح پاك كه هر بر خاكده تد وطن　　سوار اولسه قيامتده مراكب تن
چكن قنيله بو بيمش كفن چكنده طوت　　سنك محلة مزاريدن اوردر هر بن

نفس بو حالده كندونك مقام اصليسنه يتشمش اولدي كه حجات كبي عبوديت
اغاجنوك بداغي اوجنه كلدي اما چونكه غرم كماله ار مسند زهنوز اوله بر
قدمن انجلو مقاممده دتمشدر كه اندن غدا چكر كندويي كماله ازكورمكچون
وبر قدمن يمثلات مقاممده دوتمدر كه حظر مقامدر زيرا اقورقودر كه شايد
ازجوخ صوغلة يه قتي يراله فجعلناه هباء منثورا آيتنيك انوك اولنجه بيله
بنخ چكوب وامك بيدكي نسنه نونك ازرنه اقيوب ارلر شيله كه لاشي مثالي
اوله واول بو مقامده اولسه استحقاق بلمشدر كه كندونك صلاحي وفسادني
مشاهده ادر واول دائم خوف وخشيت برله متصف دور وحق تعالي نونك
الهامي مددي اكا متصل اولمشدر كه انوك تقواسن وفجورني اكا كستربلدرر
بو حالده اول عظيم خطرده در زيرا كه مخلص اولدي يعني دانه وتجرم جنسندن
خلوص بولمش واخلوص بداغنك اچنده ظاهر اولدي كه والمخلصون على
خطر عظيم. بوندن اكدن كه اغجه تعلوح ديمشدي بر خود دانه ده محبوس
ادي بو قرقو بوغدي هر بيلله وهر صوغله باطل اوليدي　بيت

زلف تو نه انم تا يكي بازي .　دور از رويت شويم دوراز فويت

اما شمدي اغج خمندن طغدي ولطيف حجات بغرده غيله كه صربلدي بر طفلدر　كه

تازه

تازه طغمشدر سهل نسنه برله باطل اولور بس الكن ايليك احوالين كوزدوب
شرطيله رعايت اولمحون اولورسه نفس خود بو مقامده حق تعالينك الهامات
ذوقن بلمشدر وغيب عالمي اله بلش اولمشدر لاجرم قورقودر كه وسوسهٔ
شيطاني يه عجب نفساني صوغيله عبوديت اغاجندن بلعم كبي دوشب زير
زبر اوله بس حضرت عزت بو حالده اول برادله قسم يادا تمشدر تاكيد ده
اتدو تاكه سالك غافل اولميه وبيردكه نفسه بر ورش ورجي فلاح بولدي
يعني ملهمه لك چچكندن مطمئنه لك يميشنه ارشدي والكن تربيتدن
محروم قلسه زيانه اغريه يعني چچكلك صلب قله هيچ نسنه يه يرميه نتكه بيوردي
قد افلح من زكيها وقد خاب من دسيها وهيچ بر يرده حق تعالي قرانده
بو دكلو قسم بر محلده ذكر اتمدي الا سورة والشمس ده ذكر ايلدي بونك
سري اولدر كه هيچ نفس انسانيدن شريف وكزيده مخلوقات ايچنده يقدر قچن
كماليه ارشسه ودخي نفسك هم بو مقامده بوناذ كلكي وبو خطر يوقدر الا
ملهمه لك مقامنده وارد در زيرا كه كندودن خلاص بولمشدر والهامات
غيب ذوقن كيرو بلمشدر بس ممكندر مغرور اولب بو مقام مقام كمالدر
اعتقاد ايليه نفس دغدغه سيله وشيطان وسوسه سيله كندو عجب
نظريله بقوب ابليس وقت اوله اندن اول قتي لعنت ييليه حجك كبي قبوليت
بداغ اچنده مذلت طبراغي اذر ينردشه ونفس بونده اوجنجي كره بر دخي طغوق

دالجي اولكه چجك كبي مخلوقات اغجنك بداغندن طغدي تاكه الهامات حقي بوله
بسلوجنجي اولكه يمش كبي چچكدن طمق كرك تاكه تمام بجته اولب بو مقامدن
كامل اوله زيراكه هر بر مقامده نفسك ابتداسي وانتهاسي وار ملهمه لك مقامنك
ابتداسي اولدركه حق تعاليناك الهاماتي ذوقن كندوده كيرو بوله هم تقوايي وفجوري كه
انوك باشينه كلور ايكنجي ثانيا شيلكه حق باطلدن و باطل حقدن نيجه اندن صكره
حقي اختيار ادب اكا متابعت قله و باطلدن پرهيز ايليه خواجه عليه السلام
بو مقامده دعا قلوب ايدردي كه اللهم ارنا الحق حقا وارزقنا اتباعه وارنا
الباطل باطلا وارزقنا اجتنابه ابتداده حقي و باطلي كرمك و بلمكدر وانتهاده توفيق
وقوت بلمقدر باطلي ترك ادب و حقه اتمقدر امدي نفس صفات ذميمه دن
ارنماينجه وكوكل دريا اولماينجه صفات حميده بر له بو معني ميسر اولمز نتكه بيردي
موتوا قبل ان تموتوا و مريد صادقه بو مقامده سماع حلالدر برنج و جهدن
بري اولكه چونكه نفس صفات ذميمه دن اولدي انك عرشن اورمقجون سماع
ادمق كرك بو ندندركه صوفيلرك بر عزيز فوت اولسه عرسيچون سماع ادرلر
ايكنجي مبارك لكدن اتروددر زيراكه انوك معاني غيبيه بر له اجتماع والفت
حاصل اولبدر وصفات حميده بر له عقد ظاهر اتدي بس سماع سنت ادي اعلاندن
نكاحده كه اعلنوا النكاح ولو بضرب دف بوندن دخي انوك كبي سنت اولدي
اوچنجي اولدركه چوق نفسه بر كون حاصل اولديكه انكله حقي كورر و بن قولوكه انكله

ايشيدر

185

ايشيدر والهاماتك ذوقن بولوب هر نه كه كرك ايسه جنبشي حق طرفنه اولر نتكه بيردي
الذين يستمعون القول فيتبعون احسنه بس هر قول كه قوالدن ايشيدر بر خوش صوت
صورتنده بر موزون شعر لباسنده اولا قولدن الست ذوقيني بولر واول
صوتله و شعر له حقدن يكا شوق جوش كتورب جنبش ايلر آخر بردوه دن
كنمدكل كه خوش صدالو اوازله شوق بولب جنبش ايدر و اول مالوف وطنينه و معروف
اولنلغنه توجه ظاهر اولر بس انوك داخي روحانيت قشي وطن اصليسينه و حقيقي
يواسنه قصد ادر وچون دليه كه بر ولمز ادة اول قفصي كه روح قشينك اندن حواسك
بيش بالغ اله بغلمشلردر ايمز كه اچه چون كه روح خطاب ذوقن بلمشدر
آرام ايدب قرار ادمز بس اضطراب ادب حركت ادر ديلركه قفصي صيتاكه
كندي نوك اول معروف عالمينه يتيشه بيت
آن بلبل محبوس كه نامش جانست • دستش بشكستن قفص مي نرسد
بس بدن قفص روحه تابع اولب حركه كلور رقص و حالت بنلرك قتنده اول
اضطراب ادب حركتدر لر شيخ قدس الله ارواحهم بيت
رقص آن نبود كه هر زمان برخيزي • بي درد چو كرد از ميان برخيزي
رقص آن باشد كز دو جهان برخيزي • دل پاره كني و در سر و جان برخيزي
رقص اولدكلكه هر زمان اگجوق آيني اوره سن
شول كندي دن دكيبي كم دور ايدة اول كل يوره سن

بس قص بر حالتدر زیرا اکا علامت بودر [redacted]

[redacted] • کوزینی قولاقدن اوتوب جسمیله جاندن طورمزمن

چونکه مرید صاحب ریاضت بو حالده و بو مقامده اوله وقت اولکه اونک خاطری

دف و نی استماعنه اوله درست در الا اول شرطله که شیخ خدمتنده اوله لایحود

بر صحبتده که همدردیارنلر جمع اولمشر اوله و اغیار صحبتده کلی بیکانه بر پرهیز

ایلیه ممکن اولمکیچلر کم نیازله و اعتقاد تمام برله حاضر اولالر و محبتده ادب

وحرمت رعایت ایده لر هم روادر و مرید کرکدر که سماعده حرکتی تکلف برله اتمیه

معنی کزلو دوتب دعوی ترک ایلیه و هر حالده حق تعالینک الهاماتنه منتظر

اوله تا هر نه یی کیم اشلیه الهام نوری ایله اشلیه طبیعت ظلمتندن اشلمیه و اول

امرده بو مقامده احوالینک صلاح و فسادن الهاملر بله و وسطده حق تعالینک

اشارتیله بلور و آخر نهایتده کلومی ایله بلور بس فرق الهامله اشارتک آراسنده

اولدر که الهام بر خطابدر که حقدن قلبه یتشر اما اول ایی بلمز کو حقدندر در

و اشارت بر خطابدر و قلوکه قلبه ایرشر و هم ایی بلور که حقدندر و لکن رمز له

اولور اما نفسک ملهمه یکی مقامنده ظاهر اولور که یا ایتها النفس المطمئنة

ارجعی الی ربک بو بر صحیح خطابدر که نهایتده حاصل اولور و ملهمه مقامنک

نهایت اولدر کیم حق تعالینک نوری کوکلده متمکن اوله تا هر نه یه باقه حق نوریله باقه

المؤمن ینظر بنور الله • اولوقتدن کیم الهام ظاهر اولور اول مؤمنلر خواصنک

مرتبه سیدر تا اول وقتهدکن که الله نوری کوکلده متمکن اوله اندن صکره عوام اولیانک

مرتبه سیدر که الله ولی الذین امنوا یخرجهم من الظلمات الی النور چونکه بو

مقامده ارشدی بو طایفه نک کمال معادیدر که مقتصدلردر عالم ارواحده ایکنجی صفده

ایدیلر که حق تعالی نوک الطاف نورلری و فضل فیضانی اولکی صفه اغرنوب کر انبیا

و خواص اولیا ارواحیدر اندن کچوب حجاب ارزندده انلره دخی ایرشدی بس

ایکنجی صفدن هر کشیه نه کلو نور یتشمش ایسه بونده دخی اولو مقدار سبقت ایدی

انبیایه و اولیایه سعی و طلب جد ظاهر اولوب نتکه هر صفده ایراقلق و یقینلق تفاوت

و صاغلق و صوللق اختلوقی واردی بعض ارواحک بعضیسینک اوزرینه بس

انونک اثری هر کشینک اثری هر کشینک سعینده و طلبنده ظاهر اولور و منزله

ایرشوب و قلمه سنده هم اثنادر و چونکه ایکنجی صفده هر روح که بر روحه دخی

مقابل دوشمش اولکه اولکی صفده که انبیا و خواص اولیا ارواحیدر و انکله مناسبت بولمش

اوله انی بونده دخی همان اول مناسبت اوزرینه بو کشینک اول پیغمبره یا اول

ولیه ارادت ادب محبت زیاده اولور قولترندک نتکه خواجه السلام بیوردی

که الارواح جنود مجندة فما تعارف منها ایتلف وما تناکر منها اختلف

هر کیم انی بری بر بلمش اولسه یه قرنشوبسنده یا خوص یا نسنه دوشمش اولسه اول نسبت

اوزرینه بونده معرفت و الفت بری بریله ظاهر اولور و اکر اول شخص بعینه

صورتن بلمسه اولکه دوشنده یا واقعه سنده کورر و اندن مددی یتشر بکا بس

مريدلرك ارادت مشايخه بو مناسبتك نتيجه سيدر انك بن بريله اولشيدي تاكه بونلر
ظاهر اولدي واما بو طايفه كه ايكنجي صنف اهلدر منا لده انلرك ارواح تحتنى حرما
يميشنه تمثيل ايتمشدلر كچن فصلده وحرمانك اكرچه ذوقي وحلاوتي واردر
اما قابلنده درجه كرديكنده كلدر بوا كما اشارتدر كه بو طايفه نك معادي اكرچه اجماعك
اعلاء عليين اولسه وانبيانك وخواص اوليانك اكرچه فكتيبسي اولوب بيله اولسه
كه اولئك الذين انعم الله عليهم من النبيين والصديقين والشهداء والصالحين
لكن بعينه انلرده كي اولمز زيرا كه انلر عنديت مقامنده اولورلر في مقعد صدق عند
مليك مقتدر خواجه عليه السلام مصاحبت شرفني مريدلره وتجليه اثبات ايدردي كه
المرء مع من احب يعني كيشي نيني سورسه انكله در صحبت بيله اولسه اما اهليت اختصاص نك
دولتيني سوخته يه اثبات ايلدي كه السلمان منا اهل البيت يعني سلمان بزدن
وبزم اهل بيتمزدندر در خواجه عليه السلام مجرد محبت ادلب هم صحبت اولمق
قندكي واونك اهل بيتندن اولمق ايمدي بو مقامك شرحي واونك بياني كلسه فصل اخرده
ان شاء الله تعالى والحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد وآله اجمعين

الفصل الثالث في بيان معاد النفس السابقة وهي النفس المطمئنة

يعني اوچنجي فصل سابقلر نفوسنك معادني بياننده قلوركم
اول نفس مطمئنه در قال الله تعالى يا ايتها النفس المطمئنة ارجعي
الى ربك راضية مرضية قال النبي عليه السلام جذبة من جذبات الحق توازي

عمل الثقلين

عمل الثقلين عزيز من بلدكل كه نفس مطمئنه انبيا وخواص اوليا نفسنه درلر كه عالم
ارواحده صف اولده اولنلر ايمدي حقيقتده شويله بيلدكل كه نفس امارهلك مقامندن
مطمئنه ارشمز تاحق تعاليينك جذبات تصرف وشريعت كيمياسي انوك حقيقتيني
تبديل اتمايجه نتكه بيورديكه ان النفس لامارة بالسوء الا ما رحم ربي بس اول
امرده جميع نفوس امارهلك صفته الده موصوف اولورلر كركسه نبي نفسي اولسون
كركسه ولي نفسي اولسون اندن صكره شريعت تربيتيله اطمينان مقامنه ارشركه
جوهر انساني استعدادنك نهايتي اولدر اندن صكره ارجعي خطابنه لايق اولور اكرچه
ابتداده روح عالم ارواحدن عالم اجساده كوندرلسلر كرك ايدي تاكه تعلق
دوته ايدي اندن اول جميع ملك ملكوته اكي سير ايتدرلر تاكه كوكلردن ويلدزلردن
وعناصردن اوغريوب كچدي واندن اتلق وحيوانلق مقامنه ارشدي واندن دخي
كچدي انسانيت مرتبه سيله موجوداتك اسفل سافلين دركاهنه يتشدي نتكه شرح
اولمشدر ثم رددناه اسفل سافلين واشارتدر بو معنيه بس اركلين نور
ايمان واسطه سيله واعمال صالحه يرديميله يوزن اول كلدوكي مقامه
دوندركه اعلاي عليين درنتكه بيوردي ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات
اما شويله دركم مادام كه ارجعي الى ربك خطابنك ذوقني بلميه محالدر اوله كه انك
ايمان نوري ظاهر اوله يه عمل صالح اشليوب بيله ولكن نفسنك اول خطابه
علم معرفت اولمز تاكه اول خطاب حسن بزله اكليوب بيله نيرا اول بر خطابدر

در بس عالمندن حق جذبه‌سی صورتنده که روحك سرینه یتشر ونفسك صورتن
امّاره لك صفتندن دوندروب ایمان قبولنه ادب وشرعی استعمال ایتمكلك مقامنه
ارشد ایدردی که نتکه بیورر یا نار کونی بردا وسلاما خطابی اولدك سرینه ارشدی
اودایی بلمدین اندن صكره اوذیوزیی محرق اولوق صفتکه یجلقدر اندن
دوندروب بردوسلام مقامنه ارشد ایدردی که خلقك لكدر بس اول وقتدن کیم نفس
ارجعی خطابنك تصرفیله یوزنی وطبیعتنی اول اسفللك وامّاره لك مقامندن دوندر
که اول خطابك سرینی فهم ایلیه اندن صكره که کندونك کمال مرتبه سنه یتشر که
معاد خاص در نتکه بیورر فادخلی فی عبادی وادخلی جنتی بو جنت که
حق تعالی کندو یه اضافت ایتمشدر قلق جنتك اثرنه شرفی اولقدر درکه کعبه‌نك
قلق مساجد اثرنه شرفی اولدغنلاین نیتکه آنی هم کندو یه اضافت ایتمشدر
که بیتی دیمشلر کیر باولو بیر درکه هر کیشینك فهمی بو معنیه ایرشمز که بو بیان اشارتدر
بیان عبارته صغمز کلدك امدی امّاره لك آدی نفسه اول معنیه درکه بدنن
امیر اولدی وامّاره لفظ مبالغه در امردن یعنی غایت امر ایدیجی وحکم ایدیجی دیمك
اولور واول امری وحکمی کندو طبیعتنه موافقدر وحق امرنه مخالف
در بو امیر اولدی جمیع اعضانك اثرینه حکم بو که جمله اعضا طبیعتنه
موافق ایش ایشلیلر وهیچ حق فرمانی نه باش ایندرمیلر وشرعه مطیع اولمیلر
بیله اولیجق مادام که نفس حق فرمانینه بوین ویرمیه وشرعه مطیع اولمیه هرکیز

اماره لك

امّاره لك صفتندن خلاص بولمیه بو ایکی صفت که بری امّاره وبری مأموره
در بری بری نك ضدیدر مادام که امّاره در مأموره اولمق ممکن دکلدر یعنی
مطیع ادمز وچونکه مأموره اولدی یعنی مطیع اولدی شرعه اولوقت مأموره
لكدن خلاص بولدی بس شریعت اسرارینك بریسی بو در که حقیقتده طبیعت
الجلقلغندن شریعت کمندندن از که سنه بر له خلاص بولوب ترقی ایتمك ممکن
دکلدر زیرا که شریعتده حق جذبه‌سی تعبیه اولمشدر وطبیعت ظلمتندن خلاص
بلمق نور له میسر اولور نتکه دیمشلردر وبضدها تبین الاشیاء وهم که شریعت
نوری که حق جذبه‌سینك صورتی وهم رحمتنك سریدر دستگیر اولدی
امّاره لك ورطه سندن خلاص بولدی وهر کیمه که دستگیر اولمدی ایروق نسنه اله
هیچ بولجق دکلدر الا ما رحم ربی کوررمسن خواجه علیه السلام کمال نبوتن و
رسالتن ایکن اکا نه دیدیلر ادی که انك لا تهدی من احببت یعنی
سن کندو طبیعتنك دلکیله هیچ کمسه یی طبیعت قیوسندن قورترجق
دکلسن ولکن الله یهدی من یشا بس بزوم هدایتمز نوری کرجذبه نوك
حقیقتیدر اولکرك تا که جذبه عنایت بر له طبیعت اهلنی اول الجلقدن
قیه وقربت یجاکیسنه ارشد ایده ارجعی الی ربك ونفس بوحالتنده که ارجعی جذبه‌سی
تصرفیله کندو مرجعنه ومعادنه ارشد ایرمك استیه‌لر اوکا امرده
اول جمیع مختلف عالملردن که کلوب اغریوب کجمش ادی کیرو اکا اغریو

بچرمك كرك بس بو كوكب كيتمكدن حكمت اول ايدي كه اول حق تعالینك اوج يوز التمش
بيك عالمنی مطالعه قيلدی و هر عالمدن بر كنج كه تعبيه اولمشدر اني اكليه و بر سر كه اني
امانت قومشلردر اني بيله كه وعلم آدم الاسماء كلها يعني الله آدمه وقت اولدا الكرچه روحانيتنك
اينداسندن كليات بلوردی جزئيات بلمزدی و عالم غيبدر عالم شهادتده كلدكدن
چونكه بو عالمه اولشدی و كندونك ترتيبنی بلدی بس كليات و جزئيات بلدی
وعالم الغيب والشهادة اولدی حق خلافتنده زيرا كه عالم ارواحده حق تعالی
نونك خلافت معاملرينه قدرت و آلتی يوغدی بونده كه كلدی قدرت و آلت كسب
ايدب آنله كتردی و خلافت مرتبه سنك كمالينه ايرشدی و اول وقت كه بو مختلف
عالملرده سير ايدب اغردی هر بر عالمدن بر نسنه اديخ الوردی و انونك صفتيله
صفتلنردی و هم كندودن بر نسنه دتوتوردی كيمو دتوب رجوع ايدكی
وقت مادام كه هر الدوغی بو برچه كيرو ويرميه ودوتسن كيرو المية هركيز
اكا يول ويرميلر كه كچه بيله — بيت

كرك بايد كزين قفص برهی ٭ بازده دام صفت پنج چهار ٭

امدی اول اغرجق منزل طبرقلق منزليدر اندك قدم بصمق كرك و اول دنيا
منزللرينك آخر منزليدر و روحك بدنه تعلق وقتيدر و آخرت منزللرينك
اول منزلدر روح رجوع ايدكی وقتده دنيادن بوندن دركه چون نفس طبرقده قو يلر
ايدر كه هذا آخر منزل من منازل الدنيا واول منزل من منازل

الآخرة اما الوبی كوجله واختيارسز ايلدلر انی اما اختيار له وارجی الذر كه سلوك
قدمی الهدر لكن طبرقلق صفاتندن كچه صورتندن دكل زيرا طبراغك صفت ظلمت
و كدورت و نقلت و كثافتدر انونك ظلمتندن جهل و كوزسزلك و قوبن و كدورت
خاصيتندن تعلق بلوب بيتمق و هر نسنه يه قرشمق و ايرلمق ظاهر اولور و كثافت
خاصيتندن عدم ترحم و شفقتسزلك حاصل اولور و نقل خاصيتندن خست
و همتسزلك و الجقلق و خورلق و كاهللك و اغرلق ظاهر اولور امدی سالك بو جميع صفات
ذميمه طبرقدن المشدر اديخ اندن بخه صفت انونك يرينه قومشدر بری كرم
بری مروت و بری فتوت و علو همت و رافت و رحمت و شفقت و علم و يقين و صفا
و صدق و جمعيت و رقت و نورانيت و خفت درويش سالك طبرقلق مقامندن
كچه بلمز تا بو قموسی رد ايتمينجه و كندو عالمنه يول بلمز اول صفتلر كه اندن كترب
بونده قومشدر دونوب ايركيرو المايينجه بله كتماينجه اوج عنصر دخی صو و اود و يل
صفات ذميمه المشدر و انونك يرينه صفات حميده رهن قومشدر و دخی كوكلردن
و يلدزلردن و قلی عالملردن بلور كه هر برندن هم بونك اذرينه قياس ايله چونكه جميع
بو رحلری ويره و قودوغی رهنلری اله و كندونك وطن اصليسنه يتيشه انی خلافت
سلطانندم راست آدملر نيابت خلعتيله و سيادت منشوريله جميع غيب شهادت
مملكتنك اذرينه مالك قلورلر و كاينات ننك زمانی انونك النه ويرلر كه قل اللهم
مالك الملك تؤتي الملك من تشاء وتنزع الملك ممن تشاء چونكه جميع اقليمه پادشاه اولدی

هر نه که اولوقت اوج چرخ الهیسنده کیمی و هر ملکیجی شمدی انوک ملکی اولش و اولنه مالك اولوب انده تصرف ایدر و حق تعالی نوک نیابت و خلافتی ایله جمیع غیب شهادت عالملرینده قوللغه دولت توحید ایشکینه اقرار ایتمك و حدانیته اقرار ایتدورر

بیت

خلقه در کوش چرخ انجم کن ٭ تا دهندت ببندکی اقرار
آفرینش نثار فرق تو اند ٭ بر محین چون خسان ز راه نثار
چرخ انجم کوشنه طوق خلقه ای مردکان ٭ تا که اقرار ایده لر قوللغه هر نه که وار
یاره دلمش جونکه فرقک ادرم المشدر نثار ٭ دون همتلر کبی قیمه نثار ای نامدار
ویبدو لی من الصنعاء برق ٭ یحمر بی بها قرب المزاری
فلا ارضی لاقامتی فی فلاة ٭ وفوق الفرقدین رایت داری
وکیف اکون للدیدان عبدا ٭ واربعة العناصر لی جواری

بکا بر نور صنعادن کورندی اولدم اوش شیدا
یقین اولدی که محبوبك مقامی اولسه پیدا
بس ایرق بواسنلکده اقامت بجه دوتم بن
چو فرق فرقدین ازرم قمر یلدیز تحتم زیبا
نه بجه بن اسیر اولم بو قرد قوش یوانسنده
چو درت عنصری بکا قرشو ادرلر سجده بر سیما

بویله

بو یوله سیر ایدنلر ایکی قسم در بری سالکلردر و بری مجذوبلردر مجذوبلر انلردر که جذبه کمندی ایله قپالر و بو مقاملری تعجیل ایله اغردب کچورلر بس غلبهٔ شوقدن انلر خبرلری اولمز بو یولك احوالنه و مقاملری نوك معرفتنه و آفتلری کشف ایتمکه یولك ازرنده خیر و شر نه وار ایسه آنی سچمکه بو بابده علملری اولمز لاجرم انلر شیخلغه و مقتدالغه یرامزلر و سالکلر انلردر که انلری جذبه کمندیله ایلدلر اما سکونت و آهستهلغیله الدیلر تا که هر مقامك دادینی دادهوالندن حظنی الهو خیر و شر و صلاح و فساد بو منزلك احوالنی یول ازرنده انلره عرضه ایدهلر و قت اولدر که یوزلجه وکاه اولدر که یوز لیسنز تا که بو ایکیسنه خیرلری اوله شیله که هر جماعته دلیل و قلاوز اولمغه یرایلر بجمه بو یولك علم و معرفتی نهایتسزدر و مقاملری ساغنه کلمز ولکن هر مقامدن بر چاشنی و بر رمز ایده لم تا که یوله سیر ایدن کشیه یولی بلمك لکن و انوك علومتلرندن و نشانلرندن دلیل معلوم اولوب محکم اوله ان شاء الله تعالی امدی شیله بلمك که سالکك اوکا مرده که سیری یتیشر طبیعت قلق صفتنه اغریوب واقع اولوب کچی و انوك ایچنده اکن بجه واقعه کورر انیش یرلر کبی و بجقلر کبی و قویلر کچمك بکی و هم کورر که کثافت و ثقل کندودن کتملر وخفت و لطافت حاصل اولر اندن صکره ایکنجی مرتبهده صولق صفت اغریوب کچی بسزلر و مرغزارلر و انحلر و اکنلر و اقر صولر و چشمهلر و حوضلر و دکینلر دخی نکه بکرز نسنهلر کورر و اوچنجی مرتبهده هوا صفتلرینه اغریوب

لرینه

كچن هوا ازرنده يورمك واچوق ويلمك ويجايرلره اغوق ودره لرا ستيندن اچوب
كچمك ودخي بو كه بكزر نسنلر كورر دردنجي مرتبه ده كه اودلو صفتلرينه اغريب
كچن چراقلر وشمعلر ومشعله لر ويلدرملر واود دخي منلر ويتمقلر واود
شعله لري ودخي بنكه بكزر نسنلر كورر وبشنجي مرتبه ده چنكه كوكلر صفاتنه
كذر قلور كوكلر ازرنده يورمك وبر كوكدن بر كوكه دخي چيقمق چرخ دوندرمك
ودخي بوكه بكزر نسنلر كورر التنجي مرتبه ده چونكه افلاكك ملكوتنه كذر قلور يلدزلر
وآي وكونش وانوار دخي بنكه بكزر نسنلر كورر يدنجي مرتبه ده حيوانيت و
سبعيت صفتلرينه اغريب كچر هر صفتكه اندن كذر قلوب كچسه كرك
بهيميتدن وسبعيتدن اول نوعله بر حيوان كورر مختلف حيوانلردن اگر كندي
اول حيوانلره غالب كورسه اول صفتلر ازرينه غالب اولسه كچمكي علامتدر واگر كندي
حيوانه اسير كورسه يا اندن قورقسه اول صفت غالب اولمقدر انوك نفسنه امدي
بو قدركه بيان قلدق بر هنوز اول مختلف عالملردن باقي دخي نيچه بيك عالم
واركه سالك اندن هم اغريوب كچمك كرك وهر عالمده اكا مناسب مشاهده لر و
واقعه لر كوردر وكاه اولر كه بر نوع واقعه نيچه مقام ايچنده ظاهر اولوب كورنر
وهر يرده اول مقامه بر معنايه دخي اشارة اولر وبو اختلافلري هر كشي فرق ادمز
وتاييمز شيخ كاملدن ازكه وچونكه سالك واقعه تاييمسه بس واقعه اغرسه
بغلنور اندن كچوب يول بلمز لاجرم شيخه ناچاري محتاج اولر تاكه اندن كچرم متلو

اوش اودر سالك نيچه مقامدن كورر وهر بر مقامده انوك بر ايرقيني معينيدر اولر مقامه
مناسب وقت اولر كه اودلو صفتنه اغريب كچمك ليكن نشاني اولر وكاه اولر كه طلب
كرم ليكن نشاني اولر وكاه اولر كه غضب صفت غالب اولمقلغك نشاني اولر كه
صفت شيطنت غلبه سنك نشاني اولر وكاه اولر كه قهر اودر اولر وكاه اولر كه هيبت
اودر اولر تاكه حقدن ازكيبي يقر وكاه اولر كه معرفت اودر اولر كه ولو لم تمسسه نار
نور على نور وكاه اولر كه ولايت اودر اولر كه الله ولي الذين آمنوا يخرجهم
من الظلمات الى النور وكاه اولر كه مشاهده اودر اولر كه ان بورك من في النار
ومن حولها وبوندن غيري دخي اودلر اولر بس بلاري فرق ايلمكه شيخ كرككه
صاحب ولايت وصاحب تجربه اوله تاكه علامتلريله ودليللريله ولايت نظريله
ايي تميز ايليه اما چونكه انسانك نفوس بو مقاملره كذر قلمغه بشليه هر
نفس كندو استعدادنجه وحق تعالينك عنايت مقدارنجه اولر بر مقامه ايرشر
كه اول اكا مستحق اولمشدي وبر مرتبه اولشر كه عالم ار واخره اكا اهليت
بولمشدي چونكه نفس لوامه لك وملهمه لك بغلنسه قلسه ايدركه وما منا الا له
مقام معلوم وفي ياد ايدركه لو دنوت انملة لاحترقت يعني بر موج قدر يقين واره
يتمم ديو زيراكه هر قشك مقامي قاف طاغي قلسه اولمز اكا سيمرغ كرك تاكه
انده قرار ايده وهر قوش شمع دبيه سنده يوه يتمز اكابر ديوانه كرك تاكه انك
استنده يورت دوته وهر مرداني بيچي قش بادشاهلق قولنده قرار دوتمز اكا

سم

بر شاهین کرک طاوس اگرچه کمالده دن و بلبلک اگرچه بیک درلو داستان واز
وطوطینک شکر کبی طتلو دلی وار اما بونلر پادشاه ایچون هنر ایدمزلر ولکن
تفرجه ونظره یرر لر بس بر دیوانه کرک تا که اشه یره زیرا که عاقل همان
تفرجه بقر •

بیت

در دام میا که مرغ این دانه نه
در شمع مبار چونکه پروانه نه

دیوانه کسی بود که کرد د برما
کم کرد یکرد ماکه دیوانه نه

دنیا بودر زاغه که مستانه دکل سن سن
دور اتمه بو او دی که بر وانه دکل سن سن
بیلوم حرمه محرم دیوانه اولر هر دم
چق طشره حرمدن که دیوانه دکلسن سن

ای جان جهانم انلر که انس مجلسنده ندیم و قدس بوستاننده مقیم اولمغیچون برتد یلر
امیدی اصحاب وصول وصال انلردر وار باب فضل نوال هم انلردر بونلره عزت
قبلر بونک التنده کزلنمشلردر که اولیائی تحت قبائی لا یعرفهم غیری •
اندن ارتوغ انلری کیمسه بلمز انلرک حالی قرار سز و سز لری اعتبار سز
ویر بالسز لردر که رب اشعث اغبر ذی طمرین • اولر درویشلردر
الفقراء الصبر هم جلساء الله اولر دلریشلردر • **بیت**

ایشان دارند دل من ایشان دارند
ایشان که سر زلف پریشان دارند

انلردن

انلردن انلقلرین جذبات کمندیله المشلر و جمیع لذات نفسانی شهوات حیوانی
و مرادات انسانی انلرک جان دماغنده اجی ایلمشلردر و بر مشربدن چاشنی
دادر مشلردر •

بیت

تاکه از دست روح قوت خوریم
کی نمک سود عنکبوت خوریم

انلرک کوکلی که هر نسنه الله که کونین ده و خافقین ده واردر هر کیز دلنوب
اکلنمز که کیر وانلرک ذکر یله دلنور که الا بذکر الله تطمئن القلوب کورمز
میسین که سنجی اوزمش کیشی هم کیرو بیجی این هنوز الست شراب ذوقی الده سرمست
قلمشلردر قل الله ثم ذرهم • ایتی کاینات ازرینه اقیوب ارمشلردر • **بیت**

مامست ز بادهٔ الستیم هنوز •
وز عهد الست باز مستیم هنوز

در صومعه با سجاده و مصحف و ورد •
در دکش ورند و می پرستیم هنوز

ازلده بزم الستدن خمار اولب کلورز
بو ساز و سوز له اوش زار زار اولب کلورز

بجا سی کوشه نشین اوله وز بو صومعه ده
چو مست بی سر و پای قرار اولب کلورز

چون انی اتمشیدک شاهد یله جمعیت •
انوک نتیجه سی اوش تار و مار اولب کلورز

تودوق بو ورد ی و سجادهٔ تسبیحی •
چو می پرستلر یله دست یار اولب کلورز

انلرک مقام همیشه وجود حق باسنده در و انلرک جام مدام شهود شرابیله مالا مالدر
هر نکه سکز اچوق نعمتی در بو مجلسک نقل اولمز و انوک جمله سن نفس لوامه و
نفس ملهمه یه علوق قلمشلردر که لکم فیها ما تشتهی الانفس • نفس مطمئنه

الكله هیچ دلیم واول جونه التفات ایتمز اکا ابیت عند ربی خونتری ارجعی
الی ربك نوله سن کندو زلزلری — بیت

بازی که هر دست ملك را شاید   منقار بهر دار کجا آلاید
بر دست ملك بنشیند آزاد رحویش   در بزم اشارتی که او فرماید

شو طغان که شاه قولینه بنوب قایق اوله
نه منقارا نوك هر جیفه لایق اوله
نه وارا ولورنه غیری نظر قلمیه هیچ
ایپ بغلو طورب امرینه کی عاشق اوله

یوق یوق بونلر در الذین سبقت لهم منا الحسنی اولئك عنها مبعدون
اول حضرتك قتلری طوغنلق هر تیرسند دخی باش اینده مزلر زیرا الکر جه طغان
سپید بازدر قدم بکثر بن واکثر کیم اوجان بازدر طغان بز اوجیدرکه صید ایدن
جان المز بر والته بر عاشق دریکم معشوقه تحفه جاندن ازکه الثمز جبرائیل
میکائیل اول حضرتك شاهینلریدر اوز بزم طرمتلر در تنزیه وتقدیس
شکار ایدرلر که ونحن نسبح بحمدك ونقدس لك جونکه او اکا یتشدیکه
جمال صمدیت شکار ایدرلر بن قتلرن قلتقنه قوب اللرینی آودن و
اوجلقدن چکدیلر لودنوت — انملة لاحترقت
مرغ که انجا برید پر بنهاد   دیو که انجا رسید سر بنهاد

یتسن انلرم ایتدیلر بونلرمی انلطوبی بزیر یحبهم دیرانغیله قرشو وبوداغنه
دسترسا اولمزکرك که انی جاعل فی الارض خلیفة تا سرم کسنی وزلکه اوجانه
اولدیسر جمله ایتدیلر الکدبو اوجی اولمقدم بزدن اوکردجك اولرسه وبو میدادن
دعوی طوبی یعنی جی کانله قیه جی اولورسه وبر شکار ادجك اولورسه که بو آنی
ادمیان جمله مز خدمت کمرن جان بیلنه بغلیالوم وجانکو کلدن عبودیت
التنده سجده ادلوم حضرت عمربن خطاب ارشدی که زنهار انوك اول ضعیف
قتلرنه بقوب که وخلق الانسان ضعیفا کا حقارت کوزیله انجعل نظر ایدب
منکر اولملکه بنم اشمه قرشو کلمرسن وکندو بز بالکوزه نظر ادب مغرور
اولملکه شیطان کبی حضمی نمدن ارادن یمیا نیزا نولش بن بابی حقیقتده بروز
بزدن ازکه انوك قدی یوقدر که وحملناهم فی البر والبحر اولیز وم بروز
بالموزن اولدیغیجون بتیشور بزیم حضی عزم — بیت

جز دست تو زلف تو نیارست کشید
جز پای تو سوی تو ندانست دوید
از روی تو دیدم ام طمع زانك
چون دیدم تو روی نتوانند دید

الکدن انکه ال جانا سنوك زلفوکه ارمز هیچ
ایاغك المسه ازکه ایقلمز ساکا ارمز هیچ

کوزمی یوزکی کرماکه طمع قلمزا انکچون کیم

سنوك کوزکدن ازکه کورز سنك یوزکی کرمز هیچ

چونکه نفس مطمئنه ارجعی ادن آقلمقدن اثر و پرواز اندرزدلن کاینانی طواف ایدوب
جولان ایدردی بو بدن اقلیمنك صحراسنه بر آهو بلمدی انوك جمالنه یریه و
سکز اچوق هواسنده بر کك لك کورمدی که منقارنه لایق اوله نیتکه شیخ بیوردی

بیت

بازی بودم پریدم از عالم ناز — تا بوك برم زشیب صیدی بفراز

انجا چو نیافتم کسی محرم راز — زان در که درآمدم برفتم باز

بن شاهنده مرکه عالم قدسدن ارنشدوم

اولنمکیچون انده بو صحرایه ارنشدوم

نارمدیمکه بو لیدم کمسنه محرم

اولنجه که کلدوم ینه اصلومه قوشدم

شول دیوانه پروانه کبی جمیع کاینانه اغربوب کجدی و یوزنی جمال صمدیت
شمعنك وصالنه وکندونك مجازی وارلغنه باشلندرمدی کندو وجودندن
ملول اولب وجاننده طیوب ایله ایدی هردم • بیت

هردم زوجود خود ملولم کیرد • سودای وصال از جمالم کیرد

شك نیست که پروانه جو کم سر کیرد • شمعش بهوا ز لطف هم بر کیرد

پروانه نخست جان نهد بر کف دوست — بس قصد کند که شمع دن بر کیرد

هر زمان کندو وجودمدن اولورم دلتنك

دیلرم که اوله وجودم انکیله یك رنك

کردی پروانه که شمعه پر بال اولدی حجاب

واردی بقمه شمع ازره بس ایدی اهنك

بنده پروانه صفت اوزومی شمعه یقیم

تا که اول نار صفت نوریله اولم یك رنك

بس کمان اول لاوبالی صفت اولب کدردی تا که یدی فلکدن و سکز اچمقدن
اته کجدی جمله ملوتکه مقربین تعجب برماغین تحیر دیشله اصیروب ایدر
لردی که عجبا بو نه قسندرکه بو دکلو ضعفله کندو یه ظلم اختیار ایلدیکه انه کان
ظلوما جهولا • و اول حال دلیله انلره دیردی بن اول قوشم که هنوز بوادن اچوب
بدن قفصنه کرفتار اولمشدم که سز بکا ملامت کمانندن اقلرن اتوب
ایدردکز که اتجعل فیها من یفسد فیها ویسفك الدماء و کندو اوجیلغکز تکیه
ایدب دعوی قلردکوز که ونحن نسبح بحمدك ونقدس لك • شمدی سز بنم
اوجیلغمی تماشا قلوك واول فساد ایدب قان دکدکمی تماشا ایلك اکرچه بن قا
دکلیم اما کندو قانم دوکرم دوست ایشکی ازرینه واکرچه فساد ایدجیم لکن
کندو وجودمی افساد ایدب جمال حضرته فدا قلورم • بیت

اي دوزكه دوخته مراد ايله وجود — كفتند كه بطعنه مرترا خلق وجود

خون ريزي راچه مي كني ارست بدان — من خون ريزم وليكن ازخلق وجود

اوزمان كه قلدك اي شاه بني بو وجود خلعت

سكا طعن ايدب ديديلر ندر اشبو صنعه حكمت

بكا دخي قان دكوجي ديدلر اكرچه بن ليث

اودور كه نم وجود بونيغي دوكلر بوخوب خلعت

واول همان جولان ادب اولحظه پرواز ايتدي كه لامكان سرحدنه ارشدي پس
ملائكه ايتديلر كه اول مكاندن سير ايدرمز بونده انوك باشي عجمي ديوارنه طوق قنوب
دوشسه كرك ناچاري وحضرت عزتدن انلرك سرنه ندا ايتدي كه الم اقل لكم اني
اعلم ما لا تعلمون هنوز انكار قلجق قيسنه قيامشسز وعجز قلقانين
الوكزه المامشسز واول جان باز پروانه ايتدي ايدي كه انلري دق دقمكه
لجاهل مغرور ❁ بيت

در عشق تو از ملامتم ننكي نيست

باني خيران بدين سخن جنكي نيست

اين شربت عاشقي همه مردان راست

نامردان را درين قدح رنكي نيست

عشقك اچندن هر بكيم بكا كلور ساغم دكل

طعنه سي بي خبرلرك كوكلمه هيچ الم دكل

شربت عشقي نوش ايدن هم بنه اهل درد اوله

دردلري اولمينلرك شربت غيري سم دكل

چونكه پروانه شمع جولان پرده لري نوك حوالسنه يتشدي بر مشعلي حاجب
دكوب پروانيه كوندردلر تاكه منع ايده پروانه چونكم حاجب كوردي هيچ
پرواسي قلمدي في الحال الكي حاجبك بوينينه برقدي اول مجازي قنتلرين حا جبه
بخشيش قلوب قلدي حاجب اني قبول ادب تصرف اوديله يقدي چونكه پرو
بالي قلمدي تاكه اوجه لاجرم من جاء بالحسنة فله عشر امثالها قضيه سنجه
اول حاجب كه شمعك شعله سيدي اكا عوض حقيقي قندري بغشلدي تاكه شمعك
هويت هواسنه انوك سببي اله جولان اردي واول ايكي ليكي ارادن كتوب كندو
وارلغيني افناد اتمكله شمع وارلغنه محجوب صغندي كه ففروا الى الله چونكه كندو دن
فخري اكا اولشدي وانوك يوقلغي وارلغنه قرشدي لاجرم طموقر قوسي واحمق
امنيذي اولسه يرندن لجذي ❁ بيت

اين هفت سپهر در نوشتيم آخر — وز دوزخ و فردوس كذشتيم آخر

هم شد فدا بي تو بيي تو بما بي ما — اي دوست تو ما و ما تو كشتيم آخر

نه فلكدن هفت سياره دن ايتدك سيران

سكز اچوق يدي طاموذن اوردق جولان

بو سنك سن لكيله بو بنم بن لكم اوش
محو اولدي آرادن سن بن. بن سن اولان
بن جنته نوك خاصيتي وادخلي جنتي ❁ اشارت بو معنيه يه يوز كسترر امدي
شيله بلكل كه بو صفت اول طائفه صفتدر كه صورته المزدن الذين موتوا قبل
ان تموتوا اشارتي اله موت ارادتيله الرلر چونكه المزدن اول الدلر حق تعالى
انلري حشردن اول ديرلتدي وانلرك مرجعي ومعادي كندو حضرتي قلدي
كه ثم يحييكم ثم اليه ترجعون ❁ صورتن عالم اچنده اوترمشلردر ومعنده
سكز اجمقدن كچمشلردر واول يرتدن كچمشلردر وترى الجبال تحسبها جامدة
وهي تمر مر السحاب صنع الله ❁ بودر نفس مطمئنه نوك معاد ومقام وارجعي
الى ربك ❁ اشارتنك معنيسي وصلى الله على سيدنا محمد وآله اجمعين ❁

الفصل الرابع في بيان نفس الاشقياء وهي النفس الامارة

بالسوء يعني دردنجي فصل اشقيا نفوسيني بيان ادركه اول نفس امارهدر وهم
انلرك مرجعي ومعادي معلوم ادره قال الله تعالى فاما من طغى وآثر
الحيوة الدنيا فان الجحيم هي المأوى ❁ وقال ❁ لا يصليها الا الاشقى الذي كذب
وتولى وقال النبي عليه السلام حفت الجنة بالمكاره وحفت النار بالشهوات
بلكل كه آخرت يولنه كيدنلر ايكي طائفه در بري سعدا وبري اشقيا وهر طائفه نك
بر قدمي واركه اول قدميله يورزلر وبر طريقلري واركه انكيله سير ادرلر وهر برنك

بر معادي واركه اول قدميله اول طريق اوزرنه سير ادب اول معاده ارشرلر اما سعدا
ايكي طائفه در بري خواص وبري عوامدر نفسنه مخالفت اتمك قدميله وهواي
شهوات ترك اتمكله طاعت وفرمان شريعت ومتابعت سنت طريقنجه سير
ادب اجحق معادينه وانوك درجاتنه ارشرلركه فاما من خاف مقام ربه ونهى
النفس عن الهوى فان الجنة هي المأوى وخواص يحبهم قدميله ويحبونه طريقنجه سير
ادرلر في مقعد صدق معادنه ارشرلر عنديت مقامندركه ان المتقين في جنات
ونهر في مقعد صدق عند مليك مقتدر ❁ نتكه انوك شرح كچمشدر واما اشقيا
انلر دخي ايكي طائفه در بري شقي وبري اشقى امت عاصيلرك بعضيسي بودركه
هواي نفس موافقتنه ثابت اولب وحق فرماننه مخالفت اتمكدن مضطرلو لمشلردر
وشهوات نفسانيه ولذات حيوانيه قدميله معصيت طريقنجه سير ادب طمو معادنه
ارشرلر وانوك دركاتنه كه فاما من طغى وآثر الحيوة الدنيا فان الجحيم هي المأوى
وخواجه عليه السلام بوندن بيوردي كه حفت النار بالشهوات وبر يرده دخي بيوردي
اكثر ما يدخل امتي النار الاجوفان الفم والفرج يعني بيورركه امتي طمويه كترن
قيوجي نسنه ايكيدر بري اغز وبري فرج در اغزله حرام لقمه يرلر وحلال
يمكده اسراف ادرلر وفرجله حرام شهوات اشلرلر وشهوتدن اوترو
حرامه وارورلر ودرلو درلو ظلملره كرفتار اولورلر واما اشقى كافر ومنافق
صفتيدركه بر كزدن يوزلرين دنيا طلبنه وانوك خوشلغنه دندرمشلردر واوك

بهیمه کبی جمیع همتلرین لذتلره وشهوتلره ونفسانی وحیوانی تمتعاته حرج ایتمشلردر •

بیت

مرکب همت سوی اسباب راند　　　از مسبب لاجرم محروم ماند

وآز قلری دنیا ودین ایشلرینه وآخرته وآخرة یولینه قلمشلردر تمام دنیادخی الینه کیرمدی وآخرتدن دخی محروم قلورلر که من کان یرید حرث الدنیا نؤته منها وما له فی الاخرة من نصیب امدی فرق شقیله اشقی اراسنده اولدر که شقی نک اگرچه نفس شقا وتر وحته اولمغه کرفتاردر اما کوکل ایمان قبول ایتمک سعادتی الهدوحق فرمانی تسلیم ایتمکله قرار ادب دلنمشدر • بیت

اگرچه برکوی تو بر نکذشتیم　　　هرکیز سر کوی تو بر نکذشتیم،

هم اقرار لسان وتصدیق جنان دولتی حاصل ایتمشدر اگرچه عملده نقصانی وار در دوقتی کی حق تعالی وعیدله طموبه کیره که واما الذین شقوا ففی النار لهم فیها زفیر وشهیق خالدین فیها ما دامت السموات والارض الا ما شاء ربک اما کلمه لا اله الا الله وشفاعت محمد رسول الله انده آنی قومیاچقره نتکه بیورر الا ما شاء ربک واندن خلوص بولوب معادنه ومقام اصلیسنه ارشه که اجمقدر حدیث صحیحده کلورکه برجماعت طموده چقرهلر شول قره کومرکبی کوینمش اوله وانلری نهر الحیوة الجنة طلدرلر اتلری ودریلری بته ویوزلری ایولشاوندردکبی اوله وانلرک برنلرنه یازلمش که هم عتقاء الله من النار یعنی بونلر

حق

حق تعالی نوک آزادلولریدر اما اشقی اولدر که طموا چنده ابدی قله هیچ خلوص بولمیه وانی لا اله الا الله کلمه سنک نوری اولمیه که انوک سببی اله چقه خواجه شفاعتنه اهلیت اولمیه بس بونک کبی کیشی ابدی طاموده قله که لا یصلیها الا الاشقی　نزلک

الذی کذب وتولی مؤمنه ورود اوله نتکه بیورر وان منکم الا واردها　شقی

ولیکن کم اغر مقدردر کم اصلمقدر الجنه صال ولمیه اما اشقیا صلی اوله که لا یصلیها الا الاشقی الذی کذب وتولی وهر طایفیه اهل فسقدن واهل کفردن طموده انوک عملنه مناسب بر مقام وبر معاد اولر تفاوت ازره برنجه سنک عذابی ارتوق اولر وبعضسنک آزرق اولر نتکه خواجه علیه السلام ابو طالب حقنده بیوردیکه ان ابا طالب لفی ضحضاح من النار یعنی ابی طالب طاموننک اول درکه سنده اوله همان ازدینه انی وآیاغی اوله وطموده اذعذابلو الدرکه اندن ایاغندن ارتوق عضو اود ازرینه اولمیه اما بینیسی باشی اچنده قینیه اودک ایسیسندن ومنافقلر حقنده حق تعالی بیوردیکه ان المنافقین فی الدرک الاسفل من النار بعض کافرک بعضسی ازرینه ارتقلغی اولر وبعض نفاقک بعضسی ازرینه تفاوتی هم اولر وهر برینک بر معین یولی وبر اشکانی معاد ومقام واردر مقلد کافرلک بر درلو مقام واردر ومحققلرینک کافرلک عذابندن نتکه اهل ایماندر بر مقلد وبر محقق نتکه محقق ایمانینک فضیلتی واندر مقلد ایمانی ازرینه انجذین محقق کافرک عذاب زیاده در مقلد کافر ازرینه امدی کافر مقلد اولدر که اوله اتادن اشتمکله بلمشدر کفری که انا وجدنا

آبائنا على امة وانا على آثارهم مقتدون يعني شهر اهلندن واتادن وانادن كوردكلر
واشتدلر دردلودلودينلري انلرم تقليد ادوب متابعت ايتدلر وخورلغله انوك
اچندن قلدلر انلر طاموننك اوكندركه سنك اولرلر وكافر محقق اولدركه اتادن
ودادن بلدي اكا قناعت اتميه بلكه رنج چكوب مشقت اختيار ايليه واره دليل
طلب ايده انوك ازرنه ونچه عمرلر كچوروب كفر علملرني تحصيل ايليه وكتابلر
ازبرليه ومجاهده وریاضته مشغول اوله وتصفيه نفسه مشغول اوله فكرن
خوش ايلمك اچون عقل دليللرك اچندن تا كه ايرشلر كه صانعي نفي اتمكدم شهلودي ليل
لرم واصل اولالر به خود صانعه ناقص اثبات ايدلر كه اول مختار دكلدر وجزئيات
بلمز وموجبدر كه جهان انوك اثريدر واول مؤثردر وانك تقدمي اثر ازرنه
تقدم ذاتيدر زمانيدكل بوندن مقصودلري اولدركه جهان قديمدر وفاني
اولمق دكلدر وبر عالمدخي يرتمغه قدرت ارشمزدرلر تعالى الله عما يقول الظا لمون
علوا كبيرا ∴ وبما بكرزدخي كفرلري شيطان انلرم بزيبي ودر
ونفس انلرم غرور ويرر كمال حكمت وكمال معرفت بومعنيدم دروهر كشي
بو اعتقاد ازرنه دكلدر تقليد اهلندن دروكوزسردردلر تا حدي كه انبياء
عليهم السلام تقليد دنلري ازدرلرادي وايدرلرايديكه انبيا حكما ايدي
وهرنكه ديدلر حكمتدن ديدلر اما جاهللر سزي انلرك حوصه لسنه كورم وفهملري
ايرنجه ديدلر انلرم شيله كسترمدلركه بزتكر بوك رسوليوز وجبرائيل بزوم

قائم

198

قائم وزم كلور وحق حبرن كتوررز وحقدن كتاب بيزه كتوررز واول كتابلرانلرك
سزلريدر وشرع احكامني خلقك دنياوي مصلحت اچون حكمت قانوني ازرنه درشلر در
وانلر نكه خلقه ديدلر رمز ايديكه درلرادي واندن ازكه معني قصد ايدرلرادي
ديو خلقه تلقين ايدرلرادي وجبرائيل عقل فعالدن عبارت ايدي وميكائيل عقل
مستفاددن عبارت ايدي يعني عقل كلدن استفاضه ادوب ومعاني معقوله
استفاده ايدرلرادي ونفس مدركيه ونفس ناطقيه خبر ويررلرادي بنجلين
بوجنسدن نيچه فاسد خياللر وشبهه لر قيم قلرنك زيرا كه كندو هوالرينه مو فقدر
ونفس خود اصل خلقتدم كافر صفتدركه ان النفس لامارة بالسوء چون بوشبهات
دليللر له كه وافو شرطبقه واقعه فاستقيحكه بوكفرلره اقرار زياده اوله نفسدم
دين ازرنه انكار زياده اولور بس كفره اقرار اتمك وكبينه انكار اتمك ايكي قدم
اولدي نفسه كه اول قدميله اسفل سافلين نهايتنه طوبيه ايرشركه حوتادن
وقد وصلت امدي بو آفت بكون مسلمانلر اراسنده چوق ظاهر اولمشدركه
نيچه حيثيت نفسلو بدكهرلر بو علومك تحصيلنه مشغول اولمشلردن اكا
علم حكمت درلر چونكه علماء دين وائمه يقين كوردلر بوفساد اهل اسلام اراسنده
فاش اولدي لاجرم علم كلام وضع وتدوين ايتدلر تا كه انلرك باطل اعتقادلرينه
اعتبار ادوب اتباع اتميه لر بو علمك قوتيله انلرك شكوك وشبهات ظلماتندن
نجات بولوب قرتلدلرايدي طالب علمك كرسزلري دين علمندم نحو انوار يقين درن

یوزلری بو قدر علم طلب ایدرز و نیسنه سفره وارورلر و زحمتلر چکرلر و چرکین
اعتقاد شومندن و حق تعالینک عدم عنایتندن فلسفیلرک بریسی قاتنه واروب
مشغول اولورلر زیرا اکثر درس شمدی انلره مفوض و منسوب در اول نوع
علومدن انلرک الیندن غرضلری و تدبیر جمله اول کفرلری و شبهه‌لری اول بیچاره
لرک نظرینه کتوب بوزرلر و انلرک کوکللرینه اول علم تحصیل و اول کفره اعتقاد
اتمکله آدینی حکمت و اصول قومشلردر دتلو و محبوب قلورلر و اول ایش کورمدک
مسکینلری که حقایق دیندن و اهل یقینک مقاملرندن بی خبردر جهلله اعتقاد
ایدرلر که انکا مبتلا قلورلر و انلرک نفسی انکا معذور اولوب شویله اعتقاد ادرکه بز
محققلردن اولورز و تقلیددن نجات بولورز و جهانده خواصدن اولورز بیله اولورلر
اما کفرده و هم تقلیددن خلاص بولورلر اما تقلیدندن بلورلر و هم خواصدن
اولورلر اما ابلیس خواصندن اولورلر و هم بیچاره عقللو انلرک بربریله صحبت ایتسه
بو انلرک اول مثل نفسندن و مردود نفسندن اول مسکینلرک ایماننه بیک درلو
شک و شبهه نقصان و خلل ظاهر اولور و چوق قدر واردرکه نفسلری اول کفرله مستور
اولوب مجرد تقلید برله اول کفرلری قبول ایدرلر دلیل سز بر کره‌دن اسلام دایره‌سندن
چقرلر و هیچ پادشاهلک دین دردی جان اتکن دوتمزکه بو آفتلری دفع اتمکن مجتهد
ادلر تا بو خلق خبر ایدنلر و بو آفتلر واقع اولالی سهلر زماندرکه ظاهر اولوب شایع
اولدی و قوت دتدی والا اولکی عصرلرده هر کمسنه اول طایفه‌دن زهره‌سی

یوغدی که بو جنس آشکاره قلیدی و همیشه کندو کفرلرینی کزلودتلرادی زیرا که دین
اهل اچنده منع ایدجلر و زاهدلر چوغیدی و پادشاهلر دیندار ایدی دینی بونک کبی ضا
مضلدن صقنرلرادی تا بو وقته دکین بلکه بنجه مشهورلرینی بلورلردی تیوب قتل
ایدرلر و آنی جهاد اکبر دیو اعتقاد ایدرلر شمدی که وقتده متقی‌لره آز قلدی نته که دین
غصه‌سن یبلرادی و بو جنس حاللری پادشاهلره عرض ادرلرادی تاکه انلر انلرک
دفعنه مشغول اولالرادی لاجرم قورقرلرکه بو اغزده قلن قیل تالی دخی ازندن کثرله
ایکی جهان طلو کفر اوله مسلمانلرک حقیقی کوکللرده قلمیه الا ما شاء الله الحکم لله
انا لله رضینا بقضاء الله تعالی اما نفاق هم اول دخی ایکی درلودر اسلامده نفاق و کفر
نفاقی اما اسلامده نفاق اولدرکه خواجه علیه السلام حدیث صحیحنده بیان
ایتدی که ثلث من کن فیه فهو منافق ومن کانت خصلة فیها
ففیه خصلة من النفاق حتی یدعها وان صام وصلی وزعم انه مسلم اذا
حدث کذب واذا وعد اخلف واذا ائتمن خان یعنی اوچ خصلت واردر کیمده که اول
اوچی اولسه تمام منافق اولور و هر کیمده که انلرک بریسی اولسه منافقلغک اوچ بخشنده
بری انده اولور تاکه انی ترک ایدنجه بر صفتله موصوفدر اکرچه اول کیشی نماز قلوب
اوروج دوترسه و ایدرسه کم بن مسلمانم و اول خصلتلر اولدرکه قچان سوز سویلسه
یلکان سویلیه و قچن وعده قلسه خلاف ایده وعده‌یه و قچن امانت قوسلر خیانت ایده
و بر روایتده دخی ایکی خصلت نفاقدن صیمشدر اذا عاهد غدر واذا خاصم فجر

.... یعنی اگر عهد اولسه عهد بوزر و اگر بر کمسنه ایله حصومت اتسه فحش سویله
سگا بو معامله لر اهل اسلامه نفاقندن در امدی حقیقت بو حدیثلر تمام وعیددر
تهدیددر اهل اسلامه زیرا که اگر کیشی بو صفتلردن خلاص بولور و خواجه علیه
السلام بیوردی که اللهم انی اعوذ بك من الشقاق والنفاق وسوء الاخلاق
پس بزومزه دخی لازم در و مومنه واجبدر که بو دعایی ویرد ادب ملازمت ادوز و اما کفره
نفاقی نتکه بو فلسفیلر و دهریلر و طبیعیلر و تناسخیلر و اسماعیلیلر و مباحیلر ادر لر
مسلمانلرك ارالرنده اولورلر و انلر دیرلر که بز مسلمانز اما اعتقادلری اول
کفرلره و شبهه لره اولورکه دیدك چونکه کندو یرلرنه ارشلر اعتقادلرینی
اشکاره قلورلر و انلر دیرلر که بز بو مقلدلری استهزا ادب مسخره یه دوترز حق تعالی
انلرك احوالندن خبر ویرر که و اذا لقوا الذین امنوا قالوا امنا و اذا خلوا الی
شیاطینهم قالوا انا معکم انما نحن مستهزؤن الله یستهزئ بهم و یمدهم فی
طغیانهم یعمهون و هر کافر که کفردن کزلنه مسلمانلق دعوی سن قله دلیله هم بو
جملهدن اولور امدی معاد و مقام اولدر که حق تعالی بیوردی که ان المنافقین فی
الدرك الاسفل من النار و لن تجد لهم نصیرا پس اسلام دولتنك
قدرین کیم بلور اول نعمتك شکرینی کیم اودیه بلور بیت

ای قبله هر که مقبل آمد کویت | روی دل جمله بختیارانرا سویت
امروز کسی کز تو بکرداند روی | فردا بکدام دیده بیند رویت

که مقبل قوللرا سینك محککدر مزاز
جمله بخت اهل یوزنی سکا دوترلیك نماز
اول کیشیکیم دوندره یوزنی سندن بکز اوش

یارین اول ناکوزله یوزك کرپ دوترقرار
بو دکلو آفتلر کیم آدمی اوغلی یولنده قومشلردر و نیجه بلالر بیله کیم انی مبتلا
قلمشلردر اگر حق تعالی نك عنایت نظری اکا دستکیر اولمیجق اولرسه اول
دنیا طوزغی کیم زین للناس یرکلریله یرلمشدر و حب الشهوات بندلریله
محکم بغلنمشدر اندن نیجه خلاص بوله خصوصا باشدن بشا بو دوزغیدی
دانه اله قورلمشدر برندن احتراز ممکن دکلدر نتکه بیوردی من النساء و
البنین و القناطیر المقنطرة من الذهب و الفضة و الخیل المسومة و الانعام
و الحرث ادم علیه السلام بو دکلو شرفیله و مرتبه اله بعد ایدن ارتمندن
منع اتمدلرکه و لا تقربا هذه الشجرة چونکه بغلنمقلق توفیق اکا رفیق اولمدی
عصیان و نسیان طزاغنك اچنده کرفتار اولدی و عصی ادم ربه فغوی
وقتیکه ادم توفیق رفیق اولدی دنیا کیه اکا طزاغدی اندن بر کلمه سببی اله که
ربنا ظلمنا در خلاص بولدی اندن ثم اجتبیه مقصودینه ارشدی بر ساعت
حقك لطف مددی آمه آز اولدی ادی اول بهشت کا مکاه ادی دامکاه اولدی
وچنکه حق لطف اکا مدد ارشدی دنیا که دامکاه ادی کامکاه اولدی بیت

از لطف تو هیچ بنده نومید نشد ∴ مقبول تو جز مقبل جاوید نشد
لطفت بکدام ذره پیوست که او ∴ بهتر ز هزار ماه خورشید نشد

هر ذره قلمده هیچ لطفکدن امیدی نومید
کیم ایتدی سکا اقبال مقبول قلدی جاوید
اول ذره یه که سنک نورک یتشدی ای شاه
رشک ایتدی اکا جمله استاره ماه خورشید

وحقیقتده هر زنجیر وبندکه شقیلری واشقالری بوده نبا طرا غنده انکله بغلدیلر انلرک یدی متاع درکه ذلك متاع الحيوة الدنيا وهر درکه طمودرکه لرزند ن که بو طایفه ایچون دوزمشلردن دکلسی زين للناس حب الشهوات دکانک سرمایه‌سی درکه یدی قپو اولمشدر طموبه نتکه بیوردی لها سبعة ابواب واول یدی طریق که انواع شهوتدن قوپر بوده رکلری انکله قیلدیلر که حفت النار بالشهوات امدی بو یدی شهوتک تخم انسانک یدی اعضاسنده اکدیلر وبیش حس اول تخم تربیت ایتمکیچون ازرنده قودیلر تا اول بیش بیلدکن هر تخمک اکنی ازرنده بر شهوت یمیشی ظاهر اولدی اندن صنکره صاحب شرعی کوندردیلر تا که هر اکنک حاصلندن عاشر اوله عشر اله وهر بر عضوه بر سجود خراج قویه نتکه بیوردی امرت ان اسجد على سبعة اعضاء الاجرام یدی عضو ازرنه یدی سجده واجب قلدی وبیوردی که اول اکنلرک یمشلرینی آخرت تخمی ایدک عبودیت

یرنده شریعت الیله صحیح که الدنيا مزرعة الآخرة امدی حق تعالی نوک علتسز عنایت بر طایفه اول یرلدوغی وقتدن آنی درجات طرفنه سوردی وسيق الذين اتقوا زمامی اله فاما من خاف مقام ربه طریقنجه ونهى النفس عن الهوى قدمی ایله فان الجنة هي المأوى معادنه مقامنه ارشد دیکه وهر بر طایفه یه عزت متوالی سطوتندن بی باک اولب هم یرلدوغی وقتک اولندن درکات جهتنه سوردی وسيق الذين اتقوا زمامی اله فاما من خاف مقام ربه طریقنجه ونهى النفس عن الهوى قدمی اله فان الجنة هي المأوى معادنه ومقامنه ارشد دردی وهر بر طایفه یه عزت متعالی سطوتندن بی باک اولب هم یرلدوغی وقتک اولندن جهتنه سوردی وسيق الذين كفروا قهرندن تجسس برله فاما من طغى یولنجه وآثر الحيوة الدنيا تقدمی اله فان الجحيم هي المأوى وكى معادنه ومقامنه یوردی که هؤلاء في الجنة ولا ابالي وهؤلاء في النار ولا ابالي یعنی بو بر طایفه ایچقلق اولدی بکا نه اجی وبو بر طایفه طامولق اولدی بکا نه زیان اکر انوک عنایتی ذکل منفسه بس قهر کمندندن ومکر زنجیرندن انوک نته نجات بوله ایدی ولوک طلسم اعظمنک بندلری تیغ قوتیله آچیلدیه بیت

سیر آمده زخویشتن می باید ∘ برخاسته زجان تن می باید
در هر کامی هزار بند افزونست ∘ زین کرم روی بنده شکر می باید

سن کرک کیم اشبو یولده از اوزکدن طویه سن ∘
جان وتندن واز کلوب دلبر یولینه قویه سن ∘

هر آدمك بيك طراق ارتوق اوله بو يولده بس

بندلري مردانه اوز تا بوندن سرلر طويه سن

امدي سلوك ايتمك تمناسنك سوداسي پادشاهلر و مالكلر باشنه لايقدر زيراكه
هر گدا و بي نوانك اليندن اياغندن بو فتح اعظم نجه ظاهر اولسون اما بو دكلو
وار كه اكر ابليس تصرفندن خلاص بولمق اولورسه بونكله اولوركه اسلام لباسيله و
هم ايمان خلعتيله بو جهاندن جان الدوب قرتراسن ايماني شيطانه ويرميه سن
تمام دولت بودر و مستدام نعمت هم بودر اللهم اختم لنا بخاتمة الايمان
والاسلام ∴ بيت

كر روز پسين چراغ عهد نكشي
جاني بدهم براحت وخويش منشي

ور جامهٔ اسلام ز ما بر نكشي　　مرکي كه در اسلام بود اينست خوشي

اكر صنك دمده ايمان چراغن اتمسك باطل
صفا و شوق و ذوقله ورم بن جاني الحاصل

اكر بو نعمت اسلام ايچنده بن اولوريسم
يتر بو منزلت بكا خوش اولدي مرتبم حاصل

اما حكمت نيدي الدرمكده دريلكدن صكره و كيرو دريلتمكده الدكدن صكره
تاكه اول غافل سركشيان جواب اوله كه دمشدرم ∴ بيت

۲۰۷

دانند چو تركيب طبايع آراست　　باز از چه سبب فكندش اندر كم كاست

كر زشت آمد اين صور عيب كراست　　ور نيك آمد خرابي از بهر چراست

بو ابياتك ترجمسي كتابك اولنده ذكر اولمشدر كلام قبيح اولديغچون تكراري
لايق كورمدك بو محلده بو كلام جواب استرسك اشتكل امدي بلكل كه آدمي نوك
بيش حالت واردر اول حالت عدمدر نتكه بيوردي هل اتى على الانسان حين
من الدهر لم يكن شيئا مذكورا يعني انسانك عدمده حق تعالى علمنده وجود علم سي
واردي اما كندو وجودن بلمزايدي وكنديسي ذاكر دكلدي وهم كندونك مذكور
دكلدي ايكنجي حالت عالم ارواحده موجود اولمقلغيدر نتكه خواجه عليه السلام بيوردي
الارواح جنود مجندة فما تعارف منها ائتلف وما تناكر اختلف
يعني چونكه عدمدن دروازه سندن عالم ارواحه يتشدي بر وجود دخي انده حاصل
اولدي بكرتي كندو وجودني و غيري وجودني بلدي و هم ذاكر و مذكور اولدي
اوچنجي حالت قالبه تعلق دندغي حالتدر نتكه بيوردي ونفخت فيه من روحي
دردنجي حالت روح بدندن مفارقت ايتديكي حالتدر كل نفس ذائقة الموت
نتكه بيوردي كما بداكم تعودون بشنجي حالت روح بدنندن ايردقلر ندن
صكره كيرو كندوب احيا ايتديكي حالتدر نتكه بيوردي كما بدأكم تعودون
بو بيش حالت انسانه ضروري كركدر تاكه حق تعالينك حكمت بو موجودات
ين تمغدن حاصل اوله كه كنت كنزا مخفيا فاحببت ان اعرف بسر اول

حالت عدمه کرک تاکه عالم ارواحه کلندو وارلغینی بلمه و کندونوک حدوثنه علم اوله
ایله اولسه لازم کلور که کندو صانعنک قدیملغینی بلوب عارف اولالر کبی حالت
عالم ارواحده وجود کرک تاکم عالم اجساده اولشمزدن اکدن حق تعالینک
شهودی ذوقینی واسطه سز بله الست بربکم خطابنک استماعنه لایق اوله بلی
جوابنک سعادتیله مسعود اوله چونکه مکالمه دولتینی واسطه سز بله حضرتدن حظی
ربوبیت عالم اجساددن کیرو بوله بلور و اول صفتلرکه ذاتیندر مریدلک ومتکلملک
وسمیعلک وبصیرلک وعالم قادرلک کبی ودخی ازکه واردر بولرک کبی حق تعالی ى
بو صفتلرله بوندن بله بلور ولکن انوک عالم ارواحده وجودی اولمسا ایدی بدنده
کلمزدن اکدن بنده او ذات صفتلرک تمام معرفت حاصل اولمزدی ودخی
بو جسد عالمندن اکلیکی روحانیت صفاسنه ارشمز ایدی تاکه مکالمه حق تتمه سی
حاصل اولیدی زیراکه بو نسنه ثمراتدندر اول تخملرک اکر اول عالمده که بدایتدر
بو تخملر اکلمسه بیری ایدی بونده که نهایتدر هیچ ثمرات حاصل اولمزدی اوچنجی
حالت روحک بدنه تعلقی اولمه کرک تاکم کمالات معرفت آلتلرینی کسب اده
که بو ایکی عالمک کلیاتی وجزئیاتی اول آلتلرله حاصل ایده بلور وحق تعالی
رزاقلق صفتیله رحمانلق صفتیله وستارلق ومنعملک ومحسنلک ووهابلک
وتوابلک صفتیله بو حالتده بولر بلور وروحی تربیت اتمکده بو آلتلر مددی
ایله یتشلر معرفت مقاملرینه شول کبی مقاماتکه عالم ارواحده بو آلتسز حاصل

اولمزادی مشاهده کبی ومکاشفات وعلم لدنی کبی ودرلو درلو تجلیات وتصرفات
جذبات کبی وحق تعالی یه واصل اولمق کبی وبنجه معرفتلر دخی که هر برندن برر
شمه ذکر ایلدک ایدی انلر بو حالتده حاصل اولور دردنجی روحک بدندن
مفارقت اتمک حالتی هم کرکدر ایکی وجهدن بری اولکه روح بدنه مصاحب
اولمقدن بنجه تلوث حاصل اتمشدر اول نسنه بو حالتده تدریجله کتورلور
واول ایشرکه جسمانی نسنه ایله بولمشدی اندن زایل اولور اکلیکی روحانیت
صفاسنه ارشر اما بو معنی سعدا ارواحنه اولر که انلر بردلمشک خلاصه سدر
واندن اول صفتلرکه قالب سببی ایله حاصل اتمش ایدی بکرت قالب زحمتنی
اول صفتلری حضرت عزتدن کسب ادب برخوردار اولور وخلقیت کدورتندن
آزاد اولورلر ایکنجی وجه اولدرکه اول آلتلرله که کسب اتدی معارفدن بر ذوق دخی
حاصل ایلیه زایل اولدقدن صکره که عالم ارواحده اول ذوق بولمش ایدی زیرا
که اول عالمده انی ادراک اتمکه آلتی یوغیدی وبو عالم اجسامده دخی اول ذوقی بو غدی
زیراکه اکا ارشن ذوق معرفت قالب حجابندن ارد یندک حاصل اولوردی شمدی
قالب زحمتی سز بر ذوق حاصل اولور شول یمش کبی که اکمک ازرنده اوله یاش اوزم
وترداولو کبی مادام که اکمک ازرنده اوله بر درلو ذوق واردر وچونکه اکمکدن
کسلدی وبر مدت کونشده قیلنه تاکه کونش نظری تربیتیله اول یاش اوزوم مویز
ایلیه وترداولوی قورده اول وقت انوک بر دخی اولرکه اکدن اول یوغیدی اکرچه

آغجِ ازرینه کُنشِ نظرینِ بولب تربیت ایرشدی امّا بوده کلولر اولورکه مادام که قدم من
آغج بصمشدی واول آغجلق خاصیته تندن کنش حرارتی اله بربکوب اوزمه وارزدا لوده
باقی واردی شیمدی که آغج تصرّفندن اندن زایل اولدی وکنش حرارتی اله قوردی
برلذتی دخی ظاهر اولدی زیراکه کنش تربیتی آغج زحمتنسز حاصل ایلدی اوّلدن
اوزم تربیتن بولمقدن آغجه محتاج ایدی شیمدی که اکر آغج اولمسه مجرّد کنش نظریله
اوزم اولمزدی وچونکه اوزم آغج ازرینه کوبندی امدی آغج ازرینه موینلدیمقا منه
ارشمش ایدی بر اوزمی آغجدن کسمک کرک ومجرّد کنش نظریله پرورش بولمق
کرک تاکه موینطتلو اولب کندو مقامنه ارشه بتجلّی قیاس ایله روح که اوّلدن
بشرکبی ظاهر اولمقده بدن آغجنه محتاج ایدی چونکه بشرلک مقامنه ارشدی معرفت
وقربت حاصل ایلدی امّا بوده کلوردر مادام که قدمی بدن آغجنک ازرینده بصمشدر
اکرچه حقّ تعالینک عنایت کنشنک نظرین بولوردی امّا بدن آغجنک خاصیتندن
انانیت بولوردی زحمت ایدردیکه انّه لیغان علی قلبی • اکا اشارتدر وبر
ذوق ومعارف غیبیه دن بولور ایدی امّا بدن صفتنک اکسکلکیله وبتیل
لغیله بولوردی شیمدی که روح بشرکبی بدن آغجندن زایل قله وبرزخ مدتن دخی
حقّ تعالینک کنش تصرّفنده تربیت بوله بدن آغجی زحمت ارتده واسطه اولمیه
اکا بر ذوق وبر معرفت حاصل اولورکه اول کوزن بوغدی زیراکه اوّلدن انانیت
بحثنک کمال مرتبه سنه ارشمامشدی بر عالمه ارواحده حقّ تعالینک محبتی

صفت

صفتِ اکا معلوم اولمز ایدی زیراکه روح بدندن مفارقت ایتمینجه بو معرفت حاصل
اولمزدی وبونده اسرار ودقایق چوقدر انوک شرحنه کتابلر طاقت کتورمز فذ روه
فی سنبله بشنجی روح بدنه دعوت ایتمک وحالت کرک اول سببدن اوتوروکه
انسان انوک ایچنده درکه جمیع غیب شهادة مملکتنه دنیا وآخرتده حقّ تعالینک
نوک خلیفه سی اولب تصرّف ایده واول درلو درلو خوشلقلرکه عالمده انکچون
یر قلمشلردرکه بیورر • اعددت لعبادی الصالحین ما لا عین رأت على قلب بشر
ولا اذن سمعت ولا خطر بشر اول خوشلقلردن برخوردار اولب نصیب کمالده
اوله بو نعمتلرک بعض روحانی وبعض جسمانی واولکه جسمانیدر اندن تصرّف
ایتمک ممکن دکلدر الّا جسمانی اولنلر واسطه سیله ممکن اولور بس اول جسمانی
قالب که دنیاویدر وفانیدر آنی آخرت رنکیله کیم اول نورانیلق وباقیلقدر احیا
ایدرلرکه یوم تبدّل الارض غیر الارض •• اکرچه همان اول بدندر اوله
صورتیله امّا اول صفتیله دکل زیرا دنیاوی قالبدر عنصردن دردلر دکیم
اول اوددر یل صو طبرقدر امّا طبرا غلبه صونک ازرینه غالب ایدیکم من طین
لازب ••• وبو ایکیسی محسوس وکثیف درکه کوزله کورینر واود یل ایکیسی لطیف
در محسوس دکل که کوزله کورنه بو ایکیسی بدنده مغلوب ایدی امدی بو قالب آخری تن
که لطافت عالمدر هم ایکیسی بو درت عنصردن دوزرلر امّا اود ویل انوک
ازرینه غالب اولرکه ایکیسی لطیفدر وطبرق وصو مغلوب اولر متمکن اولر

یعنی قرار دوتوب دولکن شمدیکه اود صوکبی اولمز بیله اولجق غایت لطافتده اولر
مؤمنک اول نوری که کوکلنده متمکن در انوک صورتنده ایی غالب قلالر که یسعی
نورهم بین ایدیهم ۰ ودخی یوم تبیض وجوه وتسود وجوه بو معنیه اشارتدر
یعنی اندک که کوکللری نوری ایمانیله منور اولدی بکون اول نورله هم یوزلری
منور اولر واندک که کوکللری کفریله قرردی یارن اول سوادله یوزلری هم قراره
بس قالب جنکه لطیف نورانی اوله ایرق دخی بدن روحه زحمت ویرمز بیرکه
اول زحمت اولجق بننده ۰ ونزعنا ما فی صدورهم من غل ۰ تصرفیله اندن
چقردلر بنتکه صوچاجی صوجنک جوهرینی طبرقدن وکدورتدن طشره چقرر
وانی صافی وشفاف ادر تا نتیله که انک ایچی طاشی بیلنر نک اولر ظاهرندن
باطنی کورنر وباطنندن هم ظاهری کورنر یوم تبلی السرائر بو معنیه اشارتدر
که اول باطنده کزلو نسنهلر ظاهر آشکاره اوله ۰ بیت

رق الزجاج ورقت الخمر   فتشابها وتشاكل الامر
فكانما خمر ولا قدح   وكانما قدح ولا خمر

تا حدیثده کلورکه بهشت اهلینک بینیسی وسکوکی طشره دن کورنه غایت لطافتدن
بس قالب بو لطافتله حشر اولنلر تا که سکز اجموق نعمتندن کندو حظن تمام اله
واندن هیچ کدورت حاصل اولمیه که روحک مشاهده سنه زحمت اده بله
وهم دخی حق تعالی مجیی لک صفت تمام عارف اولب بله مادام که صورتانی احیا

اتما

اتمانجه که قل یحییها الذی انشاها اول مرة ورودی اندن صکره که قالب صحتسندن
برورش بولمشدی ومعرفت التلرینی تمام حاصل اتمشدی وبدندن مفارقت بولب بجه
مدتلر عالم غیبده عنایت نظریله تربیت بولمشدی وجسمانی تلوثدن تبریجله
قرتلمشدی وحق فیضندن بی واسطه رزقلر ارشدی یرزقون فرحین بما آتیهم
الله من فضله ۰ وتمام قوت حاصل اتمشدی بس بو کما لایتله اینی قالب عالمنه
کوندرلر تا که اول جسمانی التلر واسطهسیبرله جمیع مملکتده مالک اولب
ملکنده تصرف ایلیه واول واسطهسزلق مقامنده تنعمات روحانیدن الآت
جسمانی زحمتسز کندو حظن وافر الروکمال معرفت وقربت ذوقن فی مقعد
صدق عند ملیک مقتدر ۰ بوله شیله که روح جسم کندو اشندن قیوب مشغول
ادرونه جسم روحی اشندن مشغول ایده لا یشغله شان عن شان لاجرم
حق تعالینک نامه سینک عنوانی اکابو اولدیکه من الملک الحی الذی لا یموت
الی الحی الذی لا یموت ۰ اما فرق انکله حق ارسنده بو مقامده اولدرکه اول
سبحانه وتعالی بو مملکتلرده استقلال واضافت بیرله تصرف ادروهم
آلته محتاج دکل والله اعلم بالصواب بو قدر اشارت ادن والته هیچ احتیاج
یوقدر قول انوک نیابت وخلافت واسطهسیله تصرف ادروهم آلته محتاج اولور
والله اعلم بالصواب بو قدر اشارت یتر باقی اسرار الهی افشا اتمکه اجازت یوقدر
که افشاء سر الربوبیة کفر من عرفها ومن جهلها بلکن بلدی بتمین

بلدي وصلى الله على سيدنا محمد وآله اجمعين

الباب الخامس في بيان سلوك الطوائف المختلفة وهو مشتمل على ثمانية فصول سكا بقوله ثمانيتر اروا ح

يعني بشنجي باب انواع درلو طايفه نوك سلوكن بيان ادر و اول باب سكز فصله مشتملدر

الفصل الاول في بيان سلوك الملوك واهل الحكم

قال الله تعالى يا داود انا جعلناك خليفة في الارض فاحكم بين الناس بالحق ولا تتبع الهوى فيضلك عن سبيل الله ان الذين يضلون عن سبيل الله لهم عذاب شديد بما نسوا يوم الحساب وقال النبي عليه السلام السلطان ظل الله في الارض يأوي اليه كل مظلوم ◦ عزيزمن بلمكل كه سلطانلق وپادشاهلق حق تعالى نك خليفه سي ونايب اولمقدر يريوزنده وخواجه عليه السلام سلطان حق تعالى نك كلكه سيدر ديدي هم اول دخي خلافت معنيسيدر زيراكه صورت عالمنده قچان بركشي طام اوزرنده درسه واوتك كلكه سي يره دشسه اول كلكه اونك خليفه سي اولور يريوزنده واول كلكه ده اولكيشي آديله اكرلر فلونك كلكسيدر ديرلر واونك نا تينك وصفاتينك اثري كلكه سنده عكس اوروب ظاهر اولور وبر سردر ان الله خلق آدم على صورته بو معنيه اشارتدر كورمزميسن اول قوش كه بر ضعيف قوشدر انده حق تعالى كندو اسرارندن برنسنه قومشدركه اونك كلكيسي كماكه اراشنه الترك دخي اولسه پادشاه اولوب صاحب مملكت اولور بيله ولحق بس

حق تعالى كمال عنايتندن چونكه بر قوشي جميع خلايق الرسندن اختيار ايتسه وظل الله ◦ مرتبه سنه مخصوص قلسه وكندونك ذاتني وصفاتني اظهار ايلسه كوركل كه نه دولت اقبال وعزت افضال اول مشرف دانده ومكرم كوهرده تعبيه ايليه ارجو حاصيت اول ذات شريفده وعرض لطيفده اولا ولكه هر اهله ونا اهله چونكه عنايت نظري اله نظر ايتسه جميع جهانده مقبل ومقبول اولور وهر كيمكه قهر نظريله بقسه ايكي جهانده مدبر ومردود اولور كتب مشلرده خبرده كه پادشاهلردن برسي دمشدركه نحن الزمان من رفعناه ارتفع ومن وضعناه اتضع يعني زمان بزمدر هر كيمي كه قلدرلوز يجلر وهر كيمي كه آشغا قيلوز حقير اولور امدي بوسز معني دارسزدر اما اونك نظري كامل دكل ايمشكه كندوي بليدي نحن الزمان يرنه نحن خلفاء الرحمن ديسه غايتده كركلو كلام اولوردي امدي شويله بلمكلكه بو كلام كانه مقتبسدر حديث رسولدن كه بيوردي ان الله هو الدهر بس كل كلامك نظيري چونكه حديثده اولدي آكا عيب كتورمك روا وعاقلوانه دكل امدي شويله بلمكلكه پادشاهلر ايكي طايفه در بري دين پادشاهي وبري دنيا ايكي انلركه دنياده حق تعالينك لطف وقهر صفتلرينك صورتيدر اما كندو صورتلرندن بي خبردر وحق تعالينك قهر ولطف انلركله آشكاره اولور اما انلره آشكاره اولمز ومعلوم اولمز شول صاحب جمال كبي كه كندونك جمالندن بي خبر اولور اما اونك جمالندن بر كيشي برخوردار اولور بيت

خوش باشد عشق خوب روی   کز خوی خود خبر ندارد

وانلر که دین بکلوبیدر حق تعالینک لطف وقهر صفاتنک مظهر وهم مظهر در
یعنی حقک صفاتی انلرده ظاهر اولدی وهم انلرک بو صفتلرندن خبر وعلم حاصل اولدی
بو بس انلردر که صورتک طلسم اعظم شریعت کلیدندن طریقت النه الوب اجدلر
واحوالک خزینه لرینی وصفاتک دقیقلرینی که کندولرده کیزلمشلریدی وقمشلریدی
حقیقت کوزیله مطالعه ایتدیلر اندن صکره من عرف نفسه فقد عرف ربه
کنجنک اچنه ایرشدیلر واذا رایت ثم رایت نعیما وملکا کبیرا مملکتنک ابدی
تختنک ازرنده پادشاه اولدی تحته کچورلر که ان لله ملوکا تحت اظهار

بیت

هرکجا شهر بیست اقطاع منست • که بایران که بتوران پی روم
صد هزاران ترک دارم در ضمیر • هرکجا خواهم چو سلطان پی روم
بو یدی اقلیم ملکمدر بنم • که پیاده وارورم بن که سوار
صد هزاران اوله بنم لشکرم • قنده دیلرسم وارورم بن شاه وار

ولیکن اولو سعادت وعظیم دولت اندر که بر صاحب دولت دین دنیا
ملکنده پادشاه دکلر یا خلیفه حق اولدی وان لنا للاخرة والاولی قضیه سنجه
بو ایکی مملکتده تصرف ایلیه نتکه داود پیغمبر علیه السلام بو مرتبه ازرینه
قلدیلر که یا داود انا جعلناک خلیفة فی الارض فاحکم بین الناس بالحق •

ولا تتبع

ولا تتبع الهوی فیضلک عن حق تعالی جل جلاله بو ایتده اون حکم اثبات ایتمشدر
جهانکیرلق وملکداری وحکومت اهل اولدی پادشاهلق ادبلرینی رعایت اتمکده وهدایت
قاعده سینی سقلمقده اولدی اولدرکه بیوردی انا جعلناک خلیفة یعنی بز سنی خلیفه قلدق بو
اکا اشارتدر که پادشاه کرک کم کندو بکلکنی حق تعالینک عطاسی بله که تؤتی
الملک من تشاء ودخی اولکم اینما قلق اوله پادشاهلرکم بو اشارتدن کیم بز ملکی سکا
ویردک شیله بله سن که بزلر کیشیدن دخی المشدر سکا ویرمشدر بزکونی هم سندن دخی
الله برکونیه دخی ویرکه وتنزع الملک ممن تشاء بس جهد ایدوب درشکه بو عاریت
ملک فانی واسطه سی برله ملک حقیقی باقی اله کتره وکندو یه ذکر جمیل وثواب جزیل
محروم ایلمیه اوجنجی اولکه شیله بله که پادشاهلق حق تعالینک خلیفه سی اولمقدر لق
یر یوزنده دردنجی بیوردیکه فاحکم بین الناس بالحق • بو اکا اشارتدر که پادشاه
شیله کرک کم حکومت اتمکی رعیتلر اراسنده کندو نفسیله قایم اوله وکجی یتدکجه
رعیتک احکامنی ازکه کمسیه اصمرلمیه زیراکه حضرت نایبلری بوک ودولت امیر
لری بوک اولقدر شفقت یقدرکه پادشاهک ویردکلرینکه دمشلردر تمام شفقت
بیتشرکشینک وارد ربیشرکشیه قلادیندن بولنمز بری حق تعالینک رحمتدر قللره
والتنجی پیغمبرک رافتیدر امتنه اوچنجی پادشاه رحمت شفقت رعیت ازرینه در
دردنجی انه محبتیدر اوغولجقلر ازرنه بشنجی شیخ غیرتدر مریدلر ازرنه که کمسه
بو بشنه محبت وشفقت یقدر اندن صکره بشنجی حکم اولدرکه حکومت

حقله اداء يعني طوغريليله وعدل الله اشليه كمسه يه ميل ايدوب وظلم ايتميه اينججي اولدركي
حقله برينه كتوره حق امريله اشليه اگرچه عدل ايدن طبيعت دگل ايكن ايتميه بلكه شريعت
امريله اشليه وحقيقتده اوله ايشي خلق ايچون اولميه تا كه خلق اكا عادلدر ديو بنيت
ايتميه يدنجي اولدركه بيوردي ولا تتبع الهوى يعني هوايه متابعت ايتميه كم هر كيشي كم
هوايه متابعت ايدن الندن كلمز كه اول ايشي حق تعالى امريله اشليه اگرچه عدل اداء
طبيعت دگل ايتميه كه هر كيشي هوايه متابعت قيله الندن كلميه كه اول ايشي حق تعالى
امريله اشليه كندو ممدكتنده وهر نه كم اشلر تكبر ايچون اشليه زيرا كه
هواسي بر كيشينك غالب اولسه انونك امر نهيي هوا ايدر اولور وهوا خود حق
امرينك خلافن بيورر وهيچ نسنه مخالفت برله حق تعاليه قرشو كلمدي الا
هوا كلدي وتكريلق دعوسن ايتمدي الا هوا سببيله ايتدي وهم بنو اسرائيل كه بزغويه
طاپديلر واول جماعت كم بنلري تنكري ايدينديلر هوا سببيله ايتديلر خواجه عليه
السلام بيورركه ما عبد اله ابغض على الله من الهوى حقيقتده هوادر كه تكريلق
اظهار ايدر غيري نسنه دگل

بيت

اي هواهاي تو خدا انگيز وي خدايان تو خدا ازار

سكزنجي بيوردي كه فيضلك عن سبيل الله يونزه كيرو كستردي كه هوايه متابعت
ايتمكلك حق يولندن طاينوب دوشمك ايلكدر كه ونهى النفس عن الهوى فان الجنة
هي المأوى طقوزنجي بيوردي كه ان الذين يضلون عن سبيل الله لهم عذاب

عذاب شديد بما نسوا يوم الحساب اشارت بو معنيه دركه حق يولندن هوا سببي ايله طاينوب
دوشسه انونك ازرينه اصلي ازاتسه وانونك ايشي اخر كفر وعذاب شديد اولشمقدر
زيرا كه كفر اخرت انتمقدن عبارتدر وحق تعاليه اونتمقلق عذاب شديدك غا يتيدركه
نسوا الله فنسيهم اونتدي حق هم كستردي كه پادشاهلغي پيغمبرلق مرتبه سيله
ممكن دور زيرا كه انسان كلن دكلدركه جهانكير عدل اشليوب بله ورعيتلري رعايت
ايدوب بله وهم دين بولنه سلوك ايتمك حقن وشرع معاملاتنك حفظن يرينه كتوره
ولايت رسملرني ونبوت شرطلرني يرينه كتورمك كرك تا كم حكم ايشي پادشاهلره عذر
قلميه ونهانه قلميلركه بز مملكت دنيا صورتنه وخلق يقك مصلحتلرنه مشغول
اولمغه ودين منفعتلرندن محروم قلدوق ديميلر بلكه پادشاهلق حق تعاليه
عبادت ايتمكلكك تمام آلتيدر وحضرته يقين اولمقلغك اولو وسيله سيدر بوندن
اوترو سليمان عليه السلام ملك طلب ايتدي علم ونبوت طلب ايتمدي كه رب هب لي
ملكا لا ينبغي لاحد من بعدي امدي بونده بنجه حكمت واردر اول اولدر كه چونكه
پادشاهلق تمام اوله نبوت وعلم انك داخل اولور انلري بيله بولور نتكه ادم پيغمبر
اولمشدي چونكه اكا خلافت مملكت تمام حاصل اولدي پيغمبرلق وعلم انده موجود
ايدي بس حق تعالى بيوردي اني جاعل في الارض خليفة يعني بن يرييوزنده بر خليفه كتوررم
وجهان مملكتنده بر نايب ديكررم ديدي ديمدي كه بر پيغامبر يا بر عالم يا بر عابد
كتوررم انكچون كم بنلر خلافتده حاصل ايدي بنجليين داود پيغمبر عليه السلام

بیوردی که انا جعلناک خلیفة یعنی سنی بر خلیفه قلدق دیدی دیمدی که سنی نبی یا رسول
یا عالم یا عابد قلدق بیلر که خلوقنک بو جمله سی حاملدر انکچون حکمت اولدر که پیغمبره
و عالمه چنکه سلطنت قوت و مملکت شوکت یار اولسه اولک بر تصرفنک اثر بیک
اولور ولشکرن چوق اولر دیسک خوش عزت و عظمت لشکر سببیله آشکاره اولور خواجه
علیه السلام بوندن اوتری بیوردی که اللهم اعز الاسلام بعمر او بابی جهل
اوچنجی اولدر که چون پادشاه جهانگیرلکله و عدل تمکله رعیتنه زیدکانی قلسه و ظالملری
ظلمیدن و فاسقلری فسقیدن منع ایتسه و ضعیفلرم تقویت ایتسه و قویلره تربیت
ویرسه و علمایه حرمت قلسه تا که شریعت علمی اکرنمکا حریص اولالر و صالحلر له
دایمق ایستسه تا که صلوحیتنه و عبادتنه زیاده رغبت ایدلر و امر معروف و نهی
منکر اقامت ایتسه و رعیتلری آسوده قلسه تا که طاعته مشغول اوله بلالری بولدن
حرامیلری دفع ایدوب مملکتلری امین دتسه هر خیر و عبادت و تعلیم و تعلم و امن
و راحتلق که اول مملکتده خلق ایدر حق تعالی انلرک اولخیر معامله لری دیوانینه یازر
و اول ظلمدن و فتنه دن که خلقی منع ایدر و سیاست برله انلری یغلونورلر بو جمیع انک
حق تعالی حضرتنه یقین اولمقلغک وسیله سی اولر بلکه هر بری اکابر قدم اولور
اکر ایر قلنابر قدمیله حضرته سیر سلوک ایدرلرسه پادشاهلر سلوکی بچه بیک
قدم برله اولر حضرته امدی بو اولو سعادتدر هر کیشیه ویرمزلر ذلک فضل
الله یؤتیه من یشاء درر دنجی حکمت دلندکنه بو ایدی کم پادشاهلق نفس مرادن

حاصل

حاصل ایتمکه تمام و کامل آلتدر تا که درلو درلو لذتلره ولذتلره و شهوتلره قدرت
تمام یتشر اولکیشینک که نفسی هواسن سرمکا قدرت و قوت یتشمیه اول طاعت ایتسه
اکرچه ثواب بولور ولیکن اول کیشلینک قدری اولر که هوا اسبابی انواعله سرمکا قدرت
یتشسه اندن قدم بصواب خالصا مخلصا حق ایچون یقینلق ایستیه و شهوات ولذ ت
ترک ایدوب نفسنک هواسنه مخالفت قله اول کیشیه هر آلت و قوت ساغشنجه که هو
سن سرمکا واردی سرمدی وحقه تقرب ایستدی هر برنر بر درجه بر قربت حضرته
حاصل الر صحیح حدیثده کلمشدر که صحابه نوک درونیشلری خواجه حضرتنه علیه السلام
کلدلر ایدلر یا رسول الله ذهب اهل الدثور والاموال بالفوز التام والنعیم فی
الدنیا والآخرة یعنی بو بایلر ثواب نصیبی و ایکی جهان نعمتلرینی بزدن الدلر بز قلدق
بس خواجه علیه السلام ایتدی نته بز نماز انلر دخی قلورلر و اوروج دوترز انلر دخی دو
ترلر ولیکن انلر صدقه ویرر زکوة ویرر مکا قدرت ویرلدی بزه ویرلمدی و دخی حج
وغزا ایدرلر و بزم الومزدن کلمز پس خواجه علیه السلام بیوردی که سزه بر نسنه اکرد ین
قچان انی ایشلیاسز اول یکرک اوله اندن که جمیع دنیا سزک اولب حق یولنه خرج
ایتمکدن و هیچ کمسه نوک طاعت سزک طاعتکزه ارشمیه مکر اول کشینک کم بنی ایشلیه
پس ایلی یا رسول الله اندن صکره بیوردی که هر فریضه نماز صوکنده اوتوز کرت سبحا ن
الله و اوتوز کرت الحمد لله و اوتوز کرت الله اکبر دیکز اندن صکره بر کرت
لا اله الا الله وحده لا شریک له له الملک وله الحمد وهو علی کل شیء قدیر

دیکن جمله‌سی یوز اولوردی اکر بندکلرندن انصاردن بر صحابه دوشندن کردی که
آکا ایتدیلر اکر یکرمی بیش کره سبحان الله و یکرمی بیش کره الحمد لله و یکرمی بیش کره
الله اکبر دیسه هم روادر بس اول انصاری خواجه‌نونک حضرتنه دوشنی دیو فردی
خواجه بیوردی که افعله کما قال الانصاری اندن صکره درویشلر یوز کرلر ایدی
هر فریضه نمازک صوکندن بو خبری بایلر دخی اشتدیلر انلر دخی بونلرک کبی مشغول
اولدیلر بونی کرلر درویشلر اکلیجک خواجه حضرتنه کلدیلر ایتدیلر که یا رسول الله
اول بزم ایتدکمز ذکرلری بایلر دخی ایدرلر و انلر ایتدکنی بنی اشلیومزنه لاجرم خواجه
علیه السلام بیوردی که ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء یعنی حق تعالینک فضلیدر کیم
انلر اولمشدر کیم هم نفسیله خدمت ایدرلر هم مالیله بس سلیمان عم دلدی که نفس
ایله و مال ملک و رعیتله انسدن و جوشدن و طیوردن دخی مملکت آلتلر ایله و
و سلطنت اسبابی ایله حق تعالینک خدمتنی و عبودیتنی یرینه کتورم بودکلسی ایله
حق تعالی حضرتنه تقرب و توسل استیه زیرا اندکلو که تقرب اسبابی زیاده اولسه
قربت و درجه اولور بشنجی اولدر که پادشاهلق و سلطانلق صفات حمیده‌یه و صفات
ذمیمه‌یه تربیت و پرورش ویرمکلکده کامل آلتدر زیرا که اکر نفس بو آلتله تربیت
ایدجک اولورسه صفات ذمیمه‌ده نفس بر مرتبه‌یه ایرشکه تنکریلق دعوسن قله
و بو صفات ذمیمه‌نونک نهایتدر امدی بو درکیه هیچ کمسه یتشمز پادشاه اولمایجه بنجه
زیرا که هیچ درویش عاجز تکریلق دعوسن قلمدی زیرا که اونک نفس تکبر و انانیت

صفت پرورش بولمغه آلت حاصل قلمدی فرعونک آلت کمالدن ایدی تکبر و انانیت
صفتنی تربیت ایدجک آلت واردی تمام بر کماله یتشدردی که بو ثمره حاصل اولدی
فحشر فنادی فقال انا ربکم الاعلی بس مملکت و سلطنت بر له تمسک ایتدی
الیس لی ملک مصر وهذه الانهار تجری من تحتی بخلاف نفس اکر بو آلتلر ایله صفات
حمیده‌یه پرورش ویرسه بر مقامه ایرشه که حق تعالی اخلاق بر له متخلق اوله و بر بو نیت
بر له متصف اوله و بو صفات حمیده‌نونک نهایتدر و کمال دین بودر نتکه خواجه
علیه السلام بیوردی بعثت لاتمم مکارم الاخلاق امدی بو اخلاقدک کمالینه پا
دشاهلق آلتندن ازکه نسنه ایله ایرشمک ممکن دکلدر اکر بر کیشی دلسه که جوامردلق
و کرم صفتنی پرورش ویره که حق تعالی صفتدر و انکله خلق لنفع ایستسه
بو خطابک مقتضاسنجه که تخلقوا باخلاق الله دربو امردر کیم دکلی امرلردن واجب
رقدر بلکه انبیانک شریعتلری و کتابلری کلدوکی بو معنیدن اتردر که نتکه بیوردی
بعثت لاتمم مکارم الاخلاق بس چاره اولدر که اول کیشی مالدن و منصبلردن
ترک ایتمکله پرورش ویره زیرا که اندن ازکه نسنه ایله پرورش میسر اولمز و اکر حلم
صفت دلسه که پرورش ویره کرک که قوت و شوکت و پادشاهلق کمالدن اوله اندن
صکره خلقک اداسنه تحمل ادب تجلردن کتوره تا کیم حلم اکا غالب اوله زیرا که
اکر قوت و قدرت اولمیوب تحمل ایدجک اولورسه ناچاردر حلم الدی احتمالدر
اولمز بلکه عجز اولور و حلم حق صفتدر و عجز خلق صفتدر و چون دلسه که

عفو صفتی ترتیب ایده که حق صفتلرندن گرك قدرت وقوت تمام اوله صحلولردن
انتقام ایتمکه طاقت کمالده اوله تا کم انلردن تجاوز ایدوب بحملکه حق صفتیله صفتلنه
انه محبوب اوله ان الله عفو یحب العفو امدی بولنرکم دیدك حق تعالینك قهری
صفتلریدر که انلرکله صفتلنمیه واگر دیلسه که حق تعالینك قهری صفتیله موصوف
اوله بس مملکت وپادشاهلغك آلتی آفتی تمام گرك که کافرلری قهر ایدوب ونفاق
اهلنه وبدعت اهلنه جزا وعذاب ایتمکه قوت وقدرت کمالده اوله انلرك حقنده
کلی بله هم اوله نجه حق تعالینك صفتیدر لیعذب الله المنافقین والمنافقات
والمشرکین والمشرکات • امدی بو معنی غزا ایدوب کافرلك شهرین فتح ایتمکدر
ولشکر چکوب اهل ظلم واهل فسق وفساده دفع ایتمکده در وصحلولره حق تعالینك
حدین سورمکدر وقصاص اهلنه حق امریله قصاص ایلمکدر بس بونسنلرك اقامتمك
گرك تا که قهر حق صفتیله موصوف اولی بله واگر دلسه رحمت وشفقت صفتیله
متصف اوله اکا بول مملکت گرك دیرکه چوق رعیتلری اوله وهر طایفه استحقاقنه
گوره رحمت وشفقت ایره تا کم بو صفتلرده کماله ایره وارلرنکم بو آلتلرك
بکرکیدر حق تعالییه خدمت ایتمکده ودرجات بلمقده وقرب حاصل قلمقده
ومقاملره ایرشمکده ندر امدی اول نسانك همتیدر اونك واسطه سیله
حضرته اوچماغله یتشر وقلن صفتلرله یوریو ایرشنکم دیمشلردر المرء یطیر
بهمته کالطیر یطیر بجناحیه • امدی همت صفتنه تمام بیوریشورمك

میسر

میسر اولمز پادشاه ومملکت اولماینجه زیرا که مال ونعمت بر له نفسك مرادلرینه
ودرلو درلو تنعماته اونك قدرت ایرشر وقت بیله اکن هیچ بنلره التفات ایتمسه
وهیچ بشریت خوشلغندن وحیوانیت وسبعیت تمتعندن فایده دوتمسه و
هیچ طبیعت مقتضاسنجه وهوا امریله اشر اشلمسه بلکه یوزین بو قمودن دندرسه
وجمله سن حق یولنه صرف ایلسه شریعت امریله ومتابعت طریقیله وهمتی
بو جمله سنه التفات ایتمکدن خالص قلسه نیتکه ابراهیم علیه السلام دیمشدر انی
بری مما تشرکون وعداوت نظریله بودکلسنه نظر ایلسه که الهم عدو لی الا
رب العالمین وهمتی عالی دوتسه وحق تعالی حقنده بو همتی بغلسه که انی وجهت
وجهی للذی فطر السموات والارض وما انا من المشرکین • بیت

کر دست دهد غمش چه نیکو باشد

ای دل غمکش غم اودر کش   تا در نکری خود غم او باشد

دلارام او لاحبیبك غم بنمله رفیق   الا اکیورسه غمی زهی دولت ورفیق

اغم چکیجی کوکل چك غمین محبوبك   غمی کیر واقعدم کندیدر تحقیق

چنکه همتنه بیو مرش کمالده وره بس حق تعالینك عنایتی اکا یوز کستره که
اهل سلوکه مقاملرك اولو رغی غنادر مادام که خواجه علیه السلام علو همتدن
مازاغ البصر وما طغی صفتیله موصوف دکل ایدی غنا مرتبه سنه مستحق اولما
مشدی که ووجدك عائلا فاغنی • بس سلیمان تمام بو وجهله همتی

بمعرده قلماغچون بودکلو آلتلرله سلطنت و مملکت و نعمت دردوک وتردی مبارک
الیله زنبیل اوررردی و انوک بهاسنه تکلف سز لقمه حاصل قلوردی و بر شکسته
دل درویش بولب اول لقمه‌یی انکله یردی و ایدردی که مسکین جالس مسکینا
اکر بر کیشی سؤال ایتسه که چون مملکت و پادشاهلق بودکلو فایده‌لری وردر
و هم حق حضرتنه یقین اولمغه واجب اولور بس خواجه علیه السلام نچون تخلیه
اول کمالده مملکت ویرمدیکه سلیمانه ویردی علیه السلام تاکه انکله تقرب ایستدی
وصفاته واخلاقه پرورش و تربیت ویرمدی جواب ایکی وجهدن ویررز اول
اولکه حق تعالینک خواصی ایکی طایفه‌در بر اهل نازدر و بری اهل نیازدر
اهل نیازه مقصودی دیلمکدن حاصل قلوب کنارندن قوللر واسباب حاصل
اتمک رحمتی انوک ازرینه قوللرتاکه مقصودی انوک همت مقدارنجه اکا ویرر لر
بنوک مثالی شیله‌درکه بر کیشی اوق بایی ایستر که اوه ویره چونکه بلسه شکاره چقر
بنجه اوق قشلره اترکه تا بر قوش صید اده و بر کیشیه دخی اسباب سز و رنج
و مشقت بر کیشیه بر قوش بغشلر بس خواجه علیه السلام حق تعالی حضرتنه
اهل نازدن ایدی تاکه انوک جانبنه انداجرایدیکه لعمرک دیدی اولکه مقصود
در پادشاهلقدن و سلطنت دنیاوی‌دن اکا منت سز و زحمتسز حاصل اولدی
دیلمکدن وکان فضل الله علیک عظیما اول فضل عظیم دیدکی مقصود حق
تعالینک اخلاقیله تخلقدر و خواجه علیه السلام بو معنی ال ویرمشدی

وبیک دلو نازله نواخت ایدرلر ایدی که وانک لعلی خلق عظیم • وصل قوشی
موسی علیه السلام دیلدیکه انظر الیک • اوقباسله شکار ایدیکی اما آقلایمدی لا
جرم عزت کبریا هواسنده لن ترانی شکارین اولبویلدی اما بینک دلو لطف اعزاز زله
خواجه علیه السلام اول وصل قوشی بخشش قلدیلرکه الم تر الی ربک کیف مد
الظل یوق یوق بلکه حقیقتده خواجه هم صیاد ایدی و هم صیاد او بر قوش ایدی که
انا من الله یوا اسنده اچوب اوچی صورتنده کایناتک چورهسنده پرواز دردی
انوک پرو بالی کاینانه قندن صنعسون هم اول قشر ایدی هم اول دانه هم اول
شمعدی هم اول پروانه • بیت

مادر غم عشق غمکسار خویشیم — شوریده و سرکشته کار خویشیم
محنت زده کار روزکار خویشیم — صیاد آنیم و هم صید شکار خویشیم

عشقک اچنده هیچ بنده بر غمکسار یوق
سرکشته اولب اوش یوروز قرار یوق
محنت زده بزی زهی قلدی بو روزکار
کم صیدومز غم اولدی بزه لرکه شکار یوق

سلیمان علیه السلام اولدن بیک دلو نیاز ایله طلب قلدیکه رب هب لی ملکا
لا جرم بنجه منت برله مملکت یلوری انوک الینه ویردیلر اندن صنکره طلب
زحمتنه بر قدیلک والقینا علی کرسیه جسدا شویله بنجه کرفتار ایلیوب اوسطنه

وآخرده إني أحببت حب الخير فتنه‌یه مبتلا ایلدیلر بونه اشارتدر بلی ولی اهل نیازدن
ایدی دیلکی قپوسندن اچرو کیدیلر وبونجه عقبه‌لر اولدی لکدن قیدی ایی اکا اغروب
کچدیلر وخواجه علیه السلام چونکه اهل نیازدن ایدی شوله که اسری بعبده
صفتیله موصوف ایدی مقام سدره‌ده ایکی جهان مملکتن وپادشاهلغن اکا
عرض قلدیلر اول همت کوزن قپوب غیله نازادب وکرشمه ایله هیچ التفات ایتمدی که
ما زاغ البصر وما طغی لاجرم دیلمدن اولکه ایکی جهانک مقصودی ایدی انوک الینه
قودیلر که ولقد رأی من آیات ربه الکبری بر جواب بودر که دیدک وبر جواب دخی اولکه
خواجه علیه السلام سیری غایت سرعتیله ایدردیکه ونحن الآخرون السابقون
اول مقاملر جمیع انبیا علیهم السلام اوزون عمرلرده ارشوب کچرلر ایدی ومع هذا
هر بری بر مقامده اکلنوب قلدیلر نتکه آدم صفوت مقامنده ونوح دعوتنده
ابراهیم خلتنده وموسی مکالمه‌ده وعیسی وداود خلافتده وسلیمان مملکتده واما
خواجه علیه السلام بو جمله سیک ازرینه عبور ویردیلر سهل زمانده که اولئک
الذین هدی الله فبهداهم اقتده وبو قوسندن کیرو کچردیلرکه ونحن الآخرون
السابقون بو بر مقامه یتشدردیلر هیچ کمسه ارشمشدی وفضیلتلر ویردیلرکه کمسه‌یه
ویرممشلر ایدی نتکه بیوردی فضلت علی الانبیاء بست پس بو سرعت سیر اچونده
خواجه علیه السلام هیچ بر مقامده اکلنوب قلمدی در هر برنده حال اکلنمدی سرعتله
کچردی لاجرم ملک مقامن خود اکا ویرمشلر ایدی نتکه بیوردی خیرت بین ان

اکون ملکا غنیا وبین ان اکون ملکا فقیرا فاخترت ان اکون نبیا فقیرا
اجوع یوما واشبع یوما حدیث مشهوردر که رسول علیه السلام بر مقامده اکلنوب
قلمز ایدی بلکه اغریوب کچردی هم بیوردیکه اوتیت مفاتیح خزائن الارض جمله‌سی
یعنی یرده نه کلو خزینه‌لر وار ایسه کلیدلرن بنم الیمه قودیلر ایتدیلرکه اکر دیلرسک ایسته‌که
ایدلم که منکه طغلرک التون قیلولم هر قنده دیلرسک سنکله روان اولسون وبنوک کبی
حدیثلر چوقدر لاجرم بن اختیار ایلمدم لکن آنی اختیار ایلدم که پیغمبر اولام
درویش اولم وهم بیوردیکه انا سید ولد آدم ولا فخر بوندن اولو پادشاهلق ندر
نته اوله ولیکن مملکتدن مقصود اولدرکه اکا پادشاهلق میسر اوله اندن صکره
کچه بله وجمله سن حق تعالی یولنده صرف ایده بیله اولکه انک مقر وخلاصه سدر آنک
واولکه انوک یوسنی وکرکمز یدر صله امک خواجه علیه السلام نجلین الدی
اکا پادشاهلق میسر ایکن کچردی جمله سن حق یولنه صرف ایلدی خلاصه سین
الوب قلانن بیا نه اتدی دخی جوابلر ممکندر اما بوکه اکتفا ایدلم تا که تطویل کلام
اولمیه پس محقق اولدی که پادشاهلق ومملکت اولو وسیله‌در السلطان
ظل الله اولنر بر که هر نسنه نوک کلکه سی انوک خلیفه سی اولور اما اول کلکه کرخلق
اول وقت درست اولورکه اندن بو خلیفه‌لق صفتندن بولنه بو معنیه در ظل الله
دیدکه یأوی الیه کل مظلوم وبو معنیه که جمیع مظلوملرک پناهی اوله تا که
انلرک ازرینه ظلم وخیف یول بولمیه هیچ بر ظالملرک اکا هر وقت که بو خیف وظلم

کندودن ظاهر اوله وانوک کبی کیشی حق تعالینک خلیفه‌سی نجه اوله بیت
دارو سبب درد بیچاره امیدست   زایل شدن عارضه وصحت بیمار
مقصود اولکه چون پادشاه حق تعالینک فرمانینه مطیع اوله وهوایه متابعت
ایتمکدن احتراز ایلیه ورعیتلری دولت پناهینده وسیاست کنفینده وسلطنت
جوارینده خوشتر دوره واول پادشاهلق اچنده قوللق خدمتن یرینه کتوره لاجرم حق
تعالینک خلیفه‌سی اولمغه لایق اوله انی جاعل فی الارض خلیفة واکر ظلم وجوره له
هوایه متابعت ایتمکله حق تعالینک فرمانینه مخالفت ایتسه حق تعالینک قهر وصولتی
اولور وابلیس اولور اول وقتده لعنت ابدی کندویه واجب قلور که الا لعنة الله
علی الظالمین وصلی الله علی سیدنا محمد وآله اجمعین وه
الفصل الثانی فی بیان حال الملوک وسیرتهم بکل طایفة من اهل
الرعایا وشفقتهم علی الخلق ۵ یعنی ایکنجی فصل بکلر حالن وهر طایفه اله
رعایادن زیرکانی سن وخلق ازره شفقتلرین بیان ایدر قال الله تعالی
ان الله یأمر بالعدل والاحسان وایتاء ذی القربی وینهی عن الفحشاء والمنکر
والبغی یعظکم لعلکم تذکرون وقال النبی علیه السلام ان افضل عباد الله عند   الله
منزلة یوم القیمة امام عادل رفیق وان شر عباد الله منزلة یوم القیمة جائر
عنیف من بیلکم که پادشاهک اوچ حالت واردر اول حالی کندو نفسی اله ایکنجی
رعیتلری اله اوچنجی حالی حق تعالی اله واول حالده حضرتده مأمور در اوچ نسنه

اله ومنهی در اوچ نسنه‌دن اول که امر اولمشدر بری عدل وبری احسان وبری ایتاء
ذی القربی واول که نهی اولمشدر بری فحشا وبری منکر وبری بغی وبونلردن هر برجا   لك
بر ایرو معنیسی واردر که اول حاله مناسبدر اما اول مناسبدر اما اول حالتکه
پادشاهک کندو نفسی اله اولور عدل در وعدل بو مرتبه‌ده توحید حاصل ایتمکدر
کندو نفسینه واحسان فرایض حقله ادا ایتمکدر وایتاء ذی القربی حقلری اصالرن
رعایت ایتمکدر ونفسله عداوت ایدب کوکلنی مراقب ایتمکدر وحواس ظاهر وحواس
باطنی سقلمقدر تا که هر بری نیه اولدیسه استعمال ایده واندن که نهی اولمشدر
منع ایلیه سن فحشا افعالدن اولدی ومنکر اقوالدن وبغی افعالدن اولدی که
شریعة لایق اولمیه لاجرم بونلردن حجاب واراقلق حاصل اولور وصفات ذمیمه
وجوده کلوب یلان کبی وتهمت وبهتان وریا کبی وفسق وظلم دخی نکه بونلره بکزر
واربیسه وپادشاه مادام که خاص پادشاهلق حقنی یرینه کترمسه تمام پادشاهلغه
اقدام ایتمک میسر اولمز اکر اتمسه زیان ایدر بلکه چوق کیشلر وارکه خاص پاد
شاهلق یرینه کتوره بلور اما عام پادشاهلق اکا حاصل اولمز زیرا که اول حق تعالی
نوک نایب وخلیفه‌سی اولمقدر اول پیغامبرلیغه تابعدر ان افضل عباد الله
منزلة یوم القیمة امام عادل رفیق حق تعالی عادل پادشاه طاعتینی کندو طاعتله بر
سیلکده قلدی اطیعوا الله واطیعوا الرسول واولی الامر منکم اما حقیقتده
شیله در کیم مادام که خاص پادشاهلق عهده‌سندن طشره کلمیه عام پادشاهلق

مقامنه ارجاع دکلدر هرکز بونک مثالی شکه بکزر که بر کیشی دکیزده بوغلمق الندن
کلمز کندینی غرقدن ایلمکدن خلاص ایدن اکر دلسه بر کیشی دخی غرقدن قورتره
بحمه ممکن اوله اما خاص پادشاهلق اولدر که اعضاسینی ونفسینی وکوکلنی
وحواس ظاهری وباطنی جمله سن شریعت فرمانی قیدی ایله مقید قله که حقیقتده
انوک رعیتلری در وهر بری حق خدمتنده بر خدمته دوتکه آکا امر اولمشدر
وشریعت سیاستیله منهیاتدن یغه ونفس شرعک اسیریله اماره لك مقامندن
مأمورلك مرتبه سنه ارشد وره شونجلین تزکیه نفس فصلنده شرح اولمشدر
وکوکلنی شول طبیعة خوش کلن نسنلردن وآزکروب هوادن اعراض ایلیه
بس حق تعالی حضرتنه متوجه قله تاکه حق فضلنک فیضانه لایق وقابل اوله
ومؤید اوله تأیید الهی برله اندن صکره قوت ربانی وتأیید آسمانی برله پادشاه لغه
شروع قله وحق تعالینک نیابت برله انوک قوللرنده تصرف ایلیه وملکتنده
سلطنت احکامن حق فرمانی آزرنه سره تاکه هر حرکت وجهد وسعی که
بو یولده کوستره آکا بر قربت وبر رفعت وبر درجه حضرت عزتدن حاصل
اوله اما ایکنجی حالت که پادشاهلر رعیت آراسنده در بو حالده عدل ایلدرکه
انصاف ایدوب جور وظلم قلمیه ورعیتلر آراسنده مساوات صقلیه تاکه ضعیف
لره قوی ظلم ایتمیه وبای یخسوله تعدی وتجاوز قلمیه واحسان بو مرتبه که
کرم ومروت اثرلرین رعیتلره ارشد مکدر شیله که ضعیفلره تقویت قله ویا ق

خصملری

خصملری نه مدارا کوستره ودرویشلره وعیال بندلره صدقه ونفقه دستکیرلك
ایلیه وعلمایه حرمت قلوب مؤنتلرینه کفایت قله وطلبه علم تحصیل علمه تحریض
ایده وانلره معاونت قله انلره که ضروری محتاج اولالر وصلحایه وعباده وزهاده
حرمت ادب انلرکله تبرك وتیمن ایده وانلرک احوالین تفتیش ایده اکر محتاج
اولسلر دفع حاجت قله وانلرکه کوشه لر وخلوتلر اختیار اتمشلردر انلری
طلب قله اکرچه انلر استمزلرکه طلب قله حلال وجهلردن مدد ایده وانلرک
قلوبنی فارغ قله تاکه حق تعالی فراغت وجمعیت یوزندن مشغول اولالر کرچه
انلرك انفاس واخلاص برکتیله قایمدر وبو جمله نوك بیت المالدن حقلری
ونصیبلری واردر انلرك ارشد مکی واجب بله واکرچه طلب قلمیه همتلری
یجالکندن حقلرن انلره یتشدره تاکه ظالم وعاصی اولمیه وایتاء ذی القربى بو
حالده قلن عام رعیتلرك حقن ادا مکدر زیرا که رعیت پادشاهه خصم قوم منزله
سنده در بلکه اهل عیال اولمشلردر آکا خوجه‌نك علیه السلام آخر حیاتنده وصیتی
بو ایدی که الصلوة وما ملکت ایمانکم یعنی نمازه ملازمت ادب الوکز التینده غیلری
خوش دوتك بس هر انعام واحسان وانصاف ومعدلت ومدارا وسیاست
ورعیتکه پادشاهدن ظاهر اوله سلطنت مروت رحمندن بس انوك
اول مملکت دایم ثابت اولمقلغنه سبب اولور خوجه علیه السلام بیوردی که
العدل والملك توأمان یعنی عادللك وپادشاهلق ایکی ایکیز قرداشلردر

هدن
هر سنت حسنه که رعیتلری تخفیف ایتمکدن وخلقی راحت قلمقدن پادشا
وجوده گله وهر بدعت سیئه که ایی کتوره هم اول قلدن اوله تا عالم دوکنجه هر
پادشاه که اول سنت حسنه برله عمل ایتسه قموسنك ثوابی اول پادشاهك عمل
دیوانینه یزلر واگر سوك خلقی اشلیجك اولرسه العیاذ بالله که ظلم وبدعت
قویه بر قانونی دوزه که اندن اول یوغدیه بر پادشاه کتوردکی قانونی اول
کیمسه قیه تا عالم دوکنجه هر کشیکه اول بدعت اشلسه واول قانون برله عمل
ایتسه اول جملسینك عقابی اول ظالم ومبتدعك دیوانینه یزلر نتکه خواجه
علیه السلام بیوردی من سن سنة حسنة فله اجرها واجر من عمل بها الی یوم القیمة
ومن سن سنة سیئة فله وزرها ووزر من عمل بها الی یوم القیمة
وحقیقتده پادشاه عادللك ازرینه واجبدر که اگر اولکی وقتلرده فاسد قانونلر لر
که قومشلر ادی وجیفلر وظلملر رعیته قلمشلر ادی یه اغر خرجلر که قومشلر
ادی انی محو ادب کتورمه اگر عذر بهانه ادب ایتسه که بن بیله بلدم انونك
وبالی انونك بوینینه که قودی دیسه بو عذر مقبول اولمز اول وبال اول
قیانیله انونك ازرینه اولور زیرا که اول ظلم وبدعت مقرر دوتمغله اکا راضی اولمش
اولور دخی پادشاه چوبان کبیدر ورعیت قویون کبیدر چوبانه واجبدر که
قویونی صقلیه قوردك شرینی دفع ایلیه واگر سورودة بعضیسی بوینی لو اولسه
وبعضیسی تبق اولسه بوینغلوسی دلسه که اکا ظلم ایلیه وتعدی ادة آپی
قومیه

قومیه دفع ایتمدی اسلام سروسینك قوردی کافرلردر وپادشاهلرم وبگلرم
وانونك لشکرینه واجبدر که جان دلدن دوشلر اش ایتمك انلرم اول وقت
حلال اولر که کافرلرم قلج اورلر وانلرك شرینی مسلمانلردن دفع ادلر اگر
چه کافر مسلمانه غالب اولب زحمت ایتمزسه دخی پادشاهه واجبدر که غزایه
واره وکفار شهرینی اچه واسلامی آشکاره قله وکلمهٔ دینی اعلا ایتمکده دوشه
که لیکون کلمة الله هی العلیا. واخلیی اول بوینزلو قوجه اول ظالملر کیدر
بگلردن ولشکرلردن ومنصب اهللرندن ونایبلردن وقاضیلردندر که هر
بری چنلیه فرصت بلسه قونیخه والتنیخه رعیتدن بر مسکینی اسیر ادب
زحمت ویررلر پادشاه رعیتلری بونلره اصمرلمیه دایم هر طایفنك حالنی
تفتیش اده که قیامت کوننده نقیر وقطمیر سببیله رعیتك احوالندن وانلرك
خیر وشرندن وپادشاهدن صورسلر کرك نتکه خواجه علیه السلام
بیوردی کلکم راع وکلکم مسئول عن رعیته عنهم واما فحشا
ومنکر وبغی که پادشاهله رعیت ارا سنده اولدر که فسق وفساد له زندگانی قله
وانلری دخی فساد ازرینه دوته وخاندانلری بدنام ایلیه وامر معروف ونهی
منکر ایشی باطل قله وهیچ کمسونك امر معروف ایتمکه زهرهسی اولمیه ودینی
اهلی بازاری وعلم وصلاح بازاری کساد اوله واهل فسق فساد بازاری روان
اوله وعوانلر وبی کشیلر وغمازلر ودیی اصل کشیلر ومفسدلر وظالملر پادشاه
دوقیجلز

حضرتنه مقرب اولالر وظلم وفساد پادشاه مصلحت صورتنه برتوب
کورنلر و فاسد غرضلرله کندولرینی اکا مشفق و محب کوسترلر مملکتنه
بدعتلر و چرکین عادتلر دوزلر و خرجلری ارتورلر و عمالره طمعا قویارلر
و یکی عملر ارتوب کیشیلره بهانه ادوب مال طلب ادرلر و بیکناهلره تهمتلر
ادوب جنایتلر قسمتلری ناحق یره ادرلر و میراث ماللرینه و یتیملر
حقنده تصرف فاسد قیلورلر و بازرکانلره باجلر قویارلر و یوللرده باجلر
آلورلر و خلق مستحقلرندن یغارلر و رعیتلره صلغونلر صالارلر و ائمه نک و
سیدلرک و عابدلرک ادرارلرینه طمع ادوب کسرلر و صلحایه و فقرایه و زاهد لره
طعن ادوب حقارت ادرلر و خیرلرینی باطل قلمغه سعی ایدرلر و حاجت اهلنی
درکاهدن ایراق صورلر انلرک احوالنی پادشاهه عرض ایتمیلر و پادشاهک
خیراتنی و صدقاتنی مستحقلردن قطع ادرلر بو جملهسی پادشاهک دینی سنی دنیاسنی
بدنام قیلورلر و ظلم و فسق و فساد آوازهسی اطرافه یتشدررلر و خلق اراسنده
ظالم لقبله و چرکین سیرتله مشهور اولور تا کم عالمده کنجه بو اداننک ازرنه
قلور ویرمزد عالر خلقک لعنتی درلکنده و الدکندن صکره اکا متصل اولور شر
واوک مفسدلرکه فاسد غرضلر ایله کندولری دوست کوسترمشلر ادی انلرکم
اشلمش ایسه یارین قیامت کوننده کم عرض اکبر اولسه کرک جملهسنک
حسابنی نقیردن و قطمیردن اندن صورسهلر کرک فمن یعمل مثقال ذرة

خیرا یره ومن یعمل مثقال ذرة شرا یره نعوذ بالله من غضب الله بس پادشاه مقبل
و صاحب نظر اولدر کیم بو مفسدلردن و بدسیرتلردن هیچ برینه یول ویرمیه که
حضرتنه واره اما بیلمك ایدرایت بلینور بلکه غایت دنیا و مال حرصندن بونلرك
عوانلری کندولرینه یول ویررلر و هنرمندلر صحبتندن و اهل معنی و ارباب
و نصیحت اهل صحبتندن ایرودورلر و اکر بونلرکبی کیشیلر بونك حضرتندن
ایراق اولسلر هیچ اکلوب طلب اولنمزلر و اکر حضرتنه اولسلر انلره التفات
اولنمز و سوزلری مقبول اولمز زیرا که برنسنیه حکم ایدرلر که پادشاهک خزینه سنی
ارتمز اما پادشاهک عقل کامل اولسه و صاحب سعادت اولسه فراست نوریله
نظر ایلر بو زمانه احوالنه که فلکده وارلق ابتلالندن تا انتهاسنه دکین هیچ کمسنه
بو دنیای عجوزه غدارهدن وفای و فای مکاره نه وفا قلمشدر کیمی دوست دتوب
ارادندی برای برله بخچه بنیك نازله کندویه چکوردی و بر النده قهر خنجرین
دتوب هر باش بصتوغی ازرینه بولوردی کسردی قنغی دوست اوقودی که دشمنلك
قپوسندن طشره سرمدی و قنغی عزیزه عزت نواحت ایتمدیکیم آخر مذلتیله
ارتمدی قنغی بیچارهیی امیر قلدی کیم عاقبت اسیر ایتمدی کیمی مملکتنه وزیر دکدیکی
صکره زیرزبر قلمدی چونکه اعتبار کوزیله دنیانك بو احوالنه مطلع اولسه
لاجرم غرور ایله ثبوت جاهنه دشمنز و یقین معلوم اولورکه قلنلره وفا ایتمدیکی
بیکا دخی وفا ایتمز بس کندویه و غیرینه بو عاریتی مملکتدن اثر و ظلم و جور

اتمزدنیا بشدن بشابر قریجه ایجتمکه دکمز یجون عاقل اندن اترو حقی و
خلقی ایجین نیتکه دمشلردر اما اکینجی حالت که پادشاهک حق تعالی الهدر بوحا لدن
عدل کندینوک ظاهرینی وباطنینی حق تعالی الا اله راست دتمقدر آشکاره
وکزلو حقله یلشرنک تمکدر وسلطنت وملکت شول بیلنه کم بعلوی
کبی اوله شیله که کندیبی وسلطنتی حقدن اترودوتره شیله دکل کم حق تعالی وسلطنت
کندیسی ایجون قله واحسان بنزن اولدر که خواجه علیه السلام بیوردی کیم الاحسان
ان تعبد الله کانک تراه فان لم تکن تراه فانه یراک وپادشاهک عبادت
اول دکل در کیم نافله طاعتلره مشغول نماز روزه قله وتلاوت قران ادب خلقدن
عزلت ایلیه وخلقک مصلحتلرین مهمل قویه وحاجت اهلینی محروم اده و
وملکلک صلاحندن وفسادندن بی خبر اوله ورعیتلری ظالملر الندن کرفتار
ایلیه بوخود بر معصیت در که جمیع معاصیدن زیاده در ولیکن پادشاهک عادت
اولدر که فرایض وسنت ادا ایتدکدن صکره یوزین مملکتک مصالحنه دندره
وبلادک احوالینی تفتیش ایلیه ومسلمانلرک حقوقینی رعایت اتمکده التزام کسترە
وحقک قوللری ایجنده شیله تصرف ایده که کانه حق تعالی مشاهده قلور
اوله واکر اول قوت ونظر بولمسه یقین بله که حق تعالی آنی کورر بس هر نکیم
ایدرسه انوک امری ایله ایده هوا وطبع امری اله اتمیه تا که انوک هر بری اکابر
قدم اوله حق تعالی سلوک اتمکده وبر قربت وبر طاعت حاصل قله واتیا لدن

ذي القربی بو حالده عبودیت قرابت درکه طرفة العین کرک کیم باشینی قولتق
ایشکیندن قلدرمیه ومجازی پادشاهلغنه دنیانوک مغرور اولمیه که فلا تغرنکم
الحیوة الدنیا ولا یغرنکم بالله الغرور و عجب نظریله کندویه وکندونک مملکتنه
بقمیه فرعون کبی که ایتدی الیس لی ملک مصر وهذه الانهار تجری من تحتی
بلکه عجزله وانکسارله وبیچارهلغیله عبودیت ایشکینه ملازمت اده بیت
زکویش ای پسر ازدرد پای باز مکش   وکرچه دائم کین بادیه بپای تو نیست
بر آستانه سرازدرد بر زمین زن   که بشکار سرای جلال جای تو نیست
ایاغک آغرمغیله بو یولدن قلمغل زنهار   اکرچه بو اباغیله ورهرسن یلی ناجار
ایشکی طپلغندن باش اورب طرغل درد دن کم   سرای جولسندن چون سکا یرد ورمدی دلدار
سلطان محمود کبی سلطنته تکیه قلمیه بلکه ایاز کبی عجز کرکنه ومذلت جرو
غنه دایم نظر ایده درکه کلدک اهدی فحشا ومنکر وبغی بوحالده پادشاهک
اول تکبری وترفعی وسلطنت برله تفاخریدر که بی اختیار دماغندن ظاهر
اولور واول انوک نتیجهسیدر که کندوده استغنا کورر وخلقی کندویه محتاج
کورر وبوخسه یقدر که جانه عارض اولور اکا حاذق طبیب کرک کیم علاج
ایلیه واول جان وکوکل مرضنه اکر بو آفته معالجه اولمزسه بو مرضدن
طغیان وضلالت وجوده کلور نتکه حق تعالی دمشدر ان الانسان لیطغی
وبر یرده دخی بیوردی که ولو بسط الله الرزق لعباده لبغوا في الارض و یقین بله که

اول وقت قل غنا واستغنا كوزيله كندويه نظر ايتسه وحقارة ومذلت كوزيله
خلقه نظر ايتسه بو حالده اول حق تعالينك نظر عنايتندن دور در خوجه عليه السلام
بيوردي كه لا يدخل الجنة من كان في قلبه مثقال ذرة من الكبر صوردیلر كه
غمص الناس وسفه الحق يعني كبر اولدر كه حقارة كوزيله خلقه بقه وحق كرمكدن
كور اوله امدي بو آفتك علاجي اولدر كه طاوس كبي هر وقت كه كندويي سلطنت و
مملكت بزو بالنك نقشنه نظر ايتسه واول خوش كلوب دلسر كه تكبر عالمندن برواز
قله در حال اول عجز و فنا اياغنه قالغنه نظر ايدر كه اول اول نندن ايدي كه الم
نخلقكم من ماء مهين بس بله كه اوللي بر خور طيرق ايدي وآخري خور طيرق
اولسر و بو حالده بر لقمه ايتمكه و بر ايچم صويه اشيد محتاج در وهم اول لقمه يي و
صويي بغازندن كچرمكدن عاجزدر واكر يوب ايچدكي ايچندن اكلنسه جمعسه
راضيدر كه ايكي جهان ملكيني ويره اندن خلاص اوله كه انه على رجعه لقادر
بنكله دخي هر لحظه منتظردر كه اكا اجل سلسله سي يتشه واونك عمر آنونك نشانی
كردش افلاك نجه كوندن ايليه برنه كرنجن اول بنيادك الوروبر كرددن خرابه
وره بس بونك كبي حالده نيته مغرور اوله وبونك كبي دولته نيته قانع اوله بيت

عاقل بچه اميد درين شوم سراي | بر دولت اودل نهد از بهر خداي
چون راست بخواهد كه نشيند از پاي | كيرد اجلش دست كه بالا بنماي
عاقل بود ار فاينده قلم غيل قرار | بر دولتيد غره اولوب قلمه زنهار

بجون

جون راست دركه سيني اجل قليسر شكان | دز كندوركي ايلي بسر جمله تار ومار
اما پادشاهك سيرتي هر طايفه الدو شفقت خلقك احوالي اوزرينه شيله بلكه
پادشاه جهانك ايچنده كوكل مثالنده در تن چونكه پادشاه صلاحده كلسه جهان
صلاحه كلور واكر پادشاه فساده وارسه جمله جهان فساده وارر نتكه خوجه عليه
السلام بيوردي كوكل حقنده ان في جسد ابن آدم لمضغة اذا صلحت صلح بها
سائر الجسد واذا فسدت فسد بها سائر الجسد الا وهي القلب و بندن بيوردي كه
الناس على دين ملوكهم بس پادشاهك وزيري عقل مثابه سنده در كه كوكله و
زيرد شمشدر نتكه كوكل بر عقل كامل كركدر تا كه انونك مشورتي اله بدن ملكنده
تصرف ايده و بدنونك مصلحتلريني رعايت ايده آنجلين پادشاهه دخي برو
زير عالم كركدر صاحب همت وصاحب رأي اوله وهم پاك اعتقاد اوله وصاحب
مروت وخوش خلق و ديندار اوله تا كه جمله احوالده انكله مشورت قله ولر كان
دولتك جمله سي وعوام رعيت اكا مراجعت ايده لر متورتده چونكه وزير بيله
اولسه پادشاه فراغت ورفاهيت بر له سلطنت اداسنه مشغول اولور والا
مملكت ورعيت احوالي مختلف اولوب ضايع اولور خواجه عليه السلام بوندن بيوردي
كه اذا اراد الله بملك خيرا جعل له وزيرا صالحا وان نسي ذكره و
ان ذكر اعانه چونكه شايسته اولسه كركدر اكا حرمت ايده واونك حكمني
مملكتده نافذ قله هر نكه مملكتده اولور كجي بر له واقعه اولسه پادشاه كركدر كيم

توقف ایلیوب وزیریله مشورت قیله چونکه وزیر عقل مثابه سنده اولدی بدنده
آکا قیاس ایله قلان ارکان دولت دخی مشرف وحاجب وخزینه دار ومنشی وناظر
جمله حواس خمسه کبی در بدنده کوز وقولق ودل وبورن ودتمق وطتمق وفکر
وخیال ووهم وحافظه وذاکره کبی که قوای ظاهری وباطنی وبکلر اعضاء رئیسه مثا بر سند
در باش ودل واتی وجکر وایکن کبی وعاملر ونایبلر ونقیبلر وبرمقلر ومفصللر
مثابه سنده در وقلن عامه لشکر ورعیت وطرنقلر وسکرلر وسوکلر وقیللر
وبدنک قلن مثابه سنده در نتکه شخص انسانی بو اعضانک جمله اجزاسنه محتاجدر
واکر بونلردن بری اولمسه بادشاهلق اشی اول مقدار نقصان بولور پس بادشا ٤
کرکدر کیم هر بیرنی اصحاب مناصبدن اهلیت وامانت ودیانتلری اولدقدن
صکره کندو منصبلری مقامنده نصب ایلیه وانلرک احوالندن دایم خبردار اوله
تاکه خلق بلوق ورعیت ازرنه بهادرلق اتمیه لر وطمع قلمیه لر وانلرک نصیبین انلره
تمام ویره شیله که انلرک احتیاج ضروری مقداری دفع اوله تاکه حیلات وطمع
قلمیه لر واکر بر مخلصدن بر سهل خطا واقع اولسه که زیاده ظلم اولمیه درحال عفو ایدوب
آندن کچه وهر نسنه برله غضبه کلمیه وسیاست حدن کچه قلمه واکر بر کناهی
اولسه که عفو اتمکه لایق اولمیه وجزاء سیئة سیئة مثلها اشارتیله عمل ایلیه
والکاظمین الغیظ والعافین عن الناس والله یحب المحسنین آیتینی کوزی
الینده دکه ولیکن ایله حلم کسترمیه که سست مزاجلغه منسوب اوله وفتنه و

فساد

فساد ارته بلکه بادشاهه کرکدر کیم سیاست وانتقام برله ورجولیت وحمیت برله
مشهور اوله اکر جرملر از اولجق اولورسه دخی تخویف وادب حلم کسترمیه
واکر بر نسنه اولسه که قصاص واجب قلسه انده البته کچوب عفو اتمیه بلکه شرع فرمانی
ایله تیغ بی دریغ چکوب حقی یرینه کتوره زیرا که بو معنی حاشا سول خونریز کبیدر
چونکه بر عضوده ظاهر اولسه البته آنی مهمل قومق کرکدر تاکه اول رنج جمیع اعضا یه
سرایت اتمیه واشلرده افراط قلمیه خیر الامور اوسطها قولی ایله عمل ایلیه اما سیا
ستده اول قدر مبالغه کسترکه خلق دایم خوف حذرده اولالر تاکه مکرلر وحیله
لر مملکتده اتمیلر • بیت

چنان شاه مکر دان بیچاره کی ‖ که جانرا بکوشند یکبارکی

وسخاوتده اول قدر غلو اتمیه کیم اسراف حدینه یتشه که اول دخی مذموم در حق
تعالی نتکه بیورر • ان المبذرین کانوا اخوان الشیاطین • وهم بیورر که
انه لا یحب المسرفین • ومال صقلمقده اول قدر درشمیه که بخیللغه نسبت قلالر
وهم آخرتده زیان ایچنده اولمیه نتکه بیورر • ولا یحسبن الذین یبخلون بما آتیهم
الله من فضله هو خیرا لهم بل هو شر لهم سیطوقون ما بخلوا به یوم
القیمة • بدکه حق تعالینک فضلندن خلقته دریغ دتمیه ودنیاده وآخرتده
ایوانه حاصل ایده اندن اوکیدر که اجل یتشسه ایتی مملکت تختندن قیر اولک
بونجه ییل رنج چکوب اله کتوردکین دشمنلر الینه وره وحسرت وندامت اوده

انوڭ جاننى مشتعل قلدكه انوڭ آجيسى حق رحمتندن ازكه نسنه ایله زائل
اولميه ٭ بيت ٭ دولت اين جهان اكرچه خوشست
دل مبند اندرو كه دست كشت هركرا همچو
خود پيادە بطرح بند ازد هست دنياو
هركه ازملك كنج شاهى داشت
بر ديار خويشتن جورى نكذاشت لاجرم هر كمسه كه بصيرت كوزى نور الهى
ايله منوردر مال منصب جاه فانى ترك ايتمكلك هردم اكا مصوردر والباقيات
الصالحات كه مؤمنڭ دستكيريدر انوڭ اول بدنيندن حاصل اولان عمللردن
وخيرات باقيه اولان مالدركه خواجه عليه السلام بيوردى اذا مات الانسان
انقطع عمله الا عن ثلث صدقة جارية او علم ينتفع او ولد صالح يدعو له
بالخير ٭ يعنى آدم اولسه انوڭ عملى منقطع اولور الا اوچ نسنه دن كسلمز بر اول صدقه
كه دائم در كسلمز كوپريلر وكميلر ومساجد ومدارس كبى دخى نكه بوكه بكزر واردر
بلورك ثوابندن كسلمز بر دخى اول صالح ولددركه دائم اكا خير دعا ايدر بر دخى دو لت
كه بر كيشى كوزل اجتهاد ايله عمللردن فارغ اوله اما هر نفس وهر لحظه رحمت
طبقلرى وكرامت خلعتلرى حضرت عزتدن مقرب فرشتهلر اكا ارشدره لر
بو اولان لقمه نوڭ ثواب دركه سنوڭ مدرسه كه يه خانقاهكه فلان فقيه يا فلان
درويش يديكى يه خوذ اولور راحتڭ وآسايشڭ ثواب دركه سنڭ عمارتكه فلان

فلان

قوله يتبدى وبر فلان مسجدده ايكى ركعت نماز قلدى بر فلان كوپريدن كچدى
انوڭ ثوابى دردى يلوڭ بر هر پادشاه كندو ايام دولتنده كركدر كيم بو ليله كبى سعادتلردن
كندويى محروم قلميه بارى اكر بو سعادتدن محروم قلورسه زنهار وزنهار كندويى
اشقيادن قلوب اير قلوڭ خيرلرينى باطل وضايع قلميه ومثقال ذره دكلو اوقافده
تغيير وتبديل ايتميه وفاسد عقيدت دربو معنيلرى قبول ايتميه كه انلر جهل و
غفلت اچنده مبتلا اولمشلردر انوڭ قاننه وجاننه وايماننه قصد ايدرلر
نفعى عاقل اولنكه بنجه مستحق مظلوم كه اهل خير واهل صلاح دراندرك دعا
سزه بتبديل ايمه بو نسنه مردانه لك دكل وسلطنته لايق دكل بلكه بلا وزولڭ
دعاسى اكا حق تعالى حضرتنده قربت ودرجات حاصل اولور بو نسنه دن اعراض
ايتمك خير دكل اندن كيرو كندو مظلمه سينى اولخصى تر دائم عرضه قلهكه الهى من
كندو مالمى نفسمدن يغدم واوق لادمى محروم قلدم وسنڭ رضالڭ استيو
بن سنوڭ قوللروڭكا وقف ايلدم امدى فلان ظالم بنم خيرمى باطل قلورسه سنڭ
سنڭ قوللرڭى محروم قلورسه سنڭ حضرتكده بها دلوح ايدر بو واقعه نوڭ
عهده سندن كيم طشره كلى بلورز سندن ارتق بوز سمه تضرع قله خصوصا
جون اوقاف چوق اوله ومطالبلري جدا اوله نعوذ بالله من عذاب الله
زنهار اكر بر جاهل يه خود بر عالم مذاهبڭ رخصت وربديجك اولورسه
كه اوقاف مالنى بر يره دخى صرف ايتميه لشكر ويره كه انكله غزا ايدرلر يا
يقوق

عمارتلو مرمت ایلیه بن سد بنیاد قلدیغی بو سکا اغوا ایتسه انوک کلامیله
مغرور اولمه حاشا که هیچ بو نسنلر روا کلدر الا هر وقف کندو مصرفنه
صرف ایلمک کرک یا خود یارین قیامت کوننده انوک مستحقلری اکا خصملر
طلب قیلهلر سن پادشاهک ازرینه واجب در که هر وقف که انوک مملکتنده که
وار در شرطیله انوک مستحقلرینه مقرر ده ته و اوقافک ازرینه بر امین که
دیانت اوله اکا اصمرلیه تا که اوقافک عمارتنه درشه و ظالملری و ناحق یره
یینلری منع ایلیه و حق مستحقلره اولشدره وقتی که بیله اده ندکلو ثواب که
انوک وقفنه حاصل اولور حق تعالی اول پادشاهه اول مقدار ثواب ویره شیخ
قدس الله روحه بیورر که بر وقت شامده اشتدم که ملک الدین رحمة الله علیه
هر شهری که السا عادت اولادی که اول شهرده بر بنیاد ایدردی خیر چون وقتی که
مصره الدی انوک وزیری بر فاضل دانا ایدی انکله مشورت ادب ایتدک دلرم
بن بونده بر خانقاه بنیاد ایدم قاضی ایتدی بن دلرم که مصر اقلیمنده ملک
اسلام بیک بقعه بنا قله خیر چون ملک ایتدی نجه ممکن در بو دیدی قاضی ایتدی
مصر اقلیمنده بیک ارتوق خیر اچون بقعه وار اوله هر برنده نجه درلو خلل
ظاهر اولمشدر اکر ملک اسلام بیورسه که اول اوقاف عمارة اولنه مستاکله
اندن قورتله و بر متدین امین کشیه تسلیم ایدهلر اول جمعنک ثواب پادشاهنا
دهم اولدکلسن ملک بنا قلمش اوله بر پادشاه ایله ایدی نکه خلل ارتمش
وقف

وقف وار ایسه عمارت قلدی و تعیین بیلمک کرک کیم هر خلل که بر پادشاهک
عصرنده اوقافده صادر اوله جمله سن حق تعالی اندن صورسه کرک بس بو اولور
خوردن تمیه و کندیسی انوک وبالندن ازاد ایلیه و بخیلین خلقه شفقت ایتمکیچون
کرک که پادشاه بر حاجب یا بر قاضی که دیندار اوله و خوب سیرت و پاک اعتقاد
لو اوله ایدی امین و مترقب دکه تا که مظلوملرک احوالن و حاجتلرک حاجتن پادشاهه
عرض ایلیه و پادشاه انلرک حوایجن ادا ایتمکی مهم بله و واجب بله و اولو غنیمت صنیه
و هم پادشاهک ازرینه واجب در کیم هر قنده که کافرلک ملک بر وار ایسه بر بکن
کندره بر کشی کندره که عاقل و متهیین و دیندار اوله انده سیاست و دیانت و
مروت اوله بر ظالم کوندرمیه تا که رعیتک مصالحن مهمل قویه و بر دخی
بر قاضی بو شهره یه بر ولایته کندرسه کرک کیم بر عالم و عاقل و دیندار و صالح
اولن یتیملردن و میراثلردن و وقفلردن و رشوتلردن کچه و هم قاضی مصلح
خدمتلر و خدمتکارلرکه دیننه اعتماد اولر انلره کرک کیم خلوتی ازرینه
انلری مخصوص و معیین دکه تا که دعویلرده میل و حیف و ظلم و طمع قلمیلر بو
معنی بورورکا زده دشوار در زیرا اکثر قاضیه خدمترن اوتروولر
اهلیت سببی اچون ورمزلر فی الجمله چون پادشاه بر طایفه نوک احوالنی تفتیش
ایلیه و هر معامله که صاحب علم و صاحب عمل قلوردا اوله و مسلمانلق ددن
انوک جانن اتکوردمش اوله تا که مملکتنده حیف و ظلم اولمیه لاجرم اشلری

تیمز ترك صلاحه كله و نا اهل كسنلر اهل اولالر • الناس علی دین ملوكهم واكر
عمرین غفلتیله كچرجك اولرسه وظالملر مستولی اولرسه ومنصب اهل
اولمز دخی اولرسه ومستحقلر محروم قلنورسه كافرلر غالب اولب تشویش
قلورلرسه وناحیه یرم قانلر دوكلسه وفسادلر آشكار اوله بو جمله سنك وبالی اول
ظالم پادشاه بوینینه اولر خوجه علیه السلام بوندن بیوردی كه • ان شر عباد الله
منزلة یوم القیمة امام جایر • امام جایر اولدركه بركدا نوك برابشكی یملو قفتانی بولك كبی
پادشاهك ازرینه فضیلتی ارتقدر زیرا خواجه علیه السلام بیوردیكه • ما من راع
لا یحفظ رعیته بنصیحة الا اكبه الله بمنخره الی النار • یعنی هر پادشاه
كه رعیتی نصیحت برله سقلیوب رعایت قلمسه حق تعالی البته آنی یوزی سوری بو
جهنمه برغه وبنجلین هم بیورركه • ما من امیر عشرة الا یؤتی به یوم القیمة
مغلولة الی عنقه اطلقه الحق واوبقه الجور • امدی عزیزم من هر بو تشك بر مناسب
ایشی اولرنتكه هیچ مرتبه پادشاهلقدن یجارك وشریفرك یقدر قچن كندو
وجه الدر قلسه اصل لكه خواجه علیه السلام بیوردی • ما احد افضل منزلة
من امام ان قال صدق وان حكم عدل وان استرحم رحم • زیرا نی هم بوكا مناسب
اولر وصلی الله • علی سیدنا محمد وآله وصحبه اجمعین

الفصل الثالث فی بیان سلوك الوزراء واصحاب القلم والدوات

یعنی اوچنجی فصل وزیرلرك واهل قلمك ونایبلرك سلوكین بیان ایدر قال

الله تعالی • واجعل لی وزیرا من اهلی هرون اخی اشدد به ازری • وقال النبی
علیه السلام • اذا اراد الله بملك خیرا جعل له وزیرا صالحا فان نسی ذكره وان ذكره
اعانه یعنی بلدكله وزیرلك سلطنة ایشیدر وهم مملكتك ركن اعظمیدر وپادشاهه
وزیر صالح رای مشفق كافی عالم عامل كركدر پس مطلق پادشاهلق سلطنت حقنده در
كه هیچ وزیره ومشیره حاجت (محتاج) دكل زیرا كه انوك شبیهی ومثل ونظیری یوقدر باقی
قلان انبیادر علیهم السلام حضرت عزتدن وزیر دلرلكه • واجعل لی وزیرا یعنی
بكا بر وزیر برله انلر قل كه بنم ارقمی انكله قوی اوله وخواجه علیه السلام بیوردی كه
لی وزیران فی السماء ووزیران فی الارض فاما وزیران فی السماء جبرائیل ومیكائیل
واما وزیران فی الارض ابو بكر وعمر • • • • • • یعنی بیورركه
بنم ایكی وزیرم كوكده وار وایكی وزیرم یرده وار اما كوكده كی وزیرم بری جبرائیل
وبری میكائیلدر اما یرده وزیرم بری ابو بكردر وبری عمردر چونكه وزیر
كامل محترم حاكم اولمیه مملكتك زینی وصفاسی اولمز پادشاه لغك مثالی بر چادر
مثالی كیبیدر واونك دیركی صاحب رایدر وطنابلری بكلردر بعضیسی اولو
وبعضیسی كچی نتكه طنابلرك بعضیسی اولو وبعضیسی كچی اولور وقلوركسنلر ارالق طناب
لر كبیدر كه خیمنك دایره سندن خلقه اولمش اوله ونایبلر وعامللر وقلم اصحاب
اولر طنابلر كبیدر وحقیقتده اول خیمه نوك میخلری پادشاهك عدللیدر كه خیمه
انوكله قایمدر اكرچه بكلر ووزیرلر ولشكر چوق اوله اما سلطنت وقوتی دخی

عدل ایتنکم خیمه نوک دیرکی طنابلری ایله تمام اولر ولیکن مخلر قرار دتمز
مادام که بر طرفدن بر میخ اکسک اوله انوک نقصانی خیمه ده ظاهر اولور خواجه
علیه السلام بیوردی که الملک یبقی مع الکفر ولا یبقی مع الظلم ۰ و چون وزیر
سلطنت خیمه سنک دیرکی مثابه سنده در بس ندکلو که بجارک و عالی یرک اوله
مملکت دخی هیبتلو و هیبتلو اولر ولیکن وزیر کرک دیرکلین درت خصلت
کندویه یار ایلیه بر طغرولق و بر بجالک و بر ثابت قدم اوله و بر صبر ادب یوک
کوترمک نیتکه بونسلر دیرکده ور درانده دخی اولمق کرک امکی وزیرک دخی
اوچ حالتی واردر اول حال حقله کندو آراسنده در ایکنجی حال پادشاهیله کندو
آراسنده در اوچنجی حال کندو ایله رعیت آراسنده در و لشکر آراسنده در
بو اوچ هر بریسنده کرک که اول درت خصلتی حفظ ایلیه و انکله عمل ایده هر
بر حالده بر مناسب معنی ایله مثلا اول کی حال حقله کندو آراسنده در طغرولق
آتمکدر بو معنیه که حق تعالی بیرغندن مستقیم اوله نیتکه بیورر ۰ فاستقم کما امرت
راست اوله نیتکه سکا بیورلمشدر یعنی شریعت طریقنده راست اوله صراط
حق طرفنی رعایت ایلیه و اندن یغلینه که صورتده خلقه راست اوله و حق
تعالی طرفنی مهمل قیه که دکل اکرلکک باشی بودر و لیکن حقله ایشی راست اوله
و اکر خلق طرفنده اکرلک اولورسه هیچ اندن غم یمیه که من کان لله کان الله له
و اما بجالک خصلتی همتدن اوله یعنی همتی بجا اوله که دنیا نوک بر کلرنه و جاه

ومنصبنه الدنیه و باشن بودنیا جیفسنه اندرمیه ۰ بیت

چیست دنیا و خلق استظهار | خاک دایی بر اتشک مردار
درغرورش توانکر و درویش | شاد هیچون خیال کنج اندیش
دنیا ندر بلور میسن ای یار | من بله در که ایچی هب مردار
بای درویشک اندن شادلغی | بر خیالت و حیله در نهار
کنج ور دیسوب اکار یخ بمکل | لیس فی الدار غیرکم دیار

بلکه دنیا نوک مالی جاهی یولده یراغی بله که زاد و راحله در و عمر کونلری نوک
مدتی حج ایلرین بله و اجل وقوف عرفات مثالنده بله که زاد و راحله اکا اول جهته کرکه
انکچون واردلر که تا نفس اماره صفتلری نوک بریه بیابانکه قطع ایده که انکله قصد
ایتدکی کعبه نوک آراسنده حجاب نفس اماره بریه بیدر بس اکر اولکیشی طبیعت
بغداذنده ارزولر شطنک کنارنده قرار ایتسه و هرکون دوالرده دوزوب قشه
و دخی سفر آلتلرندن دزنسه و شهواتی شرابندن کندوبی مست غفلوت بو بیلدکن
حاجیلر کچسه او بیخبر قلسه اکا دکن که حج موسمی ایرشسه حجاج حج ادب
کیرودنسه ناکاه بو غفلتدن آیلسه اولکیشی نه کورر کورر که النده خرمان یلی و
باشنده خجالت طپرغی کوزنده حسرت صوبی کوکلنده ندامت اودی قلمش
هان بس ایمدی بو واقعه انکدرکه دنیانوک جاهی و مالی سعادت ابدیه یه وسیله
ادبی اولکیشی آنی مهمل و ضایع قیه و اندن بو نفسانی خلقنه قانع اوله اما انلرکه

نعوذ بالله دنیانڭ اسبابنی که هشت بهشتڭ درجات وسیله سیدر و حق تعالینڭ
قربنه واسطه ایدی وارد لرینی هوای نفسانی هندستانڭ سفرینه زاد و راحله ایدنلر
و شهوات حیوانیه وسیله ایدنلر لاجرم مقصد و مقصود بولندن ایراق دوشدیلر
و هر کیمی وصالی کعبه سنه ایرجکدی کل لردر اولئك كالانعام بل هم اضل
مرتبه سنده قالدیلر انلرڭ نصیبلری بو اولدی ذرهم یاکلوا ویتمتعوا و
یلههم الامل فسوف یعلمون بس جنیدیه همتن عالی دتسه بو فانی کلری قبول
ایدب مغرور اولمیه و نظرین درجاتنه و معالی مقاملره ایلده و دنیانڭ جاه
مالنی حق حضرتندن قربت بولمغیچون وسیله دورزود دنیانڭ واما ثبات خصلت
اول معنیده درکه دینی ایچنده یقین درست اوله و اول که حق تعالی ایچون قلور خلق
ایچون قلمیه و خلق ملامت ایتدیکیچون اول ایشدن یوزینه چویرمیه و کیمسه دن خوف
اتمیه که حق تعالی خاصکیلرینڭ صفت بودر یجاهدون فی سبیل الله ولا
یخافون لومة لائم و بر خصلت دخی تحمل در و اول بو معنیه درکه شریعت
تکلیفاتنڭ امانت یوکین کتورمکده قتلنوب تحمل ایده زیرا که یر و کوک اهلی انی کتورمکدن
عاجز لردر نتکه حق تعالی بیوردی انا عرضنا الامانة علی السموات والارض
والجبال فابین ان یحملنها بس صبر ایدب بهادرلق کستره امانته
خیانت اتمیه که انڭ قدمی حق تعالی یولنه سلوك اتمکده محکم اوله اکا ذکر که حق تعالی
ارشه که ان الله یامرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها

بس

بس امانت دتوق بهانه سیله یوزی آق حق تعالی حضرتنه یول بولوب ایچرو کیره والله
المستعان علی تکلیفه بیت

بار امانتش بدل و جان کشیده ایم — در بارگاه عزت بی یار می رویم
با ظلمت نفوس طبایع در آمده ایم — در جان هزار کونه زانوار می رویم
زان بس که بوده ایم بسی در حرم جهل — وین فضل بین که محرم اسرار می رویم
عمری اگرچه در ظلمات هوا بدایم — آب حیات خورده خضروار می رویم
گرچه چو چرخ کور کبود آمدیم لیك — با صد هزار دیده فلك سار می رویم
در نقطه مراد در بن دور مانده ایم — زیرا سر همیشه چو پرگار می رویم

بو یولده چنده بزی کور غبار اولب واروز
حبیب درندیله ذل فکار اولب واروز
امانتی یوکی جسم جانیله چکوبن
انوڭ خصوصیله اوش بردبار اولب واروز
بو جسم نفس طبیعت کدورتیله کلوب
هزار نور یله اوش جان فکار اولب واروز
الا روجهلیله کرچه پیاده قلمشدق
بودم فتوح علومه سوار اولب واروز
اکرچه امدیدك ظلمت ایچره کندک ایلك

حیات صوینی ایچوب خضر وار اولوب یورورز
بو یرده کرچه قرار ایلیوب برنظر دوق

اوشر امدی چرخ کبی بی قرار اولوب یورورز
تکلفله بجاما حضور جمع ایدلت

کر امدی عشقیله تا روم اولوب وررز
مراد نقطه سنه دور ایچنده بیز زایرن

که باشر ازره کذب پرکار اولوب وررز

اما ایکنجی حال که وزیرلر پادشاه ارسنده درهمان کیرو اول درت خصلت درکه انلر وکله عمل ایدر اول طغرولقدر اول معنیه که ظاهرن وباطنن پادشاه برله بر ایلیه ولاجرم خیانتدن وغل وغشدن صافی قلب واوتك خدمتنده نفاقیله زندکانی قلمیه تا که خصورنده کندیسی خوش کسترب انجلین اردنجه دخی کندیسی ایله دته وهر ایو یتلوکه پادشاه درواشلر صدق الامیر دیه واونك مزاجی صقلیه وچونکه طشره چقسه اونك مساویسین دمیه واونك مزاجن غیبتده دخی رعایت ایلیه ودخی کمسیه اندن شکایت ایلمیه که تا انی خلق دلنه برقمیه اکثر دلسه که طمعدن اوترو برکشیه خیف ایلیه باری پادشاه ازرنه بهانه قلمیه که اول بیله بیردی دمیه وکندیسی بی کناه کترمیه زیرا که بونلر نفاق درو خیانت در بس طغرولق و اخلاص و امین لك اولدر که اول نسنه که پادشاهك صلاحینه

یر یه وهم صواب رای اوله واولمیه انی اونك حضرتنده بر دیباجه لطیف عبارتله وسلطنت ادبن صقلدقدن صکره فرصت وقتنده انی عرض ایلیه اکرچه پادشاه اونك کلومنه اعتراض یا اسندراك ایتسه ابی نفی ایتمیه وپادشاهی تخطیه قلمیه پادشاهلرك فراست کامل اولور دمشلردر کلام الملوك ملوك الکلام یعنی پادشاهلرك کلامی کلام ملوك پادشاهلر بس اونك سوزینه رضا کستره وکندونك کلومنه عاشق و معتقد اولمیه اونك کلامندن اکثر زیاده بلسه تا انی برله عرض قلمیه عنفله رد ایتمیه فی الجمله حق کلمسینی کجرتمیه اما پادشاهك وقتی و فرصتی کوزده تا که ملامت وقتنده یا غضب وقتنده دمیه که سوزی قبول اوله و اولسنه که حقلر و صلاح و صواب اندن وردر پادشاهه لطیف حیلهلر له اعلام ایده تا که اخلاص طغرولق طریقی زیاده اوله اما ایکنجی خصلت که بجا کلدر پادشاه حضرتنده بجه همتله زندکانی قله ورکیك لکیله وطبیعت سستلکیله فاسد طمعلر ایلمیه ونظرن هیچ بر نسنیه برقمیه ودرلودرلو التماسلر قلمیه وکندیسی عزیز النفس وقانع دوتره پادشاه ایچون فراست نوریله بو اخلاقی اندن مشاهده قلسه اونك نظرنده مقبول ومحبوب اولر وحرمت وکرامت اونك حضرتنده زیاده اولر وایو ادی جهانده یایلور وهرنکه مقصودی ایسه اندن ارتق احسن وجهیله حاصل اولر وحیا وعزت یوما فیوما ازدیاد بولور اما اوچنجی خصلت که ثبات درکرکدر کیم پادشاه خدمتنده وفادار وخوب عهد اولوب قدیمی تا بت اوله پادشاهك معارضلری دلسرلرکه انی درلو درلو اسبابله الدیکلر پادشاه

حضورینه اراق دوشر کرک کیم هیچ نسنه الدنمیه اگرچه اگا چوق مال وجاه عرضه

قلسلر هیچ برینه التفات ادب وثبات طریقندن قدمن زایل قلمیه اما درد نجی خصلت

که تحمل در کرک کیم یوک کترجی اوله وصابر وغیور اوله واگر پادشاه غضب حالنده

وتیزلک وقتنده هر نکه ایتسه ودیسه اگا یا غیره نه کرک که لطف سکوت برله انوک

الینده تملق ایده واول کلمات ایده که انوک غضب اودن ساکن ایلیه واول کلمات

که خشم وخشدار یوریر اندن احتراز ایلیه وچونکه پادشاهه بر واقعه یتشه یا برجنایت

اولسه دشمنلر طرفندن اگر صبر وسکونت وتدبیر برله انی دفع اتمک ممکن اولرسه

که پادشاه جنگه وقتاله اقدام اتمیه ابله ایده که الصلح خیر واگر علاج اگا بونسنه

لردن اوله اوملیاجق اولرسه قلیجیله اولرسه هم انی اتمک کرک پادشاهه حرب دن

منع اتمیه خصوصا کافرلره جنک اولسه وزیره کرک کیم اول قتاله پادشاهه قیلدره وحریص

قله واگر پادشاه قورقسه انوک خوفنی کوکلندن کتوره وانی امیدوار قله حق تعالیدن

فتح ونصرت یتشمکدن نتکه بیورر الا ان حزب الله هم الغالبون واگر چریسی

از اولسه انوک قلبنه بو آیتله تقویت ویره کیم من فئة قليلة غلبت فئة كثيرة

باذن الله والله مع الصابرین وهر حالده کرک کیم دینه وملکه ورعیته

یرر نسنلری انوک الینده قیه ومراعنه قلمیه وخیرات ازرینه دلالت واعانت

قله تا بوحدیث حکمنجه که ان نسي ذكره وان ذكر اعانه درکامد د

ایلیه وچون وزیر بو آداب وبو اخلاق قله بزمشر اوله پادشاهک ارقسی انکله قوت

دوشر

دوشر اولنکه حق تعالی منت قلدی موسی پیغمبر علیه السلام نتکه بیوردی قال سنشد

عضدك باخيك ونجعل لكما سلطانا اما اوچنجی حال که وزیرلر رعیت وحشم

اراسنده در کرک کیم همان کیو اولد رتب خصلت صنقلیه ورعایت قله واولطوغرلقدن

ورعیت وحشم برله اول معنیه که انلرک احوالنه مشفق اوله ودایم انلرک غمین یمکه

مشغول اوله شیله که انلره دایم راحت یوزندن بشارت ایلیه وانلرک ازرینه اغر یوک

اورمیه وبو معنی اولور کیم وزیر ولایتک عمارتندن درشمکی واجتهاد اکسک

اتمیه وپادشاه مالن جمع اتمک حرص اولسه ضروری ظلم وبدعت قومغه بشلر ولشکر لك

طونلغی اکسلمکه بشلر لا جرم لشکر ضعیف ولر وهم رعیت خراب ولر چونکه رعیت

خراب اوله ولایت دخی خراب ولر وچون لشکر بی برک اوله اقلیم دایم زلزله اولور

وآفتلر وفتنلر عظیم خللر ظاهر اولر هرکیز اندن صکره یر یوزندن کی حریفه لرله

دفع اتمک انی ممکن اولمز بس ولایتک ورعیتک آبادانلغی تیغو سندن اولمق کرک

که لشکره مدد اوله وقتی که لشکرک برکی تمام اوله وکوکلی خوش اوله پادشاهلق ومملکت

زیاده اولمغه بشلر ودیکی جهان حزینه اولر پادشاه وهم وزیره دایله کرک کیم ملک

ایچنده بدعتلر قومیه که اول دستلوق کلدر بل که دشمنلکدر پادشاهه کیم بدنام

اولر دنیاده وآخرتده بلکه بکچی بیدنجه درشکه ادرارلر وصدقلر ارته وکر

ایمه یه وزهاده وعباده ودین اهلنه ایرشکه بونسنلر سلطنت دایم دوشر وآخرتده

درجات واجب قلور ووزیر کندو خاصه سندن بیله کرک کیم خیر ایده درشه

ودرگاهنه حاجت اهلنه دائم آچق دتە وطار فکرلو وکوکلو اولمیه وخلقله تکبر
اتمیه بلکه خلقله وخوش کرمله ومروتله خلقه زندگانی قله امّا ایکنجی خصلت
بجا کلدر کرککه رعیت وحشم برله همتی بجه دتوب زندگانی قله شویله که خدمت
ورشوت طمعندن انلری اتمیه ومتصل مروت وکرمن انلره ارشاد ره اوچنجی خصلت
ثبات در کرککه حشم ورعیت برله ثابت قدم اوله سوزنده دوره وقتی که بربیکی
تربیت اتسه یه برعالمی بر ایشن ارکر نه نصب اتسه یه منصب برکشیه تفویض
اتسه آنی تغییر و تبدیل اتمیه وصاحب غرض کشیلرک سوزینی دکلمیه طانق سز
نتکه بیورر • یا ایها الذین آمنوا ان جاءکم فاسق بنبإ فتبینوا ان تصیبوا
قوما بجهالة فتصبحوا علی ما فعلتم نادمین • وچونکه برکشینک خاینلغی ثابت
اولسه البته آنده هیچ حذر وکاهلک اتمیه واکا جزا تمکنده اهمال اتمیه ودائم
کوزده که کمسه یه رشوت وخدمت سببیله بولدن منع اتمیلر کم انلر حقی اوچیلردر
ودخی وزیره لایقدرکه چون برکشی بر شغله یا بر عمله یا بر منصبه نصب اتمیه احتیاط
ایده وانک استحقاقنه کوره ایش بیوره کیم دین دنیا منصبلرینک جمعیندن خلل و
نقصان بو وجهدن حاصل اولتر اولرکه ایشلری ومنصبلری مستحقلرینه ویرمیلر
بلکه شونلره ویره لرکه خدمت ورشوت برله درکاهه بشرمزیه الکدرمشلردرکه
انلرک اهلیتنه واستحقاقنه هیچ نظر اتمزلر وانلرککه استحقاق واهلیت وار
همتلری بجا کلدرن وعزتلیدرن ودین غیرتندن هر بکک درکاهنه ورب طواف

ایتمدیلر وهر اهل نا اهله خدمت صورتین کوستردکلری لاجرم حق مستحقنه
ایرشمدی وبالی ومظلمی پادشاهک وزیرک اوزرینه اولدی بس پادشاهلره واجب
اولدرکه هر ایشک اهلینی طلب قلالر وانک استحقاقنه کوره ایش بیوره لر تاکه
دین منصبلری اهلیت سز کشیلر النه دوشمیه ووزیرلرک وحاجبلرک ونایبلرک
هر نه که تقصیری واقع اوله آنی تفتیش ایدب صوره لر واهل فقری ودیانت اهلینی طلب قلوب
وفخر منده لری نا اهللره بیورمیلر امّا دردنجی خصلت تحملدر کرک وزیر سلطان
خیمه دیرکی کبی اوله که جمیع خیمه نک یوکی اوندن بیر اوله دخی رعیتک ولشکرک
ومملکتک یوکینی شفقت وهمتله اوقرسنده چکوب کتوره ورحمت نظریله رعیته
نظر ایده واکر انلردن انلرک حقنده نیجه هرزه واقع وجوده کلسه دخی حال عفو
صفتین بیشرته وحلم وتحمل کوستره مکر اول نسنه ده که ملکه زیانی وخلقه کربس
انک تدارکی وجزاسی واجبدر وهم کرککه طبیعتنه ملولت برله یول ورمیه
انک سببیله بر وجهه سز ایش قلوکه دوست دشمن انک احوالنی کورب صوکلر
صوکره شرمسار قلورلر هر خللکه بعض دین ایچنده وبعض دنیا مصلحتنده
واقع اولمزدن اکدین انک تدارکینه مشغول اوله که واقع اولیجق انک تدارکی دشواردر
وهر ایشده نیتنی خالص قلوب بودکلی پادشاهک ورعیتک خدمتینی حق رضاسی اچون و
حضرته یقین اولمق ایچون ایشلیه که تا بر الحلق بوندن بر مؤمنه نیتنه دیو اعتقاد
ایلیه خوف بر ظالمی ظلمندن منع ایدیم واکله حقه تقرب کسب ایدیم دیو قله نتکه

خواجه علیه السلام بیوردی کم انصر اخاك ظالما او مظلوما قیل یا رسول الله
انصره مظلوما فکیف انصره ظالما فقال تمنعه من الظلم فذلك
نصرك ایاه یعنی بیورر که نصرت و معاونت قل قرداشکه کرك ظالم اولسون کرك
مظلوم پس ایتدیلر یا رسول الله مظلوم اولیجق نصرت ایدرز اما ظالم اولسه نیجه نصرت
ایدهلم دیدیلر اندن بیوردی که هم انی ظلمدن منع ایلکزکه انوك نصرتی همان اولدر پس
هر سعی و تحمل و صبر و طوزلق و ثبات و امر نهی و عدل خذمت و تواضع و رنج
و مشقت و دخل و خرج و دمك و ایشتمك دوست دشمنله و خاص عاملکه بلورك
هر برینی ایشلکش اوله حق تعالی حضرتنده هر بیری بر قربت و بر درجه و بر رفعت اوله
قلور اول شرطله که متابعت ایتمکدن خالص اوله و کبردن محفوظ اوله تا که حق تعالی
حضرتنده مقبول اوله که ان الله طیب لا یقبل الا طیبا بخلین قلون نا یبلر و عاملر
و قلم اهل دخی هر برسی نجه کندو ایشلرنی دیانت و امانتله یرینه کتورسلر و حق تعالی
طرفن رعایت ایتسلر و رعیتلری راحت قلسلر هر بیری بر قربت و بر رفعت اولر
حضرتنه ایرمکه وزیره و بو جماعته ابله کرك کیم اوراد و اوقات دخی اوله که مجلده
کبی ذکره مشغول اولوب کبی صباحده و اخشمده و عصرده تا انلردن اوله لرکه حق تعالی
انلری مدح ایدرکه یدعون ربهم بالغدوة والعشی یریدون وجهه و اکثر
کندوزك تمامینی لا اله الا الله ذکرینه مشغول اولی بلرسه کلمکده و کیتمکده
و طورمقده و اوتورمقده تمام دوتله صفتنده اوله و انلردن اوله که بیورر الذین

یذکرون الله قیاما و قعودا و علی جنوبهم وصلی الله علی سیدنا محمد و آله اجمعین

الفصل الرابع فی بیان سلوك العلماء من المفتین

والمذکرین والقضاة یعنی دردنجی فصل علمانك سلوکنی بیان قلور مفتیلردن و مذکر
لردن و قاضیلردن قال الله تعالی والذین اوتوا العلم درجات وقال
انما یخشی الله من عباده العلماء وقال النبی علیه السلام علماء امتی کانبیاء بنی
اسرائیل عزیز من بلکل که علم حق تعالی حضرتنه یقین اولمغه اولو وسیله سیدر و شرف
آلتدر و هم حق تعالی صفتدر و هم واسطه سیدر له درجات عالیه یه یتشرکه والذین
اوتوا العلم درجات ولیکن اول شرطله که علمیله خوف و خشیت یار اوله مجرد
علم اولمیه علملرك باشی حق تعالیدن قورقمقدر و حق تعالی اولکیشیه عالم دیرکه انده
خوف و خشیت اوله نتکه بیوردی انما یخشی الله من عباده العلماء هر بارکه
علم زیاده اوله خشیت زیاده اوله نتکه خواجه علیه السلام بیوردی کم اعلمکم
بالله و اخشاکم منه یعنی بیورر که بن الله تعالی حضرتنی سزدن اکثر بلورم
و اندن هم اکثر قورقرم امدی خشیت نشانی اولدر که اول علمیله عمل ایشلیه و آنی
آخرته درجاته وسیله قله مال جمع ایتمك و دنیاده و جاه و تمتعات بهیم کسب
ایتمکه وسیله قلمیه هر کشی که علمیله عمل ایتمیه و جاه و مال دنیایه وسیله قله اول
حقیقتده جاهلدر عالم دکل و حق تعالی آنی اشکه تمثیل قلدی نتکه بیوردی
مثل الذین حملوا التوریة ثم لم یحملوها کمثل الحمار یحمل اسفارا

وعلم انبیانوڭ میراثی درکه • العلماء ورثة الانبیاء لم یورثوا دینارا ولا درهما
ولکنهم اورثوا العلم فمن اخذ به فقد اخذ
بحظ وافر • انبیادخی ایکی درلو
علم میراث قودیلر علم ظاهر وعلم باطن علم ظاهر اول علم درکه نافع اوله که صحابه
لر رضی الله عنهم خوجه نوڭ علیه السلام قولندن وفعلندن المشلردر وتابعین
وسلفه نوڭ ائمه سی اول علمی استیعاب بلمشلردر واقتدا ایتمشلردر واکثر ایتمشلردر وانکله
هم عمل ایتمشلردر مثلا اوشبو علم کتاب وعلم سنت وعلم تفسیر وعلم فقه کبی دخی
نتکه ایماننك انواعندندر بو قومه علم ظاهری در وعلم باطنی در بو معنینك
معرفتیدرکه جبرئیل علیه السلام واسطه اولمدین غیب الغیب عالمندن او ادنی
مقامندن لی مع الله وقتنده خواجه نوڭ علیه السلام جاننده اثر ایدردی • فاوحی
الی عبده ما اوحی • وبنوت ولایتندن بر جرعه ده اولیاء الامه قدحلرندن
سنت کرام طریقنجه اول طلب عالمندن جگر تشنه جانلرك ازرینه ذکرلر ایدرکه
ما صب الله فی صدری شیئا الا وصببته فی صدر ابی بکر ونتکه علم ظاهرك انواعی چوقدر
علم باطنك دخی انواعی چوقدر بلکه زیاده در مثلا علم ایمان وعلم اسلام وعلم
احسان وعلم ایقان وعلم عین وعلم توبه وعلم زهد وعلم ورع وعلم تقوی وعلم
اخلاص وعلم معرفت نفس وعلم میقات وآفات نفس وعلم معرفت وعلم اطوار

واحوال

واحوال قلب وعلم تزکیه نفس وعلم تصفیه قلب وعلم الفرق بین الخواطر النفسانی
والشیطانی والقلبی والعقلی والایمانی والملکی والروحانی وعلم بین الاشارة والالهام
والخطاب والنداء والهاتف وکلام وعلم تهذیب الاخلاق وعلم التخلق وعلم
باخلاق الحق وعلم المشاهدات وانواعها وعلم المکاشفات وتفاوتها وعلم التوحید
وتفاوته وعلم صفات جمال وعلم صفات الجلال وعلم معانی صفات وعلم تجلی
صفات وعلم تجلی ذات وعلم مقامات وعلم احوال وعلم قرب والبعد والوصول
وعلم فنا وعلم بقا وعلم شکر وعلم صحف وعلم معرفت انواعها دخی بونلردن
غیر علوم غیبیه واردر اما آنی عدا ایتمك محلی بو دکل وبو مجموعه ذکر ایتدك
اول علوم درکه بو یوله سلوك ایدن کشیه • وعلم آدم الاسماء کلها
معلمنك تعلیمیله حاصل اولور اما انلرکه بو سعادتدن قلمشلردر وبو اشربه نوك
عینندن نصیب بولمدیلر انوك ذوقن دویمق وانوك تحصیل جهتنه شروع ایتمك
وانوك انواع لطایفی برله مستغرق اولوب بهادرلر وانبیکی عشق ایچره غلبه
شوقیله جان ترك ایتمدیلر کوب ایکی جهان سرابنده فنا ملکندن چقوب دایره
بقاده دایر اولمق هیهات هیهات بس بو نوعك علومندن برکلی اشتسه لر
کو کللرندن انکار ایدن ارتق نسنه ظاهر اولمز نتکه خواجه علیه السلام بیوردی
ان من العلم علما کهیئة المکنون لا یعلمها الا العلماء بالله •
فاذا انطقوا بها لا ینکرها الا اهل الغرة بالله • وابو هریره دخی رضی الله عنه بویوردی

كه ديدي حفظت من رسول الله عليه السلام وعائين من العلم اما
احدهما هذه العلوم التي نشرت واما الاخر لو نشرته يعني خواجه دن عليه السلام ايكي
قاب طلدردم علمدن بريسني يايدم اكر بريسني دخي يايدم امكم كسلوردي لقطع
ودخي شيله بلكل كه علما اوج طايفه در بري اولكه علم ظاهري بله ايكنجي اولكه
علم باطني بله اوچنجي اولكه علم ظاهري وعلم باطني بلور وبولر بلور هر وقتده
واكر جميع جهان ايچنده بيتش كشي اولسه چوق اولر بلكه انلر كرك بريسنك بركت
مغرب مشرقده يتشركه اول وقتده قطب اولر وجميع عالم انوك دولت پناهنده و
همتي كلكه سنده اولر واول اول عالمدر كه خواجه عليه السلام فخر ايدركه علماء
امتي كانبياء بني اسرائيل وپيغمبرلرك ميراث خورهلري بونكبي علمادر كه حقيقتده
علم ظاهر وعلم باطن ميراثني بلمشلردر كه ان العلماء ورثة الانبياء وعلماء
ظاهري اوج طايفه در مفتيلر واهل نظر واهل تقوادر وبونلر دخي ايكي طايفه در
بري اولكه هم كوكلي عالم وهم دلي عالم انلرده خوف وخشيت اولركه علملريله عمل
ايدرلر وفتوايله تقوي جمع ايدرلر وعلم تحصيلنه وانى خلقه بيلدرمكه سعي ايدن
لر نجاتدن اوترو درجاتدن اوترو ونظرلردن دنيانوك مالندن ومنصبندن
قطع ايدرلركه انلر انلردركه حق تعالى بيورر انما يخشى الله من عباده العلماء
ايكنجي طايفه اول عالمدركه دلي عالم اوله اما كوكلي جاهل اوله انوك كوكلنده
خوف وحيا اولميه حقدن وعلم اكربوب نشر اتمكده نيت آخرت

ثوابي

ثوابيني وحق قربتيني اتمك اولميه بلكه غرضي انوك جاه ومال وخلق قتنده مقبول
اولمق ومنصب الكدرمك درپس دنيالو علملري تبتع ايلر لاجرم انوك
اذرينه هوا غالب اولب علمي هواسنه غالب اولور وهر نه اشلرسه هواسيله اشليه
وعلميله عمل اتميه وعلماء متقي اذرينه حسد ايدر وانلرك اردنه دوشوب انلره
افترا ايليه وبحث معامن وجدالده وانجره وسرزبي توجيه سيليه وجوق
سزه بوين ورميه دلكي بو اوله كه حقي باطل قله وباطل حق صورتنده عرض ايده
وكندو نوك فضليني اظهار ايليه بو انلردندر كه خواجه عليه السلام بيورر
كل منافق عليم اللسان جاهل القلب يقول ما يعرفون ويفعل اتقوا
ما تنكرون وحقيقتده اول افت كه دين ايچنده وامتلر اذرينه
يتجليني عالم جاهل وزاهد فاجر سببي الله ظاهر اولمشدر ازكه ننه اله ظاهر
اولمامشدر نتكه امير المؤمنين علي رضي الله عنه بيورركه ما قطع ظهري في
الاسلام الا رجلان عالم فاجر وناسك مبتدع والعالم الفاجر
يزهد الناس في علمه لما يرون من فجوره والمبتدع الناسك يرغب
الناس في بدعته لما يرون من نسكه يعني بيورركه اسلامك ايچنده بنم
بيلمي بكوب صمدي الا ايكي كيشي صمدي بر عالم دركه فاجر اوله وبري اول عابد
دركه مبتدع اوله فاجر خلق علمدن اوركدر انكچون كم فسقني كورورلر عابد
مبتدع خلق بدعتنه رغبت ايتدرر انكچون كم عبادتني كورورلر لاجرم علماء

سوء ومراتب زاهدلر ودرلنجي درويشلركه غايت حريص اولدقدن دينلرين دنيايه صاترلر
ودايم بكلرك قپوسنه وارورلر خوارلغيله وزيرلر وحاجبلر قپولرينه واروب انلرك اهانتيله
خدمت ايدرلر ومدح ايدوب انلره ثنا ايدرلر وانلرده اولمدقلرني نسنه الله اكرلر
وانلرك باطل ايشلرينه وسوزلرينه مداهنه ايله صدق الامين وفاسد طمعلريله
امر معروف ونهي منكري ترك ايدرلر تا كه برقچ حرام لقمه انلرك يتسه يربر
رشوت ويررلر يا بر منصب الالر بونلرك شوميله بكلرك وخواجه لرك
ولشكرك وپادشاهلك اعتقادي فاسد اولور ايله قياس ايدرلركه جميع علماء و
مشايخ همان بو طريق اوزرينه كيدرلر وبو مذموم صفتلرله متصف اولمشلردر
لاجرم حقارت كوزيله حق تعالينك خاص قوللرينه نظر ايدرلر بكلي يوزلرين
بونلردن دوندررلر وانلرك خدمت وصحبت فوايدندن محروم قلورلر
وعلم نورندن وانلرك ولايت پرتوندن بي نصيب قلورلر واشته كلوركه
بنجلين عالمكه انوك غرض دنياده اوله علمدن نصيب انوك اندن ارتوق
دكلدر اكا جاه ومال حاصل اوله واخرتده جهنم اودنوك اوكدر ترغي
اوله ولهذا بونك بكي علمدن نافع اولميه استعاذه واجبدر نتكه خواجه عليه
السلام بيورركه نعوذ بك من علم لا ينفع يعني سكا صغنورم اول
علمدن كه منفعت وفايده سي اولميه امدي علم لا ينفع دخي ايكي درلودر
بري علم شريعتدركه قچن انكله عمل ايتمسه نافع اولمز اكرچه اولدر في نفسه

كندو

كندو ذاتنده نافع ايسه اما صورتده كلماينجه نافع اولمز ايكنجي نجوم علمي وكاهنلك
علمي وانواع علوم كه فلاسفه تصنيف ايتمشلردر اكا حكمت ديرلر وبعضي كلام ايله
خلط ايتمشلردر واكا اصول دين ادي ويرمشلردر تا كه ايو اديله ضلالت وكفر اولن
عاجز خلقك بونلرينه بر غلك ايمكي بو نوع علم نافع دكلدر في ذاته والكن انكله
عمل ايتسلر مهلك ومغوي ومضل اولوراي ايكنجه سركشلر بو علمله دين يولندن
واستقامت جاده سندن دوشمشلردر اكا مغرور اولوبكه ايدرلر بز علم و
معرفت حقيقي حاصل ايدرز وبلمزلركه معرفت حق درايت وروايت ايله
حاصل اولمز الا خواجه نوك عليه السلام ظاهرينه وباطننه متابعت ايتمكيله
نتكه حق تعالى خبر ويرركه وان هذا صراطي مستقيما فاتبعوه ولا تتبعوا السبل
فتفرق بكم عن سبيله ذلكم وصيكم به لعلكم تتقون
پس مفتي متقي وپرهيزكار كركدر كه بو علملرك انواعندن وآفتلرندن احتراز
ايليه ونيتي خالص ايتمكده دريشه كه فتوي ويرمكله ودرس ايديكله وبحث
ايليكله بر نيت آخرت ثواب اوله وحق حضرتنه قربت بولمق اوله وعلم
خلقه نشر ايدب ييمق اوله وحقائقها ادب شرع بيان ايتمك اوله كه علمانك
خورلغي حرص وطمعدندر بيت

آلوده شد بحرص درم جان عالمان   وين خوري از كزاف بدنيشان نمي رسد
دردا و حسرتا بنهايان رسيد عمر   وين حرص مردريك بنهايان نمي رسيد

قچن كه حرص طمع اهل علمه اولدی قرین
صفای علم و عمل كتدی هم خلوت دین
زهی فراق و زهی حسرت زهی خجلت
كه عمر آخره ایردی طمع برنده همین

و فتوای ویرمكده تمام احتیاط ایلیه تا كه نفس میلیله و غرض ایله فتوی ویرمیه و اكر
بر وقف الینده اولسه اندن فاسد تصرف ایتمیه و حرام مالی الميه كه چوق لقمه بریسنادن
اولسه اندن حرص و حسد و شهوت و ریا ظاهر اولور اندن صكره جمیع عمرینك
قبحی رنج چكوب الكدوكی هبا منثور اولور و دخی كركدر كیم بدعتلردن صا
قینه و سنت متابعت طریقنده ثابت قدم اوله و سلف صالح سیرتیله و اعتقاد
كدن و اهل سنت جماعت مذهبی اوزرینه اوله موظف قله شویله كه عمر عزیزندن هیچ
بر نفس بطالتده و هزل و لغوده صرف ایتمیه صباح كه صبح نمازین قله ذكرده
و قرائته مشغول اوله تا كونش طلوع ایدنجه و اكندو نمازندن صكره مغربه دكین
هم بونلره مشغول اوله تا كه «واذكر ربك بكرة واصيلا» اشارتیله عمل ایتمش
اوله خیر چقدر و چونكه كونش طلوع ایتسه علمه و درسه و استفاده یه مشغول
دن اوله و چونكه بونلردن فارغ اولدی قشلق نمازین قله و اولقدر كه كجی یتر ایكی
اون ایكیه وارنجه دكین اندن صكره كندو معیشت مصلحتنه اوغلنی قیزی
و اقربا مصالحنه مشغول اوله تا كه ایكی نمازی اورتیه اولنجه چونكه چنكه نماز

قلدی نمازی اكلین علم بحثینه یه مطالعه یه یا افاده یه مشغول اوله تا ایكندیه دكین اندن
صكره ذكره و تلاوته مشغول اوله تا مغربه دكین و اكر بین العشائین احیا
ایدوب بلورسه ذكر و قرائتله و اورادیله اولو سعادت و عظیم دولت اوله چونكه
یتسو نمازین قلسه سوز سویلمیه كه سنتدر بوندن صكره مطالعه یه یا تكرار علمه مشغول
اوله تا كیم كیجه نوك ربعی كچه اندن صكره بر ساعت یوزن قبلیه دوتب اوتره
ذكره مشغول اوله و چونكه اویقو غالب اوله جمعیت و حضور و ذكرله صاغ
یانی اوزرینه یته یوزن قبلیه ایلیه و صاغ الیله و كوكلیله بو دعایی اوقیه كه سنتدر
اللهم انی اسلمت نفسی الیك و وجهت وجهی الیك والجات ظهری
الیك و فوضت امری الیك رغبة ورهبة لا منجا ولا ملجا ولا مفر منك
الا الیك آمنت بكتابك الذی انزلت و رسولك الذی ارسلت
بن دلیله و كوكلیله ذكره مشغول اوله تا ذكر ایله اویویه و ارتنجه خبرده كلمشدر
كیم هر كشی كیم ابدستیله و ذكرله اویوسه انوك روحی عرش التنه الدرلر تا كه
حق تعالی طاعتنه مشغول اوله و هر دوشكه كوره صدق و حق اوزرینه اوله
بجلیلن ایقودن بر جهد ایده كه كیجه اورتاسنده بر ساعت نوم العالم عبادة
طوره و تهجد ایده كه خواجه نوك علیه السلام سنتدر و اول اون ایكی ركعت
نمازدی كه كیجه قلوردی وتر ایله هر چند كه قرآن اوزون اوقیه بیكرك اوله اكلین
اكر دلسه كه یته ایویه تا صبح وقتنه دكین بس اول وقت قلقه تجدید وضو

ایره وذکره مشغول اوله تا تمام وقتی اولنجه وکرککیم بو عبادت تکرکی صورتینه قانع
اولمیه ومتصل نفسی مجاهده دن وریاضتدن فارغ قلمیه وکوکلی طلب
قله واول نسنه که باب معاش فصللرنده شرح ایتدک ترکیهٔ نفسدن وتصفیهٔ
قلبدن وتحلیهٔ روحدن انلردن کچی بیدکجه حاصل قله تا که تدریجله خلو بقك
بعضی اکا یوز کوستره واسرار کشف اوله وهم بو حدیثک دولتندن بی نصیب
اولمیه

بیت

دره دین اکرچه آن تکنی — دست پای بزن زبان نکنی

اما مذکرلرکه اهل نصیحتدر اول دخی اوچ طایفه در برا اولکه بریجسی
فضلکه درلشن بی معنی سزلردر آزبرلرلرکه دینی علمدن انده هیچ اولمیه ودللرندن
اکا جاری قلورلر اولغرضله که خلق ایچنده مقبول اوله لر وبه خود مال جمع
ایدلر ویوز دولو صفت کستربر صلوسلق کسترلر وعجیب غریب اشلر ایدرلر
تا که دنیایی نه وجهیله جمع ایدلن کورلر ومنبرلرنده مدخله ومداحلغله
بکلری وسلطانلری واکابری واصحاب مناصب وقاضیلری اوکرلر پیغمبر
علیه السلام بونخه یلان سوزلر وبدعت کلچلرنچه روا کورلرکه ایدرلر
وظالملردن مال [illegible] وکاه اولرکه بحسوللردن خلمله الورلر انلرک
کوکلی خوش اولمهدن واکثر اولردکه ازینه زکوة واجب اکن خلقدن زکوة
الورلر وحرام [illegible] حرام کیورلر ویلان حکایتلری اوقیوب رقت ایدرلر ومطعون

ومطعو

مطعون حدیثلر روایت ایدرلرکه صحیح حدیثدر دیو خلقه مذموم
وجهلرله درلر وانلره خوش کلجک سوزلر فعل ایدرلر وخلق بدعته وضلالته
برغلر وکاه اولرکه تعصبلر ایدرلر وفتنه لر قوبررلر وعوام تعصبلرینه
قندررلر امدی بونلر اول عالملردرکه دللری عالم وکوکللری جاهلدرکه
جهنم اودینه بولر قرده درلر ایکنجی طایفه ائمهٔ صلحادرکه سوزی حق
ایچون وآخرت ایچون سیلرلر وبدعتدن وضلالتدن احترار ایدرلر و
تفسیردن واخباردن واثار وسیر صلحادن نقل ایدرلر سنت طریقنجه وخلق
وعظله ونصیحت اله وحکمتله حق تعالی یه وشریعت یولنه وتوبیه وزهده
وتقوییه اقرلرینکه حق تعالی بیورر ادع الی سبیل ربک بالحکمة
والموعظة الحسنة وخلق قرقتمقدهٔ حق تعالینک کرمندن نومیذ اترلر
که اول مذموم در وکندلری دنیا نوک حرص وطمعله ملوث اترلرکه
وکجلری بیدکجه حق کلمه سینی درلر طمعسز سوز اثر ایدجی اولور کوکللرده
چونکه طمعله قرشمش اوله سوز دخی ملوث اولور ونفس منشاندن قیوحو
سوز انوک کبی اثر اترز اکرچه دیدکی دخی حق ایسه اما حقدن کلمز بلکه هوا
یوزیدن کلور عزیزدر مثللر درکه ما ینفع القلب الا ما یخرج من القلب اول نسنه که
کوکلدن کله هم کوکله دکلد اثر ایدر روایتده کلمشدرکه اوحی الله الی داود فقال
یا داود ولا تسئلنی عن عالم قد اسکره حب الدنیا فاولئک قطاع

الطريق علي عباده يعني اي داود بگا اول عالمدن صورمه كه محبت آيني اسرتمش اوله حرامیلر
در قوللرومك يولني اورلر وهم عبد الله بن عباس رضي الله عنهما خواجه دن
عليه السلام روايت ايدر كه علماء هذه الامة رجلان رجل اتاه الله علما فبذله للناس
ولم يأخذ عليه طمعا ولم يشتر به ثمنا فذلك يصلي عليه طير السماء وحيتان
الماء ودواب الارض والكرام الكاتبين تقدم علي الله عز وجل سيدا شريفا حتى
يرافق المرسلين ورجل اتاه الله علما في الدنيا فضن بها عن عباد الله فاخذ عليه
طمعا واشترى به ثمنا يعذب به حتى يفرغ من حساب الخلق يعني بو امتك علماسي
ايكي طايفه در بري اول طايفه دركه حق تعالي انلره علم وردي واردي آني
خلقه بذل ايدب بيدي انوك اوزرينه طمع ايدب نسنه المدي وانكله هم نسنه
صتون المدي امدي انوك اوزرينه صلوات كتورر كوكده كي فرشتلر وقوشلر ودكيز
بالقلري ويردكي جانورلر وكرام الكاتبين اولكيشي ولاردي الله حضرتنه عزتله وحرمتله
تاكه مرسللره يتشدكي وبردخي اولكشدركه حق تعالي اكا علم وردي اول علم
خلق قوللرندن منع ايدب بخل ايتدي بلكه انوك اوزرينه طمع ايدب نسنه الدي
وانكله هم نسنه صتون الدي بس اولكيشي عذاب كورسرتا حق تعالي حسابندن
فارغ اوله وقوت القلوب كتابنده شيخ ابو طالب مكي رحمة الله عليه
كتوردي كه من اغلظ ما سمعت فيمن اتبع الدنيا بالعلم يعني عذابي
قتي اشدي كم كيشي اولدركه دنياي علمله صتون اله عبد بن واحدي روايت

ايدر

ايدي عثمان بن ابي سليمن دن كه بر كيشي واردي موسى زمانندن كه موسي
يه خدمت ادردي دايم اندن حديث نقل ايدب ايدرادي حدثني موسى صفي الله
حدثني موسى نجي الله حدثني موسى كليم الله تا اكا يتشدري كه اول كيشينك
مالي جوغلدي بو ارادة ايكن بر كون موسى عم عليه السلام اول كيشي ياوقلدي
دايم صورردي آني هيچ بيلمزدي كه نه اولدي تا اكا بر كون بر كيشي كلدي
النده بر خنزير وبوينده بر قرا ايپ ايله دتمش موسي عم صوردي كه فلان
بلورميسن اول ايتدي بلي اوشبو خنزير در اول صوردغك كيشي ديدي اندن
موسي عم ايتدي الهي سندن دلرم كه آني دير لدسن تاكيم صورم اكا ندن
يتشدي بو حال بس حق تعالي اكا وحي ايتدي كه يا موسى اكر سن بكا دعا ادجك
اولورسك اول دعالر برله كيم آدم انوك ذريتني بكا ايتشدر بن انى ايتمزم سكا
خبر ويرين كه نيجون بن آني بيله قلدم انكچون كيم ايتدم كه اول دنياي دينله طلب
قلمقدن احترازايدرلركه بو بابده وعيد جوقدر بو مقدار ذكر ايتدكمز كفايت
ادر جونكه مذكر وناصح دنيا طلب قلسه واول شرطلري واول بابلري واديلري
كه مفتيلر ايجون درشرح اولمشدر اكا اقدام ايدب ملازمت كسترة انلردن
اوله كه حق تعالي بيورمشدركه يرفع الله الذين امنوا منكم والذين اوتوا
العلم درجات روايتده ابن عباسدن رضي الله عنه كلمشدركه علمانك
مؤمنلر اوزرينه يدي يوز درجه اله فضيلت ورد كه هر بر درجه نوك ارالغي

بيش يوز يللق يوللر هر نصيحت وهر وعظ كه بيوك كبي عالم خلقه بيورر هر
حرفنده آكا بر قربت وبر درجه حاصل اوله حق حضرتنه وهر كشيكه انوك
وعظ واسطه سيله توبه قيله وطاعته مشغول اوله ويوزين حقه دونديره انوك
حسنات كفه سنه اوله يارين قيامت كوننده اوچنجي طائفه مشايخ دركه حقك
عنايت جذبه لري الدين عالمنه سلوك ادب وعالم يقيننه سير حاصل ايتمشلر
دردودرلو درلو كشفلر حق تعالى انوك علوم لدني الطافني بلمشلردر وتجلى
صفات انوارينوك بر تورنه حقائق ومعاني واسرار كسب ايتمشلردر وحضرت
عزتدن وهم ولايت مشايخدن خلقه دلالت وترتيب ادب حقه دعوت
ايتمكه مأمور اولمشلردر اندن صكره حاصل اولدي انلره بونسنه لركه برنجه
مدة كندو نفسلرينه وعظ ايتدلركه • عظ نفسك فان اتعظت فعظ الناس
والا فاستحي من الله • بورسمه وعظ قبول ايتمشلر ونفسك مكرين
وحيله سين بلمشلردر وفرمان حكميله خلقك دعوتنه مشغول اولمشلردر
وخلقي دنيا حرابا تندن وشهوات بيجي سندن وغفلات اسركلكندن
قدس بستاننه وانس كلستاننه وطهور شراب ميخانه سنه وسقيهم ربهم ساقي
سنك جمال تجلي سنه اقرلركه وذكرهم بايام الله • وانلر دخي اول
ارنلر ايچدكي مشربدن ذوق بعضيلر وهر كيشيه عقل وفهم وذوق وشوق
حسابنجه شريعتدن وحقيقتدن بيان ايدرلر تاكيم هر كيشي كندو همت

مقدار نصيبين وحظين الاكه قد علم كل اناس مشربهم • والكه جان قتي كه
يحبهم • يواسندن اوچمشدر ارادت طرناغنه قونسه • ويحبونه دا سندن
اوترو عشق بلاء سنك قيدندن كرفتار اولسه اول شهبازيكه غريب دوشمشدر دنيوي
بركيني باشنه اورر لر ونفس هوا سنك كوزي ايكي جهان مراداتندن دكرلر ونفس
طعاميله آكا بر ورشوره لر آكاه دكلكه حقدن ارتقه التفات كسلور وانس مقامي من
حاصل ايدر واول استحقاق كسب ايدركه پادشاه قوللرنه اوترمغا لايق اولورلر امدي
بوطائفه خلايقك خلاصه صدر وحقك نايب وخليفه سيدر وانبيانك وارثي
واقرباسيدر كه علماء امتي كانبياء بني اسرائيل • هر كيشينك كوزي انلرك
كمال جماللنه دوشمزكه حق تعالينك غيرت قبه لرينوك كزلنمشلردر التندن كه
اوليائي تحت قبائي لا يعرفهم غيري • بيت

مردان رهش زنده بجان دكرند | مرغان هواش زاشيان دكرند
منكر تو بدين چشم بديشان كايشان | بيرون زدو كون وجهاني دكرند

ديرلركي يوللر انوك بر دخي جاندن دخيدر
عشق هواسي قوشي بر ازكه مكاندن دخيدر
سن بو كوز ايله نظر قلمه اولاره كه اولر
دوجهاندن اوته بر ازكه جهاندن دخيدر

خلايق انلرك هيچ صورتين كورب انلرك احوالني كندولره قياس ايدرلر

وآنلري واعظلردن بر واعظ وقلن علمادن بر عالم دوترلر و بلمزلر كه لا
يقاس الملائكة بالحدادين يعني دمورجيلر قندن و فرشتهلر قندن اما
قاضيلر اولردخي اوچ درلو در نتكه خواجه عليه السلام بيوردي القضاة ثلثة
قاضيان في النار وقاض في الجنة . بيوردي كه قاضيلر اوچ درلو در
ايكي بلوكي جهنمده در و بر بلوك بهشتده در انلركه جهنمده در برسي اولدر كه
قضا علمني بلمز وجهالت يوزندن دخي هواي نفس شومندن قاضيلق ايدر
لاجرم اول جهنمده در ايكنجي اولدر كه قضا علمني بلور اما علميله عمل اتمز بلكه
جهل هوا بيله عمل ايدر وخلق طرفيني حق طرفنك اوزرينه تقديم وترجيح ايدر
ورشوت الور ويتيملره و نكاحلره تبه له قور واندن مال خدمت الور و
كندو خدمتكارلرندن خلق اوزرينه متولي وغالب قلور تا كه رشوتلر الورلر و
حقلري باطل قلورلر و ميراث مالنده ويتيم حقنده تصرف فاسد قلورلر و تز ويرلر
دوزرلر و باطل اشلري حق صورتنده كوسترلر و بونك كبي تصرفلري اوقافده
ناحق و ناواجب بر قلورلر ومسجدلري ومدرسلري وخانقاهلري علتلر
برله و غرضلر برله و رشوتلر له اهليت سز كشيلره ومشايخ لكه يه ويرلر ودين اهلنه
تقويت اتمزلر واحتساب اتن و امر معروف ونهي منكر قضيه سن مهمل قلورلر
و اول نسنلركه قاضيه انوك عيني يملك لك واجب در آني ضايع قورلر بس بو
اول قاضيلر كه جهنمه مستحقلر ومستوجب اولمشلردر اما اول قاضي كه اهل

بهشتده در ديدي انكا اشارتدر كه اول قاضي دنياده بو جمله حقوق رعايت
ايدر و جهيله بو قنده ممكن در بلكه محال در خواجه عليه السلام بوندن اوترو
بيوردي كه من جعل قاضيا فقد ذبح بغير سكين . شيخ قدس روحه بيوردر كه
بنجه زماندر كه بن ضعيف شرق وغرب اقليمنده اوتوز ييله يقين اوله كه طواف
ايلدم هيچ بر قاضي كورمدم كه بو آفتلردن بري اوله و آزاد اوله الا ما شاء الله
بس اكر قاضي بو يرمز خصلتلردن پاك اولسه وصفات حميده كه انوك
ضديدر صفتلنسه و شريعت طريقنده اول سيرتله و اول سيرتله شرح
اتمشدر عالم وعادل اجون اول دخي متصف اولسه واوقاتني اورادله آرايشه
قلسه ومسلمانلري آراسنده حكومت سنت اوزرينه وسلف صالح شيوه سنجه
قلسه ولي من اولياء الله اوله يعني تنكري دوستلرندن برسي اوله وحق
تعالي انوك خاص بنده لرندن اوله و هر حكم كه حقله يرينه كتره وهر شفقت كه
خلقك احوالنه ايده وهر كه شرع اوزره در آني اقامت ايده وهر بري بر درجه
و بر قربت و بر رفعت اولر حضرتده و بنجلين قاضيه يقين اولمق و آنكله
بلشمك وهمتني استمك واجب اوله وصلي الله علي سيدنا محمد وآله اجمعين

الفصل الخامس في بيان سلوك ارباب النعم واصحاب الاموال

يعني بشنجي فصل ارباب نعم واصحاب اموال واهل نعمت سلوكن بيان
ايدر قال الله تعالي وابتغ فيما اتيك الدار الاخرة ولا تنس نصيبك من الدنيا

احسن كما احسن الله اليك ولا تبغ الفساد في الارض ان الله لا يحب المفسدين
وقال النبي عليه السلام ما اصاب مالا وحلالا فكف فيه وجهه ووصل
به رحمه وقضى به دينه واقام به على جاره لقى الله يوم القيمة ووجهه على صورة القمر
ليلة البدر ومن اصاب مالا حراما او كان مكاثرا ومفاخرا ومرائيا لقى الله
يوم القيمة وهو عليه غضبان عزيز من بيلككل كه دنيانك مالى نعمتی وجاه
دولتی نردبان مثالیدر انکله یجا مقاملره چقرلر وهم کیرو انکله الچغه
اینرلر بس مال ونعمت هم اوجمق درجاتنك وسیله سیدر وحق تعالی لله تقرب
بلمقلغك آلتی اولور بلور وهم جهنم درکاتنك وسیله سی اولور وحق تعالی دن
ایراق دشمکلکك وسیله سی هم کیرو اول ولر نتکه حق تعالی اشارت ایتدی که
وابتغ فيما آتيك الله الدار الاخرة یعنی اول نسنه الرکه ویرمشدر مالدن و
ودنیادن آخرت درجاتنی طلب ایله واول نسنه که سنك نصیبك در دنیا
دن ایی اونتمه اکا اشارتدر که دنیا مالندن سنوك نصیبك اولدر که حق یولنده
صرف ایده سن اولدکلکه هوایله خرج ایده سن باقی قیاسن ما عندكم
ينفد وما عند الله باق امدی حق تعالی یولنه صرف ایتدکك شرطی اولدر که
خواجه علیه السلام ایی بو حدیثده بیان ایتدی که من اصاب مالا حلالا
فكف فيه وجهه یعنی هرکیمه که مال حلال نصیب اولسه انکله یوزینی صونی
ودینی مصلحتی صقلسه که خلقدن مستغنی اوله وطمع خورلغیندن کرمیه وقنا عت

عزتی

عزتی دتسه ووصل به رحمه یعنی اقرباسینه وقوم قبیله سنه اول مال ایله احسان
ایتسه اقربا دخی ایکی درلودر بری دنیاوی درا تلنه مال ایله مدد قلمه ومعاونت
انلره واجب بله نتکه بیوردی واتى المال على حبه ذوى القربى وبر یرده دخی بیوردی که
انما المؤمنون اخوة بس دین خصملرینه صلوی رحم ایتمکلك واجب در وانوك
فضیلتی بیان ایدب بیوردی که ذوى القربى واليتامى والمساكين وابن السبيل
والسائلين وفي الرقاب ودخی بیوردی که حدیثده وقضى به دينه یعنی اول مال ایله
بورجلرین اودیه اگر برکشینك انوك اوزرنده حقی اولسه اودیه ومستحقلرینه
زکوة ویره که ریا آفتندن وتفاخر وتکبر وایذا ومنت آفتندن امین اوله وهم
مدح وثنا طلب قلمیه ولاف اورف شهرت ایچون اولمیه که بونلر زکوة وصدقه
ثوابن باطل قلور نتکه بیورر يا ايها الذين آمنوا لا تبطلوا صدقاتكم بالمن والاذى كالذي
ينفق ماله رئاء الناس وهم بر دخی بیوردیکه واقام به على جاره یعنی اول مال ایله
قونشیلری حقن دخی یرینه کتوره که قونشینك چوق حقوقی در قونشینك ازرنده نتکه خواجه
علیه السلام بیوردی که متصل جبرئیل علیه السلام بکا وصیت ایدردی قونشیلردن
اوترو تا شویله صندم که قونشی قونشیدن میراث یمك وار در وبر حدیثده دخی کلور
من كان يؤمن بالله واليوم الاخر فليكرم جاره یعنی کیم که الله وقیامت
کوننه ایمان کتوره اکرام ایتسون قونشیسنه امدی حقیقتده شویله بله که دنیانك
مالی نعمت شول باروك اکسیر کبیدر وقتی که بر کشینك کیمیا علمن حاصل قلسه نه کلو

انوك باقري چوق اولسه آلتون چوق حاصل اولور كيميا علم اولدر كه قره بقردن
قرالغن وكدورتن قتلغن ويبسلكن وثبات سزلغن كيدرلر وقزللغن و
صافيلغن وثابت اولمق صفتلرن انك اظهار ايدرلر وقتي كه بو صفتلر برله
موصوف اولسه خالص آلتون اولور بري بيري يوزيه دخي ارتق اولر انجلين
دنيا مالي ونعمت دخي انك بو بخره ذميمه صفتلر قونمشدر كه اگر او صفتلر
اندن كيدرجك اولورلرسه وآنوك يرينه صفات حميده كتورجك اولورلرسه
بر كيميا كرلك ايمش اولالر كه سعادت ابدي ودولت سرمدي آلتون حاصل
اوله اما ذميمه صفتلر وآفتلر كه دنيانوك وجوهنده واردر اون درلودر اولكي
طغيان دركه ان الانسان ليطغى ان راه استغنى طغيان غفلت در وحقدن
اراق دشمكدر ايكنجي بغي در ولو بسط الله الرزق لعباده لبغوا في الارض
يعني فساد وظلم ايتمكدر بلاد ايچنده عباد آراسنده اوچنجي اعراض در وانعمنا
على الانسان اعرض ونا بجانبه اعراض حق تعاليدن يوزن دوندرمكدر
وهوايه مشغول اولب حقك نعمتنه كفران اولمقدر دردنجي كبر وعجب در
نتكه فرعون اولمشيدي مال وجاه واسطه سيله كه ايدردي أليس لي ملك مصر
وهذه الانهار تجري من تحتي مصر پادشاهلغيله تكبر ايدب عجب گستردي
وبشنجي فخر ايدب اوگنمكدر كه وتفاخر بينكم وتكاثر في الاموال يعني
اقرانه آرزنه گيشلنوب وقرنداشلري جنسي اوگنمكدر التنجي تكاثر دركه الهيكم

التكاثر مال چوقلغيله لاف اورمقدر وحق تعالیدن غافل اولمقدر يدنجي
مشغول اولمقدر سيقول لك المخلفون من الاعراب شغلتنا اموالنا واهلونا
مشغوللق عمري ضايع قلمقدر مال جمع ايتمكده وهم دنيا مرادلرين حاصل قلمق ايچون
خرج ايتمكده سكزنجي ولا تحسبن الذين يبخلون بما آتيهم الله من فضله هو
خيرا لهم بل هو شر لهم سيطوقون ما بخلوا به يوم القيمة بخل مالك حقلرن
منع ايدب وير ميمكدر زكوة وصدقه كبي وقرنداشلره مدد ايتميوب وصلهٔ رحم
يراغن يمكدر وهم سائل محروم قلمق وقنشيه اكرام ايتمك وعلماء وصلحاء
گوزتمكدر دخي نكه بكه بكزر واريسه طقوزنجي تبذير دركه ان المبذرين
كانوا اخوان الشياطين تبذير نفقه ده حددن تجاوز اسراف ايتمكدر
حق رضاسنك خلافنجه ومال ضايع قلمقدر جاه ومنصب طلبنده وسخا
طلبنده شهرت ايچون تاكه خلق اكا جومرد ديلر ومدح وثنا ايدلر ودخي
سفيهلره وفاسقلره وظالملره نفقه ويرمكدر ودخي يمكده واوده ومسكنده
وعمارت سرايده وباغ وايوانده ودركاهده مال تلف ايتمكدر وفرشلر وپرده لر
وزارلر وقلين متاعلر وآلتلر بونلره خرج ايتمكدر ودخي قوللره وجاريه لره
وديرت ايقلو جانورلره كه حاجتندن ارتق اوله صرف ايتمكدر دخي نكه
بكه بكزر واريسه اوننجي غرور دركه فلا تغرنكم الحيوة الدنيا
ولا يغرنكم بالله الغرور غرور كوكلك دنيايه دلنمكدر وآنوك

بن کلورنه الذنوب قیلمقدر و آخرتدن و اولمدن غافل اولمقدر و حساب و ترازو و
ثوابینه و عقابه و عذاب بلوزی اونتمقدر و حق تعالینك عظمتندن و قهارلغندن
بی خبر اولمقدر و حقك کرمنه و لطفنه و رحمتنه مغرور اولمقدر طاعت اتمدکی
و گناهدن توبه قیلمدن امدکی بو جمله آفات که ذکر اتدك جمیع مالدن و جاهدن
حاصل اولمق وجوده کلور و مال اسوك فتنه سی سببی اولور نتکه حق تعالی
بیوردی انما اموالکم و اولادکم فتنة یعنی بودرکه حق
تعالی مالکر و اغوله و قیزه فتنه دیدی مسکین بنی آدم اول فتنه اره ترمق اسنر
بس قنغی صاحب دولت که سعادت مساعد ایده و یاری قیله و توفیق اوله تا کیم
شریعت کیمیاسی طریقت اتشنده دوتوب اول مال جاه که بقر صیفت در بو اولونا آفت
که ذکر اولندی انی بنلردن پاك و خالص قیلسه و اول خاصیت که بو آفتلرلك
ضدی در انلرك یرنه حاصل قیلسه لاجرم اول بقر صیفت مال و جاه جمله سی التون
اوله و حضرتده قربت و قبول و رفعت و درجات و کرامات اوله که نعم المال
الصالح للرجل امدی اول اون خاصیت که بیان قیلدق انلرك اضدادی انلرك اولا
علو همت در یعنی همت بجا کلکدر تا اگر جمله جهان انلرك مالی و ملکی اولسه گرك که
انکله طیوب اکا التفات اتمیه و دکلسن حقدن و حقك بله اکا خوش کلمك
نظر بله بقمیه تا که طاغی و باغی و گمراه اولمیه و هم خواجه علیه السلام متابعت قلمش
اوله که اذ یغشی السدرة ما یغشی ما زاغ البصر و ما طغی ایکنجی عفت در

یعنی بر هیچ کار اوله چونکه نفس ظلم و فساد اتمیه کندیی و دخی لری اولوقت
عفیف اولور اوچنجی حقه توجه اتمکدر که انی وجهت وجهی للذی فطر
السموات و الارض حنیفا کندیی و مالی و ملکی دکلسن حقك بله و قمو
یوزین دندره و یوزین حق محبتنه دندره و جمله سن دشمان بله و دشمن دوست بوله
فدا قیله که فانهم عدو لی الا رب العالمین دردنجی شکر در که و اشکروا لله ان
کنتم ایاه تعبدون بو اشارتدن معلوم اولور که مجرد الحمد لله دیمك
شکر دکلدر بس شکر حقیقی اولدر که مالنی حق یولنده صرف ایده حق فرمانی
بر له و توفیق کورر بله حق طرفندن و عجزینی بلمکله کندو طرفندن تا که شاکر اوله
بشنجی تواضع در که و من تواضع لله رفعه الله تواضع کندیی بلمکدر که کندونك
اوکی حالنه نظر ایده کیم بر قطره ماء مهین ایدی هر نکه بو قطره نونك ازرینه ارتوخ
کوره قوتدن و شوکتدن و التدن و مالدن و نعمت و جاه و حرمتدن و عقلدن
کیاست و علم و معرفت جمله سن حقك فضلندن و کرمندن بله و انکله فخر اتمیه و
کبر کسترمیه خلق ازرینه تا که بو عاریت نعمت انلردن کفران نعمت اولمغله کیرو المیا
لرکه ولئن کفرتم ان عذابی لشدید التنجی سخاوت در که السخاوة شجرة
تنبت فی الجنة و حقیقتده سخاوت اولدر که کندو مالنی کندودن دریغ دتمیه
و انلرك مالی اولدر که ویره اولدکی کر جمع اده یغه و یرمیه بیت

منعم مال فراوان کان ترا نیست ترا کرد دجود رادان شتابی

اگر خواهی بنه تا باز یابند ‖ وگر خواهی برو تا باز یابی

دشرمه مالی قلمز سکا باقی ‖ قلور باقی قلورسک آنی فانی

دلرسک قوکه ایر قلز بلالر ‖ دلرسک ویرکه سن بلاسن آنی

خواجه علیه السلام بر وقت صحابیه دیدیکه • ایکم احب الیه ماله من مال
وارثه یعنی قنغکز کندو مالنی ارتغرق سور وارث مالندن صحابه ایتدیلر
بز کندو مالمزی ارتوق سوروز وارثمز مالندن اندن خواجه علیه السلام ایتدی
سزوك مالکز اولدر که آخرته کندره سز وارثکز مالی اولدر که بندن قورسز
بس صکره قلن مال کرك کیم ارتق سومیه کیشی یدنجی فراغت درکه • رجال
لا تلهیهم تجارة ولا بیع عن ذکر الله • فراغت اولدر که مالی وملکی الندن
دته کوکلنده دتمیه وکوکلنی خاص حق محبتنه وذکرینه مشغول قله تا که حقدن
محروم قلمیه انلر که سلطانی عاشق غیرتندن بر یاره بیلدلر وکوکلی جرم سی
خاص اتمکیچون دفزوب ماسوا محبتندن پاك ایلدیلر زماندن وکا ندن انوك
اول هواسی قتنلری کچوب انوك اول بی نیازلغی هواسنده پولنس بیدلرامدی
ماه وجاه ایستی مسکین اگر تعلق اچیندن وتلوث شومندن بو مقاملره وبو
درجاته ارشمزسه بار مالله وجاه اله مدد ومعاونت قلسون اول طائفیه
که بو مقاملره انلر سلوك اتمشلردر وانلرك جمعیتنه وفراغتنه مالنی و
جاهنی سبب ایلسون تا هر بر درجه که انوك مددی بر له انلر حاصل درلر

انوك ثوابنی اول کشینك دیوانینه یزرلر وانلرك خدمت ومحبت اتدکی
برکاتندن انی دخی انلردن قلورلر وانلرکله بیله اولر المرء مع من احب
سکزنجی تقوی درکه • ان اکرمکم عند الله اتقیکم • تقوی اولدر که حرامدن
وشبهه لو لقمه دن وحرامدن ارزولردن وواجب لری وفرض لری ادا اتمکده
کرکی کبی درشه وبنیتنی اخلاص اتمکده سعی ایده تا هر بنی اشلرسه ریادن وسمعه
وحیله دن پاك قله که تجی پاك اولمسه بولردن همان امکی قلور عند الله مقبول
اولمز طقوزنجی قوام درکه والذین اذا انفقوا لم یسرفوا ولم یقتروا وکان
بین ذلک قواما • قوام اولدر که اعتدال اوله تا که خرج وقتنده اسراف اتمیه
واسراف اولدر که حق رضاسنك خلافنه خرج ایلیه بس لقمه ده جهد ایده که حق
فرمانیله وحق رضاسیله نفقه ایده وقوام تمام اولدر که وارلغی حق یولنده نفقه
ایده مبالغه تمام کستره ابو بکر صدیق کبی رضی الله عنه که وارلغنی برکزدن
حق یولنه فدا قلدی اول نسنه که کندو نوك حاجتنه کرکلو درکیم کرم وتمکله
واتورمانیجون اوده وقولده وقولقجده واو التنده ارته درلکی کرده تا که انکله
حقدن ایراق دشوب محجوب اولمیه اوننجی تسلیم ورضا درکه الرضاء بالقضاء
باب الله الاعظم تسلیم اولدر که نفسی ومالنی نتکه الست بربکم میثاقنده حق
تعالیه صتوب اوحمق المشیده بکون اینی تسلیم ایده که تسلیم وقت بکوندر
تا که یارین حق تعالی بهشت تسلیم اتدکی وقت اکا دخی احمق تسلیم ایده که

ان الله اشتري من المؤمنين انفسهم واموالهم بان لهم الجنة امدي
مال تسليم اتمك اول وجهيله اوله كه نفس و مال كندونك بلميه بلكه حقك بله و
كندونك حقك ولكن بله خرج اتمكده وخلق حقك بله كندونك حقك قللرن
بله كجي بيدكجه نفسيله وقوليله وفعليله انلرك مصلحتلرنه قايم ولازم اوله وما
انلروك ازرنه حق امريله نفقه ايده وحقارة كوزيله كمسيه منت يكلتميه
وهر كشي كه انك احسانن قبول ايدر آني عظيم منت بله كندو ازرنه وهر حكم كه حق
تعالي انوك نفسنه ومالنه ايدر راضي اوله وانوك بلاسنده صبر ايليه وكوكلن
جهانه بغليه ونفس شيطان لعين غروريله مغرور اولميه وجانن تسليم مقامنده
دوته كيم هرنه وقت طلب قلسه درحال تسليم ايده وجهد ايده كيم كندودن صكره
قلجق مالن وملكين وقف قله كه هر طاعت وخير كه انوك مالي وملكي سببي ايله انوك
ميراثن يرلوره شول درلكي حالنده اولدغي كبي وهر كمسنك كيم حال حياتنده
طاعت يوقدر اول كشي همان اولودر كه اندن طاعت كلمز وهر كمسنك كيم الدكدن
صكره طاعت وخير اولمز اول دريدر امدي مال وجاه ايستمكدن دنيا مالني وجاهني
اول اوناتكه ديدك انلر كندوني پاك قلسه واول حاصيتلر كه ديدك انلركله آكا
تربيت وپرورش ويره كيمياي سعادت وسعادت ابدي الينه كيره واول دنيانك
مال وجاهي بركات اولور برينه يتوروبري يتور ودخي زياده درجه لر وثوابلر وحق
حضرتنده قربتلر حاصل اولور نتكه بيورر مثل الذين ينفقون اموالهم في

سبيل الله كمثل حبة انبتت سبع سنابل في كل سنبلة مائة حبة والله يضاعف
لمن يشاء والله واسع عليم وصلي الله علي سيدنا محمد واله وصحبه اجمعين

الفصل السادس في بيان سلوك الدهاقين والزراع

والمزارعين يعني اتچي فصل سالكلرك ودهقانلروك واكنجي والجلرك سلوكن
بيان ايدر قال الله تعالي من كان يريد حرث الدنيا نؤته منها وما له في
الاخرة من نصيب ومن كان يريد حرث الاخرة نزد له في حرثه وقال النبي
عليه السلام من زرع زرعا او يغرس غرسا فما اكل منه الطيور والدواب
يكتب في ديوان حسناته وقال اصل الرزق في خبايا الارض عزيزم بلكل كه
دهقانلق واكنجيلك حق تعالي برله بازار كاتلك اتمكدر وجميع كسبلرك وصنعت لرولك
لرك كدر قچان وجهيله اشلسه واكر بركشيه عنايت نظرن بغشليو وبصيرت
كوزن اچسه اول كشيه محقق اولركه بو همان حق تعالينك خلافت درزاقلق
صفتندن وچونكه برنظر له بو ايشه مشغول اولسه چنكه ثوابنك نهايت اولمز ودر جات
ومراتب غايت يجه اولور امدي بوطايفه اوچ درلودر هر برنك بر درلو آداب
وشرايط واردر كه قچن انلري يرينه كترسلر صديقلر وشهيدلر وصالحلر درجات
ارشرلر اول دهقانلردر كه انلرك مالي وملكي اولور ومحتاج اكنجلر وشاكردلر
انلروكچون مزارعته مشغول اولورلر انلرك آداب وشرايط بودر كه اول كرك كيم
كندولروك مالي ملكنه مغرور اولميالر وكوكللرين آكادلندروب امين اولميالر

واللرندن کبی رعایت ایتمکیچون عاریت وامانت بیله لر وجمله نوارسه حقک بلدکلرکه
ولله ملک السموات والارض وجمع ایدب ذخیره یغمق وچوغلتمق اردنجا اولمیلر
وحمارت کزیله شاکردلرینه وکیجلرینه ودرویشلره بغیالر وکندولرک اکنجلکندن
نظرلری وآخرت اکنجلکنه اولالر الدنیا مزرعة الآخرة سن جنکه دهقان
تخمی اتبارندن چقروب ویرسه اول نیته ویرکه آخرت تخمین اکرم دنیا تخمین
دکل دیو ویره یعنی مجرد بیله نیت ایتمیه که تخمن حق تعالی بو تخم بتورسه واندن د خل
حاصل اولسه هرکیم که اندن یسه کرک آدمی کرک کرک غیر حملسی خلال اتدم دیو
قومیه بلکه نیتی بیله اده که حق تعالینک خلقی محتاج درکرک انسان کرک حیوان
بن انلره قوت مدد اولمایچون اکرم دیه امدی هرکیشی بر اکنجلکی بشرتمزبن حق
رضاسیچون انلرک خدمتنه مشغول اولمیله حق قوللغنه بیل بغلیوب برینه کتورم
دیو نیت ایده ودخی کرک کیم شاکردهٔ وکرتجیه هیچ حیف ایتمیه ونصاب تمام
اولدی زکوتن چیقره خرمنده اکن وآیرو براوده قیه ودرحال آنی مستحقلره قسم
ایده شرع قانون اوزره والکر زکوة مالندن اونک مالنه نسنه قرشوب قلسه جمله
مالی شبهه اولر زکوتن ویردکدن صکره قلانن ذخیره ایدب یغمیه توکلن راست
قله حق تعالی یه که دهقانلق عینی توکلدر زیرا که حاصل کثر مکره امیدین حق
تعالینک کرمنه ولطفنه دتمق کرک که هیچ مخلوقک اول ایشده دخل ومجالی یقدر
ودایم کرک کیم قبوسنی کلنه کدنه ودرویشه وبایه اجوق دوته ویوزی اجق

اوله وکوکلی خوش اوله واعتقادی پاک ونیتی خالص اوله وحق تعالی خلقنه خدمت
ایدن لما انلره منت ایتمیه بلکه منتی کندویه قیه والکر بیل قوروق اولسه بر مانع اجدن
تخم حاصل اولمسه ایله کرک کیم غم یمیه وخرص شومندن حقه کفران اولمیه و
دلیله وکوکلی اله انکار ایتمیه وقرنشو کلمیه حق ایشنه بلکه انده حکمتلر واردیو
راضی اوله وتسلیم ایده ورزق حقدن بیله اسباب دن بلمیه چونکه دهقان اکنج یکی
بو وجهله قلسه وتخم بو نیتله صحیحسه وباغی بو اخلاصیله دکسه وکمسنک
یرنه تصرف فاسد ایتمسه وشرعک امرین ونهیین یرینه کترسه هر لقمه وهر دانه
دهر عشرکه اونک مالندن وملکندن واکیسنن درو باغندن برآدمی یه بر
حیوان یسه جمله اونک حسنات دیوانن یزرلر واکا قرب ودرجات اولور واکا
بلکه اونک نیتی چنکه بو اولسه که بو اشی مسلمانلردن اتروادرمکه تا انلر بو
نسنه دن بر فایده بلولر دیه هر دانه وعشرکه اونک زحمتن چکوب حاصل ایتدو
کندن خلق یقه ارشه اکرچه بهاسن ویروب الرلرایسه دخی اونک جمله سندن ثواب
حاصل اوله اکاو بخزینلر دمشلردرکه بر لقمه اتمکک ازرینه تابشنجه اوچ یوز
التمش کیشی دست یااورب ایش ایشلر اکنجی وبجی ودرکز ودمرجی وقلان
خرفتلر کبی وقیتی که اول لقمه حق تعالی اولیاسنک بریسنه رزق اولسه اول
جمله سینی حق تعالی اول ولیایه بغشلر وجهنم اودندن آزاد ایدر ان شاء الله تعالی
اکنجی طایفه رییسلردر ومتقدملردر انلرک شرایطی اولدرکه بو دکلو ذکر ایلدکمز

بر له عمل ایدلر و دخی رعیت آراسنده برابرلکی کوزدوب سقلمیلر و قوتلوسی
ضعیفلری ازرنه یکلمیلر و رشوت المیلر و حقه یردم ایدلر و رعیتلری آسوده
و راحت دتلر و انلردن ظلم دفع ایتمکده سعی بلیغ ایدلر و رعیتک مال ملك اسبابنه
طمع ایتمیلر و تملق اولوب صلح حیله درلك ایدلر و فساددن ایراغ اولالر و امر معروف
و نهی منکر قلدلر و اکر برسی رعیتدن فضوللق و فساد قلسه آنی تادیب ایده لر لر
و تربیت وره لر و یقین بلولر که رعیته یتشن خیردن و شردن جمله سن انلر
دن صورسرلر که کلکم راع و کلکم مسؤل عن رعیته چونکه
بو شرطلری یرینه کتورسلر حق تعالی هر طاعت ازرنه و هر خیر و صلاح ورا
خلق که انلرك اوجندن رعیتلره ایرشر ریتسلر و متقدملرك هر بری بر درجه
و بر کرامت اولور ان شاء الله تعالی اوچنجی طایفه شاکردلر و کرجیلردور
که انلروك مال ملك اولمز اما ایرقلرك ملکندن ایش ایشلرلر انلره دخی کرك
کیم کچلری یتدکی مقدار نجه اولکی طایفه نوك شرایطی اله عمل ایدلر و امانت صفتی
اله موصوف اولوب خیانتدن و فاسد تصرفدن احتراز ایدلر و شفقتلرین دریغ یغ
ایتمیلر و انجه ارزجه کمسنك مالنه الکرلك ایتمیلر و عمارتده و زراعتده سعی
بلیغ اظهار و درد ایقلو جانورلره ظلم ایتمیلر و اغر یوك اورمیلر و اغر ایش اشلتمیه
کیم که ایتسه حق تعالی انلرکه صورسه کرك و انتقام انتسه کرك که والله عزیز
ذو انتقام و چنکه ایشه و جهت سوز مکا مشغول اولالر کرك کیم یتیم ذکر ...

چونکه نماز وقتی اوله دارحال نمازه مشغول اولالر اکر جماعت بولمسلر اذان
اوقیوب سنت جماعتی یرینه کلمه کیم انوك ثوابن بولولر و هیچ وجهیله نماز ترك
ایتمیلر و قلنان شرایطی کیم ذکر ایلدك اینی دخی یرینه کتورلر و حقیقتده اکنجی حق تعالی
بیله لر و کندولری اکنجی بلمیالر که ء انتم تزرعونه ام نحن الزارعون و چنکه عزت
حضرتندن کلوراك و ایق و کورمك لك و اشتمك لك و قدرت و قوت جمله سی
تا که تخم اکمك دخی بونجه آلات و اسباب برله اکا میسر اوله و اندن صکره تخم ده
هیچ کمسنه تصرف ایدمز مجرد حق تعالینك لطف و کمال قدرتی اله یرده آنی بوق ایلر
اندن صکره نجه روزکار برله وجوده کتورب اظهار ایدر برینه یوز بیدی یوز
دخی زیاده ایلیوب ویرر پس حقیقتده اکنجی حضرت عزت اولدی که قوللر نوك
رزقلرن بوك یرلتندن کون لمشدر تا که خواجه علیه السلام انك طلبنه بیوردی که
اطلبوا الرزق فی خبایا الارض پس اکنجی کوك که نیابتله کندی حق
تعالینك ایشی ازرنه خلیفه بله و حقیقتده زارع و رازق آنی بله و ورورکاری اولی
اوراده له که فصل مقدمه ده شرح اولنمشدر معمور و غنی ایده تا که زراعتنه
که فایده سی بر آدمه و بر حیوانه ایرشه حق تعالی آنی بر حسنه ایدی ویره و بر درجه
و بر مرتبه و بر کرامة قله نتکه خواجه علیه السلام بشارت ایتدی که من زرع
زرعا او غرس غرسا فما اکل منه الطیور و الدواب یکتب فی
دیوان حسناته و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه اجمعین

الفصل السابع في بيان سلوك اهل التجارة

يعني يدنجي فصل اهل تجارت واهل بيع شري سلوكن بيان ادر قال الله تعالى لا تلهيهم تجارة ولا بيع عن ذكر الله واقام الصلوة وقال النبي عليه السلام التاجر الصدوق الامين في الجنة مع الانبياء والمرسلين يوم القيمة عزيز من بلككه تجارت ايكي درلودر بري اولكه دنياوي فايده اچون اوله انجق ايكنجي اولدر كه آخرت فايده سي اچون اوله دنيا فايده سي خود اكا تابع اولب حاصل اولور نتكه بيوردي من كان يريد حرث الاخرة نزد له في حرثه اما اول تجارت كه مجرد دنياوي فايده اچون اوله مدام اول مذموم در وحاصل بي حاصل لقدر وزياده سي بنكردن نقصان در واصبي عين زيانندر ◦ بيت

زيادة المرء في دنياه نقصان وربحه غير محض الخير خسران

وحق تعالى بونك كبي تجارت لهو له يلداشر قلدي كه بيوردي كه ◦ قل ما عند الله خير من اللهو ومن التجارة بس ايكسي بر مرتبه در اولدي وخواجه عليه السلام بيوردي كه التجار يوم القيمة فجار الا من اتقى وبر وصدق ◦ دنيا تاجرلري كه انلرده تقوى وصدق وايلك اولميه فاجرلر وفاسقلردر ديرو حق تعالى بيوردي كه وان الفجار لفي جحيم يصلونها يوم الدين يعني فاجرلر جحيم طموسنده در ديرلر اول تجارت كه آخرت فايده سي اچون اوله اولدر كه حق تعالى بيان ادب بيوردي كه رجال لا تلهيهم تجارة ولا بيع عن ذكر الله وبو آيتي مفسرلر ايكي نوع معني

تفسير اتمشلردر بري اولكه آخرت تجارتنه تعلق وردي ويعني بونلره كيشيلر وار كه صوري دنيا تجارتنه كه بيع شرا در اولمديلر تاكه حق تعالادن وذكرندن قلميالر ديو بس آخرة تجارتنه مشغول اولدلر نفسلرن ومالرن بركردن حقه بولنه بذل اتديلر وبركزدن دنيادن اعراض اتدلر نتكه بيوردي يا ايها الذين امنوا هل ادلكم على تجارة تنجيكم من عذاب اليم تؤمنون بالله ورسوله وتجاهدون في سبيل الله باموالكم وانفسكم ذلكم خير لكم ان كنتم تعلمون ايكنجي معني اولدر كه بيع شرا تجارتنك صورتي انلرده اولور صورتين اگرچه ظاهر اوله ولكن كوكللرين حق ذكرندن قومزلر امدي آيت بو معنيه تفسير اتمك مناسب ردر زيرا كه صكره بيوردر هم بو آيتده واقام الصلوة وايتاء الزكوة يعني نماز قلمقدن وزكوة ويرمكدن انلري اول تجارة منع اتمزلر مذهبيدن كوره ويرمك اول وقت ممكن اولور كه تجارت دنياوي مشغول اوله والا اگر مالين بنكردن ترك ايدجك اولرسه حق يولينه وره دنيادن اعراض ادرسه اولكي معني كه ذكر اولندي مناسب اولور ايكنجي معني نه وجه ايله ذكر اولندي كه ذكر ونماز زكوة ويرمك بيلسون زيرا مال قلمديندن ويرسون كملدك امدي اول تجارتكه آخرت اچون اوله انون شرايط وعلامتي اولدر كه تقوى كنديه خوي اتنه ومال حققك بله واني نيت قله كه حق صنل

مسالندن حقك قوللري اچون حق امريله تصرف ايدرم ديه واول رنجكه حاصل اولور حق قوللرينه صرف ايدرم وكنديي واهل عيالم انلردن برين بولورم ديه

احتیاطلی نده وهیچ امانت ودیانت اهلو قنده بولنسن کرمیه والمقدم وصتمقدن
محمد اسبقلیه وقاتلیغیتله بازار قیمیه بلکه بیع شراسنه روجه مسامحه اوله تسکه
خوجه علیه السلام بیوردی رحم الله امرا سهل البیع والشرا ایدن صکره یلاندن سویلمیه
والبتده یلاندن یره اندا چمیه زیرا حق یلاندن یره اندا چینی دشمان دوتر وآز
اچیه قناعت ایده که برکت قناعتله بیلدا تر ومحروملق حرصیله بیلدا تدر
الحریص محروم وامانت اجنده درشه وخاینلقدن سقنه که خوجه علیه السلام
بیوردیکه الامانة تجر الرزق والخیانة تجر الفقر ومتاع الدنی خورلمیه وصتدوغی
وقت اکسمیه وعیبن کزلمیه اندن اولمدوق نسنه یه کسترمیه که خواجه علیه السلام
بیوردیکه من غشنا فلیس منا وقول قراواش الوب صتمیه که افت وتهمت کتورر
عزیزلر دیمشلردر که اتقوا مواضع التهم وکرککیم هر شهرده وارحق مزارلره ومتبرک
صورته انده ورب زیارت ایلیه وزهاددن وعباددن وکوشه نشینلردن و
ائمه لردن وعزیزلردن هر شهرده استوب ارزدیه وهر قنده که اشیتسه
انلروک خدمتنه ارشه وهر برینه برتبرک دوته وارمه وانلروک صحبتن وخدمتن
کندیه غنیمت کوره که انک مقابلنده هیچ نسنه اکا کورکلو یقدر وضعیفلره هر
برشهرده مدد ایلیه وکرککیم سفرده وحضرده ایدکی اچه جمله خیراته صرف
ایلیه الا کندویه وعیالنه یتجک نفقه قویه وهرکیز مال جمع اتمک دردینه اولمیه
ویغوب ذخیره قلمیه که حق تعالی بیورر که الذین یکنزون الذهب والفضة
ولا ینفقو

ولا ینفقونها فی سبیل الله فبشرهم بعذاب الیم یوم یحمی علیها فی
نار جهنم فتکوی بها جباههم وجنوبهم وظهورهم هذا ما کنزتم
لانفسکم فذوقوا ما کنتم تکنزون بس شیله زندکانی قیله که آخرتده سفرایدکی وقتده
جمیع اچه وسرمایه کندومتر اوله تا که مالی ازدنجه کندونک دخی ولره مقابل
اوله شول بازرکانکبی کیم مالن بربره کندومتر اولسه هیچ برشهرده قرار ادب
آرام قلمز دایم مالی وردوغی یره کتمک استر اول وقت که قافله اوله طرف سفر
ادب کوچ قلسه هیچ اکا اولوقتدن یکورک وسوکلو وقت اولمز کمالیدن یکا
سفر قیله بو دخی انجلین قیله یا شیله قیله که کندودن صکره قلان اولادینه کفاف
دکلو نسنه وباقی سن وقف قیه که الدکدن صکره دایم جاریة اوله که ثواب اکا
یتیشه کوره والا دریغ اوله که انون نجه بیل زحمت چکوب الکدردوکی مالی ارقلر
بیه حدیثده کلور خوجه دن علیه السلام که قیامت کننده که اول حسرت وندامت
که درت طایفیه حاصل اوله عصیه عصاتده هیچ اولیندن وآخریندن
برکمسیه دخی اولمیه اول عالمه کرک که برجماعت انوک علمی الدعمل اتمشر اوله لر
وانوک قولین کورتمشراولالر واول علمیله عمل اتمش اوله لاجرم عصاتده
کوره که بهشته الدلر وکندینی جهنمه سرلر بس ایدهکیم ای وآه بنلر بنم علمیله
عمل اتدلر بهشت بلدلر وبن عمل اتمدم جهنمه ارشدم ایکنجی شول خوجه درکه
کندو فساده مشغول اوله وقولی صلاحه اجنده اوله لاجرم عصاتده

کورکه انوك قولنی بهشته الدلر وکندییی جهنمه سورلر بس آه ادب ایدم که
قومم طاعت ایتدی بهشته کیتدی وبنم فسادم خواجه ایکن جهنمه التدی اوچنجی
بر کیشیدرکه طاعت چوق ایتمش اوله هر نه ایدن اما بر کیشیه دخی ظلم ایتمش اوله وبر
کیشیه دخی سکمش اوله وبر کیشینك دخی حقن المش اوله وبر کیشی غیبت ایدوب
دخی بهتان ایتمش اوله وبرین دخی اورمش اوله وانجیتمش اوله چونکه عرصاته حاضر
اوله بو خصملر کلوب اکا یتشلر حقلرین استیوب برسی تمازین اله وبری اورجن
اله وبری زکوتن اله وبری حجن اله تا که اول کیشی مفلس قله که لحق نسنه سی قلمیه
اندن صکره کلن خصملر کناهلرن انوك بینه برلغلر آنی جهنمه الدلر خصم لرین
بهشته الدلر لاجرم آه ادب ایدم که بن بنجه طاعت ایتمشکن طمویه
الدلر وانلر چوق کناهلر ایتمشکن جنته الدلر دردنجی شول مال
استیدرکه چوق زحمتیله مالاله کترمش اوله اندن صکره بو مال وارثلر خیراته
صرف ایتدیلر لاجرم عرصاتده ایکیسنی کتورلر اولسینه حساب قیله لر
وبو وارثه ثواب ویره لر آنی جهنمه الدلر وبونلری بهشته الدلر بس اول
صاحب مال آه ادب ایده کیم بن بونجه ییللر زحمت چکوب قزندوغم مالی
اوجندن که حلالدن حرامدن جمع ایدردم ایرقلدم انکله بهشت بولدیلر بنی
انوك اوجندن طمویه صالدیلر هیچ قومه بو وجهیله شدت حسرت اولمیه که
بو دردت طایفیه اوله سعی بلیغ ایتمك کرك تا که حق تعالی بو آفتلردن امین قله

فتنه‌سیله بیلکلکه بازرکانلق نه چقن قولدن وعملدن راست اولسلر لاجرم دخی صدیقلر
بله اولورلر نتکه خواجه علیه السلام بیوردی التاجر الصدوق الامین
في الجنة مع الانبیاء والمرسلین عملده راستلق اولدرکه کوکلی ونیتی حقله
طغرو اوله وهر نه که ایشلیه حق ایچون ایشلیه وقولده راستلق اولدرکه سوزی
طغرو اوله ومکر وحیله والدامق اتمیه وجاده شریعت اوزرینه اوله وهم
طریقت سیر سلوکندن بی خبر قلمیه ودایم جهد ایدنکیم دنیا مصالحنی و
آخرت مصالحی اوزرینه ترجیح ایدوب ییکلمیه وهیچ بر حالده دنیاوی اشندن
اوترو اخرت اشندن قلمیه وهر حالده آخرت ذاکر وطالب اوله اول
جماعتدن اوله که حق تعالی بیوردی رجال لا تلهیهم تجارة ولا بیع عن
ذکر الله حق تعالی انلره ارنلر ومردانه لر دیو اکر یعنی دیمك ولرکه
هر کیم که بو مثالده اولمسه بو صفاتیله موصوف اولمسه هر کیز اولر دکلدر امدی
هر کیمك کیم عقل ودینی تمام جمع اولسه اونکسی ارلك مقامندن ازکه مقامه
باشر ایندمز

بیت

عاقل چو بصیرت جهان درنکرد — اقبال زمانه را ببیك جو نه خرد
پیوسته در آن بود که تا آخر کار — زین دام بلا چکونه بیرون کذرد
عاقل چونکه عالمك سیرن قیله نظر
حبته دخی المیه جمله جهانن سر تسر

همت متصل آنوك اشبو ولاكه عاقبت

فتنه دام داندن ينجيسى بوله اول ظفر

وصلى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه اجمعين

الفصل الثامن في بيان سلوك المحترفة واهل الصنايع

يعنى سكزنجى فصل اهل حرفت واهل صنعت سلوكنى بياننده در قال الله تعالى يا ايها الذين آمنوا انفقوا من طيبات ما كسبتم وقال النبي عليه السلام ان اطيب ما ياكل الرجل من كسب يده بلكل كه حرفت وصنعت روحك علم وقدرتى نتيجه سيدركه بالقوه موجود ايدى آنى شمديه دكين ظاهر اولمامش ايدى اما شمدى عقل بيننده وغيله كه روحك وزيرى ونايبيدر آلات جسمانى وادوات نفسانى استعمال اتمك واسطه سيله اول صفتلرى قوتدن فعله كتوردى و غيبدن شهادته يتشدردى پس عاقلك بصيرتى اولولسه بودر يجدن حق تعالينك صنعتنه وصانعليغنه ادراك كتوره ليه طشره بقرشيله كه روح بر صفاتيله ازلدن بو صفاتيله موصوف اولديغى معلوم ايدر مثلا بلديكه انوك روح برسنه الله دخى ديرى اولب حيات بولمشدر زيراكه اكر ديرى دكلمش سه ايدى هركيشى اندن بر فعل اولمزيدى ودخى بلديكه روح عالمدر زيرا اكر عالم دكلمش سه بو لطيف صنعتلر بو مناسبت برله اندن هركيز وجوده كلمز ايدى بلديكه مريددر زيرا ارادت سز هيچ بر فعل وجوده كلمز خصوصا كه بر زمانده

فعل صادر اولب وبر زمانده صادر اولمق همان فاعله اختيار وارادت اثبات اتمكدر اول سوله دهرى وفلسفى كبى ديمك دكلكه ايدرلر صانع عالمك ارادت و اختيارى يوقدر بر فعل ايجاد ايتمكده پس انلر بو سوزمه صريح كفردر اعتقادات جهلدر وحق تعاليه بونك كبى جرأت ادب بچه مقر اولدلر عليهم لعاين الله تترى وعلى محبهم ومتبعهم الى يوم القيمة ودخى بلديكه روح سميع وبصير ومتكلمدر زيرا اكر بو صفات برله متصف اولمسه ايدى شمدى قالبده وجوده كلوب ظاهر اولمز ايدى ودخى بلديكه قادردر زيراكه قدرتسز فعل صادر اولمق محالدر ودخى بلدى باقيدر زيراكه قالبك بقاسى روح بقاسنك نتيجه سيدر چونكه بو سكز صفت روحك صفات ذاتيسن بلدى ودخى بو صفاتك اثرن كندو قالبنده مشاهده قلدى وبو صفاتك نتيجه سن دخى كندولوك قالبنى متصرف ومتحرك كوردى كه بچه در لو لطيف صنعتلر وظريف حرفتلر اندن وجوده كلور وروحك هر زمان علم زياده اولور پس بو مذكورات وقتى كه يقين بلله لاجرم روح ضرورى بلور كه اكابر مكمل كركدر كيم آنى بو كمالاته ايركوردى وهم كندو بونك وجودى كندويله قايم دكلدر بلكه انوك وجودى برله قايمدر كه روح ايجاد اولنمشدر امدى اول موجد حق تعالى در لا شك ولا شبهة وحق تعالى كرك كيم بو سكز صفاتله كيم صفات كمالدر موصوف اوله تا كيم موجودات ايجاد اتمك اندن كلو بيله ودخى كرك كيم اول كندويله قايم اوله وازلى وابدى

دلا محتاج اولوب تسلسل لازم کلور ودخی بو صفات کرک کیم انوک ذاتیله قایم

اوله ولا قبیل اعراضدن اولر وانوک ذات محل حوادث اولر ومتناهی اولمق لازم

کلور بو وجود ذات باری ازرنه رواد کلدر بس بیله اولسه حق تعالی مطلقا عالم

وقادر وصانع بلوب اعتقاد ایلیه دخی حق تعالینک نیابت وخلافت برله عالم

صغرداکه قالب در ایش ازرنه قونلمش بله ودخی نیله بله که حق تعالینک افعال

ایکی درلودر بر تحصل نیابی واسطه سی [illegible] درکه حقدن اوتحقیق [illegible] واسطه

اولد واسطه برله اولن دخی ایکی نوع در بری عالم صغرین وبری عالم کبراده اولن افعال

که عالم صغراده اولر که قالب [illegible] واسطه سیله [illegible] روحدن آلات و

ادوات واسطه سیله اولر ودخی روحک قالبه تعلقی برله اولر مثلا نفس نامیه کبی

ودخی نفس حیوانی ونفس طبیعی وقوای بشری کبی اما اول افعالکه عالم کبراده اولر

اول جهاندر اولدخی روح واسطه سیله ودخی انوک نفسانی آلات وادوات

واسطه سیله اولر نتکه بیان ایدرک روح جسمانی آلات واسطه سیله اولر حواس

خمسه کبی وجوارح واعضا کبی وصنعتلر وحرفتلر که ظاهر اولر اولسه اول افعال

نتیجه سیدر واما اولکه تحصل نیابی واسطه سیله حقدن افعال ایدر اولدرکه آفاقدن

وانفسدن ظاهر اولر اما آفاقدن مثلا کوکلر کبی کیم نیجه تجلیلتدر وانواع یلدزلر

برله بزمشدرکه وزيناها للناظرين اندن اولد یلدزلرک عکس بو قرم طپراغه

یتشوب اندن نیجه کللر ولالهلر ونسرینلر وصافی صولر ودرلو درلو اغجلر

ویجکلر وییمشلر واتلر وحیوانلر وعناصر مفرده ومرکبه ومعادن ودخی

بوندن غیرنه ولر بیسر بو جمله سی ظهوره کترمشدر نتکه بیوردی ان في خلق

السموات والارض واختلاف الليل والنهار لآيات لقوم لا يعقلون

اما اولکه نفسدن ظاهر اولر مثلا بر قطره صودن بر شخص ظریفا که سمع وبصر

وکلام برله جوارح واعضاینه بو لطافتله که ظهوره کترمشدر نتکه بیوردی انا خلقنا

الانسان من نطفة امشاج نبتليه فجعلناه سميعا بصيرا بس جنکه

دولت وبصیرت ایسه حق تعالینک آیتنی که انوک افعالی نتیجه سیدر کندو نفسی آینه

مشاهده قلسه که سنريهم اياتنا في الآفاق وفي انفسهم وبونکبی جهانکه قالبدر

درآیی حق تعالینک درلمش کارخانه سن بله ودخی اندکه ایش ازرنه قونلمش حقدن

نایبین بله ودخی جون کوره که روحدن تصرف اندرن کسلسه بو قالب کندو قرارنده

قلمیوب بکله خراب اولر لاجرم اکا یقین حاصل اولرکه بو دنیا که اولو عالمدر بس

اندن بر صانع کرکدرکه ایشی ازرنه اوله تاکه انوک افعالی نتیجه سیدن نیجه مختلف

احوال انواع آثار ظاهر اولر ولطیف صنعتلر ولطیف حرفتلر آشکاره که اکر بو

متصرف قادر وکامل حکیم اندن ایش ازرنه اولمسیدی بو رسمه قرارده طوب قایم

وثابت اولمزدی وهر وقت که اول قادر قدرتنک تصرف اندرن کسلسه در

حال خراب اولوب لا شی مثابه سنده اولر کل شيء هالك الا وجهه

لاجرم من عرف نفسه معرفتندن فقد عرف ربه سری اکا منکشف اولب

وفي انفسكم افلا تبصرون حقيقت اكا يوز كستردي معلوم اولركه اهل حرفت
صناعتنك وقتي بصيرتي كوزلري آچلمش اولسه كندولرك صنعي وصنايعلري درنجه
سندن طشره بقسلر حق تعالينك صنعي وصنايعلري جمال انلرك نظرنه كشف اولر
نتكه اولو عزيز بيوردي ما نظرت في شيء الا ورأيت الله فيه امدي انلرك بصيرت
كوزلري اندن صكره آچلور كه نفس كوزني دنيا بزكلرينك مطالعه سندن
ونفساني لذتدن وحيواني شهوتدن بغليه لركه بلورلري كورميلر وحقيقتدن
بلولركه جهانك مثال بر خانقاه مثالندهدر وحق تعالي آنك شيخ مثابه سندهدر
خوجه عليه السلام خذمتكار مثابه سندهدر بوندن بيرو ديكه خوجه كه سيد
القوم خادمهم وباقي خلايق ايكي قسم اوزره دريه خذمتكارلريه مخدوملردرتكه
خانقاه اهل بولكدن خالي اولمزيه خانقاهده خذمتكاري دركه انلرك
مصالح انلرك بويننده دريه طالبلر جماعتدركه شوق غلبه سيله ومحبت
داعيه سيله ودرد طلب سوداسيله هيچ براشه يترواليري يوقدر وخلقدن
وهواي نفسدن اعراض ادوب يوزلرين رياضت مجاهده سي ديوارنه قلمشلردر

بزدرد چو شگفته گشت اسرار غمش　　ندهم بكل همه جهان خار غمش
ما نيست سوي جهان شادي كرديم　　زين بس رخ درد ما ديوار غمش
آچلدي چونكه كوكلدن غمي نوك اسراري

جهانده كللري مات ايتدي اول غمك حالي
بوكون شادلغينه بينز اندن دندولك
اولالي قبله يوزومزه حزن ديواري

امدي بو ايكي طائفه شيخ خادم مرادي اولمشدي تاكه هر بري كندو مقامنده برش
اوزرنه طوره ومدد ومعاونت كستره وانلره دلالت وهدايت بيوره تا
انلركه بو خانقاهده خذمتكارلردر انلردن عمل خذمت طلب ايليه تا
انلركه طالبلردر فراغته وطاعته وعبوديته مشغول اوله بيلورلر اكر بو خانقا
جمله طالبلر اولسه ايدي هر بري كندو خذمتنه واسباب معيشتنه مشغول اولوردي
وتوجه عبوديتدن كيرو دوشلر ايدي زيراكه بو ايش فارغلر ايشدر نتكه حق
تعالي بيوردي فاذا فرغت فانصب

در عشق تو بر خاسته ام از همه كار　　كيج كار كسي نيست كاري دارد

امدي بو دنيا خانقاهنده دخي خلق ايكي طائفه در بري اول مخدوملردركه
يوزلرين عالم آخرته وخذمت حقه ايلمشلردر وحق تعاليكه بو خانقاهك
شيخ دربس دنيايه وابوك ابجنده كنه بيوردي كه بو طائفه خذمت ادلر
يا اخدمي من خدمني واستخدمي من خدمك ايكنجي طائفه اهل دنيادر
انلر خذمتكار مثابه سندهدر هر بري بر خانقاهده بر خذمت ايچون دكل
مشدر بادشاهلردن وبازركانلردن واهل بازاردن كه اهل حرفت وصنعت

در و دخی دیو و پری جمله انلر دخی ایش ازرنده در تا حقك خواص قرابت
بولوب حقه عبودیت قیلولر که وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون
بلکه انبیا دخی بونلره خادم اولماغچون نصب اتمشلردر نتکه خبرده کلمشدرکه
حق تعالی داوده پیغمبره وحی ایلدیکه اذا رأیت لی طالبا فکن له خادما ونتکه
خانقاهده خدمتکارلر طالبلره مشغول اولورلر و انی حق تعالی قربنه وسیله
ایدنورلر شیله که حق تعالی اول طالبلره ویردکی الطاف نعمتدن بر نصیب انلره
دخی یتشدرر انلرك صدقنه و ارادتنه کوره بس انلر دخی بی نصیب قلمزلر
شیخ وقت مؤلف مرصاد رحمة الله علیه بیورر که و بر وقت خراسانده بر جماعت
درویشلردن خلوته کرمشلردی و بر درویش انلرك خدمتنه نصب اتمشدم
بعض مکاشفات ایچنده شیله کوردم حق تعالی حضرتندن امداد لطف هر
بریننه بر خلوتیلرك ارشدی اندن هر برینك نصیبندن اول درویش خادمه که انلره
خدمت ایدردی هم یتشردی اول دخی بی نصیب قلمزدی امدی اهل دنیا دخی بجملتهم
درکه هر بری بو خانقاهك خدمتنده ادب ایشلر بس کندولر و اولاد و اهل حرفت
صنعتلرینه نیت شیله ایدلر که بو ایشی حق تعالینك قوللرینه اوتروا ایشلرز که
انلر محتاج اولورلر بو ایشه بس انلرك حاجتلرین قضا اتمکیچون بو حرفتلری
بنیاد تدق تاکه بر مخلص فراغت برله حقه مشغول اولوبیله و دین ایشندن قلمیه
زیرا اگر بو حرفتلر اولمسه ایدی نظام عالم اولمزدی ایشی مختبط و مهمل قلوردی

وکیسنك طاعتنه و جمعیتنه قوت قلمز ایدی و دنیا دخی خراب اولوردی بس امدی
حق تعالی کمال حکمتندن و غایت قدرتندن هر بری کیشی بر درلو خدمته و بر نوع
حرفته نصب ایتمشدر هر بریسی اول خدمته و اول حرفته مشغول اولوب ترك
اتمز و دخی هر بریسی یوقدر که برکون اول ایشی ترك ایلیه یا بر صنعته اقدام اولمیه
و چنکه بو اهل حرفت و صناعت بو دنیا خانقاهنده هر بری بر ایشه مشغول اولالر
شیله کرك کیم شیخ فرمان الهی که حضرت عزتدر مشغول اولوب انوك امریله اشلیلر
و حضرت رسالتکه خادم درانده انوك دلالت و هدایت و اشارتی برله هر بری
عمل ادب شفقت و امانت و دیانت بیشردلر هر حالده شریعت یولنده ثابت
قدم اولالر و کندولرك کسبی مال حرامدن و شبهه‌دن صقلیلر شیله که زیاده المیه
و اکسك ویرمیه و اول کیشنك کیم حرام مالی ویرر هرکز انکله صاتو بازار اتمیه مکر
که بلمیه و کیسنه کندو مغبون اتمیه و عدل صقلیه و هیچ متاعدن ارتق بها کوزتمیه
صنعتندن
الا کندو بهاسنه ویره و غل و غشدن غایت احتراز ایلیه که خوجه علیه السلام بر کون
بازاره وارمشدی بر بغدای کوردی دکلمش اندن مبارك الینی بغدایه اوردی
بغدایك ایچنده مبارك الی یاش اولدی ایتدی نولدی اندن بغدای ایسی ایتدی
یا رسول الله یغمور ارشمشدر اکا دیدی بس ایتدی خوجه علیه السلام ایتدی نیچون
یاشینی طاشنده دکمدك تا هر کیشی کوره ایدی اندن بیوردیکه من غشنا فلیس منا
یعنی هر کیشی بنمله و بنم امتمله خیانت اتسه و مغشوش ایش اشلسه بنم امتمدن

دگلدر واندن کیرو بیله سعی ایدرم که انوک کسب رنجیدن بر عزیزه نصیب و
بر درویشه راحتلق ایرشه روایتدر کلور که داود پیغمبر علیه السلام مناجاتی ایچنده
حق تعالی یه ایتدی الهی دلرم که بنم اجمعده همنشینم کیمدر کورم بن حق تعالی
بیوردی که یارین شهردن طشره چیق اول اغراق کیشی سنک همنشینک در چنکه
داود پیغمبر علیه السلام یرندسی شهردن طشره چقدی کردیکه بر کیشی اودون
اورمش کلور بن الرو واردی سلام وردی وانوک احوالندن صوردیکه سنک حضرتکه
معاملک ندرکه انکله بکا اجمعده موافقت ومجالست مرتبه سن بولدک اندن
اول ایتدی هر کون برالها ارقه یوکی اودون کندو المله جمع ایدرم وارقه
اوروب شهره کتوروررم وانی بر اقچه یه صترم بر قرقی انم وردر اول اقچه نوک
ایکی دنکین اکا خرج ایدرم وایکی دنکینی کندو عیالمک نفقه سنه خرج
ایدرم وایکی دنکینی محتاجلره ودرویشلره صرف ایدرم اندن داود پیغمبر
ایتدی قنرکه سکا حقدر انبیایه رفیق اولمق اندن ایتدی کل بنم قتمده اولدهرکون
بن سکا بر اقچه ویرهیم چنکه اجمعده بنم رفیقم وصاحبم اولمق سن شمدی دار دنیاده
دخی بنمله یلداش اولغل وردی اندن درویش ایتدی بن سنکله یلداش اولمق مرتبه
کسب یدرمله ودست رنجمله بولمشم وقتی که بن اندن الومیحکم انی نجه بوکم دیدی
بس بو طرقه نقدییکی چکرمز وحقک خذمتن وهم قوللری خذمتین ادرم تاکه
اجل ارشه بنی بو حالده بوله دیدی امدی حق تعالی دخی کندو لطفندن قوللرین

همین بو مرتبه یه دلالت ادب وبو حق وظیفه سی انلرک الیندر قوردیکه یا ایها
الذین امنوا انفقوا من طیبات ما کسبتم یعنی اول کسب
ایتدوککز مالدن نفقه ادکوز وبوندن نفقه صدقه معنیسی ندر یعنی اندن که
کسب ایدرسز هم کندوکزه نفقه ویرک وهم درویشلره صدقه ویرک وبو معنی
تاکید بریرده دخی بیوردیکه وکلوا منها واطعموا البائس
الفقیر کسب ایدن مالدر لروک وکسبلرک یکرکن وحلالن دمشدر نتکه بیوردی
ان اطیب ما یاکل الرجل من کسب یده امدی چون صنعت حرفت اهل که
بو دنیا خانقاهنک خذمتکارلریدر وقتی بو ذکر اتدکمز شرطلری یرینه کترن
بلسن حضرت ذو الجلال اول کندو خاصلرینه ویردکی درجه دن ومرتبه دن
کیم اولدر انبیا واولیادرهم بر نصیب اول جماعته دخی که انلرک وهم کسب کیم
ایتدرلر وهم لقمه کیم بر درویشه ویردیلرکم اول درویش انکله قوت بلوب و
انی حق یولنه سلوک اتمکده ازق ادنوب انکله حق حضرتندن بر قربت و بر درجه
بلمیشدر بس انلری دخی بونلرکله حشر ایدلر و انلرکله هم شریک اولالر نتکه
بیورر اولئک مع الذین انعم الله علیهم من النبیین والصدیقین
والشهداء والصالحین وحسن اولئک رفیقا اما بو طوایف
مختلفه که بو کتابده سکز صفت انلرینه ذکر ایلدک وهم سکز فصلده انلرک
سلوکی شرحن بیان ایلدک هر بارکه انلر دخی دلسلرکه بو انلرک مشاربندن و

ومقربلر مقاماتندن نصيبلري ارتغرق اوله بس كرك كم طاعات اوراده ودخي
وظائف ذكرده وتجلد ايو محكم ده ودنيا مجتنبندن باطنن تجريد ايتمكده و
كسر نفسده وترك شهواتده ومراقبهٔ قلبده وصفاي قلبده وخيرات وصدقات
ارتلر ودخي اوج فصلدر كه تزكيهٔ تصفيهٔ نفس وتصفيهٔ قلب وتحليهٔ
روح فصللرندن بيان ايلدك هم انلره اقدام والتزام كسترة طاقت يتدكجه
ويقين بله كه هر نه كم زحمت ارتوججكه انلرن ثمره وفايده ارتو حاصل
اولور نتكه خواجه عليه السلام بيوردي كه اجرك على قدر تعبك يعني ثوابك
زحمتوكه كوره در .. بيت ..

برنج اندراست اي خرد مند كنج
نيابد كسي كنج نابرده رنج

واكر اتفاق دوشوب دولت ال ويرجك اولرسه بر شيخ كامل كه طبيب حاذقدر
انكله مشرف اولا كه دين معالجه‌لريني انوك صواب نظريله يولداش ايليه وانوك
همت جناحنده ودولت پناهنده بو خوف خور نفس اماره نوك بريه‌سيني قطع
ايليه‌سن بس دولت ابدي وسعادت سرمدي حاصل ايليه زيرا كه هر منزلده
وهر مقامده بو يول صادق صديق جنكه دليل بزكتدلر نازنين جانلرين
بله ويرد لر ومقصود كعبه سنك جمالنه هر كيز يتشمديلر امدي بنوك بكي
مشايخ كه حاذق طبيبلردر وهم دليل اولوب مرشد اولمقلغه يارار اگرچه

اگرچه هر وقتده وهر زمانده عزيز الوجود وعديم النظير اولور اما بو روزگارده
بر كوندن كبريت احمر وعنقاي مقرب اولمشدر دخي عجب اندر كم اول كبريت
احمر بو نادرلغله وبو عزيزلغله اگر بولنسه شول يرده بلنمزكه قوم طيرقدن
اولدخي قدرتسز وقيمتسز اولور واول عنقاي مقرب غرابدن دخي غريب
دوشوب حرمتسز اولور اهل روزگارك كورلكندن وخلقك دنيايه استغراقندن
والمدن وآخرت ايشندن بيخبر اولمقدن وحساب وترازو وصراط وعذاب
ومرجع ومعادا ونتدلغندن يعلمون ظاهرا من الحيوة الدنيا وهم
عن الآخرة هم غافلون ودخي ارادت حضرت عزت بيله اوليكه انلر كندو
عنايت قبتي التنده مستور ومحفوظ اولالر غير انلري بلمكدردنده در دنده
اولب هر اهل نااهل انلره يول بولميه بس كور كشيد قتنده كحل اغزه نه قيمت
اوله جمال آفتاب اگرچه كوركلودر اما صاحب سبل انوك مشاهده‌سندن محروم
ومغبوندر بس كحال چابك دولتنه ارشمجك اولرسا كه انوك سبلين كتره
خرمان كندولر فندر دورزيان اگادر انلره دكلو مصراع بيت راجع
زيان اكر جهان كيرد آب يعني قانه نه زيان اوله اگر جهان سودر سه
دخي امدي بيله اگر حق تعالي بنكله قو مدي بلكه كندونك
خاصلري ازرينه غيرت اولدو غندن اورتو وار دي اول كذابت مدعيلر
بو زمانده كندولرين طبيب حاذق كسترد لر اندك واسطه‌سيله بر غرت

دتعینی کند وخاصلری یوزینه دتدی تاکه ناکحرملر سقلنمش اوله که اولیائی

تحت قبابی لا یعرفهم غیری · بیت · مدعی بسیار داری اندرین صنعت ولیک

زیرکان دانند سیر از سوسن خار از سمن

بی جمال یوسفی عشق یوسف از کزاف

توتیا نا آید از هر باد و زهر بیرهن

اشبو صنعت اچره کرچه مدعی چوقدر ولی

سیر سوسن دن سمندان خاری ترکلر بلور

حسن یوسف خزن یوسف چاشنیسن طتمین

توتیا یلدن قوقوکل کردن اولینه بلور

ولیکن هر صاحب سعادت که عنایت میلیله هدایت سرمه دانندن درد

طلب کحلنی انوک جان کوزینه چکمک استیلر لاجرم مرحمت یلنی شفقت

محو اسندن چاجب لفه ور یرلر تاکه غیرت پرده سن عزت درکاهندن کتره

اندر اول طبیب حاذق که دیلدیکی و مرشد عالم یقین در انوک جمال

کمالنی انوک نظرینه عرضه قله بس اکا عاشق اولب دنیوده اولمه واکر طالب

مشرقده اولسه و طبیب مغربده اولسه یا بو در که طالب مطلوبه یتیشدر یا خود مطلوب در

طالب قپوسینه کوندررر · بیت

کر دولت درد دین ترا دست دهد — یا باد ارادت ز طلب بر تو جهد

یا موی کشان ترا بخدمت شیخ برد

یا او بدو اسبه روی سوی تو نهد

دولت درد دین سکا یار اولورسه هام

درد و طلب یلی اسوب سکا ایرسه صبح شام

یا سنی شیخ قاتنه الدلر کشان کشان

یه انی سکا کوندرب ایده لر ایشکی تمام

اللهم اجعلنا من عبادك الصالحین الطالبین السالکین ·

وخواصك المقربین وانزلنا حظیرة قدسك مع اهل انسك

من الانبیاء والمرسلین · واختم لنا ولامة محمد

علیه السلام بخاتمة الفائزین · اللهم صل علی

حبیبك ونبیك وخیر البریة

من خلقك وآله واصحابه

اجمعین آمین یا رب

العالمین ·

واغفر لنا

وارحمنا وانت

ارحم

الراحمین

عدد الاوراق ٢٠٥

٢٠٥